

פרשת תרומה	
<p>וידבר יהוה אל משה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו וגו' רבי חייא פתח¹ (תהלים קלה ד) כי יעקב בחר² לו יה ישראל לסגולתו כמה חביבין ישראל קמי קודשא בריך הוא דאתרעי בהו³ ובעא לאתדבקא בהו⁴ ולא תקשרא עמהו⁵ ועבד להון עמא⁶ יחידאה⁷ בעלמא דכתיב (ש"ב ז כג) ומי כעמך כישראל גוי אחד בארץ⁸ ואינון אתרעו ביה⁹ ואתקשר ביה¹⁰ הדא הוא דכתיב כי יעקב בחר לו יה¹¹ וכתיב</p>	<p>וידבר ה' אל משה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו וגו' רבי חייא פתח כי יעקב בחר לו יה ישראל לסגולתו כמה חביבים ישראל לפני הקדוש ברוך הוא שהתרצה בהם ורצה להדבק בהם ולהתקשר עמם ועשה אותם עם יחידי בעולם שכתוב ומי כעמך כישראל גוי אחד בארץ והם התרצו בו והתקשרו בו זהו שכתוב כי יעקב בחר לו יה וכתוב</p>

¹ הצינור של מעלה (הדרת מלך בראשית א ע"א).

² הכוונה ליישב כפל שתי התרומות הנזכרים בפסוק. ועוד כי קודם לויקחו לי תרומה היה לו להזכיר נדבת הלב, כי אם תחסר הנדבה לא תהיה לקיחה. ולפרש זה פתח בפסוק כי יעקב בחר, שגם בו קשה שיכון שיאמר כי את יעקב בחר יה. אך יובן בהקדמת כלל גדול אשר בידנו, הוא כי בכל זמן שיתכונן כל עלול לעלות ולהדבק בעילתו היא תקדים להשפיע עליו עוז ותעצומות כדי שיוכל להתעלות, וכידוע אצלנו בכוונת ברכת הנהנין ובשל שתי התיבות של שמע ישראל, ומדה זו קדמה מקדמי ארץ, כי כן טרם החל שום הווית כל נמצא הלא מרגלא בפומיה דרבנן כשעלה ברצונו ב"ה לברוא, וגם בזוהר אמרו, כד סליק ברעותיה. וסוד הענין הוא מה שאמרו רז"ל מחשבתן של ישראל קדמה לבריאת העולם, וירצה שציפוי העתיד להיות מצדק ויושר נשמתן של ישראל אל זה הציפוי ההווה, כי קודם הבריאה ניתן כח להתעלות בכעין סוד מ"ן לעורר רצון העליון להוות הויותיו, וזה נרמז בפסוק כי יעקב בחר לו יה, כי כבר ידעת שכל כללות האצילות נקרא בשם יעקב וכמו שאמר הרב זלה"ה בפסוק (בראשית לא י) עקודים נקודים וברודים וכו' וזה שאמר כי יעקב, שהוא ו"ה, בחר לו י"ה, כי נשמות הצדיקים שבכל העולמות וכן כל העולמות בעצם עצמותן בחר בהם י"ה, והשפיע עליהם רצונו להוותם ולבררם כנודע, כדי שאחר כך יוציאו לאור בפועל את הציפוי למעלה למעלה, וכך היא המדה בפרטות הצדיקים שניתן להם כח להתעלות בהיות בהן רק תחילת ההכנה וכו', וכן בכללות ישראל שהיו שקועים בטומאת מצרים וה' החל להחזיקם ולהאדירם, וז"ש דאתרעי בהו, פי' הוא יתברך העיר את רצונו להשפיע עליהם כח ואומץ מן הדעת העליון שהוא סוד הרצון המאיר במזל נוצר כידוע, ועוד חפץ למען חסדו ובעא לאתדבקא בהו, לרמוז למ"ש הרב זלה"ה בסוד (יחזקאל א יא) וכנפיהם פרודות, שאין דיבוק והשתרשות עצמי לכנסת ישראל אלא בקו האמצעי שהרי בו יש ג' שרשים לרחל, [וסוד] (אסתר ג ח) דת"י המלך, דעת ת"ת ו'סוד, ושם היא דבוקה עמו, וז"ש ולא תדבקא בהו. ויתר על כן הפליא לעשות ולא תקשרא עמהו, הוא סוד ביאת רחל בפנים בפנים שאז הוא הזוג שהוא הקשר האמיץ שמתקשרים החסדים והגבורות יחד, ומשם הוא שרשי נשמותיהן של עם ישראל, והוא הרמז בפסוק כי יעקב בחר לו יה, שידוע שהדעת שבו נשתרשו ישראל ה"ס תרין עטרין דמקוריהו בתרין כתפין דאריך שסודם שם י"ה כנודע וכו', והרי כמה וכמה מעלות טובות הקדים ה' לעמו במקוריהם המושרשים למעלה, והאחרון הכביד ועביד לון עמא יחידאה בעלמא, שאעפ"י שהם למטה בעוה"ז שהוא מוקף מן הקליפה מכל מקום הפליא להטיב להם במה שסידר והתקין שלא ישלטו החיצונים על ישראל בהיותם זוכים לשבת בארץ ישראל שאין רקיעי העשיה שולטים עלי (רמ"ז).

³ נשמה (רח"ו במ"מ).

⁴ רוח (רח"ו במ"מ).

⁵ נפש (מ"מ).

⁶ חיה (רח"ו במ"מ).

⁷ בסוד יחידה (רח"ו במ"מ).

⁸ בית המקדש מכוון ביושר כנגד היכל לבנת הספיר שבבריאה שהוא סוד היסוד, ונמצאו תמיד אחוזים ומושפעים מאורות קו האמצעי שהם אורות ממשיים ועצמיים, וז"ש גוי אחד בארץ, פי' בארץ ישראל שנקראת ארץ בסתם וכו', וגם ארץ מלשון רצון כמאמר רז"ל שרצתה לעשות רצון קונה. וכל זה היה להשפיע בם כח לשיוכלו להתעלות למעלה (רמ"ז).

⁹ ירצה שקבלו שפע הרצון והעלו מ"ן לעוררו (רמ"ז).

¹⁰ שנתעלו לסוד יסוד הנוק' וגרמו הקשר העליון שכל קשר הוא בסוד קו האמצעי כנודע (רמ"ז).

¹¹ פי' בזה יובן הפסוק דמשתמע לתרי אנפי, שר"ל כי את יעקב בחר יה לו לעצמו והיינו הבחינה הראשונה בסוד הורדת השפע מלמעלה למטה בלי שום קדימת התעוררות התחתונים, וכנגדו אמר ויקחו לי תרומה שהוא הורדת הקדושה מלמעלה למטה. והפירוש השני כי יעקב הוא אשר בחר לו את יה הנכבד בהתעוררו ממטה למעלה, וז"ש מאת כל איש וגו', שלהורדת השפע השני צריך שהם יתנדבו מאליהן. ודע שגם פסוק כי חלק ה' עמו, מתבאר בשני האופנים הנזכרים, האחד שר"ל כפשוטו שעמו הוא חלק ה' כמה

קבו"ב	
<p>כי חלק יהו"ה עמו (דברים לב ט) ויהב לשאר עמין שולטנין רברבן ממנן עלייהו והוא נמיל לחולקיה ישראל</p>	<p>כי חלק ה' עמו ונתן לשאר העמים שליטים גדולים ממונים עליהם והוא נטל את ישראל לחלקו.</p>
<p>רבי שמעון פתח (שיר ו י) מי זאת הנשקפה כמו שחר יפה כלבנה ברה כחמה איומה כנדגלות מי זאת רוא דתרין עלמין מתחברן כחדא ודא הוא עולם ועולם מ"י הא¹ אוקימנא דרגא עלאה לעילא שירותא דקיימא בשאלתא ואקרי מ"י כמה דאת אמר (ישעיה מ כו) שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה זא"ת דרגא תתאה לתתא עלמא תתאה ותרוייהו תרין עלמין בחבורא חדא בקשורא חדא כחדא</p>	<p>רבי שמעון פתח (שיר השירים ו) מי זאת הנשקפה כמו שחר יפה כלבנה ברה כחמה אימה כנדגלות מי זאת סוד של שני עולמות מחברים כאחד וזה הוא עולם ועולם מ"י הרי בארנוה דרגה עליונה למעלה ראשית שעומדת לשאלה ונקראת מ"י כמו שנאמר שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה זא"ת דרגה תחתונה למטה עולם תחתון ושניהם שני עולמות בחבור אחד בקשר אחד כאחד.</p>
<p>הנשקפה כד מתחברן תרוייהו כחדא כמו שחר כד בעייא שחרותא לאנהרא ולבתר אתנהיר כסיהרא כד (כניש) בטש בה נהירו דשמשא ולבתר כשמשא כד קיימא סיהרא בשלימו איומה תקיפא לאנגא על כלא דהא כדין אית לה שלימו ותקיפו למעבר חילא</p>	<p>הנשקפה כשמתחברים שניהם כאחד כמו שחר כשרוצה השחר להאיר ואחר כך נאור כלבנה כשמכה (כשכונס) בו אור השמש ואחר כך כשמש כשעומדת הלבנה בשלמות אימה תקיפה להגן על הכל שהרי אז יש לה שלמות ותקף לעשות חיל.</p>
<p>ונמלא חילא מעלמא עלאה על ידא דיעקב שלימא דחבר לון כחדא חבר לון כחדא לעילא וחבר לון כחדא לתתא ומתמן נפקו תריסר שבטין קדישין כגוונא דלעילא יעקב דהוה שלים אעיל רחימו² בתרין עלמין כמה דאוקימנא שאר בני נשא דעבדין כדין מגלין עריין לעילא ותתא גרים דבבו בתרין עלמין וגרים פרודא הדא הוא דכתיב (ויקרא יח יח)</p>	<p>ולוקחת חיל מהעולם העליון על ידי יעקב השלם שחבר אותם כאחד חבר אותם כאחד למעלה וחבר אותם כאחד למטה ומשם יצאו שנים עשר שבטים קדושים כדוגמא שלמעלה יעקב שהיה שלם הכניס אהבה בשני עולמות כמו שבארנו שאר בני אדם שעושים כך מגלים עריות למעלה ולמטה גורמים יריבות בשני עולמות וגורמים פירוד זהו שכתוב ואשה אל אחתה לא תקח לצר"ר שנעשות</p>

שהוא משפיע בו שפעו כיחס הכל אל החלק, ועוד יפורש שהחלק המגיע לה' לשיגבר כחו להוסיף עוז בגבורתו הם עמו לאפוקי אומות העולם שדעתם להכחיש פמליא של מעלה, ולכן הזכיר פסוק זה משום דדמי בשתי הבנותיו אל השנים של פסוק כי יעקב בחר, ודוק [ועי"ל] מלבד הכתוב בגליון הנוכחי במה שנודע שרק נשמות ישראל הן מבחינת הדעת שהוא הקו האמצעי, וזהו ישראל יש"ר א"ל שהוא אור הבא ביושר בלי השתנות והוא כלול מחו"ג והיינו ש"ר משמאלא א"ל מימינא, וידוע שמוח הדעת הוא המגדל כל הפרצופים, והיינו ישראל"ל שעולה כמנין ר"ת כל הספירות כח"ב גג"ת נהי"סוכו' (רמ"ז). פי' מביא ראייה דאינון אתרעו ביה מפסוק זה שיעקב בחר לעצמו י"ה ומ"ש כי חלק ה' עמו הוא ראייה דאתרעי בהו ולכן הביא ב' פסוקים אלו אבל הרח"ו כתב על פסוק בחר לו י"ה – מלכות, ועל כי חלק ה' עמו – ת"ת, ויראה לפי דבריו שמביא ראייה על מ"ש דאתרעי בהו ופי' כי יעקב בחר לו י"ה י"ה בחר ליעקב כמו פסוק כי חלק ה' עמו, והביא ב' פסוקים א' על מלכות וא' על ז"א ששניהם בחרו לישראל וכן כתב הזהר בפרשת ויצא י"ה בחר ליעקב והיבא ראייה מפסוק כי חלק ה' עמו (מ"מ).

¹ בראשית לא ע"א (הערת הזהר).
² היה מוכרח יעקב אבינו ע"ה לישא את שתיהן דוקא, והיה בזה תיקון גדול, כי עי"ז נעשה ונתגלה היחוד דז"א למעלה ולמטה, שהוא מן העולם ועד העולם וכמ"ש בזוה"ק ויצא (קנג קנד) וכו' כי לאה ורחל שרשם הוא מבינה ומלכות, ויעקב הוא ז"א, ומוכרח הוא שיתייחד בשניהם, והוא יחוד הג"ר בהז"ת, ומתייחד עי"ז א"ס באצילות והאצילות בב"ע וכו' [ועי"ל] תיקונים (תיקון נו קג ע"ב) דבספירן תשכח אב ואם ובן כחדא ולית תמן ערוה כו', אח ואחות תרוייהו ביחודא כו' כו' האי עריין אינון ודאי לתתא אבל לעילא אתמר (תהלים ה ה) לא יגורך רע כו' לעילא לית ערוה וקיצוץ ופירוד ופרוץ ובג"ד לעילא אית יחודא באח ואחות ובבן ובבת באם עם בן, א"כ לית לך לידמה ליוצרך דאנת הוית גרים דלא תהא בדיוקנא דיליה לעילא כד"א כי אם עונותיכם היו מבדילים ביניכם לבין אלהיכם כו' (דע"ה ח"ב פב ע"א).

<p>ואשה אל אחותה לא תקח לצרו"ר דאתעבידו מארי דבבו דא לדא</p>	<p>יריבות זו לזו.</p>
<p>ואי תימא (בראשית ל א) ותקנא רחל באחותה הכי הוא ודאי דהא עלמא תתאה כל תיאובתה לאו איהו אלא בגין למיהוי כגוונא דעלמא עלאה ולמירת דוכתהא בדוכתא אחרא קנאת סופרים אסגיאית חכמתא והכא קנאת סופרין בגין דאית ספר¹ וספר אסגיאוי משיכו דחכמתא (עלאה) לגבייהו (נ"א ועל דא יעקב אשלים כו')</p>	<p>ואם תאמר (בראשית ל) ותקנא רחל באחותה כך הוא ודאי שהרי כל תשוקת העולם התחתון אינה אלא כדי להיות כמו העולם העליון ולירש מקומו במקום אחר קנאת סופרים תרבה חכמה וכאן קנאת סופרים משום שיש ספר וספר מגדילים משיכת החכמה (העליונה) אליהם (ועל זה יעקב השלים כו').</p>
<p>ועם כל דא אפילו יעקב לא אשלים לגבייהו כדקא חזי² שאר בני עלמא גרמין דבבו וגרמין פרודא ומגלין עריין דכלא עריין דעילא ותתא וברזא דא אית רוא דעריין עריין דאימא וברתא וכלא ברזא חדא מי זאת אתקרון אחתן בגין דאינון באחיה וברחיהו ובחבורא דרעותא ואקרון אמא וברתא מאן דגלי ערייתהון לית ליה חולקא לעלמא דאתי ולית ליה חולקא במהימנותא</p>	<p>ועם כל זה אפילו יעקב לא השלים אליהם כראוי שאר בני העולם גורמים יריבות וגורמים פירוד ומגלים עריות של הכל עריות שלמעלה ומטה ובסוד זה יש את סוד העריות עריות של אם ובתה והכל בסוד אחד מי זאת נקראו אחיות משום שהן באהבה ואחיה ובחבור הרצון ונקראות אם ובת מי שמגלה את ערותן אין לו חלק לעולם הבא ואין לו חלק באמונה.</p>
<p>תא חזי כי יעקב בחר לו יה רוא עלאה לעילא כיון דאשלים³ ואקרי ישראל כדין לסגלתו נטיל כלא בכל סטרין ונטיל לעילא ונטיל לתתא ואשתלים בכלא</p>	<p>בא וראה כי יעקב בחר לו יה סוד עליון למעלה כיון שהשלם ונקרא ישראל אז לסגלתו נטל הכל בכל הצדדים ונטל למעלה ונטל למטה ונשלם בכל.</p>
<p>אמר רבי שמעון הא תנינן דכד ברא קודשא בריך הוא עלמא גליף בגליפוי דרזי מהימנותא גו טהירין ברזין עלאין וגליף לעילא וגליף לתתא וכלא ברזא חדא ברזא דגלופי דשמא קדישא יהו"ה דשליט באתווי עילא ותתא וברזא דא אשתכללו עלמין עלמא עלאה ועלמא תתאה</p>	<p>אמר רבי שמעון הרי שנינו כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם חקק בחקיקותיו של סודות האמונה תוך קלפות בסודות עליונים וחקק למעלה וחקק למטה והכל בסוד אחד בסוד גלופי השם הקדוש יהו"ה ששולט באותיותיו מעלה ומטה ובסוד זה נתקנו העולמות העולם העליון והעולם התחתון.</p>

¹ קלז ע"ב (הערת הזהר).

² ע"פ התיקון האמיתי הנה היה צריך שיהיו כל הד' נשי יעקב, שהם רחל ולאה בלהה וזלפה, כולם לגוף אחת, כי בלהה וזלפה שרשם הוא מאחוריים דרחל ולאה, וכמ"ש הרב בשער הקליפות (פרק ב). והיה צריך ע"פ תיקון האמיתי שיהיו כולם לגוף אחת ואשה אחת ובשם רחל, כי היא העיקרית, אלא שהיתה נקראת לפעמים בשם לאה ג"כ, ועל דרך יעקב וישראל שלא נחלק לשני גופים ח"ו אלא רק בשני שמות, כן היה צריך שיהיו לאה ורחל ג"כ לאחד, ובתוכן היו נכללין בלהה וזלפה ג"כ כנז', והיו נולדו כל הי"ב שבטים מאם אחת, ואז היה התיקון האמיתי. ומה שנתחלקו לאה ורחל לשניים, וכן נחלק מהן ממילא ומכל שכן זלפה ובלהה ג"כ כל א' בפנ"ע, כי בחסרון התיקון דהפנים מכל שכן שהוא חסר בהאחוריים ונחלקו לד', אך עיקרן הם שניים, לאה ורחל כנודע, כי אין קוראין אימהות אלא לד' (ברכות טז ע"ב), שרה רבקה רחל ולאה. והרי עכ"פ כי מה שנתחלקו רחל ולאה לשניים זה היה מחסרון התיקון (דע"ה ח"ב פב ע"ב).

³ כי ישראל הוא בחי' דעת המבריה מן הקצה אל הקצה, כמ"ש הרב באנ"ך (פרק ט) וע' בתיקונים (תיקון סט דף קיח ע"ב) שאמרו שם יעקב בגין דאיהו כליל תרווייהו או"א אתמר ביה ישראל עלה במחשבה בכתר עליון דאיהו מחשבה סתימה (כללים ח"א ע ע"א).

<p>עלמא עלאה אשתכלל ברזא דאת י' נקודה עלאה קדמאה¹ דנפקא מגו דסתים² וגניז³ דלא ידיע⁴ ולא קיימא למנדע ולא אתיידע כלל⁵ סליקו דרזא דאין סוף ומגו סתימו דא⁶ נהיר נהירו חד דקיק וסתים⁷ כליל בגויה כללא דכל נהורין ובההוא נהירו סתים במש ביה מאן דלא בטש⁸ נהיר ביה מאן דלא נהיר וכדין אפיק⁹ חד נהירו דאיהו עדונא לעדונא לאשתעשעא לאתנגזא נהירו דקיק וסתים בגו ההוא נהירו</p>	<p>העולם העליון נתקן בסוד של אות י' נקודה עליונה ראשונה שיצאה מתוך הנסתר והגנוז שלא ידוע ולא עומד להודע ולא נודע כלל עליה של סוד האין סוף ומתוך סתר זה מאיר אור אחד דקיק ונסתר כולל בתוכו כלל כל האורות ובאותו אור נסתר הכה בו מי שלא הכה האיר בו מי שלא האיר ואז יצא אור אחד שהוא עדון לעדון להשתעשע לגנוז אור דקיק ונסתר בתוך אותו האור.</p>
<p>וההוא נהירו דאיהו עדונא לעדונא סתים אתקיימו (ס"א אתרקימו)¹⁰ ביה שית רשימין דלא ידיען בר לההוא נהורא דקיק כד עאל¹¹ לאתנגזא עדונא בעדונא נהיר בנהירו</p>	<p>ואותו אור שהוא עדון לעדון נסתר התקיימו (נרקמו) ונתקנו בו ששה רשומים שלא ידועים פרט לאותו אור דקיק כשנכנס להגנוז עדון בעדון אור באור.</p>
<p>והאי נהירו דנפק מגו נהירו דקיק איהו דחילא ואמתני ותקיפא יתירא ואתפשט האי ואתעביד עלמא חדא דנהיר לכל עלמין עלמא סתימא דלא ידיע כלל ובגויה דיירין שית רבוא אלף דאינון דיירין וחילין ומשיריין¹² עלאין</p>	<p>והאור הזה שיוצא מתוך האור הדקיק הוא מפחיד ואימתני ותקיף יותר וזה התפשט ונעשה עולם אחד שמאיר לכל העולמות עולם נסתר שלא ידוע כלל ובתוכו דרים שש רבוא אלף של אותם דירים וחילות ומחנות העליונות.</p>
<p>וכיון דאפיק¹³ לון ואשתכללו כחדא כדין</p>	<p>וכיון שהוציא אותם ונתקנו כאחד אז</p>
<p>קכז/א</p>	
<p>איהו חבורא חדא¹ ואינון רזא דאת וי"ו² דאתחבר³ בההוא עלמא סתימא (כאן חסר)</p>	<p>הוא חבור אחד והם סוד של אות וי"ו שהתחברה באותו עולם נסתר ואז כתוב</p>

¹ בשביל שיש נקודה תתאה, ועי' לקמן ר ע"א. ואמר קדמאה לאפוקי השני שדבוק בה', ונהר יוצא (יהל אור).

² רישא תתאה, וכמ"ש חכמה סתימאה דלא אתפסק (יהל אור).

³ הנה מ"ש סתים וגניז. הוא כתר שבא אחר הא"ס וז"ש סליק ברזא דא"ס ומגו סתימא דא שהיא הכתר כנזכר נהיר נהירו חד ודקיק הוא החכמה כליל בגויה כללא דכל נהורין כי הוא יו"ד וכלול במלואו ו"ד שהם צורת ה' בינה גם ו' שהוא הז"א וגם הד' שהיא הנוקבא והכל כלול ביו"ד במלואה ובההיא נהירו הנקרא חכמה בטש הא"ס כנודע בסוד (תהילים קד כד) כולם וכו' וכדין אפיק חד נהירו שהוא אמא ה' דשמא קדישא ואשתכללו ביה שית רשימין הם רשימין דז"א ונעשה ו' דשמא קדישא. ובהיות הז"א שהוא ו' תוך אמא שהיא ה' נק' יעקב הקטן עקב של הבינה וכשיצא נעשה לו ראש אל הו' זו ע"י א"ו שנתנו לו מוחין וז"ש וכיון דאפיק לון ואשתכלילו ר"ל שנסתכללו במוחין ואז נק' ישראל אותיות ל"י רא"ש ואז נתאחד עם המלכות נוק' הנק' סגולה פ' כי סגולה פ' אוצר להולדה. נמצא כי בהיותו יעקב ו' זעירא בחר לו י"ה א"ו והיה בתוכו פ' רמוז בו' דמילוי יוד ובו' שבתוך ואחר כך כשנעשה ישראל אז נתדבק עם הנוקבא דיליה סגולתו (זהר הרקיע). רישא תניינא, ועליהן אמרו במופלא ממך כו' ובמכוסה ממך וכו' (יהל אור).

⁴ הוא עלאה על כולא (יהל אור).

⁵ כנגד הב' רישין תתאין, אע"ג דגניז וסתים, נאמר ג' פעמים אהי"ה, אנא זמין לאתגלייא, וכמ"ש באחרי מות (יהל אור).

⁶ הוא תתאה הנ"ל, שממנו יוצא כמ"ש באד"ז (יהל אור).

⁷ שיר"ד קטנה, ואין לה חוורא בגווה, והיא שחורה, ובכלילו דכליל כולא נאוה, כו', וז"ש כליל כו' בג' קוצין לג"ר ובמילואו לזו"נ (יהל אור).

⁸ ההוא רישא עלאה בההוא נהירו דפריסא (יהל אור).

⁹ הה"א שבתוכו היו"ד והוא הגג ונהר יוצא כו' (יהל אור).

¹⁰ ונוטה שמים כיריעה כיריעות שלמה, ואינון חמש ואינון שית והוא דעת עליון דלא אתגלי כלל רק דבוק ליו"ד בלבד, קו ימין (יהל אור).

¹¹ ידוע שאותיות עליונים כאשר מתפשטים למטה נשאר העליון במקומו וזוה יו"ד הראשון (יהל אור).

¹² ג' דרגין חב"ד, יו"ד וב' קוין (יהל אור).

¹³ ר"ל כאשר יוצאים ס' רבוא אלף הנ"ל לג' ה"א והוא קו שמאל (יהל אור).

<p>וכדין כתיב (תהלים קלה ד) כי יעקב⁴ בחר לו יה כד נפיק⁵ וי"ו ואשתכלל מגו י"ה כדין ישראל לסגלתו</p>	<p>כי יעקב בחר לו יה כשיוצא וי"ו ונתקן מתוך י"ה אז ישראל לסגלתו.</p>
<p>שאר בני עלמא לא אתייהיב לון רשו לסלקא הכי אלא לסגלתו אתר דנטיל וכניש כלא ודא איהו דרגא לתתא ומגו דא נטלין לעילא בסתימו דרעו אבל לא באתגליא כמה דנטיל יעקב הדא הוא דכתיב ויקחו לי תרומה⁶</p>	<p>לשאר בני העולם לא נתנה רשות לעלות כך אלא רק לסגלתו מקום שנוטל וכונס הכל וזוהי דרגה למטה ומתוך זה נוטלים למעלה בסתר הרצון אבל לא בגלוי כמו שנטל יעקב זהו שכתוב ויקחו לי תרומה.</p>
<p>ויקחו לי תרומה רבי יהודה פתח (שם לא כ) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך פעלת לחוסים כך נגד בני אדם האי קרא הא אוקמיה ואתמר אבל רוא דא הא אוקמיה בוצינא קדישא גו רזין עלאין</p>	<p>ויקחו לי תרומה רבי יהודה פתח מה רב טובך אשר צפנת ליראיך פעלת לחוסים כך נגד בני אדם פסוק זה פרשוהו ונתבאר אבל סוד זה הרי בארו המנורה הקדושה בתוך סודות עליונים.</p>
<p>דרגא עלאה דאיהו רוא דעלמא עלאה אקרי מ"י דרגא תתאה דאיהו רוא דעלמא תתאה אקרי מ"ה⁷ ותנינן אל תקרי מ"ה⁸ אלא מאה בגין דכל דרגין עלאין באשלמותהון הכא אינון</p>	<p>דרגה עליונה שהוא סוד של עולם עליון נקראת מ"י דרגה תחתונה שהוא סוד של עולם עליון נקראת מ"ה ושנינו אל תקרי מ"ה אלא מאה כי כל הדרגות העליונות בשלמותם הם כאן.</p>
<p>תו אמאי אקרי מ"ה אלא אף על גב דמשיכו עלאה אתמשך לא אתגליא עד דאשתלים הכא דאיהו אתר סופא דכל דרגין סופא דאמשכותא דכלא וקיימא באתגליא ואף על גב דאתגליא יתיר מכלא קיימא לשאלא מ"ה מה חמית מה ידעת⁹ כמה דאת אמר (דברים ד טז) כי לא ראיתם כל תמונה</p>	<p>עוד למה נקראת מ"ה אלא אף על גב שמשיכות עליונה נמשכה לא התגלתה עד שנשלם כאן שהוא מקום סוף כל הדרגות סוף של המשכת הכל ועומד בהתגלות ואף על גב שגלוי יותר מהכל עומד לשאלה מ"ה מה ראית מה ידעת כמו שנאמר כי לא ראיתם כל תמונה.</p>
<p>ובגין כך מה רב טובך¹⁰ דא איהו יסודא דעלמא דאקרי רב טוב כמה דאת אמר (ישעיה סג ז) ורב טוב לבית ישראל בגין דהאי איהו</p>	<p>ולכן "מה" רב טובך זהו יסוד העולם שנקרא רב טוב כמו שנאמר ורב טוב לבית ישראל כי זהו רב טוב אור הראשון נקרא</p>

¹ שאז מחוברין ב"ד הנקודה בימין ונהר בשמאל (יהל אור).
² וכמ"ש בספד"צ (דף ל ע"א) ה' ד' הות בקדמיתא וכו' ומדאתעברת וכו' (יהל אור).
³ כי הראשון בנקודה וזה בה' (יהל אור).
⁴ שמחובר ב' ו' זהו עדין אינו שלם עד הלידה שז' בסוד אה"ה (יהל אור).
⁵ וזהו ו' של השם וזהו ישראל ו' שלם וכאן נתגלה השם ומ"מ ב' קוים הראשונים נשארים במקומם כנ"ל (יהל אור).
⁶ ספר הבהיר השייך כאן עי' סוף הספר סימן ג' (הערת הזהר).
⁷ הגם שכל הידיעה והשכלה בכל עניני האצילות הוא הכל רק ע"י המלכות, עכ"ז הנה עצמותה ומהותה אי אפשר להשיג מאומה, וכמו הט' הראשונים (ביאורים ח"א כ ע"ב). עי' ח"א א ע"ב.
⁸ תנחומא קרח יב (לש"ו).
⁹ בראשית ב ע"ב (הערת הזהר). כוונת הזוהר שם הוא רק להשיג את עצמותה ומהותה, ועל זה אמר מה פשפשת מה ידעת (ביאורים ח"א כא ע"א).
¹⁰ אמנם מציאות כל האצילות הנה הוא יוצא ונמשך מהזווג תחתון דא"ק שהוא יסוד ומלכות שבו, כי הרי כל עולם הנקודות שהם השרשים הראשונים, הנה הם רק מהמלכיות דהב"ן, ומלך הדר שהוא אור התיקון הרי הוא תולדות היסוד דא"ק כמ"ש בסדר אצילות בקיצור (פרק ב) ובשבירת הכלים (פרק ח) ובתיקון (פרק ג), והרי הנה יציאת והמשכת כל האצילות מהזווג תחתון שבו, שהוא מהיסוד ומלכות, והם מ"ה וב"ן שהם ביסוד ומלכות, וכמ"ש בזוה"ק תרומה (קצ ע"א) בסוד הכתוב (תהלים לא כ) מ"ה רב טובך, וע' בדברי הרב בשער הכוונות (דף מא ע"ד). ולכן הוא באצילות שליטת מ"ה וב"ן, כי כל האצילות הוא מהזווג תחתון דיסוד ומלכות שהם מ"ה וב"ן (כללים ח"א נו ע"ד).

<p>רב טוב אור קדמאה אקרי טוב סתם והכא כלין דבר ונוקבא כחדא¹ אשר צפנת² דהאי אתגניז כגוונא דאור קדמאה דאתגניז ואתטמר פעלת דהכא איהו אומנותא דכלא אומנותא דכל עלמא אומנותא דנשמתינ ורוחינ</p>	<p>טוב סתם וכאן כלולים זכר ונקבה כאחד אשר צפנת שהרי נגנז כמו שהאור הראשון שנגזר ונסתר פעלת שכאן היא אמנות הכל אמנות של כל העולם אמנות של נשמות ורוחות.</p>
<p>ברוא דא עביד קודשא בריך הוא אומנותא דכל עלמא ורוא דא (בראשית א א) בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ ברוא דא אתעביד משכנא ואתבני דאיהו בדיוקנא דעלמא דלעילא ובדיוקנא דעלמא תתאה דדא הוא דכתיב ויקחו לי תרומה לי תרומה תרינ דרגין דאינון חד דמתחברן כחדא³</p>	<p>בסוד זה עשה הקדוש ברוך הוא אמנות של כל העולם וסוד זה בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ בסוד זה נעשה ונבנה המשכן שהוא בדמות של העולם העליון ובדמות העולם התחתון זהו שכתוב ויקחו לי תרומה לי תרומה שתי דרגות שהן אחת שמתחברות כאחד.</p>
<p>ויקחו לי תרומה וגו' רבי שמעון ורבי אלעזר ורבי אבא ורבי יוסי הוו יתבי יומא חד תחות אילני בבקעתא גבי ימא דגנוסר אמר רבי שמעון כמה יאה צלא דא דחפיא עלן מנו אילני ואנן צריכין לאעטרא האי אתר במלי דאורייתא</p>	<p>ויקחו לי תרומה וגו' רבי שמעון ורבי אלעזר ורבי אבא ורבי יוסי היו יושבים יום אחד תחת האילנות בבקעה ליד ים גינוסר אמר רבי שמעון כמה נאה צל זה שמכסה עלינו מתוך האילנות ואנו צריכים לעטר מקום זה בדברי תורה.</p>
<p>פתח רבי שמעון ואמר אפריון עשה לו המלך שלמה מעצי הלבנון האי קרא הא אוקימנא ליה ואתמר אבל אפריון דא היכלא דלתתא דאיהו כגוונא דהיכלא עלאה וקודשא בריך הוא קרא ליה גנתא דעדן⁴ דאיהו נטע ליה להנאתיה וכסופא דיליה לאשתעשעא ביה גו אינון נשמתינ דצדיקייא דתמן כלהו קיימינ ורשימינ בגויה אינון נשמתינ דלית לון גופא בהאי עלמא כלהו סלקין ומתעטרן תמן ואית לון דוכתינ למחמי לאתענגא גו ענונא עלאה דאקרי⁵ נעם יהוה⁶ ותמן אתמליין⁷ מכל כסופין דנהרי דאפרסמונא דכיא</p>	<p>פתח רבי שמעון ואמר אפריון עשה לו המלך שלמה מעצי הלבנון פסוק זה הרי בארנוהו ונתבאר אבל אפריון זה היכל שלמטה שהוא כמו ההיכל העליון והקדוש ברוך הוא קרא לו גן עדן שהוא נטע אותו להנאתו וכסופו הוא להשתעשע בו תוך אותן נשמות הצדיקים ששם כולם עומדים ורשומים בתוכו אותן נשמות שאין להן גוף בעולם הזה כולן עולות ומתעטרות שם ויש להן מקומות לראות להתענג תוך ענג עליון שנקרא נועם ה' ושם מתמלאים מכל הכסופים של נהרות אפרסמון זך.</p>
<p>אפרסמון דא היכלא עלאה⁸ טמירא גניזא אפריון דא היכלא דלתתא דלית ביה סמך עד</p>	<p>אפרסמון זהו היכל העליון טמיר גנוז אפריון זהו היכל שלמטה שאין בו סמך עד</p>

¹ לכן נקרא הוא רב טוב (כללים ח"א קא ע"ד).

² גם אותו אור החסד שנתגלה בפום אמה דא"ק והוא אור המ"ה העיקרי כנז', הנה גילוי ממש לא היה ג"כ אלא רק ביום ראשון לבד, וגם הוא נגנז תיכף ביום ראשון גופה, וגניזתו הוא ביסוד עצמו ובסוד (תהלים לא כ) מה רב טובך אשר צפנת, כי הנה הוא נגנז ג"כ ע"ד אור הראשון דהאורא עלאה עצמו וכמ"ש בזוה"ק תרומה (קכז ע"א) ע"ש, אלא שהאור הראשון דהאורא עלאה עצמו הוא נגנז בהקד"א, ואור החסד שנתגלה בפום אמה שהוא האור המ"ה העיקרי, הנה הוא נגנז בהיסוד עצמו (כללים ח"א נז ע"א).

³ יסוד מלכות (רח"ו).

⁴ יסוד דנוק' (רח"ו).

⁵ מקץ קצז ע"ב (הערת הזהר).

⁶ בינה (רח"ו).

⁷ הוא ע"י המזל תחתון דאימא כלולה ביה כמ"ש בספד"צ פ"ב בתיקון י"ג מתיקר"ד (לש"ו).

⁸ ביה היכל לאבא (בסוד אפר שדינין מתערין מינה ה"ג פ"ר דמנצפ"ך וס"מ בינה ותבונה כידוע כנ"ל) (יהל אור).

<p>דאסתמיך (נ"א דאתמשך) מגו היכלא עלאה ובנין כך את סמך איהו סתים בכל סטרוי² כגוונא דא את ס' (ס"א מ"ם) סתימא</p>	<p>שנסמך (שנמשך) מתוך היכל העליון ולכן אות סמ"ך נסתרת בכל צדדיה כמו זה אות ס (מ"ם) סתומה.</p>
<p>מה בין האי להאי אלא בשעתא דסתים ואתגניז בגויה גו (נ"א נקודא) נהורא עלאה לעילא כדין איהי קיימא בדיוקנא (נ"א דא) דאת סמ"ך סתים בגויה ואתגניז ביה לסלקא³ לעילא ובשעתא דהדרא ויתבא רביעא על בנין לתתא לינקא לון כדין איהי קיימא בדיוקנא דאת ס' רביעא סתימא לגו ארבע סטרוין דעלמא⁴</p>	<p>מה בין זה לזה אלא בשעה שנסתר ונגנז בתוכו תוך (נקדה) אור עליון למעלה אז היא עומדת בדמות (הזה) של אות סמ"ך נסתר בתוכו ונגנז בו לעלות למעלה ובשעה שחוזרת ויושבת רבוצה על הבנים למטה להיניק אותם אז היא עומדת בדמות של אות ס רבוצה נסתרת לתוך ארבעת צדדי העולם.</p>
<p>ועל דא דא איהו</p>	<p>ועל כך זהו</p>
<p>קכז/ב</p>	
<p>אפרסמוי⁵ ודא הוא אפריון ובאתר תרין אתוון ס"מ קיימא י' ברזא דברית⁶ (ס"א רזא דברית דאתגניז בגויה) דאיהו זמין לנטלא כלא⁷ רזא דאינון מאה ברכאן⁸ שתין וארבעין!</p>	<p>אפרסמון וזהו אפריון ובמקום שתי אותיות ס"מ עומדת י' בסוד הברית (סוד הברית שנגנז בתוכו) שהוא עתיד לקחת הכל סוד של אותן מאה ברכות ששים</p>

¹ מלכות (ג"כ בסוד פ"ר הנ"ל וי' זעירא חכמה זעיר כנ"ל) אדנ"י היכל להו"ה (יהל אור).

² כבר הודעתך כי כמו שלמטה הם לאה ורחל כן כנגדם למעלה הם בינה ותבונה בינה כנגד לאה ותבונה כנגד רחל והנה אות ס' היא בבינה. שהיא יותר סתומה ונעלמת אבל ס' סתומה היא בתבונה שאינה כל כך סתומה לפי שהיא יורדת למטה ומתלבשת תוך ז"א כנודע והיא נעשית בבחינת מ"ם סתומה מרובעת דרביעא על בנין. וזו התבונה היא הנקראת אם הבנים (שער מאמרי רשב"י).

³ עיין קפ ע"א (הערת הזהר).

⁴ פ' תצוה (דף קפ ע"א) ובתיקונים (ריש תיקון ה דף כ ע"ב) וע' בהקדמת זוהר בראשית (דף ה סע"ב) ונבנה כל אות ממאה נקודות. ובשורש סוד מ' וס', ריבוע בגו עיגולא, שורש היושר ועגולים (הקדו"ש סד ע"ד), הם סוד מאה ברכאן כמ"ש בזוהר שם, והוא המאה ברכות שמברך הקב"ה להנשמה קודם צאתו לאויר העולם, כמ"ש בסתרי תורה (פ' לך לך דף עו סע"ב) (דע"ה ח"ב נה ע"א ועיי"ש ע"ב), עיקר הוראת אות ס' הנה הוא על גדלות הזר"ן שעולים עד הבינה אימא עלאה, שהיא הס' משום שהיא תופסת הו' ספי' העליונים דהאבא, וכאשר נשלמו הזר"ן בו' שלם עם ראש אז הנה עולים ג"כ עד הבינה עלאה כמ"ש הרב בזווגים (פרקים ד ה) ע"ש. ואותו הס' הוא הס' דאפרסמין כמ"ש בזוה"ק (תרומה קכז ע"א) וכאשר עולין הזר"ן שם עד אותו הס' הנה תמן אתמליין מכל כסופין דנהרי דאפרסמונא דכיא (כללים ח"ב לה ע"ד). כללות העולם כולו הנה היא מסודר בבחי' עגולא וריבוע, היינו ריבוע דנפקא מגו עגולא [עי' ספר הבהיר אות קיד, ע' עוד יהל אור ח"ג י"ג ע"ב, ועי' גר"א תיקו"ז עז ע"א וקנח ע"ב], כי העגולא הוא מבחוץ וריבוע מבפנים, והם בסוד ס' ומ' סתומא, כי העטרת היסוד הוא בסוד ס', והו"ק הם בסוד מ' סתומא, והם ג"כ סוד ס' מ' דאפרסמון שאמרו בזוה"ק (תרומה דף קכז ע"ב), וקאי שם על בינה ותבונה וכמ"ש הרב בזווגים (פרק ד ה) (ביאורים ח"א ס ע"א). ועי' ע"ח אר"א ט (ביאורים ח"א מג ע"א).

⁵ האפריון צריך ס' מן האפרסמון לכן הם שוים בשמותם, ואין חילוק ביניהם אלא במה שנמשך ואמר ובאתר תרין אתוון וכו', שה"ס בינה ותבונה כאמור, קיימא י' וכו', ה"ס יסוד הנוק' שהוא הוא עצם האפריון, וכל יסוד נוק' נקרא נקודה, וכמו כן של הזכר נקרא כן כמ"ש באוצרות חיים בדרוש תלת נקודין הנזכרים בפרשת תצוה דף קפד ע"ב (רמ"ז).

⁶ רזא הוא יסוד, וברית הוא הוא יסוד, ולפי שיסוד הזכר נכנס בשל הנק' לכן אמר ברזא דברית. אי נמי ברזא דברית ירמוז למה שידוע שיסוד דאבא מבריה מן הקצה אל הקצה, למעלה מאיר באמא דהיינו ו"ד כאמור ס' מ', ולמטה מאיר בברתא שהיא נקודה אחת לבד, ולכן י' פעמים א' הוא י' דאפריון, ואחר היותה בסוד פרצוף עשר ספירות אז מאיר בו י', וי' פעמים י' הם ק', וז"ש ואת יו"ד איהו אשלים לרזא דמאה כגוונא דלעילא, שאז הבת כאימא בעלת עשר (רמ"ז).

⁷ דייקא זמין והוא מבואר במה שאמרנו שסוד הס' נקרא לעתיד לבוא, וז"ש זמין מעותד לנטלא כולא, כלומר שהסוד ההווה הוא לקבל הארת התבונה שהיא אות מ' אבל לעתיד היא מזומנת לקבל הכל גם הס' (רמ"ז).

⁸ הסוד הוא שבעת רצון אז בינה ותבונה נעשות פרצוף אחד, ואיתא בספר הכוונות שיסוד אבא נקרא ברוך ושל אמא נקרא ברכה, וגם בסוד י'חוד ב'רכה ק'דושה, הברכה היא בבינה, ובהיותה פרצוף אחד בזמנה אז כל המאה אורות שנקראים מאה ברכות הן מתקבצות ביסוד שלה הכולל, וז"ש רזא דאינון מאה

<p>שתין לקבל שית סמרין דנפקי מאת ס'2 ארבעין לקבל3 ארבע סמרי עלמא וכלא אשלימו למאה4 ואת יו"ד איהו אשלים5 לרוא דמאה כנוונא דלעילא ועל דא דא אפרסמון ודא אפריון6</p>	<p>וארבעים ששים כנגד ששה צדדים שיוצאים מהאות ס' וארבעים כנגד ארבעת צדדי העולם והכל משלימים למאה ואת יו"ד משלימה לסוד של מאה כדוגמא שלמעלה ולכן זה אפרסמון וזה אפריון.</p>
<p>אינון נהרי נפקין מאפרסמון דא ונשמתיין עלאין דלית לון גופא בהאי עלמא ינקין מההוא נהירו דנפיק מאינון נהרי אפרסמונא דכיא7 ומתענגי בענונא דא עלאה ונשמתיין (ד"א ל"ג) (דסלקין ונחתיין) דאית לון גופא בהאי עלמא סלקין וינקין מההוא נהירו דאפריון8 דא ונחתיין ואלין יהבי ונטלי יהבי ריחא מאינון עובדיין דכשראן דמשתדלי בהו בהאי עלמא ונטלי מההוא ריחא דאשתאר ביה בנתא כמה דאת אמר (בראשית כז כז) כריח שדה אשר ברכו יהוה ריחא דאשתאר ביה בההוא הקלא וכלהו קיימי בההיא גנתא אלין מתענגי לעילא ואלין מתענגי לתתא</p>	<p>אותם הנהרות יוצאים מהאפרסמון הזה ונשמות עליונות שאין להן גוף בעולם הזה יונקות מאותו האור שיוצא מאותם נהרות אפרסמון זך ומתענגות בענוג העליון הזה ונשמות (שעולות ויורדות) שיש להן גוף בעולם הזה עולות ויונקות מאותו האור של האפריון הזה ויורדות ואלו נותנות ונוטלות נותנות ריח מאותם מעשים כשרים שעוסקים בהם באותו העולם ונוטלות מאותו הריח שנשאר בגן כמו שנאמר כריח שדה אשר ברכו ה' הריח שנשאר בו באותו השדה וכולם עומדים באותו הגן אלו מתענגים למעלה ואלו מתענגים למטה.</p>
<p>עשה לו המלך שלמה עשה לו לגרמיה ואי תימא הא נשמתיין דצדיקיא משתעשעין ביה ואת אמרת עשה לו הכי הוא ודאי בגין דהאי</p>	<p>עשה לו המלך שלמה עשה לו לעצמו ואם תאמר הרי נשמות הצדיקים משתעשעות בו ואתה אומר עשה לו כך זה ודאי משום שהאפריון הזה וכל אותן</p>

ברכאן. האמנם צריך לדעת כי בהעשות בינה ותבונה פרצוף אחד אז התבונה עולה ומלבשת את הבינה עד החזה שלה ונשארו ו' מדות שלה העליונות מגולות והן סוד הס', והד' תחתונות שלה הן מוחין לתבונה. ולכן מפרש בכאן הברכות בשתי בחינות ס' ומ' (רמ"ז). עי' קכז ע"א והערה שם בשם הלש"ו. ועי' כללים ח"ב סד ע"ד סוף סעיף ה' וע"ש סעיף ו'.

1 הנה כבר ידעת כי יש בינה ותבונה והבינה היא ו"ק העליונים של הפרצוף הכולל בינה ותבונה שהם חב"ד חג"ת וכל אחד כלול מ' הרי ס' ותבונה היא ד' תתאין מ' וזהו מ"ס דאפרסמון. והנה לפעמים יש בז"א מוחין דתבונה לבד ולפעמים מוחי שניהם דבינה ותבונה ביחד וז"ש ק' שתין בסוד הבינה ואבעין בסוד התבונה שהם ד' ספ' תחתונות של הפרצוף הנז' (זהר הרקיע).

2 אמר דנפיק, מפני שנמשכים מאות הס' עד יסודה (רמ"ז).

3 היא המלכות שהיא כנגד תנה"י דבינה שהם ד' סטריין, וגם ד' מוחותיה הם ד' סטריין, ולפי שאלו של תבונה נעשים מוחין לזעיר לכן אמר ד' סטרי עלמא הוא הזעיר הנקרא עולם כנודע (רמ"ז).

4 פי' ששתיהן נעשות אחד בינה ותבונה, ולכן בא הבנין שלם במאה (רמ"ז).

5 פי' שהאורות האלה מאירות בזעיר ונמשכות עד יסודו, ובהכנסו בנקודת ציון מתרבות י' פעמים י' ונעשות מאה. וז"ש איהו אשלים, ר"ל הוא בעצמו משלים מיניה וביה (רמ"ז).

6 ירצה בזה תבין ההפרש שיש בין אפרסמון ובין אפריון. ועתה אפרש מ"ש לעיל שהאפריון אין לו סמך עד דאסתמך מגו היכלא עלאה, שכשאין בזעיר כי אם המ' לבד אז נקראו נופלים המ' וזו"ן, שגם באורות התבונה יש אחיזה לחיצונים שהרי היא יורדת עד החזה ומשם יש אחיזה לחיצונים וכל שכן בזו"ן, אבל בעת רצון מתעלים שלשתם למעלה נכללים זה עם זה, ואז הבינה שהיא הס' סומכתם ואין שום אחיזה לחיצונים בשום אחד מהם, וז"ס סמ"ך הס' בינה והמ' תבונה והך' זו"ן. וגם בזה נבין מה שאמרו רז"ל שדוד לא רצה להזכיר פסוק דנ' באשרי, אבל הזעיר סמיכתם בפסוק (תהלים קמה, יד) סומך ה' לכל הנופלים. והענין שבמה שלא הפסיק באות נ' אלא שייחד בפסוק המ' והס' זה לזה היינו היא סמיכת הנופלים. גם נפרש מה שאמרו רז"ל מ' וס' שבלוחות בנס היו עומדים. ויובן בהקדים מ"ש הרב זלה"ה שלוחות הראשונות היו מבינה עליונה, שהנה אז נתייחדו ודאי בינה ותבונה והוא זמן ההצלחה השלימה שאז הוא זמן הנסים, כי דרך הטבע הוא מבחינת תבונה שסודה שם אלקי"ם גי' הטב"ע (רמ"ז).

7 פי' נשמתיין שהם בההוא עלמא ינקין מבינה עוה"ב (יהל אור).

8 פי' צדיקיא שהם בגופא בעולם הזה הם יונקין ממלכות עולם הזה (עי' בהגר"א בתיקו"ז צה ע"א ד"ה ועוד ויבן) (יהל אור).

<p>אפריון וכל אינון נשמתין דצדיקיא כלהו קיימי לאשתעשעא בהו קודשא בריך הוא המלך¹ שלמה מלכא דשלמא דיליה ודא איהו מלכא עלאה (והא אוקמוה) המלך סתם דא מלכא משיחא דא עלמא דדכורא ודא עלמא דנוקבא מעצי הלבנון אינון אילנין נטיען דעקר לון קודשא בריך הוא ושתיל לון באתר אחרא ואלין אקרון ארזי לבנון כד"א ארזי לבנון אשר נטע ולא אתבני האי אפריון ולא אשתכלל אלא בהו</p>	<p>נשמות הצדיקים בכלם עומד הקדוש ברוך הוא להשתעשע בהן המלך שלמה המלך שהשלום שלו וזהו מלך העליון (והרי בארוה) המלך סתם זה מלך המשיח זה עולם הזכר וזה עולם הנקבה מעצי הלבנון אותם אילנות נטועים שעקר אותם הקדוש ברוך הוא ושתל אותם במקום אחר ואלו נקראים ארזי הלבנון כמו שנאמר ארזי לבנון אשר נטע ולא נבנה האפריון הזה ולא נתקן אלא בהם.</p>
<p>תו מעצי הלבנון אלין שית יומין דבראשית דכל יומא ויומא מסדר בהאי אפריון סדורא דאתחזי ליה</p>	<p>עוד מעצי הלבנון אלו ששת ימי בראשית שכל יום ויום מסדר את האפריון הזה סדור שנראה לו</p>
<p>סדורא קדמאה אתנגיד² מסטרא דימינא אור קדמאה דאתנגיז ואתנטייל מסטרא דימינא ועאל בהאי אפריון על ידא דיסודא חד ועביד ביה שמושא לבתר אפיק ההוא אפריון חד דיוקנא³ כנוונא דהאי אור ודא הוא רזא דכתיב (בראשית א ג) יהי אור ויהי אור כיון דאמר יהי אור אמאי כתיב ויהי אור לא אצטריך קרא למכתב אלא ויהי כן מהו ויהי אור אלא דההוא אור אפיק אור אחרא⁴ דאתחזי ליה ודא איהו יומא קדמאה מאינון עצי הלבנון</p>	<p>סדור ראשון שופע מצד ימין האור הראשון שנגנז ונטל מצד ימין ונכנס באפריון הזה על ידי יסוד אחד ועושה בו שמוש אחר כך מוציא אותו האפריון דמות אחד כמו האור הזה וזהו סוד הכתוב יהי אור ויהי אור כיון שאמר יהי אור למה כתוב ויהי אור לא הצטרך הפסוק לכתב אלא ויהי כן מהו ויהי אור אלא שאותו אור הוציא אור אחר שנראה לו וזהו יום ראשון מאותם עצי הלבנון.</p>
<p>סדורא תניינא אתנגיד מסטרא דשמאלא פרישו דמיא בנגידו דאשא תקיפא ואתנטייל מסטרא דשמאלא ועאל בהאי אפריון ועביד ביה שמושא ואפריש בין מיין דבסטר ימינא ובין אינון מיין (דבסטר שמאלא) לבתר אפיק ההוא אפריון חד דיוקנא כנוונא דיליה ודא איהו רזא דכתיב (שם ז) בין המים אשר מתחת לרקיע ובין המים אשר מעל לרקיע ויהי כן ודא איהו יומא תניינא מאינון עצי הלבנון</p>	<p>סדור שני שופע מצד שמאל פרישות המים בשפע של אש תקיפה ונטל מצד שמאל ונכנס באפריון הזה ועושה בו שמוש ומפריד בין מים שבצר ימין לבין מים (שבצד שמאל) אחר כך מוציא אותו אפריון דמות אחד כמו שלו וזהו סוד הכתוב בין המים אשר מתחת לרקיע ובין המים אשר מעל לרקיע ויהי כן וזהו יום שני מאותם עצי הלבנון.</p>
<p>סדורא תליתאה אתנגיד מסטרא דאמצעיתא ומסטרא דימינא (נ"א ומסטרא דשמאלא) חד יומא תליתאה דעביד שלמא בעלמא ומתמן אתמשיכו איבין לכלא ודא עביד שמושא בהאי אפריון ואפיק זינא לזיניה זינא לעובדין סגיאין זינא דאתחזי ליה וכל דשאין ועשביין ואילנין בכמה חילין ואשתאר דיוקניה תמן ואפיק זינא ההוא אפריון כההוא</p>	<p>סדור שלישי שופע מצד האמצע ומצד ימין (ומצד שמאל) יום אחד שלישי שעושה שלום בעולם ומשם נמשכים פרות לכל וזה עושה שמוש באפריון הזה ומוציא מין למינו מין למעשים רבים מין שנראה לו וכל הדשאים והעשבים והאילנות בכמה חיילות ונשאר דיוקנו שם ואותו אפריון מוציא מין כאותו צבע ממש וזהו יום שלישי שנכלל משני צדדים מאותם עצי</p>

¹ בראשית כט ע"א (הערת הזהר).

² כל זה מדבר בעולם הבריאה שנעשו ע"י הקצוות דאצילות ע"י יסוד דז"א בשימושו בנוק' (רח"ו).

³ כי התורה שלנו מדברת בעולם הבריאה (רח"ו).

⁴ עי' ביאורים ח"ב יז ע"ד אות כג.

<p>גוונא ממש ודא איהו יומא תליתאה דאתכליל מתרין סטרין מאינון עצי הלבנון</p>	<p>הלבנון.</p>
<p>סדורא רביעאה אתנגיד ואתנהיר נהירו דשמשא לאנהרא להאי אפריון גו חשוך דיליה ועאל ביה לאנהרא ולא עביד ביה שמושא עד יומא חמישאה דאפיק האי אפריון! ההוא שמושא דנהירו דעאל ביה ביומא רביעאה ואפיק ההוא אפריון בההוא גוונא ממש דההוא נהירו ודא איהו יומא רביעאה חד מאינון עצי הלבנון</p>	<p>סדור רביעי שופע ומאיר אור השמש להאיר לאפריון הזה תוך החשך שלו ונכנס בו להאיר ולא עושה בו שמוש עד יום חמישי שמוציא אותו אפריון שמוש של אור שנכנס בו ביום רביעי ומוציא אותו אפריון באותו צבע ממש של אותו אור וזהו יום רביעי אחד מאותם עצי הלבנון.</p>
<p>סדורא חמישאה אתנגיד חד משיכו דרחישו</p>	<p>סדור חמישי שופעת משיכה אחת של רחש</p>
<p>קכח/א</p>	
<p>דמיא ועביד שמושא לאפקא ההוא נהירו דסדורא דיומא רביעאה ועביד בהאי אפריון שמושא ואפיק זינין לזיניה אינון דאתחזי כההוא גוונא ממש והאי יומא שמש ההוא שמושא יתיר מכל שאר יומין וכלא תליא עד יומא שתיתאה דאפיק אפריון כל מה דהוה גניז ביה דכתיב (בראשית א כד) תוצא הארץ נפש חיה למינה וגו' ודא איהו יומא חמישאה חד מאינון עצי הלבנון</p>	<p>המים ועושה שמוש להוציא אותו אור של סדור יום רביעי ועושה באפריון הזה שמוש ומוציא מינים למינו אותם הנראים באותו צבע ממש ויום זה שמש אותו שמוש יותר מכל שאר הימים והכל תלוי עד יום הששי שהוציא האפריון כל מה שהיה גנוז בו שכתוב תוצא הארץ נפש חיה למינה וגו' וזהו היום החמישי אחד מאותם עצי הלבנון.</p>
<p>סדורא שתיתאה דא איהו יומא דאתקין כל האי אפריון ולית ליה תקונא ולית ליה תקפא בר מהאי יומא כד אתא האי יומא אתתקן האי אפריון בכמה רוחין בכמה נשמתין בכמה עולימתן שפירן בחיזו אינון דאתחזון למיתב בהיכלא דמלכא אופ איהו אתתקן בשפירו כל שאר יומין דהוו בקדמיתא ואתקין לון בתיאובתא חדא ברעותא בחדוה תקונא דלעילא ותתא</p>	<p>סדור ששי זהו יום שהתקין את כל האפריון הזה ואין לו תקון ואין לו תקף פרט ליום הזה כשבא היום הזה נתקן האפריון הזה בכמה רוחות בכמה נשמות בכמה עולמות יפות מראה אותן שנראות לשבת בהיכל המלך אף הוא נתקן ביפי כל שאר הימים שהיו בתחלה ומתקין אותם בתשוקה אחת ברצון בשמחה תקון עליון ותחתון.</p>
<p>כדין אתקדש האי אפריון בקדושין עלאין ואתעטר בעטרוי עד דסליק בסליקו דעטרא דנייחא ואקרי שמא עלאה שמא קדישא דאיהו שבת נייחא² דכלא תיאובתא דכלא דבקותא דכלא דעילא ותתא כחדא וכדין כתיב (שיר ג ט) אפריון עשה לו המלך שלמה מעצי הלבנון</p>	<p>ואז מתקדש האפריון בקדשות עליונות ומתעטר בעטרותיו עד שעולה בעליה של עטרה של מנוחה ונקרא שם עליון שם קדוש שהוא שבת מנוחת הכל תשוקת הכל דבקות הכל שלמעלה ולמטה כאחד ואז כתוב (שיר השירים ג) אפריון עשה לו המלך שלמה מעצי הלבנון.</p>
<p>אמר רבי שמעון מאן דזכי בההוא אפריון זכי בכלא זכי למיתב בנייחא דצלא דקודשא בריך הוא כמה דאת אמר (שם ב ג) בצלו חמדתי וישבתי והשתא דיתיבנא בצלא</p>	<p>אמר רבי שמעון מי שזוכה לאותו אפריון זוכה בכל זוכה לשבת במנוחה בצל של הקדוש ברוך הוא כמו שנאמר (שיר השירים ד) בצלו חמדתי וישבתי וכעת</p>

¹ נר"ה ב' פלגא גופא (רח"ו).

² בינה (רח"ו).

<p>דנייחא דא אית לן לאסתכלא דלא יתבינן אלא בצלא דקודשא בריך הוא גו ההוא אפריון ואית לן לאעטרא האי אתר בעטרין עלאין עד דיתערון אילני דההוא אפריון למיתי עלן בצלא אהרא</p>	<p>שישבנו בצל של המנוחה הזו יש לנו להסתכל שלא ישבנו אלא בצל הקדוש ברוך הוא בתוך אותו האפריון ויש לנו לעטר את המקום הזה בעטרות עליונות עד שיתעוררו האילנות של אותו האפריון לבא עלינו בצל אחר.</p>
<p>פתח רבי שמעון ברישא ואמר ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי ויקחו לי האי מאן דבעי לאשתדלא במצוה ולאשתדלא ביה בקודשא בריך הוא אצטריך דלא ישתדל ביה בריקנייא ובמגנא אלא אצטריך ליה לבר נש לאשתדלא ביה כדקא יאות כפום חיליה והא אוקימנא מלה דא בכמה אתרי יאות למיסב בר נש ההוא אשתדלותא דקודשא בריך הוא כמה דאת אמר (דברים מז יז) איש כמתנת ידו וגו'</p>	<p>פתח רבי שמעון בראש ואמר ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי ויקחו לי מי שרוצה להשתדל במצוה ולהשתדל בקדוש ברוך הוא צריך שלא ישתדל בו בריקנות ובחנם אלא צריך האדם להשתדל בו כראוי כפי כחו והרי בארנו דבר זה בכמה מקומות יאה לאדם לשאת אותה השתדלות של הקדוש ברוך הוא כמו שנאמר איש כמתנת ידו וגו'.</p>
<p>ואי תימא הא כתיב (ישעיה נה א) לכו שברו ואכלו ולכו שברו בלא כסף ובלא מחיר יין וחלב דהא איהו במגנא (ואשתדלותא בלא כסף) ואיהו אשתדלותא דקודשא בריך הוא אלא אשתדלותא דאורייתא² כל מאן דבעי זכי בה אשתדלותא דקודשא בריך הוא למנדע ליה כל מאן דבעי זכי ביה בלא אנרא כלל אבל אשתדלותא דקודשא בריך הוא דקיימא בעובדא אסיר לנטלא ליה למגנא ובריקנייא³ בנין דלא זכי בההוא עובדא כלל⁴ לאמשכא עליה רוחא דקודשא אלא באגר שלים</p>	<p>ואם תאמר הרי כתוב לכו שברו ואכלו ולכו שברו בלוא כסף ובלוא מחיר יין וחלב שהרי הוא בחנם (והשתדלות בלא כסף) וזו השתדלות לקדוש ברוך הוא אלא השתדלות של התורה כל מי שרוצה לזכות בה השתדלות כדי לדעת את הקדוש ברוך הוא כל מי שרוצה זוכה בו בלי שכר כלל אבל השתדלות בקדוש ברוך הוא שעומדת במעשה אסור לקחת אותה לחנם ובריקנות כי איננו זוכה כן באותו מעשה כלל להמשיך עליו רוח הקודש אלא רק בשכר שלם.</p>

¹ תחילה צריך להקדים בדרך פשט כי שלשה קניינים לאדם גוף ונפש וממון, ולמדנו רשב"י שלא יחשוב האדם שיהיה די לו כשיקיים המצוות לעשותן בשני קנייניו, הגוף בעשייתו, והנפש בכוונתו לשמים, ושגם שלא יוציא בהן ממונו לא יחסר כל טוב, וכגון איש המניח טלית ותפילין של אחרים שישאילוהו וכיוצא, לזה אמר שאינו כן, אלא מאן דבעי לאשתדלא במצוה, בעשייתה, ולאשתדלא ביה בקב"ה, בכוונתו לשמו, מכל מקום אצטריך דלא ישתדל ביה בריקנייא וכו', כי צריך להוציא גם ממנו, וזש"ה (דברים ו ה) ואהבת את ה' אלקיך בכל וגו', לבבך זה הגוף שמקורו הלב ונפשך זו הכוונה, ולא תאמר שיספיק לך בזה אלא גם ובכל מאדך. ואמנם סוד הדבר נלע"ד להקדים כמה דברים, האחד שאמר הרב זלה"ה שבחטא האדם נפגמו כל ארבע חלקי העוה"ז שהם דצח"מ ונתפזרו בהם ניצוצי נשמות וכוונתו בספר הכוונות בענין האכילה, ומינה שיש ביד האדם לתקן כל הארבעה מינים וזה במצוות הנעשות בהן ואפילו בדומם, וכעין שאמרו רז"ל בפסוק (במדבר כג י) מי מנה עפר יעקב, מי מנה המצוות שעשה בעפר, והרי הקדמה אחת. המשך לשונו הובא בסוף הספר (רמ"ז).

² הענין שלימוד התורה הוא שלימות הרוח, וההשכלה שהוא מה שאמר, אשתדלותא דקב"ה למנדע, הוא שלימות הנשמה, ואין להם שייכות עם הממון שהוא חיצוניות הנפש (רמ"ז).

³ כאן הוסיף איסור מפני עניינים שמוסיף (רמ"ז).

⁴ כל הדברים התחתונים תלויים בעליונים ששל העוה"ז מושפעים מלמעלה, על דרך משל הזהב מושפע מן השמש בכל מה שמקבל כח אותה סגולה מלמעלה וכן עד למעלה, ואמרו רז"ל שלא נברא הזהב אלא לבנין בית המקדש, וכמ"ש חכמי קסטיליא פסוק (לח כד) כל הזהב העשוי בכל מלאכת הקדש, ואם כן בהכרח שיש לזהב איזו סגולה רוחנית יותר מן הכסף, וכן לכסף יותר מן הנחושת, ועל דרך שסדרם התורה, ואין ספק שיש למעלה שורש מקודם. ואם כן אם יחבר התוספת שנוסף מכם הממון תחבר גם כן אותה הבחינה למעלה ולא ימשך השפע אלא באגר שלים (רמ"ז).

<p>בספרא דחרשי¹ דאולף אשמדאי לשלמה מלכא כל מאן דבעי לאשתדלא לאעברא מניה רוח מסאבא ולאכפייא רוחא אחרא הוא עובדא דבעי לאשתדלא ביה בעי למקני ליה באגר שלים בכל מה דיבעון מניה בין זעיר בין רב בנין דרוח מסאבא איהו אזדמן תדיר במגנא² ובריקנייא³ ואזדבן בלא אגרא⁴ ואניס לבני נשא למשרי עליהו ומפתי לון לדירא עמהון בכמה פתויין בכמה ארחין סטי לון לשוואה דיוריה עמהון</p>	<p>בספר הכשפים שלמד אשמדאי לשלמה המלך כל מי שרוצה להשתדל להעביר ממנו רוח הטומאה ולכפות רוח אחרת אותו המעשה שרוצה להשתדל בו צריך לקנות אותו בשכר משלם בכל מה שירצו ממנו בין קטן בין גדול משום שרוח הטמאה מזדמנת תמיד בחנם ובריקנות ונמכרת בלי שכר ואונסת בני אדם לשרות עליהם ומפתה אותם לדור עמם בכמה פתויים בכמה דרכים מסטה אותם לשים דיורה עמם.</p>
<p>ורוח קודשא לאו הכי אלא באגר שלים⁵ ובאשתדלותא רב סני⁶ ובאתדכאותא דגרמיה ובאתדכאותא דמשכניה⁷ וברעותא דלביה ונפשיה⁸ ולואי דיכיל למרווח ליה דישווי מדוריה עמיה ועם כל דא דיהך בארח מישר דלא יסטי לימינא ולשמאלא ואי לאו מיד אסתלק מניה ואתרחק מניה ולא יכיל למרווח ליה כדבבדמיתא</p>	<p>ורוח הקודש אינה כך אלא בשכר שלם ובהשתדלות רבה וגדולה ובטהור עצמו ובטהור משכנו וברצון לבו ונפשו והלואי שיכול להרויח אותו שישים מדורו עמו ועם כל זה שילך בדרך ישר שלא יסטה ימינה ושמאלה ואם לא מיד מסתלק ממנו ומתרחק ממנו ולא יוכל להרויח אותו כבתחלה.</p>
<p>ועל דא כתיב ויקחו לי תרומה מאת כל איש מההוא דאקרי איש דאתגבר על יצריה וכל מאן דאתגבר על יצריה אקרי איש אשר ידבנו לבו מאי אשר ידבנו לבו אלא</p>	<p>ועל זה כתוב ויקחו לי תרומה מאת כל איש מאותו שנקרא איש שמתגבר על יצרו וכל מי שמתגבר על יצרו נקרא איש אשר ידבנו לבו מה זה אשר ידבנו לבו אלא</p>
<p>קכח/ב</p>	

¹ ועוד טעם אחר בספרא דחרשי וכו' רוח מסאבא, הם שלש קליפות הגסות שהשלמות הוא להעבירם לגמרי, ורוח אחרא, הוא קליפת נוגה שהעיקר הוא לאכפייא ולהכלילו בקדושה. והענין שהרוצה להמלט מכל צדדי הטומאה יהא טוב עין במצוות ויוציא בעבורן כל אשר ישאלוהו, וכן היה דרכו של הרב זלה"ה, כי בזה נמצא שמוסיף אל הקדושה כל מה שיהיה אפשר לו מרוחניות הדומם, ומזדכך צד החומרי דהיינו העברת הקליפות האחוזות בנפש. ולכן הממון נקרא בשם דמים, להיות להם שייכות עם החומריות ששוכנת בו הנפש שהוא הדם. וי"מ מזה (תהלים עב יד) וייקר דמם בעיניו. ועל כן הרע עין הוא משכן לס"א משום שזה דרכו שאזדמן תדיר במגנא ובריקנייא, שכן הוא ריק בלי אור, והליכותיו בקרי בלי הכנה, ובכל מקום שרואה מגנא וריקנייא שורה שם, והוא אז מתחבר למבקשו הוא הכילי, בלי מחיר, שכן אין בו אור משלו, ולכן בעבדא דאזדבן בטולמי להחיות את עצמו כשל הכילי. (משלי כט, כא) מפנק מנוער עבדו ואחריתו יהיה מנון, ששולט עליו ומפתהו להוציא ממונו בהבלים ובטיולים ובאיסורין, מה שאין כן המוציא במעשה המצוות שגדול זכותו כנזכר, ולכן נאמר כאן ויקחו לי תרומה, לשון התרוממות שכן אותו הדומם מתרומם ומתעלה (רמ"ז).

² פ' באדם בטל שהבטלה מביאה לידי זימה ושעמום, וזה מפני רוח הרעה הנכנס בו (רמ"ז).

³ ר"ל במי שהוא ריק מכל קדושה שאין לו שום מגן להצילו (רמ"ז).

⁴ ומתמכר לכל הרוצה בלי מחיר מפני שהוא כהפקר שאין לו בעלים ואין לחייבו למלאכת ה' שהרי מעצמו נתהווה אל האדם מכח ביטולו מעבודת ה', ואחר כך שהאדם קונהו גם הוא קונה כח לאנסו [ולהתגבר עליו, וע"ד אחריתו יהיה מנון ומפרש לנק וכו', בשטחיות מתקון העולם בהתפארות הלבושים ובמעדנים]. (רמ"ז).

⁵ הרי ממון, באשתדלותא וכו' עד דמשכניה, הוא זריזות וטורח הגוף, וברעותא, הרי הנשמה (רמ"ז).

⁶ כמש"ש וקשרתם וכו' (יהל אור).

⁷ כמש"ש וכתבתם כו', והן ד' דברים שצריך כמ"ש אז ראה כו' וכמ"ש במ"א (כ"ה בפירוש הגר"א על אגדות ברכות סוף פרק הרואה [אות נד] המסדר) (יהל אור).

⁸ כמ"ש ואהבת את כו' (יהל אור).

<p>דיתרעי ביה קודשא בריך הוא כמה דאת אמר (תהלים כז ה) לך אמר לבי¹ (שם עג כו) צור לבבי (משלי טו טו) וטוב לב (רות ג ז) וייטב לבו כלהו בקודשא בריך הוא קאמר אוף הכא אשר ידבנו לבו מניה תקחו את תרומתי דהא תמן אשתכח ולאן באתר אחרא</p>	<p>שיתרצה בו הקדוש ברוך הוא כמו שנאמר לך אמר לבי צור לבבי וטוב לב וייטב לבו את כולם אמר בקדוש ברוך הוא אף כאן אשר ידבנו לבו ממנו תקחו את תרומתי שהרי שם נמצא ולא במקום אחר.</p>
<p>ומנא ידעינן דהא קודשא בריך הוא אתרעי ביה ושוי מדוריה ביה כד חמינן דרעותא דההוא בר נש (בהדוה ברעותא דלכא)² למרדף ולאשתדלא אבתריה דקודשא בריך הוא בלביה ובנפשיה וברעותיה ודאי תמן ידעינן דשריא ביה שכינתא כדין בעינן למקני ההוא בר נש בכסף שלים (ולאשתדלא אבתריה) לאתחברא בהדיה ולמילף מניה ועל דא קדמאי הוו אמרי וקנה לך חבר באגר שלים בעי למקני ליה בגין למזכי בשכינתא עד הכא בעי למרדף בתר זכאה ולמקני ליה</p>	<p>ומנין יודעים שהקדוש ברוך הוא מתרצה בו ושם בו את מדורו כשרואים שרצון אותו האיש (בשמחה וברצון הלב) לרדף ולהשתדל אחר הקדוש ברוך הוא בלבו ונפשו ורצונו ודאי אז שם יודעים שהשכינה שורה בו ואז צריכים לקנות את אותו האיש בכסף שלם (ולהשתדל אחריו) להתחבר עמו וללמד ממנו ועל זה הראשונים היו אומרים (אבות &) וקנה לך חבר בשכר שלם יש לקנות אותו כדי לזכות בשכינה עד כאן צריך לרדף אחר הצדיק ולקנות אותו.</p>
<p>אוף הכי ההוא זכאה בעי למרדף בתר חייבא² ולמקני ליה באגר שלים בגין דיעבר מניה ההוא זוהמא ויתכפיא סטרא אחרא ויעביד לנפשיה בגין דיתחשב עליה כאילו הוא ברא ליה³ ודא איהו שבחא דיסתלק ביה יקרא</p>	<p>אף כך אותו הצדיק צריך לרדף אחר הרשע ולקנותו בשכר שלם כדי שיעביר ממנו אותה זוהמא ויכפה את הצד האחר ויעשה לנפשו כדי שיחשב עליו כאלו הוא ברא אותו וזהו השבח שיתעלה בו הקדוש</p>

¹ כתב הרב, טעם שהמלכות נקראת לב לפי שיוצאת כנגד הלב דז"א (מ"מ).

² והנה הנשמות, מאחר שהם מטוב ורע, ולפעמים חלק הטוב שבאדם ניתן אל רשע אחד, ולכן תמצא לפעמים רשעים שעושים קצת מצוות כתיקונם כמו הצדיקים ובשאר עניינים הם רשעים גמורים, וכן לפעמים בהיפך שיהיה צדיק גמור ויהיו בו קצת עבירות שאינו יכול להפרד מהן וזה לסיבת חלק הרע שיש בו המתאוה לאותה בחינה שיש אל הטומאה ואל העבירה ההיא, וכל זה הוא כפי תערובת הנשמות שקצת טוב של צדיק מתערב ברשע וקצת הרע של הרשע נתערב בצדיק. ואם הצדיק מוכיח את הרשע והוא אינו שומע לדבריו אז הם נבררים שהטוב של הרשע יתחבר אל הטוב שבצדיק והרע שבצדיק יתחבר אל הרע שברשע, וזהו סוד ואתה כי הזהרת רשע ולא שב מדרכו הוא רשע בעונו ימות ואתה את נפשך הצלת, כלומר בעונו לבד שהוא הרע ולא עם הטוב שהיה בו כי הטוב חלף הלך לו, ואתה את נפשך הצלת שהיה בה חלק הרע הפרשת ממך מלשון ויצל אלהים (מ"מ – מהשעה"ג הק' כ). ועי' שעה"ג הק' כ: וזש"ה אם רעב שונאך האכילהו לחם. וכמ"ש ז"ל על פסוק כי תראה חמור שונאך, אין הכתוב מדבר אלא באדם רשע שמותר לשנאותו כמש"ה הלא משנאך ה' אשנא, ואמר אם רעב שונאך תאכילהו לחם, ר"ל מחמת נצוץ טוב שבו, ומתאוה ורעב לעשות טובה, האכילהו לחם לחמה של תורה ומצות, ותזכהו, כי עי"כ גחלים שהם נצוצי הרע שבך, אתה חותה על ראשו, ויתחברו עמו, ויוסרו ממך. וכמש"ה, ונשא השעיר עליו את כל עונותם אל ארץ גזירה, ונצוצי הטוב שבו יוסרו ממנו, וה' ישלימם לך, ונמצא שאתה שלם בטוב, והוא שלם ברע. וכמ"ש ז"ל, אל תקרי ישלם לך, אלא ישלימהו לך, ולפי שהש"ת טוב אינו מזכיר שמו על הרעה, כמש"ה כי גחלים אתה חותה על ראשו. אבל על הטוב הזכיר שמו, כמש"ה וה' ישלם לך כנזכר כי הוא עושה הטוב הזה.

³ עי' לקמן קצח ע"א אותו ענין על נתינת צדקה. ועי' אפיקי ים (סנהדרין דף צט ע"ב): אמר ר"ל כל המלמד את בן חבירו תורה וכו' כל א' מישראל קיבל חלקו בתורה בהר סיני לפי חלקי ניצוצי נפשו, והוא עצמו בריאתו שע"י התורה נברא העולם, וכמו גרעין הפרי שבו נטוע בכח כל חלקי האילן שרשיו ונופו וענפיו ועליו ופירותיו, ואח"כ ע"י הזריעה ועבודת הקרקע יוצא ממנו מכח אל הפועל, וכמו כן כל מה שהאדם צריך לתקן בבריאה בכל ימי חייו הכל הוא בכח נשמתו, וכל מה שעושה מצות ומחדש בתורה הוא מוציא חלקי ניצוצי נפשו הכלולי' בכח מן הכח אל הפועל, והוא עצמו גידולו, כמו הגוף אשר הולך וגדל ע"י מזון גופני כמו כן הנפש ע"י מזון נפשי. ולכן המלמד בן חבירו תורה ומוציא חלקי נפשו אל הפועל הרי ממש הוא עושה ומגדל נפשו ממש, וע"ז נאמר ואת הנפש אשר עשו בחרן. והוא ג"כ מ"ש כאלו עשאו לדברי תורה שהוא המוציא חידושי תורה שהם שייכים לכל אדם מישראל לפי חלקו שקיבל בהר סיני מה

<p>דקודשא בריך הוא יתיר משבחה אחרא¹ ואסתלקותא דא יתיר מכלא מאי טעמא בגין דאיהו גרים לאכפיא סטרא אחרא ולאסתלקא יקרא דקודשא בריך הוא ועל דא כתיב באהרן (מלאכי ב ו) ורבים השיב מעון וכתוב (שם ה) בריתי היתה אתו</p>	<p>ברוך הוא יותר מכל שבח אחר ועליה זו יותר מהכל למה כי הוא גרם לכפות את הצד האחר ולהעלות כבוד הקדוש ברוך הוא ועל זה כתוב באהרן ורבים השיב מעון וכתוב בריתי היתה אתו.</p>
<p>תא חזי כל מאן דאחיד בידא דחייבא (ותב לגביה) ואשתדל ביה למשבק ארחא בישא איהו אסתלק בתלת סלוקין מה דלא אסתלק הכי בר נש אחרא גרים לאכפייא סטרא אחרא וגרים דאסתלק קודשא בריך הוא ביקריה וגרים לקיימא כל עלמא בקיומיה לעילא ותתא ועל האי בר נש כתיב בריתי היתה אתו החיים והשלום² וזכי למחמי בגין לבנוי וזכי בהאי עלמא וזכי לעלמא דאתי כל מארי דינין לא יכלין למידן ליה בהאי עלמא ובעלמא דאתי עאל בתריסר³ תרעי ולית מאן דימחי בידיה ועל דא כתיב (תהלים קיב ג) גבור בארץ יהיה זרעו דור ישרים יבורך הון ועשר בביתו וצדקתו עומדת לעד זרח בחשך אור לישרים וגו'</p>	<p>בא וראה כל מי שאוחז ביד הרשע (ושב אליו) ומשתדל בו לעזב דרך רעה הוא עולה בשלש עליות מה שלא עולה כן שום איש אחר גורם לכפות את הצד האחר גורם שמתעלה הקדוש ברוך הוא בכבודו וגורם להעמיד כל העולם בקיומו למעלה ולמטה ועל האיש הזה כתוב בריתי היתה אתו החיים והשלום וזוכה לראות בנים לבנוי וזוכה בעולם הזה וזוכה לעולם הבא כל בעלי הדינים לא יכולים לדון אותו בעולם הזה ובעולם הבא נכנס בשנים עשר שערים ואין מי שימחה בידו ועל זה כתוב (תהלים קיב) גבור בארץ יהיה זרעו דור ישרים יברך הון ועשר בביתו וצדקתו עומדת לעד זרח בחשך אור לישרים וגו'.</p>
<p>באדרא עלאה⁴ קיימין תלת (סטרי) גוונין ואינן להטין גו שלהובא חדא⁵ וההוא שלהובא נפקא מסטרא דדרום⁶ דאיהו ימינא ואינן גוונין מתפרשן תלת סטרי⁷ חד סליק לעילא⁸ וחד נחית לתתא⁹ וחד דאתחזי וגניז¹⁰ בשעתא דשמשא נהיר</p>	<p>בגן חדר העליון עומדים שלשה (צדדי) צבעים והם לוחטים בתוך שלהבת אחת ואותה השלהבת יוצאת מצד הדרום שהוא ימין ואותם צבעים נפרדים לשלשה צדדים אחד עולה למעלה ואחד יורד למטה ואחד שנראה ונגנז בשעה שהשמש מאירה.</p>
<p>גוונא חדא ההוא דסליק לעילא נפקא וההוא גוונא איהו גוון חוור יתיר מחוורו אחרא ועאל בההוא שלהובא¹¹ ואצטבע זעיר ולא אצטבע וקיימא ההוא גוון לעילא על רישא דההוא אדרא ובשעתא דישראל עאלין לבי</p>	<p>גון אחד אותו שעולה למעלה יוצא ואותו צבע הוא צבע לבן יותר מלבן אחר ונכנס באותה שלהבת ונצבע מעט ולא נצבע ועומד אותו צבע למעלה על ראש אותו הגרן ובשעה שישראל נכנסים לבית הכנסת ומתפללים תפלותיהם כשמגיעים</p>

שלא נתגלה עדיין, וע"י הרב שמלמד בן חבירו תורה שע"כ יהי' נבון להוציא דבר מדבר ולחדש מה שראוי לו, הרי הרב ממש גרם לחידוש תורה הזה שיצא ויתגלה בעולם.

¹ פי' משבח הראשון שאמר דבעי למרדף בתר זכאה (מ"מ).

² עי' זר"ח מב ע"ב: החיים והשלום חיים דאימא עילאה ושלום דא שר שלום. ועי' זהר (ח"ג לא ע"א): שר שלום דא צדיק דאיהו שלמא דעלמא שלמא דביתא שלמא דמטרוניתא.

³ י"ב שערים יש ברקיע נגד י"ב שבטים (רח"ו).

⁴ יסוד דנוק' (רח"ו).

⁵ הוא רוחא דשבק בגווה שהוא שם ב"ן והם ה' גבורות הראשונות שביסוד דנוק' (מ"מ).

⁶ פי' כי שרש ההוא רוחא הוא מן הדכורא שנק' ימינא (מ"מ).

⁷ תלת טפין דסגו"ל (רח"ו). פי' נה"י דז"א (מ"מ).

⁸ נצח (מ"מ).

⁹ הוד, כנודע שנו"ה הם ב' הקרנים והא' גבורה מן השנית (מ"מ).

¹⁰ פי' יסוד שהוא גנוז ביסוד דנוק' (מ"מ).

¹¹ פי' בתוך הכלי של מ"ן שהוא שם ב"ן (מ"מ).

<p>כנשתא ומצלן צלותהון כד מטאן לגאל ישראל וסמכין גאולה לתפלה כדין האי גוון חוור אסתלק על רישא דאדרא ואתעביד ליה כתר (דקיימא)</p>	<p>לגאל ישראל וסומכים גאולה לתפלה אז אותו צבע לבן עולה על ראש הגרן ונעשה לו כתר (של קיום).</p>
<p>וכרוזא נפיק ואמר זכאין אתון עמא קדישא דעבדי טוב קמיה! דקודשא בריך הוא ורזא דא (ישעיה לח ג) והטוב בעיניך עשיתי² דסמך גאולה לתפלה בגין דהא בההיא שעתא דמטו לתהלות לאל עליון דסליק האי גוון על רישא דהוא³ אדרא אתער האי צדיק לאתחברא באתר דאצטריך ברחימו⁴ בחיבו⁵ בחדוה⁶ ברעותא⁷ וכל שייפין כלהו מתחברן בתיאובתא חדא אלין באלין עלאין בתתאין ובוצינין⁸ כלהו נהרין⁹ ומתלהטין וכלהון קיימא בחבורא חדא בהאי צדיק דאקרי טוב כמה דאת אמר (שם ג י) אמרו צדיק כי טוב ודא מחבר לכלהו בחבורא חדא כדין כלא בלחישו עילא ותתא בנשיקין דרעותא וקיימא מלה בחבורא דבי אדרא¹⁰</p>	<p>והכרוז יוצא ואומר אשריכם העם הקדוש שעושים טוב לפני הקדוש ברוך הוא וסוד זה (ישעיה לח) והטוב בעיניך עשיתי שסומך גאולה לתפלה משום שבשעה הזו שמגיעים לתהלות לאל עליון שעולה הגון הזה על ראש אותו הגרן מתעורר הצדיק להתחבר במקום שצריך באהבה וחביבות בשמחה וברצון וכל האיברים כולם מתחברים בתשוקה אחת אלה באלה עליונים בתחתונים וכל הנרות מאירות ולוהטות וכולם עומדים בחבור אחד בצדיק הזה שנקרא טוב כמו שנאמר (ישעיה ג) אמרו צדיק כי טוב וזה מחבר את כולם בחבור אחד אז הכל בלחש למעלה ולמטה בנשיקות של רצון והדבר עומד בחבור של בית הגרן.</p>
<p>כיון דמטו לשים שלום כדין עביד שמושא¹⁰ ההוא נהר¹¹ דנפיק מעדן באדרא דא¹² וכדין בעיין כלא לנפקא מקמי מלכא ולא אצטריך בר נש ולא אחרא לאשתכחא תמן ולא למשאל שאלתין</p>	<p>כיון שמגיעים לשים שלום אז עושה שמוש אותו נהר שיוצא מעדן בגרן הזה ואז צריכים כולם לצאת מלפני המלך ולא צריך איש ולא אחר להמצא שם ולא לבקש בקשות</p>
<p>קכט/א</p>	
<p>אלא אצטריך למנפל על אנפין¹³ מאי טעמא בגין דההיא שעתא דשמושא¹⁴</p>	<p>אלא צריך לנפל על הפנים נפילת אפים למה משום שאותה שעה היא שעה של</p>

1 יסוד (רח"ו).
2 ויחי רנח ע"ב (הערת הזהר). פי' יסוד הנק' טוב היה מחברו עם המלכות שנקרא עין וז"ש דסמך גאולה לתפילה שהם יסוד ומלכות (מ"מ).
3 קכז ע"ב (הערת הזהר).
4 הוא בסוד שמאלו תחת לראשי שחימום הגבורות מעוררים האהבה (מ"מ).
5 היינו וימינו תחבקני שהחסדים מוסיפים חיבה ביותר (מ"מ).
6 ה"ס הזווג וסימניך שמחת עונה (מ"מ).
7 הם נשיקין שבתוך הזווג כמ"ש לקמן בנשיקין דרעותא, א"נ נגד ד' שמות עסמ"ב שמתקבצים כולם ביסוד בשעת הזווג (מ"מ).
8 הנקבות (רח"ו).
9 במ"ן (רח"ו).
10 הכנסת העטרה (מהרח"ו), והוא כוונת הזיווג של שים שלום, ונעשה עי"ז ההתעוררות להורדת הטי' ונשלם בנפילת אפיים ושניהם הם רק יחוד אחד (הקדו"ש קא ע"ב).
11 פי' יסוד דז"א (מ"מ).
12 ביסוד דנוק' (מ"מ).
13 לקמן מסדר סדר המצות וקאמר שתחילה הוא ברכת כהנים ואח"כ נפילת אפים, לכך אני אומר דשים שלום דכל א' וא' תלוי ועומד עם שים שלום דשליח ציבור, ועכ"ז יקדים י"ג מדות לרצות על עוונותיו שהתודה בברכת שומע תפילה (אור יקר).
14 ואז הענין תלוי בהעלם להמשיך נשמות, ואין לערבב אותו יחוד בשום שאלה אחרת שמבלבל יצועי אביו, ולזה יפול על פניו וענין נפילות אפים יש בו טעמים זה בתוך זה (אור יקר). גמר הזווג (רח"ו), כאן

<p>הוי ובעי כל בר נש למכספ¹ מקמי מאריה ולחפיא אנפוי בכסופא סג² ולאכללא נפשיה בההוא שמושא³ דנפשין דאתכליל ההוא אדרא⁴ מעילא ומתתא⁵ בנפשין ורוחין⁶ כדין גוון אהרא⁷ דנחית לתתא קאים⁸ ואחיד בשפולי דהאי אדרא</p>	<p>שמוש וצריך כל איש להתביש מלפני רבונו ולכסות פניו בבושה גדולה ולהכליל את נפשו באותו שמוש של הנפשות שנכלל אותו הגרן מלמעלה ומלמטה בנפשות ורוחות אז צבע אחר שיורד למטה עומד ואוחז בשפולי הגרן הזה.</p>
<p>וכרוזא נפיק וקאר⁹ ואמר עלאין ותתאין אסהידו סהדותא מאן איהו דעביד נפשאן וזכי לחייביא ההוא דעטרא (ס"א דאתחזי לאעטרא ליה בעטרא) דמלכותא על רישיה ההוא דאתחזי לאעלא השתא קמי מלכא ומטרוניתא דהא מלכא ומטרוניתא שאלי עליה</p>	<p>והכרוז יוצא וקורא ואומר עליונים ותחתונים העידו עדות מיהו שעושה נפשות ומזכה את הרשעים אותו שעטרת (שנראה לעטר אותו בעטרת) מלכות על ראשו אותו שראוי להיכנס עתה לפני המלך והמלכה שהרי המלך והמלכה שואלים עליו.</p>
<p>כדין אודמן תרין סהדין מאינן עיני יהוה¹⁰ דמשטטי בכל עלמא וקיימין בתר פרגודא וסהדין סהדותא דא ואמרי הא אנן סהדין על</p>	<p>אז מזדמנים שני עדים מאותם עיני ה' שמשוטטות בכל העולם ועומדים אחר הפרגוד ומעידים עדות זו ואומרים הרינו מעידים על פלוני בן פלוני אשרי חלקו</p>

הורדת טיפה, עי' שעה"כ דף לג ע"ב ובדף לח בדרוש א' דחזרת עמידה, ודף מב ע"ג סוף דרוש ה, ובדרוש א דויעבור שם, וכן בדף לח ע"א סמוך לסופו, ובנפילת אפיים ריש דרוש ב.

¹ הא', עם היות שאין היחוד מושג אלינו, סוף סוף אמונתנו שעמדנו לפני הקב"ה ונתייחדו ב' שמות, והעומד על עמדו מעיז פניו נגד השכינה הרואה אותו אם הוא אינו רואה (אור יקר).

² והיינו את ה' אלהיך תירא שיהיה בוש מיוצרו אותה שעה, ויזכור כמה חטא לפניו, ונכלם מפשעיו ובוש מעוונותיו ונחפר מחטאתיו. הב' במה שפי' לקמן שהוא מוסר עצמו למיתה, ואם נתחייב מיתה על עוונותיו הרי נתכפר לו עווננו במה שנופל ארצה גוף מת, וזה כולל טעם ג' דשמעתין דקאמר ולאכללא נפשיה וכו' (אור יקר).

³ כמו שבעת פטירת האדם מיכאל עומד ומקריב נשמות, כך הוא מקריב נשמתו אח"כ שהחשיב עצמו כמת. הד' שצריך לתת חלק לחצוני שהוא הטמא מקום המיתה, ואחר שהודה בשומע תפלה מקבל עונשו שזהו התשובה השלמה להורות מיד על העונש וזהו סוד ואתה צדיק על כל הבא עלינו שאנו אומרים אחר הוידוי, כי הכוונה לטהר המדות העליונות ולקבל הפגם למטה, ולהיות מיד המדות טהורות ונקיות והייחוד נעשה, וכו' כי מיד שקבל אדם עונש נתקן הענין למעלה, והיינו אמרינו ואמת עשית, מתקן מדת אמת שהוא היחוד ומקבל העונש, ואף כאן כדי שלא יעכב חטאו ופגמו היחוד התודה בשומע תפלה, ומקבל המיתה, ואוסף רגליו למטה אל אילנא דמותא, ובעלי החוב מקבלים חלקם בגוף למטה שנפל מת ארצה, ונשמה טהורה והיחוד אין סבה מונעת (אור יקר).

⁴ היינו המלכות נכללת בנשמות התחתונים מיינ נוקבין, והת"ת משפיעה נשמות חדשות מלמעלה מיינ דכורין טיפי הזרע (אור יקר).

⁵ ר ע"ב (הערת הזהר).

⁶ ממ"ן ומ"ד (רח"ו).

⁷ שהוא מצד ההוד, שאל ההוד יחס המטה כדפי' לעיל (אור יקר)

⁸ יש לה קימה, וענין הקימה הזאת היא היות התעוררותה מצד אימא עילאה, והטעם דאימא עילאה עד הוד אתפשטת, ומסטרא דידה קם, והטעם שעתה בטעמים הנזכרים, הנה היה עיקר הכל אל המתפלל סוד התשובה, משומע תפילה שהתודה ועד נפילת אפים, הנה התעורר ופתח שער התשובה, והיינו ברכת ההודאה, ששם האדם הוא מפקיד נשמתו כאומרו על נשמותינו הפקודות לך, ונודע שהיא נאחזת בימין שההוד נאחז בחסד, ולזה היא [סדנית] [סהדנית] על בעלי תשובה והיא מתפשטת למטה בשפולי אדרא בסוד וידי אדם מתחת כנפיהם ופי' רז"ל לקבל בתשובה לשבים, והנה המרכבה להם מסוד ההוד הזה הוא אותם שהם מתעסקין בהחזרת בני אדם לתשובה (אור יקר).

⁹ עוד יש לו יחס כי כמו שהקב"ה עתה עושה נפשות, גם האיש הזה עושה נפשות, ולכך עתה הגיע עת דודים להזכיר לפני המלך, עוד אפשר שהקב"ה דואג בנשמות שלא יתקלקלו למטה, ונמצא שנוח להם שלא נבראו ואינו שמח במעשיו, אלא בזוכרו שיש למטה מתעסקין להשיב נשמות למוטב ולעשותם עשיה שניה ולזה נזכר לפניו, עוד י"ל שהנשמות אינם נמשכות מלמעלה אלא ע"י הצדיקים, זכה יהבין ליה נפש זכה יתיר וכו' ולזה נמצאו אותם הנשמות שנבראות אינם באות לבני אדם וזה כמעט לבטלה אלא ע"י האיש הזה שעושה ומתקן להם נפשותם כדי שיזכו לרוח ולנפש, ולזה נזכר עתה העושה נפשותם של רשעים, וכל הטעמים האלו עולין אל דרך א' ומן הטעמים האלו עם היות שאינו עת כניסת שום נברא בעת שמושם (אור יקר).

<p>פלניא בר פלניא זכאה חולקיה דהא אבוי ידכר בניניה למב דא איהו עביד נפשן לתתא נפשאן דחייביא דהוו מסטרא אחרא כדין אתיקר קודשא בריך הוא בחדוה שלימותא</p>	<p>שהרי אביו יזכר בגללו לטוב זהו עושה נפשות למטה נפשות הרשעים שהיו מהצד האחר אז מתיקר הקדוש ברוך הוא בשמחה שלימה.</p>
<p>ביה שעתא אודמין חד ממנא דאיהו גזברא על דיוקנין דצדיקיא ברוא דשמושא דאתון דאתקרי ברוא יהודיעים בכתרא דשמושא דשמא קדישא ורמיו קודשא בריך הוא לההוא ממנא ואייתי דיוקניה דההוא בר נש דעביד נפשאן דחייביא וקאים ליה קמיה מלכא ומטרוניתא</p>	<p>באותה השעה מזדמן ממנה אחד שהוא גזבר על דיוקנאות הצדיקים בסוד של שמוש האותיות שנקרא בסוד יהודי"עם בכתר של שמוש השם הקדוש ורומז הקדוש ברוך הוא לאותו ממנה ומביא את דמות אותו האיש שעושה נפשות הרשעים ומעמיד אותו לפני המלך והמלכה.</p>
<p>ואנא אסדהנא עלי שמיא וארעא דבההיא שעתא מסרין ליה לההוא דיוקנא² דהא לית לך כל צדיקא בהאי עלמא דלא חקיק דיוקניה לעילא תחות ידא דההוא ממנא ומסרין בידיה שבעין מפתחין³ דכל גנויא דמאריה בהו כדין מלכא בריך לההוא דיוקנא⁴ בכל ברכאן דברין לאברהם כד עבד נפשאן דחייביא</p>	<p>ואני מעיד עלי שמים וארץ שבאותה שעה מוסרים לו אותו הדמות שהרי אין לך כל צדיק בעולם הזה שלא חקוק דיוקנו למעלה תחת יד אותו הממונה ומוסרים בידו שבעים מפתחות של כל גנזי רבונו בהם אז המלך מברך את אותו הדמות בכל הברכות שברך את אברהם כשעשה את נפשות הרשעים.</p>
<p>וקודשא בריך הוא רמיו לארבע משריין עלאיין⁵ ונטלין לההוא דיוקנא ואולין עמיה ואיהו עאל לשבעין עלמין גניזין⁶ דלא זכי בהו בר נש אחרא בר אינון גניזין לאינון דעבדי נפשיהון דחייביא ואלמלי הוו ידעי בני נשא כמה תועלתא וזכו (גרמי לצדיקיא) וזכאן בגינייהו כד זכו להון הוו אזלו אבתרייהו ורדפי לון כמאן דרדיף בתר חיין</p>	<p>והקדוש ברוך הוא רומז לארבעה מחנות עליונים ונוטלים את אותו הדמות והולכים עמו והוא נכנס לשבעים עולמות גנוזים שלא זכה בהם איש אחר פרט לאותם גנזים לאותם שעושים את נפשות הרשעים ואלמלא היו יודעים בני אדם כמה תועלת וזכות (גורמים לצדיקים) וזוכים בגללם כשמזכים אותם היו הולכים אחריהם ורודפים אותם כמי שרודף אחר החיים.</p>
<p>מסכנא זכי לבני נשא בכמה טבאן בכמה גניזין עלאיין לאו איהו כמאן דזכי בחייביא מה בין האי להאי אלא מאן דאשתדל בתר מסכנא איהו אשלים חיין לנפשיה וגרים ליה לאתקיימא וזכי בגיניה לכמה טבאן לההוא עלמא</p>	<p>העני מזכה את בני האדם בכמה טובות בכמה גנזים עליונים ולא כמי שמזכה את הרשעים מה בין זה לזה אלא מי שמשתדל אחר העני הוא משלים חיים לנפשו וגורם לו להתקיים וזוכה בגללו לכמה טובות לאותו העולם.</p>
<p>ומאן דאשתדל בתר חייביא איהו אשלים יתיר עביד לסטרא אחרא דאלהים אחרים דאתכפיא ולא שלמא ואעבר ליה משלטנותיה עביד דאסתלק קודשא בריך הוא על כורסי יקריה עביד לההוא חייבא נפשא אחרא זכאה</p>	<p>ומי שמשתדל אחר הרשע הוא משלים יותר עושה לצד האחר של אלהים אחרים שיתכופף ולא ישלט ומעביר אותו משלטונו עושה שמתעלה הקדוש ברוך הוא על כסא כבודו עושה לאותו הרשע נפש אחרת אשרי חלקו.</p>

¹ קמב ע"ב (הערת הזהר).

² פי' כדי לשומרו יותר מכל האדם ולנהוג בו כבוד (מ"מ).

³ נגד המוחין ולבושיהם (מ"מ).

⁴ מקבל שפע ממ"ד (רח"ו).

⁵ פי' ארגמן (מ"מ).

⁶ פי' נגד ו"ק דאצילות שהם זרין הנק' עולם (מ"מ).

חולקיה	
<p>גוונא אחרא דאתחזי ולא אתחזי בשעתא דמטאן ישראל לקדושה דסידרא! כדין האי גוונא דגניז נפיק בגין דהאי איהו קדושתא דקא מקדשי ישראל יתיר על מלאכי עלאי דאינון חברים בהדיהו והאי גוונא נהיר ואתחזי בשעתא דישראל מקדשי קדושתא דא (נ"א דהא מסיימי ישראל עד לא ישגחון וכו')² עד דמסיימי ישראל בגין דלא ישגחון מלאכים עלאיז ויענישו לון לעילא ולא יקטרגון עליהו</p>	<p>גון אחר שנראה ולא נראה בשעה שמגיעים ישראל לסדר הקדשה אז הגון הגנוז הזה ויוצא משום שהיא הקדשה שמקדשים ישראל יותר על מלאכים העליונים שהם חברים עמם והגון הזה מאיר ונראה בשעה שישראל מקדשים הקדשה הזו (שהרי מסיימים ישראל עד שלא ישגחו וכו') עד שמסיימים ישראל כדי שלא ישגחו המלאכים העליונים ויענישו אותם למעלה ולא יקטרגו עליהם.</p>
<p>כדין כרוזא נפיק ואמר עלאיז ותתאיז אציתו מאן איהו נס רוחא במלי דאורייתא מאן איהו דכל מלוי בגין למגבה במלי דאורייתא בגין דתנינן דבר נש בעי למהוי שפיל בהאי עלמא במלי דאורייתא דהא לית גבהו באורייתא אלא בעלמא דאתי</p>	<p>אז הכרוז יוצא ואומר עליונים ותחתונים הקשיבו מיהו גס רוח בדברי תורה מיהו שכל דבריו להתגבה בדברי תורה משום ששנינו שהאדם צריך להיות שפל בעולם הזה בדברי תורה שהרי אין גבהות בתורה אלא בעולם הבא.</p>
<p>בקדושתא דא בעינן לאסתמרא ולאננא לה ביננא בגין דנתקדש גו קדושה ברישא ובסופא יתיר מאינון קדושן דאמרי בהדן מלאכי עלאי קדושה דאנן מקדשי בשבחא דאנן משבחן למלאכי עלאי ובגין שבחא דא שבקין לן למעאל גו תרעי עלאי ועל דא אנן אמרינן קדושה דא</p>	<p>בקדשה זו צריך להשמר ולגנוז אותה בינינו כדי שנתקדש בתוך הקדשה בראש ובסוף יותר מאותן קדשות שאומרים עמנו מלאכים עליונים הקדשה שאנו מקדשים בשבח שאנו משבחים למלאכים העליונים ומשום שבח זה מרשים לנו להיכנס לתוך השערים העליונים ועל זה אנו אומרים קדושה זו</p>
<p>קכט/ב</p>	
<p>בלשון הקדש ושבקין לן ברחימו למיעל תרעיז דלעילא מגו דאנן משבחין לון בסדורא דלהון (ס"א דילן) ובגין כך אנן נטלין קדושן יתיר ועאלין תרעיז עלאיז</p>	<p>בלשון הקדש ומשאירים אותנו באהבה להיכנס לשערים שלמעלה מתוך שאנו משבחים אותם בסדור שלהם (שלנו) ולכן אנו נוטלים יותר קדשות ונכנסים לשערים העליונים.</p>
<p>ואי תימא רמאותא היא לאו הכי אלא מלאכי עלאי אינון קדישין יתיר מינן ואינון נטלי קדושתא יתיר ואלמלא דאנן נטלין ומשכין עלן קדושאן אלין לא ניכול למיהוי חברים בהדיהו ויקרא דקודשא בריך הוא לא ישתלים עילא ותתא בזמנא חדא ועל דא אנן משתדלין למהוי עמהון חברים ויסתלק יקרא דקודשא בריך הוא עילא ותתא בזמנא חדא</p>	<p>ואם תאמר זוהי רמאות לא כך אלא המלאכים העליונים הם יותר קדושים מאתנו והם נוטלים יותר קדושה ואלמלא שאנו נוטלים ומושכים עלינו הקדשות הללו לא נוכל להיות חברים עמם וכבוד הקדוש ברוך הוא לא ישתלם למעלה ולמטה בזמן אחד ועל זה אנו עוסקים להיות עמם חברים ויתעלה כבוד הקדוש ברוך הוא למעלה ולמטה בזמן אחד.</p>

¹ פי' קדושת ובא לציון (מ"מ).

² פי' שאין אומרים הקדושה כמו של עמידה שאומרים ג' פסוקים זה אחר זה כולם בלשון הקודש אבל בקדושת ובא לציון אומרים וקרא זה אל זה ומתרגמין אותו וכן הפסוקים אחרים כדי שלא ישגחו בהם מלאכי השרת שאינם משגיחין בלשון תרגום לכך מפסיקים בכל פסוק בתרגומו א"נ שאין אומרים נקדישך וכו' באריכות כמו בעמידה רק הפסוקים לבדם בקיצור כדי שלא ישגחו מלאכי השרת (מ"מ).

<p>קדושה די בסופא איהי תרגום כמה דאוקימנא ודא אפילו יחיד יוכל לומר לה אינון מלי דתרגום אבל מלין דלשון הקדש דקדושה לאו אינון אלא בעשרה בגין דלשון הקדש שכינתא מתחברא בהדיה ובכל קדושה דשכינתא אתיא לאו איהו אלא בעשרה דכתיב (ויקרא כב לב) ונקדשתי בתוך בני ישראל וגו' בני ישראל אינון לשון הקדש ודאי ולא שאר עמין דאית לון לישן אחרא</p>	<p>הקדשה שבסוף היא תרגום כמו שבארנו וזה אפילו יחיד יוכל לומר אותה אותם דברי התרגום אבל דברי לשון הקדש של הקדשה אינם אלא בעשרה כי השכינה מתחברת עם לשון הקדש ולכל קדושה שהשכינה באה אין זה אלא בעשרה שכתוב (ויקרא כב) ונקדשתי בתוך בני ישראל וגו' בני ישראל הם לשון הקדש ודאי ולא שאר עמים שיש להם לשון אחרת.</p>
<p>ואי תימא הא קדושתא דקדיש דאיהו תרגום אמאי לאו איהו ביחיד תא חזי קדושתא דא לאו איהו כשאר קדושתאן דאינון משלשין אבל קדושתא דא איהי סלקא בכל סטרין לעילא ותתא ובכל סטרי מהימנותא ותברא מנעולין? וגושפנקן דפרזלא וקליפין בישין (ס"א) ודא איהו שבחא דאסתלק ביה יקרא דקודשא בריך הוא יתיר משבחא אחרא ואסתלקותא דא יתיר מכלא מאי טעמא בגין דאיהו גרים לאתכפייא סטרא אחרא ולאסתלקא) לאסתלקא יקרא דקודשא בריך הוא על כלא ואנן בעינן למימר לה בלישנא דסטרא אחרא ולא תבא בחילא תקיף אמן יהא שמיה רבא מברך בגין דיתבר חילא דסטרא אחרא ויסתלק קודשא בריך הוא ביקריה על כלא וכד אתבר בקדושתא דא חילא דסטרא אחרא קודשא בריך הוא אסתלק ביקריה ואדכר</p>	<p>ואם תאמר הרי הקדשה של הקדיש שהיא תרגום למה אינה ביחיד בא וראה קדושה זו אינה כשאר הקדשות שהם משלשים אבל קדושה זו היא עולה בכל הצדדים למעלה ולמטה ולכל צדדי האמונה ושוברת מנעולים וחותמות של ברזל וקלפות רעות (וזהו השבח שמתעלה בו כבוד הקדוש ברוך הוא יותר משבח אחר והתעלות זו יתרה מהכל למה משום שהוא גורם להרפות את הצד האחר ולהעבירו) להעלות את כבוד הקדוש ברוך הוא על הכל ואנו רוצים לומר אותה בלשון של הצד האחר ולהשיב בכח חזק אמן יהא שמיה רבא מברך כדי שישתבר כחו של הצד האחר ויתעלה הקדוש ברוך הוא בכבודו על הכל וכשנשבר בקדשה זו כחו של הצד האחר הקדוש ברוך הוא מתעלה בכבודו ונזכר לבניו ונזכר לשמו ומשום שהקדוש ברוך הוא מתעלה בכבודו</p>

¹ קלב ע"ב (הערת הזהר).

² עי' שעה"כ טו ע"ג: הנה הקדיש נתקן בלשון תרגום וכנז' בזוהר פ' תרומה וז"ל דאיהו מתבר שלשלאין דפרזלא כו', והענין הוא במה שהודעתין בשער המצות בפרשת ואתחנן (לו ע"א) איך התרגום ה"ס אחוריים דקדושה, והוא קדושה(ה) ג"כ, אלא שהחיצונים יונקים משם. וכבר נתבאר שהקדיש נתקן להעלות את העולמות למעלה ממדרגתם, כגון העשיה ביצירה וכיוצא. והנה אנו מתייראים פן ח"ו ע"י עליית העולמות יעלו גם (הקליפות) [החיצוניות] עמהם, (ויתאחזו בהם ויניקו שפע מהם), ולכן נתקן בלשון תרגום, דאיהו לישנא דלא משתמע למלאכין עלאין, כנז' בזוהר פ' נח (דף עח ע"ב) ובפ' לך לך (דף פט ע"א). והטעם הוא לפי שהם מצד הפנים, והם מדברים בלשון הקדש שהוא בחינת הפנים. אך (הקליפות הם נאחזים באחוריים והם) [החיצונים שיונקין מן האחוריים לכן הם] מבינים בלשון תרגום שהוא אחוריים, ובהיותנו אומרים השבח הגדול והקדוש הזה של הקדיש בלשון תרגום שהם מבינים אותו, אז הם נכנעים ואינם עולים למעלה [עם העולמות]. והנה הקליפות הם [י"א בחי'] כולם נמשכים מסוד י"א סממני הקטרת, שהם סוד עשתי עשרה יריעות עזים, אשר סודם הם שני אותיות אחרונות דשם הויה, שהם ו"ה, שהם בגימ' י"א. והענין הוא במה שהודעתין, כי י"א סמנים הם אחוריים שלמעלה שירדו בעת מיתת המלכים וביטולם, וירדו אחוריים דאר"א במקום זר"ן, שהם ז"ס האחרונות, וגם הם בחינת שני אותיות ו"ה הנז' של שם הויה. ואלו האחוריים נכללין בכלל זר"ן, ולכן תמצא כי אין שום פגם תחתון מגיע אלא בזר"ן ולא באר"א, ולכן תקנו י"א אותיות בשני תיבות יתגדל ויתקדש כנגד הי"א הנז'. עוד ירצה, כי כבר ביארנו, כי יתגדל ויתקדש יש בהם אחת עשרה אותיות כנגד י"א סממני הקטרת וכו'. והנה כוונת הקדיש הוא לסלק ולהסיר אותו הרוחניות שהם הי"א סממנים משם, וזה נעשה ע"י (העלאת) [שאנחנו מעלים] ב' אותיות ו"ה עד אר"א, שהם י"ה, ואז יתחברו עמהם, ועי"כ יתבטלו הקליפות. וזמ"ש יתגדל ויתקדש שמיה רבא, פי' כי השם של י"ה, הרמוז במלת שמיה, ר"ל שם י"ה, שהם אר"א, יהיו שם י"ה רבא, וזה ע"י שנתחברו עם שני אותיות אחרונות ו"ה, ועי"כ יהיה השם גדול ושלם, כי בעוד שהאותיות אלו נפרדות זו מזו ח"ו, אין השם שלם וגדול, ע"כ. ובזה מובן לשון זה "מלין דכתרא וכו'" (מ"מ).

<p>לבנוי ואדכר לשמיה ובגין דקודשא בריך הוא אסתלק ביקריה בקדושתא דא לאו איהי אלא בעשרה</p>	<p>בקדשה הזו אינה אלא בעשרה.</p>
<p>ובלישנא דא על כרחיה דסטרס אחרא אתכפיא ואתתבר חיליה ואסתלק יקרא דקודשא בריך הוא ותבר מנעולין וגושפנקן ושלשלאן תקיפין וקליפין בישין ואדכר קודשא בריך הוא לשמיה ולבנוי זכאין אינון עמא קדישא דקודשא בריך הוא יהב לן אורייתא קדישא למזכי בה לעלמא דאתי</p>	<p>ובלשון זו על כרחו של הצד האחר הוא נכפה ונשבר כחו ומתעלה כבוד הקדוש ברוך הוא ושובר מנעולים וחותרמות ושלשלאות חזקות וקלפות רעות ונזכר הקדוש ברוך הוא את שמו ואת בניו אשריהם העם הקדוש שהקדוש ברוך הוא נתן להם תורה קדושה לזכות בה לעולם הבא.</p>
<p>אמר רבי שמעון לחברייא זכאין אתון לעלמא דאתי וכיון דשרינן מלין דכתרא! דמלכותא עלאה אימא אנא בגיניכו (נ"א בגוויכו) וקודשא בריך הוא יהיב לכו אנרא בההוא עלמא וההוא הבל דפומייכו יסתלק לעילא כאילו אתון מתערין מלין אלין</p>	<p>אמר רבי שמעון לחברים אשריכם לעולם הבא וכיון שהתחלנו בדברים של כתר המלכות העליונה אומר אני בשבילכם (בתוככם) והקדוש ברוך הוא יתן לכם שכר באותו העולם ואותו הבל פיכם יתעלה למעלה כאלו אתם המעוררים את הדברים הללו.</p>
<p>פתח ואמר וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב וכסף ונחשת האי קרא איהו לסטרא עלאה? ואיהו לסטרא תתאה? איהו לסטרא עלאה בסטרא דקדושה ואיהו לסטרא תתאה בסטרא אחרא? תא חזי כד ברא קודשא בריך הוא עלמא⁶ שארי למברי מסטרא דכספא⁷ דאיהו ימינא⁸ בגין דההוא כספא הוה מלעילא ובעובדא דמשכנא⁹ דאיהו כגוונא דיליה שארי מסטרא דשמאלא¹⁰ ולבתר מסטרא דימינא בגין דמשכנא מסטרא</p>	<p>פתח ואמר וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב וכסף ונחשת פסוק זה הוא לצד עליון והוא לצד תחתון הוא לצד עליון בצד הקדושה והוא לצד תחתון בצד האחר בא וראה כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם התחיל לברא מצד הכסף שהוא לימין משום שאותו כסף היה מלמעלה ובמעשה המשכן שהוא כמו שלו התחיל מצד שמאל ואחר כך מצד ימין משום שהמשכן היה מצד שמאל ולכן התחיל כאן מצד משמאל ושם מצד ימין וזאת התרומה וגו'.</p>

¹ פי' מלין שעושים כתר למלכות דאצילות (מ"מ).

² לפרש כל מתכות אלו בקדש, ויהיה זהב בגבורה וכסף בחסד כדמסיק (אור יקר). פי' כפי הסוד (מ"מ).
³ ויפרש זהב בחוץ וכסף בחוץ, ומצד עולם הרוחני הקודש הכסף יפה מן הזהב, שהזהב בגבורה וכסף בחסד והכסף קודם, אמנם מצד עולם זה הגשמי החצון גובר בו דהיינו החמדה, ולכך הזהב משובח מן הכסף ולזה יתבאר הכתוב בב' דרכים, אם נתחיל מלמעלה מחסד ודאי שהוא כסף עליון (אור יקר). כפי הפשט (מ"מ).

⁴ פי' בצד אחר, דהיינו הפשט, שהוא לבד מן הסוד (מ"מ).

⁵ בינה (מ"מ).

⁶ ז"א (מ"מ).

⁷ פי' כי הז"א מתחיל מחסד (מ"מ).

⁸ היינו אמרתי עולם חסד יבנה, וכסף זה הוא חסד העליון המשובח מן הזהב, ולכך יגביר הימין על שמאל, וחסד גובר על הגבורה, אמנם המשכן נברא ממטה למעלה, א"כ נתחילה מעולם החמדה שהוא עולם גשמי זה, ומשם אנו עולים למעלה, שממעשה העולם החומרי זה אנו עושים מעשים להלביש המצות הרוחניות כגון ציצית בצמר הגשמי נאסוף ונעשה את תבואת מצותנו הרוחניות הקדושות, וכן כל שאר מעשה המצות, ואף כאן במשכן התחלנו ממטה למעלה, כי הקב"ה שהוא רוחני מתחיל העולם ממנו, והוא יורד לכך אין שם יצר הרע, ולא חמדה, ועולם חסד כסף יבנה ויקדים אל הזהב, אמנם אנו התחתונים המשוקעים בחומר ובקלי' אנו מתחילין בניין עולם ממנו ממטה למעלה, ובעולם זה שאנו בו, כח החמדה והחצוני הטמא גובר ומגביר שמאל על ימין, וזה חצוני גשמי גובר על כסף חצוני גשמי (אור יקר).

⁹ פי' מלכות (מ"מ).

¹⁰ פי' כי המלכות בניינה מהגבורות ואח"כ מקבלת החסדים והם סוד התכונותה בסוד והוכן בחסד כסא (מ"מ).

<p>דשמאלא הוה ועל דא שארי הכא מסטרא דשמאלא והתם מסטרא דימינא וזאת התרומה וגו'¹</p>	
<p>וכתיב (תהלים נה יח) ערב ובקר וצהרים וגו' האי קרא אוקמוה ואתמר אבל הכא עדן עדנין הוא דצלותא דכל יומא וחברייא אתערו בהני תלת זמנין ערב דא היא אספקלריאה דלא נהרא ובקר דא היא אספקלריאה דנהרא וצהרים (לאו האי אתר דאקרי חשך אלא אתר איהו דקיימא בין האי להאי אבל זמנא דצלותא דמנחה) אתר דאתקרי חשך איהו דאחיד בערב² וקיימא דא עם דא</p>	<p>וכתוב ערב ובקר וצהרים וגו' פסוק זה פרשוהו ונתבאר אבל כאן עדן ועדנים הוא של תפלת כל היום והחברים התעוררו בשלושת הזמנים הללו ערב זוהי אספקלריה שלא מאירה ובקר זוהי אספקלריה המאירה וצהרים (אין זה מקום שנקרא חשך אלא הוא מקום שעומד בין זה לזה אבל הזמן של תפלת מנחה) מקום שהוא נקרא חשך שאחוז בערב ועומד זה עם זה.</p>
<p>ומה דאתמר צהרים דאיהו תוקפא דשמשא לישנא מעליא נקט והכי איהו ארחא לבר נש אוכם</p>	<p>ומה שנאמר צהרים שהוא תקף חזק השמש הוא נקט בלשון מעלה וכך היא הדרך לאיש שחר</p>
<p>ק/א</p>	
<p>קראן ליה חוור ולישנא מעליא נקט ולזמנין לחוור קראן ליה אוכם דכתיב (במדבר יב א) כי אשה כושית לקח (עמוס ט ז) הלא כבני כוישיים אתם לי וגו'</p>	<p>קוראים לו לבן ונקט לשון מעלה ולפעמים קוראים ללבן שחר שכתוב כי אשה כשית לקח (עמוס ט) הלוא כבני כוישיים אתם לי וגו'.</p>
<p>ערב דא צלותא דערבית³ ובגין דבערב דא אתערב ביה סטרא אחרא⁴ דחשיך נהוריה ושלמא בליליא שוו ליה רשות⁵ ולית ליה זמן קבע⁶ אמורין ופדרין⁷ מתאכלין בהאי זמנא ומכאן אתזנו כמה חבילי טהירין⁸ דנפקין ושלמין בליליא</p>	<p>ערב זה תפלת ערבית ומשום שבערב הזה מתערב הצד האחר שמחשיך את אורו ושולט בלילה שמו לו רשות ואין לו זמן קבוע אמורים ופרדים מתאכלים בזמן הזה ומכאן נזונים כמה קבוצות של שרים שיוצאים ושולטים בלילה.</p>

¹ פי' מביא ראייה מפסוק זה שהתחיל מזהב ואח"כ כסף שהתרומה היה מלכות (מ"מ).

² ר"ל שהצהרים היא גבורה שאחוזת עם המלכות הנקרא ערב (מ"מ).

³ היא המלכות והיא שולטת בלילה והנהגתה בחצונים וסוד ההנהגה היא מתלבשת למטה (אור יקר).

⁴ ונודע שכל מקום שהם מתדבקים אור זכר העליון מסתלק ואור הלבנה מתמעטת (אור יקר).

⁵ כי לא היה ראוי להתפלל ולייחד כדי שלא יהנו החצונים מהיחוד, לזה אנו עושים תחבולה שלא יהיה לה שעה קבועה ידועה, כדי שלא יהיו החצונים באים אל מקום הקבוע לינק אלא עראי, בטרם יבינו סירותיכם אטד נעשה מה שנעשה. ואין לפרש שוי ליה רשות כפשוטו, רצה מתפלל רצה אין מתפלל, שכיון שהחצונים שם, היה ראוי שלא יתפלל, ויהיה אסור להתפלל, ולמה רשות. אלא כדפי' ניחא לי, והיינו דמפרש "שוי ליה רשות ולית ליה זמן קבוע" שלא יבואו אל הקבוע כחמור אל האבוס, והיינו שזמנה כל הלילה, כדי שלא יהיה לחצוני שעה קבועה. ועוד אפשר לומר, שאם היה לו זמן קבוע, היו אוכלים ונהנים מקרבן קבוע יחוד גמור, אמנם עתה שאין לה זמן קבוע, אינם אוכלים מקרבן וייחוד קבוע, לכך הם נהנים מהמותר, שאין חק קבוע להם למזון מאת המלך, לכך מבחר היחוד נוטלים ישראל, ודחיית המותר נוטלים הם, שאין להם קביעות אלא נוטלין עראי מה שיזדמן (אור יקר).

⁶ קמא ע"א וקסב ע"א (הערת הזהר).

⁷ עי' לקמן רלט ע"ב ועי' ח"ג רכד סע"א ברע"מ (לש"ו).

⁸ מאברין ופדרין דמתאכלין כל הלילה, הנה נהנין מהם החיצונים ג"כ, ועי' לקמן קמא ע"א, וכן בזו"ח צו ע"ג, וכן הוא מבואר בכמה וכמה מקומות בזוה"ק, כי מהקרבנות היו נהנים החיצונים ג"כ [ע' ח"א סד ע"א פט ע"ב וח"ב לד ע"א קפא ע"ב רלח ע"א ושם סע"ב בהגהות מהרח"ו רלט ע"ב רסח ע"ב רסט ע"א ובח"ג דף כו רע"ב כז ע"א כח ע"א רמ ע"ב רמב ע"א רמח ע"ב]. (דע"ה ח"ב קנו ע"ב).

<p>ואי תימא אי הכי הא תנינן דכל אינון מארי סטרא אהרא דרוח מסאבא לא שלמי¹ בארעא קדישא והא מתערי לון ישראל בהאי ואסיר לאתערא לון לשריא על ארעא קדישא</p>	<p>ואם תאמר אם כך הרי שנינו שכל אותם בעלי הצד האחר של רוח הטמאה לא שולטים בארץ הקדושה והרי מעוררים אותם ישראל בזה ואסור לעוררם לשרות על הארץ הקדושה.</p>
<p>אלא בליליא ההוא תננא סליק ולא סליק כנוונא דקרבנא אהרא דהוה סליק תננא בארע מישר והבא הוה סליק ההוא תננא לחד נוקבא דצפון² דתמן כל מדורין דרוחין בישין וכיון דההוא תננא סליק³ ועקים ארע⁴ לההוא סטרא כלהו הוה מתונין⁵ וקיימין ועאלין בדוכתייהו ולא הוה נפקין ושלטין בעלמא</p>	<p>אלא בלילה אותו העשן עולה ולא עולה כמו שבוקרבן אחר שהיה העשן עולה בדרך ישר וכאן היה עולה אותו עשן לנקב אחד של הצפון ששם כל מדורים של רוחות רעות וכיון שאותו עשן עולה ומעקם דרך לאותו צד כולם היו נזונים ועומדים ונכנסים למקומם ולא היו יוצאים ושולטים בעולם.</p>
<p>חד ממנא קיימא לההוא סטרא על ההוא נוקבא דצפון⁶ בכל אינון חבילי טהירין סנגירי"א שמיה⁷ ובשעתא דההוא תננא עקים ארעיה וסליק האי ממנא ושתין אלף רבוא⁸ משריין אחרנין כלהו מתעתדן לקבלא ליה ולא תזנא מניה וקיימין בההוא נוקבא ועאלין בחד פתחא דאקרי קרי ודא איהו רזא דכתיב (ויקרא כו כח) ואם תלכו עמי קרי וגו' וכתיב והלכתי עמכם בחמת קרי בההוא רוגזא דנפיק מפתחא דקרי⁹</p>	<p>ממנה אחד עומד לאותו הצד של אותו נקב שבצפון בכל אותם קבוצות של שרים ושמו סנגירי"א ובשעה שאותו עשן מעקם דרכו ועולה הממונה הזה וששים אלף רבוא מחנות אחרות כולם מתעתדים לקבלו ולהזון ממנו ועומדים באותו נקב ונכנסים בפתח אחד שנקרא קרי וזהו סוד הכתוב ואם תלכו עמי קרי וגו' וכתוב והלכתי עמכם בחמת קרי באותו רגז היוצא מהפתח של קרי.</p>
<p>ואלין אינון דמשטטי בליליא¹⁰ ובשעתא דנשמתין נפקין¹¹ לסלקא לאתחואה לעילא</p>	<p>ואלו הם שמשוטטים בלילה ובשעה שהנשמות יוצאות לעלות להראות למעלה</p>

¹ קמ ע"ב (הערת הזהר).

² המזבח היא מדת המלכות, מכוון למטה כנגד היכל לבנת הספיר אורח ישר, ונכנס ועולה ומוריד שפע לכל הקדושים דרך ישר, אמנם בלילה "ההוא תננא סליק לחד נוקבא" מורה על המלכות מזבח מלכות, שהיא משפעת לחצונים, ומטה השפעתה לצד הצפון, אמנם דווקא מהמותר, שאם לא תאמר כן, אלא שכל עצם ההשפעה אליהם, א"כ היה ראוי לאסור לנו תפלת ערבית שהוא יחוד, אלא שבלי ספק כהנים נכנסים לאכול בתרומתן, וחלק גדול נתן שם לחצונים (אור יקר).

³ קמא ע"א ורמב ע"ב (הערת הזהר).

⁴ וא"ת מי מכניסנו בתגר זה לפרנס החצונים, לזה אמר "וכיון דההוא תננא וכו'" א"כ ראוי לנו לעשותו לערב החצונים שלא יתפשטו בעולם, מפני שהם מתעסקין באכילת חלקם, ואינם פנויים להתפשט להשחית, והיינו נחת רוח לשכינה, למעט נעירת החמורים וצעקת הכלבים לפניה (אור יקר). עי' יומא סוף פרק א' ועי' זהר ח"ג לב ע"ב (לש"ו).

⁵ העשן של הקרבנות ניזון מהם קליפת נוגה, כי משם נפש הבהמית דישראל ובהמות טהורות (רח"ו).

⁶ היינו למטה מהיכל לבנת הספיר, שם לפתח לצד צפון חטאת רובץ, והוא מדור החצונים והוא הנק' נוקבא דתהומא רבא (אור יקר).

⁷ על שם שהוא מלמד סניגוריא על החצונים לתבוע מזונם, והוא ראש לכולם. ואפשר היה לומר שהוא מלמד סניגוריא על ישראל, כשנותנים לו מזון, כענין שעיר לעזאזל (אור יקר).

⁸ היינו גם את זה לעומת זה עשה האלהים הם עשר קליפין, דא שם סניגוריא תחת תשעה, דהיינו שתין ששה, אלף א' רבוא א', כדפי' בקדש שיוכללו בששים הם ובהם כנגד ו"ק, ויכללו באלף כנגד הבינה, ויכללו ברבוא כנגד החכמה, ובאים למטה מדרגה העשירית אשר להם, היא פתחא דקרי ודאי, שהם נקבות המחטיאים זכרי בני אדם בקרי, שהם נהנים בו כאשר יתבאר, בענין שהכל כנגד הקדושה, גם את זה לעומת זה עשה האלהים (אור יקר).

⁹ דהיינו ח"ו שיתפשטו אלו בעולם להזיק, ולא אמר בקרי אלא בחמת קרי, כי הפתח נקרא קרי, ודרך אותו פתח יוצאים בעלי חימה, והם נקראים חמת קרי (אור יקר).

¹⁰ רסד ע"א ורסז ע"א (הערת הזהר).

¹¹ נפקין מבני אדם הישנים על מטתם (אור יקר).

<p>אינן נפקין ומקטרגין לון? ולא יכלין לסלקא ולא תחזאה לעילא בר אינון חסידי קדישין עליונים דאינון בקעין רקיעים ואוירים וסלקין ואלין חבילי טהירין נפקין ומודיעין מלין כדיבין לבני נשא ואתחזיין לון בדיוקנין אחרנין וחייכאן בהו עד דאושידין זרעא ואקרונ מאריהון דקרי בגין דאינון דנפקין מפתחא דקרי גרמי לון ובשעתא דמתאכלי אמורין ופדרין ההוא תננא הוי רוי לון וזן לון כפום יקרא דלהון הכי מזונא דלהון מה דאתחזי לון ובהאי לא נפקן ולא משמטי בארעא קדישא</p>	<p>הם יוצאים ומקטרגים בהם ולא יכולים לעלות ולהראות למעלה פרט לאותם חסידים קדושים עליונים שהם בוקעים רקיעים ואוירים ועולים וקבוצות השרים הללו יוצאים ומודיעים דברים כוזבים לבני אדם ונראים להם בדמיות אחרות וצוחקים עליהם עד ששופכים זרע ונקראים בעלי קרי משום שאותם שיוצאים מפתח הקרי גרמו להם ובשעה שמתאכלים אמורים ופדרים אותו עשן היה מרוה אותם וזן אותם כפי כבודם כך מזונם מה שראוי להם ובזה לא יצאו ולא משוטטים בארץ הקדושה.</p>
<p>ערב כמה דאת אמר (שמות יב לח) וגם ערב רב עלה אתם דכל אינון חבילי טהירין אינון מתערבי בשולטנו דליליא ועל דא לא שוויחא חובא לצלותא דערבית דלית מאן דיכיל לאתקנא לה כיעקב דאיהו הוה מארי (מדכי) משכנא ומתקן ליה כדקא יאות</p>	<p>ערב כמו שנאמר וגם ערב רב עלה אתם שכל אותן קבוצות שרים מתערבים בשלטון הלילה ולכן לא שמו את תפלת ערבית חובה שאין מי שיכול לתקנה כמו יעקב שהוא היה בעל (מטהר) המשכן ומתקן אותו כראוי.</p>
<p>ואף על גב דאיהו רשו צלותא דא איהו לאגנא עלן מגו פחד בלילות? מגו פחד דכמה סטרין דגיהנם³ דהא בההיא שעתא טרדי לחייביא בגיהנם על חד תרין מביממא ובגין כך מקדמי ישראל למימר והוא רחום דאיהו בגין פחד דגיהנם ובשבת דלא אשתכח פחד דינא דגיהנם ולא דינא אחרא אסיר לאתערא ליה דאתחזי דהא לית רשו לשבת לאעברא דינא מעלמא</p>	<p>ואף על גב שהיא רשות תפלה זו היא כדי להגן עלינו מתוך פחד בלילות מתוך פחד של כמה צדדים של הגיהנם שהרי באותה שעה טורדים את הרשעים בגיהנם על כל אחד שנים מאשר ביום ולכן מקדימים ישראל לומר "והוא רחום" שהוא משום פחד הגיהנם ולא דין אחר אסור לעוררו שנראה שהרי אין לו רשות לשבת להעביר את הדין מהעולם.</p>
<p>ופחד דקטרוגא דנשמתיין כד בעאן לסלקא לעילא לאתחזאה קמי מאריהון ובגין כך אנן מקדימים שומר את עמו ישראל לעד אמן פחד דכמה מזיקין וקטרוגין דמשתכחי בליליא ואית לון רשו לנזקא למאן דנפיק מתרע ביתיה לבר ובגין כך אנן מקדימים ושומר צאתנו ובואנו</p>	<p>ופחד של קטרוג הנשמות כשרוצות לעלות למעלה כדי להראות לפני רבונם ולכן אנו מקדימים "שומר את עמו ישראל לעד אמן" פחד של כמה מזיקים וקטרוגים שנמצאים בלילה ויש להם רשות להזיק למי שיוצא החוצה משער ביתו ולכן אנו מקדימים "ושומר צאתנו ובואנו".</p>
<p>ועל כל דא מגו דחילו דכל דא אנן מפקדינן גופין רוחין ונשמתיין למלכותא עלאה די שולטנו דכלא בידהא ועל דא צלותא דערבית בכל ליליא וליליא השתא דקרבינן ומדבחן לא אשתכחו אנן עבדינן כל תקונין דאנן עבדין על</p>	<p>ועל כל זה מתוך פחד של כל זה אנו מפקידים הגופות הרוחות והנשמות למלכות העליונה ששלטון הכל בידיה ועל זה תפלת ערבית בכל לילה ולילה עתה שקרבנות ומזבחות לא נמצאו אנו עושים כל התקונים שאנו עושים על הסוד הזה.</p>

¹ בעונותיהם ממש, שהם נעשים סרכא לנשמה שלא תעלה, ואפילו שלא יהיה אלא הרהור מחטיאים אותו בקרי, ומיד הנשמה נפגמת ואינה עולה למעלה, ונעשים מחיצות שלא תעלה (אור יקר).

² פי' כשעולים הנשמות בלילה, מקטרגים עליהם המלאכים, ולכך אנו מתפללים שומר את עמו ישראל לעד אמן, פחד דכמה סטרין המזיקין והמקטרגים המצוים בלילה להזיק היוצא חוץ לבית, לכך אנו אומרים ושומר צאתנו ובואנו (מ"מ).

³ לכך אנו אומרים, והוא רחום, והשלשה פעמים פחד שהזכיר כאן הם הג' דלקמן (מ"מ).

<p>רזא דנא</p>	
<p>בפלגו ליליא כד רוח צפון אתער בטש בכל אינון מדורין דרוחין בישיין ותבר חד (טנרא תקיפא¹) סטרא אחרא ועאל ושאט לעילא ותתא וכל אינון</p>	<p>בחצות הלילה כשמתעוררת רוח צפון מכה בכל אותם מדורי הרוחות הרעות ושובר אחד (סלע חזק) את הצד האחר ונכנס ומשוטט למעלה ומטה וכל אותן</p>
<p>ק/ב</p>	
<p>חבילי מהירין עיילין לדוכתייהו ואתבר חילייהו ולא שלטין וכדין קודשא בריך הוא עאל לאשתעשעא עם צדיקיא בגנתא דעדן והא אתמר</p>	<p>קבוצות של מחבלים נכנסות למקומן ונשבר כחן ולא שולטות ואז הקדוש ברוך הוא נכנס להשתעשע עם הצדיקים בגן עדן והרי נתבאר.</p>
<p>כד אתי צפרא נהורא דשרגא דשלטא בליליא אתגניז מקמי נהורא דיממא כדין בקר שלטא² ואתעבר שולטנו דערב (וכדין) האי בקר איהו בקר דאור קדמא³ האי בקר אשלים טיבו לעלמין כלהו מניה אתזנו עלאין ותתאין האי אשקי לגנתא⁴ האי איהו נטירו דכל עלמא הכא רוא לידעי מדין מאן דבעי למיפק⁵ לארחא יקום בנגהא⁶ וישגה באסתכלותא לפום שעתא לסטר מזרח⁷ ויחמי כחיו דאתון⁸ דבטשי ברקיעא דא סליק ודא נחית⁹ ואלין אינון נציצו דאתון דאתברון בהו שמיא וארעא¹⁰</p>	<p>כשבא הבוקר אור הנר ששלט בלילה נגזז מלפני אור היום ואז הבוקר שולט ומעבר שלטונו של הערב (ואז) הבוקר הזה הוא בוקר של אור ראשון הבוקר הזה משלים טוב לכל העולמים ממנו נזונים עליונים ותחתונים זה משקה את הגן זוהי שמירה של כל העולם כאן הסוד ליודעי מדין מי שרוצה לצאת לדרך יקום בנגה וישגיח בהתבוננות לפי שעה לצד מזרח ויראה כמראה אותיות שמכות ברקיע זו עולה וזו יורדת ואלה הם התנוצצות האותיות שנבראו בהם שמים וארץ.</p>
<p>אי איהו ידע¹¹ ברזא דאינון אתון דאינון רזא דשמא קדישא דארבעין ותריין אתון¹²</p>	<p>אם הוא יודע בסוד אותן האותיות שהם סוד השם הקדוש של ארבעים</p>

¹ סטרא אחרא (רח"ו במ"מ). צז ע"א (הערת הזהר).

² יסוד (מ"מ).

³ פי' יסוד, שבו טיפת החסדים הנקרא אור (מ"מ).

⁴ פי' מלכות (מ"מ).

⁵ נז ע"א (הערת הזהר). לפי הנראה מלעיל נז ע"א שהרב זלה"ה סימן אותו בכאן, לומר שאין סגולת זה הסוד אלא למי שהשכים קודם לאור הבוקר וזכה ליהנות מזווג הלילה, וז"ל שם, בשעתא דנהיר צפרא משכיין עליה חד חוטא דחסד מסתכל ברקיעא שריא עליה נהירו דחכמתא וכו' (רמ"ז).

⁶ ר"ל יקום מתלמודו ויצא לחוץ להסתכל לסטר מזרח, שה"ס הזעיר בהאירו מאור המוחין (רמ"ז).

⁷ קיב ע"ב (הערת הזהר).

⁸ נראה שיובן במ"ש בשער התפילין שבלילה מסתלקים המוחין מראש זעיר ושל ראש רחל מתעלמים בתוך זעיר בסוד (שיה"ש ח ו) שימני כחותם על לבך, ובתחילת אור הבקר שעולה כתר רחל מן הבריאה המעוררת הרשימו של מוחיה ומושכו מתוכיות זעיר להיות לה לתפלין על ראשה, ואז גם הוא מושך מלמעלה רשימו של מוחין, וזהו ענין חיזו דאתון, פי' הרשימו שלהן (רמ"ז).

⁹ פי' כי רושם של רחל נקרא סליק, מפני שהיא עולה וגם שכל אורותיה ה"ס אור חוזר. "ודא נחית", אורות זעיר היורדים מלמעלה לתוך ראשו שכולם אור ישר (רמ"ז).

¹⁰ כי סוד התפילין הוא אור המוחין שהם אותיות הפרשיות (נ"א השרשיות. נ"א הפרטיות) והשמות שבהם, והם ח"י המלך שבהם תלוי מציאת המלכות והיינו שמים וארץ (רמ"ז).

¹¹ ידוע ליודעים ששרש עיקר התפילין הוא שם אה"ה, ביו בסוד ארבעה בתים שלהם, בין בסוד כ"א אזכרות שבהם, ובין שתי התפלות, הו להו מ"ב. וגם נודע כי שם מ"ב הוא בראש כנזכר בכוונת ודברת ב"ם (רמ"ז).

¹² שהם שורשו, וקיימא לן שבכל בקר מתעורר ומאיר שם אבגית"ץ בסוד עולת תמיד, והוא מילוי יסר"ד יר"ד סמ"ך ו"ו דל"ת, שכן היסוד סודו בקר. וזהו לפי דעתי סוד חוט של חסד, ור"ל אור החסד הכלול ביסוד שה"ס חוט ו' זעירא, וגם הוא קצה חוט השדרה המסתעף בכל הגוף שבו מתחלק שם מ"ב בגל"ת נה"ם, ולכן כשיזכירהו בכוונה יאיר אור הדעת בכל קו האמצעי. ונלע"ד שה"ס הארה מיסוד אבא המאיר בזעיר באמצעו, והוא אור השמש, ובו סוד ברכת כהנים. ולכן בהתחיל הבקר מתנוצצים זהרי אור אבא להאיר

<p>וידבר לון כדקא חזי ברעותא דלבא יחמי גו נהירו דנגהא דרקיעא שית יודיין¹ תלת לסטר ימינא ותלת לסטר שמאלא ותלת וויין² דסלקין ונחתין ונצצי ברקיעא ואינן אתון דברכת כהנים³ וכדין יצלי צלותיה ויפוק לארחה ודאי שכנתא אקדימת עמיה זכאה חולקיה</p>	<p>ושתים אותיות ויזכירן כראוי ברצון הלב יראה תוך אור הנגה של הרקיע שש יודי"ם שלש לצד ימין ושלש לצד שמאל ושלש ווי"ם שעולות ויורדות ונוצצות ברקיע והן האותיות של ברכת כהנים ואז יתפלל תפלתו ויצא לדרך ודאי שכנה מקדימה עמו אשרי חלקו.</p>
<p>כד אתי האי בקר⁴ עמודא חד נעיין בסטר דרום⁵ לגו מתיחו דרקיעא⁶ דעל גבי גנתא בר מההוא עמודא דאיהו⁷ נעיין באמצעו דגנתא ועמודא דא איהו נהיר⁸ בנהירו דתלת גוויין⁹ מרקמא דארגוונא בההוא עמודא קיימא ענפא חדא¹⁰ בההוא ענפא אתעתדו תלת צפרין¹¹ מתערין צפצפא לשבחה</p>	<p>כשבא הבוקר הזה עמוד אחד נעוץ בצד דרום לתוך מתיחת הרקיע שעל גבי הגן חוץ מאותו עמוד שנעוץ באמצע הגן ועמוד זה מאיר באור של שלשה צבעים מרקם בארגמן באותו העמוד קיים ענף אחד ובאותו ענף נזדמנו שלש צפרים מתעוררות צפצוף לשבח.</p>
<p>פתח חד ואמר (תהלים קיג א) הללויה הללו עבדי יהו"ה הללו את שם יהו"ה פתח תנינא ואמר יהי שם יהו"ה מבורך מעתה ועד עולם פתח תליתאה ואמר ממזרח שמש עד מבואו מהולל שם יהו"ה כדין כרוזא קדים וקרי אתעתדו קדישי עליונין אינן דמשבחן למאריהון אתתקנו בשבחה דיממא כדין אתפרשוין יממא מן ליליא זכאה חולקיה מאן דקם בצפרא מגו תושבחתא דאורייתא דלעי בליליא בההוא זמנא צלותא דצפרא</p>	<p>פתח אחד ואמר הללויה הללו עבדי ה' הללו את שם ה' פותח השני ואומר יהי שם ה' מבורך מעתה ועד עולם פותח השלישי ואומר ממזרח שמש עד מבואו מהלל שם ה' אז הכרוז מקדים וקורא הזדמנו קדושים עליונים אותם המשבחים את רבונם התתקנו לשבח היום ואז נפרדים היום מהלילה אשרי חלקו של מי שקם בבוקר מתוך תשבחתה של תורה שלמד בלילה באותו זמן של תפלת הבוקר.</p>
<p>כתיב (ישעיה כא יב) אמר שומר אתא בקר וגם לילה אם תבעיון בעיו שובו אתיו האי קרא אוקמוה ליה על גלותא דישראל דיתבי גו בני שעיר וישראל אמרי לקודשא בריך הוא שומר</p>	<p>כתוב אמר שמר אתא בוקר וגם לילה אם תבעיון בעיו שבו אתיו פסוק זה פרשוהו על גלות ישראל שיושבים בתוך בני שעיר וישראל אומרים לקדוש ברוך הוא שמר מה מלילה מה יהיה עלינו</p>

בקו האמצעי דזעיר, וה"ס היודין מאבא והוויין בז"א. וי"ל שה"ס ג' אלפין דמ"ה שבדעת ת"ת ויסוד דזעיר כידוע מדרוש הצרעת, והם בציור יו"י. שית יודין, לשני הצדדים, ותלת ווין, והם בגי' ג' הויות בסוד חב"ד המאירים בקו האמצעי. וי"ל על דרוש זה פסוק (משלי ד, יח) וארח צדיקים כאור נגה, שהוא אור הבקר מיסוד, הולך ואור וגו', שה"ס גדלות זעיר, וזהו נכון היום (רמ"ז).

¹ פי' יברכך יהו"ה ר"ת ב' יודיין, וכן יאר יהו"ה, וכן ישא יהו"ה, הם שית יודיין. תלת וויין וישמרך ויחנך וישם (מ"מ).

² כי הם מכריעים (רח"ו).

³ שית יודין של (במדבר ו כד-כו) י'ברכך ה' יאר ה' ישא ה', תלת ווין וישמרך ויחונך וישם, ואע"ג דיש עוד כמה ווין ויודין, י"ל דאלו הם מיוחדים שהם בראש התיבה. ועוד אלו הן אותיות העיקריות, כי ג' יודין דחסד ימין הן דג' הויות וג' אחרות. וגם ג' ווין הן דו' הטבות של עיקר הברכה, הלא הן ברכה של יברכך ושמירה של ישמרך הארה מן יאר וחנינה מן ויחונך נשיאות פנים מן ישא ושימת שלום מן וישם לך שלום (רמ"ז).

⁴ הוא זווג קדרותא דצפרא א"נ עמוד ענן דחסד (רח"ו).

⁵ הוא בחי' יסוד שבגן ויש בו טיפת החסדים, ולכן אמר בסטר דרום (מ"מ).

⁶ פי' רקיע הוא ת"ת, והיסוד מחובר עם הת"ת (מ"מ).

⁷ קפד ע"ב (הערת הזהר).

⁸ ויחי ריט ע"א (הערת הזהר).

⁹ פי' הארת חג"ת שמאירים ביסוד (מ"מ).

¹⁰ פי' מלכות שבגן (מ"מ).

¹¹ אכתריא"ל מטטרין סנדלפרין כל א' נקרא עוף (רח"ו).

<p>מה מלילה מה תהא עלן מן גלותא דא דדמי להשוכא דליליא מה כתיב אמר שומר דא קודשא בריך הוא אתא בקר כבר נהירנא לכו בגלותא דמצרים¹ ואסיקנא לכו וקריבת יתכון לפולחני ואורייתא יהבית לכו בגין דתזכון לחיי עלמא שבקתון אורייתני וגם לילה אעילנא לכו בגלותא (ס"א דבבל ואסיקנא לכו שבקתון אורייתני כמלקדמין אעילנא לכו בגלותא) כמלקדמין אם תבעיון בעיו כמה דאת אמר (שם לד טז) דרשו מעל ספר יהויה וקראו ותמן תשכחון כמה תליא גלותא דלכו וגאולה דלכו וכד תבעיון בה היא תימא ותכריזו קמייכו שובו אתיו שובו בתשובה שלימתא ומיד אתיו ואתקריבו לגבאי</p>	<p>מהגלות הזו שדומה לחשכת הלילה מה כתוב אמר שמר זה הקדוש ברוך הוא אתא בוקר כבר הארתי לך בגלות מצרים והעליתי אתכם וקרבתים לעבודתי ונתתי לכם תורה כדי שתזכו לחיי עולם עזבתם תורתני וגם לילה הכנסתים לגלות (בבל) והעליתים עזבתם תורתני כמקדם והכנסתי אתכם לגלות) כמקדם אם תבעיון בעיו כמו שנאמר (שם לד) דרשו מעל ספר ה' וקראו ושם תמצאו במה תלויה גלותכם וגאלתכם וכשתבעיון בה היא תאמר ותכריזו לפניכם שבו אתיו שובו בתשובה שלימה ומיד אתיו וקרבו אלי (ובסוד הפסוק הזה).</p>
<p>ובהאי קרא² (נ"א וברזא דהאי קרא) כתיב (ישעיה כא יא) משא דומה³ ורזא דא בשית דרגיז⁴ (בחמשה ארחין) דנבואה אתמר לנביאי⁵ במחז"ה⁶ בחז"ל⁷ בחז"ל⁸ בדב"ר⁹ במש"א¹⁰ וכלהו חמשה כלהו כמאן דחמי בתר כותלא ההוא נהירו דנהורא ומנהון כמאן דחמי נהורא דשמשא מגו עששיתא אבל משא הוי כד מטי ההוא נהורא במורה סני ואימרח מלה עלוי דלא יכיל לאתגלייא ליה כמה דאת אמר (במדבר יא יא) לשום את משא כל העם הזה עלי ובגין כך משא</p>	<p>ובפסוק זה כתוב משא דומה וסוד זה בשש דרגות של נבואה (בחמש דרכים) נאמר לנביאים במחז"ה בחז"ל בחז"ל בחז"ל בדב"ר במש"א וכל החמש כולן כמי שרואה אחר הכתל אותו האור שמאיר ומהם כמי שרואה אור השמש מתוך עששית אבל משא הוי כאשר מגיע אותו אור בטרח רב ומטריח עליו דבריו שלא יכול להתגלות לו כמו שנאמר לשום את משא כל העם הזה עלי ומשום זה משא.</p>
<p>והכא משא דומה מורה סניאה דלא יכיל לאתגלייא ואיהו נבואה בלחישו וקיימא בלחישו אלי קורא משעיר הכא לא אתגלייא מאן אמר אלי קורא משעיר אי קודשא בריך הוא אי נביאה מהימנא¹⁰ אבל נבואה דא ודאי קיימא בלחישו גו רזא דמהימנותא עלאה ומגו</p>	<p>וכאן משא דומה טרח רב שלא יכול להתגלות והיא נבואה בלחש ועומדת בלחש אלי קרא משעיר כאן לא התגלה מי אמר "אלי קרא משעיר" אם הקדוש ברוך הוא אם נביא נאמן אבל נבואה זו ודאי עומדת בלחש תוך סוד האמונה העליונה ומתוך סוד נסתר אמר הנביא הנאמן שלו</p>

¹ לפולחני במעמד הר סיני (מ"מ).

² הטפות של הזווג השלישי [יעקב ולאה אחר חצות]. דע, כי אע"פ שכפי סדר מעלת הזווגים האלו, הטפות של הזווג השלישי, הם גדולים משל הרביעי וחמישי. אמנם לענין תולדותם וביאתם בעה"ז, הם אחרונים שבכל החמשה זווגים, ואלו הם עתידים לבא בדור אחרון, קודם ביאת משיחנו בעה"ת. ולפי שהם עתידים לבא בגלות זה האחרון, לכן נרמז ביאתם בנבואת ישעיה הנביא ע"ה, בפסוק משא דומה אלי קורא משעיר וגו' (שעה"ג הק' כו).

³ אולי הם ו' פרקים אשר בנו"ה אתר דנביאי מהימני ינקי מתמן (רח"ו), ונראה כי משא הוא פרק אחרון דהוד שהוא סוד העקב (מ"מ).

⁴ גבורה (אור יקר).

⁵ חסד (אור יקר).

⁶ נצח (אור יקר).

⁷ ת"ת (אור יקר).

⁸ הוד (אור יקר).

⁹ יסוד (אור יקר).

¹⁰ פי' כדמפרש במסקנא (מ"מ).

<p>רזא סתימאה נביאה מהימנא אמר דליה הוה קרי קלא דרזא דמהימנותא ואמר אלי קורא משעיר</p>	<p>היה קורא קול בסוד האמונה ואמר אלי קרא משעיר</p>
<p>קלא/א</p>	
<p>כמה דאת אמר (דברים לג ב) וזרח משעיר¹ למו ולא כתיב וזרח לשעיר² בגין דרזא דמהימנותא הכי³ איהו דרגין מגו דרגין אלין פנימאין מאלין קליפה גו קליפה ומוחא גו מוחא⁴</p>	<p>כמו שנאמר וזרח משעיר למו ולא כתוב וזרח לשעיר משום שסוד האמונה כך הוא דרגות מתוך דרגות אלה פנימיים מאלה קלפה בתוך קלפה ומח בתוך מח.</p>
<p>והא אוקימנא דכתיב (יחזקאל א ד) והנה רוח סערה באה מן הצפון הא דרגא חד⁵ ענן גדול הא דרגא אחרא⁶ ואש מתלקחת הא דרגא תליתאה⁷ ונוגה לו סביב הא דרגא רביעאה⁸ ולבתר ומתוכה כעין החשמל⁹ ולבתר ומתוכה דמות ארבע חיות¹⁰ הא דרגין גו מדרגין (דרגין)</p>	<p>והרי בארנו שכתוב והנה רוח סערה באה מן הצפון הרי דרגה אחת ענן גדול הרי דרגה אחרת ואש מתלקחת הרי דרגה שלישית ונגה לו סביב דרגה רביעית ואחר כך ומתוכה כעין החשמל ואחר כך ומתוכה דמות ארבע חיות הרי דרגות בתוך מדרגות (דרגות).</p>
<p>אוף הכא כד אתגלייא קודשא בריך הוא¹¹ לישראל לא אתגלייא¹² אלא מגו דרגין אלין</p>	<p>אף כאן כשהתגלה הקדוש ברוך הוא לישראל לא התגלה אלא מתוך דרגות</p>

¹ היינו שאור הקדושה מתלבש בקלי' השעיר (אור יקר).

² בפרשת בלק תירץ וזרח לישראל משעיר, שלא קבלו התורה, וכאן מתרץ ע"ד הסוד (מ"מ).

³ שאינו מתגלה להדיא אלא בסוד לבושו. וגם ישראל שנתנבאו ראו הכבוד מתלבש בסוד לבושו, מדרגות בתוך מדרגות, והעליונה מוח לתחתונה, והתחתונה קלי' לעליונה, ויתלבש אפילו בחצונים כמוח האגוז בתוך קליפתו (אור יקר).

⁴ עי' תיקונים (תיקון י"ח לה ע"א), ובספר זוהר הרקיע (דף נ"ו ע"ב – פירוש לדף צה ע"א) ועי' מבו"ש (שע"ב ח"ג פ"ח) ועי' עוד פ' בראשית (טז ע"א) ותרומה (קלא ע"א) ויקהל (ר"ג ע"א) ופקודי (רלג ע"ב) (דע"ה ח"א ג ע"א). ותוהו ובוהו וחושך ורוח הנאמר בתורה הם שורש הד' יסודות ארמ"ע, ושורש הד' קליפות, שהם צורך להבחירה ולשכר ועונש (דע"ה ח"א עו ע"ד), הג' קליפות דאצילות אש מתלקחת ענן גדול רוח סערה, (ע' פ' תרומה קלא רע"א ובזוהר הרקיע שם ופ' ויקהל רג ע"ב) אשר הם מסבבים להנחה דאצילות. וכבר כתב הרב (בפנימיות וחיצוניות דרוש ח) כי הקליפה דאצילות הגם שבאצילות נחשב זה לטומאה ורע, אך בערך עולם הבריאה הוה הקליפה דאצילות טהרה וטוב (דע"ה ח"ב נב ע"ב). ונודע הוא כי בהעולמות ב"ע ישנו שם מציאות הרע, ונאחז שם בכל עולם ועולם לפי ערכו, וכל העולה שם באיזה כוונות ויחודים להדבק את עצמו בקדושת אורו ית"ש אשר בפנימיות העולמות ב"ע בבחי' נשמה לנשמה, וכדי לעלות משם לשכינת עוזו ית"ש אשר בגבהי מרומים שהוא עולם האצילות, אשר שם הוא רק אורו ית"ש לבד ואפס זולתו, הנה בעלייתו ממדרגה למדרגה שהוא בהילוכו דרך העולמות ב"ע, מוכרח הוא לעבור דרך מציאות הרע, שהם הג' קליפות קשות, רוח סערה ענן גדול אש מתלקחת⁴, ואח"כ קליפת נוגה שהיא הרביעית, כי הם כולם מסבבים להקדושה, ומשם הוא בא להחשמל, ומשם לעיקר מבוקשו אשר בהקדוש פנימה, ע' פ' תרומה (קלא רע"א) (דע"ה ח"ב פז ע"ד).

⁵ שנברא בכח הגבורה, וזה מדרגה ראשונה (אור יקר). מלכות דקלי' (לש"ו).

⁶ נה"י דקלי' (לש"ו).

⁷ חג"ת דקלי' (לש"ו).

⁸ זו בנונית, והיא כעין קלי' רביעית לאגוז שהיא נאכלת עם המוח, אמנם פנימה לה הקדושה הגמורה (אור יקר). כח"ב דקלי' כן הוא בזהר הרקיע נו ע"ב ועי' בפרשת בראשית טז ע"א ובמ"ש ועי' עוד תיקונים תיקון יח לה ע"א [שהוא איסור להסתכל בקשת] (לש"ו).

⁹ והיינו בחי' תחתונה לחיות, ולכן פי' רז"ל חשמל שע"ח מיני אורות, ועוד פי' פעמים חשות פעמים ממללות, והיא בחינתם למטה שהם מתלבשות באופנים (אור יקר).

¹⁰ לבתר מוח לבחינה זו "דמות ד' חיות" ושם ראה נבואתו, וזה מדרך הנבואה להראות מדרגות פניה אל מדרגות (אור יקר).

¹¹ השיגו ישראל כולם מדרגות הנבואה (אור יקר).

¹² לא אתגליא לישראל להדיא אלא מגו דרגין אלין ממש, שהם חצונים, מהם פנימיים והיינו יהו"ה סוד המוח הפנימי (אור יקר).

<p>מסיני בא דרגא דהוה ממירא יתיר¹ ולבתר אצטריך לאתגלייא ואמר וזרח משעיר הא דרגא אחרא דאיהו באתגלייא יתיר קליפה דשריא על גב מוחא ולבתר הופיע מהר פארן הא דרגא אחרא ולבתר ואתה מרבבת קדש² דא שבחא דכלא דאף על גב דאתגלייא מכל אלין דרגין מההוא אתר דהוא עקרא דכלא שרי לאתגלאה מניה מאן אתר איהו מרבבות קדש איהו אינון דרגין עלאין לעילא (לעילא) אוף הכא אלי קורא משעיר מההוא דרגא דקאמרן דאתרבק לעילא</p>	<p>הללו מסיני בא דרגה שהיתה יותר נסתרת ואחר כך הצטרכה להתגלות ואמר וזרח משעיר הרי דרגה אחרת שהיא יותר בגלוי קלפה ששורה על גבי המח ואחר כך הופיע מהר פארן הרי דרגה אחרת ואחר כך ואתה מרבבות קודש זהו שבח של הכל שאף על גב שהתגלה מכל הדרגות הללו מאותו מקום שהוא עקר הכל התחיל להתגלות ממנו מאיזה מקום הוא הוא מרבבות קודש אותן דרגות עליונות למעלה (למעלה) אף כאן אלי קרא משעיר מאותה דרגה שאמרנו שנדבקה למעלה.</p>
<p>שומר מה מלילה שומר מה מליל שומר דא מטטרו³ (שומר ישראל) וכתוב (משלי כו יח) ושומר אדוניו יכובד ודא רזא דשלטא בליליא מה מלילה שומר מה מלילי מה בין האי להאי אלא כלא חד אבל בחולקא דא שלטא סטרא אחרא ובחולקא דא לא שלטא כלל ליל אצטריך לנטורא דכתיב (שמות יב מב) ליל שמורים⁴ הוא ועל דא חסר ה' ודא איהו כד עאל ליליא עד דאתפלג מפלגו ליליא ולהלאה שלטא לילה בה' דכתיב ויהי בחצי הלילה הוא הלילה הזה (תהלים קל"ט יב) ולילה כיום יאיר וגו' ובגין כך שומר מה מלילה שומר מה מליל⁵</p>	<p>שומר מה מלילה שומר מה מליל שומר זה מטטרו³ (שומר ישראל) וכתוב (משלי כז) ושומר אדניו יכבד וזה הסוד ששולט בלילה מה מלילה שומר מה מליל מה בין זה לזה אלא הכל אחד אבל בחלק הזה שולט הצד האחר ובחלק הזה לא שולט כלל ליל צריך לשמירה שכתוב ליל שמרים הוא ועל זה חסר ה' וזהו כשנכנס הלילה עד שנחלק מחצות הלילה והלאה שולט לילה בה' שכתוב ויהי בחצי הלילה הוא הלילה הזה ולילה כיום יאיר וגו' ולכן שומר מה מלילה שומר מה מליל.</p>
<p>אמר שומר אישכחנא בספרא דאדם מה בין ויאמר לאמר ויאמר לעילא ואמר לתתא ואל משה אמר מאן⁶ אמר אמר שומר דא מטטרו⁷ אתא בקר דא צלותא דשחרית דאיהו שלטנו דיממא ההוא דשליט על ליליא ואי תימא דאיהו אתי בלחודוי ואתפרש דכר מנוקבא הא כתיב וגם לילה תרוייהו כחדא ולא מתפרשי⁷</p>	<p>אמר שומר מצאנו בספרו של אדם מה בין ויאמר לאמר ויאמר למעלה ואמר למטה ואל משה אמר מי אמר אמר שומר זה מטטרו⁷ אתא בוקר זו תפלת שחרית שהיא שלטונו של היום אותו ששולט על הלילה ואם תאמר שהוא בא לבדו ונפרד הזכר מהנקבה הרי כתוב וגם לילה שניהם כאחד ולא נפרדים זה מזה לעולמים וקול</p>

¹ זה לא מצדו אלא מצד ישראל, וז"ש ה' מצד עצמו מסיני בא להגלות להם לישראל, אמנם לבתר שלא הוכנו למדרגה זו, אצטריך לאתגליא מתוך קלי' שעיר (אור יקר). מלכות (מ"מ).

² הם נר"ה דז"א שמשם הנבואה (מ"מ).

³ עי' לקמן קסד ע"א שהוא שומר למשכן. ועי' תיקו"ז קב ע"ב: כל הוי"ה אית לה משמשא דרכיב עליה ואיהי מרכבה ליה וכו' כגון דכורא על נוקבא ולית רשו לנוקבא ולא לשליחא דילה למעבד מדעם בלא רשות בעלה דכל מאן דמקבל איהי נוקבא מאתר דאיהו מקבל ורזא דמלה כי גבוה מעל גבוה שומר וכגוונא דא שליחא לעילא מטטרו⁷ וכמה ממנן דתחות ידיה דאינון שליחן דשכינתא. ועי' רמב"ן שמות יב יב.

⁴ לז ע"ב (הערת הזהר).

⁵ ושיעור הכתוב משא דומה, אמר הנביא שנבואה זו היא מפרק אחרון דהוד, שהוא משא, והיא בליחשו. נבואה זו באה ובקעה בקלי' הנק' שעיר, וזהו אלי קורא משעיר. ומה היא הנבואה, שומר מה מלילה, דהיינו שאומרים ישראל למט"ט הנק' שומר, ב' בחי' אלו של המלכות הנק' ליל ולילה, מתי יהיה תיקונם ויחודם, והשיב להם אמר שומר אתא בוקר, שהוא ז"א, וגם לילה, שהיא מלכות, שע"י תפלות ישראל מתייחדים זר"ן וכדמסיק (מ"מ).

⁶ קסד ע"א (הערת הזהר).

⁷ ז ע"א (הערת הזהר).

<p>דא מן דא לעלמין וקלא דא קרי במלין אלין אתא בקר וגם לילה תרוייהו זמינין לגבייכו</p>	<p>זה קורא במלים האלה אתא בוקר וגם לילה שניהם מזמנים אליכם.</p>
<p>מכאן ולהלאה אם תבעיון בעיו אם תבעו בעותכון בצלו קמי מלכא קדישא בעיו צלו ובעו בעותכון ותובו לגבי מאריכון אתיו כמאן דזמין לקבלא לבנוי ולרחמא עליהו אוף הכי קודשא בריך הוא¹ בקר וגם לילה קרא ואמר אתיו זכאה עמא קדישא דמאריהון בעי עלון וקרא לון לקרבא לון לגביה</p>	<p>מכאן והלאה אם תבעיון בעיו אם תבקשו בקשתכם בתפלה לפני המלך הקדוש בעיו התפללו ובקשו בקשתכם ושובו לרבונכם אתיו כמי שעתיד לקבל את בניו ולרחם עליהם אף כך הקדוש ברוך הוא בוקר וגם לילה קרא ואמר אתיו אשרי העם הקדוש שרבונם מבקש עליהם וקורא להם לקרבם אליו.</p>
<p>כדין עמא קדישא בעאן לאתחברא ולאעלא בני כנישתא וכל מאן דאקדים בקדמיתא אתחבר בשכינתא בתבורא חדא תא חזי ההוא קדמאה דאשתכח בני כנישתא (ואוריך בני כנישתא) זכאה חולקיה דאיהו קיימא בדרגא דצדיק בהדי שכינתא ודא איהו רוא (משלי ה יז) ומשחרי ימצאנני דא סליק בסליקו עלאה ואי תימא הא תנינן בשעתא דקודשא בריך הוא אתי לבי כנישתא ולא אשכח תמן עשרה מיד כועס ואת אמרת ההוא חד דאקדים אתחבר בשכינתא וקיימא בדרגא דצדיק</p>	<p>ואז העם הקדוש רוצים להתחבר ולהיכנס לבית הכנסת וכל מי שמקדים בראשונה מתחבר עם השכינה בחבור אחד בא וראה אותו ראשון שנמצא בבית הכנסת (ומאריך בבית הכנסת) אשרי חלקו שהוא עומד בדרגת צדיק עם השכינה וזהו סוד ומשחרי ימצאנני זה עולה במעלה עליונה ואם תאמר הרי שנינו בשעה שהקדוש ברוך הוא בא לבית הכנסת ולא מוצא שם עשרה מיד כועס ואתה אמרת שאותו אחד שמקדים מתחבר בשכינה ועומד בדרגת צדיק.</p>
<p>אלא² למלכא דשדר לכל בני מתא דישתכחון עמיה ביום פלן בדוך פלן עד דהוו מזמני גרמייהו אינון בני מתא אקדים חד ואתא לההוא אתר בין כך ובין כך אתא מלכא אשכח לההוא בר נש דאקדים תמן אמר ליה פלן בני מתא אן אינון אמר ליה מארי אנא אקדימנא מנייהו והא אינון אתאן אבתראי לפקודא דמלכא כדין טב בעיני מלכא ויתיב תמן בהדיה ואשתעי עמיה ואתעביד רחימא דמלכא בין כך</p>	<p>אלא למלך ששלח לכל בני העיר שימצאו עמו ביום פלוני במקום פלוני עד שהיו מזמנים את עצמם אותם בני העיר הקדים אחד ובא אל אותו מקום בינתים בא המלך ומצא את אותו איש שהקדים לבא לשם אמר לו איה הם פלונים בני העיר אמר לו מורי אני הקדמתי מהם והרי הם באים אחרי לפקדת המלך ואז הוטב בעיני המלך ויושב שם עמו ומדבר עמו ונעשה אהוב המלך בינתים</p>
<p>קלא/ב</p>	
<p>ובין כך אתו כל עמא ואתפיים מלכא עמהון ושדר לון לשלם אבל אי אינון בני מתא לא אתיין³ וחד לא אקדים⁴ לאשתעי קמי מלכא לאתחזאה בנייהו דהא כלהו אתיין מיד כעיס ורגיז מלכא</p>	<p>באו כל העם והתפיס עמם המלך ושלח אותם לשלום אבל אם אותם בני העיר לא באים ואחד לא מקדים לדבר לפני המלך להראות בשבילם שהרי כולם יבאו מיד כועס ורוגז המלך.</p>
<p>אוף הכא כיון דחד אקדים ואשתכח בני כנישתא ושכינתא אתיא ואשכח ליה כדין</p>	<p>אף כאן כיון שאחד הקדים ונמצא בבית הכנסת ושכינה באה ומוצאת אותו אז</p>

¹ פי' כמו שהאב מקבל בניו ומרחם עליהם, כך בוקר וגם לילה, שהם ז'ו', אומרים ג"כ לישראל, אתי'ו (מ"מ).

² נשא קנו ע"א (הערת הזהר).

³ פי' שלא באו י' כאחד (מ"מ).

⁴ פי' לפחות היה להם להקדים א' לדבר עם המלך, והם לא באו כא' ואפילו אחד מהם לא הקדים לדבר אל המלך, ואין עשרה (מ"מ).

<p>אתחשיב כאלו כלהו אשתכחו תמן דהא דא אוריך לון תמן מיד אתחברת עמיה שכינתא ויתבי בזווגא חד ואשתמודע בהדיה ואותיב ליה בדרגא דצדיק! ואי חד לא אקדים ולא אשתכח תמן מה כתיב (ישעיה נ ב) מדוע באתי ואין איש ואין עשרה לא כתיב אלא ואין איש² לאתחברא בהדאי למהוי גבאי כמה דאת אמר איש האלהים למהוי בדרגא דצדיק</p>	<p>נחשב כאלו כולם נמצאו שם שהרי זה האריך להם שם מיד מתחברת עמו שכינה ויושבים בזווג אחד ונודע עמה ומושיבה אותו בדרגת צדיק ואם אחד לא מקדים ולא נמצא שם מה כתוב (ישעיה נ) מדוע באתי ואין איש לא כתוב ואין עשרה אלא ואין איש להתחבר עמי להיות אלי כמו שנאמר איש האלהים להיות בדרגת צדיק.</p>
<p>ולא עוד אלא דאשתמודע בהדיה ושאל עלוי אי יומא חד לא אתי כמה דאוקימנא³ דכתיב (שם י) מי בכם ירא יהוה שומע בקול עבדו והא אתערנא בהאי דכתיב אלי קורא משעיר דהא דרגא בתר דרגא דרגא נו דרגא ההוא שומר קורא⁴ בחילא בכל יומא ויומא ודא איהו שומע בקול עבדו דא מטטרון ובגין כך זכאה איהו מאן דאקדים לבי כנישתא לסלקא בההוא דרגא עלאה דקאמרן</p>	<p>ולא עוד אלא שנודע עמה ושואלת עליו אם יום אחד לא בא כמו שבארנו שכתוב מי בכם ירא ה' שמע בקול עבדו והרי התעוררנו בזה שכתוב אלי קרא משעיר שהרי דרגה אחר דרגה ודרגה תוך דרגה אותו שומר קורא בחיל בכל יום ויום וזהו שמע בקול עבדו זה מטטרון ולכן אשרי המקדים לבית הכנסת לעלות לאותה דרגה עליונה שאמרנו.</p>
<p>כד אתי צפרא⁵ וצבורא אשתכחו⁶ בני כנישתא בעו לאשתכחא בשירין ותושבחון⁷ דודד והא אוקימנא דסדורא איהו לאתערא רחימו לעילא⁸ ותתא⁸ לאתקנא תקונין!</p>	<p>כשבא הבוקר והצבור נמצאים בבית הכנסת צריכים להמצא בשירות ותשבחות של דוד והרי בארנו שסדור הוא לעורר אהבה למעלה ולמטה לתקן תקונים</p>

¹ הורה שהיא המיישבת אותם כל א' וא' כפי הראוי לו, וזה שהיא באה באורה וזיוה ומתפשטת על ראשי העם, והיא שורה על עשרה הראשונים, עשרה ענפים ראשיים. והענף, שהיא משרה על האיש הזה, הוא ענף הנובע בה הברכות, והוא סוד, וברכות לראש צדיק, שהוא פי האמה. והיינו "ואותיב ליה בדרגא דצדיק", שהוא כעין הכתר לכל המדרגות, והוא מקור ברכות לברכה, ואח"כ משרה בו. ושתיים הבאים אחריהם, סוד ג' ראשונות. ובג' הבאים אחריהם ג' אבות, ובד' הבאים אחריהם שאר המדות. ואח"כ הבאים אחריהם הם ענפים פרטיים במדות אלו, והם נכללים בסוד המדות הנכללות בעשר מדות אלו. והם בסוד האברים. עשרה אברים ראשיים לעשרה הראשונים, כגון ראש לג' ראשונים, זרועות לשתיים הבאים אחריהם, גוף וצואר לשתיים, שני שוקים לשנים, והראשון במדרגת אשד הנחלים, צדיק, ואם מרבים מעשרה הם פרטיים לאלו, כגון ראש בה כמה אברים, וזרועות בהם כמה אברים, וכולם נכללים, ואין א' מהם שלא יכנס ויכלל באברין ותיקונין דשכינתא, אמנם העשרה הם החשובים, והראשון חשוב בהם, בענין שהם ג' בחי' בבאי בית הכנסת, הראשון אור לעצמו, הט' הבאים אחריהם אור לעצמם, שאר העם בחי' לעצמם והכל יחוד א', אמנם צריך לדקדק שיהיה עומד שם מכניסתו לבית הכנסת ועד תשולם התפילה, שאם לא כן הוא נכשל בעזבי ה' שאפילו שהוא הולך להתפלל בבית הכנסת אחר שאין זה התקון הזה אלא פנים חדשות באו לכאן, וכדומה לי שלענין סוד המרכבה הזאת ותיקוני השכינה אינו בכללם, ושכר יש לו, שכר מרכבת השכינה וקישוטי אבריה אין לו, שהרי עיקר שכינה אצלותא קפדא, והוא אינו עומד בצלותא, בר מאותם הנפנים דרך עראי ששכינה ממתנת בלי ספק, ועכ"ז הכל חטא גורם, שע"י חטא אדם נדחה ומצוה גוררת מצוה, ועבירה גוררת עבירה, וכ"ש שגורמת בטול מצוה, ואפילו בתפלתו אם רוק מזדמן לו או רוח מלמטה וכל כיוצא הכל ע"י החטא שטורפין לו תפלתו וגשמים בסוכה יוכיחו ולזה רמזו באמרם נכר שהוא עכרן (אור יקר).

² פ' ומש"ל תנינן בשעתא דקב"ה אתי ולא אשכח תמן עשרה מיד כועס היינו לבסוף (מ"מ).

³ בלק קצו ע"א (הערת הזהר).

⁴ פ' מט"ט קורא בכל יום ויום אתא בוקר וכו', ועובר קולו דרך הקלי' כמש"ל (מ"מ).

⁵ הרי תנאי א' (אור יקר).

⁶ הרי תנאי ב', והמקדים אינו להקדים התפלה אלא מתעסק במילים דאורייתא או בבקשות ותושבחות אחרו, אבל הסדר העיקר הוא בצבור (אור יקר).

⁷ הלל הזמירות, והם ב' בחי' הא' שירין דודד, ותושבחון דברוך שאמר וישתבח וכיוצא (אור יקר).

⁸ טעם הסדר הזה הוא לעורר אהבה שלמעלה ולמטה, שהשנאה הוא מחמת החצונים שבין עולם לעולם, והזמירות מבערים החצונים, ומיד העולמות מתקשרים באהבה, כל העולמות התחתונים והעליונים שמכאן

<p>ולאתערא חדוה² דהא בנין דא ליואי מתערי לאתערא רחימו וחדוה לעילא באינון שירין ותושבחן</p>	<p>ולעורר שמחה שהרי בשביל זה הלויים מתעוררים לעורר אהבה ושמחה למעלה באותם שירות ותשבחות.</p>
<p>ומאן דמשתעי בבי כנישתא במילין דחול³ ווי ליה דאחזי פרודא⁴ ווי ליה דגרע מהימנותא⁵ ווי ליה דלית ליה חולקא באלהא דישראל⁶ דאחזי דהא לית (ליה) אלהא⁷ ולא אשתכח תמן⁸ (ולית ליה חולקא ביה⁹) ולא דחיל מניה ואנהיג קלנא¹⁰ בתקונא (ס"א בתקיפא) עלאה דלעילא</p>	<p>ומי שמדבר בבית הכנסת בדברי חל אוי לו שמראה פירוד אוי לו שגורע את האמונה אוי לו שאין חלק באלהי ישראל שמראה שהרי אין (לו) אלוה ואינו נמצא שם (ואין לו חלק בו) ולא פוחד ממנו ומנהיג קלון בתקון (בחזק) העליון שלמעלה.</p>
<p>דהא בשעתא דישראל מסדרי בבי כנישתא סדורא דשירין ותושבחן וסדורא דצלותא כדין מתכנשי תלת משריין דמלאכי עלאי משרייתא דהא אינון מלאכין קדישין (עלאין) דקא משבחן לקודשא בריך הוא ביממא בנין דאית אחרנין דקא משבחן לקודשא בריך הוא בליליא ואחרנין (ס"א ואלין) אינון דקא משבחן לקודשא בריך הוא ואמרין שירין ותושבחן בהדייהו דישראל ביממא</p>	<p>שהרי בשעה שישראל מסדרים בבית הכנסת סדור של שירות ותשבחות וסדור התפלה אז מתכנסים שלש מחנות של מלאכים עליונים מחנה אחד הם מלאכים קדושים (עליונים) שמשבחים את הקדוש ברוך הוא ביום משום שיש אחרים שמשבחים את הקדוש ברוך הוא בלילה ואחרים (ואלה) הם שמשבחים את הקדוש ברוך הוא ואומרים שירות ותשבחות עם ישראל ביום.</p>
<p>משרייתא תניינא אינון מלאכין קדישין דמשתכחי בכל קדושה וקדושה דישראל מקדשי לתתא ובשלטנא דלהון כל אינון דמתערין בכל אינון רקיעין (ס"א היכלין) בההיא צלותא דישראל (ס"א דמיושב)</p>	<p>מחנה שני הם מלאכים קדושים שנמצאים בכל קדושה וקדושה של ישראל ומקדשים למטה ובשלטון שלהם כל אותם שמתעוררים בכל אותם רקיעים (היכלות) באותה תפלה של ישראל (שמישב).</p>
<p>משרייתא תליתאה אינון¹¹ עולמתן עלאין¹² דקא מתתקני עם מטרוניתא ומתקני לה לאעלא לה קמי מלכא ואלין אינון משריין</p>	<p>מחנה שלישי הם עלמות עליונות שמתתקנות עם המלכה ומתקנות אותה להכניסה לפני המלך ואלה הם המחנות העליונים על כולם וכולם מתתקנים</p>

ועד היכל לבנת הספיר, והיינו אומרו רחימו דעילא ותתא, וכן בהם תיקונים התחתונים כאומרו הללו את ה' מן השמים וכיוצא (אור יקר).

¹ כי אחר שאין חצונים ויש אהבה מקבלין אלו מאלו ומתתקנין עד שמושכין עליהם אור עליון והם שמחים (אור יקר).

² כיוצא הוא בספירות, ע"י הזמירות מתבערות הקלי' ונקשרות באהבה ומושכין שפע הבינה שהיא מקור השמחה, וזה היה מעשה זמר הלויים כאומרו (במדבר יח כג) ועבד הלוי הוא (אור יקר).

³ פוגם ומכניס הערו"ה ומחזיק החצונים בין העולמות (אור יקר). היינו מברוך שאמר ואילך כדמוכח ממ"ש דהא בשעתא דישראל מסדרי בבי כנישתא סדורא דשירין ותושבחן וסדורא דצלותא (מ"מ).

⁴ וזה סבה שלא יהיה היחוד שלם (אור יקר).

⁵ והוא אינו בכלל אלו המייחדים (אור יקר).

⁶ הטעם לה' סבות כדלקמן (אור יקר).

⁷ כיון שאינו בוש ממנו מלהפסיק שבחו ואם ישנו אינו לדעתו בבית הכנסת (אור יקר).

⁸ ואם יש לו אמונה שישנו בבית הכנסת אינו אלוה שלו (אור יקר).

⁹ שאם לא כן היה עוסק בשבחו כשאר ישראל ואם יש לו בו חלק לפחות אינו ירא ממנו, וז"ש ולא דחיל מניה (אור יקר).

¹⁰ ושמה יחשוב שאין השבחים כלום לזה אמר אנהיג קלנא (אור יקר).

¹¹ רס ע"ב (הערת הזהר).

¹² הם רוחות ז' היכלין דבריאה ז' נערות (רח"ו).

והיינו בשעה שאומרים היוצר ומשרייתא קדמאה הוא בשעה שאומרים ישראל הזמירות והשנית היא בשעה שאומרים קדוש (מ"מ).

<p>עלאין על כלהו וכלהו מתתקני בסדורא דישאל דמתתקני לתתא באינון שירין ותושבתן ובההיא עלותא דקא מצלו ישראל כיון דאלין תלת משריין מזדמנן כדין ישראל פתחי שירתא וזמרי קמי מאריהון וההיא משרייתא חדא די ממנא לשבחה למאריהון ביממא אזדמנן עליהו וזמרי עמהון כחדא באינון שבחי דדוד מלכא והא אוקימנא מלי</p>	<p>בסדור שישראל מתתקנים למטה באותם שירות ותשבחות ובאותה תפלה שמתפללים ישראל כיון שמזדמנים שלשת המחנות הללו אז ישראל פותחים בשירה ומזמרים לפני רבונם ואותו מחנה אחד שממנה לשבח את רבונם ביום מזדמנים עליהם ומזמרים עמם כאחד באותם השבחים של דוד המלך והרי בארנו את הדברים.</p>
<p>בההוא זמנא דמסימי ישראל שבחי דאינון תושבתן דדוד כדין תושבתתא דשירתא דימא כמה דאוקימנא ואי תימא האי תושבתתא אמאי איהי בתקונא בתרייתא בתר שבחי דדוד והא תורה שבכתב אקדימת לתורה שבעל פה ואקדימת לנביאים ואקדימת לכתובים וכמה דאקדימת הכי אצטריך לאקדמא (נ"א בשירתא)</p>	<p>באותו זמן שמסימים ישראל את השבחים של אותן תשבחות של דוד אז התשבחת של שירת הים כמו שבארנו ואם תאמר הרי התשבחת הזאת למה מתקנת אחרונה אחר שבחי דוד והרי תורה שבכתב קודמת לתורה שבעל פה וקודמת לנביאים וקודמת לכתובים וכמו שקודמת כך צריך להקדים (בשירה).</p>
<p>אלא מנו דכנסת ישראל לא אתתקנת אלא מתורה שבכתב משום הכי אצטריך לומר לה בשירותא דתקונהא¹ והאי תושבתתא מעליא מכל שאר תושבתן דעלמא ואיהי לא אתתקנת מכלהו כמה דאתתקנת</p>	<p>אלא מתוך שכנסת ישראל לא מתקנת אלא מתורה שבכתב לכן צריך לומר אותה בראשית תקוניה וזו התשבחת המעלה מכל שאר התשבחות שבעולם והיא לא התתקנה מכלן כמו שהתקנה</p>
<p>קלב/א</p>	
<p>מתושבתתא¹ דא ובנין דא איהי סמוך לצלותא דמיושב כמה דאוקימנא</p>	<p>מהתשבחת הזו ולכן היא סמוכה לתפלת מיושב כמו שבארנו.</p>
<p>בה שעתא כד שירתא דימא אתמר² מתעטרא כנסת ישראל בההוא כתר³ דזמין³ קודשא בריך הוא לאעטרא למלכא משיחא וההוא כתר⁴ גליפא⁴ מחקקא בשמהן קדישין⁵</p>	<p>באותה שעה כשנאמרת שירת הים מתעטרת כנסת ישראל באותו כתר שעתיד הקדוש ברוך הוא לעטר את מלך המשיח ואותו כתר גלוף וחקוק בשמות קדושים כמו שהתעטר הקדוש ברוך הוא</p>

¹ בזמירות - פסוקי דזמרה. ושירות, שירת הים. ותשבחות, י"ג תשבחות דישתבח (בהגר"א בתיק"ז כז ע"א).

² אחר הזמירות יאמר שירת הים אשר הוא רומז אל היסוד שהוא מדרגה האחרונה שבו' קצוות המקנת במטטרון, ונקרא תורה שבכתב. ואז מתחלת לתקן על ידי תורה שבכתב, ונכנסת לעולם המלאכים הרחמים, צבאות המלך, והוא בעולם מטטרון, וכל זה בכח שלש עשרה מדות הרחמים הנזכר בישתבח, שהם: שיר ושבחה הלל וזמרה וכו' (פע"ח יד ע"א).

³ הנהגת העולם הזה התחתון היא בסוד שכינה למטה, ורבים נטלו הכבוד הזה ונתנוהו לתחתונים ולכוכבים וכיוצא, ורבים לע"ז ומהם פרעה וכל המונו, והקב"ה על זה הכה אותו ופצוע, כאומר למען תדע כי לה' הארץ. ולא הוקבעה אמונה זו האמיתית שיכתר הקב"ה לעיני הנמצאים כולם, שהוא המשגיח ולה' הארץ ומלואה אלא בניסי הים וקריעתו והעברת ישראל בה, כאומר ויאמינו בה' ובמשה עבדו, וכדכתיב בה שמעו עמים ירגזון חיל אחז וכו', ואז נטל הקב"ה הנהגת העולם ונכתר בו, ונשתעבד כל המציאות הזה התחתון להשגחתו לעיני הכל, ואז נכתר הקב"ה בכל הנמצא בעולמו, בכח שמו הגדול שממנו נמצא, ובו נשתרש כל מצוי (אור יקר).

⁴ ח ע"ב (הערת הזהר).

⁵ הוא שם מ"ב ושם ע"ב שממנו נמצא כל מצוי למטה ומתחדש לכבודו, כי לה' ההשגחה בתחתונים והוא בראם, וכתר זה עתיד להכתר בו מלך המשיח, כאומר, כי אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקראו כולם בשם ה', ע"י מה שיתחדש הנסים לעיני הכל, ויעידון יגידון יעידון כולם כאחד כי ה' אחד ושמו אחד, המציא כל נמצא ולא עזבם, ואז מתחדש כתר הבריאה כולה ומתכתר בה הקב"ה (אור יקר). בפ' שמות דף ח כתב הרב שהם מ"ה ומ"ב דמ"ה (מ"מ).

<p>כמה דאתעשר קודשא בריך הוא ההוא יומא דאעברו ישראל ית ימא ואטבע לכל משריין דפרעה ופרשוהי בנין דא בעי בר נש לשוואה רעותיה בהאי שירתא¹ וכל מאן דזכי לה בהאי עלמא זכי² למחמי למלכא משיחא בתקוני ההוא כתרא ובחגירו דזייניה זוכי לשבחה האי שירתא תמן והא אוקימנא מלי</p>	<p>אותו יום שעברו ישראל את הים והטביע את כל מחנות פרעה ופרשיו ולכן צריך אדם לשים רצונו בשירה הזו וכל מי שזוכה לה בעולם הזה זוכה לראות את מלך המשיח בתקוני אותו הכתר ובחגירת כלי זינו וזוכה לשבח שירה זו שם והרי בארנו את הדברים.</p>
<p>כיון דמטי בר נש לישתבח³ נטל קודשא בריך הוא ההוא כתרא ושוי ליה קמיה וכנסת ישראל שריאת לאתתקנא⁴ למיתי קמי מלכא עלאה⁵ ואצטריך לאכללא לה בתליסר מכילן דרחמי עלאי דמנהון אתברכת ואינון תליסר בוסמין עלאין כמה דאת אמר (שיר ד יד) נרד וכרכוב⁶ קנה וקנמון וגו' והכא אינון שיר ושבחה הלל וזמרה עז וממשלה נצח גדולה וגבורה תהלה ותפארת קדושה הא תריסר ולבתר לחברא לה בהדייהו⁷ ולומר ומלכות והוון תליסר בנין דאיהי מתברכא מנייהו</p>	<p>כיון שמגיע אדם לישתבח נוטל הקדוש ברוך הוא אותו הכתר ושם אותו לפניו וכנסת ישראל מתחילה להתתקן לבא לפני המלך העליון וצריך לכלל אותה בשלש עשרה מדות הרחמים העליונות שמהן מתברכת והם שלשה עשר בשמים עליונים כמו שנאמר (שיר השירים ד) נרד וכרכם קנה וקנמון וגו' וכאן הם שיר ושבחה הלל וזמרה עז וממשלה נצח גדולה גבורה ותפארת קדושה הרי שנים עשר אחר כך לחברה עמם ולומר ומלכות והיו שלשה עשר משום שהיא מתברכת מהם.</p>
<p>ועל דא אצטריך בשעתא דאתכלילת בנייהו לשוואה לבא ורעותא בהאי ולא לישתעי כלל דלא לפסוק בנייהו ואי פסיק</p>	<p>ולכן צריך בשעה שנכללת ביניהם לשים בזה לב ורצון ולא לדבר כלל שלא להפסיק ביניהם ואם מפסיק ביניהם יוצאת שלהבת אחת מתחת כנפי הכרובים</p>

¹ להכתיר לקונו בכתר זה, קודם שתסתלק שכינה ממציאות זה התחתון ותכנס בהיכל לבנת הספיר בברכת יוצר, ולכן אנו מזמרים לקשטה בכתר זה, שהוא כלל כל המציאות נעשה אגודה אחת, ונשתרש בשם הקדוש המתפשט נצוצות אור השגחתו בנמצאים התחתונים (אור יקר).

² ס' ע"א (הערת הזהר).

³ כתר זה נכלל ונשלם בהשלים ה' אחד ושמו א', והיינו "כיון דמטי לישתבח וכו'" שהוא סוד ההשגחה המתפשטת בתחתונים וסוד בריאתם משם, והוא נקשר בהם, והיינו "שוי לה קמיה וכו'" (אור יקר).

⁴ מפני שהיא רוצה ליכנס דרך היכל לבנת הספיר ולעלות מעולם העשיה אל עולם היצירה ששם סוד שומר ישראל מטטרון דתמן מקנן הת"ת (אור יקר).

⁵ לזה אצטריך לאכללא לה בתליסר מכילן, שהם סוד י"ב גבולי אלכסון והנקודה האמצעית, שאלו המדות הם מתחוקקות בכל המדות, ושורשם בכתר, ושם נמצאים מדרגה אחר מדרגה עד המלכות, שהם מקורי הברכות, ומהם מתברכת ומתבסמת והם סוד י"ב הויות הנכללות בג' שמות כזה

י"ה	י"ה	י"ה
ה	הו	ה
ה"ו	ה"י	ה"ה
ה	הו	יו
ו"ה	ו"הי	ו"ה
ה	ה	הי
ה"ה	ה"וי	ה"ו
וי	ה	הי

ראשי תיבותם יה"ה יה"ה יה"ה דהיינו סוד ג' שמות אלו, ולזה סדרם י' שיר, ה' שבחה, ו' הלל, ה' זמרה, הרי ד' אותיות מצד החסד, עוד י' עוז, ה' ממשלה, ו' נצח, ה' גבורה, הרי ד' אותיות מצד הגבורה, עוד י' גדולה, ה' תהלה, ו' ת"ת, ה' קדושה, הרי ד' אותיות מצד הת"ת, דהיינו יה"ה מלך יה"ה מלך יה"ה ימלוך, נקודת ג' שמות, והנקודה האמצעית העולה ל"ג, והיינו ומלכות עצם השכינה שהיא היא מקושטת באלו (אור יקר).

⁶ אלו הם י"ג דשבת, אבל בחול הם אל רחום וכו' כמ"ש הרב בסידור (מ"מ).

⁷ והיינו שהיא נקודה מתנגדת לבחי' האמצעית להסתעף בהם, ונקרא גאות ה', שמהכתר הנק' גאוה נכתר שם השם באלו, והפוסק ח"ו מצדו הוא פוגם הכתר הזה, ומפסיק הברכות העליונות ואחר שחתם הברכה בקישוטי השכינה, נתארך חיתום הברכה מעלמא אריכא, דהיינו אל ההודאות לכלול שם הת"ת (אור יקר).

<p>בינייהו מתחות גדפי כרובייה נפיק חד שלהובא וקארי בחילא ואמר פלניא די פסיק גאותא דקודשא בריך הוא ישתצי ויתפסק דלא יחמי גאותא דמלכא קדישא כמה דאת אמר (ישעיה כו ז) ובל יראה גאות יהו"ה בגין דאלין תליסר אינון גאות יהו"ה</p>	<p>וקוראת בחיל ואומרת פלוני שהפסיק את גאות הקדוש ברוך הוא יתכלה ויפסק שלא יראה גאות המלך הקדוש כמו שנאמר ובל יראה גאות ה' משום ששלשה עשר האלה הם גאות ה'.</p>
<p>מכאן ולהלאה אל ההודאות כו' דא מלכא עלאה דשלמא כלא דיליה! בגין דכל הני שבחן אינון לגבה דכנסת ישראל כד משתבחה במשרייתא דלתתא כמה דאת אמר שיר השירים אשר לשלמה למלכא דשלמא דיליה² מתמן ולהלאה (שם מה ו) יוצר אור ובורא חשך עושה שלום ובורא את הכל והא אתערנא ביה ואתערנו חברייה דהני אינון תקונייה דעלמא עלאה (אל אדון)</p>	<p>מכאן ולהלאה אל ההודאות כו' זה המלך העליון שהשלום כלו שלו כמו שנאמר שיר השירים אשר לשלמה למלך שהשלום שלו משום שכל השבחים הללו הם אל כנסת ישראל כשמשתבחת במחנה שלמטה כמו שנאמר שיר השירים אשר לשלמה למלך שהשלום שלו משם והלאה יוצר אור ובורא חשך עושה שלום ובורא את הכל והרי התעוררנו בזה והתעוררו החברים שאלה הם תקוני העולם העליון (אל אדון).</p>
<p>א"ל ברויך תקוני דעלמא תתאה דאינון כ"ב אתוון זעירין בגין דאית³ אתוון רברבן ואתוון זעירין אתוון זעירין מעלמא תתאה אתוון רברבן מההוא עלמא דאתי⁴</p>	<p>א"ל ב"רוך תקוני העולם התחתון שהם כ"ב אותיות קטנות משום שיש אותיות גדולות ואותיות קטנות האותיות הקטנות מהעולם התחתון ואותיות גדולות מאותו עולם הבא.</p>
<p>בכלא אינון רברבן אינון רברבן בגרמייהו כד (לא)¹ אתיין יחידאין⁵ אינון רברבן (נ"א דבר ונוקבא פשיטין) דכד לא פשיטין יתיר אינון אתיין כל את ואת ברתיקא⁶ דחזי ליה כגון שבחא דשבת דאינון אתוון דשבח אל אדון על כל המעשים ברוך ומבורך בפי כל נשמה אלין אתוון בחמש חמש תיבין דאינון חמשיין תרעין דעלמא דאתי</p>	<p>בכל הן גדולות הן גדולות בעצמן כאשר (לא) באות יחידות הן גדולות (זכר ונקבה פשוטים) שכאשר הן לא פשוטות יותר הן באות כל אות ואות במרכבה הראויה לה כמו שבח של השבת שהם אותיות של שבח אל אדון על כל המעשים ברוך ומבורך בפי כל נשמה אלו אותיות בחמש חמש תבות שהן חמשים שערים של העולם הבא.</p>
<p>תרין אתוון אחרנין די בסופא ש"ת אינון בשית שית תיבין דאינון שית סטרין דעלמא דאתי ונפקי מתמן כגון שבח יתנו לו כל צבא מרום תפארת וגדולה שרפים ואופנים וחיות הקודש</p>	<p>שתי אותיות אחרות שבסוף ש"ת הן בשש שש תבות שהם ששת צדדי העולם הבא ויוצאות משם כמו שבח יתנו לו כל צבא מרום תפארת וגדלה שרפים ואופנים וחיות הקדש.</p>
<p>אלין תרין אתוון בשית שית תרין אתוון קדמאי בחמש חמש כלהו שאר אתוון די באמצעיתא כלהו בארבע ארבע בגין דאינון ברזא דרתיכא עלאה דאינון אתוון קדמאי ואינון דבסופא אינון שלימו דכ"ב אתוון בגין</p>	<p>אלו שתי אותיות בשש שש שתי אותיות ראשונות בחמש חמש כל שאר האותיות שבאמצע כולן בארבע ארבע משום שהן בסוד המרכבה העליונה שהן אותיות ראשונות ואותן שבסוף הן שלמות כ"ב האותיות משום שיש בהן כ"ב תבות</p>

¹ פי' בינה (מ"מ).

² פי' למלכות, שהשלום, שהוא היסוד, הוא שלה (מ"מ).

³ בראשית ג ע"ב (הערת הזהר).

⁴ אתוון רברבן עלאין ואתוון תתאין זעירין אלו מעולם העליון בינה ואלו מעולם התחתון מלכות (שער מאמרי רשב"י י ע"ד).

⁵ הם אותיות גדולות, וז"ש דכד לא פשטין יתיר, שר"ל אפילו לא נתפשטו מהם תיבות מכל א' וא' (מ"מ).

⁶ פי' חג"ת ששם הוא שם ע"ב (מ"מ).

<p>דאית בהו כ"ב תיבין לקבל כ"ב אתוון עלאין אשתארו תמניסר אתוון אחרנין דקא סלקין ברתכייהו לארבע ארבע לשבעין ותרין תיבין דאינון רוא דשמא מפרש גליפא קדישא דע"ב אתוון דקודשא בריך הוא מתעטר בהו¹ ושמא דא איהו מעטרא לכנסת ישראל וסליק ברוא דא לאתעטרא בהו גו שליחותא (דמאריה) דשכינתא</p>	<p>כנגד כ"ב האותיות העליונות נשארו שמונה עשרה אותיות אחרות שעולות במרכבותיהן לארבע ארבע לשבעים ושתיים תבות שהן סוד השם המפרש חקיקה קדושה של שבעים ושתיים אותיות שהקדוש ברוך הוא מתעטר בהן והשם הזה מעטר את כנסת ישראל ועולה בסוד זה להתעטר בהם תוך השליחות (של אדונו) של השכינה.</p>
<p>וסימניך דאלין אתוון דקא מתעטרין בשבחה עלאה דא קדמאי וסופי דסלקין בעטרייהו אינון א"ת ב"ש אל"ף בחמש תי"ו בשית בי"ת בחמש שי"ן בשית בנין כך רוא דא"ת ב"ש</p>	<p>וסימנך של אלו האותיות שמתעטרות בשבח עליון זה ראשונות וסופיות שעולות בעטרותיהן אותן א"ת ב"ש אל"ף בחמש תי"ו בשש בי"ת בחמש שי"ן בשש ולכן הסוד של א"ת ב"ש</p>
<p>ק</p>	
<p>כללא דכ"ב אתוון דאינון עטרה דתלתין ותרין שבילין² (ס"א דשמא קדישא)</p>	<p>כלל של כ"ב אותיות שהן עטרה של שלשים ושנים שבילים.</p>
<p>וסימן דאינון אתוון אחרנין דסלקין ברתכייהו ג"ר שארי בנימ"ל וסיים ברי"ש וכלהו רוא דרתיכא קדישא א"ת ב"ש³ רוא דשמא קדישא⁴ ג"ר רוא דרתיכא קדישא דסלקא לע"ב ואתעביד מנייהו שמא קדישא לאתעטרא כנסת ישראל מגו רתיכא עלאה (דכתיב (תהלים מח יא) כשמך אלהים כן תהלתך)⁵</p>	<p>וסימן של אותן אותיות אחרות שעולות במרכבותיהן ג"ר מתחיל בגימ"ל וסיים ברי"ש וכולן סוד המרכבה הקדושה א"ת ב"ש סוד השם הקדוש ג"ר סוד המרכבה הקדושה שעולה לשבעים ושתיים ונעשה מהם שם קדוש לעטר את כנסת ישראל מתוך המרכבה העליונה (שכתוב כשמך אלהים כן תהלתך).</p>
<p>ובגין כך ההוא שמא דע"ב כלילא ברוא דאבהן ימינא ושמאלא ואמצעיתא ואיהי מתעטרא בהו למהוי שמא קדישא ולא שמה עלאה כאינון שמהן עלאין דעלמא עלאה דאתאחדאן לעילא לעילא ואף על גב דהאי שמא עלאה איהו אבל רוא דיליה דוד מלכא דמתעטרא באבהן</p>	<p>ולכן אותו שם של ע"ב כלול בסוד האבות ימין ושמאל ואמצע והיא מתעטרת בהם להיות שם קדוש ולא שם עליון כאותם שמות עליונים של העולם העליון שנאחזים למעלה למעלה ואף על גב שזהו שם עליון אבל הסוד שלו דוד המלך שמתעטר באבות.</p>
<p>שמא דמ"ב אתוון רוא דיליה אבהן דקא מתעטרין⁶ בעלמא עלאה ועלמא עלאה במה דלעילא (ס"א וסלקא רוא לעילא לעילא עד דאתעטרא באין סוף) ועל דא סליק ולא נחית⁶</p>	<p>השם של מ"ב אותיות הסוד שלו האבות שמתעטרים בעולם העליון והעולם העליון במה שלמעלה (ועולה הסוד שלמעלה למעלה עד שמתעטר באין סוף)</p>

1 פי' ז"א (מ"מ).

2 פי' כ"ב אתוון עם עשרת הדברות הם ל"ב (מ"מ).

3 עי' הקדו"ש סז ע"א.

4 פי' כ"ב עם י' דברות, שהם נפש דאימא ועם עשרה מאמרות שהם רוח דאבא הם מ"ב (מ"מ).

5 ויקרא עח ע"א קח רנו ע"ב (הערת הזהר).

6 רוב אותיותיו מצורפות על סוד העליה, כיצד, אבגית"ץ הרי כל הו' אותיות עולות ולא יורדות כי ק' פשוטה היא תשע מאות, ק"ר ע"ש ט"ן הרי ג' זוגות עולות ולא יורדות (גדיכ"ש הם אותיות עולות ולא יורדות), בט"ר הרי ג' עולות, צ"ת הם ג"כ עולות, ח"ק בטנ"ע הרי זוג עולה וד' עולות, גל"ף הרי ג' עולות, ז"ק הרי זוג עולה, קר"צ הרי ג' עולות, י"ת הרי זוג עולה נמצא כל השם עולה ואינו יורד אלא מעט מזער לכך עיקרו עולה, ושם ע"ב יקרא עולה ויורד בסוד היושר וההפוך כדפי'. ושם מצפ"ץ יקרא עולה ויורד על שם הא"ב, וענין העליה משובחת אלא שאין בה עונ"ג לתחתונים, דהיינו כעין יום שבת היא א"ת ב"ש,

<p>אתעטר גו מחשבה עילאה זכאה חולקא דמאן דידע ליה ואזדהר ביה</p>	<p>ולכן עולה ולא יורד ומתעטר בתוך המחשבה העליונה אשרי חלקו של מי שמכיר אותו ונזהר בו.</p>
<p>שמא דע"ב אתוון דוד דקא¹ מתעטרא באבהן ורזא דיליה סליק ונחית כנוונא דא מצפ"ץ (מצפ"ץ) שמא דתליסר מכילין דרחמי² אינון תריסר רזא דרתיכא קדישא דנפקין מחד דשריא עלייהו³ ובגין כך (סליק ונחית וכלהו סלקין ונחיתין בר האי שמא דמ"ב דסליק ולא נחית ועל דא) שמא דע"ב סליק ונחית⁴ סליק מסטרא דא ונחית מסטרא דא שמא דתליסר מכילין סליק מסטרא דא ונחית מסטרא דא וההוא דנחית בגין לאמשכא טיבו לתתא ועל דא א"ת ב"ש ג"ר ד"ק ה"ץ ו"פ ז"ע ח"ס ט"ן י"ם כ"ל אתוון קדמאי סלקין בחושבנא ואתוון אחרנין נחתי בחושבנא בגין לאמשכא טיבו דלעילא לתתא</p>	<p>השם של ע"ב אותיות דוד המתעטר באבות וסודו עולה ויורד כמו זה מצפ"ץ (מצפ"ץ) שם של שלש עשרה מדות הרחמים הם שתים עשרה סוד המרכבה הקדושה שיוצאים מאחד ששורה עליהם ולכן (עולה ויורד וכולם עולים ויורדים חוץ מזה השם של מ"ב שעולה ולא יורד ועל זה) השם של שבעים ושתים עולה ויורד עולה מצד זה ויורד מצד זה השם של שלש עשרה מדות עולה מצד זה ויורד מצד זה ואותו שיורד כדי למשך טוב למטה ועל זה א"ת ב"ש ג"ר ד"ק ה"ץ ו"פ ז"ע ח"ס ט"ן י"ם כ"ל האותיות הראשונות עולות בחשבון ואותיות אחרות יורדות בחשבון כדי למשך את הטוב שלמעלה למטה.</p>
<p>שמא דמ"ב איהו מתעטרא לרתיכא עלאה⁵ שמא דע"ב איהו מתעטרא לרתיכא תתאה⁶</p>	<p>השם של ארבעים ושתים הוא מתעטר למרכבה העליונה השם של שבעים ושתים מתעטר למרכבה התחתונה אשרי חלקו</p>

עולה להקשר ברוחניות העליון, ויורד במנוחה לישראל, ויש בו ענג ומותר באכילה ושתיה, ושאר ענג שבת, אמנם כעין שבת ויום הכפורים היא א"ל ב"ם, דהיינו מיותר בקדושה, אמנם עולה ונקשר והתחתונים אין להם שפע, דהיינו יוה"כ אסור בענ"ג (אור יקר). פי' כיון ששם מ"ב רמוז באלב"ם דהיינו ב"ם דאלב"ם כמ"ש לקמן לכ"א סליק (מ"מ). הנה אמרנו כי כל הביורור נעשה ע"י בחי' הגבורות, כי הגבורות הם דוחין ומכלין את הקליפות והחיצונים, והוא משום כי בחי' החסד הרי הוא סובל הכל וטוב ומטיב לרעים ולטובים. משא"כ הגבורות הם דינים, ובהם הוא כל ההבחנה בין רע לטוב, והוא דוחה את הרע ומברר את הטוב אליו. וכן בחי' החסד דרכו הוא להתפשט למטה, כי הוא עושה חסד עם כל כנז', והוא תכונת מים שהם מתפשטים ויורדים תמיד, משא"כ הגבורות הוא כתכונת אש שהוא תמיד עולה למעלה. והוא ענין שם מ"ב דהוא סליק ולא נחית כמ"ש בזה"ק (תרומה קלב ע"ב), ולכן הוא כי רק הגבורות הם המבררים ומעלים למעלה, ועל ידם נעשה כל העליות כולם (דע"ה ח"ב נד ע"ג). והנה יש שם מ"ב בכל עולם ועולם לבד בעשיה, כמ"ש הרב בסוף שער כסא הכבוד, והשם מ"ב אשר בעולם אצילות הנה הוא הו"ה פשוט ומלא ומלא דמלא, שהוא מ"ב אותיות. ובעולם הבריאה הוא הב' שמות אה"ה, דאה"ה אשר אה"ה (שמות ג יד), וכן אה"ה יה"ו. ובעולם היצירה הוא השם אבגית"ץ כו', וכמ"ש כ"ז בתיקונים (תיקון סט דף קיט ע"ב). ושורשו דכל שם מ"ב הוא בגבורה, כי הוא מסוד הצמצום, והוא סליק ולא נחית וכמ"ש בפ' תרומה (דף קלב ע"ב), וע' עוד בתיקונים (דף קכ ע"א) כל הענין שם. וזהו שאמר הספר יצירה בל"ב נתיבות פליאות חכמה חקק כו', ואמר פליאות כי מרמז בזה על הרשימו שבהצמצום שהיא פלא, מופלא ומכוסא, גנוז ונעלם, והוא העשר פנימיות, כי כל רשימו הוא בסוד י', והוא הנקרא פליאות חכמה, וממנה יצא כל הל"ב נתיבות, ועם אותה הרשימו הוא מ"ב, והוא השם מ"ב שבו נבראו כל העולמות כולם כמ"ש בפ' פקודי (דף רלד ע"א) וכנ"ל (ביאורים ח"א נט ע"א).

¹ בראשית לג ע"ב רז ע"ב רלד ע"ב ויקרא קנ ע"ב (הערת הזהר).
² פי' כל השמות יוצאים בחילוף האלפא ביתות, והנה י"ג מדות של (שמות לד ו) ויעבור מתחלפים בא"ת ב"ש, וא"ת ב"ש סליק ונחית, וגם אלו השמות סלקין ונחיתין (זהר הרקיע). הוא מצפ"ץ מצפ"ץ תע"ך גספ"י וכו' (רמ"ז). פי' כתב הרב ה' ה' הם ב' מצפ"ץ והם ב' פאות דא"א ומשפיעים לדיקנא שהם י"ג מכילין דרחמי (מ"מ).
³ נוצר חסד הוא כולל כולם וכן מזל ונקא כולל כולם, נמצא שה"ב האחרים יוצאים ממזל הח' או ממזל ונקא (מ"מ).
⁴ ר"ת וס"ת הולך כסדר הפסוקים ואמצע הוא להיפך וכ"ה רוב השמות וכמעט כולם כידוע וז"ש (לעיל) שמא דמ"ב [כו'] סליק ולא נחית שהוא כסדר וכ"ה שמא דתליסר מכילין ג"כ סליק ונחית כנ"ל (יהל אור).
⁵ בכח"ב ד' אותיות הו"ה בכתר וי' דמילוי בחכמה וכ"ח דמילוי המילוי בבינה, אדם ישר בדרוש השמות, וע"ב ו' פעמים י"ב ב"ק (רמ"ז), פי' חג"ת כמ"ש לעיל שע"י מ"ב חג"ת עולים לאימא, ואימא לאבא (מ"מ).
⁶ פי' כמ"ש דוד שהיא מלכות עולה עד לחג"ת (מ"מ).

<p>זכאה חולקיה מאן דמשתדל למנדע למאריה זכאה איהו בעלמא דין ובעלמא דאתי</p>	<p>של מי שמשתדל להכיר את רבונו אשריו בעולם הזה ובעולם הבא.</p>
<p>ובגין כך תושבחתא דשבת דקא משבחה למלכא דשלמא דיליה¹ משבחה ליה בשמא דע"ב² ובכ"ב תיבין רזא דכ"ב אתוון בגין דתתעטר ביה לסלקא לעילא³ בתושבחתא דא ועל דא אל אדון תושבחתא דעלמא דאתי איהו ופריחו (ס"א ופריכו) דרתיכא קדישא עלאה דמתעטרא לסלקא לעילא ופריחו דכנסת ישראל דמתעטרא לסלקא גו רתיכא עלאה</p>	<p>ולכן תשבחתה של שבת שמשבחת את המלך שהשלום שלו משבחת באותיות של שבעים ושתים ובעשרים ושתים תבות הסוד של עשרים ושתים אותיות כדי שתתעטר בו לעלות למעלה בתשבחת הזו ולכן אל אדון תשבחת העולם הבא הוא ופריחת (וקשירת) המרכבה הקדושה העליונה שמתעטרת לעלות למעלה ופריחת כנסת ישראל שמתעטרת לעלות בתוך המרכבה העליונה.</p>
<p>א"ת ב"ש סלקין⁴ ונחתין כמה דאתמר א"ל ב"ם סלקין ולא נחתין וסימניך דא שב"ת בלחודוי ודא שב"ת ויום הכפורים דסלקא רזא לעילא לעילא עד דמתעטרא כלא באין סוף</p>	<p>א"ת ב"ש עולים ויורדים כמו שנתבאר א"ל ב"ם עולים ולא יורדים וסימנך זו שב"ת לבדה וזו שבת ויום הכפורים שעולה הסוד למעלה למעלה עד שהכל מתעטר באין סוף.</p>
<p>אל ברוך דא סדורא דאתוון זעירין ותקוני כנסת ישראל בכל יומא בצלותא ובגין דאינון אתוון זעירין לית רווחא בנייהו⁵ ואינון תקוני עולימתן דאתיין עם מטרוניתא לגבי מלכא עלאה</p>	<p>אל ברוך זה סדור של אותיות קטנות ותקוני כנסת ישראל בכל יום בתפלה ומשום שאותן אותיות קטנות אין רוח ביניהן והן תקוני העולמות שבאות עם המלכה למלך העליון.</p>
<p>קדושה דא דקא מקדשי מלאכי עלאי לאו איהו ביחיד והא אוקימנא כל קדושה דאיהו בלשון הקודש יחיד אסיר ליה למימר תרגום לעולם ביחיד ולא בסגיאין ויחיד איהו תקונא דיליה ודאי ולא סגיאין וסימן לרזא דא שנים מקרא ואחד תרגום שנים לישנא דסגיאין איהו דודאי קדושה דלשון הקדש אסיר איהו⁶ ביחיד קדושת תרגום אסיר איהו בסגיאין אלא ביחיד לעולם אחד תרגום תנינן ולא תרין ולא יתיר תרגום אתיא למיעוטא⁷ והכי אצטריך לשון הקדש אתיא לרבויא והכי אצטריך דמעלין בקדש ולא מורידין ובתרגום מורידין ולא מעלין אחד תנינן ולא יתיר ולא מעלין כלל</p>	<p>קדושה זו שמקדשים המלאכים העליונים אינה ביחיד והרי בארנו כל קדושה שהיא בלשון הקדש אסור ליחיד לאמרה תרגום לעולם ביחיד ולא ברבים והיחיד הוא תקון שלו ודאי ולא רבים וסימן לסוד זה שנים מקרא ואחד תרגום שנים זה לשון רבים שודאי קדושה של לשון הקדש אסורה ביחיד קדשת תרגום אסורה ברבים אלא ביחיד לעולם אחד תרגום שנינו ולא שנים ולא יותר התרגום בא למעט וכך צריך לשון הקדש בא לרבו וכך צריך שמעלים בקדש ולא מורידים ובתרגום מורידים ולא מעלים שנינו אחד ולא יותר ולא מעלים כלל.</p>
<p>קדושה דא קדושתא דאתקדשת שכינתא וכל אינון רתיכין דילה לאתתקנא לגבי מלכא עלאה ובגין דאיהו קדושת עלמא תתאה איהו</p>	<p>הקדשה הזו הקדשה שהתקדשה השכינה וכל אותן מרכבותיה להתתקן אל המלך העליון ומשום שהיא קדשת העולם התחתון היא מישוב ולא בעמידה</p>

¹ פי' בינה (מ"מ).

² כתב הרח"ו שא"ב מאל אדון יש בו י' אותיות כנגד י' דאה"ה מלא, וש"ת יש בו י"ב אותיות כ"ב דמילוי אדנ"י ומג' עד ש' ע"ב אותיות כנגד שם ע"ב (רמ"ז).

³ פי' מלכות ע"י שבח זה תעלה למעלה כמ"ש לקמן ופריחו דכ"י שמתעטרא לסלקא וכו' (מ"מ).

⁴ רסא ע"א (הערת הזהר).

⁵ רה ע"ב (הערת הזהר).

⁶ קכט (הערת הזהר).

⁷ דתרגום היינול לשון לבן הארמי (רח"ו במ"מ).

<p>מיושב ולא בעמידה</p>	
<p>קלג/א</p>	
<p>קדושה אחרא¹ דאהדורי צלותא² איהי קדושתא דעלמא עלאה³ ובגין כך איהי בעמידה בגין לאמשכא לה לתתא וכל מלוי דעלמא עלאה איהו בעמידה ולא מיושב</p>	<p>קדושה אחרת של חזרת התפלה היא קדושה של העולם העליון ולכן היא בעמידה כדי להמשיכה למטה וכל דברי העולם העליון הם בעמידה ולא מיושב.</p>
<p>ובכל הני קדושתי ישראל מתקדשי בהו לתתא ועל דא ישראל מתקדשי בקדושה דרתיכא תתאה מיושב ובקדושה דרתיכא עלאה מעומד קדושה אחרא⁴ איהי⁵ תוספת קדושה⁶ בגיני כך איהי בתר צלותא ובגין דאיהי תוספת קדושה על קדושן אחרנין⁷ איהי לבתר צלותא⁸ ובגין דכל חד וחד בעי לאמשכא עליה מההוא תוספת אתתקן לכל יחיד ויחיד קדושת תרגום</p>	<p>ובכל הקדשות הללו ישראל מתקדשים בהם למטה ולכן ישראל מתקדשים בקדשת המרכבה התחתונה מיושב ובקדשת המרכבה העליונה מעמד קדושה אחרת היא תוספת קדושה ולכן היא אחר התפלה ומשום שהיא תוספת קדושה על קדשות אחרות היא אחר התפלה ומשום שכל אחד ואחד צריך למשך עליו מאותה תוספת נתקן לכל יחיד ויחיד קדשת תרגום.</p>
<p>ואי תימא הא אית בה קדושת לשון הקדש ההוא לצבור לאתקדשא כלהו בכלל בההוא תוספת קדושה ובגין דיחיד לית ליה רשות לאומרה בלשון הקדש ולא אתקדשא יחידאי אתקיננו לה בלשון תרגום ואיהו ביחיד לאתקדשא כל חד וחד בההוא תוספת לאמשכא עליה קדושה יתיר זכאה חולקיהון דישראל דקא מתקדשי בקדושי עלאי בגין דאינון דבקין לעילא דכתיב (דברים ד ד) ואתם הדבקים ביהו"ה אלהיכם חיים כלכם היום</p>	<p>ואם תאמר הרי יש בה קדשת לשון הקדש אותה לצבור להתקדש כולם בכלל באותה תוספת קדושה ומשום שליחיד אין רשות לאמרה בלשון הקדש ולהתקדש יחיד התקינה בלשון תרגום והיא ביחיד להתקדש כל אחד ואחד באותה תוספת להמשיך עליו יתר קדושה אשרי חלקם של ישראל שמתקדשים בקדשות עליונות משום שהם דבקים למעלה שכתוב ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כלכם היום.</p>
<p>כתיב (מ"ב ד ט) הנה נא ידעתי כי איש אלהים קדוש הוא עובר וגו' וכתוב נעשה נא עלית קיר קטנה וגו' בהאי קרא אית לן סמך בעלמא⁹ לסדורא דצלותא הנה נא ידעתי¹⁰ דא</p>	<p>כתוב הנה נא ידעתי כי איש אלהים קדוש הוא עבר וגו' וכתוב נעשה נא עלית קיר קטנה וגו' בפסוק זה יש סמך בעלמא לסדור התפלה הנה נא ידעתי זהו הרצון</p>

¹ שהיא תוספת קדושה שאין למלאכים בה חברה כלל, ולכך היא "בתר צלותא", שאנו נבדלין מההיכלות ויורדים למטה אל העולם התחתון, "מכד מסיימי סדרא" אין ראוי שתבא משם אלא בקדושה להתקדש, אפילו בשפל מצבינו (אור יקר).

² חזרת העמידה (מ"מ).

³ ז"א (מ"מ).

⁴ היא קדושת ובא לציון (רח"ו).

⁵ רסא ע"ב (הערת הזהר).

⁶ שהם ברדתם אל עולם התחתון אינם קדושים, ואנו קדושים בתחתונים, לזה אנו מוסיפים קדושה אחרת (אור יקר).

⁷ שאותם הקדושות מפתח היכל לבנת הספיר ולמעלה, וזו למטה ברדתנו חוץ מההיכלות (אור יקר).

⁸ שאנו יוצאים חוץ מההיכלות ולמטה בצאת השכינה לשכון בתחתונים היא כמים לים מכסים, ראשונה בחינה א' שוה לכולם כא', ואח"כ בחינה לכל א' וא' לפי מעשיו, ולזה תוספת קדושה זו היא בעשרה, כלשון הקדש שוה לכולם ביחד. ואח"כ בלשון תרגום כל א' וא' מושך לו קדושה ומשכין שכינה עליו כפי מעשיו, וכפי דבקותו בקונו, והיינו ראשונה דרך כלל שכינה בתחתונה והיא בעשרה, ואח"כ פרטית לכל א' תרגום ודאית (אור יקר).

⁹ שהוא מפרש הכתובים על דרך רמז, לא שהוא מוכרח (אור יקר).

¹⁰ ואינו נראה לזולתי, ולא אדע לכנותו (אור יקר).

<p>איהו רעותא¹ דאצטריך בר נש לשואה בגויה בצלותא כי איש אלהים קדוש הוא² דא איהו עלמא עלאה³ דאיהו יתיב על כורסי יקריה⁴ וכל קדושאין⁵ נפקין מניה⁶ ואיהו מקדש לכלהו עלמין עובר עלינו תמיד⁷ מההוא קדושה דאיהו מקדש לכל עלמין לעילא איהו מקדש לן בהאי עלמא⁸ דהא לית קדושה לעילא אלא אי אית קדושה לתתא כמה דאת אמר (ויקרא כב לב) ונקדשתי בתוך בני ישראל⁹</p>	<p>שצריך אדם לשים בתוכו בתפלה כי איש אלהים קדוש הוא זהו העולם העליון שיושב על כסא כבודו וכל הקדשות יוצאות ממנו והוא מקדש את כל העולמות עבר עלינו תמיד מאותה קדושה שהוא מקדש את כל העולמות למעלה הוא מקדש אותנו בעולם הזה שהרי אין קדושה למעלה אלא אם יש קדושה למטה כמו שנאמר ונקדשתי בתוך בני ישראל.</p>
<p>והואיל וכך הוא נעשה נא עלית קיר קטנה¹¹ דא איהו סדורא דתקונא¹² דשכינתא דאיהי עלית קיר כמה דאת אמר (ישעיה לח ב) ויסב חזקיהו פניו אל הקיר קטנה בגין דאיהי זעירא כמה דאת אמר (קהלת ט יד) עיר קטנה ונשים לו שם בתקונא דא דאנן מתקנין ובסדורא דילן בשירין ותושבחהו ובצלותא (ובתקונא דא) אנן מתקנין לגביה לניחא דיליה מטה ושלחן וכסא ומנורה ארבע אלין כלהו בשכינתא אינון ואיהי (כלא) בכל תקונין אלין מתקנין לגבי עלמא עלאה בסדורא דאנן מסדרין</p>	<p>והואיל וכך הוא נעשה נא עלית קיר קטנה זהו סדור של תקון השכינה שהיא עלית קיר כמו שנאמר (ישעיה לח) ויסב חזקיהו פניו אל הקיר קטנה משום שהיא קטנה כמו שנאמר (קהלת ט) עיר קטנה ונשים לו שם בתקון הזה שאנו מתקנים ובסדור שלנו בשירות ותשבחות ותפלה (ובתקון זה) אנו מתקנים לו למנוחתו מטה ושלחן וכסא ומנורה כל הארבעה הללו הם בשכינה והיא (כלה) בכל התקונים הללו מתקנים לעולם העליון בסדור שאנו מסדרים.</p>

¹ ענין הקדושה בעולם הזה אל העובדים אינה דבר הניכר לעין, ולא דבר שיכול אדם לאומרו בפיו, אלא דבר המושג בשכל וברצון האדם בהתבודדותו לעבוד קונו, פעם יציץ פעם יעלים, ובעת יציץ, יבין בעצמו רצון עליון מושג [אליו] [עליו] ושמחה בנפשו לא יושג לזולתו, וזה רצה באומרו "דא איהו" (אור יקר).

² היינו שהכסא מתכבד בסוד החכמה, ששם עליית הת"ת כדפי' לעיל, לכך אמר "כורסי יקריה", כי היקר והכבוד א' הוא, והיינו "קדוש הוא" היינו התעלמותו אל החכמה, ונעשה קדוש ויורד אל מקומו (אור יקר).

³ בינה היינו אלהים דקרא (אור יקר).

⁴ היינו ו"ק שהם כסא אליו, והיינו איש אלהים שוכן עליו, כענין שהבינה על כסאו, יקרא הכסא שהם ו"ק איש אלהים (אור יקר). מלכות (מ"מ).

⁵ בין קדושת מעומד בין קדושת מיושב (אור יקר).

⁶ ולא זו אלא אפילו קדושת השרפים שהוא מבינה דהיינו קדושה מעומד, בין קדושת החיות למטה שהוא קדושה מיושב, בין קדושת ישראל למטה שהוא סדרא דיומא הכל נשפע משם בסוד "קדוש הוא" וכו' (אור יקר).

⁷ מקדש לכולם יחד, ואנו מתקדשין בכללם, אלא שאנו יש לנו נשמה ורוח ונפש וגוף, נשמה משרפים עולים שם ומתקדשים, רוח מחיות עולים שם ומתקדשים, והיינו מיושב מצד החיות ומעומד מצד השרפים, כאומרו שרפים עומדים, נפש מאופן והיינו תוספת קדושה גוף חומר היינו קדושת תרגום, ולכך "עובר עלינו" אגב אורחיה בעולמות הוא מקדש אותנו (אור יקר).

⁸ בסוד נשמה רוח נפש כדפי' ולא עוד אלא שתלה קדושת העליונים בתחתונים וזה טעם בריאת האדם כאומרו נעשה אדם שכולנו תלויים בו (אור יקר).

⁹ דווקא, נמצא כל העולמות ממושכנים בידינו ע"י חלק אשר להם בנו בסוד נשמה רוח נפש גוף כדפי' בפרשת פנחס (אור יקר).

¹⁰ תיקון כאומרו ויעש אלהים אל הרקיע, תיקון (אור יקר).

¹¹ והיא עליית שהיא עולה, והיא קיר לשון אדון מושל ואדון בתחתונים ועולה אל העליונים כענין שבאמצעות ב' בחינות אלו אנו קשורים למעלה, ע"י היא קיר מושלת בנו, היא עליית מעלה אותנו למעלה עמה, והיא קטנה בסוד המיעוט, "כד"א עיר קטנה" וצריכה תיקונים להגדילה והעלותה, ויש לנו כח לתקנה (אור יקר).

¹² ויחי רכח ע"ב (הערת הזהר).

<p>בסדורא דצלותא דערבית ובתקונא דיליה הא מטה¹ בסדורא דאינון קרבנין ועלוון דאנון מסדרין בצפרא ואינון שירין ותושבתון הא שלחן² ובההוא סדורא דצלותא דמיושב ובתקונא דקריאת שמע בההוא יחודא דאנון מתקנין הא כסא³ בההוא סדורא דצלותא דמעומד ובאינון קדושאן ותוספת קדושה וברכאן דאנון מסדרין (לה) הא מנורה⁴</p>	<p>בסדור של תפלת ערבית ובתקון שלו הרי מטה בסדור של אותם קרבנות ועולות שאנו מסדרים בבוקר ואותם שירות ותשבחות הרי השלחן ובאותו סדור של תפלת מישב ובתקון של קריאת שמע באותו יחוד שאנו מתקנים הרי כסא באותו סדור של תפלת מעמד ובאותן קדשות ותוספת קדושה וברכות שאנו מסדרים (לה) הרי מנורה.</p>
<p>זכאה איהו בר נש דדא שוי ברעותיה לאשלמא לגבי מאריה בכל יומא ולא תקנא האי עלית קיר קטנה לגבי מאריה בהני תקונין כדין ודאי קודשא בריך הוא יהא אושפיזיה בכל יומא זכאה איהו בהאי עלמא וזכאה איהו בעלמא דאתי בגין דאלין ארבע אינון תקוני דשכינתא לאתקנא לגבי בעלה בארבע תקונין אלין אתתקנת בשפירא⁵ בחדוהא⁶ בחזוהא⁷ על ידא דעמא קדישא בכל יומא</p>	<p>אשרי האיש שאת זה שם ברצונו להשלים לרבנו בכל יום ולתקן עלית קיר קטנה זו לרבנו בתקונים הללו אז ודאי שהקדוש ברוך הוא יהיה אורחו בכל יום אשריו בעולם הזה ואשריו בעולם הבא משום שאלו הארבעה הם תקוני השכינה להתתקן לבעלה בארבעה התקונים הללו היא מתתקנת ביפיה בשמחותיה במראיה על ידי העם הקדוש כל יום.</p>
<p>מטה אתיהיבת ליה ליעקב⁸ לאתקנא ועל דא יעקב אתקין צלותא דערבית שלחן אתקין דוד מלכא באינון שירין ותושבתון דאיהו אתקין כמה דאת אמר (תהלים כג ה) תערך לפני שלחן נגד צוררי כסא אתקין אברהם באתקשרותא דיליה דעביד טיבו ושלימו דנשמתין לכל בני עלמא ולית תקונא דכסא אלא בחסד דאברהם כמה דאת אמר (ישעיה טז ה) והוכן בחסד כסא⁹</p>	<p>המטה נתנה ליעקב להתתקן ולכן יעקב תקן תפלת ערבית שלחן תקן דוד המלך באותם שירות ותשבחות שתקן כמו שנאמר תערך לפני שלחן נגד צורי כסא תקן אברהם בהתקשרותו שעשה טוב ושלמות הנשמות לכל בני העולם ואין תקון הכסא אלא בחסד של אברהם כמו שנאמר (ישעיה טז) והוכן בחסד כסא.</p>
<p>מנורה</p>	<p>המנורה</p>
<p>קלג'ב</p>	
<p>אתקין יצחק דאקדיש שמא דקודשא בריך הוא לעיניהון דכל עלמא ונהיר נהירו דבוצינא עלאה בההיא קדושה בגיני כך צריכין עמא קדישא לומר תדיר ולשואה רעותהון לסדרא לגבי עלמא עלאה דאיהו מאריה דביתא איש</p>	<p>תקן יצחק שקדש שם הקדוש ברוך הוא לעיני כל העולם והאיר את אור המנורה העליונה באותה קדושה לכן צריכים העם הקדוש לומר תמיד ולשים רצונם לסדר לעולם העליון שהוא בעל הבית איש</p>

¹ בהיכל ק"ק דבריאה (רח"ו).

² נקודה תחת היסוד (רח"ו).

³ פרצוף (רח"ו).

⁴ פב"פ (רח"ו).

⁵ הם חו"ב שהם מוחין דידה שמייפים אותה (מ"מ).

⁶ הם דעה דידה שאין בו אלא ה"ג בסוד דעת נשים קלה כמ"ש הרב והגבורות הם יין המשמח (מ"מ).

⁷ הם המקיפים דידה שהם נראים (מ"מ).

⁸ צ"ע יעקב שהוא בחור שבאבות למה לא תיקן רק מטה, שהיא בהיכל ק"ק דבריאה. ויצחק תיקן מנורה שהיא פנים בפנים. וכן דוד שהוא האחרון, למה לא תיקן רק שלחן שהוא נקודה תחת היסוד. וכן אברהם תיקן כסא שהיא אב"א, ויעקב ודוד האחרונים לא תיקנו כמותו (מ"מ).

⁹ פי' מלכות התבוננותה על ידי החסד (מ"מ). אור התיקון דימות המשיח, שהוא בעטרת היסוד, מלך הדר, מלכות דז"א, ועל המלכות נאמר (שם ה) והוכן בחסד כסא (ביאורים ח"א כא ע"ד) ועי' פקודי רכ ע"ב. והוא קץ הימין עי' בפ' בראשית (נד סע"א) ובפ' בא (לד ע"א) (ביאורים ח"ב מב ע"ד), ושער ט"ל פרק א.

<p>האלהים מטה ושלחן וכסא ומנורה למהוי שלימו בכל יום מעלה ומטה.</p>	<p>האלהים מטה ושלחן וכסא ומנורה למהוי שלימו בכל יום מעלה ומטה.</p>
<p>בשעתא דקא מיחדי ישראל יחודא¹ דרוא דשמע ישראל ברעותא שלים כדין נפקי מנו סתימו דעלמא עלאה² חד נהירו³ וההוא נהירו בטש גו בוצינא דקרדינותא⁴ ואתפלג לשבעין נהורי⁵ ואינון שבעין נהורי⁶ בשבעין ענפיין דאילנא דחיי⁶</p>	<p>בשעה שישראל מיחדים את היחוד של סוד שמע ישראל ברצון שלם אז יוצא מתוך סתר של העולם העליון אור אחד ואותו אור מכה לתוך הניצוץ הקשה ומתחלק לשבעים אורות ואותם שבעים אורות בשבעים ענפי עץ החיים.</p>
<p>כדין ההוא אילנא סליק ריחיין ובוסמי⁷ וכל אילני דגנתא דעדן כלהו סלקין ריחיין ומשבחן למאריהון דהא כדין אתתקנת מטרוניתא לאעלא לחופה⁸ בהדי בעלה כל אינון שייפיין עלאי⁹ כלהו מתחברין בתיאובתא דדא וברעותא דדא למהוי חד בלא פרודא כלל וכדין בעלה אתתקן לגבהא לאעלא לחופה ביחודא חד לאתיחדא במטרוניתא</p>	<p>אז אותו אילן מעלה ריחות ובשמים וכל אילנות גן עדן כולם מעלים ריחות ומשבחים את רבונם שהרי אז מתקנת המלכה להיכנס לחפה עם בעלה כל אותם איברים עליונים כולם מתחברים בתשוקה אחת וברצון אחד להיות אחד בלי פירוד כלל ואז בעלה מתתקן אליה להכניסה לחפה ביחוד אחד להתיחד עם המלכה.</p>
<p>ועל דא אנן מתערי לה ואמרינן (דברים ו ד) שמע ישראל אתקין גרמך הא בעליך ייתי לגביך¹⁰ בתקונוי זמין לקבלך יהוה אלהינו יהוה אחד ביחודא חדא¹¹ ברעותא דדא בלא</p>	<p>ולכן אנו מעוררים אותו ואומרים שמע ישראל תקני עצמך הרי בעלך יבא אליך בתקונוי מזמן כנגדך ה' אלהינו ה' אחד ביחוד אחד ברצון אחד בלי פירוד שכל</p>

¹ יובן מאמר זה במ"ש הרב בספר הכוונות דרוש ק"ש וזה כללות דבריו, הנה תחלה אנו עושים זווג דא"א עילאין שהוא זווג דפנימיות בק"ש, כדי שיבואו מוחין לזרין ויזדווגו גם הם בעמידה. והנה אי אפשר לעשות זווג בלא העלאת מ"ן דזרין, ולכך צריך להעלות שניהם בסוד מ"ן, זה מוערר מ"ד וזו מעוררת מ"ן. רק שאין בהם כח לעלות מכח הגלות. לכן אנו צריכים לתת להם הארה תחלה מזווג די"ש ותבונה, שהוא זיווג דחיצוניות, והוא נעשה מעצמו ולא פסיק האי זווגא תדיר, ואין צריך למ"ן דזרין, ומשם נותנים הארה לזרין. מלכות הנק' ש"ם מקבלת מע' שהם ז"ת דתבונה, וז"א הנק' ישראל מקבל מחסד וגבורה די"ש"ס, ובכח הארה זו, יכולים זרין לעלות בסוד מ"ן לאו"א עילאין (מ"מ).

² אבא (רח"ו). וכמ"ש מובן לשון זה דמ"ש "מגו סתימו דעלמא עילאה" הפי' הוא יש"ס (מ"מ).

³ יסוד (רח"ו). יסוד דידיה [די"ש"ס] (מ"מ).

⁴ בינה (רח"ו). הנה כבר ידעת כי החכמה נקר' סתימא, דעלמא עילאה בינה. והאי נהירו הוא הדעת, ויסוד החכמה בטש גו בוצינא דקרדוניתא, אמא, בינה. ומכח הז' תחתונות דאמא, נהירו ואתפליגו לע' נהורין ונהרין לז"א, שהוא אילנא דחיי, ואינון ע' להטיין בע' אנפיין דאילנא דחיי, שהם בז' קצוות שבו, כי עדיין אין לו מוחין, עד אחר גמר היחוד שמע ישראל כנודע. וכבר ידעת איך נרמז במלת ישראל, ש"ר א"ל, שהם חו"ג ומשם ואילך כל הז' שלו אשר מאיר מז"ת דבינה גם שמע ש"ם מקבלת מע' נהורין דילה והוא גן עדן וזה שאמר אילנא ג"ע (זהר הרקיע). פי' היסוד דידיה מזדווג עם אימא הנק' בוצד"ק (מ"מ).

⁵ ז' תחתונות (רח"ו). פי' הם ז"ת דאימא האירו בז"ק דז"א (מ"מ).

⁶ ז"א (רח"ו).

⁷ כל ריח ובושם הוא מ"ן כטעם יזלו בשמיו דכתיב גבי הפיחי גני (רח"ו). פי' אחר שעשינו זווג דיסור"ת שנעשה מעצמו, ומשם נתנו הארה לזרין, כדי שיוכלו לעלות בסוד מ"ן, אזי עולים זרין בסוד מ"ן לאו"א עילאין, וז"ש "כדין ההיא אילנא", שהוא ז"א, סלקי ריחיין ובוסמין, שר"ל שעולה בסוד מ"ן, ומ"ש "וכל אילנין דגנתא דעדן כולהו סלקי ריחיין", פי' גם עשר ספי' דמלכות, כולהו סלקין בסוד מ"ן, ולכך הגיה הרח"ו "כל ריח ובושם וכו'", אע"פ שכתב הזהר בע' ענפיין דאילנא דחיי, ש"מ שבאים לז"א. והאריז"ל כתב ע' דאימא למלכות אינה קושיא, שתחלה באים לז"א ואח"כ למלכות, שהמלכות מקבלת על ידי ז"א, וכמ"ש בסה"כ בדרוש ק"ש שעל המטה, וז"ל שמע, הכוונה להמשיך ר"ק דבינה תתאים, שהם ע' שנים עילאין, ולהמשיכם מן הבינה למלכות ע"י ז"א, וזהו שמ"ע, ש"מ ע' (מ"מ).

⁸ פי' ע"י המוחין שקבלו בק"ש אנו מכינים אותה להזדווג בשים שלום דעמידה (מ"מ).

⁹ פי' ר"ק דז"א (מ"מ).

¹⁰ פי' שמע שהיא מלכות כי שם היא מלכות מקבלת מן ע' אומרים לה הא ישראל שהוא ז"א בעליך ייתי לגביך (מ"מ).

¹¹ פי' הם ר"ק דז"א הרמוזים בו' תיבות דשמע ישראל (מ"מ).

<p>פרודא דכל אינון שייפין כלהו אתעבידו חד ועיילין בחד תיאובתא</p>	<p>אותם האיברים נעשים אחד ונכנסים באחד בתשוקה.</p>
<p>כיון דאמרי ישראל יהו"ה אחד באתערותא דשית סטרין כדין כל אינון שית סטרין אתעבידו חד ועאלין בחד תיאובתא ורזא דא ו' חד פשיטו בלחודוי בלא דבקותא אחרא לגביה אלא איהו בלחודוי פשיט מכלא ואיהו חד</p>	<p>כיון שאומרים ישראל "ה' אחד" בהתעוררות ששה צדדים אז כל אותם ששת הצדדים נעשים אחד ונכנסים בתשוקה אחת וסוד זה ו' אחד פשיטות בלבדו בלי דבקות אחרת אליו אלא הוא לבדו פשוט מכל והוא אחד.</p>
<p>בההיא שעתא מטרוניתא מתקנא ומתקשטא ועיילין לה שמשהא בלחישו סני לגבי בעלה ואמרי ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד דא איהו בלחישו דהכי אצטריך לאעלא לה לגבי בעלה זכאה עמא דידעי דא ומסדרי סדורא עלאה דמהימנותא</p>	<p>באותה שעה המלכה מתקנת ומתקשטת ושמשיה מכניסים אותה בלחש רב אל בעלה ואומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד זהו בלחש שכך צריך להכניסה לבעלה אשרי העם שיודעים את זה ומסדרים סדור עליון של האמונה.</p>
<p>בההיא שעתא דאתחברו בעלה ומטרוניתא כחדא כדין כרוזא נפיק מסטרא דדרום אתערו חילין ומשריין דגלי רחימותא לגבי מאריכון</p>	<p>באותה שעה שמתחברים הבעל והמלכה כאחד אז הכרוז יוצא מצד הדרום מתעוררים חיילות ומחנות שמגלים אהבה לרבונם.</p>
<p>כדין אתער חד ממנא עלאה² בוא"ל שמיה רב משריין ובידיה ארבע מפתחן דנטיל מדי סטרי עלמא³ וחד מפתחא אתרשים באת י' ומפתחא אחרא אתרשים באת ה' וחד מפתחא אתרשים באת ו' (ומפתחא אחרא אתרשים באת ה') ואנה להו תחות אילנא דהיי אינון תלת מפתחן דאתרשימו בתלת אתוון אלין אתעבידו חד כיון דאתעבידו חד ההוא מפתחא אחרא סליק וקאים ואתחבר בההוא אחרא כללא דתלת וכל אינון משריין וחיילין עיילין לאינון תרין מפתחן גו גנתא וכלהו מיחדי כגוונא דלתתא</p>	<p>אז מתעורר ממנה אחד עליון ששמו בוא"ל גדול המחנות ובידו ארבעה מפתחות שנוטל מארבעת צדדי העולם ומפתח אחד נרשם באות י' ומפתח אחר נרשם באות ה' ומפתח אחד נרשם באות ו' (ומפתח אחר נרשם באות ה') ומניחים אותו תחת עץ החיים ואותם שלשה מפתחות שנרשמו בשלש האותיות הללו נעשים אחד כיון שנעשים אחד אותו המפתח האחר עולה ועומד ומתחבר באותו אחר שהוא כלל השלש וכל אותם מחנות וחיילות נכנסים לאותם שני המפתחות לתוך הגן וכולם מיחדים כמו שלמטה.</p>
<p>יהו"ה דא רשימו דאת י' רישא עלאה</p>	<p>יהו"ה זה רושם של האות י' הראש העליון שבשם הקדוש אלהינו זהו סוד של</p>

¹ כל זמן שהעולמות ב"ע הם פגומים ועומדים בעביותם וזוהמתם, הרי הם נפרדים מהאצילות, והם נבדלים מאלקות, והגם שבאמת הוה לעולם רק ה' הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד (דברים ד לט), אך הוא עתה רק בפנימית ובהעלם גדול, וכמו שאמרו בזוה"ק (פ' תרומה קלד ע"א) בסוד הענין מה שאנו אומרים בשכמל"ו בלחישו, שהוא בגין דלא יתערב זר באותו היחוד ח"ו, כי הענין דשמע ישראל ובשכמל"ו הוא על יחודו ית"ש לעילא ותתא, ומשום דהשתא עומד הזוהמא אחוז בכל המציאות אשר למטה, והוה יחודו לתתא רק בפנימית ובהעלם, לכן אנו אומרים יחודו אשר לתתא רק בלחישו, וע"ש (קלג ע"ב, וקלד ע"א) ואמרו שם בגין דהשתא דההוא סטרא אחרא אתדבק בהדה כו' (הקדו"ש נב ע"ב). לעת"ל יתקונו כולם ע"י הגילוי דאור יחודו ית"ש, ויזדכך כל חומר לצורה, וייתיחדו כולם לאחד בגילוי אור קדושתו ית"ש, ויהיה אז ה' אחד לעילא, ושמו אחד לתתא בגילוי גמור, וכמו שהוא עתה בהעלם, ע' זוה"ק בראשית (יב ע"א) ופ' תרומה (קלג סע"ב וקלד ע"א) ושם קסא ע"ב) ופ' ואתחנן (רסד ע"א) (דע"ה ח"א ח ע"א). אמנם כל היחודים עתה הוא בלחישו דוקא בגין דלא יתערב זר בההיא חדוה, כמ"ש בפ' תרומה (קלג ע"ב, וקלד ע"א) ור"ל שלא ינקו החיצונים ח"ו מהאורות דמ"ד ומ"ן, ולכן הם עתה כולם בלחישו (דע"ה ח"א פא ע"א).

² קכז ע"א (הערת הזהר).

³ פ' ד' מפתחות אלו הם הארות מחגת"ם (מ"מ).

<p>דבשמא קדישא אלהינו דא איהו רזא דרשימו דאת ה' עלאה את תניינא דבשמא קדישא יהו"ה דא משיכו דאתמשך לתתא ברזא דרשימו דאת ו' דאינון תרין אתוון אתמשכו למהוי באתר דא ואיהו אחד כל הני תלתא אינון חד ביחודא חד</p>	<p>רושם האות ה' העליונה האות השניה שבשם הקדוש יהו"ה זו משיכה שנמשכת למטה בסוד הרושם של האות ו' שהן שתיים והאותיות נמשכות להיות במקום הזה והוא אחד כל השלש הללו הן אחד ביחוד אחד.</p>
<p>כיון דכל דא אתעביד חד ביחודא חד ואשתאר כלא ברזא דאת ו' שלים מרישא דמבועא ומהיכלא פנימאה וירית לאבא ואימא כדין עיילין למטרוניתא בהדיה דהא השתא איהו שלים בכל טיבו עלאה ויכיל לאתזנא לה ולמיהב לה מזונא וספוקא כדקא יאות וכל אינון שייפין דיליה כלהו חד כדין עיילין לה לגביה בלחישו אמאי בלחישו בגין דלא יתערב זר בההיא חדוה כמה דאת אמר (משלי יד י) ובשמחתו לא יתערב זר</p>	<p>כיון שכל זה נעשה אחד ביחוד אחד ונשאר הכל בסוד של אות ו' שלם מראש המעיין ומהיכל הפנימי ויורש את האבא והאמא אז מכניסים את המלכה עמו שהרי עכשיו הוא שלם בכל הטוב העליון ויכול להזין אותה ולתת לה מזון וספוק כראוי וכל אותם האיברים שלו כולם אחד ואז מכניסים אותה אליו בלחש למה בלחש כדי שלא יתערב זר באותה שמחה כמו שנאמר (משלי יד) ובשמחתו לא יתערב זר.</p>
<p>כיון דאיהו אתיחד לעילא בשית סטרין אופי הכי איהי אתיחדת לתתא בשית סטרין אחרנין בגין למהוי</p>	<p>כיון שהוא מתיחד למעלה בששה צדדים אף כך היא מתיחדת למטה בששה צדדים אחרים כדי להיות</p>
<p>קלד/א</p>	
<p>אחד לעילא ואחד לתתא כמה דאת אמר (זכריה יד ט) יהיה יהו"ה אחד ושמו אחד אחד לעילא בשית סטרין דכתיב (דברים ו ד) שמע ישראל יהו"ה אלהינו יהו"ה אחד הא שית תיבין לקבל שית סטרין אחד לתתא בשית סטרין! (הדא הוא דכתיב (&)) ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד² הא שית סטרין³ אחרנין בשית תיבין יהו"ה אחד לעילא ושמו אחד לתתא</p>	<p>אחד למעלה ואחד למטה כמו שנאמר (זכריה ד) יהיה ה' אחד ושמו אחד אחד למעלה בששה צדדים שכתוב שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד הרי שש תבות כנגד ששה צדדים אחד למטה בששה צדדים (זהו שכתוב) ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד הרי ששה צדדים אחרים בשש תבות ה' אחד למעלה ושמו אחד למטה.</p>
<p>ואי תימא הא כתיב אחד לעילא ולתתא לא כתיב אחד ועד הוא אחד בחלופי אתוון⁴ אתוון דדכורא לא מתחלפי אתוון דנוקבא מתחלפי דהא שבחא דדכורא על נוקבא ובגין דלא תשלום עין הרע אנן מחלפי אתוון דלא אמרינן אחד באתגלייא⁵ ובזמנא דאתי דיתעבר עין</p>	<p>ואם תאמר הרי כתוב אחד למעלה ולמטה לא כתוב אחד ועד הוא אחד בחלופי אותיות אותיות הזכר לא מתחלפות אותיות הנקבה מתחלפות שהרי שבח הזכר על הנקבה וכדי שלא תשלט עין הרע אנו מחליפים אותיות שלא</p>

¹ לקמן קלט ע"ב קסא ע"ב ואתחנן רסד ע"א (לש"ו)
² עי' מש"כ בהערה לעיל קלג ע"ב בשם הלש"ו. ובקשת הצדיקים הנה הוא שיהא השגחתו והנהגתו ית"ש עמהם תמיד גם לעיניהם. אבל בהעלם הנה הוא ית"ש באמת תמיד המשגיח ומנהיג את כל, וכמ"ש (דברים ד לט) כי ה' הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד, אלא שהוא עתה בהעלם גדול נורא מאד, ע' זוה"ק (פ' תרומה קלד ע"א קסא ע"ב) (כללים ח"א יז ע"ב).
³ עיין פרשת בראשית דף יב ע"א (רמ"ז).
⁴ פ' א' מתחלפת בו' באותיות אהו"י, ח' מתחלפת בע' באותיות אחע"ה (מ"מ).
⁵ עתה כל זמן שמתקיים הסטרא אחרא בעולם, הנה נמשך ונעשה כל יחודו ית"ש רק בהסתר ובהעלם גדול, אבל לעתיד יתגלה, ויתגלה אז גם על כל הזמן של עתה איך שהוא הכל רק ממנו לבדו ומרצונו ית"ש, ואיך שהוא הכל רק בכוונה עמוקה ממנו על התיקון האחרון (ביאורים ח"א מב ע"ד). עכשיו הוה אחדותו

<p>הרע"ה מעלמא ולא תשלום (בהדה) כדין יתקרי אחד באתגלייא¹ בגין דהשתא דההוא סטרא אחרא אתרבק בהדה לאו איהי אחד אלא דאנן מיחדין לה בלחישו ברזא דאתוון אחרנין ואמרי ועד</p>	<p>אומרים אחד בגלוי ולעתיד לבא כשתעבר עין הרע מן העולם ולא תשלט (אצלה) אז יקרא אחד בגלוי משום שעכשיו כשאותו הצד האחר נדבק עמה אינה אחד אלא שאנו מיחדים אותה בלחש בסוד האותיות האחרות ואומרים ועד.</p>
<p>אבל בזמנא דאתי דיתפרש ההוא סטרא מינה ויתעבר מעלמא כדין יתקרי אחד ודאי דלא יהא בהדה שותפו ודביקו אחרא כמה דאת אמר (זכריה יד ט) ביום ההוא יהיה יהו"ה אחד ושמו אחד באתגליא בהדיא ולא בלחישו ולא ברזא</p>	<p>אבל לעתיד לבא שיפרד אותו הצד ממנה ויעבר מהעולם אז יקרא אחד ודאי שלא יהיה עמה שתפות ודבקות אחרת כמו שנאמר ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד בגלוי בפרוש ולא בלחש ולא בסוד.</p>
<p>ועל דא אנן מיחדין לה מההוא סטרא אחרא² כמאן דזמין לאחרא למיהוי סהיד דיליה בגין דדא איהו סהיד דילן וסטרא אחרא לאו איהו סהיד לגבן וכדין איהי אתפרישת מההוא סטרא כיון דאתת אנן מעלין לה לחופה לגבי בעלה מלכא עלאה בכל רעותא וכוונא דלבא ועל דא איהו אחד</p>	<p>ולכן אנו מיחדים אותה מאותו הצד האחר כמי שמזמין אחר להיות עד שלו משום שזהו העד שלנו והצד האחר אינו עד אלינו ואז היא נפרדת מאותו הצד כיון שבאה אנו מכניסים אותה לחפה אל בעלה המלך העליון בכל רצון וכונת הלב ולכן הוא אחד.</p>
<p>בשעתא דאיהי אתת בעולימתהא ובעאת לאתפרשא מסטרא אחרא לא אתת אלא כמאן דאודמנת למחמי ביקרא דמלכא ולא יתיר והכי מכריזי דיודמנון למחמי ביקרא דמלכא כמה דאת אמר (שיר ג יא) צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה³ פוקו למחמי</p>	<p>בשעה שהיא באה עם עלמותיה ורוצה להפרד מהצד האחר לא באה אלא כמי שמזדמנת לראות את כבוד המלך ולא יותר וכך מכריזים שיזדמנו לראות בכבוד המלך כמו שנאמר (שיר השירים ג) צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה צאו לראות</p>

ית"ש רק בהעלם, אבל לעתיד יתגלה, והוא היחוד דהויה אלהים, שיוכללו העולמות ב"ע באצילות ויהיה כולא עלמין אחד. ומבואר שם (קסא ע"ב) כי היחוד דהויה אלהים הוא כללא דכל רזא דמהימנותא, כי הוא גימט' יב"ק, כמספר אהיה הויה אדני, שהם השמות דכלל האצילות (דע"ה ח"ב מח ע"א).

¹ פ' שכתב הרב ז"ל במלת מלכותו שמביאים לה עשרה אה"ה בחשאי כמנין ציק"י קדרה, אבל כשתהיה בסוד אחד מביאים להם עשרה אה"ה ולא בלחישו אלא בהדיא (מ"מ).

² מה שאמרו בזוה"ק בכמה מקומות ג"כ שהקב"ה נותן חלק להחיצונים ג"כ, הנה הוא ג"כ רק מאותו הטעם עצמו, כי ע"י שמתקן ע"י כל קרבן תיקונים רבים וגדולים למעלה ולמטה ומתכפייא ומתדחייא הסטרא אחרא הרבה מאד וכנז', הנה כדי שלא יסובב ע"ז קטרוג וצעקה מהחיצונים, ובסוד הכתוב (בראשית כז לד) כשמוע עשו את דברי אביו ויצעק צעקה גדולה ומרה עד מאד, וכמ"ש ברע"מ פ' אמור (דף ק ע"א וע"ב) ע"ש, וע' עוד פ' תרומה (קלד ע"א) ובזו"ח שה"ש (בד"ה כתיב והמלך שלמה ברוך בדפוס ישן הוא נג ע"ב, ובדפוח"ח הוא דף עג ע"א וע"ב סז ע"א) וכנודע בדברי הרב בהארת המוחין (פרק ב). לכן הנה נותן הקב"ה להחיצונים ג"כ חלק מכל קרבן באיזה הנאה עכ"פ, וכדי שלא יחרץ כלב לשונו ויהא שלום על ישראל (דע"ה ח"ב קנו ע"ד).

³ להבין אומרו בנות ציון ולא בנות ירושלים כמש"ה תוכו רצוף אהבה מבנות ירושלים, ויובן במה שידוע שכל מלאך וכל בריה מצבא השמים אי אפשר לילך ולעלות חוץ מגבולו המוגבל לו, וידוע כי כח המגביל גבולים לכל א' וא', הוא כח הדין היוצא מבוצד"ק, כי מחמת גדר הדין שנגבל כל א' וא' אינו יכול לצאץ חוץ מגדרו, פן ישרפנו אש הדין המגביל אותו. ולכן נאמר שרפים עומדים ממעל לו, כי כל החרב לצאת חוץ מגבולו ליהנות מזיו המרכבה, הם שורפים אותו, וזה מלא בזהר ובדברי המקובלים. ועוד תבין כי ע"י הגבורה המגביל את כל א' וא' אינו רואה בספירות עליונות אלא כפי ההגבלה והצמצום מהגבורה המקפת עליו, כי הדין סותם הראיה, בסוד והיה כי זקן יצחק ותכהן עיניו מראות, משא"כ כשהחסד מתפשט מחכמה עלאה, אז ממתיק את הגבולים, אשר גבלו ראשונים ועולים ויוצאים כל א' מגבולו במעלה גדולה, ורואה מראות אלהים בהארה נפלאה, כמו עליית העולמות בשבת שאז מתגלות חכמה עילאה, דשבת איקרי קודם, ומכח זה עולים כל העולמות חוץ מגבולם. הרי נתבאר ב' מלות צאנה וראנה, כי מהחסד והשמחה שיש למעלה כשהמלך חפץ ביקרו, להראות כתר ישועה שלו כמבואר בזהר תרומה, והכי מכריזין

<p>ביקרא דמלכא כדין סטרא אחרא לא ניחא ליה למחמי ואתפרש מינה כיון דאתת כל אינון שמשהא עיילין לה לחופה בהדי מלכא עלאה בלחישו ברזא דאלמלא לאו הכי לא יתפרש מינה ההוא סטרא אחרא ויתערב חדוותה אבל בזמנא דאתי דיתפרש מינה ההוא סטרא אחרא כדין ביום ההוא יהיה יהו"ה אחד ושמו אחד</p>	<p>בכבוד המלך אז הצד האחר לא נוח לו לראות ונפרד ממנה כיון שבאה כל אותם שמשיה מכניסים אותה לחפה עם המלך העליון בלחש בסוד שאלמלא לא כך לא יפרד ממנה אותו הצד האחר ותתערב השמחה אבל לעתיד לבא כשיפרד ממנה אותו הצד האחר אז ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד.</p>
<p>כיון דעאלת לחופה ואיהי בהדי מלכא עלאה כדין אנן מתערי חדוה דימינא¹ ושמאלא כמה דאת אמר (דברים ו ה) ואהבת את יהו"ה אלהיך בכל לבבך וגו' והיה אם שמוע וגו' בלא דחילו כלל דהא סטרא אחרא לא יתקרב תמן ולית ליה רשו</p>	<p>כיון שנכנסת לחפה והיא עם המלך העליון אז אנו מעוררים שמחה של ימין ושמאל כמו שנאמר ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך וגו' והיה אם שמוע וגו' בלי פחד כלל שהרי הצד האחר לא יתקרב לשם ואין לו רשות.</p>
<p>כלה כל זמנא דבעאן לאעלא לה לגבי מלכא לחדוה דשמושא אצטריך בלחישו ברזא בנין דלא ישתכח ברנלי (בר נש דגלי) צעדהא רמו דסטרא בישא ולא יתדבק בהדה ולא ישתכחון בבני רמו פסול כלל</p>	<p>הכלה כל זמן שרוצים להכניסה למלך לשמחת השמוש צריך בלחש בסוד כדי שלא ימצא ברגלי (אדם שמגלה) צעדיה רמז של הצד הרע ולא ידבק עמה ולא ימצאו בבנים רמז של פסול כלל.</p>
<p>והכי אמר יעקב לבנוי שמא חס ושלום אירע פסול (בזרעי או) בערסי כדין אינון אמרו כמה דלית בלבך אלא אחד כך וכו' לית לן דביקו בסטרא אחרא כלל דהא פרישא הוה מערסך ואנן ביחודא לגבי מלכא עלאה ולית לן דביקו כלל בסטרא אחרא דהא בפרישו מסטרא אחרא (ג"א הוינן ברעו) הוה רעותא ומחשבתא דילן</p>	<p>וכך אמר יעקב לבנוי שמא חס ושלום ארע פסול (בזרעי או) במטתי אז הם אמרו כמו שאין בלבך אלא אחד כך וכו' אין לנו דבקות בצד האחר כלל שהרי פרוש היה ממטתך ואנו ביחוד למלך העליון ואין לנו כלל דבקות בצד האחר שהרי בפרדה מהצד האחר (היינו ברצון) היה הרצון והמחשבה שלנו.</p>
<p>כיון דידע דסטרא אחרא לא אתדבק תמן כלל כדין עאלת אתתא לגבי בעלה בלחישו ברזא דיהודא דשית סטרין פתח ואמר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד דהא איהי ברזא דאחד בעולימתהא בלא ערבובא כלל ולא שותפו דסטרא אחרא</p>	<p>כיון שידע שהצד האחר לא נדבק שם כלל אז נכנסה האשה לבעלה בלחש בסוד היחוד של ששה צדדים פתח ואמר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד שהרי היא בסוד של אחד בעלמותיה בלי ערבוב כלל ולא שותפות של הצד האחר.</p>
<p>ותא חזי בהיאי שעתא יעקב ובנוי הוו בדיוקנא עלאה לתתא בהדי שכינתא יעקב הוה ברזא דשית סטרין דעלמא עלאה ברזא חד בנוי הוו בדיוקנא דשית סטרין דעלמא תתאה ואיהו בעא לגלאה לון ההוא קין כמה</p>	<p>ובא וראה באותה שעה היו יעקב ובנוי בדמות עליון למטה עם השכינה יעקב היה בסוד של ששה צדדים של העולם העליון בסוד אחד בניו היו בדמות של ששה צדדים של העולם התחתון והוא רצה לגלות להם אותו קץ כמו שבארנו שיש קץ</p>

וכו' פוקו למחמי ביקרא דמלכא, כדין ס"א לא ניחא ליה למחמי ואתפרש. והוא כי מכח הרשות שיוצא ע"י הכרוז שיבואו לראות ביקרא דמלכא, זו ההכרזה נותנת כח וקיום להעלות העולמות, כמ"ש בפירושי זהר בראשית, ולכן אומר בנות ציון כי ידוע בכוונת ר"ה כי ציון הוא כלי אמצעי דיסוד דמלכות וכו' (מ"מ).
¹ סוד חיבוק (רח"ו).

<p>דאוקימנא דאית קיץ ואית קיץ אית קיץ הימין ואית קיץ הימין¹ קיץ הימין דא מלכות קדישא רזא דמהימנותא רזא דמלכו דשמיא קיץ</p>	<p>ויש קץ יש קץ הימין ויש קץ הימים קץ הימין זו המלכות הקדושה סוד האמונה סוד מלכות השמים קץ</p>
<p>קלד/ב</p>	
<p>זהר</p>	
<p>הימים דא (ס"א מלכו חייבא רזא דמלכו אחרא רזא דסטרא אחרא כו') רזא דמלכו חייבא רזא דסטרא אחרא דאקרי קיץ כל בשר והא אוקימנא</p>	<p>הימים זה סוד של מלכות הרשעה סוד של הצד האחר שנקרא קץ כל בשר והרי בארנו.</p>
<p>כיון דחמא דאסתלקת שכינתא מניה וכו' אינון אמרו כמה דלית בלבך אלא אחד דאנת ברזא דעלמא עלאה ואיהו אחד אוף אנן דאנן ברזא דעלמא תתאה איהו אחד ועל דא אדכרו תרי לבבות² רזא דעלמא עלאה דאיהו לבא דיעקב ורזא דעלמא תתאה דאיהו לבא דבנוי כדין אעיל לה בלחישו</p>	<p>כיון שראה שהסתלקה שכינה ממנו וכו' הם אמרו כמו שאין בלבך אלא אחד שאתה בסוד של העולם העליון והוא אחד אף אנו שאנו בסוד של העולם התחתון הוא אחד ולכן נזכרו שני לבבות סוד של העולם העליון שהוא הלב של יעקב והסוד של העולם התחתון שהוא הלב של בניו אז הכניס אותה בלחש.</p>
<p>וכמה דאינון אתייחדו רזא דעלמא עלאה באחד ורזא דעלמא תתאה באחד אוף הכי אנן צריבין ליחדא עלמא עלאה באחד וליחדא עלמא תתאה ברזא דאחד דא בשית סטרין ודא בשית סטרין ובגין כך שית תיבין הכא ברזא דשית סטרין ושית תיבין הכא ברזא דשית סטרין (זכריה יד ט) יהו"ה אחד ושמו אחד זכאה עדביה וחולקיה מאן דישו רעותיה להאי בעלמא דיין ובעלמא דאתי</p>	<p>וכמו שהם התיחדו הסוד של העולם העליון באחד והסוד של העולם התחתון באחד אף כך אנו צריכים ליחד את העולם העליון באחד וליחד את העולם התחתון בסוד של אחד זה בששה צדדים וזה בששה צדדים ולכן שש תבות כאן בסוד של ששה צדדים ושש תבות כאן בסוד של ששה צדדים ה' אחד ושמו אחד אשרי גורלו וחלקו של מי ששם רצונו לזה בעולם הזה ובעולם הבא.</p>
<p>רב המנונא סבא אמר הכי דא אתערותא דיחודא שפיר איהו דרזא דברירא דמלתא הא אוקימנא ומלין אלין זמינין לאתעתדא קמי עתיק יומין בלא כסופא כלל</p>	<p>רב המנונא סבא אמר כך התעוררות זו של היחוד יפה היא שסוד ברור הדבר הרי בארנו והדברים הללו עתידים להתעתד לפני עתיק הימים בלי בושה כלל.</p>
<p>פתח ואמר ויקחו לי תרומה הכא איהו יחודא בכללא חדא עילא ותתא ויקחו תרומה לא כתיב אלא ויקחו לי תרומה³ עילא ותתא בכללא חדא בלא פרודא כלל</p>	<p>פתח ואמר ויקחו לי תרומה כאן הוא יחוד בכלל אחד מעלה ומטה לא כתוב ויקחו תרומה אלא ויקחו לי תרומה מעלה ומטה בלי פירוד כלל.</p>
<p>מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי האי קרא הכי אצטריך ליה למימר כל איש אשר ידבנו לבו (ס"א יקה את תרומתי) מאי מאת כל איש אלא רזא הכא⁴ לאינון מרי</p>	<p>מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי פסוק זה כך צריך לומר אותו כל איש אשר ידבנו לבו מה זה מאת כל איש אלא סוד יש כאן לאותם בעלי מדות</p>

¹ קכא ע"א (הערת הזהר), עי' ע"ח שער מ"ד ומ"ן א.
² פי' שאמרו לו השבטים כשם שאין בלבך אלא אחד כך אין בלבנו אלא א' נמצא שהזכירו ב' לבבות (מ"מ).
³ לי ת"ת, תרומה מלכות (רח"ו).
⁴ הענין סוד יסוד אבא שפנימיותו הוא עיקר האצילות, ולשם תכלית כל כוונת כל מחשבתו להמשיך הפנימיות (נ"א השפע ממנו) מבחינה העליונה שלו הנקרא קדש עליון, לבחינתו התחתונה הנקרא קדש סתם, והיא המתגלה בחזה זעיר ששם ראש רחל שנקרא חכמה תתאה (רמ"ז).

<p>מדין¹ זכאין אינן צדיקא דידיע² לשואה רעותא דלבהון לגבי מלכא עלאה קדישא וכל רעותא דלבהון לאו איהו לגבי עלמא³ דא ובכסופא בטלה דיליה⁴ אלא ידעי ומשתדלי לשואה רעותהון ולא תדבקא לעילא⁵ בגין לאמשכא רעותא⁶ (דלהון) דמאריהון לגבייהו מעילא לתתא</p>	<p>אשריהם הצדיקים שיודעים לשים את רצון לבם למלך העליון הקדוש וכל רצון לבם אינו לעולם הזה ולתאוה הבטלה שלו אלא יודעים ועוסקים לשים רצונם ולהדבק למעלה כדי למשך רצון (שלהם) של רבונם אליהם ממעלה למטה.</p>
<p>ומאן אתר נטלי ההוא רעותא דמאריהון לאמשכא ליה לגבייהו⁷ נטלין מאתר חד עלאה קדישא דמניה נפקין כל רעותין קדישין⁸ ומאן איהו כל איש דא צדיק דאתקרי כל⁹ כמה דאת אמר (קהלת ה ח) ויתרון ארץ בכל היא (תהלים קיט קכח) על כן כל פקודי כל ישרתי איש כמה דאת אמר¹⁰ (בראשית ו ט) איש</p>	<p>ומאיזה מקום נוטלים אותו רצון רבונם למשך אותו אליהם הם נוטלים ממקום אחד עליון וקדוש שממנו יוצאים כל הרצונות הקדושים ומי הוא כל איש זה צדיק שנקרא כל כמו שנאמר (קהלת ה) ויתרון ארץ בכל היא (תהלים קיט) על כן כל פקודי כל ישרתי איש כמו שנאמר איש צדיק זהו צדיק (כל איש) בעל הבית</p>

¹ החכמים שדורשין ענין המדות שהם הספירות (רח"ו).
² שהם מושפעים מן הדעת, ויש בהם כח לשוואה רעותא דלבהון, ששרשו בקדש התחתון ששם הלב דזעיר, לגבי מלכא עלאה קדישא, הוא קדש העליון וכו' (רמ"ז).
³ והנה הצדיקים מעלים הלב לשורשו ועושים ייחוד מופלא, אבל רעותא דלבהון וכו', פי' שאין כל עצם רצונם אלא למקור הפנימיות ולא לחיצוניות העולמות ולהנאת גופם (רמ"ז).
⁴ היה נלע"ד להגיה דיליהון, והכוונה שהם נהנים מהעוה"ז כמאן דאכיל דלאו דיליה, שכך היא דרכם של צדיקים להתפרנס ולשאול במתנת חנם. אלא ידעי, שהם בקיאים בסודות האמת שיסודה בדעת, ומשתדלי, היינו שמתחזקים בכל תוקפם, לשוואה רעותהון, לתקן ולהכין רצונם בהתבודדות וסילוק מכל הנאה, והעיקר בייחודים וכוונות עצומות (רמ"ז).
⁵ פי' שלפי זיכוך נשמתם שאין בהם שום סיג מתייחדים במקור הקדושה, ואעפ"י שסתם מ"נ העולים מלמטה אין בהם כח לגרום מיד הזווג למעלה, וכמ"ש בספר אדם ישר שכל מ"נ צריכים שתי פעמים להתקן וכו', אבל ייחודי הצדיקים עצמו מאד להדבק במקורם (רמ"ז).
⁶ ירצה שיתדבקו למעלה בשביל להמשיך מיד מ"נ שלהם מיוחדים במ"ד דמאריהון שתחזור נשמתם מלאה זיו ואורה (רמ"ז).
⁷ ירצה איזהו המקור העליון שבו מתעלים ומתדבקים כדי שיוכלו מיד להמשיכו עליהם (רמ"ז).
⁸ הוא יסוד אבא בסוד השביל, דהיינו קודש עליון הנז"ל שהוא כולל כל היסודות העליונים המושפעים בו ממזל נוצר חסד דביה אחיד אבא (רמ"ז).
⁹ מב ע"ב (הערת הזהר). דיבר בלשון שאלה לפי שהשביל האמור [יסוד אבא] לא אתיידע וכו' ולכן תמה ושאל ומאן הוא, והשיב כל איש וכו', וירצה שהוא בחינתו התחתונה שהיא נודעת בתוך הזעיר דאתקרי כל, שהכל תלוי בו, וכמש"ה (תהלים קד, כד) כולם בחכמה עשית. ומפני שגם שאר היסודות נקראים כל אמר כמד"א (קהלת ה ח) ויתרון וגו', ולא אמר כדכתיב מפני שלהבין ראיית הפסוק צריך לימוד, והוא מה שידוע ליודעים בפסוק (משלי ג, יט) ה' בחכמה יסד ארץ, ואמרינן אבא יסד ברתא, וזהו יתרון המלכות על זעיר, שהרי בכל חב"ד חג"ת דיליה שהם עצמו דזעיר כמבואר שהם ו"ק שלו, שמתעלים להיות חב"ד חג"ת דיליה, ואין יסוד אבא מתגלה בהם אלא במקום בנין רחל, ולפי שבהתגדל זעיר נה"י שלו מתעלים לחג"ת לכן יצדק שם ארץ ברחל שהיא ממש הדום רגליו. אמנם להודיע מעלת כ"ל זה הביא פסוק (תהלים קיט, קכח) על כן כל פקודי כל ישרתי, שכל התורה היא ביסוד החכמה וכו', ואע"ג שמצוות לא תעשה הן סוד גבורות ואבא כולו חסדים, הא תנן היושב ולא עבר עבירה נותנין לו שכר כשכר מצוה, דהיינו מצוות עשה, והרי שהגבורות הם חסדים, וז"ש ישרתי, שזהו היושר שלהם. ואמר פקודי, מפני שהנודע ונגלה מאבא היא בחינת פק"ד שנאמר (לג, כג) וראית את אחורי, ומש"ה רבינו גי' תר"ג, ובבחינה זו נקראת התורה תורת חסד (רמ"ז).
¹⁰ ידוע נח סודו ביסוד אבא, ונקרא בשם איש שנראה מיותר, שאם יאמר נח צדיק תמים היה די, אלא מפני שיסוד זעיר גם הוא נקרא צדיק וגם נקרא בבחינה שהוא זכר ומשפיע, מכל מקום הוא כולל חר"ג ממש, אבל יסוד אבא לו יצדק בעצם שם איש מפני שכולו חסדים, וזהו כל איש, פי' כולו איש, ולכן הוא מיסוד המלכות שיציאתה במקום גילוי החסדים וכמש"ה (ישעיה טז, ה) והוכן בחסד כסא (רמ"ז).

<p>צדיק דא איהו צדיק (ס"א כל איש) מאריה דביתא¹ דרעותיה תדיר² לגבי מטרוניתא כבעלה דרחים לאתתיה תדיר³ ידבנו לבו איהו רחים לה ולבו דאיהי מטרוניתא דיליה ידבנו לאתדבקא ביה</p>	<p>שרצונו תמיד למלכה כמו בעל שאוהב את אשתו תמיד ידבנו לבו הוא אוהב אותה ולבו שהיא המלכה שלו ידבנו להדבק בה.</p>
<p>ואף על גב דרחימו סני דא בדא דלא מתפרשן לעלמין⁴ מההוא כל איש מאריה דביתא מאריה דמטרוניתא מניה תקחו את תרומתי ארחה דעלמא מאן</p>	<p>ואף על גב שאהבה רבה זה עם זה שלא נפרדים לעולמים מאותו כל איש בעל הבית בעל המלכה ממנו תקחו את תרומתי דרך העולם מי</p>
<p>רעיא מהימנא</p>	
<p>פקודא ללמוד תורה בכל יומא דאיהי רזא דמהימנותא עלאה⁵ למנדע ארחה דקב"ה דכל מאן דאשתדל באורייתא זכי בהאי עלמא וזכי בעלמא דאתי ואשתזיב מכל קטרונין בישין בגין דאורייתא רזא דמהימנותא איהי דמאן דאתעסק בה אתעסק במהימנותא עלאה קב"ה אשרי שכינתיה בנויה דלא תעדי מניה</p>	<p>מצוה ללמד תורה בכל יום שהיא סוד האמונה העליונה לדעת דרכי הקדוש ברוך הוא שכל מי שמשתדל בתורה זוכה בעולם הזה וזוכה בעולם הבא ונצול מכל המקטרגים הרעים משום שהתורה היא סוד האמונה שמי שמתעסק בה מתעסק באמונה העליונה והקדוש ברוך הוא משרה שכינתו בתוכו שלא תזוז ממנו.</p>
<p>מאן דידע מלה דאורייתא אצטריך למרדף אבתריה ולאולפא האי מלה מניה לקיימא רזא דכתיב מאת כל איש אשר ידבנו⁶ לבו תקחו את תרומתי אורייתא אילנא דחיי איהו למיהב חיין לכלא מאן דאתתקף באורייתא אתתקף באילנא דחיי כמה דאת אמר (משלי ג יח) עין חיים היא למחזיקים בה</p>	<p>מי שיודע דבר תורה צריך לרדף אחריו וללמד דבר זה ממנו לקיים את סוד הכתוב מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי התורה היא עץ החיים לתת חיים לכל מי שמתחזק בתורה מתחזק בעץ החיים כמו שנאמר עץ חיים היא למחזיקים בה.</p>
<p>וכמה רזין עלאין אוקימנא במאן דאשתדל באורייתא דזכי לאתקשרא באורייתא דלעילא בהאי עלמא לא שכיך ולא שכיך בעלמא דאתי ואפילו בקברא שפוותיה מרחשן אורייתא כמה דאת אמר (שה"ש ז י) דובב שפתי ישנים ע"כ⁷</p>	<p>וכמה סודות עליונים בארנו במי שמשתדל בתורה שזוכה להקשר בתורה שלמעלה בעולם הזה אינו שוכך ואינו שוכך בעולם הבא ואפילו בקבר שפתותיו מרחשות בתורה כמו שנאמר דובב שפתי ישנים (ע"כ רעיא מהימנא).</p>
<p>קלה/א</p>	
<p>דבעי לנסבא אתתיה דבר נש מניה איהו קפיד ולא שביק לה אבל קודשא בריך הוא לאו הכי כתיב וזאת התרומה זו כנסת ישראל</p>	<p>שרוצה לקחת אשתו של אדם ממנו הוא מקפיד ולא עוזב אותה אבל הקדוש ברוך הוא לא כך כתוב וזאת התרומה זו</p>

¹ ירצה זה הנקרא איש צדיק או כל איש, הוא מאריה דביתא, שנאמר (משלי כד, ג) בחכמה יבנה בית, ובסוד כתר שלה שהוא בשני אורות העולים ב"ת (רמ"ז).
² יש בחינת רחל הפנימית הנקראת כלת משה והיא הנקראת מטרוניתא בעצם (רמ"ז).
³ ה"ס יעקב הפנימי הנבקע בתוך זעיר בסוד יעקב יבק"ע. ולפי שיעקב הוא מאבא לכן אמר שאבא שהוא יסודו הוא תמיד אצל המטרוניתא כבעל (רמ"ז).
⁴ בראשית ז ע"א (הערת הזהר).
⁵ כל העשר ספירות (יהל אור).
⁶ ללמד לאחרים (יהל אור).
⁷ והיה כעץ שתול וכו' עד כאלו קיים והגית בו ייומם ולילה ומכאן תלך ויקרא רסג ע"א שמע ישראל (הערת הזהר).

<p>אף על גב דכל רחימו דילה לגביה ורחימו דיליה לגביה מניה נטלין לה לאשראה בינייהו מההוא אתר עלאה דכל רחימו דאתתא ובעלה שריא מתמן תקחו את תרומתי זכאה חולקיהון דישראל וזכאין כלהו דזכו להאי</p>	<p>כנסת ישראל אף על גב שכל אהבתה אליו ואהבתו אליה ממנו נוטלים אותה להשרותה ביניהם מאותו מקום עליון שכל האהבה של אשה ובעלה שורה משם תקחו את תרומתי אשרי חלקם של ישראל ואשרי כולם שזכו לזה.</p>
<p>וזאת התרומה אשר תקחו מאתם ואי תימא אי הכי אשר תקחו מאתו מבעי ליה מאי מאתם מאת תרין שמהן (נ"א דרגין) ג אלין¹</p>	<p>וזאת התרומה אשר תקחו מאתם ואם תאמר אם כך אשר תקחו מאתו היה צריך להיות מה זה מאתם מאת שני השמות (הדרגות) הללו.</p>
<p>תו רב ייבא סבא אמר מאתם מאת ס' דאיהו רזא דעלמא עלאה³ אתר מדוריה⁴ דהאי צדיק דאיהו אתעטר מאת ס' ומתמן נטיל חיין⁵ לאתונא לעלמין כלהו וכלא מלה חדא רזא לחכימין אתיהיבת זכאה חולקיהון</p>	<p>עוד אמר רב ייבא סבא מאתם מאת ס' שהוא סוד העולם העליון מקום מדורו של הצדיק הזה שמתעטר מהאות ס' ומשם נוטל חיים להזין את כל העולמות והכל דבר אחד הסוד שנתן לחכמים אשרי חלקם.</p>
<p>דאף על גב דאינון נטלין לה (הכא) לא יכלין לנטלא לה אלא ברשו דבעלה וברעו דיליה ולמעבד פולחנא דרחימו לגביה וכדין ברחימו דיליה תקחו את תרומתי וכל דא באינון פולחני דצלותא ותקונא וסדורא דישראל מסדרין בכל יומא דבר אחר מאתם מכללא דשית סמרין עלאין וכלא חד</p>	<p>שאף על גב שהם נוטלים אותה (כאן) לא יכולים ליטול אותה אלא רק ברשות בעלה וברצונו ולעשות עבודה של אהבה אליו ואז באהבתו תקחו את תרומתי וכל זה באותן העבודות של התפלה ותקון וסדור שישראל מסדרים בכל יום דבר אחר מאתם מהכלל של ששה צדדים העליונים והכל אחד.</p>
<p>(דבר אחר) מאתם מאינון זמני⁶ ושבתאי וכלא רזא חדא זהב וכסף ונחשת ותכלת וארגמן ותולעת שני זהב ברזא דיומא דראש השנה דאיהו יומא דזהב יומא דדינא ושלמא ההוא סמרא כמה דאת אמר (איוב לו כב) מצפון זהב יאתה וכסף דא יום הכפורים דמתלבנן חוביהון דישראל כתלנא כמה דאת אמר (ישעיה א יח) אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו וכתוב (ויקרא טז ל) כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם</p>	<p>(ד"א) מאתם מאותם זמנים ושבתות והכל סוד אחד זהב וכסף ונחשת ותכלת וארגמן ותולעת שני זהב בסוד של יום ראש השנה שהוא יום של זהב יום הדין ושולט אותו הצד כמו שנאמר (איוב לז) מצפון זהב יאתה וכסף זה יום הכפורים שמתלבנים חטאייהם של ישראל כמו שלג כמו שנאמר אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו וכתוב כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם.</p>
<p>ונחשת יומי דקרבנין דהג דאינון רתיכי דעמין עכו"ם ואנון אקרון רזא דהרי נחשת ובגין כך מתמעטין בכל יומא ואוליין ותכלת דא פסח שולטנו דרזא דמהימנותא רזא דגוונא תכלא ובגין דהיא תכלא לא שלמא עד</p>	<p>ונחשת ימי קרבנות החג שהם מרכבות העמים עובדי כוכבים ומזלות והם נקראים סוד של הרי נחשת ולכן מתמעטים בכל יום והולכים ותכלת זה פסח השלטון של סוד האמונה הסוד של צבע התכלת</p>

¹ פי' הם כל איש הנזכר בפסוק שהיסוד נק' בשני שמות כל ואיש (מ"מ).
² הענין כי ס' שתומה היא הבינה, והיסוד עולה ונשרש בה, והיינו סוד גנוז לצדיקים לעתיד לבא, דהיינו צדיקים היסוד בעולם הבא בינה (אור יקר). היינו דעת יסוד בינה (רח"ו).
³ סוד הבינה הסתומה, והיא עתידה להפתח שכבר היא ס' מרובעת (אור יקר).
⁴ מפני שכמו שהצדיקים בגן עדן מדורין על מדורין בהיכלות אשר שם, כך היסוד צדיק בחינותיו מתפשטות בבינה, ולא שיהיה ממש מדורו שם אלא הוא מושרש שם לשאוב משם בהעלם למטה בגלוי המזון לעולמות (אור יקר).
⁵ קצו ע"א (הערת הזהר).
⁶ והם רומזים לו"ק דז"א (מ"מ).

<p>דשציאת וקטילת כל בוכרי דמצראי כמה דאת אמר (שמות יב כג) ועבר יהו"ה לנגף את מצרים בגין כך כלי גווינין טבין בחלמא בר מן תכלא</p>	<p>ומשום שהיא תכלת לא שולטת עד שמשמידה והורגת כל בכורות מצרים כמו שנאמר ועבר ה' לנגף את מצרים ולכן כל הצבעים טובים בחלום חוץ מתכלת.</p>
<p>וארגמן דא שבועות רזא דארגוונא דתורה שבכתב דאתיהיבת ביה כלילא מתרין ספרין מימינא ומשמאלא כמה דאת אמר (דברים לג ב) מימינו אש דת למו ודא איהו ארגמן</p>	<p>וארגמן זה שבועות סוד הארגמן שתורה שבכתב שנתנה בו כלולה משני צדדים מימין ומשמאל כמו שנאמר מימינו אש דת למו וזהו ארגמן</p>
<p>ותולעת שני דא איהו ט"ו באב דבנות ישראל הוו נפקי במאני מלת כמה דאת אמר (איכה ד ה) האמונים עלי תולע²</p>	<p>ותולעת שני זהו ט"ו באב שבנות ישראל היו יוצאות בכלי מילת כמו שנאמר האמונים עלי תולע.</p>
<p>עד הכא שית ספרין מכאן ולהלאה רזא דעשרת ימי תשובה וש"ש ועזים ועורות אילים מאדמים ועורות תחשים ועצי שטים ושמן למאר ובשמים לשמן המשחה ולקטורת הסמים ואבני שוהם ואבני מלואים עד הכא תשעה³ לקבל תשעה יומין ויום הכפורים אשלים לעשרה ומכל אלין אנן נטלין תרומת יהו"ה בכל זמנא וזמנא בגין לאשראה עלן בראש השנה אנן נטלין תרומת יהו"ה ואיהו רזא דראש השנה דאתיא מסטרא דזהב ביום הכפורים אנן נטלין לה ואיהו יום הכפורים⁴ דירתא ברתא לאימא בסכות אנן נטלין לה ואיהו סוכה סוככת ואגינת עלן וכתוב (במדבר כט לה) ביום השמיני עצרת תהיה לכם ודא איהו תרומת יהו"ה</p>	<p>עד כאן ששה צדדים מכאן והלאה הסוד של עשרת ימי תשובה ושש ועזים וערת אילים מאדמים וערת תחשים ועצי שטים ושמן למאר ובשמים לשמן המשחה ולקטורת הסמים ואבני שוהם ואבני מלואים עד כאן תשעה כנגד תשעה ימים ויום הכפורים משלים לעשרה ומכל אלה אנו נוטלים תרומת ה' בכל זמן וזמן כדי להשרות עלינו בראש השנה אנו נוטלים תרומת ה' והוא סוד של ראש השנה שבא מצד הזהב ביום הכפורים אנו נוטלים אותה והיא יום הכפורים שיורשת הבת את האם בסכות אנו נוטלים אותה והיא סכה סוככת ומגנה עלינו וכתוב (במדבר כט) ביום השמיני עצרת תהיה לכם וזוהי תרומת ה'.</p>
<p>בפסח אוף הכי אנן נטלין לה ואיהו פסח והא אוקימנא רזא דגוון דנהורא תכלא בשבועות אנן נטלין לה ואיהו שתי הלחם וכתוב (שמות כ א) וידבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר ואנו נוטלים מתורה שבכתב תורה שבעל פה</p>	<p>בפסח אף כך אנו נוטלים אותה והיא פסח והרי בארנו סוד הגוון של אור התכלת בשבועות אנו נוטלים אותה והיא שתי הלחם וכתוב וידבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר ואנו נוטלים מתורה שבכתב תורה שבעל פה.</p>
<p>ט"ו באב איהו קיימא בחדוה על בנות ישראל כל שאר יומין אינון לתקונא דילה ועל</p>	<p>חמשה עשר באב הוא עמד בשמחה על בנות ישראל כל שאר הימים הם לתקון</p>

¹ קלט ע"א (הערת הזהר).

² עי' פע"ח (שער מקרא קודש - פרק ד): ט"ו באב נצח, חנוכה הוד, פורים יסוד. ועיי"ש שבועות א: כבר כתבנו סדר המועדות, בחג הפסח עד ט"ו בשבט, נצח. פורים, יסוד. חנוכה, הוד. ולפי שפרשנו במקום אחר, חנוכה בנצח, ופורים בהוד, יצדק מאוד ט"ו באב ביסוד, ויגיד עליו ריעו בט"ו בשבט, שהוא מלוי הלבנה, מלא כל הארץ, ודאי שמבין שניהם תתחנט עלים של פירות אילן כדלקמן. והנה ט"ו באב, בנות ישראל יוצאות וחולות בכרמים. כמבואר סוף תענית, וסוד הזיוגים יונקת מבינה, סוד יוה"כ, כמ"ש הנושא אשה לשם שמים, עונותיו נמחלין לו. ועי' עוד מאה קשיטה לרמ"ע מפאנו (סימן פא).

³ פי' עורות אלים ועורות תחשים חשיב לשנים, וכן אבני שוהם ואבני מלואים קא חשיב לשנים. אבל בשמים לשמן המשחה ולקטורת הסמים הם א', ט' עם ו' הנז', הם ט"ו מינים, וז"ש הזהר דף קלט ע"א י"ג זינין אינון בר אבנין יקירין, נמצא שעם האבנים הם ט"ו, וזה הפך מדברי רש"י שאמר י"ג מינים הם, וכתב הרא"ם שרש"י קחשיב תכלת וארגמן ותולעת שני כא' שכולם מין צמר (מ"מ).

⁴ אמור קב (הערת הזהר).

שלה ולכן כתוב אשר תקחו מאתם	דא אשר תקחו מאתם כתיב
כמו שהם מתיחדים למעלה באחד אף כך היא מתיחדת למטה בסוד של אחד להיות עמם למעלה אחד כנגד אחד הקדוש ברוך הוא אחד למעלה לא יושב על כסא כבודו עד שנעשית בסוד של אחד כמו שלו להיות אחד באחד והרי בארנו הסוד של ה' אחד ושמו אחד.	כגוונא ¹ דאינון ² מתייחדין לעילא באחד-כב אוף הכיכי ³ איהי אתיחדת לתתא ברזאי ⁴ דאחד ³ למהוי עמהון לעילא חד לקבל חד ⁴ קודשא בריך הוא אחד ⁵ לעילא לא יתיב על כורסייא דיקריה עד דאיהי אתעבידת ⁶ ברזא דאחד כגוונא דיליה למהוי אחד באחד והא אוקימנא ⁶ רזא דיהו ⁷ הכי אחד ושמו אחד
סוד השבת היא שבת שנאחזת בסוד	רזא דשבת ⁷ איהי שבת ⁸ דאתאחדא ⁹ ברזא קלה/ב
של אח"ד להשרות עליה הסוד של אחד תפלת ערב שבת שהרי אז מתיחד כסא הכבוד הקדוש בסוד של אחד ומתקנת שישרה עליה המלך הקדוש העליון.	דאח"ד ¹⁰ למשרי עליה ¹¹ רזא דאחד צלותא דמעלי שבתא ¹² דהא אתאחדת כורסייא ¹³ יקירא ¹⁴ קדישא ברזא דאח"ד ואתתקנת ¹⁵ למשרי עליה מלכא קדישא עלאה ¹⁶
כשנכנסת השבת היא מתיחדת ונפרדת מהצד האחר וכל הדינים מעברים ממנה	כד עייל שבתא איהי אתיחדת ¹⁷ ואתפרשת מסטרא אחרא וכל דינין ¹⁸ מתעברין מינה!

¹ עי' אריכות בשביבי נוגה

² עתה נבין בזה טעם למה אנו מתפללין מקדש ישראל והזמנים, למה לא נחתום הזמן הא', ולמה נכלול כל הזמנים יחד. אלא מפני שכולם כלולים יחד מכל א' וא', שעם היות שהם ו"ק, ו' זמנים, עכ"ז כולם כלולים בפסח, וכולם כלולים בר"ה וכולם בסוכות, ולכך אנו חותמין מקדש ישראל, ת"ת, בעל ו"ק, בסוד הדעת, והזמנים כל ו' זמנים. ואל תשיבני מר"ה ויוה"כ כי טעם אחר שם שהם ברכות ארוכות בסוד א"א, וחותם הברכה ברוך כאשר אפרש בחלק תפלה למשה אמנם הכא בכל חג וחג (אור יקר). פי' ו"ק דז"א (מ"מ).

³ בסוד התעוררות הראויות לה כדפי' (אור יקר).

⁴ אם כן צריך שנכוון כשנקה אותה שהיא נקשרת בסוד אחד עם חייליה נערותיה היכלותיה [עולמות ב"ע], ולזה עם ימצא שאנו נוטלים היחוד שאם אין אנו מקשטין אותה ומקשרין אותה עם נערותיה אין אנו נוטלים כלל, מפני שהוא מקפיד שאינו יושב על הכסא אלא דווקא בהיות כסאו דהיינו מדת מלכותו אח"ד כמותו ואם אין אנו עושין ומתקנים אותה אחד כמותו לא יתקשרו יחד ונמצא שאין אנו נוטלים אותה משום ד"מאת כל איש" כתיב, צריך יחוד, ולזה אנו מתקנין אותה ומקשטין אותה (אור יקר).

⁵ ת"ת (רח"ו).

⁶ קלד ע"א (הערת הזהר).

⁷ כבר פי' הזמנים, השתא מפרש שבת דעדיף מכולהו, ואגב אורחיה נפרש תפילות דשבת והזמירות, ולהכי הקדים הזמנים, אידי דזוטר מילייהו (אור יקר). מלכות (רח"ו).

⁸ מלכות כאומר כי אות היא ביני וביני בני ישראל אות היא לעולם (אור יקר).

⁹ בנערותיה (אור יקר).

¹⁰ כי בחול כל יום ויום בא' מו' נערותיה, אמנם יום שבת היא היא קדש ממש נקשרת "ברזא דאחד" דהיינו נערותיה ו' בו', והכח הקושרים אח"ד, והיינו "דאתקשרת ברזא דאחד" בנערותיה (אור יקר).

¹¹ ת"ת רזא דאחד כולל אח"ד ו"ק על הדרך שפי' (אור יקר).

¹² היא סוד תיקוניה באחד (אור יקר).

¹³ מלכות אתאחדת בסוד אחד (אור יקר).

¹⁴ מצד החכמה בסוד ודאי דהיינו ל"ב נתיבות (אור יקר).

¹⁵ אחר שהוא אח"ד, עושה עצמה כסא נכון לישב עליו המלך, וז"ש "אתאחדת" ואח"כ "אתתקנת למשרי עליה מלכא", ת"ת המולך במלכות (אור יקר).

¹⁶ "קדישא" מצד הבינה קדש הקדשים, "עילאה" מו"ק עליונים, אלא כמונו אלא יקירא קדישא לבד (אור יקר). "קדישא" דהיינו מלך קדישא מצד החכמה והבינה, "עילאה" מצד הכתר דעדיף מינה, בזה הוא בו"ק עליונים והיא מו' תחתונים כדפי', והשתא מפרש הבחינות בפרט א' לא', תחלת הכל קודם שהיא תתקן ייחודה (אור יקר). "עילאה" מצד הכתר דעדיף מינה בזה, הוא בו"ק קצוות עליונים והיא מו' תחתונים כדפי' והשתא מפרש הבחינות בפרט א' לא' תחלת הכל קודם שהיא תתקן באח"ד (אור יקר).

¹⁷ אמנם קודם ייחודה אתפרשת מסטרא אחרא וכל דינים וכו' (אור יקר).

¹⁸ המעכבים היחוד להיות כל כח דין רוצה לפעול לעצמו (אור יקר).

<p>ואיחי אשתארת ביחודא² דנהירו קדישא ואתעטרת בכמה עטרין³ לגבי מלכא⁴ קדישא⁴ וכל שולטני רוגזין⁵ ומארי דדינא כלהו ערקין⁶ (נ"א ואתעברו מינה) כח ולית שולטנו אחרא בכלהו עלמין⁷ ואנפהא⁸ נהירין בנהירו עלאה⁹ ואתעטרת לתתא בעמא קדישא¹⁰ וכלהו מתעטרין בנשמתין חדתיין¹¹ כדין שירותא דצלותא¹² לברכא לה¹³ בחדוה¹⁴ בנהירו דאנפיין¹⁵ ולומר ברכו את¹⁶ יהו"ה המבורך¹⁷ את יהו"ה דייקא בנין למפתח¹⁸ לגבה בברכה¹⁹</p>	<p>והיא נשארת ביחוד של אור קדוש ומתעטרת בכמה עטרות למלך הקדוש וכל שליטי הרגז ובעלי הדין כולם בורחיים (ומעברים ממנה) ואין שלטון אחר בכל העולמות ופניה מאירים באור עליון ומתעטרת למטה בעם הקדוש וכולם מתעטרים בנשמות חדשות אז ראשית התפלה לברך אותה בשמחה בפנים מאירות ולומר ברכו את ה' המברך את ה' דווקא כדי לפתח לה בברכה.</p>
<p>ואסיר לעמא קדישא למפתח לגבה בפסוקא דדינא כגון והוא רחום וגו' בנין דהא אתפרשת מרזא דספרא אחרא וכל מארי</p>	<p>ואסור לעם הקדוש לפתח אליה בפסוק של דין כמו והוא רחום וגו' משום שהרי נפרדה מהצד האחר וכל בעלי הדינים</p>

¹ בענין שיעשה שלום בהיכלותיה, כולם רחמים כולם מסכימין אל המנוחה, ובזה בהעברת החצונים הדינים מעצמה "איחי אשתארת ביחודא" שאין מונע (אור יקר).

² והיינו "דנהירו קדישא" שמי היה מחשיך פניה שלא תאיר, החצונים או הדינים הקשים, בהעברתם מיד היא מאירה "נהירו קדישא" דיחודא כדפי' (אור יקר).

³ היינו כללותיה (אור יקר).

⁴ כי בחול היתה מתייחדת עם הת"ת אמנם בסוד דהתלבשה בחול כנודע, אמנם עתה מלכא "קדישא" למעלה באצילות לא בסוד התלבשם בחול (אור יקר). בחמדת ימים דף סד: בעמידה דערבית דשבת אז עלתה הכלה ונתפרשה מהקלי' כמ"ש בזהר תרומה ז"ל: צלותא דמעלי שבתא וכו' משם יתבאר תרתי לטיבותא דאתפרשת מס"א ועוד דאתעטרת בכמה עטריין ועל כן כדי להורות על שלימות זה הנמצא בה, יאמר ויכלו השמים וכו', והוא לשון שכלול וכו', כי הכלה היא עתה בערך שנשתכללה בזמן הבריאה, דכתיב ויביאה אל האדם, דקשיט לה בכ"ד קישוטין כמספר ויביאה וכו' ולעומת זה תקנו ז' ברכות כי לעולם הכלה מתברכת בז' ברכות בסוד ויבנהו ז' שנים, כמ"ש בזהר דכתי' [ז"ח] בז' סליקת, ורבינו הקדוש האריז"ל כתב טעם למה שתקנו ג' תפלות משונות בשבת, אתה קדשת, הם הקדושין של הכלה שנתן לה החתן בסוד ז' ברכות, ואז היה נקנית לבעלה, ואסורה לחיצונים. ג"פ ויכלו הם ג' עדים. ישמח משה, הם סבלונות. תקנת שבת, סוד מאכל ומשתה. אתה אחד, הוא יחוד חתן וכלה. וע"כ בלילה אנו אומרים וינוחו בה, ככלה בבית אביה, שעיקר השמחה בה, ובשחרית אומרים בו ככלה בבית חמיה, שעיקר השמחה בו, ובמנחה אומרים בס, כי אז שניהם עיקר ביחודא שלים (מ"מ).

⁵ היינו כחות הדין בחזקה מצד הרוגז החצון (אור יקר).

⁶ ונחבאין בנוק' דתהומא רבא, ומה שבימות החול כביכול הם ב' רשויות רשות גבוה ורשות הטומאה הם עתה ברשות אחת (אור יקר).

⁷ אלא כולם שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה' (אור יקר).

⁸ אותם הפנים המביטים אל בעלה שהן א"ל אלה"ם אדניי (אור יקר)

⁹ קדושת שבת ומנוחתו שנתקשטה בו מקדש העליון ואל התעוררות הזווג העליון (אור יקר).

¹⁰ כדי להזדווג בסוד התעוררותה, וכדי שיהיה להם יכולת לייחד בסוד מציאות האצילות, מנוחת שבת (אור יקר).

¹¹ שאינם כנשמת חול שהם אופן נפש חיה רוח כסא נשמה אלא נפש ממלכות רוח מת"ת נמשה מבינה (אור יקר).

¹² דערבית (אור יקר).

¹³ כי ברכו הוא ברכת השכינה (אור יקר).

¹⁴ ויעביר כל יגון, ואנחה חלפו (אור יקר).

¹⁵ כדי להשפיעה מבינה בעלת השמחה ולהאיר פניה אל הספירות ומהם אל המלכו (אור יקר).

¹⁶ השכינה הנקראת א"ת [עי' ח"א טו ע"ב] (אור יקר).

¹⁷ והוא בחי' תוספת הרוח שסודו מחג"ת דצלם דאימא והמה נקראים נשמתיין על שמה כנודע וב"ו פרוש סוכת שלום עלינו" תנוח תוספת הנשמה כמ"ש בזהר בראשית מח ע"א (מ"מ).

¹⁸ שנראה שמיד הברכות הם מזומנות כיון שהוא פותח מיד (אור יקר).

¹⁹ ובחול איני פותח אלא בפסוק והוא רחום שהוא כדי לבטל ד' קלי' מורה שד' קליות שהם עון משחית אף וחימה הם כניסת הפתח אליה ואנו מכניעים אותם ונכנסים דרך בה ואח"כ מושכים לה ברכה ברכו אמנם ביום שבת תחלת פתיחת פינו מיד בברכה מורה שהיום גורם שכולו ברכה (אור יקר).

<p>דדינן אתפרשו ואתעברו מינה ומאן דאתער האי לתתא גרים לאתערא הכי לעילא וכרסייא קדישא לא יכלא לאתעטרא בעטרא דקדושה דכל זמנא דמתערי לתתא אינון מאריהון דדינא דהו מתעברן והו אזלי כלהו לאתטמרא גו נוקבא דעפרא דתהומא רבא כלהו תייבין לאשראה בדוכתייהו ואתרחקת (ס"א ואתרחקת) בהו אתר קדישא דבעאת נייחא</p>	<p>נפרדו והעברו ממנה ומי שמעורר את זה למטה גורם לעורר כך למעלה והכסא הקדוש לא יכול להתעטר בעטרת קדושה שכל זמן שמתעוררים למטה אותם בעלי הדין שהיו מעברים והיו הולכים להתחבא בתוך הנקב של העפר של התהום הגדול כולם שבים לשרות במקומם והמקום הקדוש מתרחק (ונדחק) בהם מלהיות במנוחה.</p>
<p>ולא תימא דדא איהו בלחודוי אלא לית אתערותא לעילא לאתערא עד דישראל מתערי לתתא כמה דאוקימנא דכתיב (תהלים פ"ד) בכסה ליום חגנו ליום חג לא כתיב אלא ליום חגנו ועל דא אסיר לעמא קדישא דקא מתעטרין בעטרין קדישין דנשמתינ בגין לאתערא נייחא דאינון יתערו דינא אלא כלהו ברעו ורחימו סגי דיתערו ברכאן עילא ותתא כחדא</p>	<p>ואל תאמר שזהו לבדו אלא שאין התעוררות למעלה להתעורר עד שישראל מעוררים למטה כפי שבארנו שכתוב בכסה ליום חגנו לא כתוב ליום חג אלא ליום חגנו ולכן אסור לעם הקדוש שמתעטרים בעטרות קדושות של נשמות כדי לעורר מנוחה שהם יעוררו דין אלא כולם ברצון ואהבה רבה שיעוררו ברכות מעלה ומטה כאחד.</p>
<p>ברכו את יהו"ה את דייקא כדקאמרן דא שבת¹ דמעלי שבתא ברוך יהו"ה המבורך דא אפיקו דברכאן ממקורא דחיי ואתר דנפיק מניה כל שקיו לאשקאה לכלא ובגין דאיהו מקורא ברזא דאת קיימא² קרינן ליה המבורך איהו מבוועא דבירא וכיון דמטו תמן הא ודאי בירא אתמליא דלא פסקין מימיו לעלמין</p>	<p>ברכו את ה' דווקא את כמו שאמרנו זו שבת של ערב שבת ברוך ה' המברך זו יציאת הברכות ממקור החיים ומקום שממנו יוצאת כל ההשקאה להשקות את הכל ומשום שהוא המקור בסוד של אות הברית קוראים לו המברך הוא נביעת הבאר כיון שמגיעים לשם הרי הבאר ודאי מתמלאת שאין פוסקים מימיו לעולמים.</p>
<p>ועל דא לא אמרינן ברוך את יהו"ה המבורך אלא ברוך יהו"ה דאלמלא לא מטי התם נביעו ממקורא עלאה לא אתמליא בירא כלל ועל דא המבורך אמאי איהו המבורך בגין דאיהו אשלים ואשקי לעולם ועד עולם ועד דא איהו שבת דמעלי שבתא ואנן תקעין ברכאן באתר דאקרי מבורך וכיון דמטאן התם כלהו לעולם ועד ודא איהו ברוך יהו"ה המבורך עד הכא מטון ברכאן מעלמא עלאה וכלהו לעולם ועד לאתברכא ולאשקאה ולמהוי שלים כדקא יאות מליא מכל סטרין</p>	<p>ולכן לא אומרים ברוך את ה' המברך אלא ברוך ה' שאלמלא לא מגיעה לשם נביעה מהמקור העליון לא מתמלאת הבאר כלל ועל זה המברך למה הוא המברך משום שהוא משלים ומשקה לעולם ועד עולם ועד זוהי שבת של ערב שבת ואנו תוקעים ברכות במקום שנקרא מברך וכיון שמגיעים לשם כולם לעולם ועד וזהו ברוך ה' המברך עד כאן הגיעו ברכות מהעולם העליון וכולם לעולם ועד להתברך ולהיות משקה ולהיות שלם כראוי מלא מכל הצדדים.</p>
<p>ברוך דא³ מקורא עלאה דכל ברכן נפקין מניה וכד סיהרא אשתלים קרינן לה הכי לגבי תתאי אבל ברוך מקורא עלאה כדקאמרן יהו"ה דא אמצעי דכל סטרין עלאין המבורך</p>	<p>ברוך זהו המקור העליון שכל הברכות יוצאות ממנו וכשהלבנה נשלמת קוראים אותה כך לתחתונים אבל ברוך מקור העליון כפי שאמרנו ה' זה אמצעי של כל הצדדים העליונים המברך זה שלום הבית</p>

¹ בראשית ה' ע"ב (הערת הזהר).

² ברוך יסוד דאימא ה' ת"ת שהוא ז"א המבורך יסוד ז"א לעולם מלכות ועד יסוד דידה (רח"ו).

³ קסב ע"א עקב רעא ע"א (הערת הזהר).

<p>דא שלמא דביתא מבוועא דבירא לאשלמא ולאשקאה כלא לעולם ועד דא עלמא תתאה דאצטריך לאתברכא ומשחא ורבו דברוך יהו"ה והמבורך כלא איהו לעולם ועד</p>	<p>נביעת הבאר להשלים ולהשקות הכל לעולם ועד זה העולם התחתון שצריך להתברך ושמן ומשחה של ברוך ה' והמבורך הכל הוא לעולם ועד.</p>
<p>(מבורך כמה דאת אמר (בראשית מט כב) בן פורת) ועל דא ברכה דא אצטריכו כל עמא לברכא ובמעלי שבתא ברעו דלבא ובחדוה בעו למשרי בשרותא בברכה דא לאתברכא האי שבת דמעלי שבתא (ליליא) מעמא קדישא כדקא יאות בהאי ברכה</p>	<p>(מברך כמו שנאמר בן פרת) ולכן הברכה הזו צריכים כל העם לברך ובערב שבת ברצון הלב ובשמחה צריך להתחיל בתחלה בברכה הזו שתתברך השבת הזו של ערב שבת (בלילה) מהעם הקדוש כראוי בברכה הזו.</p>
<p>(ס"א ברכו) כד שראן ישראל לברכא קלא אזלא בכלהו רקיעין דמתקדשי בקדושה דמעלי שבתא זכאין אתון עמא קדישא דאתון מברכי ומקדשי לתתא בגין דיתברכון ויתקדשון לעילא כמה משריין</p>	<p>(ברכו) כשמתחילים ישראל לברך קול הולך בכל הרקיעים שמתקדשים בקדשת ערב השבת אשריכם העם הקדוש שאתם מברכים ומקדשים למטה כדי שיתברכו ויתקדשו למעלה כמה מחנות</p>
<p>קלוא</p>	
<p>עלאין קדישין זכאין אינון בהאי עלמא וזכאין אינון בעלמא דאתי ולא מברכי ישראל ברכה דא עד דמתעטרן בעטרין דנשמתין קדישין כדקאמרן! זכאה עמא דיכזי לון בעלמא דין למזכי לון לעלמא דאתי</p>	<p>עליונים קדושים אשריהם בעולם הזה ואשריהם בעולם הבא ולא מברכים ישראל את הברכה הזו עד שמתעטרים בעטרות של נשמות קדושות כפי שאמרנו אשרי העם שזכו להם בעולם הזה לזכותם לעולם הבא.</p>
<p>בהאי ליליא שמושא דחכימין באלין נשמתין קדישין דמתעטרן בהו² ואף על גב דהא אוקימנא³ וכלא חד⁴ ובכל אתר דתשכה לחכימין בהאי מלה בסטרא דא ולזמנין בסטרא דא כלא איהו חד והני מילי הא אוקימנא אבל בזמנא דא דמתעטרן כלהו בנשמתין ורוחין חרתין יתירין קדישין כדין איהי זמנא דשמושא דלהון בגין דליהוי נגידו לההוא שמושא בנגידו דקרושה בנייחא עלאה ויפקון בנייהו קדישין כדקא חזי</p>	<p>בלילה זה שמוש של החכמים באלו הנשמות הקדושות שמתעטרות בהם ואף על גב שהרי בארנו והכל אחד ובכל מקום שתמצא לחכמים בדבר הזה בצד זה ולפעמים בצד זה הכל הוא אחד ודברים הללו הרי כבר בארנו אבל בפעם הזו שכלם מתעטרים בנשמות ורוחות חדשות יתרות קדושות אז הוא הזמן של השמוש שלהם כדי שיהיה שפע לאותו שמוש (תשמיש) בשפע של קדושה במנוחה עליונה ויצאו בניהם קדושים כראוי.</p>

¹ דע כי ענין תוספת נשמה הבאה לאדם בערב שבת הם בכל החלקים. והנה מ"ש עתה, דבהאי ברכה דברכו מתעטרן בתוספת עטראן דנשמתין, הוא בבחינת חלק הרוח בלבד, והוא כי ברכת ברכו הוא ברכת ז"א אל נוקביה. ואמנם תוספת הנשמה בעצמה, אינה נכנסת באדם עד ברכת הפורס סוכת שלום עלינו שאומרים בליל שבת, כי סוכת שלום היא הבינה, והיא פורשת גדפהא על ישראל, ונותנת להם תוספת נשמה ממש, כנז' אצלנו לעיל בפ' בראשית בדף מ"ח ע"ב, ובזה תבין דלא פליגי המאמר אשר שם עם המאמר אשר כאן (שער מאמרי רשב"י).

² פי' כיון שיש להם נשמות יתרות שהם קדושות בליל שבת, לכך זיווגם של ת"ח בליל שבת, כדי להמשיך נשמות קדושות לבניהם מנשמות יתרות (מ"מ).

³ פי' במקום אחר נתן טעם למה זווג של ת"ח בליל שבת דווקא, מפני שבחצות דליל שבת הוא זווג ישראל ורחל, שהוא זווג המעולה שבכולם, ולכך מקשה דהכא אמרנו הטעם הוא בשביל שיש בליל שבת נשמות יתרות וכו', והתם אמרינן טעמא מפני שאז יש זווג ישראל ורחל (מ"מ).

⁴ פי' שכל הטעמים אמת, וז"ש ובכל אתר דתשכה לחכימין בהאי מלה בסטרא דא ולזמנין בסטרא דא כלא חד הוא (מ"מ).

<p>רזא דא לחכימין אתיהיבת בשעתא דאתפליג ליליא¹ בליליא דא קודשא בריך הוא בעי לאעלא בגנתא דלעילא² ורזא דא ביומי דחול³ קודשא בריך הוא עאל בגנתא דעדן דלתתא⁴ לאשתעשעא עם צדיקיא דשראן תמן ובשבת בההוא ליליא דשבתא קודשא בריך הוא עאל בגנתא דלעילא ברזא דמקורא עלאה</p>	<p>סוד זה נתן לחכמים בשעה שנחלק הלילה בלילה הזה הקדוש ברוך הוא רוצה להיכנס לגן שלמעלה וסוד זה בימי החל הקדוש ברוך הוא נכנס לגן עדן שלמטה להשתעשע עם הצדיקים ששורים שם ובשבת באותו ליל שבת הקדוש ברוך הוא נכנס לגן שלמעלה בסוד המקור העליון.</p>
<p>בגין דביומי דחול כל נשמתין דצדיקיא כלהו בגנתא די בארעא שריין וכד אתקדש יומא במעלי שבתא כל אינון משריין דמלאכין קדישין די ממנן גו גנתא דלתתא כלהו סלקן להני נשמתין דשריין גו גנתא דלתתא לאעלא לגביה ההוא רקיע דקיימא על גנתא ומתמן אזדמנו רתיכין קדישין⁵ דסחראן כורסי יקרא דמלאכא וסלקין לון לכל אינון נשמתין בגנתא דלעילא⁶</p>	<p>משום שבימי החל כל נשמות הצדיקים כולן שורות בגן שבארץ וכשמתקדש היום בערב השבת כל אותם מחנות של מלאכים קדושים שממנים בתוך הגן שלמטה כולם מעלים את אותן נשמות ששורות בתוך הגן שלמטה להכניס לאותו הרקיע שעומד על הגן ומשם מזדמנות מרכבות קדושות שסובבות את כסא הכבוד של המלך ומעלים אותם את כל אותן נשמות לגן שלמעלה.</p>
<p>כיון דאלין רוחין סלקין כדין רוחין⁷ אחרנין קדישין נחתין לאתעטרא בהו עמא קדישא אלין סלקין ואלין נחתין</p>	<p>כיון שהרוחות הללו עולות אז רוחות קדושות אחרות יורדות להתעטר בהם העם הקדוש אלו עולות ואלו יורדות.</p>
<p>ואי תימא הא גנתא דבארעא ביומא דשבתא יתבא בריקנייא בלא נשמתין דצדיקיא לאו הכי אלא נשמתין אזלין⁸ ונשמתין אתיין נשמתין סלקין ונשמתין נחתין נשמתין אזלין מגו גנתא ונשמתין אתיין לנו</p>	<p>ואם תאמר הרי הגן שבארץ ביום השבת יושב בריקנות בלי נשמות צדיקים לא כך אלא נשמות הולכות ונשמות באות נשמות עולות ונשמות יורדות נשמות הולכות מתוך הגן ונשמות באות לתוך הגן כל אותן נשמות הצדיקים שמתלבנות</p>

¹ פי' רצה לפרש הטעם השני שאמר במקום אחר, לפי שבחצות דליל שבת הוא זווג ישראל ורחל (מ"מ).
² יובן במ"ש הרב בסה"כ וז"ל: בחצות דחול הוא זווג יעקב ולאח מן החזה ולמטה, ובליל שבת בחצות הראשון זווג יעקב ולאח מהחזה ולמטה כמו אחר חצות דחול, ורחל עולה להיכל הבינה להתגדל שם ע"י הבינה, ובחצות השני יורדת רחל, ואז הוא זווג ישראל ורחל, עכ"ל. ובזה יובן מ"ש "וקב"ה בעי לאעלא בגנתא דלעילא", הוא ז"א המזדווג עם רחל, וקראה גנתא דלעילא, לפי שנגדלה מאימא הנק' גנתא דלעילא. א"נ קרא לרחל גנתא דלעילא, לפי שהיא מעשר נקודות דעולם הנקודים, אבל לאח היא מאחורים דמלכות דאימא (מ"מ).

³ ויקרא מט ע"ב (הערת הזהר).

⁴ פי' בחצות של חול קב"ה שהוא יעקב מזדווג עם לאח, וקראה גנתא דעדן דלתתא, לפי שלא נגדלה מאימא כמו רחל. ובשבת קב"ה די ברזא דמקורא עילאה, פי' ז"א שיסוד דאימא הנק' מקורא עילאה ההוא בתוכו, ומ"ש "עאל בגנתא דלעילא", היא רחל שנגדלה מאימא, כמ"ש בגין דביומי דחול, פי' חוזר על מ"ש לעיל, שנשמות יתרות באים לישראל ומפרש הענין היטב (מ"מ).

⁵ פי' לפי שמלאכים שבגן עדן דלתתא העלו הנשמות עד הרקיע של הגן דווקא, לכך באים ארגמן שסובבים המלכות ומעלים אותם לג"ע שלמעלה (מ"מ).

⁶ ועד"ז ישנם ג"כ לכל נשמות הצדיקים לבושיין דיקר, כתנות אור, לכל נשמה ונשמה הנקרא בשם חלוקא דרבנן, והוא נעשה ממעשי התורה והמצוה, לבוש מלכות לכל נשמה ונשמה לפי זכותה, ובה יושב בגן עדן התחתון ומקבל על ידה כל הנועם זיו דגן עדן התחתון. וזהו בימי החול, אבל בשבת ויר"ט ור"ח עולים לגן עדן העליון, כמ"ש בפ' תרומה (קלו ע"א קמא ע"ב), ומתלבשת בלבושיין יותר יקירין כמ"ש בפ' ויקהל (רי ע"ב), והם נעשין מכוונות התורה והתפילה (ביאורים ח"ב מט ע"א).

⁷ צח ע"ב שלח קעג ע"א (הערת הזהר).

⁸ פי' אזלינן וסלקין קאי על הנשמות שבג"ע של מטה שעלו לג"ע שלמעלה, ומ"ש ונשמתין אתיין הם הנשמות שהיו בגהנם שבאו לג"ע של מטה, ומ"ש "ונשמתין נחתין" הם נשמות יתרות שבאות לישראל, וכפל הזהר אזלין וסלקין משום מ"ש נשמתין אתיין ונשמתין נחתין, שהם ב' בחינות (מ"מ).

<p>גנתא כל אינון נשמתין דצדיקיא דמתלבנן ביומי דחול¹ ועד לא עאלו לנו גנתא בשעתא דאלין נפקין אלין עאלין וגנתא לא אשתאר בריקניא² ברזא דלחם הפנים ביום הלקחו</p>	<p>בימות החל וטרם שנכנסו לתוך הגן בשעה שאלו יוצאות אלו נכנסות והגן לא נשאר ריק בסוד לחם הפנים ביום הלקחו.</p>
<p>ואי תימא כד אתהדרו ביומי דחול³ במהכס (נ"א כמה) אתמשכן דוכתי לארכא ופותיא ורומא בגנתא ולא אתידע כגוונא דרזא דארץ הצבי דהוה אתמשך לכל סטרין ולא אתידע כגוונא דצבי דכל מה דאתרבי משכיה אתרבי לכל סטר ולא אתיידע ואית כמה נשמתין דכיון דסלקין תו לא נחתין</p>	<p>ואם תאמר כשחוזרים בימות החל במה (כמה) נמשכים המקומות לארך ולרחב ולרום בגן ולא נודע כמו סוד ארץ הצבי שהיתה נמשכת לכל הצדדים ולא נודע כמו הצבי שכל מה שגדל עורו גדל לכל צד ולא נכר ויש כמה נשמות שכיון שעולות שוב לא יורדות.</p>
<p>נשמתין סלקין ונשמתין נחתין לאתעטרא בהו עמאל קדישא ובמעלי שבתא לגולא דנשמתין איהו אלין אזלין ואלין אתיין אלין סלקין ואלין נחתין מאן חמי כמה רתיבין קדישין די משטטי לכאן ולכאן בלהו בחדוה כלהו ברעו באלין נשמתין לאעטרא לעמה קדישא לאעטרא לכמה צדיקיא בגנתא דעדן לתתא עד שעתא דכרוזא קאים וקארי מקודש מקודש כדין נייחא שכיח ושכיבו⁴ לבלא וחייבי גיהנם⁵ כלהו משתככי בדוכתייהו ואית לון נייחא ונשמתין כלהו מתעטרין אלין לעילא ואלין לתתא זכאה עמא דחולקא דא להון</p>	<p>נשמות עולות ונשמות יורדות להתעטר בהן העם הקדוש ובערב שבת הוא גלגול הנשמות אלו הולכות ואלו באות אלו עולות ואלו יורדות מי ראה כמה מרכבות קדושות שמשוטטות לכאן ולכאן כולן בשמחה כולן ברצון באלו הנשמות לעטר את העם הקדוש לעטר לכמה צדיקים גן העדן שלמטה עד שעה שהכרוז עומד וקורא מקדש מקדש אז נמצאת מנוחה ושוכך הכל וכל רשעי הגיהנם שוככים במקומם ויש להם מנוחה וכל הנשמות מתעטרות אלו למעלה ואלו למטה אשרי העם שזה חלקם.</p>
<p>בפלגות ליליא דמעלי שבתא דחכימין מתערין לשמושא דלהון ההוא רוחא עלאה דמתעטרין ביה כד יומא אתקדש בשעתא דאינון ניימי בערסייהו ונשמתין אחרנין דלהון בעאן לסלקא למחמי ביקרא דמלכא כדין ההוא רוחא עלאה דנחית במעלי שבתא נטיל היא נשמתא⁶ וסלקין לעילא ואתסחיא נשמתא אחרא בבוסמין דגנתא דעדן ותמן חמי מה דחמי</p>	<p>בחצות ליל שבת כשהחכמים מתעוררים לתשמישם אותה רוח עליונה שמתעטרים בה כשמתקדש היום בשעה שהם ישנים במטותיהם והנשמות האחרות שלהם רוצות לעלות לראות בכבוד המלך אז אותה רוח עליונה שיורדת בערב שבת נוטלת אותה נשמה ועולים למעלה ורוחצת נשמה אחרת בבשמים של גן העדן ושם רואה מה שרואה.</p>
<p>וכד נחתא לאשראה בדוכתאה בפלגות</p>	<p>וכשיורדת לשרות במקומה בחצות</p>

¹ כבר ידעת כי דין עונש גיהנם היותר גדול הוא י"ב חודש וביום השבת של סוף י"ב חודש אע"פ שנשאר עדיין קצת ימים עכ"ז לא נחתין מגן עדן הארץ ושם נשארין ואלו עומדים בגן עדן הארץ ביום השבת ואותן שהיו כבר שם עולין לגן עדן העליון ויש מהם שגם כן נשלם זמן תיקונים שלהם ונשארים למעלה בגן עדן העליון ושוב אינם חוזרים לירד וז"ש ואית כמה נשמתין דכיון דסלקין לא נחתין נשאר מקומם פנוי לאותן שהגיע זמנם לצאת מן הגיהנם ולכנוס לשם הרי ב' מיני נשמות ועוד סוג א' שהם אותן נשמות שיורדין בליל שבת בעולם הזה ואתעטרא בהו קדישא וכו' (זהר הריקע).

² רנג ע"א (הערת הזהר).

³ פי' ואין מקום מספיק לקבלם, ותרץ "כמה אתמשכן" וכו' (מ"מ).

⁴ שכבר סילק המסלק והטמין המטמין ונחה שקטה גלגולין דנשמות כדמסיק (אור יקר).

⁵ אותם שלא השלימו עונשם ויש להם עוד עיכוב הרבה, זה הכלל כל המשלים עיקר מנוחתו הוא בערב שבת, אגב אורחיה משלימין לו וכבר עולה שוב לא ירד, כי אין ראוי שיום שבת יעמדו בגיהנם ויום ג' ויום ד' ינוחו, אלא כיון שבאה מנוחתם בחול משלימין להם ביום שבת מקודם (אור יקר).

⁶ נשמה של חול (מ"מ).

<p>ליליא ההיא נשמתא תבאת לדוכתהא ובעי לאינן</p>	<p>הלילה אותה נשמה שבה למקומה וצריכים אותם</p>
<p>קלו/ב</p>	
<p>חכימין לומר חד פסוקא דאתערותא דההוא רוחא עלאה קדישא דעטרא דשבתא כגון (ישעיה סא א) רוח יהו"ה אלהים עלי יען משה יהו"ה אותי לבשר ענוים וגו' (יחזקאל א כא) בלכתם ילכו ובעמדם יעמדו ובהנשאים מעל הארץ וגו' (שם יב) אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו וגו' בגין דמתעטרן בההוא רוחא באתערותא דלהון בחדוה דשמושא ויהא נגידו דההוא רוח עלאה דשבתא בההוא שמושא דמצוה</p>	<p>החכמים לומר פסוק אחד של התעוררות של אותה רוח עליונה קדושה של עטרת השבת כמו (ישעיה סא) רוח ה' אלהים עלי יען משח ה' אותי לבשר ענוים וגו' בלכתם ילכו ובעמדם יעמדו ובהנשאים מעל הארץ וגו' אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו וגו' משום שמתעטרות באותה רוח בהתעוררותם לשמחת התשמיש ויהיה שפע של אותה רוח עליונה של השבת באותו תשמיש מצוה.</p>
<p>רב המנונא סבא¹ כד הוה² סליק מנהרא במעלי שבתא הוה יתיב רגעא חדא וזקיף עינוי והוה חדי והוה אמר דהוה יתיב למחמי חדוה דמלאכי עלאי אלין סלקין ואלין נחתין ובכל מעלי שבתא יתיב בר נש בעולם הנשמות זכאה איהו מאן דידע ברזין דמאריה</p>	<p>רב המנונא סבא כשהיה עולה מהנהר בערב שבת היה יושב רגע אחד ומרים עינוי והיה שמח והיה אומר שהיה יושב לראות את שמחת המלאכים העליונים אלה עולים ואלה יורדים ובכל ערב שבת יושב אדם בעולם הנשמות אשרי מי שיודע בסוד רבונו.</p>
<p>כד נהיר יממא³ ביומא דשבתא סליקו דחדוה סליק⁴ בכלהו עלמינ⁵ בנייהא בחדוה כדין (תהלים יש ב) השמים⁶ מספרים כבוד אל ומעשה ידיו מגיד הרקיע מאן שמים אלין שמים⁷ דשמא עלאה⁸ אתחזי בהו⁹ דשמא לא קדישא¹⁰ אתרשים¹¹ בהו¹¹</p>	<p>כשמאיר היום ביום שבת עלית השמחה עולה בכל העולמות במנוחה בשמחה אז השמים מספרים כבוד אל ומעשה ידיו מגיד הרקיע מי השמים אלו שמים שהשם העליון נראה בהם שהשם הקדוש רשום בהם.</p>
<p>מספרים מאי מספרים אי תימא¹² כמאן דמשתעי¹³ ספור דברים לאו הכי אלא דנהרינ¹⁴ ונציצין¹ בנציצו דנהורא² עלאה² וסלקין בשמא דכליל בנהירו דשלימו עלאה</p>	<p>מספרים מה הם מספרים אם תאמר כמי שמדבר ספור דברים לא כך אלא שמאירים ונוצצים בהתנוצצות של אור עליון ועולים בשם שכולל באור של</p>

¹ זה מקור לדברי האריז"ל שצריך טבילה בע"ש (שעה"כ סב ע"א).

² כד ע"א (הערת הזהר).

³ הענין הוא שכל יום חול בלילה הוא דין, ובמחצית הלילה לא כ"כ, וביום הוא חסד גמור ומנוחה לכל, לזה אמר כי ביום שבת לאותו ערך הוא עולה, מפני שבבוקר חסד גובר, וג' ראשונות מחוברות עמה, והעולמות כולם מאירות מאור הבינה (אור יקר).

⁴ בראשית ח ע"א (הערת הזהר).

⁵ ולא מאור שמחת הבינה לבד, אלא אור מנוחת החכמה מתלבש באותה שמחה (אור יקר).

⁶ כדמסיק, ולכך קורין ישראל מיד בבוקר מזמור זה (אור יקר).

⁷ השתא מפרש שמים בגזרת פעם פעמים, וכן שם א' שני שמות שמים (אור יקר).

⁸ דהיינו שם הוי"ה (אור יקר).

⁹ כנודע ששם הוי"ה בת"ת (אור יקר). הוא אימא (מ"מ).

¹⁰ דהיינו אדנ"י (אור יקר).

¹¹ שאין קורין שם הוי"ה אלא בשם אדנ"י, והיינו יחוד ב' שמות ת"ת ומלכות שמים ודאי (אור יקר). הוא אבא, ולפי שהוא נעלם אמר בו אתרשים (מ"מ).

¹² לא יעלה על הדעת ולא הוצרך הכתוב לשלול זה, שאין סכל סובר כך, אלא מספרים לשון ספירות (אור יקר).

¹³ לא רצה לפרש כך בפסוק, אין אומר ואין דברים, מפני שרצה לפרש בו סוד נכמס (אור יקר).

¹⁴ מצד החסדים (מ"מ).

<p>ומאן איהו ספור³ דנצצי בנהירו דשלימו דספר עלאה⁴ ובגין כך סלקין בשמא שלים⁵ ונהרין בנהירו שלים⁶ ונצצי בנצצו שלים⁷ אינהו מנצצי ונהרי בגרמייהו מגו נהירו דנצצו דספר עלאה ונצצי ונהרי לכל סטר וסטר (נ"א לכל כבוד וכבודל"ה) דמתדבקן ביה⁸ דהא מנייהו מההוא ספירו ונהירו נהיר כל עזקא⁹ ועזקא ונצץ בנצצו בגין דבהאי יומא מתעטרן שמים וסלקין בשמא קדישא יתיר משאר יומין</p>	<p>שלמות עליונה. ומה הוא הספור שנוצצים באור של שלמות הספר העליון ולכן עולים בשם שלם ומאירים באור שלם ונוצצים בהתנוצצות שלימה הם נוצצים ומאירים בעצמם מתוך אור של התנוצצות הספר העליון ונוצצים ומאירים לכל צד וצד (לכל כבוד וכבוד) שנדבקים בו שהרי מהם מאותה ספירות ואור מאירה כל טבעת וטבעת ונוצצת בהתנוצצות משום שביום הזה מתעטרים השמים ועולים בשם הקדוש יותר מבשאר הימים.</p>
<p>ומעשה ידיו ההוא מלא עלאה דנהיר מכל סטרין גניזין¹⁰ דאיהו מעשה ידיו¹¹ ותקונא דיליה דמתתקנא ביומא דא מכל שאר יומין</p>	<p>ומעשה ידיו אותו הטל העליון שמאיר מכל הצדדים הגנוזים שהוא מעשה ידיו ותקונו שמתתקן ביום הזה מכל שאר הימים.</p>
<p>מגיד הרקיע מאי מגיד משיך ונגיד לתתא מרישא דמלכא מליא מכל סטרוי הרקיע ההוא רקיע דאיהו מבועא דבירא¹² ודא איהו ההוא נהר דנפיק מעדן ודא איהו דנגיד ומשיך לתתא נגידו דטלא עלאה דנהיר ונצץ בנצצו מכל סטרין ודא רקיע אנגיד ליה במשיכו דרחימו</p>	<p>מגיד הרקיע מה מגיד מושך ושופע למטה מראש המלך מלא מכל צדדיו הרקיע אותו הרקיע שהוא מבוע הבאר וזהו אותו נהר שיוצא מעדן וזהו ששופע ומושך למטה שפע של טל עליון שמאיר ונוצץ בהתנוצצות מכל הצדדים והרקיע</p>

¹ מצד הגבורות (מ"מ). אור היא הארה, אמנם נציצו הוא בהיקות האור לנצוצות רבות, ולזה אמר "נהרי" בסוד אור מבינה, "ונצצי" בסוד תוספת בהיקות וכללות האור מהחכמה (אור יקר).

² חכמה על בינה (אור יקר). הוא בסוד י' ספירות דבחינת רוח שהם י' הנקודות הבאות מחכמה שנקראת נקודה עלאה, ובה סוד הנקודות שהן מאירות לי' ספירות דבחינת נפש שה"ס האותיות (רמ"ז). [כל הספירות] מקבלים מהחכמה, כי שם הוא שורש הנקודות כנ"ל. והחכמה הוא נקרא נקודה עלאה, נקודה סתימא, וכמו שאמרו בפ' שמות (דף ד ע"א), ומזהירים הי"ס דז"א להמלכות מאותו האור שמקבלים הם משרשם שלמעלה, שהוא החכמה אבא. והרי לנו עכ"פ כי ז"א מקבל את כל זוהר אור ד"ס המספרים ומזהירים מהאבא שהוא נקודה עלאה, כי באבא הנה שם הוא השורש דהי"ס שבז"א, וכמ"ש (תהלים קד כד) כולם בחכמה עשית, ולכן הוא הי"ד שבשם, ע"ש השורש דהי"ס שבו. וכן הוא השורש דהנקודות כנז', וכנ"ל רפ"ד. וזהו שמסיק הרב ואומר, הרי כי הספי' הם מחכמה נקודה עלאה, כי הרי ממנו הוא מקבל ז"א כנז'. והנה מביא הרב את כל זה לראייה לדבריו שעיקר הי"ס הם בהנקודות והרוח, וכמו שכתוב השמים מספרים, והרי נזכר בכתוב בפירוש מציאות הספי' על השמים שהוא ז"א והוא רוח, והוא מקבל אותם מחכמה נקודה עלאה, וכמ"ש בזוהר תרומה הנזכר. והרי לנו שעיקר הספי' הם בהנקודות והרוח (ביאורים ח"א סא ע"ד).

³ ספר וספר וסיפור הם חב"ד, וכמ"ש בפ' משפטים בשם הרב בדף קה שהדעת נק' מספר, ובזה יובן מ"ש הכא דכליל בנהירו דשלימו דספר עילאה ומאן איהו ספור דהיינו או"א שנק' ספר ודעת הנק' ספור מקבל מהם הז"א (מ"מ).

⁴ והנה מספרים הוא פועל יוצא לאחרים, ואין ספק דמכל שכן שהוא ספור בעצמו וז"ש לא ספור לבד שהוא שם בלתי שלם כיון שאינו יוצא לאחרים (אור יקר).

⁵ פי' שז"א נק' ספר כמו או"א (מ"מ).

⁶ פי' מצד החסדים (מ"מ).

⁷ מצד הגבורות (מ"מ).

⁸ ור"ל, שז"א מאיר לכל ספירה וספירה מספירות המלכות הנדבקים בו, וכתב בספר אור ישראל טעם שהמלכות נקרא כבוד, לפי שאבא יסד ברתא, ול"ב נתיבות חכמה יש באבא כמנין כבוד, לכך המלכות נקראת כבוד (מ"מ).

⁹ פי' ספי' המלכות נקראים עזקא (מ"מ).

¹⁰ פי' הטל ששורשו נמשך ממ"ס הנק' טלא דבדולחא, כמ"ש לקמן, וכד נגיד ומשיך ההוא טלא דבדולחא (מ"מ).

¹¹ פי' לפי שהטל נמשך מהמוח והדעת יש בו חו"ג שנק' ב' ידים, לכך אמר דאיהו מעשה ידיו (מ"מ).

¹² פי' יסוד דז"א (מ"מ).

<p>ותיאובתא לאשקאה שקיו דחדוה למעלי שבתא¹ וכד נגיד ומשיך ההוא מלא דבדולחא כלא (נגיד) מליא ושלים באתווי קדישין בכל אינון שבילין קדישין כיון דכלא אתחבר ביה אתעביד ביה ארהא לאשקאה ולברכא לתתא</p>	<p>הזה משפיע לו במשיכה של אהבה ותשוקה להשקות השקאת השמחה לערב שבת וכששופע ומושך אותו הטל של הבדלח הכל (שופע) מלא ושלם באותיותיו הקדושות בכל אותם שבילים קדושים כיון שהכל מתחבר בו נעשה בו דרך להשקות ולברך למטה.</p>
<p>יום ליום יומא ליומא ועזקא לעזקא השתא משתעי קרא בארה פרט היך שמים מספרים ומתקנין בספירו ובנציצו עלאה להאי כבוד והיך נגיד ומשיך ההוא רקיעא נגידו דטלא עלאה ואמר יום ליום יביע אמר יומא ליומא ודרגא לדרגא יחו (ס"א אוהו) לאתכללא דא בדא ולאנתהרא דא מן דא מההוא ספירו דמנצי ומנהרי שמים להאי כבוד יביע כמה דאת אמר מבע אתעביד וגו' אוהו לאנתהרא דא מן דא ולאנתנציא דא מן דא מההוא ספירו ונציצו</p>	<p>יום ליום יום ליום וטבעת לטבעת עכשיו מדבר הכתוב בדרך פרט איך השמים מספרים ומתקנים בספירות ובהתנוצצות עליונה לכבוד הזה ואיך שופע ומושך אותו הרקיע שפע של טל עליון ואומר יום ליום יביע אמר יום ליום ודרגה לדרגה יחווה (אוהז) להכלל זה בזה ולהאיר זה מזה מאותה ספירות שנוצצים ומאירים השמים לכבוד הזה יביע כמו שנאמר מבע אתעבד וגו' ממהרים להאיר זה מזה ולהתנוצץ זה מזה מאותו ספירות והתנוצצות.</p>
<p>אמ"ר² כללא דאתוון ושבילין דנפקין מאבא ואימא וההוא רישא דנפיק מנייהו דאיהו ברא בוכרא אל"ף אבא וכד איהו סליק ונחית אתחברת מ' בהדי א' ואיהו (ה"א) אם ר' רישא בוכרא³ כד מתחברן אתוון כלהו אמר דא נהירו דאבא ואימא וברא בוכרא ונהרין דא בדא בחבורא חדא שלטא ביומא דשבתא ועל דא כלא אתכליל דא בדא בנין למהוי חד ובגין כך אוהו דא בדא ההוא אמר שליטו עלאה למהוי כלא חד</p>	<p>אמ"ר כלל של האותיות והשבילים שיוצאים מאב ואם ואותו ראש שיוצא מהם שהוא בן בכור אלף אבא וכשהוא עולה ויורד מתחברת מ' עם א' והיא אם ר' ראש הבכור כשמתחברות כל האותיות אמר זה אור של אב ואם והבן הבכור ומאירים זה בזה בחבור אחד שולט ביום השבת ולכן הכל נכלל זה בזה כדי להיות אחד ולכן ממהרים זה בזה אותו אמר שליט עליון להיות הכל אחד.</p>
<p>וכד כל האי אתנגיד ואתמשך להאי רקיע כדין איהו אשקי ואנהיר לתתא להאי כבוד אל למעבד תולדין בדיוקנא דאינון</p>	<p>וכשכל זה נשפע ונמשך לרקיע הזה אז הוא משקה ומאיר למטה לכבוד אל הזה לעשות תולדות בדמות אותם</p>
<p>קלוא</p>	
<p>שמים דנהרין לההוא כבוד אל (ודא הוא דכתיב (&))</p>	<p>השמים שמאירים לאותו כבוד אל (וזהו שכתוב).</p>
<p>ולילה ללילה יחווה דעת רתיכין דילה⁴ (דא לדא) דאינון גופא דכרסיא וכלהו אקרונ</p>	<p>ולילה ללילה יחווה דעת מרכבותיה (זו לזו) שהן גוף הכסא וכולן נקראות לילות</p>

¹ מלכות (מ"מ).

² נבראו כל העולמות ב"ע על ידה [המלכות], ובסוד אמ"ר וק"ב [עי' שער מ"ד ומ"ן פרק ה' שזהו דרך המשכת הזרע וקליטתו אצל הנוק', והוא ראשי תיבות אור מים רקיע וק' ברכות], אשר אמרו בזוה"ק (פ' תרומה דף קסז ע"א, ודף קלו סע"ב, ובס"ת ריש פ' לך לך עו ע"ב) וכמבואר ענינם בדברי הרב בדרושי מ"ן (דרוש ה ו), והם התשע מאמרות דמע"ב שכתוב בכל א' מהם ויאמר אלה"ם (ביאורים ח"א נד ע"ג). לקמן קסז סע"א (לש"ו).

³ קעח ע"ב (הערת הזהר).

⁴ פרקי אברי המלכות הנקראת לילה, וקשרם יחד אמר "ולילה ללילה". "יחווה דעת" ירצה מלת יחווה הוא כמו יחיה, וכמו שמוכיח ואזיל, וירצה יחיה לשון חיים, יחיים ויולידם ומציאם בה, ומי הוא המחיה, הרקיע. ולמי הם התולדות, לת"ת (אור יקר). פי' ספירותיה נק' לילות, וספירות ז"א נק' ימים (מ"מ).

<p>לילות כמה דאת אמר (תהלים מז ז) אף לילות יסרוני כליותי רתיכא עלאה אתקרי ימים יום ליום רתיכא תתאה אקרי לילות לילה ללילה</p>	<p>כמו שנאמר אף לילות יסרוני כליותי מרכבה עליונה נקראת ימים יום ליום מרכבה תחתונה נקראת לילות לילה ללילה.</p>
<p>יחיה דעת יחיה יחיה יחיה תולדין דאינון (נ"א באינון) לה שמים¹ ואי תימא יחיה לאו יחיה תא חזי כתיב (בראשית ג ט) ויקרא האדם שם אשתו חוה כי היא היתה אם כל חי חוה וחיה במלה חדא סלקין² ועל דאסתלקי³ (נ"א דא אסתלק) י' ועייל ו' דאיהו כדקא יאות דהא ו' איהו חיינ³ ודאי ועל דא חוה וחיה י' (ס"א זעירא נטלא) נטלא⁴ חיינ מן ו' אופ הכא יחיה יחיה⁵</p>	<p>יחיה דעת יחיה יחיה יחיה תולדות שהם (בהם) שמים ואם תאמר יחיה לא יחיה בא וראה כתוב (בראשית ג) ויקרא האדם שם אשתו חוה כי היא היתה אם כל חי חוה וחיה במלה אחת עולים ועל שהסתלקה (זה הסתלקה) י' ונכנסה ו' שהוא כראוי שהרי ו' הוא חיים ודאי ועל זה חוה וחיה י' (קטנה נוטלת) נוטלת חיים מו' אף כאן יחיה יחיה.</p>
<p>דעת דא איהו רזא דשמים⁶ מה שמים⁷ שית סטרין אופ הכא שית סטרינ⁸ באינון תולדין⁹ דקא יחיה כגונא דיליה ועל דא יום ליום אתכליל בדרגא עלאה אמ"ר ולילה ללילה ברזא דדכורא דקא נהיר לה דאיהו שמייה (נ"א שמים) דעת</p>	<p>דעת זהו סוד השמים מה שמים ששה צדדים אף כאן ששה צדדים באותן תולדות שיחיה כמו שלו ולכן יום ליום נכלל בדרגה עליונה אמ"ר ולילה ללילה בסוד של הזכר שמאיר לה שהוא שמו (שמים) דעת.</p>
<p>ובגין דהאי אמר רזא עלאה איהו ולא כשאר אמירין¹⁰ אהדר קרא עליה ואמר אין אמר ואין דברים כשאר אמירין דעלמא אלא האי אמר רזא עלאה איהו בדרגין עלאין דלית</p>	<p>ומשום שאמר הזה הוא סוד עליון ולא כשאר האמירות חזר עליו הפסוק ואמר אין אמר ואין דברים כשאר אמירות העולם אלא האמר הזה הוא סוד עליון</p>

¹ ולזה לא אמר יוציא, שהיה מורה שהוא עצמו המוליד, או בידו כח ההולדה, ואינו, שהוא אבר פרטי למוליד, לזה אמר יחיה, החיותם על ידו. אמנם עיקרם בדעת שהוא הת"ת, וירצה יחיה ויוציא למציאות כל כחות הדעת. ואמר "יחיה", כי מציאותו א"ל ח"י, והוא יולידם ויצמיחם בסוד חי שבו, ויחיים בחיותו. וצריכים אנו לומר, כי מפני היות סוד יח"ה מהיסוד נמשך מהדעת, מיד הם נקשרות לילה ללילה, על דרך שפי' בענין יום ליום יביע אמר. כך "לילה ללילה", צריכים שנפרש, שהדעת שהוא שמים, גורם יחוד וקשר לילה ללילה. והשתא ניחא שפי' הכתוב "יחיה דעת", המקושר והמיוחד הכא על ידי יסוד, ולהתייחד ולהקשר גורם לילה ללילה, יתקשרו כמו שהוא מיוחד ומקושר, והיינו לילה ללילה, יקשר וייתיחד לתיקון היסוד, להוליד הדעת (אור יקר).

² "חי" הוא היסוד, "חיה" המלכות המקבלת מן היסוד, ונעשית ח"י ה', חיה, והיה ראוי, כי כשאמר אם כל חי, יאמר חיה שהוא המתייחס, ועכ"ז, מפני שלהיות שהמלכות, אם כל חי, רחל, ילדה את יוסף, אמר חו"ה, מפני שעל דאסתלק י' ועייל ו', דא איהו כדקא יאות, מפני שמקור החיים למלכות הוא מהת"ת הנק' עץ החיים (אור יקר).

³ כשבא לומר שהיא אם כל חי, ונקראת חיה, אמר חוה, לרמוז אל יעקב, המוליד את יוסף ברחל, והוא עץ החיים, וז"ש "וע"ד חוה וחיה", הא' על שם המשפיע, חיה משפעת חיים. חוה מקבלת החיים מן הת"ת (אור יקר).

⁴ המלכות נקראת י' זעירא, מקבלת מן ו' שהוא ז"א (מ"מ).

⁵ ופי' יחיה, היינו בחי' השפעת החיים. "יחיה" בחי' קבלתם מהת"ת, ובכלל קבלתם הוא השפעתם (אור יקר).

⁶ ירצה "שמים" ת"ת. אמנם דעת אינו הת"ת ממש, אלא "רזא דשמים" דהיינו סוד הת"ת, בהיותו ו"ק נעלמות בבינה, ומבינה למעלה הרבה מציאויות יש לו, ודרך כלל הם ו"ק הנעלמות מבינה ולמעלה, ורצה באומרו יחיה דעת (אור יקר). פי' לפי שנשמת הו"ק דז"א הוא הדעת כנודע, לכך ז"א נקרא דעת (מ"מ).

⁷ שאמר "השמים מספרים" הם ו' סטרין, והכרח לזה שהוא דעת, ודעת היינו כללות ו"ק כדפי', כן המלכות עז"ה לילה ללילה (אור יקר).

⁸ פי' הם ו"ק דבריאה כמש"ל (מ"מ).

⁹ היינו שישפיע שפע לתולדות מבחי' ו"ק, כמו שהוא מקבלת ממנו מו' קצוותיו, ולזה פעמים משפיע בהם מחסד, פעמים מגבורה, וכן מכל הששה (אור יקר).

¹⁰ פי' אמר דהכא אינו בז"א ומלכות שנק' אומר ודברים (מ"מ).

<p>תמן אמירן ודברים ולא אשתמעו כשאר דרגין דאינון רוא דמהימנותא דאינון קלא דמשתמעו אבל הני לא אשתמעו² לעלמין והיינו דכתיב בלי נשמע קולם.</p>	<p>בדרגות עליונות שאין שם אמירות ודברים ולא נשמעו כשאר הדרגות שהן סוד האמונה שהן קול שנשמע אבל אלה לא נשמעו לעולמים וזהו שכתוב בלי נשמע קולם.</p>
<p>אבל בכל הארץ יצא קום אף על גב דאינון טמירין עלאין דלא אתיידעו לעלמין נגידו ומשיכו דלהון אתמשך ואתנגיד לתתא ובגין ההוא משיכו אית לן מהימנותא שלימתא בהאי עלמא וכל בני עלמא משתעו³ רוא דמהימנותא דקודשא בריך הוא באינון דרגין כאילו אתגליין ולא הוו טמירין וגניזין והיינו ובקצה תבל מליהם מרישא דעלמא עד סיפי עלמא משתעאן אינון חכימי לבא באינון דרגין גניזין אף על גב דלא אתיידעו.</p>	<p>אבל בכל הארץ יצא קום אף על גב שהם נסתרים עליונים שלא נודעו לעולמים השפע והמשיכה שלהם נמשך ושופע למטה ומשום אותה משיכה יש לנו אמונה שלימה בעולם הזה וכל בני העולם מדברים סוד אמונות הקדוש ברוך הוא באותן דרגות כאלו נתגלו ולא היו נסתרים וגנוזים וזהו ובקצה תבל מליהם מראש העולם עד סוף העולם מדברים אותם חכמי הלב באותן דרגות גנוזות אף על גב שלא נודעו.</p>
<p>אבל במה אשתמודען בגין דלשמש שם אהל בהם בגין שמשא קדישא דאיהו משכנא מאינון דרגין עלאין קדישין⁴ ואיהו נהורא דנטיל כל נהורין גניזין וההוא משיכו דלהון ובגיניה אתהווי מהימנותא בכל עלמא.</p>	<p>אבל במה הם נודעים משום שלשמש שם אהל בהם משום השמש הקדושה שהיא משכן מאותן דרגות עליונות קדושות והוא אור שנוטל כל האורות הגנוזים ואותה משיכה שלהם ובגללו נראית האמונה בכל העולם.</p>
<p>מאן דנטיל לשמשא כמאן דנטיל לכלהו דרגין בגין דשמשא איהו אהל דאתכליל בהון ונטיל כלא ואיהו נהיר לכל אינון גווני נהורין לתתא ועל דא והוא כחתן⁵ יוצא מחפתו בנהירו ונציעו דכל נהורין גניזין דכלהו בתיאובתא ברעותא שלים יהבי ליה רעותייהו ונהירו דלהון כמה דלחתן אית רעו ותיאובתא דכלה (נ"א דכלהו) למיהב לה נבזבזן ומתנן ועל דא והוא כחתן יוצא מחפתו.</p>	<p>מי שנוטל את השמש כמי שנוטל את כל הדרגות משום שהשמש הוא אהל שנכלל בהם ונוטל הכל והוא מאיר לכל אותם הצבעים של האורות שלמטה ולכן והוא כחתן יוצא מחפתו באור והתנוצצות של כל האורות הגנוזים שכלם בתשוקה ברצון שלם נותנים לו רצונם ואורם כמו שלחתן יש רצון ותשוקה של הכלה (של כלם) לתת לה אוצרות ומתנות ולכן והוא כחתן יוצא מחפתו.</p>
<p>מאן חפתו דא עדן⁶ ורוא דא (שם ב י) ונהר יוצא מעדן⁷ עדן דא איהו חופא דחפיא על כלא ישיש כגבור ישיש מספרא דאור קדמאה⁸ דלא אשתכח ביה דינא כלל כגבור מספרא דגבורה ואף על גב דגבורה איהי דינא שלים כגבור כתיב ולא גבור בגין דאמתיק דינא בחסד⁹</p>	<p>מי זו חפתו זה עדן וסוד זה ונהר יצא מעדן עדן זוהי חפה שמכסה על הכל ישיש כגבור ישיש מצד של אור ראשון שלא נמצא בו דין כלל כגבור מצד הגבורה ואף על פי שגבורה היא דין שלם כתוב כגבור ולא גבור משום שממתיק דין בחסד ונוטל הכל כאחד בתשוקה ורצון שלם וכל זה</p>

¹ כתב הזהר בפ' בראשית דא"א נקרא קלא דלא אשתמע, וזו"ן נק' קלא דמשתמע (מ"מ).

² בראשית נ ע"ב (הערת הזהר).

³ פי' שהחכמים שבכל דור ודור מספרים ועוסקים בדרושי או"א, וברא בוכרא (מ"מ).

⁴ פי' שהז"א הוא האהל שנכנסים בו נה"י דא"א, והז"א הוא אהל המקבלם, ושיעור הכתוב "לשמש" שהוא ז"א, "שם" אותו המאציל העליון "אהל" שנכלל בהם ומתלבשים בו (מ"מ).

⁵ ז"א (מ"מ).

⁶ פי' בינה (מ"מ).

⁷ פי' ונהר, שהוא ז"א, יוצא מעדן שהיא בינה, להשקות את הגן, שהיא מלכות (מ"מ).

⁸ ב' פעמים אל בכללותה עשרה הם ישיש (רח"ו).

⁹ פי' שהגבורות נמתקו על ידי החסדים (מ"מ).

<p>ונטיל כלא כחדא בתיאובתא ורעותא שלים וכל דא לרוין ארח¹ כמה דאת אמר (ישעיהו מג טז) הנותן בים דרך² לאשקאה ולאשלמא נהירו דסיהרא בכל סטריין³ ולמפתח בה ארח לאנהרא לתתא</p>	<p>לרוץ ארח כמו שנאמר הנותן בים דרך להשקות ולהשלים את אור הלבנה בכל הצדדים ולפתח בה דרך להאיר למטה.</p>
<p>מקצה השמים מוצאו מסוייפי אלין שמים עלאיין⁴ דקאמרן איהו אפיק בנין דבסיומא דגופא איהו אפיק ובההוא אתר אשתמודע בין דכר לנוקבא ודא הוא דכתיב (דברים ד לב) ולמקצה השמים ועד קצה השמים קצה השמים דא עלמא עלאה⁵ ולמקצה השמים דא (מלכא ד)שלמא דיליה⁶ כמה דהאי נטיל כל נהוריין⁷ וכלהו ביה אוף הכי האי נטיל כל נהוריין⁸ וכלהו ביה ואיהו נפיק מקצה השמים</p>	<p>מקצה השמים מוצאו מסוף אלו השמים העליונים שאמרנו הוא מוציא משום שבסיום הגוף הוא מוציא ובאותו מקום נכר בין הזכר לנקבה וזהו שכתוב ולמקצה השמים ועד קצה השמים קצה השמים זה העולם העליון ולמקצה השמים זה (המלך ש) השלום שלו כמו שזה נוטל את כל האורות וכולם בו אף זה כך נוטל כל האורות והוא יוצא מקצה השמים.</p>
<p>ותקופתו דסחרא (ס"א דסיהרא) בכל אינון סטריין (נ"א ספירין)⁹ קדישיין דאתחזון⁹</p>	<p>ותקופתו שסובב (שהלבנה) בכל אותם הצדדים (הספירות) הקדושים שראויים</p>
<p>קלז/ב</p>	
<p>לאנתהרא ולאשתקאה ולנצצא מניה ואין נסתר לית מאן דאתחפיא מההוא נהירו¹⁰ דהא לכלהו אנהיר בכללא חדא¹¹ לכל חד וחד כמה דאתחזי ליה¹²</p>	<p>להאיר ולהיות משקים ולהתנוצץ ממנו ואין נסתר אין מי שמכסה מאותו האור שהרי לכלם הוא מאיר בכלל אחד לכל אחד ואחד כראוי לו.</p>
<p>וכד כלהו¹³ אשתלימו ואתנהירו מגו שמשא¹⁴ כדין סיהרא מתעטרא בגוונא דאימא עלאה¹⁵ שלימא בחמשיין תרעין ודא איהו דכתיב תורת יהו"ה¹⁶ תמימה¹ דהא כדין איהי</p>	<p>וכשכלם נשלמים ומאירים מתוך השמש אז הלבנה מתעטרת כמו האם העליונה שלימה בחמשים שערים וזהו שכתוב תורת ה' תמימה שהרי אז היא</p>

¹ פי' יסוד דנוק' נק' אורח (מ"מ).

² פי' יסוד דנוק' נקרא דרך (מ"מ).

³ רטו ע"א (הערת הזהר).

⁴ פי' יסוד דז"א מסוף ת"ת דז"א יצא, וז"ש ובההוא אתר אשתמודע בין דכר לנוק' (מ"מ).

⁵ ר ע"א (הערת הזהר). פי' שמים הוא ז"א, וקצה העליון בינה, וקצה התחתון הוא יסוד דז"א. והכתוב מתחיל ממטה למעלה, ולמקצה השמים, שהוא יסוד דז"א, עד קצה השמים, שהוא יסוד דאימא (מ"מ).

⁶ יסוד דז"א, ומביא ראיה מפסוק זה, שמה שאמר מקצה השמים מוצאו, דא יסוד דז"א (מ"מ).

⁷ פי' יסוד דאימא (מ"מ).

⁸ פי' יסוד דז"א (מ"מ).

⁹ פי' הארת היסוד דז"א היא מקפת וסובבת על כל הקצוות של מלכות, ליתן להם הארה (מ"מ).

¹⁰ וא"ת מה בא ללמדנו, הרי כתוב "ותקופתו על קצותם", שכל הקצוות יונקים ומאירים, לזה אמר ענין חדש, הודיענו שאין הקף זה להשפיע לכל א' לעצמו ח"ו, שאין ראוי שתהיה בחי' א' מאירה ובחי' א' אינה מאירה (אור יקר). ופי' הכתוב "ואין נסתר" מספירות המלכות, שלא לקבל הארה מיסוד דז"א, אלא כולם מקבלים ממנו (מ"מ).

¹¹ א"כ יאמר עתה הכתוב ב' ענינים: הא', "ואין נסתר", דלכולהו אנהיר בכללא חדא, ושמא תאמר שיהיה ההשפעה שוה לכולם יחד, כיון שמשפיעם דרך כלל ש"אין נסתר", שאין ראוי שתהיה חסד מאירה וגבורה נסתרת וכיוצא, לזה אמר "ותקופתו על קצותם" (אור יקר).

¹² בענין שחסד וגבורה יונקות בבת א', וכל א' כפי הנאות לה, וכן שאר מדות (אור יקר).

¹³ ו"ק שבמלכות (אור יקר).

¹⁴ שהם מאירים מת"ת, המלכות דרך כלל מתעטרא ומסתעפת (אור יקר).

¹⁵ שתהיה מאירה בחמשים שערי בינה (אור יקר).

¹⁶ ה' שהיא מלכות, תורה לת"ת (אור יקר).

<p>(שלימא) תמימה מכל סטרינ² ברזא דחמש דרגין כנוונא דאימא³ עלאה⁴ דאינון חמש רזא דחמשינ⁴</p>	<p>(שלמה) תמימה מכל הצדדים בסוד של חמש דרגות כמו האם העליונה שהם חמש סוד של חמשים.</p>
<p>ובגיני כך איהי אתיא בחמש חמש תיבין בגין לאשלמא לרזא דחמשינ תורת יהו"ה תמימה⁵ משיבת נפש הא חמש עדות יהו"ה נאמנה⁶ מחכימת פתי הא חמש פקודי יהו"ה ישרים⁷ משמחי לב הא חמש מצות יהו"ה ברה⁸ מאירת עיניים הרי חמש יראת ה' טהורה עומדת לעד הרי חמש משפטי ה' אמת צדקו יחדו הרי חמש וכולם באים בחמש חמש להכלל כמו האם העליונה.</p>	<p>ולכן היא באה בחמש חמש תבות כדי להשלים לסוד של חמשים תורת ה' תמימה משיבת נפש הרי חמש עדות ה' נאמנה מחכימת פתי הרי חמש פקודי ה' ישרים משמחי לב הרי חמש מצות ה' ברה מאירת עיניים הרי חמש יראת ה' טהורה עומדת לעד הרי חמש משפטי ה' אמת צדקו יחדו הרי חמש וכולם באים בחמש חמש להכלל כמו האם העליונה.</p>
<p>ועל דא יהו"ה יהו"ה שית זמנין לקבל שית סטרינ עלאין¹¹ דאינון רזא דשמא עלאה¹² (נ"א דשמיא עלאין)¹³ ועל דא סיהרא אתמליא ואשתלים בסדורא עלאה¹³ כדקא יאות ודא איהו ביומא דשבתא דכלא אשתלים כדקא יאות¹⁴ ברזא דשבתא עילא¹⁵ ותתא¹⁶ ועל דא ביומא דא אתוסף נהירו בכלא¹⁷ כדקאמרן שמים¹⁸ נטלי ממקורא דחיי¹⁹ בקדמיתא ואינון מנהרי ומתקני לכבוד עלאה²⁰ מרזא דספר</p>	<p>ולכן יהו"ה יהו"ה שש פעמים כנגש ששת הצדדים העליונים שהם סוד השם העליון (השמים העליונים) ועל זה הלבנה מתמלאת ונשלמת בסדור עליון כראוי וזהו ביום השבת שהכל נשלם כראוי בסוד השבת מעלה ומטה ולכן ביום הזה נוסף אור בכל כמו שאמרנו השמים נוטלים ממקור החיים בראשונה והם מאירים ומתקנים את הכבוד העליון מסוד הספר העליון האב של הכל ומסוד הספר האם</p>

1 ירצה שלימה, והיינו שלימות מכל וכל, בזה הוא שהיא כוללת ו"ק, וכל קצה וקצה כלול מחמש, והחמש הם חמשים, דהיינו סוד יה"ו, ו' ו"ק, ה' כלול מחמש, י' כל א' וא' מהחמש כלול מ', בענין שהם ו' פעמים חמשים שערי בינה, כפי בחינתם בו"ק (אור יקר).

2 דהיינו ו' ברזא דחמש, דהיינו ה' בכל א' וא' מהששה (אור יקר).

3 דאינון חמש: חסד נצח גבורה הוד ת"ת, כל א' כלול מעשר (אור יקר).

4 והם ו' פסוקים, ו' קצוות שבה, ובכל א' חמש תיבות וכל א' כלול מעשר ובלי ספק (אור יקר).

5 מצד החסד אברהם והיה תמים (אור יקר).

6 מצד הגבורה, ושם צריך נאמנות, שלא יטעוהו הקלי' (אור יקר).

7 מצד הת"ת, יש"ר א"ל (אור יקר).

8 מצד הנצח שבימין (אור יקר).

9 מצד הוד בשמאל ששם יראה (אור יקר).

10 מצד היסוד חותם אמת (אור יקר).

11 שהם ו"ק במקומן, ומשם נמשכות אליה השלימות (אור יקר). פי' ו"ק דימא (מ"מ).

12 בת"ת שם יהו"ה דהיינו סוד יה"ו כדפי' לעיל (אור יקר).

13 היינו סוד אפריון שפי' לעיל דעבדין ביה שמושא, והנה בימי החול יש בה סוד ו"ק שהם ו' סדרין, אמנם שלימותם הוא ביום שבת, שכל סדרי השמושים מששה ימים היו תלויים בלתי נשלמים עד שבא שבת מנוחה, שאז כולם יחד האירו בה מאור עליון (אור יקר).

14 ברזא דשבתא עילאה שהיא בינה, ותתאה שהיא מלכות, ואו' כולא אשתלים כל א' מו"ק (אור יקר).

15 דהיינו כל א' מהחמשים שערים מהבינה (אור יקר).

16 מלכות, שכולם האירו בה, והיא בהם ממש, כדפי' תורת ה' וכו' (אור יקר). פי' "עילא" ז"א, "ותתא" היא מלכות (מ"מ).

17 כדקאמרן, אפשר דאהדר לכל המדרגות הנזכרות במזמור, ואפשר דאהדר לענין הנשמות ומעלתן ומנוחת עליונים ותחתונים, ואמר "וע"ד", מפני סוד הייחוד הזה הנאמר במזמור, וקשר המדרגות כמבואר ממטה למעלה, מיד התחתונים מאירים אורם (אור יקר).

18 ת"ת (אור יקר).

19 בסוד הדעת, שהם עולים עד החכמה והבינה והכתר, ולכך נטלי ממקורא דחיי, ואלו עולים למעלה, לכך נטלו ממש. ואינם מאירה, ששם דקות יותר מאור למטה נעשה, ולכך מהם אל המלכות אמר "ואינון מנהרי וכו'" (אור יקר).

20 בראשית לה ע"ב (הערת הזהר).

<p>עלאה אבא דכלא ומרזא דספר אימא עלאה ואיהו מרזא דספור¹ ובגין כך מספרים כדקאמרן ברזא דתלת שמהן אלין² דשלטין ביומא דשבתא על כל שאר יומין</p>	<p>העליונה והוא מסוד הספור ולכן מספרים כמו שאמרנו בסוד שלשת השמות הללו ששולטים ביום השבת על כל שאר הימים.</p>
<p>ובגין כך תושבחתא דא קאמר דוד ברוח קדשא על נהירו ונציצו ושולטנו (ס"א ושלימו) דיומא דשבתא על כל שאר יומין (ס"א ותיקונא דיליה דאתתקן ביומא דא מכל שאר יומין³) בגין רזא דשמא עלאה⁴ דקא נהיר בנהירו ונציץ בנציצו ואשתלים בשלימו עילא ותתא וכדין תורת יהו"ה תמימה שבת דמעלי שבתא (ס"א רזא דשמור כבוד לילה דהא היא תורת יהו"ה תמימה תורה שבעל פה משה קבל תורה מסיני והא אתערו על תורה שבעל פה דאלו תורה שבכתב הא כתיב (דברים לא כה) ויצו משה את הלויים וגו' לקוח את ספר התורה ודא ללואי אתחזי להאי דאחיד בשמשא ומלכא דאתיא מיניה משה נהיר לישראל ארבעין שנין שמשא ביומי ותורת יהו"ה דא מעלי שבתא) ברזא דהא כדקאמרן</p>	<p>ולכן התשבחת הזו אמר דוד ברוח הקודש על האור והתנוצצות ושלטון (ושלמות) של יום השבת על כל שאר הימים (ותקונה שנתקנת ביום זה מכל שאר הימים) בשביל סוד השם העליון שמאיר באור ונוצץ בהתנוצצות ונשתלם בשלמות מעלה ומטה ואז תורת ה' תמימה שבת של ערב שבת (סוד של שמור כבוד לילה שהיא תורת ה' תמימה תורה שבעל פה משה קבל תורה מהרי התעוררו על התורה שבעל פה שאלו תורה שבכתב הרי כתוב ויצו משה את הלויים וגו' לקוח את ספר התורה וזה ראוי ללויים לזה שאוחז בשמש והמלך שבא ממנו משה מאיר לישראל ארבעים שנה שמש ביום ותורת ה' זה ערב שבת) בסוד אחד כמו שאמרנו.</p>
<p>ואתקיננו (ס"א אנשי כנסת הגדולה סידורא דתושבחתא) חברייא שירותא דתושבחתא מאינן תושבחתן דדוד מרזא דא השמים דאיהו נטיל ברישא ונהיר לכל שאר ולבתר ההוא נהיר⁵ דנפיק מעדן ודא איהו רזא (תהלים לג א) רננו צדיקים ביהו"ה בגין דהאי נהיר כניש ונטיל כלא מרזא דשמים ברזא עלאה⁶ ומקורא דחיי⁷ כלא כדקא יאות ביומא דא ושמשא אתקין לאנהרא כדקא יאות ביומא דא</p>	<p>ותקנו (אנשי כנסת הגדולה הסדור של השבח) החברים ראשית התשבחות מאותן תשבחות של דוד מסוד זה השמים שנוטל בראש ומאיר לכל השאר ואחר כך אותו נהר שיוצא מעדן וזהו סוד רננו צדיקים בה' משום שהנהר הזה כונס ונוטל הכל מסוד השמים בסוד עליון ומקור החיים הכל כראוי ביום זה והשמש מתקן להאיר כראוי ביום הזה.</p>
<p>ולבתר סיהרא דקא מתפרשת מסטרא אחרא ביומא דא בגין לאתנהרא מן שמשא ודא איהו (שם לד א) לדוד בשנות⁸ את טעמו וגו' ולבתר דאתפרשת מיניה הא אתחברת בשמשא ותושבחתא דא בכ"ב אתוון⁹ דאעיל בה שמשא בסיהרא ותושבחתא דא פרישו</p>	<p>ואחר כך הלבנה שנפרדת מהצד האחר ביום הזה כדי להיות מאירה מן השמש וזהו לדוד בשנותו את טעמו וגו' ואחר שנפרדת ממנו הרי מתחברת בשמש ותשבחת זו בעשרים ושתים אותיות שמכניס בה השמש בלבנה ותשבחת זו פרדת הלבנה מן הצד האחר ותשבחת של</p>

¹ פי' שהז"א ג"כ מקבל מדעת הנק' ספור (מ"מ).

² פי' ספר וספר וספור, שהוא או"א ודעת (מ"מ).

³ גליון (הערת הזהר).

⁴ פי', ז"א שמקבל חו"ג, וז"ש "דקא נהיר בנהירו ונציץ בנציצו" (מ"מ).

⁵ פי' יסוד דז"א (מ"מ).

⁶ פי' אבא (מ"מ).

⁷ פי' בינה, שיסוד דאימא נקרא מקורא דחיי (מ"מ).

⁸ ושיעור הכתוב, "לדוד" שהיא מלכות, "בשנותו את טעמו לפני אבימלך", "אבימלך" פי' שנתגדלה ונעשית

פנים בפנים עם ז"א הנק' אבימלך, אזי "ויגרשהו" לס"מ "וילך" (מ"מ).

⁹ פי' הם כ"ב אתוון שיש במזמור בשנותו את טעמו (מ"מ).

<p>דסיהרא מסמרא אחרא ותושבחתא דכ"ב אתוון בנהירו דשמשא ולבתר אתחברותא וסליקו דמטרוניתא עם בעלה ודא איהו (שם צ) תפלה למשה! איש האלהים אתחברותא ואתדבקותא דאתתא בבעלה לפרשא ימינא ושמאלא לקבלא לה ולמהוי כחדא בחבורא חדא (למהוי חד ברזא חד וכל אלין שמים מספרים לון ומתקנין לון מכאן ולהלאה תושבחן אחרנין דחדוה ותיאובתא שלימתא אבל הני אינון תקונא שלימתא עלאה ברזא דשמא קדישא כדקא יאות ותושבחן אלין אתקיננו בתקונא דשבתא דאיהו סליק ואתעטר בעטרוי² כדקא יאות וסלקין ברזא דשמא קדישא³ למהוי חד ברזא דכבוד אל⁴ דשמים מספרים ליה וזהרין ליה כדקאמרן)</p>	<p>עשרים ושתיים אותיות באור השמש ואחר כך התחברות ועלית המלכה לבעלה וזוהי (שם צ) תפלה למשה איש האלהים התחברות והתדבקות אשה בבעלה לפרש ימין ושמאל לקבל אותה ולהיות כאחד בחבור אחד (להיות אחד בסוד אחד וכל אלו שמים מספרים להם ומתקנים אותם מכאן והלאה תשבחות אחרות של שמחה ותשוקה שלימה אבל אלו אותם תקון השלמות העליונה בסוד של השם הקדוש כראוי ותשבחות אלו התקיננו בתקון של שבת שהוא עולה ומתעטר בעטרותיו כראוי ועולים בסוד השם הקדוש להיות אחד בסוד של כבוד אל של השמים מספרים לו וזהרים לו כמו שאמרנו).</p>
<p>ודא איהו מזמור שירו ליהו"ה שיר חדש תושבחתא דא הא⁵ אוקימנא אבל אף על גב דאתערנא ביה אתערו דחברייא דקא אתערו שפיר איהו דהנהו</p>	<p>וזוהו מזמור שירו לה' שיר חדש התשבחת הזו הרי בארנוה אף על גב שהתעוררנו בה התעוררות החברים שהתעוררו יפה הוא</p>
<p>קלח/א</p>	
<p>פרות עלות כד הוו נטלי ארונא אתערו בהאי תשבחתא כמה דאת אמר (ש"א ו יא) וישרנה הפרות בדרך ומה שירה הוו אמרי (תהלים צח א) מזמור שירו ליהו"ה⁶ שיר חדש⁷ כי נפלאות עשה רזא דא איהו כנוונא דלעילא בשעתא דאינון חיות נטלי (ארונא) כרסייא⁸ לארמא ליה לעילא אינון אמרי תושבחתא דא</p>	<p>שהפרות הללו עלות כשהיו נושאות את הארון התעוררו בתשבחת הזו כמו שנאמר (שמואלא ו) וישרנה הפרות בדרך ואיזו שירה היו אומרות מזמור שירו לה' שיר חדש כי נפלאות עשה הסוד הזה הוא כדוגמא שלמעלה בשעה שאותן חיות נושאות את (הארון) הכסא להרים אותו</p>

1 פי' תפלה שהיא מלכות שהתחברה עם משה (מ"מ).
 2 פי' ז"א ביום השבת, נתעלה ויקבל העטרות מאבא (מ"מ).
 3 פי' שנקרא ספר כמו אר"א כמש"ל (מ"מ).
 4 פי' כדי להזדווג עם המלכות שנק' כבוד אל, כמ"ש הרב, שהמלכות ביום שבת, הפנימי שלה הוא ס"ג, גימ' כבוד א"ל, ולכך נק' ביום השבת כבוד אל (מ"מ).
 5 בראשית קכג ע"ב (הערת הזהר).
 6 ירצה לבשון "וכל בנות השיר יוצאים בשיר", דהיינו לשון שלשלת, שמשתלשלת ועולה ע"י התעוררות תחתון, והיינו שירו לה' שיר, מלכות בעלייתה למעלה (אור יקר).
 7 אז "שיר חדש" ודאי ירצה, שנתחדשה סוד חידושה של הלבנה ביום שבת כדפי' לעיל, ואז היא עולה הרמתה, והיינו אומרנו "ואחד לא אקרי אלא וכו'" (אור יקר).
 8 הענין הזה תמוה, למה יצטרך הכסא אל החיות, וכי כסא נושאות, כסא נושא את נוזאיו, והענין נ"ל שהוא בסוד היחוד. והנה היחוד בימי החול הוא כמו גלות שכינה בקרוב וכו', ולכך אין יחוד בחול אלא בסוד ההיכלות וכו', ולזה אין כסא מתרומם בימי החול, אלא אדרבה השפע הוא נשפע ממנה למטה, אמנם ביום החול הזמירות וק"ש בברכותיה לרומם סוד ד' היכלות אל היכל אהבה, דהיינו היכל לבנת הספיר אל תוך היכל עצם השמים, ושניהם אל היכל נוגה, ושלתם אל היכל זכות, וארבעתם סוד אהבה נכנסות אל היכל אהבה, וזה סוד תיקוני ק"ש. ואח"כ עולים אל היכל הרצון ששם סוד ד' חיות, ומשם נכנס כולו אל היכל קדש הקדשים. והרי לפי זה אין עליה לכסא בימות החול ואין זמיר המלאכים ושירת חיות גורם יחוד אלא למטה, והכסא בלתי מתרומם. אמנם ביום השבת, אין זה למטה אלא למעלה, וכל שירת החיות לסלק סוד לבושיין דשבת שהוא סוד הבריאה, לקשר פרקי כסא פרק אל פרק, מעין קשר פרקי היכלות ביומין חול, והיינו חיות משבחות "בשעתא דאינון נטלי כורסייא", דהיינו כסא מתרומם בזמנם ושבחם

<p>ואי תימא אמאי כתיב הכא חדש והא תדיר קאמרי תושבחתא דא אלא ודאי חדש איהו¹ וחדש לא אקרי אלא באתחדותא דסיהרא כד אתנהירת מן שמשא כדין איהו חדש ודא איהו שיר חדש הושיעה לו ימינו² וזרוע קדשו³ הא אתערותא דימינא ושמאלא לקבלא לה⁴</p>	<p>למעלה הן אומרות תשבחת זו. ואם תאמר למה כתוב כאן חדש והרי תמיד אומרים תשבחת זו אלא ודאי שהוא חדש וחדש לא נקרא אלא בהתחדשות הלבנה כשנאורה מהשמש אז הוא חדש וזהו שיר חדש הושיעה לו ימינו וזרוע קדשו הרי התעוררות של ימין ושמאל לקבל אותה.</p>
<p>ותושבחתא דא כד נטלי ארונא⁵ קא משבחהן לה כד סלקין לבית שמש כגוונא דעגלות סלקין לבית שמש וכלא ברזא חד סלקין בנין דבשבת איהו סליקו דכורסייא⁶ לסלקא לעילא תקונא דתושבחתא דא בשבת אלין תושבחן כלהו אתקיננו בשבת לשבחה ליה עמא יחידא בעלמא</p>	<p>ותשבחת זו כשנושאות הארון משבחות אותה כשעולות לבית שמש כמו שעגלות עולות לבית שמש והכל עולים בסוד אחד משום שבשבת היא עלית הכסא לעלות למעלה התקון של התשבחת הזו בשבת כל התשבחות הללו תקנו לשבת לשבח אותו העם היחיד בעולם.</p>
<p>מזמור שיר ליום השבת (תהלים צב א) תושבחתא דא אדם הראשון קאמר לה בשעתא דאתתרך מגנתא דעדן ואתא שבת ואנין עליה ואוקמוה חברייא תושבחתא דא עלמא תתאה קא משבחה לגבי עלמא עלאה יומא (דכלא ביה) דאיהו כולו שבת מלכא דשלמא דיליה ודא איהו מזמור שיר ולא כתיב מאן קאמר ליה כמה דאוקימנא</p>	<p>מזמור שיר ליום השבת (תהלים צב) התשבחת הזו אדם הראשון אמר אותה בשעה שגרש מגן עדן ובאה שבת והגנה עליו ובארוה החברים את התשבחת הזו משבח העולם התחתון את העולם העליון יום (שהכל בו) שהוא כלו שבת המלך שהשלום שלו וזהו מזמור שיר ולא כתוב מי אמר אותו כמו שבארנו.</p>
<p>ליום השבת יומא עלאה שבת עלאה דא שבת ודא שבת מה בין האי להאי אלא שבת סתם דא שבת דמעלי שבתא יום השבת דא שבת דלעילא דא יום ודא לילה (שמות לא טז) ושמרו בני ישראל את השבת הא ליליא רזא דנוקבא (שם כ ח) זכור את יום השבת הא יום רזא דדכורא ובנין כך מזמור שיר ליום השבת</p>	<p>ליום השבת היום העליון השבת העליונה זו שבת וזו שבת מה בין זה לזה אלא שבת סתם זו שבת של ערב שבת יום השבת זו שבת שלמעלה זה יום וזה לילה ושמרו בני ישראל את השבת הרי לילה סוד של נקבה (שם כ) זכור את יום השבת הרי יום סוד של זכר ולכן מזמור שיר ליום השבת.</p>
<p>ואשבחן בכמה אתר דעלמא תתאה⁷ לא סליק בשמא⁸ ואתיא סתם⁹ כגון האי וכגון</p>	<p>ומצאנו בכמה מקומות שהעולם התחתון עולה בשם ובא סתם כמו זה</p>

והתעוררותם, ואז הם אומרים שיר זה (אור יקר). ועי' עולת תמיד יא ע"א ענין עליית העולמות בחול. וכן שם דף ה ע"א.

¹ הענין שיר היא המלכות המתלבשת בכסא ביום שבת כאו' ראיתי את אדני יושב על כסא רם ונשא, והיא נקראת שיר כדפי' בשירי השירים (אור יקר).

² חסד (אור יקר).

³ גבורה המתקדשת ונטהרת מן החיצונים (אור יקר).

⁴ הם ב' זרועות החתן, שמקבלת בהם הכלה בחסד החבוק, ולפרש דברי החברים שאמרו, שהפרות שוררו שיר זה עם הנז' (אור יקר).

⁵ היינו הכסא ששכינה עליו, העולה לבית שמש. ירצה אל הת"ת הנקרא שמש, ו"בית שמש" היינו בין ב' זרועותיו בתוך חופתו (אור יקר).

⁶ ולא בחול כדפי' לעיל, שאין זוג החול עולה אלא אל ימות החול, אמנם ביום שבת היחוד באצילות בסוד לבושין דבריאה, דהיינו "סליקו דכורסייא לסלקא לעילא" (אור יקר).

⁷ פי' מלכות משבח לגבי עלמא עילאה, פי' ז"א (מ"מ).

⁸ פי' לא הזכיר מי הוא המשבח, אלא אמר מזמור סתם (מ"מ).

⁹ וירא קב (הערת הזהר).

<p>ויקרא אל משה וכגון (שם כד א) ואל משה אמר¹ עלה אל יהוה כלהו סתים שמא ולא סליק ביה (אלא) (ס"א וכלא) בגין דאית ביה דרגא עלאה ולגבי דרגא עלאה איהו לא סליק בשמא² נהורא דשרגא לא סליק ביממא בנהורא דשמשא ועל דא לא סליק בשמא וכל אלין תושבחן דשבת דאיהו כבוד (נ"א ביום השבת דאיהו תושבחתא) יום איהו תושבחתא עלאה על כל שאר יומין (ס"א וכל אלין תושבחן אתקיננו בתיקונא דשבתא דאיהו סליק ואתעטר בעטרין עלאין עטרין קדישין על כל שאר יומין)</p>	<p>ויקרא אל משה וכמו ואל משה אמר עלה אל ה' כולם שם נסתר ולא עולה בו (אלא) (והכל) משום שיש בו דרגה עליונה ואל הדרגה העליונה הוא לא עולה בשם אור המנורה לא עולה ביום באור השמש ועל זה לא עולה בשם וכל אלה תשבחות השבת שהיא כבוד (יום השבת שהיא תשבחת) היום היא תשבחת עליונה על כל שאר הימים (וכל אלו התשבחות התקינו בתקון של שבת שהיא עולה להתעטר בעטרות עליונות מקומות קדושים על כל שאר הימים).</p>
<p>נשמת כל חי הא חברייא אתערו ביה מלין דקשוט³ אבל אית לן לאדכרא⁴ האי נשמתא דפרחא⁵ מההוא חי העולמים ובגין דאיהי דיליה⁶ דמניה נפקן כל ברכאן ושריין ביה והוא אשקי ומברך לתתא האי נשמתא דנפקא מניה אית לה רשו לברכא להאי אתר⁷</p>	<p>נשמת כל חי הרי החברים עוררו בו דברי אמת אבל יש לנו להזכיר הנשמה הזו שפורחת מאותו חי העולמים ומשום שהיא שלו שממנו יוצאות כל הברכות ושורות בו והוא משקה ומברך למטה הנשמה הזו שיוצאת ממנו יש רשות לברך את המקום הזה.</p>
<p>ועל דא פרחין נשמתין מההוא חי במעלי שבתא אינון נשמתין⁸ דאינון פרחאן ממש מברכין להאי אתר דאק' שם מתתא וההוא אתר דנפקי מניה מברך ליה לעילא והאי שם מקבלא ברכאן מתתא ומעילא ואתכלילת מכל סטריין</p>	<p>ולכן פורחות הנשמות מאותו חי בערב שבת אותן נשמות שפורחות ממש מברכות מקום זה שנקרא שם מלמטה ואותו מקום שיוצאות ממנו מברך אותו למעלה ושם זה מקבל ברכות ממטה וממעלה ונכללת מכל הצדדים.</p>
<p>ביומי דחול איהי מקבלא ברכאן משאר נשמתין דקא מברכין לה מתתא ביומא דשבת איהי מקבלא ברכאן מאינון נשמתין עלאין דקא מברכאן לה בארבעין וחמש תיבין</p>	<p>בימי החל היא מקבלת ברכות משאר הנשמות שמברכות אותה מלמטה ביום השבת היא מקבלת ברכות מאותן נשמות עליונות שמברכות אותה בארבעים וחמש תבות כחשבון מ"ה (מנשמת כל חי עד</p>

¹ קלא ע"א (הערת הזהר). עי' בזה"ק פ' תרומה קלא ע"א שמט"ט נקרא בשם הוי"ה שמו כשם רבו, אמנם עי' בכ"מ בזה"ק (ח"א ק"ב ע"ב, ובח"ב קכ"ה ע"ב) באופן אחר (דע"ה ח"א נג ע"א).

² פ' כיון שנזכר ז"א שהוא יום השבת, אין המלכות עולה בשם (מ"מ). במקום הדכורא אינה עולה הנוקבא בשם כלל, וכמ"ש בזה"ק (תרומה קמז ע"ב ושם קלח ע"א) (דע"ה ח"א עה ע"ד), וה"ה כאשר נתגלה ב' אורות, רק מזכירים העליון בשם (דע"ה ח"א כד ע"ג), כאשר שהם שניהם ביחד, נקראת היא על שמו כמ"ש בזה"ק בראשית (מט ע"א) (כללים ח"א קב ע"ב). לקמן קמז ע"ב (לש"ו)

³ רה (הערת הזהר).

⁴ בתפלתינו ביום שבת (אור יקר).

⁵ שאין עיקרה אלא מבינה, אמנם בהיותה שם עד בואה ליסוד נעלמת במשך הטיפה תוך הגוף, ובבואה לפי האמה, יורה כחץ. כן הנשמה פרחא מהיסוד למלכות, שנעתקת בחינת זכר אל בחינת נקבה, והוא נקרא חי העולמים, משום דעביד תולדות. א"כ הנשמה שהוא הולידה והצמיחה, אנו קוראים אותו חי (אור יקר).

⁶ כבר פ' בספר הפרדס יחס אשר לנשמה עם ההשפעה בשער נשמה ובשער הכוונה, ודרך כלל לא יוכל להמשיך רק כפי אחיזתו, ולזה מפני יחס אשר לנשמה ביסוד ומיסוד באה למלכות, יש כח להשפיע מהיסוד הברכות שיש בו ג' סגולות, המחייבות ענין זה: הא', דאיהי דיליה, הנשמה. הב', דמיני נפקן, שטבע הברכות לצאת, והקרוב אל הדבר קלה@, שבסיבות יספיקהו. הג', והוא "אשקי ומברך" למקום שהנשמה רוצה להשפיע (אור יקר).

⁷ פ' למלכות (מ"מ).

⁸ פ' נשמות יתרות (מ"מ).

<p>כחושבן מ"ה (מנשמת כל חי עד והאחרונים^א) (ס"א וברזא דחמשין תיבין כחושבן מ"י) כמה דאוקימנא^א ברזא מ"ה וברזא מ"י דא עלמא עלאה ודא עלמא תתאה נשמת כל חי (ס"א עד האחרונים) מ"ה ומן ואילו פינו מלא שירה עד ומלפנים סלקא תושבתא אחרא חמשין תיבין ואף על גב דלא קיימא תמן מלה בחושבנא^ב סלקא חושבנא רזא מ"י ומתמן ולהלאה סלקא תושבתא אחרא לחשבון (מ"ה) מאה תיבין תשלומין דכלא^ג וחד רתיכא^ד על מה דשריא דאיהו</p>	<p>(והאחרונים) (ובסוד של חמשים תבות כחשבון מ"י) כמו שבארנו בסוד מ"ה ובסוד מ"י זה העולם העליון וזה העולם התחתון נשמת כל חי (עד והאחרונים) מ"ה ומן ואלו פינו מלא שירה עד ומלפנים עולה התשבחת האחרת חמשים תבות ואף על גב שלא עומד הדבר בחשבון עולה החשבון סוד מ"י ומשם והלאה עולה התשבחת האחרת לחשבון (מ"ה) מאה תבות תשלומים של הכל ומרכבה אחת על מה ששורה שהוא</p>
<p>קלח/ב</p>	<p>תשלום (אותו שלם עליון).</p>
<p>תשלומא (ס"א ההוא שלימא עלאה) וכל שבחא דא וכל מלין אלין^ה כלהו שייפין ידיען בחושבנא לתשלומא דשבת ולאשתלמא מנייהו כדקא חזי^ו זכאה עמא דידעי לסדרא שבחא דמריהון כדקא יאות מכאן ולהלאה סדורא דצלותא כמה דאתתקנת</p>	<p>וכל השבח הזה וכל הדברים הללו כולם איברים ידועים בחשבון לתשלום שבת ולהשתלם מהם כראוי אשרי העם שיודעים לסדר את שבח רבונם כראוי מכאן והלאה סדור התפלה כמו שתקן.</p>
<p>כתיב (תהלים כב כ) ואתה יהו"ה אל תרחק^ז אילותי לעזרתי חושה דוד מלכא אמר דא בשעתא דהוה מתקן ומסדר תושבתא דמלכא בגין לחברא שמשא בסיהרא כיון דהוה מתקן ומסדר שבחין דליה^ח לאתחברא אמר ואתה יהו"ה אל תרחק</p>	<p>כתוב ואתה ה' אל תרחק אילותי לעזרתי חושה דוד המלך אמר את זה בשעה שהיה מתקן ומסדר את תשבחת המלך כדי לחבר את השמש ללבנה כיון שהיה מתקן ומסדר את שבחיו להתחבר אמר ואתה ה' אל תרחק.</p>
<p>ואתה יהו"ה רזא דחברותא^ט חדא בלא פרודא אל תרחק כיון דאיהי סלקא לאתעטרא בבעלה^י וכלא בעלמא עלאה^י ומתמן בעי</p>	<p>ואתה ה' סוד של חברות אחת בלי פירוד אל תרחק כיון שעלתה להתחבר עם בעלה והכל בעולם העליון ומשם רוצה</p>

¹ הקדמה ב ע"א (הערת הזהר).

² פי' כי כל החשבונות בסיהרא אינון (מ"מ).

³ פי' מלכות (מ"מ).

⁴ פי' ארגמ"ן שהם כסא דידה, ואע"פ שכבר עשינו רמז למלכות, במ"ה תיבין הראשונים, מ"מ חוזרים ועושים תיקון פעם אחרת, שהם סוד המאה תיבין, א"נ י"ל "תשלומא דכולא" הוא ז"א, שכל ספי' כלולה מעשר הם מאה, ו"חד רתיכא" היא מלכות (מ"מ).

⁵ גם התיבות בעצמם הם פרקים במרכבות העליונות, ששבת בסוד רוחניותו נשלם ונגמר מתוכו, ולכן אינו בחול אלא בשבת, ועם היות שהשבת בעצמו נתקן במרכבות האלו, עכ"ז "ולאשתלמא וכו'" (אור יקר).

⁶ מלמטה ומלמעלה תקנום אנשי כנסת הגדולה בתפלתנו (אור יקר).

⁷ ענין זה לומר לנו מה הכוונה בהיותנו עושים תיקונים אלו, אחר שהם עצמם מתוקנות, ולזה כלל ואמר, שכל מגמתנו הוא לכלול נפשותינו בכל היחוד הזה. והטעם שהרוחניות העליון כשנשלם ונגמר, מסתלק למעלה, והתחתונים נשארים ריקנים בלי טוב, שרוחניות הקדוש מסתלק. וכשיש בתחתונים מי שהוא יודע לתקן השבח הנאות אל מנוחת שבת, ולתקן למטה סוד המרכבה, נקשרים התחתונים ברוחניותה, ואז אינו מסתלק הרוחניות אלא מתעטר בראש המתקנים, ומנוחת שבת מתעטר בעולם התחתון כמו שהוא מעוטר בעולם העליון, והיינו דברי דוד המלך ע"ה "ואתה ה'" (אור יקר).

⁸ כיון דהוה מתקן, היה חושש שאחר שנעשה סוד "אתה" מלכות, "ואתה" שניהם יחד, הו"ה שהוא הגבורה ביחוד זכר עושה חיל, "אל תרחק" אם היות שהם עולים להקשר למעלה לא יתרחק מן התחתון, מפני שהיא עולה מדרגה אחר מדרגה ראשונה יתקן המלכות ויעלה אל הת"ת "לאתעטרא בבעלה" (אור יקר).

⁹ רנא ע"א קמ ע"א קעט ע"ב (הערת הזהר).

¹⁰ פי' שהמלכות מתחברת עם הז"א (מ"מ).

<p>לסלקא לאין סוף² לאתקשרא כלא לעילא לעילא³ ובגין כך אל תרחק לאסתלקא מינן לשבקא לך⁴</p>	<p>לעלות לאין סוף להתקשר הכל למעלה למעלה ולכן אל תרחק להסתלק מאתנו ולעזב אותנו.</p>
<p>ובגין כך בגו סדורא דתושבחתא בעאן ישראל לאתכללא תמן⁵ ולא תדבקא בהדיהו מתתא דאלמלא יבעי לאסתלקא⁶ האי כבוד הא ישראל לתתא אחידן ביה ותקפין ביה דלא שבקי ליה לאתרחקא מנייהו ועל דא צלותא בלחש כמאן דמליל ברוא עם מלכא ובעוד דאיהו ברוא עמיה לא אתרחקא מניה כלל</p>	<p>ולכן בתוך סדור התשבחת צריכים ישראל להכלל שם ולהדבק עמם מלמטה שאלמלא ירצה להתעלות הכבוד הזה הרי ישראל למטה אחוזים בו ומחזיקים בו שלא יעזב אותנו להתרחק מהם ולכן התפלה בלחש כמי שמדבר בסוד עם המלך ובעוד שהוא בסוד עמו לא מתרחקת ממנו כלל.</p>
<p>אילותי מה איל וצבי⁷ בשעתא דאולי ומרחקי מיד אהדרן לההוא אתר דשבקי אופ קודשא בריך הוא אף על גב דאסתלק לעילא לעילא באין סוף מיד אהדר לאתריה מאי טעמא בגין דישראל לתתא אתאחדן ביה ולא שבקין ליה לאתנשיא (מניה) ולא אתרחקא מנייהו ועל דא אילותי לעזרתי חושה</p>	<p>אילותי מה איל וצבי בשעה שהולכים ומתרחקים מיד חוזרים לאותו מקום שעזבו אף הקדוש ברוך הוא אף על גב שהתעלה למעלה למעלה באין סוף מיד חוזר למקומו למה משום שישראל למטה אחוזים בו ולא עוזבים אותו להיות נשכח ולהתרחק מהם ולכן אילותי לעזרתי חושה.</p>
<p>ובגין כך בעינן לאתאחדא ביה בקודשא בריך הוא ולאחדא ביה כמאן דאמשיך מעילא לתתא דלא ישתבק בר נש מניה אפילו שעתא חדא ועל דא כך סמיך גאולה לתפלה בעי לאחדא ביה ולאשתעי בהדיה בלחישו ברוא דלא יתרחק מינן ולא ישתבק מינן ועל דא כתיב (דברים ד ד) ואתם הדבקים ביהוה אלהיכם היים כלכם היום (תהלים קמד ט) אשרי העם שככה לו אשרי העם שיהוה אלהיו</p>	<p>ולכן צריכים להתאחד עם הקדוש ברוך הוא ולאחז בו כמי שממשיך מלמעלה למטה שלא ישאר איש עזוב ממנו אפילו שעה אחת ולכן כשסומך גאולה לתפלה צריך לאחז בו ולדבר עמו בלחש בסוד שלא יתרחק מעמנו ולא יעזב מעמנו ולכן כתוב ואתם הדבקים בה' אלהיכם היים כלכם היום (תהלים קמד) אשרי העם שככה לו אשרי העם שה' אלהיו.</p>
<p>בההיא שעתא קם רבי שמעון וחבריא אופ הכי קמו ואזלו אמר רבי אלעזר לרבי שמעון אבוי אבא עד הכא הוינא יתבי בצלא דאילנא דחיי בגנתא דעדן מכאן ולהלאה דאנן אזלין אצטריך לן למיהך באררחוי דנטרן אילנא דא אמר ליה אנת תשרי בשירותא למפתח בארחה</p>	<p>באותה שעה קם רבי שמעון והחברים אף כך קמו והלכו אמר רבי אלעזר לרבי שמעון אבוי אבא עד כאן היינו יושבים בצל של עץ החיים בגן עדן מכאן והלאה שאנו הולכים צריך לנו ללכת בדרכי השומרים את העץ הזה אתה תתחיל בראשית לפתח בדרך.</p>

¹ אח"כ שניהם בבינה (אור יקר ומ"מ). ועד כאן עדיין יש כח בנו להאחז, משום שאנו כלולים בנשמה מבינה (אור יקר).
² כדי שיהיה הכל מקושר ומיוחד ביחוד האמיתי, ויהיו שם המדות כולם שוות כעליון כתחתון (אור יקר).
³ כדי שנהיה אנחנו בנפשותינו אוהזים באלהות העליון, וביחוד הזה אנו מתחכמים בתיקון א' (אור יקר).
⁴ אלא לעולם אנו קשורים במדות, והם מסתלקות ואנו קשורים בהם ע"י מה שכללנו עצמינו בתיקונים אלו (אור יקר).
⁵ והא כיצד בהיותם למעלה למעלה, אין אנו משיגים, אלא קודם שיתרחק נכלול עצמינו שם (אור יקר).
⁶ בעוד מנוחת שבת נמצא שם (אור יקר).
⁷ עי' לעיל יד ע"א, ועקודים ח' (ביאורים ח"ב מה ע"א).

<p>פתח ואמר ויקחו לי תרומה כמה דאתמר¹ במאי איהי תרומה² ברזא דזהב³ דהא מתמן אתזנת בקדמיתא בנין דאיהו⁴ גבורה תתאה⁵ דאתיא מסטרא דזהב ואף על גב דאתיא מסטרא דזהב⁶ כל עקר לא אשתארת אלא בסטרא דכסף דאיהו ימינא⁷</p>	<p>פתח ואמר ויקחו לי תרומה כמו שנאמר במה היא תרומה בסוד הזהב שהרי משם נזונה בתחלה משום שהיא גבורה תחתונה שבאה מצד הזהב ואף על גב שבאה מצד הזהב כל עקר לא נשארת אלא בצד הכסף שהוא ימין.</p>
<p>ורזא דא כוס⁸ של ברכה⁹ דאצטריך לקבלא ליה בימינא ובשמאלא וכל עקר לא אשתארת אלא בימינא¹⁰ (ס"א ושמאלא אתעדי מניה¹¹ ולא וכו') ושמאלא אתער ימינא ולא אתדבק ביה בנין דאיהו אתייהיב בין ימינא ושמאלא¹² ושמאלא אתאחיד תחותיה¹³ וימינא אתאחיד ביה לעילא¹⁴ כמה דאת אמר (שיר ב ז) שמאלו תחת לראשי¹⁵ וימינו תחבקני¹⁶ זהב וכסף¹⁷ כמה דאת אמר (חגי ב ח) לי הכסף ולי הזהב והא אתמר</p>	<p>וסוד זה כוס של ברכה שצריך לקבלה בימין ובשמאל וכל העקר לא נשאר אלא בימין (והשמאל נעזב ממנה ולא וכו') והשמאל מעורר את הימין ולא נדבק בו משום שהוא נתן בין ימין ושמאל והשמאל נאחז תחתיו וימין נאחז בו למעלה כמו שנאמר שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני זהב וכסף כמו שנאמר לי הכסף ולי הזהב והרי נתבאר.</p>
<p>ונחשת דא איהו¹⁸ גוון כגוונא דזהב¹⁹ בנין דאצטבע מגוון זהב ומגוון דכסף²⁰ ועל דא</p>	<p>ונחשת זהו צבע כגון הזהב משום שנצבע מגוון זהב ומגוון כסף ולכן מזבח</p>

¹ היא המלכות המיוחדת עם הת"ת דהיינו "לי תרומה", ופי' תרומה היינו שהיא מסתלק ומתרוממת למעלה (אור יקר).

² שמסתלק למעלה (אור יקר).

³ דהיינו שמאלו תחת לראשי, שהגבורה אוזנת בה ומסלקה, וטעם למה תקדם אליה הזהב והגבורה, מפני שעיקרה שמאלית (אור יקר). פי' שהמלכות בנינה מהגבורות (מ"מ).

⁴ ולכך הדין להגבר בא אליה, אלא שהחסד אינו מניחה, ומיד וימינו תחבקני, נמצאו אוזנים בה ב' זרועות, גבורה בדיניה, וחסד בחסדיה, והגובר משניהם, החסד (אור יקר).

⁵ ולזה הקרוב אליה אל סילוקה היא הגבורה זרועה השמאלית, ובמקום אחר פי' כי הגבורה היא אוזנת בה, מפני ראותה שגברו הרחמים, ת"ת, בחסד, ואח"כ ת"ת בגבורה. כשגבורה רואה שהיא מתבטלת, משפעת הדין אל המלכות. וכיון שהחסד רואה שהמלכות מתעוררת בדין, מיד באה אליה, ומחברה בימין, והיינו טעם "שמאלו תחת וכו'" (אור יקר).

⁶ והיה ראוי שיהיה הדין גובר בה (אור יקר).

⁷ והחסד גובר בה ונשארת בימין (אור יקר).

⁸ הקדמה א ע"א (הערת הזהר). מלכות שעולה אלהים (אור יקר).

⁹ להשפיע מהת"ת, וקודם לזה החבוק ונוטלו בב' ידיו, דהיינו שמאלו תחת לראשי וימינו וכו', ועכ"ז אל היחוד ואל הברכה "לא אשתאר וכו'" (אור יקר).

¹⁰ החסד גובר, ולא תאמר א"כ ימצא בה החסד והגבורה, כיון שגם הגבורה התחילה בה, כדכתיב שמאלו וכו' (אור יקר).

¹¹ דהיינו שגובר החסד כ"כ בה, עד שבטלה כל כח הדין מכל וכל, והא כיצד, כי מפני הקדמת השמאל הוא מתחלש, ומאן דאליים גבר, כי תחלה יקדם הגבורה, מפני שהיא יסודה מן הגבורה כדפי', ואח"כ באה החסד על ידן הגבורה, והוא למטה והחסד למעלה וגובר על הדין (אור יקר).

¹² כשנוטל הכוס המברך בין ב' ידיו, צריך שיכוון שתהיה יד שמאל למטה מהכוס, ויד ימין למעלה מן הכוס (אור יקר).

¹³ מפני שהגבורה דין ומקדמת ונוטלת בחינות אחרונות שבה, שהם דין (אור יקר).

¹⁴ בבחינות ראשונות שבה, שהם רחמים וחסד (אור יקר).

¹⁵ דהיינו למטה בבחינות תתאה (אור יקר).

¹⁶ בבחינות עליונות למעלה (אור יקר).

¹⁷ היינו תרומה מלכות, תחלה זהב, ואח"כ תהיה כסף כנדרש (אור יקר).

¹⁸ היינו המלכות שבין ב' זרועות, והיינו הנחשת, הלבן שגוונו מעורב מגוון כסף וזהב, שמורה היות בה ב' גוונין, ואינו המלכות בבחינתה בסוד החבוק למעלה, ששם נשארת בימין בסוד כוס של ברכה, אלא דווקא בבחינת היותה בתחלת החיבוק וכו' (אור יקר).

¹⁹ פי' מלכות נקראת נחשת, והיא כגוונא דזהב שהם הגבורות (מ"מ).

²⁰ פי' שיש בה הארת חו"ג שנקרא זהב וכסף (מ"מ).

<p>מזבח הנחשת קטן אמאי איהו קטן כמה דאת אמר (מ"א ח סה) כי המזבח אשר לפני יהוה קטן מהכיל את העולה וגו' כמה דאת אמר (ש"א יז יד) ודוד הוא הקטן ואף על גב דאיהו קטן כלא אתאחיד בגויה ואי תימא מזבח אחרא אקרי קטן לאו הכי דלאו קטן בר האי דכתיב (בראשית א טז) את המאור הגדול לממשלת היום ואת המאור הקטן לממשלת הלילה ודא איהו המאור הקטן המאור הגדול דא מזבח הפנימי דאיהו מזבח הזהב</p>	<p>הנחשת קטן למה הוא קטן כמו שנאמר כי מזבח הנחשת אשר לפני ה' קטן מהכיל את העלה וגו' כמו שנאמר ודוד הוא הקטן ואף על גב שהוא קטן הכל נאחז בתוכו ואם תאמר מזבח אחר נקרא קטן לא כך שאין קטן פרט לזה שכתוב את המאור הגדל לממשלת היום ואת המאור הקטן לממשלת הלילה וזהו המאור הקטן המאור הגדל זה המזבח הפנימי שהוא מזבח הזהב.</p>
<p>ותכלת קלמ"א</p>	<p>ותכלת</p>
<p>דא איהו תכלת דציצית תכלת דא איהו כרסייא רזא דתפלה דיד תכלת דא איהו כרסייא דדיינין ביה דיני נפשות בגין דאית כרסייא דדיינין ביה דיני ממונות ואית כרסייא דדיינין ביה דיני נפשות ועל דא כל גוונין טבין לחלמא¹ בר גוון תכלא בגין דינדע דהא נשמתיא סלקא בדינא וכר נשמתיא סלקא בדינא גופא אתדן לאשתצאה ואצטריך ההוא חלמא לרחמיין סניאין</p>	<p>זוהי תכלת של ציצית תכלת זהו הכסא סוד של תפלין של יד תכלת זהו הכסא שבו דנים דיני נפשות משום שיש כסא שדנים בו דיני ממונות ויש כסא שדנים בו דיני נפשות ולכן כל הצבעים טובים לחלום פרט לגון תכלת כדי שידע שהרי נשמתו הרי עולה בדין וכשנשמה עולה בדין הגוף נדון להתכלות וצריך אותו החלום לרחמים רבים.</p>
<p>תכלת דא איהו כרסייא דכתיב ביה (יחזקאל א כו) כמראה אבן ספיר דמות כסא וכתוב (ואש מתלקחת) ונגה לו סביב בגין דעבדין ביה כריכין לציצית וכד נגה לו אתהדר לגוון ירוק כגון כרתי מההיא שעתא ואילך אשתרי זמנא דקריאת שמע דהא אשתני גוון תכלא מכמה דהוה ובגין כך אסיר למידן דיני נפשות בלילה בגין דשלטא ההוא גוון תכלא בההוא זמנא ואתידיב רשו למחטף נפשא בלא משפט דהא משפט לא שלטא בההוא זמנא כד אתי צפרא ואתער ימינא דלעילא נפיק ההוא נהורא ומטי עד האי תכלא ואשתני מכמה דהוה וכדין שלטא עליה ואתדבק ביה כרסייא אחרא קדישא מההיא שעתא ואילך זמנא דקריאת שמע</p>	<p>תכלת זהו כסא שכתוב בו כמראה אבן ספיר דמות כסא וכתוב ונגה לו סביב משום שעושים בו כריכות לציצית וכשנגה לו הופך לגון ירק כגון כרתי מאותה שעה ואילך מתחיל זמן קריאת שמע שהרי השתנה צבע תכלת מכמו שהיה ולכן אסור לדון דיני נפשות בלילה משום ששולט אותו צבע תכלת באותו זמן ונתנה רשות לחטף נפש בלי משפט שהרי משפט לא שולט באותו זמן כשבא הבוקר ומתעורר הימין שלמעלה יוצא אותו האור ומגיע עד התכלת הזאת ומשתנה מכמו שהיה ואז שולט עליו ונדבק בו כסא קדוש אחר מאותה שעה ואילך זמן קריאת שמע.</p>
<p>וארגמן² דא כנופיא דכלילא כל גוונין כחדא ותולעת³ שני⁴ כתיב שני וכתוב שנים¹</p>	<p>וארגמן זה כנוס שכולל כל הצבעים כאחד ותולעת שני, כתוב שני, וכתוב</p>

¹ קלה ע"א קנב ע"א בראשית נא ע"ב (הערת הזהר).

² ת"ת (רח"ו).

³ מלכות (רח"ו).

⁴ עיין מה שכתבתי פרשת בראשית (ו ע"ב) על פסוק (משלי לא, כא) כי כל ביתה לבוש שנים (רמ"ז). ז"ל: והנה תולעת שני הם חסדים כנז' בפרשת תרומה, ותולעת שני שהוא מיכאל שריכם, שהוא ירקיב ויכלה כל

<p>דכתיב (משלי לא כא) כי כל ביתה לבוש שנים אלא האי איהו גוון אקרי שני דנטיל כל גוונין ביה וכלא איהו חד שני ושנים שנים כד כלהו כלילין ביה כחדא שני דנפיק מכרסייא עלאה דשלטא על תכלת מסטרא דימינא² ודא איהו אפוטרופוסא דישראל דכתיב ביה (דניאל י כא) מיכאל שרכם תולעת דחיליה בפומיה כתולעת דמתבר כלא ועקר כלא³</p>	<p>שנים, שכתוב "כי כל ביתה לבוש שנים". אלא זהו צבע שנקרא שני שנוטל בו את כל הצבעים והכל אחד שני ושנים שנים כשכלם כלולים בו כאחד שני שיוצא מהכסא העליון ששולט על תכלת מצד הימין וזהו האפוטרופוס של ישראל שכתוב בו (דניאל י) מיכאל שרכם תולעת שכחה בפיה כתולעת שמשברת הכל ומעקרת הכל.</p>
<p>תולעת שני ושש תרין גוונין כחדא דימינא ושמאלא חיור וסומק ושש בוצא איהו דשית חוטין מתחברין ודא איהו דכתיב (שם ו) וגויתו כתרשיש ובאלין תרין כלילין תרין אחרנין</p>	<p>תולעת שני ושש שני צבעים כאחד של ימין ושמאל לבן ואדם ושש הוא בוץ שששה חוטים מתחברים וזהו שכתוב וגויתו כתרשיש ובשני אלה כלולים שני אחרים.</p>
<p>ועזים גבוראן תתאי דלבר להפיא⁴ על פנימאי וכלא אצטריך ואצטריך למיהב דוכתא לכלא דהא מסטרא דדהבא קאטיין ועורות אלים מאדמים משיכו דתרין סטריין דימינא ושמאלא להפיא בדוכתא אחרא</p>	<p>ועזים גבורות תחתונות שלחוץ לכסות על הפנימיים והכל צריך וצריך לתת מקום לכל שהרי מצד הזהב הם באים וערת אילם מאדמים משיכה של שני צדדים של ימין ושמאל לכסות במקום אחר.</p>
<p>ועורות תחשים סטרא חדא אית דרבי גו סטרא אחרא בחורבא ולא בישובא אשתכח ודא איהו סטר דכיו ואקרי תחש</p>	<p>וערת תחשים צד אחד יש שגדל בתוך הצד האחר בחרבה ולא נמצא בישוב וזהו צד טהר ונקרא תחש.</p>
<p>בספרא דשלמה מלכא אית גו האי מזבח הנחשת דקאמרן רזין עלאין דהא מזבח אדמה</p>	<p>בספרו של שלמה המלך יש בתוך מזבח הנחשת שאמרנו סודות עליונים שהרי</p>

שרי אומות העולם, וידוע שמיכאל הוא בחסד, ואע"ג דתולעת שני הוא אדום שהוא גבורה, חסדים דאימא קאמר, שהיו גבורות דאבא שבאו ביסוד דאימא ונעשו כאן חסדים דאימא בסוד חכם בבינה.
¹ זה יתבאר לך ממה שיתבאר בפ' אמור (דף קנ ע"ב) וממה שביארנו לעיל בפ' יתרו (דף סח ע"ב) בתוספתא ההיא ושם נתבאר כי מציאות החסד נקרא יומם יומא דכליל לכולהו יומין כי הוא מתפשט בחמש הספירות אשר למטה ממנה. וכולן אינן מקבלות אור ושפע אלא על ידה ובאמצעותה כנז' שם. והנה היא לבדה נקראת שני בערך עצמה בלשון יחיד, כי היא נוטלת כל גוונין בה כי לכן נקראת יריעה מרקמה כנז' שם, אבל בבחינת כל שאר החסדים המתפשטים למטה ממנה נקראת שנים בלשון רבים (שער מאמרי רשב"י).

² פירוש כי החסד העליון נק' תולעת והוא היוצא מכרסייא שהיא הבינה שבבריאה, והתולעת הוא החסד שביצירה, ושני הוא בחי' החסד החיצונה שביצירה (נ"ל שבעשיה שהיא לבוש אל התולעת שהוא החסד שביצירה) ואומר שני דנפק מכרסייא הוא כי כיון שהוא לבוש של החסד עצמו היוצא מן הכרסייא. לכן גם זה נאמר עליו שגם הוא יוצא מן הכרסייא, ולכן נקרא שני להורות כי התולעת הוא הראשון, וזה הוא שני לו. ומן זה השני נפק מיכאל אפוטרופוסא דישראל. ואמנם יש בזה קצת קושיא כי הרי החסד הוא לובן ואיך קראו תולעת שני שהוא אודם. וזה יתבאר ממ"ש תולעת שני תרין גוונין כחדא דימינא ושמאלא חיור וסומק. והענין הוא במה שנודע גם כן. כי פני אריה הוא בימין שהוא בחסד והנה אריה הוא בגמטר' גבורה. אמנם הענין הוא להורות הכלל הנודע כי החסד כלול בגבורה והגבורה כלולה בחסד ונמצא כי בחסד עצמו יש גבורה ונמצא שהוא כלול מתרין גוונין ימינא ושמאלא. ונמצא כי מה שקראהו תולעת שני שהיא אל בחינת הגבורה הכלולה בו שהוא אריה בגמטריא גבורה כנז' (שער מאמרי רשב"י).

³ והכל כאן, דכאן נטיל כל גוונין וכאן פומא, וכאן הוא מיכאל דכליל כל הד' חיות, ולכן אע"ג שהוא ימינא מ"מ הו אשני בכל גוונין (יהל אור ח"א יט ע"ד)

⁴ והנה סוד שעיר של ר"ח, הנה הוא על ב' ענינים שהם היפך זה מזה, כי השעיר עצמו הנה הוא מסטרא דדינא, והגם שהוא מהמינים טהורים, אך הוא מצד הגבורות והדינין שהם שורש הקליפות, ומשם הוא ניקתם, וכמ"ש בזוה"ק (פ' תרומה קלט ע"א) ועזים גבורן תתאי דלבר לחפיא כו', [וכן הוא שם (קמז ע"ב וקס ע"א ורלג ע"ב רסט ע"א וקפה סע"א) ובדברי הרב שער קליפת נוגה (פרק ט)]. והנה ע"י שמקריבים אותו להקב"ה, הנה אתכפייא ע"ז הסטרא אחרא ונחלש כחו, כי נלקח בזה בלעו מפיו, וע"ד שאמרו בפ' פקודי (רלז ע"א) בענין הקרבן עגל שהקריב אהרן הנאמר ר"פ שמיני (דע"ה ח"ב קנו ע"א). קמז ע"ב קס ע"א קפה ע"א רלג ע"ב ח"ג כה ע"ב מא ע"ב (לש"ו).

<p>כתיב (שמות כ כא) מזבח אדמה תעשה לי וגו' ודא איהו רזא כדקא יאות נחשת כד שלטין טורין אחרנין ואיהי צריכא למיזן לון אצטבע! בהאי גוון למיזן לון ואינון אקרונ הרי נחשת</p>	<p>כתוב מזבח אדמה תעשה לי וגו' וזהו סוד כראוי נחשת כששולטים הרים אחרים והיא צריכה לזון אותם נצבעת בגון הזה לזון אותם והם נקראים הרי נחשת.</p>
<p>ואינון הרי נחשת² אתמשך מנייהו רוחא חדא מגו האי מזבח וכד האי מזבח אסתלק בסליקו אחרא כדין אסתלק את נ' דאיהו מזבח קדישא ואשתאר רוחא דאלין טורי נחשת וכד ההוא רוחא אסתליק בקיומיה אקרי תחש דהא אסתלק מניה את נ'</p>	<p>ואותם הרי נחשת נמשך עליהם רוח אחת מתוך המזבח הזה וכשמזבח זה מתעלה בעליה אחרת אז מסתלקת אות נ' שהוא מזבח קדוש ונשארת הרוח של הרי הנחשת הללו וכשאותה רוח מתעלית בקיומה היא נקראת תחש שהרי הסתלקה ממנה אות נ'.</p>
<p>והאי אתפרש לכמה רוחין אחרנין ואקרונ אוף הכי ועל דא אקרי ההוא עמא (חד) תחש כמה דאת אמר (בראשית כב כד) ואת תחש³ ואת מעכה אינון הוו ידעי בהאי חיה דמשכנא דאקרי על שמהון</p>	<p>וזה נפרד לכמה רוחות אחרות ונקראים אף כך ולכן נקרא אותו העם (אחד) תחש כמו שנאמר ואת תחש ואת מעכה הם היו מכירים את החיה הזו של המשכן שנקראת על שמם.</p>
<p>ועצי שטים אלין אינון ריזין קדישין דאינון לוחי משכנא ואינון אקרונ ברזא דלהון כתיב עצי שטים עומדים וכתיב (ישעיה ו ב) שרפים עומדים</p>	<p>ועצי שטים אלו אותם סודות קדושים שהם לוחות המשכן והם נקראים בסוד שלהם כתוב עצי שטים עמדים וכתוב שרפים עמדים.</p>
<p>מכאן ולהלאה שמן למאור משיכ⁴ דמשה רבות קדישא לאמשכא עלייהו אבני שהם ואבני מלואים אלין אבני קדשא יסודי דמקדשא ברתוכין קדישין⁵ אלין אודמנן בלחודייהו ליקר ולשבחא בלבוש יקר לעיינא כהנא בהו תמן ולאדכרא (ולברכא) תריסר שבטין ועל דא תריסר אבנין כמה דאתמר</p>	<p>מכאן והלאה שמן למאור משיכה של שמן משחה קדוש למשך עליהם אבני שהם ואבני מלואים אלו אבני קדש יסודות המקדש במרכבות הקדושות הללו מזדמנים לבדם לכבד ולשבח בלבוש כבוד לעין הכהן בהם שם ולהזכיר (ולברך) שנים עשר שבטים ולכן שתים עשרה אבנים כמו שנתבאר.</p>
<p>תליסר זינין אינון בר תריסר אבנין יקירין אלין וכלהו סלקין לכ"ה אתוון⁶</p>	<p>שלשה עשר מינים הם פרט לשתיים עשרה האבנים היקרות הללו וכולם עולים לעשרים וחמש אותיות</p>
<p>קלמ"ב</p>	

¹ הצלם דנבוכדנצר כנזכר בתקונים (דף קיב ע"ב) כי הרי זה הנוגה דמות הצלם ב"ס. כי מה שנקרא צלם הוא לפי שכבר ידעת כי הוא גוף ומלבוש אל הנשמה, בסוד צלם מוחין דקדושה והבן זה. כי הנוגה היה ראשו זהב טוב וכן החזה כסף טוב, אבל מהחזה ולמטה שהוא מקום המלכות שבחזה, נוקבא דדכורא דנוגה, שם הוא טו"ר בסוד נחושת כנזכר (פ' תרומה קלט ע"א). וזה שאמר שם כי כשהמלכות רוצה לזון החצונים, שהוא סוד (תהלים קג יט) ומלכותו בכל משלה, היא מפרנסת ע"י קלי' נוגה, וז"ש דאצטבע' בהאי גוון למיזן לון. ואז בהזדווג דוכרא דנוגה עם נוקבא יוצאין משם נפשות גרים, בסוד (בראשית יב ה) ואת הנפש אשר עשו בחרן והבן זה. וזהו (שמות כה ה) ועורות תחשים, כי תחש דנחושת הוא ח"ש, קול דממה דקה נוגה, ות' מלכות שבה, וזה נרמז פ' תרומה (קלט ע"א) ופקודי (רס ע"א) (ע"ח שער קלי נוגה ג).

² רס ע"א (הערת הזהר).

³ קמז ע"ב (הערת הזהר).

⁴ שמן למאור (רח"ו).

⁵ ב"ב מלאכים נושאי הכסא (רח"ו).

⁶ ר"ל עם ב"ב אבני חושן והן ביחודא דעמודי הכסא שהן כ"ד דיחודא תרין וחד דפקודי (דף רכח ע"א), רק שב' אותיות הן אותן עצמן דכ"ב דקדמו, והן נגד ב' אבני השוהם, שהם א' מאבני החושן, ושלקן יוסף כלל כל השבטים, וכן אבנו שהוא שוהם, בו כתובים כל השבטים באפוד, וכ"ה הוא כ"ב וג' דיה"ו והוא כנגד תנ"ך וכ"ב אתוון כמש"ל (יהל אור).

<p>ברזא עלאה דיחודא ולקבל אלין גליף ואתקין משה¹ כ"ה אתון ברזא דפסוקא דיחודא דכתיב (דברים ו ד) שמע ישראל יהו"ה² אלהינו יהו"ה אחד ואינון כ"ה אתון גליפן מהקקן ברזא דלעילא</p>	<p>בסוד העליון של היחוד וכנגד אלה חקק ותקן משה עשרים וחמש אותיות בסוד הפסוק של היחוד שכתוב שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד והם עשרים וחמש אותיות גלופים חקוקים בסוד שלמעלה.</p>
<p>יעקב בעא לאתקנא לתתא ברזא דיחודא ואתקין בכ"ד אתון ואינון ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד³ ולא אשלים לכ"ה אתון בגין דעד לא אתתקן משכנא כיון דאתתקן משכנא ואשתלים מלה קדמאה דהוה נפיק מניה כד אשתלים לא מליל אלא בכ"ה אתון לאחזאה דהא אשתלים דא כגוונא דלעילא דכתיב (ויקרא א א) וידבר יהו"ה אליו מאהל מועד לאמר⁴ הא כ"ה אתון</p>	<p>יעקב רצה לתקן למטה בסוד היחוד ותקן בעשרים וארבע אותיות והן ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד ולא השלים לעשרים וחמש אותיות משום שעדין לא התתקן המשכן כיון שהתתקן המשכן ונשלם הדבר הראשון שהיה יוצא ממנו כשהשתלם לא דבר אלא בעשרים וחמש אותיות להראות שהרי נשלם זה כדוגמא שלמעלה שכתוב וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר הרי עשרים וחמש אותיות.</p>
<p>ועל דא כ"ה זינין⁵ לאשלמא תקונא דמקדשא (ס"א דמשכנא) וכל הני אתון אוקימנא באינון אתון גליפן דאוליפנא ממר ובגין דמשכנא אשתלים ברזין אלין אקרי כ"ה ביחודא דשלימו דמשכנא על דא (תהלים קמה י) וחסידך יברכוכה כתיב רזא דשלימו דכל משכנא ותקונא דיליה כ"ה לקבל כ"ב אתון⁶</p>	<p>ולכן עשרים וחמשה מינים להשלים תקון המקדש (המשכן) וכל אלו האותיות בארנו באותן אותיות חקוקות שלמדנו מהאודן ומשום שהמשכן נשלם בסודות הללו נקרא כ"ה ביחוד של שלמות המשכן ולכן (תהלים קמד) וחסידך יברכוכה כתוב סוד של שלמות של כל המשכן ותקונו כ"ה</p>

¹ משה תקן ברוה"ק בסוד היחוד באצילות כ"ה אותיות, ירצה לייחד כ"ה פרקים עליונים, יעקב הוא למטה ממשה ולזה תקן למטה בפרקי המרכבה הנז', שהם אלו שהם מתחילין מהנשמות התקועות באצילות ביסוד, והיינו "ברוך" (אור יקר). עי' ע"ח שער אח"ף פרק ה: כ"ה אלו מוכרח שיהיה בהם פנימיות וחיצוניות שהם נ', וז"ס ויפן כ"ה וכ"ה (שמות ב יב), והם ב' יחודים שמע ובשכמל"ו של ק"ש כנודע. ועיי"ש בביאורים (ח"א מב ע"ב): מזוה"ק ותיקונים הנז', משמע שחושב הני' אתון רק ע"י הב' פעמים דק"ש ערב ובוקר, וכן מבואר בהדיא בתיקונים (דף נב ע"א) ע"ש. אבל מדברי הרב משמע שחושב הני' אתון בשמע ובשכמל"ו, ובשכמל"ו אינן באמת אלא רק כ"ד אתון, וכמ"ש בזוה"ק ואתחנן (דף רסד ע"ב), וכן הוא בזוה"ק תרומה (דף קלט ע"ב) ע"ש בארוכה, וחושב שם שמע ובשכמל"ו אלא רק למ"ט. ואמר שם שהם מ"ט תרעין ברזא דיובלא, והם נגד המ"ט פנים דאורייתא. ומבואר שם כי בזה תלוי עיקר החסרון לשלימות התיקון דהמלכות, והוא מה שלא נשלמה לכ"ה, ולא היתה אלא רק בכ"ד לבד, ועומד עתה כל התיקון דהיחוד דשמע ובשכמל"ו אלא רק במ"ט תרעין, ואינה מגיע לשער החמישים, שהוא הבחי' דכ"ה וכ"ה וכו' כ"ה וכ"ה הן נ' שערי בינה שמתפשטין בזו"ן, כ"ה בז"א וכ"ה במלכות. והוא נתקן ונעשה ע"י חמשין אתון דק"ש, שהם לאגחא קרבא עם חויה נחש הקדמוני וכנ"ל מדברי התיקונים עש"ה. והנה עד שלא הוקם המשכן לא נשלמה המלכות אלא בכ"ד, והיה חסר ממנה שער הנר"ן, ולכן אמר יעקב אבינו ע"ה בשכמל"ו, ותיקן יחודה רק בכ"ד אתון, כי לא היה אפשר עדיין להמשיך אליה שער העליון, שער החמישים, הנקרא כתר עליון, עד שנעשה המשכן.

² עי' לעיל קלד ע"א ועי' יהל אור בראשית יד ע"ד ועי' לקמן פרשת ואתחנן רסד ע"ב (לש"ו)
³ ובנשמות שבמלכות והיינו "שם", ומשם בנשמות "כבוד מלכותו", ומשל בעולם הנפרדים וי"ג פרקים הנז' דהיינו "לעולם ועד", כי זהו סוד התפשטות ההיכלות וכחותם בקדושים (אור יקר).

⁴ דע כי אלו הו' תיבין ובהן אית כ"ה אותיות דוגמת פסוק (דברים ו ד) שמע ישראל וגו' שהם ששה תיבות וכ"ה אותיות (אור יקר וזהר הרקיע).

⁵ עם היות שמינים אלו בתערובת, מהם בקרשים כענין הזהב, ומהם ביריעות למעלה כעין תכלת וארגמן, ומהם בעמודים כעין הכסף, ומהם בלבושים כעין זהב ותכלת וארגמן וכו', עכ"ז כלל המינים יורה אל סוד זה, עם היות הפרטים פרקים מנותחים נתחים על דרך אחרת (אור יקר).

⁶ פי' הם החו"ג ותורה ונביאים וכתובים הם תנה"י דז"א (מ"מ). וכ"ה בהיכלות כ"ב נהורין וג' נהורין והן אל ברוך כו' מספרים כבוד אל קדוש וכן באשרי ג' אשרי וכ"ב אתון ולפי שבשכמל"ו לא אלשים רק לכ"ד לכן גם דוד בדרגא דנוק' לא אשלים רק לכ"ד, שחסר נ' באשרי שאנו משלימים ואנחנו נברך וכ' סוד הכ"ד הוא כלל הגוף שידוע שחו"ג ו' פרקין וכן נר"ה ו' פרקין וכן ת"ת הכולל ויסוד הכולל וכ"ה בנוק' וז"ס כ" כ"ד ואשלמות לכ"ה הוא מלכות של כל א' וא' נקודה האמצעית (יהל אור).

<p>ואורייתא ונביאים וכתובים¹ דאינון כללא הדא ורוא הדא</p>	<p>כנגד עשרים ושתים אותיות ותורה ונביאים וכתובים שהם כלל אחד וסוד אחד.</p>
<p>בשעתא דישראל קא מיחדי יהודא בהאי קרא ברוא דכ"ה אתוון² דאינון שמע ישראל יהו"ה אלהינו יהו"ה אחד וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד דאינון כ"ד אתוון ויכוון כל חד בהו כלהו אתוון מתחברן כחדא וסלקין בחבורא חד (ס"א כדין אתפתחו) מ"ט תרעין ברזא דיובלא וכדין אצטריך לסלקא עד ולא יתיר וכדין אתפתחו תרעין וחשיב קודשא ברוך הוא לההוא בר נש כאילו קיים אורייתא כלה דאיהי אתיא במ"ט פנים (בכלא)</p>	<p>בשעה שישראל מיחדים יחוד בפסוק הזה בסוד של עשרים וחמש אותיות שהן שמע ישראל יי אלהינו יי אחד וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד שהם עשרים וארבע אותיות ויכון כל אחד בהן כל האותיות מתחברות כאחת ועולות בחבור אחד (אז נפתחו) ארבעים ותשעה שערים בסוד היובל ואז צריך לעלות עד ולא יותר ואז נפתחים השערים ומחשיב הקדוש ברוך הוא את אותו האדם כאלו קיים את כל התורה שבא בארבעים ותשע פנים.</p>
<p>ועל דא אצטריך לכוונא לבא ורעותא בכ"ה ובכ"ד ולסלקא לון ברעותא דלבא למ"ט תרעין דקאמרן כיון דאתכוון בהאי יתכוון בההוא יהודא דאמר מר שמע ישראל וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד כללא דכל אורייתא כלה זכאה חולקיה מאן דיתכוון בהו דודאי כללא איהו דכל אורייתא דעילא ותתא ודא איהו רוא דאדם שלימא דדכר ונוקבא ורוא דכל מהימנותא</p>	<p>ולכן צריך לכוון לב ורצון בעשרים וחמש ובעשרים וארבע ולהעלותם ברצון הלב לארבעים ותשעה שערים שאמרנו כיון שהתכוון בזה יתכון באותו יחוד שאמר האדון שמע ישראל וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד כלל של כל התורה כלה אשרי חלקו של מי שיתכון בהם שודאי כלל הוא של כל התורה שלמעלה ומטה וזהו סוד של אדם שלם של זכר ונקבה וסוד של כל האמונה.</p>
<p>מחלוקת דשמאי והלל בקימה ובשכיבה דכתיב (דברים ו ז) בשכבך ובקומך דשמאי סבר בערב דקא כלילא נוקבא בשלטונהא אצטריך לגבי נוקבא דקא יטו ויקראו ובבקר דקא שלטא דכורא בשולטנותא דעלמא עלאה אצטריך למיקם קמיה דדכורא כמה דאצטריך בתפלה מעומד ובכל אתר דדכורא אתיא</p>	<p>מחלוקת של שמאי והלל בקימה ובשכיבה שכתוב בשכבך ובקומך ששמאי סובר בערב שכלולה הנקבה בשלטונה צריך לנקבה שיטו ויקראו ובבוקר כששולט הזכר בשלטון העולם העליון צריך לעמד לפני הזכר כמו שצריך בתפלת מעמד ובכל מקום שהזכר בא.</p>
<p>ובית הלל סבר אלמלא אשתכח דא לחוד ודא לחוד הכי אצטריך אבל כיון דאנן מתברן לון כחדא בחבורא במ"ט פנים ומ"ט תרעין לא אצריכנא לאפרשא דא לחוד ודא לחוד אלא לאשנחא דכלא איהו חד בלא פרודא וכמה דאזדמן ליה לבר נש הכי יימא דהא תרוייהו בחבורא הדא כמה דניחא לון והכי אצטריך לאתחזאה</p>	<p>ובית הלל סובר שאלמלא שנמצא זה לחוד וזה לחוד כך צריך אבל כיון שאנו מחברים אותם כאחד בחבור בארבעים ותשע פנים וארבעים ותשעה שערים לא צריכים אנו להפריד זה לחוד וזה לחוד אלא להשיגח שהכל אחד בלי פירוד וכמו שמזדמן לאדם כך יאמר שהרי שניהם בחבור אחד כמו שנוח להם וכך צריך להראות.</p>
<p>ועל דא דכורא בשית סטרין בקרא דשמע ישראל דאינון שית תיבין ונוקבא בשית סטרין ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד דאינון שית</p>	<p>ולכן הזכר בששה צדדים בפסוק של שמע ישראל שהם שש תבות והנקבה בששה צדדים ברוך שם כבוד מלכותו</p>

¹ עי' יהל אור ח"א יד ע"ד.

² טיפה דאבא הם ע"ב מיני מים, ויש באימא ע"ב גשרים לקבלם. ומפני שהטיפה היא ה' חסדים, יש בה ג"כ חמשים מיני מים, ויש באימא ג"כ חמשים גשרים, והחסדים מגדילים ז"ן, החצי לז"א וחצי למלכות, והם כ"ה וכ"ד דפרשת תרומה (מ"מ).

<p>תיבין אחרנין וסלקין בחבורא חדא ברזא דמ"ט תרעין והלכה כבית הלל בכל אתר</p>	<p>לעולם ועד שהם שש תבות אחרות ועולים בחבור אחד בסוד של ארבעים ותשעה שערים והלכה כמו בית הלל בכל מקום.</p>
<p>רבי שמעון ארים ידוי ובריך לרבי אלעזר בריה פתח ואמר (ישעיה מא ב) מי העיר ממזרח וגו' האי קרא אוקימנא ואתמר אבל רזא דחכמתא איהו מ"י רזא דעלמא עלאה! איהו דהא מתמן נפקא שירותא לאתגליא רזא דמהימנותא והא אוקימנא²</p>	<p>רבי שמעון הרים ידו וברך את רבי אלעזר בנו פתח ואמר (ישעיה מא) מי העיר ממזרח וגו' פסוק זה בארנו ונתבאר אבל סוד החכמה הוא מ"י הוא סוד של העולם העליון שהרי משם יוצאת הראשית לגלות סוד האמונה והרי בארנו.</p>
<p>תו מ"י טמירא דכל טמירין³ דלא אתידע ולא אתגלייא כלל גלי יקריה לאשתמודעא מההוא אתר דאקרי מזרח⁴ דהא מתמן שירותא דכל רזא דמהימנותא ונהורא לאתגלייא ולבתר צדק יקראהו לרגלו דהא צדק גלי⁵ גבורתא עלאה ושולטניה דקודשא בריך הוא⁶ ולהאי צדק אשלטיה על עלמין כלהו לדברא לון ולא תקנא לון כדקא יאות ועל דא (שם שם) יתן לפניו גוים ומלכים ירד</p>	<p>עוד מ"י הטמיר של כל הטמירים שלא נודע ולא התגלה כלל גילה כבודו להודע מאותו מקום שנקרא מזרח שהרי משם ראשית של כל סוד האמונה והאור להגלות ואחר כך צדק יקראהו לרגלו שהרי צדק גילה הגבורה העליונה ושלטון של הקדוש ברוך הוא ואת הצדק הזה השליט על כל העולמות להנהיגם ולתקנם כראוי ולכן יתן לפניו גוים ומלכים ירד</p>
<p>קמ/א</p>	
<p>דהא כל מלכין דעלמא ברשותא דהאי צדק קיימין כמה דאת אמר (תהלים ט ט) והוא ישפוט תבל⁷ בצדק⁸</p>	<p>שהרי כל מלכי העולם ברשות הצדק הזה הם עומדים כמו שנאמר והוא ישפט תבל בצדק.</p>
<p>תו צדק יקראהו לרגלו מאן קרי למאן אלא צדק איהו קארי תדיר⁹ לאספקלריאה דנהרא ולא שכיך לעלמין וצדק קאים תדיר לרגלוי¹⁰ דלא אתעדי מתמן¹¹ וקארי ולא שכיך הדא הוא דכתיב (שם פנ ב) אלהים אל דמי לך אל תחרש ואל תשקט אל והשתא קודשא בריך</p>	<p>עוד צדק יקראהו לרגלו מי קורא למי אלא הצדק קורא תמיד לאספקלריה המאירה ולא שוכך לעולמים וצדק עומד תמיד לרגלו שלא אז משם וקורא ולא שוכך זהו שכתוב (שם פג) אלהים אל דמי לך אל יחרש ואל תשקט אל ועכשיו הקדוש ברוך הוא מאיר לנו הדרך הזו</p>

¹ פי' בינה (מ"מ).

² בהקדמה ב ע"א (הערת הזהר).

³ פי' בינה דא"ק כמ"ש הרב על מ"ש הזהר מי דקיימא לשאלה היא בינה דא"ק (מ"מ).

⁴ פי' הוא ז"א שנקרא מזרח והוא מגלה כל האורות שלמעלה, ושיעור הכתוב מי שהיא אימא או בינה דא"ק העיר הארתו וגילה אותה על ידי מזרח שהוא ז"א (מ"מ).

⁵ חכמתא סתים גבורה דע"י שבה מקור בוצינא דקרדינותא (רמ"ז).

⁶ פי' מלכות מגלה ממשלת הז"א הנז' שהוא מזרח וז"ש צדק יקראנה לרגלו, כי צדק היא מלכות קוראה ומכרזת ומגלה גבורת הז"א וכל זה להודיע גדולת הז"א וזהו לרגלו בשבילו (מ"מ).

⁷ עולם התחתון המתובל בשרים (אור יקר).

⁸ מלכות, והשגחתו העליונה מתנהגת על ידי המדה הזאת ודאי (אור יקר).

⁹ היינו נו"ה ושם המלכות בין רגלוי (אור יקר). פי' מלכות קוראה לז"א שהוא מזרח הנזכר בסוד אלהים, אל דומי לך (מ"מ).

¹⁰ ר"ל, והיכן היא עומדת, לרגלו, שהיא כנגד נה"י, וז"ש וצדיק קאים תדיר לרגלוי (מ"מ).

¹¹ אפשר לומר במה שפירשנו הו"ה צבאות ת"ת בנצח אספקלריא המאירה, ובהוד אדנ"י אספקלריא שאינה מאירה, א"כ צדק יקראהו אל הת"ת אספקלריא המאירה היושב בנצח, לרגלו שהיא נגדיית שמאלית יושבת בהוד, וכדפי' בספר פרדס רימונים בשער השמות, ואומרו "לא אתעדי" שהיא מדת אלהים בשמאל וא"ל בימין, בסוד "אל אלהים אדנ"י" נגדיי אל "אל אלהים יהו"ה" בזכר כדפי' בשיה"ש, והשתא קאמר "לא אתעדי" לימינא "מתמן" מפני שהיא עמדה בימין מיום שנברא העולם, והיינו אל תחרש וגו' (אור יקר).

<p>הוא אנהר לן ארחא דא בנינן (ורבי) אלעזר ברי קרי לנהורא עלאה ולא שכיך זכאה חולקהון דצדיקייא בעלמא דין ובעלמא דאתי (ס"א) והשתא אלעזר ברי קרי לנהורא עלאה ולא שכיך וקודשא בריך הוא אנהר לן ארחא דא בניניה זכאה חולקי וזכאה חולקיהון דצדיקייא)</p>	<p>בשבילנו (ורבי) אלעזר בני שקורא לאור העליון ולא שוכך אשרי חלקם של הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא (ועתה אלעזר בני קורא לאור העליון ולא שוכך והקדוש ברוך הוא מאיר לנו הדרך בגללו אשרי חלקו ואשרי חלקם של הצדיקים).</p>
<p>רבי אבא פתח קרא ואמר (שם סג א) מזמור לדוד בהיותו במדבר יהודה מאי שנא מכל שאר תושבתן דלא קאמר באן אתר שבח לון דוד מלכא ומאי שנא הכא דקאמר בהיותו במדבר יהודה אלא לא דא בלחודוי דהא אוף הכי נמי (שם לד א) בשנותו את טעמו לפני אבימלך (שם נה א) בבא הזיפים וכן כלוהו לאחזאה לכל בני עלמא¹ שבחיה דדוד דאף על גב דבצערא הוה והווי רדפי אבתריה הוה משתדל לומר שירין ותושבתן לקודשא בריך הוא</p>	<p>רבי אבא פתח פסוק ואמר (שם סג) מזמור לדוד בהיותו במדבר יהודה מה זה שונה מכל שאר התשבחות שלא אמר באיזה מקום שבח אותם דוד המלך ומה שונה כאן שאמר בהיותו במדבר יהודה אלא לא זה לבדו שהרי אף כך גם (שם לד) בשנותו את טעמו לפני אבימלך בבא הזיפים וכן כולם להראות לכל בני העולם שבחו של דוד שאף על גב שהיה בצער והיו רודפים אחריו היה משתדל לומר שירות ותשבחות לקדוש ברוך הוא.</p>
<p>ואף על גב דברוח קדשא הוה אמר² רוח קדשא לא הוה שארי עלוי עד דאיהו אשתדל למשרי עלוי וכן בכל אתר לא שריא³ רוח קדשא דלעילא עד דיתער עליה בר נש מתתא ודוד אף על גב⁴ דקא רדפי אבתריה והוה בצעריה לא הוה שביק שירין ותושבתן מפומיה ולשבחא למאריה על כלא</p>	<p>ואף על גב שברוח הקודש היה אומר רוח הקודש לא היתה שורה עליו עד שהוא השתדל שתשרה עליו וכך בכל מקום לא שורה רוח הקודש שלמעלה עד שיתעורר עליו האדם מלמטה ודוד אף על גב שרדפו אחריו והיה בצערו לא היה עוזב שירות ותשבחות מפיו ולשבח את רבונו על הכל.</p>
<p>ואי תימא הא דתנינן⁵ מזמור לדוד או לדוד מזמור⁶ והכא שרת עליה רוח קדשא בקדמיתא בנין דאמר מזמור לדוד אלא אי איהו⁷ לא</p>	<p>ואם תאמר זה ששינונו מזמור לדוד או לדוד מזמור וכאן שרתה עליו רוח הקודש בתחלה משום שאמר מזמור לדוד אלא</p>

¹ רוח"ק, מטה הקדוש שיאמר דברים אלו כדי שיהיה מוסר לרבים. וא"ת שקמתי דבורה שגם בה נימא רוח הקדש הכריע אותה, רוח הקדש תלוי בבחירת הנביא קצת, והיא היתה מתגאה וגרמה להוציא דברי גאווה מפיה, כי רוח הקדש והאדם הם שתיים שזה וזה גורם, ולפי ההכנה הקודמת, כך יגרום להוציא הדברים מפיה בשתוף רוח הקודש (אור יקר).

² ואינם דברי עיון אלא דברי רוח"ק, ונמצא שאין הטרדה גורם דבר, שכל מקום רוח הקדוש שורה עליו, ואומר שיר זה וכיוצא בו, עכ"ז יש לו שבח הכורע לקבל רוח"ק, שכל מקום שיש טרדה אין רוח"ק שורה שם, שרוה"ק צריך הרחבת לב כענין קחו לי מנגן (אור יקר).

³ עי' ח"א קסד ע"א.

⁴ כך דרכו של דוד היה משבח שירים ותושבחות הידועים לו מקודם, עד שמתוך היותו משורר ומשבח רוח"ק שורה עליו, ומוסיף לו שיר או מזמור על שיריו וזמרינו (אור יקר).

⁵ בראשית לט ע"ב סה ע"א (הערת הזהר). מזמור היא השכינה, ופעמים אומר לדוד מזמור, היינו שדוד תקן עצמו והקדים עד שבא לו רוח"ק, וזמר וחבר המזמור ההוא. וכשאומר מזמור לדוד, היינו שלא היה אז דוד מקדים, אלא שכינה ורוה"ק הקדימו לדוד, ואח"כ נתעורר. וא"כ הכא קאמר, מזמור לדוד שכינה הקדימה, א"כ הדרא קושיא לדוכתה, מאי שבחא דדוד, דרוה"ק הקדים (אור יקר). עי' לעיל ח"א סז ע"א.

⁶ לקמן קע ע"א (לש"ו).

⁷ והענין כי דוד היה עושה ב' הכנות, הכנה האחת טהרת הלב וכוונת המחשבות והדבקות בבורא, השנית נוספת והיינו לשורר ולנגן בכנור ונבל עד יעורר רוח"ק אליו, וכשהיה מספיק לו טהרת הלב, וכוונת המחשבה והיה רוח"ק שורה עליו, היה אמר מזמור לדוד שהקדימה שכינה ורוה"ק, כיון שהתעוררות זה

<p>הוה¹ מכוינ גרמיה בקדמיתא לא שרת עליה רוח קדשא² מזמור דא רוח קדשא אמאי אקרי הכי בנין דאיהי משבחת תדיר למלכא עלאה (ס"א דבכל זמנא איהו קא משבח ומזמר ולא שכיך) דכל זמנא הוה קא משבחת ומזמרת ולא שכיך כיון דאתא דוד אשכח³ גופא מתקנא כדקא יאות ושרת עליה והווי מגלי בהאי עלמא לשבחה ולזמרא למלכא וכלא בנין דיתתקן האי עלמא כנוונא דלעילא</p>	<p>אם הוא היה מכון עצמו בתחלה לא היתה שורה עליו רוח הקודש מזמור זה רוח הקודש למה נקרא כך משום שהיא משבחת את המלך העליון תמיד (שכל הזמן הוא היה משבח ומזמר ולא שוכך) שכל הזמן היתה משבחת ומזמרת ולא שוככת כיון שבא דוד מצא גוף מתקן כראוי ושרתה עליו והיו מגלים בעולם הזה לשבח ולזמר למלך והכל כדי שיתתקן העולם הזה כדוגמא שלמעלה.</p>
<p>לדוד גבר שלים בתקונוי גבר מתקנא גבר זכאה דוד ודאי דלא אשתני לעלמין בהיותו במדבר יהודה דא שבחא דדוד אף על גב דבצעריה הוה אף על גב דהווי רדפי אבתריה ומאי תושבחתא קאמר תושבחתא דאיהו רב ויקירא</p>	<p>לדוד איש שלם בתקונו איש מתקן איש צדיק דוד ודאי שלא השתנה לעולמים בהיותו במדבר יהודה זה שבח של דוד אף על גב שהיה בצערו אף על גב שהיו רודפים אחריו ואיזו תשבחת אמר תשבחת גדולה ונכבדה.</p>
<p>ושבחה דיליה מאי איהי (שם סג ב) אלהים אלי אתה אשחרך אלהים סתם כיון דאמר אלהים אמאי אלי אלא ההוא דרגא דיליה תלת דרגין הכא⁴ אלהים אלי אתה ואף על גב דאינון תלת שמהן⁵ חד דרגא איהו ברזא דאלהים חיים אלהים לעילא אלהים חיים אלי קצה השמים⁶ עד קצה השמים⁷ אתה דרגא דיליה ואף על גב דכלא חד ובשמא חד סליק⁸</p>	<p>והשבח שלו מה הוא אלהים אלי אתה אשחרך אלהים סתם כיון שאמר אלהים למה אלי אלא אותה דרגה שלו שלש דרגות כאן אלהים אלי אתה ואף על גב שהם שלשה שמות דרגה אחת היא בסוד של אלהים חיים אלהים למעלה אלהים חיים אלי קצה השמים עד קצה השמים אתה הדרגה שלו ואף על גב שהכל אחד ובשם אחד עולה.</p>
<p>אשחרך אי כמשמעו דיליה שפיר אבל אשחרך אתקין נהורא דנהיר בשחרותא דהא נהורא דקיימא בשחרותא לא נהיר עד דיתתקנון ליה לתתא⁹ ומאן דאתקין נהורא שחרא דא אף על גב דאיהי אוכמא¹⁰ זכי¹¹</p>	<p>אשחרך אם כמשמעו שלו יפה אבל אשחרך התקין האור שמאיר בשחר שהרי האור שעומד בשחר לא מאיר עד שיתקנו אותו למטה ומי שמתקן את אור השחר הזה אף על גב שהוא שחר זוכה לאור לבן</p>

המועט הספיק לו, אמנם כשלא הספיק זה והוצרך להוסיף עוד לנגן ולזמר, אז היה בטורח גודל ואמר לדוד מזמור (אור יקר).

@@@¹ ור"ל שאפילו קדמה השכינה כמ"ש מזמור לדוד, צריך דוד תחלה לקדש עצמו. וא"כ החילוק שביניהם כשאומר מזמור לדוד, מיד שכוין גרמי' באה לו השכינה הנקרא מזמור, ואח"כ התחיל לשורר. וכשאומר לדוד מזמור, אחר שהתחיל לשורר, אז באה לו השכינה הנק' מזמור (מ"מ).

² נ ע"א רחל ע"ב (הערת הזהר).

³ קג ע"ב (הערת הזהר).

⁴ הוא כמו ד"א, שתחלה היה מפרש אלהים שהיא מלכות "אלי אתה" ר"ל דרגא שלי, והשתא מפרש "אלהים" בינה "אלי" ז"א "אתה" מלכות (מ"מ).

⁵ פי' אע"פ שהם ג' ספירות, שהם בינה וז"א ומלכות, עכ"ז כולם כלולים בבינה הנק' אלהים חיים, לפי שנה"י דאימא בתוך ז"א, ופרקין תתאין דנה"י שבנה"י דז"א בתוך המלכות, נמצא שכולם כלולים בבינה, וז"ש חד דרגא איהי ברזא דאלהים חיים (מ"מ).

⁶ בראשית א ע"ב (הערת הזהר).

⁷ קלח ע"ב (הערת הזהר).

⁸ פי' שכולם נקראים בשם אחד שהוא אלהים, שהז"א נק' אלהים, כמ"ש באדרא ומלכות נק' אלהים (מ"מ).

⁹ לעיל מו ע"א (לש"ו).

¹⁰ עי' ח"ב מו ע"א, הוא בעת הקטנות, ונעשה אז הלידה, ר"ל הקריעה ופתיחת הרחם, ע"י סוד הנחש, ובסוד ב' הנשיכין הנ"ל וכמ"ש בפ' בשלח (נב ע"ב) (דע"ה ח"ב קכו ע"א).

¹¹ בראשית נא ע"ב (הערת הזהר).

<p>לנהורא חוורא דנהיר ודא איהי נהורא אספקלריא דנהרא ודא איהו בר נש דזכי לעלמא דאתי</p>	<p>שמאיר וזהו אור אספקלריה המאירה וזהו האדם שזוכה לעולם הבא.</p>
<p>ורזא דא (משלי ח יז) ומשחרי ימצאנני ומשחרי דמתקנין נהורא משחרי אוכמא ימצאנני ימצאוני לא כתיב אלא ימצאנני דוכי לתרין נהוריין לנהורא דשחרא אוכמא ולנהורא חוורא דנהרא וזכי לאספקלריאה דלא נהיר ולאספקלריאה דנהיר ודא איהו ימצאנני ועל דא אמר דוד אשחרך אתקין נהורא דשחרא אוכמא לנהרא עליה נהורא חוורא דנהרא</p>	<p>וזה סוד ומשחרי ימצאנני ומשחרי שמתקנים האור של משחרי השחר ימצאנני לא כתוב ימצאוני אלא ימצאנני שזוכים לשני אורות לאור השחר השחר ולאור הלבן שמאיר וזוכה לאספקלריה שאינה מאירה ולאספקלריה שמאירה וזהו ימצאנני ועל כן אמר דוד אשחרך התקין אור של השחר השחר להאיר עליו אור לבן שמאיר.</p>
<p>צמאה לך נפשי כמה לך בשרי (תהלים סג ב) כמאן דכפיין למיכל וצחי למשתי בארץ ציה ועיף בלי מים בגין דאיהו מדבר ולאן איהו אתר דישובא ולאן איהו אתר דקדשא</p>	<p>צמאה לך נפשי כמה לך בשרי כמי שרעב לאכול וצמא לשתות בארץ ציה ועיף בלי מים משום שהוא מדבר ואינו מקום של ישוב ולא מקום של קדש</p>
<p>קמ/ב</p>	
<p>ובגין כך איהו אתר בלי מים וכמה דאנן כפיין וצחאן לגבך באתר דא כן בקדש חזיתיך¹ וגו' ואנן כמה דאנן צחאן לגבי דמר למשתי בצחותא מלוי באתר דא אוף הכי צחינן² למשתי בצחותא מלוי בבי מקדשא אתר דאקרי קדש אמר רבי שמעון לרבי אבא מאן דשאר מלה השתא יימא</p>	<p>ולכן הוא מקום בלי מים וכמו שאנו רעבים וצמאים אליך במקום הזה כן בקדש חזיתך וגו' ואנו כמו שאנו צמאים אל האדון לשתות בצמאון את דבריו במקום הזה אף כך צמאים לשתות בצמא דבריו בבית המקדש המקום שנקרא קדש אמר רבי שמעון לרבי אבא מי שהתחיל הדבר יאמר עכשו.</p>
<p>פתח רבי אבא ואמר ויקחו לי תרומה מאת כל איש וגו' משה בשעתא דקודשא בריך הוא אחמי ליה עובדא דמשכנא הוה קשה קמיה ולא יכיל למיקם ביה והא אוקמוה והשתא אית לן למקשי³ הכא אי תרומה דא יהבה קודשא ברוך הוא למשה בלחודו⁴ היך יהבה לאחרא ואמר דלבני ישראל יקחו האי תרומה</p>	<p>פתח רבי אבא ואמר ויקחו לי תרומה מאת כל איש וגו' בשעה שהראה הקדוש ברוך הוא למשה את מעשה המשכן היה קשה לפניו ולא יכל לעמד בו והרי פרשוה ועכשיו יש לנו להקשות כאן אם התרומה הזו נתנה הקדוש ברוך הוא למשה לבדו איך נתנה לאחר ואמר שלבני ישראל יקחו את התרומה הזו.</p>
<p>אלא ודאי למשה יהבה⁵ ולא יהבה לאחרא למלכא⁶ דהוה בגו עמיה ולא הות מטרוניתא</p>	<p>אלא ודאי שלמשה נתנה ולא נתנה לאחר למלך שהיה בתוך עמו ולא היתה</p>

¹ עם היות שראיתך, אני צמא לראות עזך וכבודך מעלה למעלה ממעלה (אור יקר).
² לעתיד לבוא (אור יקר).

³ קשר הענין, שמשה רבינו ע"ה היתה השכינה חלקו כדמשמע כלת משה, ומשה בעלה דמטרוניתא הוה, ואפילו הכי כשהראהו הקב"ה מעשה המשכן, נתקשה לו היאך אפשר להאחז בה, מה דרך יקח לו לפרנס בת מלך. ואם למשה כך, שאר בני עלמא על אחת כמה וכמה. ואם כן היאך יאמר הכתוב מאת כל איש וכו' ויקחו לי תרומה וכו', אם היא חלקו של משה, וקשה לו שאינו מספיק לה, היאך יהיה לכל אדם. ומטעם זה יש להקשות, שאלמלא כך, מאי קושיא, וכי השכינה לא תהיה מרכבה לכמה אלף בני אדם יחד, ומה בכך, וכי הקצור קצרה יד בוראם לתת חלק לשבעה וגם לשמונה, אלא עיקר קושיא, שאם למשה נתקשה, שאר בני עלמא על אחת כמה וכמה, אם כן היאך יאמר תקחו ויקחו לי (אור יקר).

⁴ כאומרו כלת משה, וכאומרו אשר אתה הראת בהר (אור יקר).

⁵ וזה עיקר, ומאי דקשה לך ויקחו, אין הכוונה שיקחו הם, אלא תלך היא אצלך, ונמצא שרתה ביניהם עמך, והם מובטחים שהת"ת ג"כ עמם כיון ששכינה עמם, ולא שהם לוקחים ונעשים מרכבה, אלא בערך שהיא למטה עמהם אמר ויקחו וכדמסיק (אור יקר).

⁶ ת"ת, נבואת משה רבינו ע"ה ומרכבתו (אור יקר).

<p>עמיה דמלכא כל זמנא דמטרוניתא¹ לא הות עמיה דמלכא לא מתיאשי עמא ביה² ואינון לא יתבין לרחצין³ כיון דאתת מטרוניתא כל עמא חדאן ויתבי ברוחצנו כך בקדמיתא אף על גב דקודשא בריך הוא⁴ עבד לון נסין ואתין על ידא דמשה⁵ לא מתיאשי עמא⁶ כיון דאמר קודשא בריך הוא ויקחו לי תרומה ונתתי משכני⁷ בתוככם מיד אתיאשו כלהו⁸ וחדו בפולחנא⁹ דקודשא בריך הוא הדא הוא דכתיב (במדבר ז א) ויהי ביום כלת משה דנחתת כלת משה לארעא¹⁰</p>	<p>המלכה עם המלך כל זמן שהמלכה לא היתה עם המלך העם לא קובעים בו ואינם יושבים לבטח כיון שבאה המלכה כל העם שמחים ויושבים בבטחון כך בתחלה אף על גב שהקדוש ברוך הוא עשה להם נסים ואותות על ידי משה לא קובעים העם כיון שאמר הקדוש ברוך הוא ויקחו לי תרומה ונתתי משכני בתוככם מיד כולם קבעו ושמחו בעבודת הקדוש ברוך הוא זהו שכתוב (במדבר ז) ויהי ביום כלת משה שירדה כלת משה לארץ.</p>
<p>ואי תימא ויהי בכל אתר לאו איהו¹¹ אלא לישנא דצערא והכא כתיב ויהי ביום אלא בההוא יומא דשכינתא נחתת לארעא אשתכח מקטרגא¹² לגבה וחפיא ההוא חשוך קבל¹³ לגבה בגין דלא תיחות ותנין אלף וחמש מאה¹⁴ רבוא מלאכין מקטרגין אשתכחו לגבה בגין דלא תיחות</p>	<p>ואם תאמר "ויהי" בכל מקום אינו אלא לשון צער וכאן כתוב ויהי ביום אלא באותו יום ששכינה ירדה לארץ נמצא לה מקטרג וכסה אותו החשך כנגדה כדי שלא תרד ושנינו אלף וחמש מאות רבוא מלאכים נמצאו לפניו כדי שלא תרד.</p>
<p>ובההוא זמנא אשתכחו כל כנופיא דמלאכי עלאי קמי קודשא בריך הוא אמרו קמיה מארי דעלמא כל זיוא וכל נהורא דילן בשכינת יקרד איהו והשתא תיחות לגבי תתאי בההיא</p>	<p>ובאותו זמן נמצאו כל הכנס של המלאכים העליונים לפני הקדוש ברוך הוא ואמרו לפניו רבון העולם כל הזיו וכל האור שלנו בשכינת כבודך הוא ועכשיו תרד לתחתונים באותה שעה התחזקה</p>

¹ שכינה דרה בתחתונים, שעל ידה נקשר הת"ת עם ישראל (אור יקר).
² שאפשר להשיג בה קצת מפני גלויה, השנית שהם מובטחים שלא תסתלק מישראל אפילו בגלותם, דהיינו משכן משכון לישראל (אור יקר).
³ שאינם מובטחים שבחטאם לא יסתלק, ולזה רצו המדרגה הנגלית, שהיא המלכות, שיש בה תיקון שניהם (אור יקר).
⁴ ת"ת (אור יקר).
⁵ מרכבה אליו ומושך פעולותיו לישראל (אור יקר).
⁶ שמתוך דקותו יסתלק, ואינם יכולים להאחז בו, שהם ב' ענינים: הא', בלתי נאחזים בו מפני דקותו, שאי אפשר להשיג במדרגות הנסתרות. וזו סבה לשנית "דלא יתבין לרוחצין", שאינם מובטחים שבחטאם לא יסתלק, ולזה רצו המדרגה הנגלית, שהיא המלכות, שיש בה תיקון שניהם (אור יקר).
⁷ משכונם ודאי שלא תסתלק מהם, וע"י הת"ת בא אליהם (אור יקר).
⁸ שהשיגו מדרגה נגלית (אור יקר).
⁹ שידוע בכל צרתם לו צר (אור יקר).
¹⁰ מה שאמרו רז"ל בתנחומא (נשא סי' י"ב, וכן הוא ברבה שם פ' י"ב סי' ז' ובזוה"ק תרומה ק"מ ע"ב וכן בל"מ במדרשים) דעיקר שכינתו הוא למטה, הנה כוונתם שם הוא רק בערך אור שכינתו ית"ש אשר בהעולמות ב"ע, שהרי אמרו שם כ"ז על קטרוג המלאכים אשר הם בבריאה ויצירה, שהם רצו שיהיה עיקר שכינתו אשר בהעולמות ב"ע אצלם, וקבע הקב"ה עיקר שכינתו רק למטה בישראל ובבית קודש הקדשים (דע"ה ח"א נד ע"ב). ע"י ח"ג רנד ע"א ברע"מ (לש"ו).
¹¹ וכל שכן באמרו "ויהי ביום", שהוא צער על צער כדפי' במדרש, ויהי בימי, שמורה על צער בזמן נועד (אור יקר).
¹² החצוני ממש, והענין כי כל ענין שניטל מזה יתן לזה קשה מב' צדדים, הא' שצריך חיובו של ראשון כאומרו כי אם ברשעת הגוים האלה. הב', טובות השני שראוי לאותו ענין, והנה המקטרג הוא מהצד הראשון שהיה אומר שאין התחתונים ראויים לשכינה ביניהם מפני רוע מעלליהם בעגל, וכמה טענות אחרות (אור יקר).
¹³ שהוא החצוני מחבת ברזל בין הקדושה ועולם התחתון, שעד אותה שעה לא נעשה פתח מן הקדושים לתחתונים, אלא היה עובר בין הקל' תהו בהו חשך וכו' (אור יקר).
¹⁴ הוא בסוד ה' גבורות, ה"פ אלקי"ם במילוי יודין עולה למכוון (רמ"ז). פי' נגד ט"ו גבורות (מ"מ).

<p>שעתא אתתקפת שכינתא ותברת ההוא השוך קבל כמאן דמתבר גזיזין תקיפין ונחתת לארעא כיון דחמו כלהו כך פתחו ואמרו (תהלים ח י) יהו"ה אדוננו מה אדיר שמך! בכל הארץ אדיר ודאי דתברת כמה גזיזין וחילין תקיפין ונחתת לארעא ושליטת בכלא ועל דא כתיב ויהי צערא דקבילו כמה חילין ומשיריין ביומא דכלת משה נחתת לארעא</p>	<p>השכינה ושברה אותו חשך אפלה כמי שמשבר חתיכות חזקות וירדה לארץ כיון שכלם ראו כך פתחו ואמרו ה' אדוננו מה אדיר שמך בכל הארץ אדיר ודאי ששברה כמה חתיכות וכחות חזקים וירדה לארץ ושלטה בכל ולכן כתוב ויהי הצער שקבלו כמה חיילות ומחנות ביום שירדה לארץ כלת משה.</p>
<p>ובגין כך ויקחו לי תרומה וגו' ויקחו לי ותרומה לא כתיב אלא ויקחו לי תרומה לאחזאה דכלא חד בלא פרודא ועובדא דמשכנא כגוונא דלעילא דא לקבל דא לאתכללא שכינתא מכל סטרין עילא ותתא הכא בהאי עלמא עובדא דיליה כעובדא דגופא לאתכללא רוחא² בגויה ודא איהי שכינתא דאתכלילת לעילא ותתא ואיהי רוח קודשא</p>	<p>ולכן ויקחו לי תרומה וגו' לא כתוב ויקחו לי ותרומה אלא ויקחו לי תרומה להראות שהכל אחד בלי פירוד ומעשה המשכן כדוגמא שלמעלה זה כנגד זה להכליל השכינה מכל הצדדים מעלה ומטה כאן בעולם הזה המעשה שלו כמעשה הגוף להכליל את הרוח בתוכו וזוהי שכינה שנכללה מעלה ומטה והיא רוח הקדש.</p>
<p>ולעולם אתמשכת ועאלת גו רזא דגופא לאשראה מוחא גו קליפה כולא כמה דאתחזי האי רוחא דקדשא אתעביד בגופא לאתכללא בגויה רוח אחרא עלאה דקיק ונהיר וכלא הכי אתאחיד ואתכליל דא בדא ועאל דא בדא עד דאתאחיד בהאי עלמא דאיהו קליפה בתראה דלבר</p>	<p>ולעולם נמשכת ונכנסת לתוך סוד הגוף להשרות מח בתוך קלפה הכל כראוי רוח הקודש הזו נעשית בגוף להכליל בתוכו רוח אחרת עליונה דק ומאיר והכל כך נאחז ונכלל זה בזה ונכנס זה בזה עד שנאחז בעולם הזה שהוא קלפה אחרונה חיצונה.</p>
<p>קליפה תקיפא איהי לגו מקליפה דהאי עלמא³ כגוונא דאגוזא דהאי קליפה דלבר לאו איהי תקיפא קליפה דאיהי לגו מינה איהי קליפה תקיפא אוף הכי לעילא קליפה תקיפא איהי רוחא אחרא דשלטא בגופא לגו מניה איהי קליפה קלישא⁴ לגו מניה מוחא</p>	<p>קלפה חזקה היא לפנים מקלפה של העולם הזה כמו שהאגוז שהקלפה החיצונה אינה קשה קלפה שהיא לפנים ממנה היא קלפה קשה אף כך למעלה קלפה קשה היא רוח אחרת ששולטת בגוף לפנים ממנו היא קלפה קלושה לפנים ממנו המח.</p>
<p>בארעא קדישא מתתקנא כלא בגוונא אחרא דהא קליפה תקיפא אתבר' מההוא אתר ולא שלטא ביה⁵ כלל קליפה תקיפא אתברת תביר (ד"א מההוא אתר תדיר) ואתפתחת מהאי סטרא (ס"א עד דאתאחיד ברזא דמשכנא בהאי עלמא קליפה בתראה</p>	<p>בארץ הקדושה מתקן הכל בגון אחר שהרי הקלפה הקשה נשברה מאותו מקום ולא שולטת בו כלל הקלפה הקשה נשברת שבר (מההוא יותר תמיד) ונפתחת מצד זה (עד שנאחז בסוד של המשכן בעולם הזה הקלפה האחרונה היא לחוץ הקלפה</p>

¹ מלכות (רח"ו).

² ז"א (מ"מ).

³ קליפת נוגה היא משכא דחוייא כי הרי היא הקליפה החיצונה שבכולן בערך הנחש הדבוק עם הקדושה, וקליפת רוח סערה היא היותר פנימית בנחש, והעולם הזה נתון בתוך הנחש, ולכן מתתא לעילא מתחיל רוח סערה וכו', ע"כ. נמצא שהעוה"ז סמוך לקליפת האגוז הקשה, ושעליה היא הירוקה בעודה לחה ואינה כל כך קשה, וזו לגבי דידן נקראת חיצונה, אבל לגבי הקדושה המקפת היא פנימית, ודוק ועיין מה שכתבתי בפרשת ויקרא (כה ע"א) (רמ"ז).

⁴ פי' היא קלי' שלישית, אבל הנוגה לא חשיב ליה דבכלל המוח הוא (מ"מ).

⁵ קעג ע"א (הערת הזהר).

<p>איהי לבר קליפה תקיפא איהי לגו כגוונא אוף הכי לעילא קליפה תקיפא איהי לבר לגו מיניה איהי קליפה קלישא ולא שלטא ביה כלל ואתפתחת מהאי סטרא¹ ומהאי סטרא</p>	<p>החזקה היא לפנים כמו זה אף כך למעלה הקלפה החזקה היא לחוץ לפנים ממנה היא קלפה קלושה ולא שולטת בו כלל ונפתחת מצד זה) ומצד זה.</p>
<p>וההוא פתיחו הוה בארעא קדישא בכל זמנא דפלהין פולחנא</p>	<p>ואותה פתיחה היתה בארץ הקדושה בכל זמן שעובדים עבודה</p>
<p>קמא/א</p>	
<p>כדקא יאות כיון דגרמו חובין² משיכו ההוא פתיחו להאי סטרא ולהאי סטרא עד דאתקרב קליפה כלל כחדא³ כיון דאסתים קליפה למוחא כדין שלטא⁴ ההיא קליפה עליהו ודחה לון⁵ לבר מההוא דוכתא</p>	<p>כראוי כיון שגרמו החטאים נמשכה אותה פתיחה לצד זה ולצד זה עד שהתקרבה הקלפה הכל כאחד כיון שסתמה הקלפה את המח אז שולטת אותה קלפה עליהם ודוחה אותם מחוץ לאותו מקום.</p>
<p>ועם כל דא אף על גב דדחה לון לבר לא יכיל ההיא קליפה תקיפא לשלטאה בההוא דוכתא קדישא דלאו אתריה איהו⁶ ואי תימא אי הכי הואיל ולא יכיל ההיא קליפה תקיפא לשלטאה בההוא דוכתא קדישא אמאי קיימא חרוב דהא חרבא לא הוי בעלמא אלא מסטרא דההיא קליפה תקיפא</p>	<p>ועם כל זה אף על גב שדחתה אותם החוצה לא יכולה אותה קלפה קשה לשלט באותו מקום קדוש שאינו מקומו ואם תאמר אם כך הואיל ולא יכולה אותה קלפה קשה לשלט באותו מקום קדוש למה עומד חרוב שהרי אין חרבן בעולם אלא רק מצד אותה קלפה קשה.</p>
<p>אלא ודאי כד אתחרב לא אתחרב אלא מההוא סטרא בשעתא דאסתים למוחא וקודשא בריך הוא עבד דלא תשלוט⁷ ההיא קליפה תקיפא על ההוא דוכתא וכד דחה לון לישראל מניה ההיא קליפה אתהדרת ואתפתחת⁸ כמלקדמין ובגין דעמא קדישא⁹ לא הוו תמן חפיא על ההוא פתיחו חופאה קדישא דפרוכתא¹⁰ קלישא לנטרא ההוא אתר</p>	<p>אלא ודאי כשנחרב לא נחרב אלא מאותו צד בשעה שסתם את המח והקדוש ברוך הוא עושה שלא תשלט אותה קלפה קשה על אותו מקום וכשדחתה את ישראל ממנו אז הקלפה חזרה ונפתחה כמקדם ומשום שהעם הקדוש לא היו שם נכנסה על אותה פתיחה כסוי קדוש של פרכת קלושה לשמר את אותו מקום שלא יסתם את אותה קלפה קשה ואוחז בכל</p>

¹ נט ע"ב (הערת הזהר).

² והיו ישראל עובדין ע"ז, היו האומות שולטות בארץ, ונכנסות ומשיגות גבולן של ישראל, וישראל נמסרים תחת ידם, מסנחריב וכיוצא עד שבא נבוכד נאצר (אור יקר).

³ ואז היה השליטה אל החצונים על ישראל לכה כנודע, עד שהחריב המקדש והגלה את ישראל (אור יקר).

⁴ רג ע"א (הערת הזהר).

⁵ ואם היה הענין הזה סתם ח"ו, היינו אומרים שגם עתה בארץ ישראל הקלי' שולטת (אור יקר).

⁶ ולא הרגיעה שם לילת ולא מצאה לה מנוח, וחזר לו נבוכדנאצר ושאר המלכים אל מקומם, ועם היות שנתיישבו גוים בארץ ישראל, עכ"ז אין יישובם יישוב הגורם שתשלוט הקלי', אלא כעין טעם החרבן דמסיק לבד (אור יקר).

⁷ שגרש הקלי' אחר שנתנקמו מישראל וענשו אותם כדי רשעתם (אור יקר).

⁸ וחזרו גבולי ישראל אל גבולם העליון, ואילו עמדו ישראל על מקדשם כגלות יכניה וכיוצא, שלעולם נשארו ישראל על מכונם, לא היה צריך דבר שהיה ראוי שעל ידי העבודה ישאבו הרוח העליון, אמנם נחרב הבית וגלו ישראל (אור יקר).

⁹ נח עח ע"ב (הערת הזהר).

¹⁰ והוא סוד "ופרוש עליו בגד כליל תכלת", ועניינו כי (למעלה) בסוד החיצונים על ראשם, להבדיל ביניהם ובין הקדש, יש שם בגד כליל תכלת, וקרא הכח הזה כך, והוא אמצעי בין הקדש והחצון, והוא בבחינה אחת נחשב קצת מהחצונים ששם הוא, אמנם הוא אדרבה להבדיל בין החצונים והקדושים, ואינו חצון ולא סמא, אלא הנותן גבול לחצונים, שלא יגשו לראות כבלע את הקדש, והוא מצד המלכות, והדין תכלת כדפי'

<p>דלא יסתום ליה ההיא קליפה תקיפא ואחיד בכל סטרוי¹</p>	<p>צדדיו.</p>
<p>למהוי רבות קדשא על ארעא כמלקדמין² לא יכיל דהא ההוא חופאה קלישא³ אחיד דלא יחות לתתא דהא עמא קדישא לאו תמן ועל דא לא אתבני חרבן מיומא דאתחריבו לשלמאה ההיא קליפה תקיפא לא יכלא דהא ההוא חופאה קלישה אחיד ביה בכל סטרוי בההוא פתיחו דלא תשלוט תמן ולא תסתים מוחא בההוא חופאה דפרוכתא קלישא דאיהו מגו משיכו דפרוכתא קדישא דלעילא דנטיר ההוא אתר⁴</p>	<p>להיות משחת קדש על הארץ כמקדם לא יכול שהרי אותו כסוי קלוש אחוז שלא ירד למטה שהרי העם הקדוש אינו שם ולכן לא נבנה החרבן מיום שנחרבו שתשלט אותה קלפה קשה לא יכולה שהרי אותו כסוי קלוש אחוז בו בכל צדדיו באותה פתיחה שלא תשלט שם ולא תסתם את המח באותו כסוי של פרכת קלושה שהיא מתוך משיכת הפרכת הקדושה שלמעלה ששומרת אותו המקום.</p>
<p>ובגין כך כל אינון נשמתין דשאר עמין דדיירין בארעא כד נפקין מהאי עלמא לא מקבלא לון ודחי לון לבר ואולין ושטאן ומתגלגלין בכמה גלגולין עד דנפקי מכל ארעא קדישא⁵ וסחרן (לסחרנייהו) לסטרייהו במסאבו דלהון וכל אינון נשמתין דישראל דנפקין תמן סלקין וההוא חופאה קלישא מקבלא לון ועאלין לקדושה עלאה בגין דכל זינא אזלא לזיניה</p>	<p>ולכן כל אותן הנשמות של שאר העמים שדרים בארץ כשיוצאות מהעולם הזה לא מקבלים אותן ודוחין אותן החוצה והולכות ומשוטטות ומתגלגלות בכמה גלגולים עד שיוצאות מכל הארץ הקדושה וסובבות (לסביבתם) לצדם בטמאתן וכל אותן נשמות ישראל שיוצאות שם עולות ואותו כסוי קלוש מקבל אותן ונכנסים לקדשה עליונה משום שכל מין הולך למינו.</p>
<p>ונשמתיהון דישראל דנפקי לבר מארעא ברשותא דההיא קליפה תקיפא אזלא וסחרא ומתגלגלא עד דתבת לדוכתהא ועאלת לאתר דאתחזי לה זכאה חולקיה מאן דנשמתיה נפקא ברשו קדישא בההוא פתיחו דארעא קדישא</p>	<p>ונשמות ישראל שיוצאות לחוץ לארץ ברשותה של אותה קלפה קשה הולכות וסובבות ומתגלגלות עד ששבות למקומן ונכנסות למקום שראוי להן אשרי חלקו של מי שנשמתו יצאה ברשות הקדושה באותה פתיחה של הארץ הקדושה.</p>
<p>מאן דנשמתיה נפקת בארעא קדישא אי אתקבר בההוא יומא לא שלטא עליה רוחא</p>	<p>מי שנשמתו יוצאת בארץ הקדושה אם נקבר באותו יום לא שולט עליו רוח</p>

לעיל וכו', והוא מכלה החצונים שלא יגשו אל הקדש, ולכך הוא עמד פרוש על ארץ ישראל, מחזיק הקצוות וגבולי החצונים, שלא יכנסו פנימה מגבוליהם (אור יקר).

¹ ועתה מכלל זה למדנו, מה בין אויר ארץ ישראל בהיות המקדש על מכונו, ובין היותו חרב וישראל גולין. והוא שבהיות ישראל גולין, אויר ארץ ישראל הוא ממה שמאיר הקדש דרך בגד כליל תכלת פרכת זה הפרוש. אמנם בהיות ישראל על מכונם, אין בין ישראל לאביהם שבשמים מפסיק כלל, ויושבי חוצה לארץ, הם שואבים דרך ארבעה קלי', שהם תהו בהו חשך תהום (אור יקר). קאי על הפרסא הנזכר דאחיד בכל סטרוי דפתיחו הנזכר, וזה שכתב בסמוך חופאה קלישא אחיד ביה בכל סטרוי (מ"מ).

² ושכינה דרך בה יורדת אל התחתונים כמאז, אי אפשר (אור יקר). לא יכיל, אבל התעוררות מה יש, ולזה בזמן ר' שמעון שהיה חרבן, אמר שאויר ארץ ישראל טהור ומחכים וכיוצא, ולא גרעו מעלת ארץ ישראל ח"ו לפי הדרך הנזכר, אמנם תגבורת האור ליבנות בית המקדש אי אפשר (אור יקר).

³ שהוא בגד כליל תכלת הוא חוצץ, שהרי סגולתו היה שאין קדושת כלי הקדש מתפשטת אלא מצטמצמת, כך הפרוכת הזה גורם שתצטמצם שכינתו למעלה ולא תאיר אל התחתונים, ולזה לא יושפע אליהם שפע ואור השכינה כאור הקודם, אבל ימצא בה כשיעור מה שעובר דרך הפרוכת, וגם עדיפא מחוצה לארץ, שאין אותו המעט המאיר עובר דרך החצונים, וגם הנשמות מידי עלותם, לא יצטרכו מתי ישראל לשבר כח ארבעה קלי', אלא כבוד ה' המאיר דרך הפרוכת הזה, שאינו טמא יאספהו (אור יקר).

⁴ ור"ל שפרוכת זו, היא מן החשמ"ל דבינה, שדוחה החיצונים (מ"מ).

⁵ פי' שעשה הקב"ה נקב בצד צפון, ומשם יוצאים נשמות או"ה שמתים בא"י לחו"ל, ומשם נכנסים ג"כ נשמות ישראל שמתים בחו"ל לא"י (מ"מ).

<p>מסאבא כלל ועל דא כתיב בצליבא (דברים כא כג) כי קבור תקברנו ביום ההוא ולא תטמא את אדמתך בגין דבליילא אתיהיב רשו לרוח מסאבא למשטמא ואף על גב דאתיהיב לון רשו לא עאלין בארעא קדישא בר אי אשכחן תמן מנא לאעלא ביה</p>	<p>הטומאה כלל ולכן כתוב בתלוי כי קבור תקברנו ביום ההוא (וגו') ולא תטמא את אדמתך משום שבלילה נתנה רשות לרוח הטומאה לשוטט ואף על גב שנתנה להם רשות לא נכנסים לארץ הקדושה פרט אם מוצאים שם כלי להיכנס בו.</p>
<p>אברין ופדרין דמתאכלן בליילא! לאתזנא זינין אחרנין? לאו דעיילין בארעא ולא לאמשכא לון בארעא אלא בגין דלא תשלוט סטרא אחרא גו ארעא ולא יתמשכא לאעלא תמן ובגין כך תננא מנייהו הוה סליק עקימא³ ומתגלגלא לבר⁴ ואזיל (תקיף) בבהילו עד דעאל לנוקבא דצפון דתמן מדורין דכל סטריין אחרנין ותמן עאל תננא וכלהו אתזנו תמן</p>	<p>איברים ופדרים שנשרפים בלילה להזין מינים אחרים לא שנכנסים לארץ ולא להמשיכם לארץ אלא כדי שלא ישלט הצד האחר בתוך הארץ ולא ימשך להיכנס לשם ולכן העשן היה עולה מהם עקם ומתגלגל החוצה והולך (חזק) בחפזה עד שנכנס לנקב של הצפון ששם מדורי כל הצדדים האחרים ושם נכנס העשן וכולם נזונים שם.</p>
<p>תננא דיממא הוה סליק לדוכתיה בארעא מישר⁵ ואתזן מה דאתזן ומההוא פתיחו⁶ אתזנו כל סטרי קליפה תקיפא⁷ דאיהי לבר מארעא קדישא ומההיא תננא גסה כמה דאוקימנא</p>	<p>העשן של היום היה עולה למקומו בדרך ישר ומזין מה שמזין ומאותה פתיחה נזונים כל צדדי הקלפה הקשה שהיא מחוץ לארץ הקדושה ומאותו עשן גס כמו שבארנו.</p>
<p>גופיהון דצדיקיא דלא אתמשכו בהאי עלמא בתר הנאין ההיא קליפה תקיפא לא שלטא עלייהו רוח מסאבו כלל דהא לא אשתתפו אבתריה כלום בהאי עלמא כמה דגופא דרשיעייא (נ"א גופיהון דצדיקיא דלא אתמשכו בתר הנאין וכסופין דהאי עלמא ההיא קליפה תקיפא לא שלטא עלייהו דהא לא אתמשכו אבתריה בהאי עלמא דהא כמה דגופא דרשיעייא)⁸ אתמשך בהאי עלמא⁹ בתר ההיא קליפה תקיפא והנאין וענונין דיליה ותיקונין דיליה הכי אסתאב בתר דנפקת נשמתיה מניה</p>	<p>גופות הצדיקים שלא נמשכו בעולם הזה אחר ההנאות של אותה קלפה קשה לא שולטת עליהם רוח הטומאה כלל שהרי לא השתתפו אחריו כלום בעולם הזה כמו שגוף הרשעים (גופות הצדיקים שלא נמשכו אחר הנאות וכסופים של העולם הזה אותה קלפה קשה לא שולטת עליהם שהרי לא נמשכו אחריה בעולם הזה שהרי כמו שגוף הרשעים) נמשך בעולם הזה אחר אותה קלפה קשה והנאות והענוגים שלה והתקונים שלה כך נטמא אחר שיוצאת נשמתו ממנו.</p>
<p>גופיהון דצדיקיא דלא מתענגי בהאי</p>	<p>גופות הצדיקים שלא מתענגים בעולם הזה</p>
<p>קמא/ב</p>	
<p>עלמא אלא מתענוגי מצוה וסעודות שבתין</p>	<p>אלא מתענוגי מצוה וסעודות שבתות</p>

¹ קל ע"א (הערת הזהר). עי' לעיל קל ע"א, וכן הוא בזהר חדש (סוף פ' צו מו ע"ג) וכן הוא מבואר בכמה וכמה מקומות בזה"ק, כי מהקרבתו היו נהנים החיצונים ג"כ ע' ח"א סד ע"א פט ע"ב וח"ב לד ע"א קפא ע"ב רלח ע"א ושם סע"ב בהגהות מהרח"ו רלט ע"ב רסח ע"ב רסט ע"א ובח"ג דף כו רע"ב כז ע"א כח ע"א רמ ע"ב רמב ע"א רמח ע"ב (דע"ה ח"ב קנו ע"ב).

² עי' ח"ג רכד סע"א ברע"מ (לש"ו)

³ קל ע"א (הערת הזהר). פי' כי העשן של האברים ופדרים היה בלילה, ולכן הוה עקימא מה דלא הוה הכי בתננא דיממא (זהר הרקיע).

⁴ רמב ע"ב וח"ג לב ע"ב (לש"ו).

⁵ עי' לעיל קל ע"א, ורח"ו ח"ג קפט ע"א (דע"ה ח"א פ ע"ב) ז"ל הרח"ו: נ"ל שהיה ניכר זה בעשן המערכה.

⁶ קט ע"א (הערת הזהר).

⁷ פי' מפתח ארץ ישראל הנז' א"נ היינו נוק' דצפון (מ"מ).

<p>והגין וזמנין ההוא רוח מסאבא לא יכיל לשלטאה עליהו דהא לא אתענגנו מדיליה כלום והואיל ולא נטלו משלה אין לה רשות עליהם כלל אשרי מי שלא נהנה משלה כלום.</p>	<p>וחגים וזמנים אותה רוח הטומאה לא יכולה לשלט עליהם שהרי לא התענגנו משלה כלום והואיל ולא נטלו משלה אין לה רשות עליהם כלל אשרי מי שלא נהנה משלה כלום.</p>
<p>מאן דנשמתייה נפקא לבר מארעא קדישא וההוא גופא אסתאב בההוא רוח מסאבו ההוא רוח מסאבו אשתאיב בגויה עד דתב ליה עפרא (נ"א דאתבלי גופא בעפרא) ואי ההוא גופא דאשתאיב ביה¹ ההוא רוח מסאבא סלקין ליה לאתקברא גו ארעא קדישא עליה כתיב (ירמיה ב ז) ותבאו ותטמאו את ארצי ונחלתי שמתם לתועבה ארצי דלא שלטא עליה רוח מסאבו בההוא גופא דלכון דאשתאיב ביה רוח מסאבו דקא מייתין לקברא ליה בארצי אתון מסאבין לה לאסתאבא ביה אי לא דעביד קודשא בריך הוא אסוותא לארעא דהא כיון דאתבלי ההוא גופא נשיב קודשא בריך הוא רוחא מלעילא ודחי ליה לההוא רוח מסאבא לבר דהא איהו חס על ארעיה</p>	<p>מי שנשמתינו יצאה מחוץ לארץ הקדושה ואותו גוף נטמא באותה רוח הטומאה אותה רוח הטומאה נשאבת לתוכו עד שחוזר לעפר (שמתבלה הגוף בעפר) ואם אותו גוף שנשאבה בו אותה רוח הטומאה מעלים אותו להקבר בתוך הארץ הקדושה עליו כתוב (ירמיה ב) ותבאו ותטמאו את ארצי ונחלתי שמתם לתועבה ארצי שלא שלטה עליה רוח הטומאה באותו גוף שלכם שנשאבה בו רוח הטומאה שמביאים לקבר אותו בארצי אתם מטמאים אותה להטמא בו אם לא שעשה הקדוש ברוך הוא רפואה לארץ שהרי שכיון שנבלה אותו גוף משיב הקדוש ברוך הוא רוח מלמעלה ודוחה את אותה רוח הטומאה החוצה שהרי הוא חס על ארצו.</p>
<p>יוסף לא שליט על גופיה רוח מסאבו לעלמין אף על גב דנשמתייה נפקת ברשו אחרא מאי טעמא בגין דלא אתמשיך בחייו בתר רוח מסאבא ועם כל דא לא בעא דגופיה יסלקון ליה לאתקברא בארעא קדישא אלא אמר (בראשית נ כה) והעליתם את עצמותי ולא גופי</p>	<p>על יוסף לא שלט גופו רוח הטומאה לעולמים אף על גב שנשמתינו יצאה ברשות אחרת למה כי לא נמשך בחייו אחר רוח הטומאה ועם כל זה לא רצה שיעלו את גופו להקבר בארץ הקדושה אלא אמר (בראשית נ) והעלתם את עצמתי ולא גופי.</p>
<p>יעקב לא מית וגופיה אתקיים בקיומא תדיר ולא דחיל לסטרא אחרא דהא ערסיה הוה שלים בשלימו דנהורא עלאה² בנהירו דתריסר שבטין³ ובשבעים נפש⁴ בגין כך לא דחיל לסטרא אחרא ולא יכיל לשלטאה עליה ותו דאיהו גופא⁵ דדיוקנא עלאה דשפירו דיליה אחיד לכל סטרינ וכל אינון שייפין דאדם קדמאה הוו אחידן ביה ועל דא כתיב ביה (שם מז ל) ושכבתי עם אבותי ונשאתני ממצרים גופא שלים ועל דא ויחנטו הרופאים את ישראל דגופיה יחא קאים בקיומא והכי אצטריך שאר בני עלמא דנפקת נשמתייהו</p>	<p>יעקב לא מת וגופו התקיים בקיום תמידי ולא פחד מהצד האחר שהרי מטתו היתה שלימה בשלמות האור העליון באור של שנים עשר שבטים ובשבעים נפש לכן לא פחד מהצד האחר ולא יכל לשלט עליו ועוד שהוא גוף של דמות עליון שיפיו אחוז לכל הצדדים וכל אותם איברי אדם הראשון היו אחוזים בו ולכן כתוב בו (שם מז) ושכבתי עם אבותי ונשאתני ממצרים גוף שלם ולכן ויחנטו הרופאים את ישראל שגופו יהיה עומד בקיום וכך צריך שאר בני העולם שנשמתינו יצאה בארץ הקדושה הנפש והגוף נצולים מהכל.</p>

¹ ויקרא עב ע"ב (הערת הזהר).

² פי' ז"א (מ"מ).

³ פי' י"ב בקר (מ"מ).

⁴ הם ב' חסדים וב' שלישים המגולים, שהם גימ' מ"ל, והם סוד ע' נפש כמ"ש הרב (מ"מ).

⁵ פי' מלבד שערסיה יש בו הארת ז"א כנזכר, עוד שיעקב אבינו ע"ה הוא דיוקן ז"א (מ"מ).

<p>בארעא קדישא נפשא וגופא אשתזיב מכלא תלת שמהן אקרי נשמתא דבר נש נפש רוחא ונשמתא וכלהו כלילין דא בדא ובתלת דוכתי¹ אשתכח חילייהו נפש דא אשתכחת גו קברא² עד דגופא אתבלי בעפרא ובדא מתגלגלת בהאי עלמא לאשתכחא גו הייא ולמנדע בצערא דלהון ובשעתא די אצטריכו בעאת רחמי עלייהו</p>	<p>בשלשה שמות נקראת נשמת האדם נפש רוח ונשמה וכולם כלולים זה בזה ובשלשה מקומות נמצא כחם הנפש הזו נמצאת בתוך הקבר עד שהגוף נרקב בעפר ובזה היא מתגלגלת בעולם הזה להמצא בתוך החיים ולדעת בצער שלהם ובשעה שהם צריכים היא מבקשת עליהם רחמים.</p>
<p>רוחא דא איהו דעאל בגנתא די בארעא ואצטייר תמן בדיוקנא דגופא דהאי עלמא בחד מלבושא דמתלבשא תמן³ ודא אתהני תמן בהנאין וכסופין בזיוא דבגנתא ובשבת וירחי זומני סלקא לעילא⁴ ואתהני תמן ותב לאתריה ועל דא כתיב (קהלת יב ז) והרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה⁵ תשוב ודאי בהני זמנין דקאמרן</p>	<p>הרוח הזו היא נכנסת לגן שבארץ ומצטיירת שם בדמות הגוף של העולם הזה במלבוש אחד שמתלבשת שם וזו נהנית שם בהנאות וכסופים בזיו שבגן ובשבתות וחדשים וזמנים היא עולה למעלה ונהנית שם ושבה למקומה ולכן כתוב (קהלת יב) והרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה תשוב ודאי בזמנים הללו שאמרנו.</p>
<p>נשמה איהי סלקא מיד לאתרהא להווא אתר דנפקת מתמן ודא איהי דבגינה אתנהירת⁶ בוצינא⁷ לאנהרא לעילא דא לא נחתת לתתא לעלמין בדא אתכלילת מאן דאתכלילת מכל סטריין מעילא ומתתא ועד</p>	<p>הנשמה עולה מיד למקומה לאותו מקום שיצאה ממנו וזוהי שבשבילה מאיר הנר להאיר למעלה זו לא יורדת למטה לעולמים בזה נכללת מי שנכללת מכל הצדדים ממעלה וממטה ועד שזו לא עולה</p>

¹ הם ג' מדורין הנזכרים באחרי מות דף ע"ב (רמ"ז).

² פ' בחצר מות שהיא באורי בית הקברות ושם משכן הנפש (מ"מ).

³ ישנם ג' לבושים: אחד לנפש, ואחד לרוח, ואחד לנשמה, כמ"ש בזוה"ק פ' ויחי (רכד ע"ב). ונראה כי הם מהג' מיני ניצוצין דש"כ ופ"ר ורפ"ח, שהם מחב"ד כנודע בדברינו, כי מהש"כ שהם מחכמה הנה מהם נמשך לבושי דהנשמה, ומהפ"ר שהם מבינה הנה מהם נמשך לבושי דהרוח, ומהרפ"ח שהם מהדעת, הנה מהם נמשך לבושי דהנפש (כי הלבוש הוא לעולם ממדרגה יותר גבוה, ובסוד כנשר יעיר קנו כו' יפרוש כנפיו כו' (דברים לב יא) כמ"ש בדרושי מ"ן ומ"ד דרוש ח), והנה הם מתבררים ע"י עובדא ומלולא ורעותא דליבא שהוא הכוונה, כי ע"י עובדא מתברר ונתקן לבושי דהנפש, וע"י מלולא שהוא הדיבור מתברר ונתקן לבושי דהרוח, וע"י הרעותא דליבא שהוא הכוונה מתברר ונתקן לבושי דהנשמה כן נראה לי, וה"י יכפר, וע' פ' ויחי (רכו ע"ב) ופ' ויקהל (ר"י ריש ע"ב). ואלו הלבושים הנה הם החלוקא דרבנן אשר על ידה עולה הנשמה ליהנות מזוהר אור דאספקלריא המאירה, ובלתי זה אי אפשר לה לעלות וליהנות כלל וכמ"ש בפ' נח (סו ע"א), וע' פ' תרומה (קמא ע"ב וקמב ע"ב וק"נ ע"א ועוד בכ"מ), וע' עוד בפ' תזריע (מג רע"ב) שאמרו שם על אלו הלבושים שהם הצלמים דהנר"נ (כללים ח"א קו ע"ד), (עי' לקמן קנ ע"א, רלא ע"א) דרך אותו הלבוש מקבל כל תחתון את אור פני מלך חיים מהאור העליון שעליו, כי זולת אותו הלבוש אי אפשר לו לקבל את האור הגדול העליון. ואין הכוונה שהיא מצמצם את אור העליון עצמו, אלא שהוא מצמצם את זיו העליון המגיע להתחתון, והוא לבוש על התחתון כדי לצמצם את זיו העליון המגיע אליו (ביאורים ח"ב מט ע"א). ח"א רכד ע"ב וע"ש ע"א ורכו ע"ב וס"ו ע"א וע"י לקמן רי ע"א וע"ב רכט ע"ב וח"ג ריד ע"א ועוד לקמן קנ ע"א וע"י פרשת שלח קסט ע"ב (לש"ו).

⁴ קלו ע"א צט ע"ב (הערת הזהר). ישנם לכל נשמות הצדיקים לבושיין דיקר, כתנות אור, לכל נשמה ונשמה הנקרא בשם חלוקא דרבנן, והוא נעשה ממעשי התורה והמצוה, לבוש מלכות לכל נשמה ונשמה לפי זכותה, ובה יושב בגן עדן התחתון ומקבל על ידה כל הנועם זיו דגן עדן התחתון. וזהו בימי החול, אבל בשבת וי"ט ור"ח עולים לגן עדן העליון, כמ"ש בפ' תרומה (קלו ע"א קמא ע"ב), ומתלבשת בלבושיין יותר יקירין כמ"ש בפ' ויקהל (רי ע"ב), והם נעשיין מכוונות התורה והתפילה. ואלו הלבושיין כולן הם מסוד עולם המלבוש הנארג מהר"א שערים דאותיות התורה כמו שבארנו בספר הקדו"ש בשער הפונה קדים (ביאורים ח"ב מט ע"א).

⁵ פי' בשבת ובמועד, הרוח תשוב למקום הנשמה, שהיא במקום המלכות הנק' אלהים, כמ"ש בסמוך, שהנשמה היא בסוד מ"ן למלכות (מ"מ).

⁶ ע"י התעוררות מ"ן (רח"ו).

⁷ מלכות (רח"ו).

<p>דהאי לא סלקא לאתקשרא (נ"א בדוכתהא) בכורסייא לא מתעטרא רוח בגנתא די בארעא ונפש לא מתישבא בדוכתהא כיון דאיהי סלקא כלהו אית להו נייחא</p>	<p>להתקשר (במקומה) בכסא לא מתעטרת הרוח בגן שבארץ והנפש לא מתישבת במקומה כיון שהיא עולה לכלן יש מנוחה.</p>
<p>וכד אצטריך לבני עלמא כד אינון בצערא ואולי לבי קברי האי נפש אתערת ואיהי אזלא ומשטטא ואתערת לרוח וההוא רוח אתער לגבי אבהן¹ וסליק ואתער לגבי נשמה וכדין קדשא בריך הוא חיים על עלמא והא אוקימנא ואף על גב דהא אתערו מלין אלין דנשמתא בגוונין אחרנין כלהו סלקין במתקלא דא ודא איהו ברירה דמלה וכלא חד</p>	<p>וכשצריך לבני העולם כשהם בצער והולכים לבית הקברות הנפש הזו מתעוררת והולכת ומשוטטת ומעוררת את הרוח ואותה רוח מעוררת אצל האבות ועולה ומעוררת את הנשמה ואז הקדוש ברוך הוא חס על העולם והרי בארנו ואף על גב שהרי התעוררו דברי הנשמה הללו בגונים אחרים כולם עולים במשקל זה וזה ברור הדבר והכל אחד.</p>
<p>וכד נשמתא אתעכבת מלסלקא לדוכתהא רוחא אזלא וקיימא בפתחא דגנתא דערן ולא פתחין לה פתחא</p>	<p>וכשהנשמה מתעכבת מלעלות למקומה הרוח הולכת ועומדת בפתח הגן עדן ולא פותחים לה פתח</p>
<p>קמב/א</p>	
<p>ואזלא ומשטטא ולית מאן דישגח בה נפש אזלא ומשטטא בעלמא חמאת לגופא דסלקא תולעין ובההוא דינא דקברא ומתאבלת עליה כמה דאוקמוה דכתיב (איוב יד כב) אך בשרו עליו יכאב ונפשו עליו תאבל וכלא איהו בעונשא עד דנשמה אתקשרת בדוכתהא לעילא וכדין כולהו מתקשרין בדוכתייהו</p>	<p>והולכת ומשוטטת ואין מי שישגיח בה הנפש הולכת ומשוטטת בעולם רואה את הגוף שמעלה תולעים ובאותו דין של הקבר ומתאבלת עליו כמו שבארוה שכתוב אך בשרו עליו יכאב ונפשו עליו תאבל והכל הוא בענש עד שהנשמה נקשרת במקומה למעלה ואז כולם נקשרים במקומם.</p>
<p>בגין דכל הני תלת קשורא חדא אינון כגוונא דלעילא ברזא דנפש רוח ונשמה² דכלא חד וקשורא חד נפש³ לית לה נהורא מגרמה כלום⁴ ודא איהו דמשתתפא ברזא דגופא⁵ חד לאענגא ולמיוז⁶ ליה בכל מה דאצטריך כמה</p>	<p>משום שכל שלשת אלו הם בקשר אחד כדוגמא שלמעלה בסוד של נפש רוח ונשמה שהכל אחד וקשר אחד לנפש אין לה אור מעצמה כלום וזוהי שמשתתפת בסוד של גוף אחד לענגו ולזון אותו בכל</p>

¹ בין בפרשת ויחי דף רכ"ה א' ובין בפרשת אחרי מות דף ע' ב' לא נזכר התעוררות הרוח לגבי אבהן. ונלע"ד דבפרשת ויחי איירי שמוציאים ספר תורה לבית הקברות ולכן די לעולם בכח קדושתו ולא צריך להם להעיר את האבות, ובפרשת אחרי מות עסקינן שיש איזה צדיק גמור שהולך עם המתחננים ולא גרע אולמיה מספר תורה, אבל בכאן מדבר בסוד הייחודים שעושים הצדיקים כמו שהיו עושים האר"י ותלמידיו ז"ל, ואז הולך הרוח ומעורר את האבות להתייחד עמהם ולקבל מהם כח הייחוד בשרש כל הנשמות שהם האבות. וכן תמצא בזה באחרי מות דף ע' ב' וראש ע"א א', ששם מדבר בייחוד שעושים צדיקים החיים עם המתים, וגם הזכירו הייחוד עם האבות. ועוד נראה לי שבזה מדויק עוד שבכאן אמר לשון אתער שהוא התעוררות, וכן אמר גם באחרי מות גבי הייחוד, מה שלא אמר כן לעיל מיניה וגם לא בפרשת ויחי אלא לשון הודעה. וסוד הענין שבכח הייחודים מורידים טל אורות על נר"ן של צדיקים וניעורים ממש שהוא כעין תחיה כמו שנזכר בסודות הייחודים, וכמ"ש בשער הנבואה פ"ג ג' מהרח"ו זלה"ה, שיש כח בייחודים לקשר נר"ן של הצדיק שמשתטח עליו ולגרום זווג דזו"ן כמו בשבתות וימים טובים (רמ"ז).

² פי' נפש מלכות, רוח ז"א, נשמה בינה (מ"מ).

³ מלכות (אור יקר).

⁴ פי' מלכות (מ"מ).

⁵ היינו סוד כל ההתפשטות בכסא ויחיה ואופן, דהיינו בריאה יצירה עשיה, הכל נקרא גוף אל המדה הזו שהיא נפש, ושכינה מתפשטת בכל הגוף ופירקיו עד למטה ומשתתפת עמו, כי סוד הגוף הזה ונפשו אנו קוראים לעיל סוד ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, והעיקר לייחד הכל והיינו "גופא חד" ובה סוד ההנהגה (אור יקר).

⁶ כל הכחות יונקים ממנה (אור יקר).

<p>דאת אמר (משלי לא טו) ותתן טרף לביתה!¹ וחק לנערותיה² ביתה דא איהו גופא³ דאיהי זנא ליה⁴ ונערותיה אלין אינון שייפין דהאי גופא⁵</p>	<p>מה שצריך כמו שנאמר ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה ביתה זהו גופה שהיא זנה אותו ונערותיה אלו הם האיברים של הגוף הזה.</p>
<p>רוח⁶ דא איהו⁷ דרכיב על האי נפש⁸ ושליט עליה⁹ ונהיר לה¹⁰ בכל מה דאצטריך¹¹ ונפש איהו כרסייא להאי רוח¹² נשמה איהי דאפיקת¹³ להאי רוחא ושליטת עליה¹⁴ ונהירת ליה¹⁵ בההוא נהורא דחיי¹⁶ וההוא רוח תליא בהאי נשמה ואתנהיר מנה בההוא נהורא דנהיר ההוא נפש תליא בהאי רוח ואתנהירת מניה ואתנת מניה וכלא קשורא חד</p>	<p>הרוח זהו שרוכב על הנפש הזו ושולט עליה ומאיר לה בכל מה שצריך והנפש היא כסא לרוח הזו הנשמה היא מוציאה את הרוח הזו ושולטת עליו ומאירה לו באותו אור החיים ואותה רוח תלויה בנשמה הזו ונאור ממנה באותו האור שמאיר אותה נפש תלויה באותה רוח ונאורה ממנה ונזונית ממנה והכל קשר אחד.</p>
<p>ועד דהאי נשמה עלאה לא סלקא גו נביעו דעתיקא דעתיקיין¹⁷ סתימא דכל סתימין ואתמליא מניה בנין דלא פסיק רוח דא¹⁸ לא עאל בגנתא דערין¹⁹ דאיהו נפש ולעולם רוח לא שריא אלא בגנתא דערין ונשמה לעילא נפש דא²⁰ (ס"א לא) אתישבת בדוכתהא גו גופא לתתא²¹ כגוונא דא כלא לתתא הכי מתפרשן בבר נש ואף על גב דכלהו קשורא חדא נשמה סלקא לעילא גו נביעו דבירא רוח עאל בגנתא דערין²² כגוונא דלעילא נפש אתישבא גו קברא</p>	<p>ועד שנשמה עליונה זו לא עולה לתוך נביעת עתיק העתיקים נסתר כל הנסתרים ומתמלאת ממנו משום שלא פוסק הרוח הזו לא נכנסת לגן עדן שהיא נפש ולעולם הרוח לא שורה אלא בגן עדן ונשמה למעלה נפש זו מתישבת (לא מתישבת) במקומה בתוך הגוף למטה כמו זה הכל למטה כך נפרדים באדם ואף על גב שכלם קשר אחד הנשמה עולה למעלה לתוך נביעת הבאר הרוח נכנסת לגן עדן כדוגמא שלמעלה הנפש מתישבת בתוך הקבר.</p>
<p>ואי תימא נפש לעילא דאתישבת גו גופא</p>	<p>ואם תאמר הנפש למעלה שמתישבת</p>

1 כלל השפע הכללי (אור יקר).

2 מזון פרטי לכל א' וא' מפרקי המרכבה כראוי לו מראש ועד סוף (אור יקר).

3 פי' עולם הבריאה (מ"מ).

4 עו ע"א (הערת הזהר).

5 פי' הם י"ב בקר (מ"מ).

6 היינו ת"ת (אור יקר).

7 פי' ז"א (מ"מ).

8 ולפי זה היינו כללות כל ששה קצוות מהחסד ועד היסוד (אור יקר).

9 להטותה לכל אשר יצוה, או דין או רחמים (אור יקר).

10 שהיא נר, והתפארת אור אל הנר, ואין לה שום אור ושפע כדי לפעול אלא ממנו (אור יקר).

11 ולא תאמר שיש לו דרך לפעול בתחתונים זולתה, שאין לו דרך אחרת (אור יקר).

12 והוא פועל בכסאו שיושב עליו, להשפיע על ידו לזולתו (אור יקר).

13 אין כן רוח לנפש דלא אפיקת לה, שאין אצילות המלכות מהתפארת, דד"ו פרצופין נבראו, אמנם ברוח

הבינה ודאי אפיקת ליה, ולזה נדון הת"ת בן לבינה ודאי (אור יקר).

14 להטותו כרצונה, ולכך דיני הגבורה להגביר ולהחליש באימא עילאה תליין (אור יקר).

15 שממנה אור החכמה, עם היות שגם הבינה מקבלת מהחכמה (אור יקר).

16 כאומרו והחכמה תחיה בעליה, וכל זה הוא במציאות השפע כדפי', ועוד נוסף, שלא יהיה הת"ת מאיר

במלכות ולא מלכות בתחתונים, אם לא תהיה הארת הבינה באותו רגע במלכות ובת"ת, ולא תשפיע

המלכות בתחתונים, אם באותו רגע לא יאיר הת"ת בה, ולא תאמר שיקבלו ואח"כ תשפיע זה כשירצה וזה

כשירצה אלא משולבות אשה אל אחותה (אור יקר).

17 פי' שבינה עולה בסוד מ"ן לא"א, כמ"ש הרב שאו"א עולים בסוד מ"ן לא"א (מ"מ).

18 פי' ז"א (מ"מ).

19 פי' מלכות (מ"מ).

20 פי' מלכות (מ"מ).

21 פי' בריאה (מ"מ).

22 ויקרא ע ע"ב (הערת הזהר).

<p>בקברא אן הוא קברא אלא גו ההוא קליפה תקיפא! ועל דא נפש כגוונא דא לתתא וכלא דא כגוונא דא ובגין כך תלת דרגין מתפרשן ואינן קשורא חדא ורוא חדא ובכל זמנא דגרמי אשתכחו גו קברא האי נפש אשתכחת תמן רוא הכא לאינן דידיעי ארה קשוט דחלי הטאה בשעתא דנשמתא מתעטרא לעילא גו עטרא קדישא ורוחא קאים בנהירו עלאה בשבתי וירחי זומני האי נפש בשעתא דרוח נחתא? מגו נהירו עלאה לדיירא בגנתא דעדן נהיר ונציץ איהו (ד"א ל"ג כד) קיימא גו קברא ואתגלימת בדיוקנא דהות גו גופא בקדמיתא וכל אינן גרמי³ בההוא דיוקנא סלקן ומשבחאן ואודן לקודשא בריך הוא הדא הוא דכתיב (תהלים לה י) כל עצמותי תאמרנה יהוה מי כמוך אומרות לא כתיב אלא תאמרנה</p>	<p>בתוך הגוף בקבר איפה הוא הקבר אלא בתוך אותה קלפה קשה ולכן נפש כמו זו שלמטה והכל זה כמו זה ולכן שלש דרגות נפרדות והן קשר אחד וסוד אחד ובכל זמן שהעצמות נמצאות בתוך הקבר הנפש הזו נמצאת שם כאן יש סוד ליודעי דרך האמת יראי חטא בשעה שהנשמה מתעטרת למעלה בתוך העטרה הקדושה והרוח עומדת באור עליון בשבתות וחדשים וזמנים הנפש הזו בשעה שהרוח יורדת מתוך האור העליון לדור בגן עדן מאיר ונוצץ היא עומדת בתוך הקבר ומתגלמת בדמות שהיה בתוך הגוף בתחלה וכל אותן עצמות עולות באותו דמות ומשבחות ומודות לקדוש ברוך הוא זהו שכתוב כל עצמתי תאמרנה ה' מי כמוך לא כתוב אומרות אלא תאמרנה.</p>
<p>ואלמלי אתיהיב רשו לעינא למחמי וחמי בליליא⁴ דעייל (נ"א דנפיק) מה שבתא⁵ ולילי ירחי זומני כדיוקנן על גבי קברי אודן ומשבחן לקודשא בריך הוא אבל טפשו דבני נשא קא מעכבא להו דלא ידעין ולא משגיחין על מה קיימין בהאי עלמא ולא חששין לאשגחא ביקרא דמלכא עלאה בהאי עלמא כל שכן לאשגחא ביקרא דההוא עלמא ועל מה קיימא ואיך מתפרשן מלין</p>	<p>ואלמלא נתנה רשות לעין לראות היתה רואה בלילה כשנכנסת (כשיוצאת) שבת ולילות חדשים וזמנים כמו דמיות על גבי הקברים מודות ומשבחות את הקדוש ברוך הוא אבל טפשות בני האדם מעכבת אותם שלא יודעים ולא משגיחים על מה עומדים בעולם הזה ולא חוששים להשגיח בכבוד המלך העליון בעולם הזה כל שכן להשגיח בכבוד אותו העולם ועל מה עומד ואיך הדברים מתפרשים.</p>
<p>ביומא דראש השנה דעלמא אתרן וכרסיא דדינא קיימא לגבי מלכא עלאה למידן עלמא</p>	<p>ביום ראש השנה כשהעולם נדון וכסא הדין עומד למלך העליון לדון את העולם כל נפש ונפש משוטטות ומבקשות רחמים</p>

¹ סוד מלכי אדום שמתו (רח"ו). ור"ל שהמלכות היא בתוך הניצוצות שבקלי' נוגה (מ"מ).
² הלשון הזה אינו מדוקדק, דמשמע שהנפש לא עלתה עם הרוח למקום הנשמה בשבת ומועד. והאמת הוא שגם הנפש עולה עם הרוח וכמש"ל בעמוד ב' דף זה, בשעתא דנשמתא מתעטרא לעילא וכו' (מ"מ).
³ גודל עילוי הנשמות באורות עליונים ומתקשרת הנשמה ברוח, ורוח בפנש, עד שהם בקישור א' בציוור רוחני, כמו שהיו בציוור גופני בעולם הזה, כמ"ש בזהר, בשעתא וכו'. והענין הוא, כי בשעה שהרוח יורד מג"ע העליון לג"ע התחתון, אז מוליך עמו אור גודל שקיבל למעלה, ומאותו האור יורד ג"כ אור בהיר מאד לנפש אשר בקבר, ומתלבשת הנפש באור הזה כצורת הגוף ממש, ואז מתחברים העצמות יחדיו ידובקו, ומצטיירים בצורת הגוף שהיה בעולם הזה, ועולים מהקבר ואומרים שירה לפני הקב"ה. וזש"ה כל עצמותי תאמרנה, אומרות אין כתיב, אלא תאמרנה. ומבואר שם בזהר, דאילולי אתיהיב רשות לעין לראות היה רואה בלילי שבת ור"ח דמות צורות עומדות על הקברים (מ"מ).
⁴ כן מצאתי בזהר מוגה מארץ ישראל, אבל לא נראה כן משער הנבואה פ"ד ו' ב', ששם כתוב שבכל מוצאי שבת באות נפשות הצדיקים לקבריהם ומתלבשות בתוך העצמות ממש כאילו הם בחייהם לפי שעה לייחד את בוראם, וזה סוד (ישעיה נח, יא) ועצמותיך יחליץ. ולעד"נ שכן מוכרח ממה שקדם שביום השבת הרוח מתקשר למעלה ועומד בנהירו עלאה, ובשעתא דרוח נחתא מלא אור וזוהר אז מאיר בנפשו והיא מחלצת עצמות הגוף בהתלבשה במלבוש שלה הוא העומד על הקבר בסוד חלוקא דרבנן, וזה דוקא במוצאי שבת כי בשבת עומדות הנפשות בגן עדן התחתון ומתעדנות, ואפילו לעשות ייחוד עם צדיקים שהוא נוח להם לא יועיל בשבת כנזכר שם בשער הנבואה ז' א' (רמ"ז).
⁵ בתחילת ליל שבת עולה הנפש ורוח למקום הנשמה ויורדות מיד, ואזי הנפש אתגלימת בדיוקנא וכו' (מ"מ).

<p>כל נפש ונפש משטטן ובעאן רחמי על חיי בליליא דנפקא יומא דדינא¹ אזלין וקא משטטין למשמע ולמנדע מאן הוא דינא דאתדן על עלמא ולזמנין דקא מודיעין בחזווא לחייה כמה דאת אמר (איוב לג טו) בחלום חזיון לילה בנפול תרדמה על אנשים וגו' אז יגלה און אנשים ובמסרם יחתם מה זה מסרם זו הנפש שעומדת וחותמת לאנשים דברים לקבל מוסר.</p>	<p>על החיים בלילה שיוצא יום הדין הולכות ומשוטטות לשמע ולדעת מהו הדין שנדון על העולם ולפעמים שמודיעות במראה לחיים כמו שנאמר בחלום חזיון לילה בנפל תרדמה על אנשים וגו' אז יגלה און אנשים ובמסרם יחתם מה זה מסרם זו הנפש שעומדת וחותמת לאנשים דברים לקבל מוסר.</p>
<p>בליליא בתראה דחגא² דקא נפקן פתקין מבי מלכא וההוא צל אעדיוא מבני גריעו דהאי עלמא ההוא נפש דקאמרן אזלא</p>	<p>בלילה האחרון של החג שיוצאים הפתקים מבית המלך ואותו צל מוסר מבני הנגרעים של העולם הזה אותה נפש שאמרנו הולכת</p>
<p>קמב/ב</p>	
<p>ומשטטא³ וחד ממנא⁴ סרכא⁵ ברוא גליפא בעזקא⁶ בכתב מפרש ידומיע"ם⁷ דפקיד בכתב דזיוא גליפא⁸ ובגו חזוון עלאינ⁹ בההוא ליליא נחית וכמה אלף אלפיין ורבוא רבוון עמיה ונטליין לההוא צל¹⁰ מכל חד וחד וסלקין ליה לעילא</p>	<p>ומשוטטת וממנה אחד שוטר בסוד חקוק בטבעת בכתב מפרש ידומיע"ם שפוקד בכתב של זיו החקוק ובתוך מראות עליונים יורד באותו לילה וכמה אלף אלפים ורבוא רבבות עמו ונוטלים אותו צל מכל אחד ואחד ומעלים אותו למעלה.</p>
<p>וההיא נפש¹¹ דקאמרן אזלא ומשטטא¹² וחמאת לההוא צל¹³ ותב לאתריה גו קברא וקא מכרזת לשאר מתייא פלוני אתי לגבן פלוני אתי לגבן אי זכאה טבא איהו כלהו</p>	<p>ואותה נפש שאמרנו הולכת ומשוטטת ורואה את אותו צל ושבה למקומה לתוך הקבר ומכריזה לשאר המתים פלוני יבא אלינו פלוני יבא אלינו אם צדיק טוב הוא כולם שמחים ואם לא כולם אומרים אוי</p>

¹ במסכת ברכות ממעשה דאותו חסיד עם ב' רוחות וכו', מוכח דבליל ר"ה עצמה משטטי לדעת מה נגזר, והכא אמר בליליא דנפקא יומא דדינא, וי"ל דבליל ב' דר"ה איירי בהם בגמרא, דאי בליל א', אין דין לישראל, כי אר"ה דינם בלילה וישראל דינם ביום, וא"כ מ"ש בליליא דנפקא היינו ליל ב' דר"ה (מ"מ).
² יוחי רכא (הערת הזהר).
³ קכט ע"א (הערת הזהר). לראות בצללים המסתלקים, ומשם ידע מי ימות כדלקמן (אור יקר).
⁴ היינו לפרש מי הוא המסלק הצל, כדי שמתוכו יודע הנפש העתידים למות בשנה. ענין המלאך הזה שהוא ממונה על דיוקנאות החיים, ולזה כיון שנגזר עליו המות, מיד הדיוקן שם נשתנה צורתו והוא יודע, ומיד יורד באותו דיוקן למטה, וקושר לו הצלם הידוע, והכל עולה יחד אל תחת העבד כדמסיק, ונודע שהדיוקנאות הם חקוקות בסוד פרגוד, חותם מצוייר, פתוחי חותם, כאלו הם בחיים (אור יקר).
⁵ לשון ממונה (אור יקר).
⁶ ירצה בסוד הנשמה המצויירת בפרגוד בכתב מפרש פתוחי חותם, דהיינו "גליפא בעזקא" או ירצה שהוא ממונה על חותם הנחתם, וזהו שאמר "ברזא גליפא בעזקא" והוא בעל החותם להחתים כתב מפרש, ואינו בעל הכתב אלא החותם שבו מחתימין כתבים, ולזה הוא יודע סוד החיתום ופירש ענין הכתב (אור יקר).
⁷ לעיל בדף קכט ע"א כתב הזהר שהוא יהודיעם ובהגהת דרך אמת הביא דברי הרמ"ז שנתעורר בזה ובודאי שיש טעות דאל"כ דבריו סותרים מ"ש בדף קכט למ"ש הכא (מ"מ).
⁸ הכתב אור זיו מתחקק, א"נ אור הדיוק שהוא מתנוצץ (אור יקר).
⁹ בסוד רוחניות עליון, א"נ אל דמות הנשמות. ושני הפירושים ענין א', שהכתב הוא הדיוקן בעצמו המצוייר בפרגוד, והחותם הוא מה ששקוע מורה על מיתה, או מה שבולט נראה אל חיים (אור יקר).
¹⁰ כדי להראותו למעלה, להכין לו מנוחה כראוי לו כדמסיק לקמיה, ולא שיטלהו אז העבד מכל וכל, שאינו מסתלק אלא שלשים יום קודם מיתה (אור יקר).
¹¹ שיש לה רשות להתשוטט ולחקור כדפי' (אור יקר).
¹² כדי לפגוע במלאך הזה בעת סילוק הדיוקנאות עם הצללים (אור יקר).
¹³ צל המסתלק ומכיר, ובשובו מודיע לשאר הנפשות שאינם רשאות להתשוטט (אור יקר).

<p>חדאן ואי לאו כלהו אמרי ווי כד סלקין ההוא צל¹ סלקין ליה לגבי ההוא עבד מהימן דשמיה מטטרו"ן ונטיל ההוא צל לגביה וסליק ליה לאתריה כמה דאת אמר (איוב ז ב) כעבד ישאף צל ישאף צל ודאי²</p>	<p>כשמעלים אותו צל מעלים אותו לאותו עבד נאמן ששמו מטטרו"ן ונוטל אליו אותו הצל ומעלה אותו למקומו כמו שנאמר "כעבד ישאף צל" ישאף צל ודאי.</p>
<p>מההיא שעתא ואילך מתתקנא דוכתא לההיא נשמה³ דההוא בר נש ודוכתא לרוח בגנתא דערן ודוכתא לנפש⁴ לנייחא ולאיתהנאה בשעתא דמשטמא⁵ ואולא בגין דאית⁶ נפש דלית לה נייחא ואית נפש דאישתציאת⁷ עם גופא</p>	<p>מאותה שעה ואילך מתקן מקום לאותה נשמה של אותו איש ומקום לרוח בגן עדן ומקום לנפש למנוחה ולהנאה בשעה שמשוטטת והולכת משום שיש נפש שאין לה מנוחה ויש נפש שמתכלה עם הגוף.</p>
<p>והאי איהי⁸ דלית לה נייחא והאי איהי דכתיב בה (ש"א כה כט) ואת נפש אויביך יקלענה בתוך כף הקלע דדא איהי אזלא ומשטמא ומתגלגלא בכל עלמא ולית לה נייחא כלל יממא ולילי ודא איהו עונשא יתיר מכלא וההיא דתשתצי עם גופא (ההיא דכתיב בה (ויקרא יז י) והכרתי אותה מקרב עמה ולהאי לית לה דוכרנו כלל ואית נפשא דלא תשתצי עם גופא) ותשתצי מאתר אחרא (ס"א עלאה) ההיא דכתיב בה (שם כב ג) ונכרתה הנפש ההיא מלפני אני יהו"ה מאי מלפני דלא שריא עלה רוחא וכד רוחא לא שריא עלה לית לה שותפו כלל במה דלעילא ולא ידעת מאינן</p>	<p>וזוהי שאין לה מנוחה וזוהי שכתוב בה ואת נפש אויביך יקלענה בתוך כף הקלע שזוהי שהולכת ומשוטטת ומתגלגלת בכל העולם ואין לה מנוחה כלל יומם ולילה וזהו ענש יותר מהכל ואותה שתכלה עם הגוף (ההיא שכתוב בה והכרתי אתה מקרב עמה ולזה אין לה זכרון כלל ויש נפש שלא תכלה עם הגוף) ותכלה ממקום אחר (עליון) אותה שכתוב בה (ויקרא כב) ונכרתה הנפש ההיא מלפני אני ה' מה זה מלפני שלא שורה עליה רוח וכשלא שורה עליה רוח אין לה שתפות כלל במה שלמעלה ולא יודעת מאותם דברים של אותו עולם כלל וזוהי נפש כמו של</p>

¹ מהדר השתא לפרש טעם לסילוק הצל, ולמאן סלקין ליה, והענין שהשר הממונה על גן עדן, הוא בעל כנפים הפוסק הלכות שם, ולזה אלו הנזכרים מעלים הצללים, מפני שהכתב והחותם אל הנשמות בדיוקנאות בידם, ויודיעם להכיר, ולא יחליפו איש באיש, ומוסרים הצל אל עולם מטטרו"ן, דהיינו עבד ישאף הצל בעצמו, ויבדוק אותו כדי להכין לו מצד [אופן] [אנפין] משכן לנפש, ומצד חיה משכן לרוח, ומצד כסא משכן לנשמה, והיינו דמסיק תדע למה מעלים הצל (אור יקר).

² וידע ויכיר מקומו ההגון לו אצל מי מצדיקי גן עדן, באיזו מדור לפי כבודו, ולתקן לו המדור, ולחקור מי ירד להקבילו בשעת סילוקו, וכיוצא בכל אלו הענינים (אור יקר).

³ ולא שתעלה הנשמה או הרוח או הנפש אלא הצל, ויודע הוא להכיר בצל עצמו מקומות הראויים לנשמה ורוח ונפש, מפני שהצל הוא אמצעי בין נפש לגוף, ובו מצטייר כל מעשה האדם, והוא מתקשט גם כן במעשיו (אור יקר).

⁴ קשיא ליה, כי נפש אין לה מקום שמקומה בחצר מות על הקבר, לזה מפרש השתא ואזיל כי ענין הנפש ומנוחתה, ענין רחב מהרוח והנשמה, משום דדוכתא דנפש הוא לנייחא, שיש שאינה נחה (אור יקר).

⁵ ויש נפש שהיא נחה ואין לה הנאה כדמפרש ואזיל, וכל זה מזדמן לו מיד קודם סילוקו (אור יקר).

⁶ ויקרא קעב ע"ב (הערת הזהר). השתא מפרש ג' חלקי נפשות, וקודם שנבאר שלשתם נאמר כי נפש מציאותה מענין רוחניות המלכות המתלבש באופן, הם סוד ז' מדורין לז' היכלות, ונודע כי אותם המדורין הם לבוש להיכלות, וכן ההיכלות לבוש לכסא הכבוד, הוא ממש כענין נשמה רוח נפש, ונודע כי תחת אותם המדורין משכן לקלי', ולפעמים הרבה נכנסות במדור ראשון ושני ושלישי כדפי' שם, ולכך המדורין האלו תופסין בסוד נפש על ידי יצר הרע, עד הגוף הזה עולם העשיה, ששכינה מתלבשת באופן להנהיג העשיה ומשם נפש, ולזה הנפש בידה לזכך עצמה תכלית זכך בסוד טהרת המדורין והרחקתם מהחיצונים, (עוד) [או] לרדת ולטנף עצמה בטינוף המדור בהכנס אליו החיצוני, וכל זה תלוי ביצר הרע שהוא מהחיצונים, כמו שהחיצונים מטמאין המדורין בקורבתם אליהם, כך הנפש תטמא בקורבתה אל היצר הרע, הכל לפי ענינה, הן קורבה מרובה או קורבה מועטת, ומיני הנפשות במעשיהן שלשה, או הנפש הנכרתת מן העולם, שאינה אפילו בכלל נפשותם של ישראל, אלא נכנסת אל בין הקלי', ועליה נאמר והכרתי אותה מקרב עמה, ר"ל אפילו במדור הנפשות לא תעמוד ולא תכנס אלא היא נמסרת אל החיצונים ונעשית מזיק ושד בעולם, כאומרם הרשעים הם הם המזיקים וזו היא מתגלגלת בכל הועלם (אור יקר).

<p>מלין דההוא עלמא כלל והאי איהי נפש כבעירי</p>	<p>הבהמות.</p>
<p>נפש דלית (ד"א דאית) לה נייחא האי איהי כד אזלא ומשטמא אערעת בהאי ממנא ידומיע"ם ובאינון סרכין דיליה ונטלין לה ואעלין לה בכל פתחי גן עדן ואחזיין לה יקרא דצדיקיא ויקרא דההוא רוח דילה ואיהי מתדבקא ביה בנייחא גו ההוא לבושא¹ וכדין ידעת באינון מלין דעלמא</p>	<p>נפש שאין (נפש שיש) לה מנוחה זוהי כשהולכת ומשוטטת פוגשת בממנה הזה ידומיע"ם ובאותם השוטרים שלו ונוטלים אותה ומכניסים אותה בכל פתחי גן העדן ומראים לה את כבוד הצדיקים וכבוד אותה הרוח שלה והיא נדבקת בו במנוחה תוך אותו הלבוש ואז יודעת באותם דברים של העולם.</p>
<p>וכד ההוא רוח סלקא לאתעטרא גו נשמה עלאה לעילא ההיא נפש מתקשרא בההוא רוח² ואתנהירת מניה כסיהרא כד אתנהירת משמשא ורוח מתקשרא גו ההיא נשמתא וההיא נשמתא מתקשרא גו סוף מחשבה³ דאיהי רוא דנפש דלעילא</p>	<p>וכשאותה רוח עולה להתעטר לתוך הנשמה העליונה למעלה אותה נפש נקשרת באותה רוח ונאורה ממנה כלבנה כשנאורה מהשמש והרוח נקשרת לתוך אותה נשמה ואותה נשמה נקשרת לתוך סוף המחשבה שהיא סוד הנפש שלמעלה.</p>
<p>וההיא נפש אתקשרת גו ההוא רוח עלאה וההוא רוח אתקשר גו ההיא נשמה עלאה וההיא נשמה אתקשרת באין סוף וכדין איהו נייחא דכלא וקשורא דכלא עילא ותתא כלא ברזא חדא וגוונא חדא וכדין דא איהו נייחא דנפש דלתתא ועל דא כתיב (ש"א כה כט) והיתה נפש אדני צרורה בצרור החיים את יהו"ה אלהיך בגוונא חדא וברזא חדא דההוא את דא כגוונא דא</p>	<p>ואותה נפש נקשרת תוך אותה רוח עליונה ואותה רוח נקשרת לתוך אותה נשמה עליונה ואותה נשמה נקשרת באין סוף ואז הוא מנוחת הכל וקשר של הכל למעלה ולמטה הכל בסוד אחד וגון אחד ואז זוהי מנוחה לנפש שלמטה ועל זה כתוב (שמואלא כה) והיתה נפש אדני צרורה בצרור החיים את ה' אלהיך בגון אחד ובסוד אחד שאותו את זה כמו זה.</p>
<p>כד נחתא סיהרא רוא דנפש עלאה נהורא מכל סטרין איהי נהרא לכל רתיכין ומשריין ועביד לון גופא חדא שלימא דנהיר בנהירו בזיוא עלאה אוף הכי כגוונא דא נחתא האי נפש תתאה נהירא מכל סטרין מגו נהירו דנשמה ומגו נהירו דרוח ונחתא ונהרא לכל אינון רתיכין ומשריין דאינון שייפין וגרמין ועביד לון גופא שלימא דנהיר בנהירו</p>	<p>כשירדת הלבנה בסוד הנפש העליונה מאירה מכל הצדדים היא מאירה לכל המרכבות והמחנות ועושה להם גוף אחד שלם שמאיר באור בזיו העליון אף כך כמו זה יורדת הנפש התחתונה הזו מאירה לכל הצדדים מתוך אור הנשמה ומתוך אור הרוח ויורדת ומאירה לכל אותם מרכבות ומחנות שהם איברים ועצמות ועושה אותם גוף שלם שמאיר באור.</p>
<p>הדא הוא דכתיב (ישעיה נח יא) והשביע בצחצחות נפשך נפשך ממש ולבתר ועצמותיך יחליץ דעביד מנייהו גופא שלימא ונהיר בנהירו וקם ואודי ומשבה לקודשא בריך הוא כמה דאתמר דכתיב (תהלים לה י) כל עצמותי תאמרנה יהו"ה מי כמוך ודא איהו נייחא דנפש ודאי מכל סטרין</p>	<p>זהו שכתוב והשביע בצחצחות נפשך נפשך ממש ואחר כך ועצמתך יחליץ שעושה מהם גוף שלם ומאיר באור וקם ומודה ומשבח את הקדוש ברוך הוא כמו שנתבאר שכתוב כל עצמתי תאמרנה ה' מי כמוך וזוהי מנוחת הנפש ודאי מכל הצדדים.</p>
<p>זכאין אינון צדיקיא דדחלין למאריהון</p>	<p>אשרי הצדיקים שפוחדים מרבונם</p>

¹ עי' קמא ע"ב והערה שלנו שם בשם ספר הכללים.

² מכאן נראה שכשעולה הרוח במקום הנשמה, הנפש מתקשרת ועולה עמה (מ"מ).

³ מלכות (רח"ו במ"מ). ועי' שער מאמרי רשב"י ו ע"ד, וז"ל, סוף מחשבה העליונה שביל דקיק דנחית מיוד עלאה.

<p>בעלמא דין למזכי בתלת נייחי לעלמא דאתי אתא רבי שמעון וברכיה לרבי אבא אמר רבי שמעון זכאין אתון בני זכאה אנא דעיני חמו בכך כמה</p>	<p>בעולם הזה לזכות בשלש מנוחות לעולם הבא בא רבי שמעון וברכו את רבי אבא אמר רבי שמעון אשריכם בני ואשרי שעיני ראו בכך כמה</p>
<p>קמנ/א</p>	
<p>דוכתין עלאין¹ מתתקנן לן ונהירין לן לעלמא דאתי</p>	<p>מקומות עליונים מתקנים לנו ומאירים לנו לעולם הבא.</p>
<p>פתח ואמר (תהלים קכה א) שיר המעלות הבטחים ביהו"ה² כהר ציון³ לא ימוט⁴ לעולם ישב⁵ האי קרא אוקמוה אבל שיר המעלות תושבחתא דקאמרי אינון דרגין קדישין עלאין⁶ מסטרא דגבורין⁷ עלאין ואינון כגוונא דלואי לתתא⁸ ואינון מעלות⁹ דרגין על דרגין ופלחין ברזא דחמשיין שניין¹⁰ והאי איהו שיר המעלות הבטחים ביהו"ה¹¹ כהר ציון דא אינון צדיקיא דאינון מתרחצין ביה בעובדין דלהון כמה דאת אמר (משלי כה א) וצדיקים ככפיר יבטח</p>	<p>פתח ואמר (תהלים קכה) שיר המעלות הבטחים בה' כהר ציון לא ימוט לעולם ישב פסוק זה פרשוהו אבל שיר המעלות תשבחת שאומרות אותן דרגות קדושות עליונות מצד של הגבורות העליונות והם כמו הלויים שלמטה והם מעלות דרגות על דרגות ועובדים בסוד של חמשים שנים וזהו שיר המעלות הבטחים בה' כהר ציון אלו הם הצדיקים שבטחים בו במעשים שלהם כמו שנאמר (משלי כח) וצדיקים ככפיר יבטח.</p>

¹ כאומרו להנחיל אוהבי יש, לא עולם אחד אלא שלש מאות ועשר עולמות כדפי' רז"ל (אור יקר).
² הבוטח בה' שם מבטחו, שהיא השכינה, המפרנסת כל העולם. "בה" ודאי, בת"ת והבטוח באדם, הוא מפרידה מן הת"ת ומשכינה למטה, ונקרא נרגן מפריד אלוף. ולכך קאים בארור, כאומרו ארור הגבר אשר יבטח באדם, ומסיק ומן ה' יסור לבו, דהיינו השכינה ומפרידה, אמנם הבוטח בה' כדוד, ודאי מצד הצדיק. והנה השכינה תלויה לפי הדין, ולפי זה פעמים שהיא בדין, הבטחתו מתמוטטת, מפני שגרם העוון והפרידס, ונתחייב בדין. אמנם לעתיד תהיה המלכות קבועה במקומה בלתי מתמוטטת, שאין עון גורם פירוד, ואז תהיה ההבטחה שלימה (אור יקר).
³ לא יהיה כזמן זה שההבטחה בלתי קיימת אלא "כהר ציון" מלכות הנקראת הר, שהיא מיוחדת ביסוד, והיינו הר ציון ודאי (אור יקר).
⁴ שהיא אז מיוחדת שלא ימוט, והנה היחוד העתיד, יש לו ב' מעלות טובות על היחוד הנמצא בעולם הזה, אפילו בעת עלותה למעלה להתייחד, יש מקטרגין ומעוררים עד שהם מפרידים. ואין היחוד נגמר, ואז "לעתיד" לא ימצא מזה כלל, שאין שטן ואין פגע רע, וז"ש "לא ימוט" אלא יעלה בלי התמוטטות כלל. השנית, כי היחוד בעולם הזה אפילו לא ימצא לא מערער ולא משטין מצד עצמו, אינו אלא זמן מועט. ומיד שכינה באה אל מקומה למטה, לנהל התחתונים, מלאה מן השפע שקבלה באותו רגע היחוד, ולעתיד לא יהיה כך, אלא לעולם ישב השכינה למעלה בחיק בעלה, ולא תדר למטה, אלא מלמעלה ינהיג התחתונים בסוד השבת (אור יקר).
⁵ ואז יהיה ההבטחה בלי בושת, שאין עון גורם לו שום פירוד, ואין צדיקים יראים מההבטחה, ולזה אינה כאריה וכשחל שההבטחה במעשיהם אלא כהר ציון, שהם בטוחים בו מצד יחודו ואין צריך כח מעשים, שאז המעשה הטוב הוא מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת (אור יקר).
⁶ הנה מן הגבורה ודיניה נמשכין כחות הרבה, ראשונה ממטה למעלה הם החצונים, ואינם בעלי שיר ושבח, שניה הם אותם שהם קדושים וממונים על החצונים, והם משוררים בכלל הקדושים, שלישית הם הקדושים העליונים למעלה מכולם, ואין להם חלק בחוץ כלל, אלא מתקדשים ומתטהרים מכל וכל, ועל אלו כוון ואמר "דרגין קדישין" לאפוקי חצונים, "עילאין" לאפוקי אותם שהם קדושים למטה מופקדים על החצונים (אור יקר).
⁷ לא מהגבורה שהוא דין חזק לכללות, אלא מצד גבורות הבינה המתמתקות בשיר הלויים ונהפכת לשמחה (אור יקר).
⁸ משמרות משמרות ממש, כמשמרות הלויים הימן וידותין ואיתן כדפרשו בפרשת אחרי מות (אור יקר).
⁹ כל הנדרש נרמז באומרו המעלות בה' הידיעה, לשלול כל אותם האחרים, וטעם אומרו המעלות ה' מעלות, שהם בסוד ועבד הלוי הוא, שעבודתו בסוד הבינה "ברזא דחמשיין שניין" (אור יקר).
¹⁰ אח"כ ישוב מצבא העבודה, ואפשר שהמעלות יהיו ג"כ חמשה מעלות או חמשים (אור יקר). בסוד ועבד הלוי הוא וידוע כי הוא היא בינה ובה נ' שערים ולכך מבין חמשים שנה ישוב מצבא העבודה (רח"ו).
¹¹ "הבוטחים בה" זה תחילת השיר, ואמר "הבוטחים בה" בזמן זה אין בטחונם חזק, מפני שהם יראים שמא גרם החטא, ונמצא בוטחים מצד א' ויראים מצד הב', והם אומרים ידוע ודאי שיש בו כח לזה, וליותר מזה, אמנם שמא עוונותינו גרם שאנו חייבין מן הדין, אמנם לעתיד לא יהיה בטחונם בה' כזה (אור יקר).

<p>ואי תימא הא צדיקיא לא מתרחצן בעובדיהון כלל ותדיר דחלין כאברהם דכתיב ביה (בראשית יב יא) ויהי כאשר הקריב לבא מצרימה וגו' כיצחק דכתיב ביה (שם כו ז) כי ירא לאמר אשתי כיעקב דכתיב ביה (שם לב ח) ויירא יעקב מאד ויצר לו ואי הני לא אתרחיצו בעובדיהון כל שכן שאר צדיקי עלמא ואת אמרת וצדיקים ככפיר יבטח</p>	<p>ואם תאמר הרי הצדיקים לא בוטחים במעשיהם כלל ותמיד פוחדים כמו אברהם שכתוב בו (בראשית יב) ויהי כאשר הקריב לבוא מצרימה וגו' כמו יצחק שכתוב בו (שם כו) כי ירא לאמר אשתי כיעקב שכתוב בו (שם לב) ויירא יעקב מאד ויצר לו ואם אלה לא בטחו במעשיהם כל שכן שאר צדיקי העולם ואתה אומר וצדיקים ככפיר יבטח.</p>
<p>אלא ודאי ככפיר כתיב דהא מכל אינון שמהן לא כתיב אלא כפיר ולא כתיב לא אריה ולא שחל ולא שחץ אלא כפיר דאיהו חלשא וזעירא מכלהו ולא אתרחיץ בחיליה אף על גב דאיהו תקיף כך צדיקיא לא אתרחיצו בעובדיהון השתא אלא ככפיר אף על גב דידעין דתקיף חילא דעובדיהון לא אתרחצן אלא ככפיר ולא יתיר</p>	<p>אלא ודאי כתוב ככפיר שהרי מכל אותם שמות לא כתוב אלא כפיר ולא כתוב לא אריה ולא שחל ולא שחץ אלא כפיר שהוא החלש והקטן מכולם ולא בוטח בכחו אף על גב שהוא חזק כך הצדיקים לא בוטחים במעשיהם עכשיו אלא ככפיר אף על גב שיודעים שחזק כח מעשיהם לא בוטחים אלא ככפיר ולא יותר.</p>
<p>ובגניי כך הבטחים ביהויה כהר ציון וגו' לא ככפיר ולא כאריה ולא ככלהו שמהן אלא כהר ציון ואוקמוה מה הר ציון איהו תקיף ולא ימוט תדיר אוף הכי בההוא זמנא להו כהר ציון ולא כהשתא דלא אתרחיצו אלא ככפיר דרחיל ולא אתרחיץ בחיליה ואתון בני קדישי עליונין¹ רחצנותא דלכו כהר ציון ודאי זכאין אתון בעלמא דין ובעלמא דאתי</p>	<p>ולכן הבטחים בה' כהר ציון וגו' לא ככפיר ולא כאריה ולא כמו כל השמות אלא כהר ציון ופרשוה מה הר ציון הוא חזק ולא ימוט תמיד אף כך באותו זמן יהיו כמו הר ציון ולא כמו עכשיו שלא בוטחים אלא ככפיר שפוחד ולא בוטח בכחו ואתם בני קדושים עליונים בטחונכם כהר ציון ודאי אשריכם בעולם הזה ובעולם הבא.</p>
<p>אזלו כד מטו למתא אתחשך ליליא אמר רבי שמעון כמה דיומא דא² אנהיר לן בהאי ארחא למזכי ביה בעלמא דאתי אוף הכי האי ליליא ינהיר לן למזכי לן לעלמא דאתי ולאעטרא מלין דיממא בליליא דא קמי עתיק יומין דהא כיומא דא שלים לא ישתכח בכל דרין אחרנין זכאה חולקנא בעלמא דין ובעלמא דאתי</p>	<p>הלכו כשהגיעו לעיר נחשך הלילה אמר רבי שמעון כמו שיום זה מאיר לנו בדרך הזו לזכות בו בעולם הבא אף כך הלילה הזה יאיר לנו לזכותנו לעולם הבא ולעטר דברים של היום בלילה הזה לפני עתיק הימים שהרי כמו היום השלם הזה לא ימצא בכל הדורות האחרים אשרי חלקנו בעולם הזה ובעולם הבא.</p>
<p>עאלו לביתה דרבי שמעון ורבי אלעזר ורבי</p>	<p>נכנסו לביתו של רבי שמעון ורבי</p>

¹ שאין ר' שמעון וחבריו בעולם התחתון אלא אחוז בסוד האצילות, ואז דבקים ביחוד העליון, והם עולים ויורדים עם השכינה והם מובטחים בה', שהם המייחדים תדיר ודאי (אור יקר).
² הענין הוא כי התורה סודותיה גורמין הם לימשך מהיסוד או"ר הנק' ר"ז, דהיינו סו"ד למלכות, והמחדש סוד בתורה מושך מהת"ת למלכות אור רז, סודות התורה, הם נעלמים בכתר עתיק יומין, והמחדש מסלסל בשערי עתיק יומין, והוא מושך מלמטה אור התורה, והנה ר"ש וחבריו לא היו אומרים מה שמקובל להם מכבר, כי זה אין לו שכר בעמלו אלא עסק תורה לבד, ובמה יבדלו הם משאר החברים שבדור, אמנם הענין היה שהיו מתחילין בפסוק, ובחסידותם על ידי חכמתם היתה רוח קדושה שורה בהם, ובהיותם מסלסלין בתורה במה שכבר נאמר בענין מעט מעט, שואבין עד שמתחדש בשכלם חדושי תורה בפסוק, ובהקדמות ובראשי פרקים, היתה תורתם מתברכת ומתחדשים חדושים אלו הנדרשים בענין שהיו גורמין חידוש תורה, ועם היות שכינה בגלות וייחוד אין, חידושי סודות התורה, יש להם סגולה (אלא) שהם גורמין יחוד ומשך האור תמיד ואין חצוני מעכב, ולזה נתן להם רשות להחזיק בביאור הסודות כדי לעשות סעד לשכינה כדפי' בתיקו"ז, ולזה היו מאירים אור התורה בחידושי תורה וסודותיה, מייחדים למעלה ומושכים אור עתיק יומין עד למטה, בסוד ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן (אור יקר).

<p>אבא ורבי יוסי עמהון בתו עד דאתפלג ליליא כיון דאתפלג ליליא אמר רבי שמעון לחבריא עידן איהו לאעמרא רתיכא קדישא! לעילא באשתדלותא דילן אמר ליה לרבי יוסי אנת דלא אשתמעו מילך בהאי יומא ביננא אנת הוי שירותא לאנהרא ליליא דהא השתא עידן רעותא איהו לאנהרא עילא ותתא</p>	<p>אלעזר ורבי אבא ורבי יוסי עמם לנו עד שנחלק הלילה כיון שנחלק הלילה אמר רבי שמעון לחברים זמן הוא לעטר את המרכבה הקדושה למעלה בהשתדלותנו אמר לרבי יוסי אתה שלא נשמעו דבריך ביום הזה בינינו אתה תהיה ראשית להאיר הלילה שהרי עכשיו עת רצון היא להאיר מעלה ומטה.</p>
<p>פתח רבי יוסי ואמר שיר השירים אשר לשלמה שירתא דא אתער לה שלמה מלכא כד אתבני בי מקדשא ועלמין כלהו אשתלימו עילא ותתא בשלמותא חדא ואף על גב דחברייא פליגין בהאי (נ"א מתי אתמר) אבל שירתא דא לא אתמר אלא בשלימו כד סיהרא אתמליא בשלימו ובי מקדשא אתבני כגוונא דלעילא בשעתא דאתבני בי מקדשא לתתא לא הוה חדוה קמי קודשא בריך הוא מיומא דאתברי עלמא כההוא יומא</p>	<p>פתח רבי יוסי ואמר שיר השירים אשר לשלמה שיר זה עורר אותה שלמה המלך כשנבנה בית המקדש וכל העולמות נשלמו מעלה ומטה בשלמות אחת ואף על גב שהחברים חלקו בזה (מתי נאמר) אבל שירה זו לא נאמרה אלא בשלמות כשהלבנה התמלאה בשלמות ובית המקדש נבנה כדוגמא שלמעלה בשעה שנבנה בית המקדש למטה לא היתה שמחה לפני הקדוש ברוך הוא מיום שנברא העולם כמו אותו היום.</p>
<p>משכן דעבד משה במדברא לנחתא שכינתא לארעא בההוא יומא משכן אחרא אתוקם עמיה לעילא כמה דאוקמוה דכתיב (שמות מ יז) הוקם המשכן המשכן משכן אחרא² דאתקם עמיה ודא משכן דנער מטטרו"ן ולא יתיר בית ראשון כד אתבני בית ראשון אחרא אתבני עמיה ואתקיים בעלמין כלהו ואנהיר (ד"א בעלמא ואנהיר) לכל עלמין ואתבסם עלמא ואתפתחו כל משקופי עלאין לאנהרא ולא הוה חדוה בכל עלמין כההוא יומא כדן פתחו עלאי ותתאי ואמרו שירתא והיינו שיר השירים שירתא דאינון מנגנין דמנגנין לקודשא בריך הוא</p>	<p>המשכן שעשה משה במדבר להוריד שכינה לארץ באותו יום הוקם משכן אחר עמו למעלה כמו שבארוה שכתוב הוקם המשכן המשכן משכן אחר שהוקם עמו וזה משכן הנער מטטרו"ן ולא יותר כשנבנה בית ראשון בית ראשון אחר נבנה עמו והתקים בכל העולמות והאיר (בעולם והאיר) לכל העולמות והתבשם העולם ונפתחו כל המשקופים העליונים להאיר ולא היתה שמחה בכל העולמות כמו אותו היום אז פתחו עליונים ותחתונים ואמרו שירה וזהו שיר השירים שיר שאותם המנגנים שמנגנים לקדוש ברוך הוא.</p>
<p>קמנ/ב</p>	
<p>דוד מלכא אמר שיר המעלות שלמה מלכא אמר שיר השירים שיר מאינון מנגנין מה בין האי להאי דהא אשתמע דכלא חד אלא ודאי כלא חד אבל ביומי דדוד מלכא לא הוו כל אינון מנגנין³ מתתקנין בדוכתייהו⁴ לנגנא</p>	<p>דוד המלך אמר שיר המעלות שלמה המלך אמר שיר השירים שיר מאותם מנגנים מה בין זה לזה שהרי נשמע שהכל אחד אלא ודאי שהכל אחד אבל בימי דוד המלך לא היו כל אותם מנגנים מתקנים במקומם לנגן כראוי ובית המקדש לא</p>

¹ חגת"ם (מ"מ).

² קנט ע"א (הערת הזהר).

³ שהם משמרות המשוררים הנמצאים מן הגבורות הטהורות העליונות (אור יקר).

⁴ כי יש להם משמר ובחי' ידועה בבניה שממנה נמצא כל משמר ומשמר, ובעוד שאין הבינה מאירה אין בחינת המוצא אותו המשמר יכול להאחז ולהכלל לתקן ולקשט בה, והיינו "דוכתייהו" דאינון משמרות בחינות הבינה שממנה נמצאו, והבינה מתעלמת, והנמצאים התחתונים אינם יכולים להקשר בבחינת אצילותם, ועם היות שהיו משמרות מסודרות על ידי דוד ונתן הנביא, לא עמדו על סוד משמרתם כראוי עד בנין המקדש (אור יקר).

<p>כדקא יאות ובי מקדשא לא אתבני ובגין כך לא אתתקנו לעילא בדוכתייהו¹ דהא כמה דאית תקוני דמשמרות בארעא² אוף הכי ברקיעא וקיימין אלין לקבל אלין</p>	<p>נבנה ולכן לא התתקנו למעלה במקומם שהרי כמו שיש תקוני משמרות בארץ אף כך ברקיע ועומדים אלה כנגד אלה.</p>
<p>וביומא דאתבני בי מקדשא אתתקנו כלהו בדוכתייהו ושרגא דלא נהרא³ שריאת לאנהרא⁴ ושירתא דא אתתקנת לגבי מלכא עלאה⁵ מלכא דשלמא דיליה⁶ ותושבחה דא איהי מעליא מכל תושבחן קדמאי יומא דאתגלי תושבחתא דא (בעלמא) בארעא ההוא יומא אשתכח שלימו בכלא⁷ ועל דא איהו קדש קדשים⁸</p>	<p>וביום שנבנה בית המקדש נתקנו כולם במקומם והנר שלא מאיר התחיל להאיר ושירה זו נתקנה למלך העליון המלך שהשלום שלו והתשבחת הזו היא מעלה מכל התשבחות הראשונות היום שהתגלתה תשבחת זו (בעולם) בארץ באותו יום נמצאה שלמות בכל ולכן הוא קדש קדשים.</p>
<p>בספרא דאדם קדמאה⁹ הוה כתיב ביה ביומא דיתקם בי משכנא (ד"א דיתבני בי מקדשא) יתערון אבהן שירתא¹⁰ עילא ותתא ובגין כך אישכחנא שין מאתוון רברבין¹¹ ואלין אינון דקא אתערו לאו דאינון מנגנן¹² אלא דאינון מתערי לגבי עילא (ד"א ל"ג כביכול)¹³ שירין¹³ דאינון רברבין¹⁴ דממנן על עלמין בלהו¹⁵</p>	<p>בספר של אדם הראשון היה כתוב בו ביום שיוקם המשכן (שיבנה בית המקדש) יעוררו האבות שירה מעלה ומטה ולכן מצאנו שין מאותיות גדולות ואלה הם שעוררו לא שהם מנגנים אלא שהם מעוררים אל מעלה (כביכול) שיר של אותם גדולים שממנים על כל העולמות.</p>

¹ והטעם שהעליונים תלויים בתחתונים, מפני שהם נגדיים אליהם (אור יקר).
² ואם כן, כמו שהתחתונים אינם בדוכנם עד בנין המקדש, גם העליונים כך, אפילו בסוד עמידתם על סדרם סביב למכונם בכסא, לא עמדו עד שנבנה המקדש, ועמדו הלויים על מעלות הדוכן, ואז עמדו המשוררים האלו על מכונם ההגון, לזה ברקיעי מכונם מפני שתלויים עליונים בתחתונים. ואם תאמר והיאך שוררו במשכן ומשכן שילה, יש לומר שהיו משוררים אבל לא על מכונם, שאין מכונם זה, כיון שישראל היו מטולטלים מאהל אל אהל, כך העליונים היו מטולטלים מדוכן אל דוכן, אמנם הדוכן האמיתי שהוא אותו הדוכן שהוקם מצד אור הבינה והרקיע שנתחדש להם, מעולם לא היה להם עד שנבנה המקדש ועמדו תחתונים על הדוכן התחתון, עמדו העליונים על הדוכן האמיתי ההגון להם (אור יקר).
³ מלכות, שעד עתה לא נהרא אפילו שהיא משכן אינה מאירה אלא באור מטטרון¹ דהיינו ימי החול (אור יקר). מלכות (רח"ו).
⁴ שנתפשטה מלבושי חול ועננים דמטטרון¹, והאירה מאור הכסא, והנה השיר שהיו אז משוררים לא היה אל הבינה, אלא אל התפארת או אל המלכות, שהם מתלבשים בלבושי חול, אמנם שיר זה נאמר אל הבינה שהיא המתגלת בהעביר לבושי דעבד (אור יקר).
⁵ דהיינו בינה (אור יקר).
⁶ ת"ת (רח"ו).
⁷ ובהתעלות בעל השיר כך יתעלה השיר בעצמו, ולזה "אשתכח שלימו וכו'" מצד הבינה (אור יקר).
⁸ שכך נקראת הבינה כנודע (אור יקר).
⁹ הרי שלא ראה שלימות אלא דווקא ביום המקדש לא המשכן (אור יקר).
¹⁰ כמו שדקדק הוא לקמיה (אור יקר).
¹¹ ג' ענפים (רח"ו). רברבא מהבינה, והש' עצמה רומז בבינה שרשא דעילנא כדפי' בתיקו"ז, אמנם פרטיה הם ג' אבות ג' ענפי השי"ן (אור יקר).
¹² שהמשוררים למטה במלכות והנפרדים בחברתה, אמנם התעוררות השיר מצד ג' אבות באור הבינה המאיר בהם (אור יקר).
¹³ והענין שהשכינה היא משוררת, והיא היא השיר בעצמו, והמקשטים אותה הם המשוררים התחתונים אלו כנגד אלו במשמרותם, וג' אבות מקבלים אותו שיר, דהיינו התעוררות זה, שהיא עולה למתק הבינה, ומסלקין אותו אל הבינה, בענין שהם מעוררים למטה, משפיעין לאול שישוררו ומעלים שירם למעלה (אור יקר).
¹⁴ היינו ג' אבות שהם שרי הנהגת העולם בחדס דין ורחמים, ולזה לגבי האבות אין מלת שרים לשון מנגנין אלא "רברבין" שהם מעוררים ולא מנגנין כדפי' (אור יקר).
¹⁵ פי' חג"ת (מ"מ).

<p>ותנינן¹ בהווא יומא קם יעקב² שלימא³ ועאל בגנתא דעדן⁴ בחידו⁵ על דוכתיה⁶ כדין גנתא דעדן⁷ שארי לנגנא⁸ וכל אינון בוסמין⁹ דגנתא מאן גרים שירתא דא¹⁰ ומאן אמר לה הוי אימא דא יעקב דאלמלא איהו לא עאל בגנתא דעדן לא אמר גנתא שירתא</p>	<p>ושנינו באותו יום עמד יעקב השלם ונכנס לגן עדן בשמחה על מקומו ואז גן העדן התחיל לנגן וכל אותם בשמים של הגן מי גרם שירה זו ומי אמר אותה הוה אומר זה יעקב שאלמלא הוא לא נכנס לגן העדן לא אמר הגן שירה.</p>
<p>שירתא דא שירתא דאיהי¹¹ כללא דכל אורייתא¹² שירתא דעלאי ותתאי מתערי לגבה¹³ שירתא דאיהי כגוונא דעלמא דלעילא¹⁴ דאיהו שבת עלאה שירתא דשמא קדישא עלאה¹⁵ אתער¹⁶ בניניה ועל דא איהו קדש קדשים¹⁷ מאי טעמא בגין דכל מלוי ברחימו ובחדוה¹⁸ כלא (ודא) בגין דכוס של ברכה¹⁹ אתיהיב בימינא כיון דאתיהיב בימינא כדין כל חידו וכל רחימו אשתכח ובגין כך ברחימו ובחדוה כל מלוי</p>	<p>שירה זו שירה שהיא כלל של כל התורה שירה שעליונים ותחתונים מתעוררים אליה שירה שהיא כמו העולם שלמעלה שהוא שבת העליונה שירה שהשם הקדוש העליון מתעטר בשבילה ולכן הוא קדש קדשים למה משום שכל דבריו באהבה ושמחה הכל (וזה) משום שכוס של ברכה נתנת בימין כיון שנתנת בימין אז כל השמחה וכל האהבה נמצאים ולכן כל דבריו באהבה ושמחה.</p>
<p>בזמנא דהאי ימינא אתהדר לאחורא²⁰ כמה דאת אמר (איכה ב ג) השיב אחור ימינו כדין כוס של ברכה אתיהיב בשמאלא כיון דאתיהיב בשמאלא שריאו עלאי ותתאי למפתח עליה קינה ומאי קאמרי איכה אי כה</p>	<p>בזמן שהימין הזו חוזרת לאחור כמו שנאמר השיב אחור ימינו אז כוס של ברכה נתנת בשמאל כיון שנתנה בשמאל מתחילים עליונים ותחתונים לפתח עליו קינה ומה אומרים איכה אי כה אי כוס של ברכה שמקום עליון שהיתה יושבת בתוכו</p>

¹ לראיה לכל הנזכר (אור יקר).

² ת"ת (אור יקר).

³ נכלל בימין ושמאל (אור יקר).

⁴ במלכות (אור יקר). יסוד דנוק' (רח"ו).

⁵ מכח הבינה שהיא עיקר (אור יקר).

⁶ בחי' יחודו (אור יקר).

⁷ מלכות וכל המשוררים המתלווים אליה כנודע (אור יקר).

⁸ פי' זה הפך מ"ש לעיל, שהמלאכים הם שאמרו שירה (מ"מ).

⁹ הם הצדיקים שבגן עדן, שהם המעלים בה ריח תורתם ומצותם, ויתייחס השיר לאבות דהיינו יעקב שלימא (אור יקר).

¹⁰ והיינו ממש כדברי ספרא דאדם קדמאה ופי' (אור יקר).

¹¹ ירצה פירוש שיר השירים דהיינו השרים (אור יקר).

¹² שבה שירות הרבה, והיינו כנגד מתן תורה עוד שרים מנגנין (אור יקר).

¹³ לסייע למלכות המנגנת, כדפי' לעיל, והיינו כנגד המשכן (אור יקר).

¹⁴ דהיינו הבינה, דהיינו בית המקדש. והטעם כמו שהבינה היא קדש קדשים כוללת כל הקדשים, כן שיר זה כולל השירים שנאמר עד עתה חו"ל בעולם דמטטרו"ן, וזה קדש במקדש בית ראשון (אור יקר).

¹⁵ ת"ת מצד הבינה והחכמה (אור יקר).

¹⁶ כאומרו צאנה וראנה בנות ציון (אור יקר).

¹⁷ כאומרו שעטרה לו אמו דהיינו הבינה מתעוררת על ידי השיר, ומתקשרת בחכמה ומעטרת לת"ת חתן וכלתו ודאי (אור יקר).

¹⁸ אהבה מחסד חדוה מגבורה, ולא מהם ממש אלא מחכמה ובינה שעליהם ועתה מבעיא ליה מ"ט הם ב' קצוות, היאך יתקבצו שניהם השמאל והימין כדי שימצא השמחה משמאל עם האהבה שמימין אלא בגין דכו"ס מלכות הנקרא אלה"ם בחשבון כוס (אור יקר)

¹⁹ ודאי שמשפיעין לה שפע וברכה (אור יקר).

²⁰ פי' שבחרבן הוא כמו חטא אדה"ר בסוד והמה כאדם עברו ברית ובחטא אדה"ר נתפשטו הגבורות תחילה ונמצא שהימין שהם החסדים אתהדר לאחורא, א"נ יובן במ"ש הרב שבמוחין דקטנות הגבורות קודמין לחסדים ונודע שמשחרב בית המקדש אין לז"א רק מוחין דקטנות ואע"פ שבשעת התפלה באים אליו מוחין דגדלות אחר התפילה מיד חוזר לבחי' היניקה (מ"מ).

<p>אי כוס של ברכה דאתר עלאה דהוית יתבא בגויה אתמנע ואתגרע מינך בניני כך שיר השירים דהוה מסטרא דימינא כל מלוי רחימו וחדוה איכה דחסיר ימינא ואשתכח שמאלא כל מלוי אינון קנטורין וקינין</p>	<p>נמנע ונגרע ממנה לכן שיר השירים שהיה מצד הימין כל דבריו באהבה ושמחה איכה שחסר הימין ונמצא השמאל כל דבריו קנטורים וקינות.</p>
<p>ואי תימא הא כל חידו וכל חדוה וכל שיר מסטרא דשמאלא איהו ועל דא לואי מסטרא דשמאלא מנגני שירתא אלא כל חידו דאשתכח מסטרא דשמאלא לא אשתכח אלא בזמנא דימינא אתדבק בהדיה ובזמנא דימינא אתער ואתדבק בהדיה כדין ההוא חדוה מימינא איהו דקא אוטיב לרתחא וכד רתחא אשתכך וחדו איהו מסטרא דימינא כדין חדוה שלימתא אתי מהאי סטרא וכד ימינא לא אשתכח רתחא דשמאלא נפיש ולא שכיך ולא אוטיב ולא חדי כדין איכה אי כה כוס של ברכה מה תהא עליה דקא יתבא בשמאלא ורתחא נפיש ולא שכיך ודאי קנטורין וקינין מתערין</p>	<p>ואם תאמר הרי כל שמחה וכל שמחה וכל שיר הוא מצד השמאל ולכן הלויים מצד השמאל מנגנים שירה אלא כל שמחה שנמצאת מצד השמאל לא נמצא אלא בזמן שהימין נדבק עמו ובזמן שהימין מתעורר ונדבק עמו אז אותה שמחה מימין מיטיבה את הכעס וכשהכעס שוכך והשמחה היא מצד הימין אז שמחה שלימה באה מהצד הזה וכשימין לא נמצא הכעס של השמאל רב ולא שוכך ולא מיטיב ולא משמח ואז איכה אי כה כוס של ברכה מה תהא עליה שהרי יושבת בשמאל והכעס רב ולא שוכך ודאי מתעוררים קנטורים וקינות.</p>
<p>אבל שיר השירים ודאי כוס של ברכה דאתיהיב בימינא ואתמסר בגויה ועל דא כל רחימו וכל חידו אשתכח ובגין כך כל מלוי ברחימו ובחדוה ולא אשתכח בשאר כל שירין דעלמא הכי ובגין דא מסטרא דאבהן אתער שירתא דא</p>	<p>אבל שיר השירים ודאי כוס של ברכה שנתנת בימין ונמסר בתוכו ולכן נמצאים כל האהבה וכל השמחה ולכן כל דבריו באהבה ושמחה ולא נמצא בשאר כל השירים של העולם כך ולכן מצד האבות התעוררה שירה זו.</p>
<p>יומא דאתגלי שירתא דא ההוא יומא נחתת שכינתא לארעא דכתיב (מ"א ח יא) ולא יכלו הכהנים לעמוד לשרת וגו' מאי טעמא בגין כי מלא כבוד יהו"ה את בית יהו"ה בההוא יומא ממש אתגליאת תושבתתא</p>	<p>היום שהתגלתה השירה הזו באותו יום ירדה שכינה לארץ שכתוב ולא יכלו הכהנים לעמד לשרת וגו' למה משום כי מלא כבוד ה' את בית ה' באותו יום ממש התגלתה התשבחת</p>
<p>קמד/א</p>	
<p>דא ואמרה שלמה ברוח קדשא</p>	<p>הזאת ואמר אותה שלמה ברוח הקדש.</p>
<p>תושבתתא דשירתא דא איהי כללא דכל אורייתא! כללא דכל עובדא דבראשית כללא דרזא דאבהן כללא דגלותא דמצרים וכד נפקן ישראל ממצרים ותושבתתא דימא כללא דעשר אמירן וקיומא דהר סיני וכד אזלו</p>	<p>תשבחת השירה הזו היא כלל של כל התורה הכלל של כל מעשה בראשית הכלל של סוד האבות הכלל של גלות מצרים וכשיצאו ישראל ממצרים ותשבחת הים הכלל של יו"ד אמירות וקיום של הר סיני וכשהלכו ישראל במדבר עד שנכנסו לארץ</p>

¹ היה גלוי לפניו [לפני שלמה] טבעי כל הנבראים כולם וכל כחותיהם ותכונתם בפרטות ופרטי פרטות, וכן שרשי כל אחד ואחד והמשכנתו ותולדתו מהד' יסודות ארמ"ע הכלליים, וכל ענייני ההרכבה שבכל א' מהם. וכן ידע בכל פרטי המציאויות כולם, יסודם למעלה למעלה עד ראשית עולם הבריאה, ויסודתם בקודש אשר בהמלכות דאצילות אחר שנתלבשה בבריאה כנז'. ובכל זה נתחכם שלמה וידע כ"ז בהשגתו ממש, והוא חכמה זעירא דירית שלמה, שהוא חכמת הבריאה כולה שהשיג אותה בהשגה ממש. וכן היה גלוי לפניו כל ידיעת האצילות ויחודם בא"ס ית"ש, וכמו שמבואר בפ' תרומה (קמ"ד ע"א) שהכל כלול בשיר השירים (דע"ה ח"ב פה ע"ב).

<p>ישראל במדברא עד דעאלו לארעא ואתבני בי מקדשא כללא דעטורא דשמא קדישא עלאה ברחימו ובחדוה כללא דגלותהון דישראל ביני עממיא ופורקנא דלהון כללא דתחיית המתים עד יומא דאיהי שבת ליהו"ה מאי דהוה ומאי דהוי ומאי דזמין למהוי לבתר ביומא שביעאה כד יהא שבת ליהו"ה כללא איהו בשיר השירים</p>	<p>ונבנה בית המקדש הכלל של עטור השם הקדוש העליון באהבה ושמחה הכלל של גלות ישראל בין העמים והגאולה שלהם הכלל של תחית המתים עד ליום שהוא שבת לה' מה שהיה ומה שיהיה ומה שעתיד להיות אחר היום השביעי כשתהיה שבת לה' הכל נמצא בשיר השירים.</p>
<p>ועל דא תנינן כל מאן דאפיק פסוקא דשיר השירים ואמר ליה בבי משתיא אורייתא איהי חגירת שק וסלקא לגבי קודשא בריך הוא ואמרה קמיה עבדו לי בניך מחוך בבי משתיא ודאי אורייתא סלקת וקאמרת הכי בנין דא אצטריך לנטרא ולסלקא עטרא על רישיה דבר נש כל מלה ומלה דשיר השירים</p>	<p>ועל זה שנינו כל מי שמוציא פסוק של שיר השירים ואומר אותו בבית המשתה התורה חוגרת שק ועולה לקדוש ברוך הוא ואומרת לפניו עשו אותי בניך צחוק בבית המשתה ודאי שתורה עולה ואומרת כך ולכן צריך לשמר ולהעלות עטרה על ראש האדם כל דבר ודבר של שיר השירים.</p>
<p>ואי תימא אמאי איהי בין הכתובים הכי הוא ודאי בנין דאיהו שיר תושבחתא דכנסת ישראל קא מתעטרא לעילא ובנין כך כל תושבחהו דעלמא לא סלקא רעותא לגבי קודשא בריך הוא כתושבחתא דא</p>	<p>ואם תאמר למה הוא בין הכתובים כך זה ודאי משום שהוא שיר תשבחתה של כנסת ישראל שמתעטרת למעלה ולכן כל התשבחות שבעולם לא מעלות רצון לקדוש ברוך הוא כמו התשבחת הזאת.</p>
<p>הכי אוליפנא שיר חד השירים תרין אשר הא תלת ורוא דא דאתיהיב כוס של ברכה ואתנטיל בין ימינא ושמאלא וכלא אתער לגבי מלכא דשלמא דיליה ובהאי אסתלק רעותא לעילא לעילא ברוא דאין סוף רתיכא קדישא הכא אשתכח דהא אבהן אינון רתיכא דוד מלכא אתחבר עמהון ואינון ארבע רוא דרתיכא קדישא עלאה ובנין כך ארבע תיבין בהאי קרא קדמאה רוא דרתיכא קדישא שלימתא</p>	<p>כך למדנו שיר אחד השירים שנים אשר הרי שלשה וסוד זה שנתנה כוס של ברכה ונטלת בין ימין ושמאל והכל מתעורר למלך שהשלום שלו ובזה עולה רצון למעלה למעלה בסוד האין סוף כאן נמצאת מרכבה קדושה שהרי האבות הם המרכבה ודוד המלך מתחבר עמם והם ארבעה סוד המרכבה הקדושה העליונה (חכמה בינה תפארת ומלכות או חסד גבורה תפארת ומלכות) ולכן ארבע תבות בפסוק הראשון הזה סוד המרכבה הקדושה השלמה.</p>
<p>תו רוא דא שיר דא"י רוא דדוד מלכא דאיהו רוא לסלקא בשיר השירים¹ אלין אבהן</p>	<p>עוד סוד זה שיר זה סוד של דוד המלך שהוא סוד לעלות בשיר השירים אלו</p>

¹ בספר ערוגת הבושם פי' על שיר השירים שנפדס בשנת תק"ה לפ"ק בדף ד' פירוש מאמר זה וז"ל, פתח רבי יוסי וכו' להבינך מ"ש ועלמין כולהו אשתלימו עילא ותתא בשלימותא חדא וכו', מבואר בע"ח שער מיעוט הירח, כי ת"ת ומלכות היו בזמן הבית מאירים פנים בפנים, בין בחול בין בשבת בתכלית כל הגידול. וקומתה היתה מתחלת מחב"ד דז"א עד סוף האצילות שוים בקומתם. והיו מאירים עליה גם ה' ראשונות דז"א, מקום שבינה מתלבשת בו, היתה במדרגת ה' עילאה, וכמבואר בזהר שמות, שבית א' היה ה' ראשונה שבשם הוי"ה, כי המלכות היתה מגעת להארת הבינה. ולפיכך זו השירה מעולה מכל השירים בעולם, כי העליונים כשאומרים שירה עולים למעלה, ושמם בגבעון דום יוכיח, שהשתיקה מלומר שירה, וכמ"ש בסוד אלהים אל דומי, שקאי על השכינה, שתמיד אומרת שירה, כדי לעלות במעלה. וכאן שהיתה העליה גדולה, כי עלתה עד למעלה ראש, לפיכך היתה השירה ג"כ גדולה מכל השירים שבעולם, כי היתה כאימא בתה, והיו בחול כמו בשבת שאחר הגלות. ולפיכך השירה הזאת נקראת קודש קדשים, כי היתה מגעת עד הבינה, שהיא בסוד היכל השביעי דעולם האצילות, שהוא ק"ק. וידוע כי מבינה מתעוררים הדינים, ובמלכות נגמרים בפועל. ולפיכך הם ב' ההי"ן כפולים כאימא בתה. משא"כ כשה' אחרונה מגעת לה' ראשונות, בסוד ותלכנה שתיהן, ולא בגלות, אז סוף הדינים שבמלכות נבלעים ונמתקים בשרשם. ודבר זה שכתבתי מעליות המלכות נרמז בזהר תרומה, תו רוא דשיר רוא דדוד מלכא דאיהו רוא לדלקא בשיר. ונמצא שיעור הכתוב עד"ז, שיר השירים שהוא המעולה שבשירים. והטעם הוא אשר לשלמה, מפני שעלייתה היתה בסוד

<p>רוא דממנן רברבן רתיבא שלימתא כדקא יאות אשר לשלמה! רוא מאן דרכיב על רתיבא שלימתא דא</p>	<p>האבות סוד הממנים הגדולים מרכבה שלימה כראוי אשר לשלמה סוד מי שרוכב על המרכבה השלמה הזו.</p>
<p>ובהאי קרא אשתכח שלימו דרוא מן העולם ועד העולם² רוא דכל מהימנותא וכלא איהו רתיבא שלימתא למאן דידיע ולמאן דלא אתידע³ ולית מאן דקאים למנדע ביה⁴ ועל דא אתמר האי קרא בארבע תיבין רוא דרתיבא שלימתא מכל סטרין מכאן ולהלאה רוא לחכימין אתמסר</p>	<p>ובפסוק הזה נמצאת שלמות של הסוד מן העולם ועד העולם הסוד של כל האמונה והכל הוא מרכבה שלימה למי שיודע ולמי שלא נודע ואין מי שעומד לדעת בו ולכן נאמר הפסוק הזה בארבע תבות סוד המרכבה השלמה מכל הצדדים מכאן והלאה נמסר הסוד לחכמים.</p>
<p>ותו אית ביה רוא פנימאה דתנינן מאן דחמי ענבין בחלמיה אי חוירין אינון שבין אוכמין בזמנן שבין דלא בזמנן צריכין רחמי מאי שנא חוירי ומאי שנא אוכמי ומאי שנא בזמנן ומאי שנא דלא בזמנן ותו תנינן אכלן לאינון אוכמי מובטח ליה דהוא בן עלמא דאתי אמאי</p>	<p>ועוד יש בו סוד פנימי ששינונו מי שרואה ענבים בחלום אם לבנים הם טובים אם שחרים בזמנם טובים שלא בזמנם צריכים רחמים מה שונה בלבנים ומה שונה שחרים ומה שונה בזמנם ומה שונה שלא בזמנם ועוד שינונו אכל את אותם שחרים מבטח לו שהוא בן העולם הבא למה.</p>
<p>אלא תנינן אילנא דחב ביה אדם קדמאה ענבין הוו דכתיב (דברים לב לב) ענבמו ענבי רוש ואלין אינון ענבין אוכמין בגין דאית ענבין אוכמין⁵ ואית ענבין חוורין חוורין שבין דהא מסטר דחיי אינון אוכמין צריכין רחמי דהא מסטרא דמותא אינון בזמנן שבין מאי טעמא בגין דבזמנא דחוורי שלטן כלא אתבסס דהא בההוא זמנא כלא אצטריך לתקונא וכלא איהו שפיר וכלא תקונא דהא אוכמא וחורא ובזמנא דחוורי לא שלטאן ואוכמי אתחזון לינדע דהא בדינא דמותא סליק ואצטריך</p>	<p>אלא שינונו העץ שחטא בו אדם הראשון ענבים היה שכתוב ענבמו ענבי רוש ואלה הם ענבים שחרים משום שיש ענבים שחרים ויש ענבים לבנים הלבנים טובים שהרי הם מצד החיים שחרים צריכים רחמים שהרי הם מצד המות בזמנם טובים למה משום שבזמן שהלבנים שולטים הכל מתבשם שהרי באותו זמן הכל צריך תקון והכל הוא יפה והכל תקון אחד שחר ולבן ובזמן שהלבנים לא שולטים ונראים שחרים יש לדעת שהרי בדין המות עולה וצריך רחמים שהרי העץ שבו חטא אדם הראשון וגרם מות לו ולכל</p>

הבינה, שהיא מלך שהשלום שלו. כי הטעם הוא שבינה הוא רחמים גמורים, אף שמסטר הוא שהם הקצוות שלה שהם נה"י דינים מתערים מהם. הטעם הוא לגודל חבורה עם היסוד דאבא, שהוא תכלית הרחמים. ותכף כשמתעוררים בה הדינים, נמתקים עם החסדים דיסוד אבא, וזהו למלך, שהיא הבינה כמבואר בסוד, מלך העולם, שהשלום שלו, שיסוד אבא תמיד בקביעות עמה, והוא נתיב לא ידעו עיט, ולא אתידע אם הוא לעילא בחכמה או אם הוא לתתא בבינה לרוב דיבוקו עמה, וכשהגיעה המלכות לגודל רחמי הבינה, שהיא הבית א', ה' ראשונה דהו"ה, אז אומרת שיר המעולה מכל השירים ג"כ, כפי עלייתה, כך אומרת השירה. וז"ס אין אומרים שירה אלא על היין, שהוא יין המשומר דבינה כשהיתה מגעת עד היין דבינה, כי גם היא היתה מקבלת משורשי החסדים מיסוד אבא בסוד ה' בחכמה יסוד ארץ, והחסדים הם הכספים שאין להם שמירה אלא בקרקע, שהיא מלכות. וזש"ה, ותרב חכמת שלמה מחכמת וכו', כנרמז בתיקון י', כי מתחלה היה בדעת שלה שם ב"ן שם קד"ם שהוא ריבוע ב"ן וזהו בני" קד"ם, משא"כ עתה שהיא מקבלת שמות ע"ב וס"ג, ושם ס"ג עם ה"ה עולה חכמה, וכן ע"ב עם הכולל וזהו ותרב חכמת שלמה שהוא שמות אלו דע"ב וס"ג, מחכמת כל בני קדם שהוא שמות ב"ן וקד"ם, שהם אחורים ודין, וכל המוחין נקראים על שם החכמה, כי היא שורש כולם וכולם מקבלים על ידה ולכן לא נזכר רק חכמת שלמה ועתה בבנין בית המקדש כי אז היתה מגעת וכו' (מ"מ).

¹ בינה (רח"ו).

² ויצא קנג ע"ב (הערת הזהר).

³ א"א (רח"ו).

⁴ א"ס ב"ה (רח"ו).

⁵ דע כי זרע אשה אדום כיון, וזרע הזכר לבן כמים, וזהו מזיגת הכוס למבין שיעורו (רח"ו).

<p>רחמי דהא אילנא דחב ביה אדם קדמא וגרים מותא ליה ולכל עלמא חמא</p>	<p>העולם הוא ראה.</p>
<p>הכא אית לאסתכלא ואי לאו דמר הכא לא אימא תנינן דעלמא דא איהו כגוונא דעלמא דלעילא¹ ועלמא דלעילא כל מה דהוה בהאי עלמא הכי איהו לעילא אי נחש גרים מותא לאדם לתתא לעילא אמאי</p>	<p>כאן יש להתבונן ואם מורי לא כאן לא אמר שנינו שהעולם הזה הוא כמו העולם שלמעלה והעולם שלמעלה כל מה שישנו בעולם הזה כך זה למעלה אם הנחש גרם מות לאדם למטה אז למה למעלה</p>
<p>קמדר/ב</p>	
<p>אי תימא (עוד)² לאתתא² (ס"א לתתא)² דבגין נחש³ אנרע נהורא⁴ דהא סיהרא גרע נהורה לזמנין⁵ ובההוא זמנא איהי מיתת⁶ דכורא אמאי⁷ דאי נימא דסיהרא⁷ בעטיו דהאי נחש מיתת בגרעו דנהורא הא תנינן דלא בגין נחש הוה אלא דאמרה סיהרא קמי קודשא בריך הוא וכו' הא לא הוה בגין נחש ואי תימא דבעלה הכי הוא חס ושלום דגרעו הוי לעילא</p>	<p>אם תאמר (עוד) לאשה (למטה) שבגלל הנחש נגרע האור שהרי לפעמים הלבנה גורעת אורה ובאותו זמן היא מתה הזכר למה שאם נאמר שהלבנה מתה בעטיו של נחש בגריעת האור הרי שנינו שזה לא היה משום הנחש אלא שאמרה הלבנה לפני הקדוש ברוך הוא וכו' הרי לא משום הנחש זה היה ואם תאמר שבעלה כך הוא חס וחלילה שגריעות היתה למעלה.</p>
<p>אלא כל דא סתרי אורייתא ונחש בכלא אתקין גרעו⁸ תא חזי והכי אוליפנא כל מה דעבד קודשא בריך הוא עילא ותתא כלא ברזא דדכר ונוקבא⁹ איהו וכמה דרגין אינון לעילא משניין אלין מאלין ומדרגא עד דרגא רזא דאדם ואינון דרגין דאינון זינא חדא עבד לון קודשא בריך הוא דיוקנא דחד גופא עד דסלקין ברזא דאדם</p>	<p>אלא כל זה סתרי תורה והנחש תקן בכל גריעות בא וראה וכך למדנו כל מה שעשה הקדוש ברוך הוא למעלה ולמטה הכל הוא בסוד של זכר ונקבה וכמה דרגות הן למעלה משנות אלו מאלו ומדרגה עד דרגה סוד של אדם ואותן דרגות שהן מין אחד עשה אותן הקדוש ברוך הוא דמות של גוף אחד עד שעולים בסוד של אדם.</p>
<p>ותנינן ביומא תניינא דעובדא דבראשית</p>	<p>ושנינו ביום השני של מעשה בראשית שבו נברא גיהנם נעשה גוף אחד בסוד של</p>

¹ אינו שוה האצילות להבי"ע אלא רק בשמם לבד, ר"ל בשמות המציאות הפרטיים שבהם, כי העולם האצילות הוא מסודר ג"כ בכל בחי' עולם מלא כמו העולמות בי"ע, וכל מה שישנם בזה ישנם בזה, וכמ"ש בזוה"ק תרומה (קמד סע"א), ושם (קמד ע"ב) ובפ' תצוה (קפ"ו ע"ב), וכן בפ' פקודי (רכא ע"א) (דע"ה ח"א נו ע"ג), כל הנאצלים כולן וכל גילויי שבהן, הנה הם רק לפי ערך שיעורי כל פרטי הנמצאיים שבהעולמות בי"ע וכל עניניהם, כי הרי רק לזה נתגלה כנז', ולכן הנה הם בדוגמא אחת, שכל מה שישנו בזה ישנו בזה, והם קשורים ותלויים זב"ז והבן כ"ז (ביאורים ח"א כז ע"ג).

² כלומר אם יעלה על דעתך לפרש בחוה תחתונה דומגא חוה עליונה מלכות (אור יקר).

³ דהיינו החצוני (אור יקר).

⁴ מיעוט אור הלבנה העליונה כנודע (אור יקר).

⁵ והיא משפעת לחיצונים ואינה אחוזה בעץ החיים ותרצה לייחס ענין זה בשם מיתה למעלה (אור יקר).

⁶ והיינו מיתת חוה למטה ודוגמתה למעלה, יצדק זה בנקבה, אבל בזכר אמאי לא היה ראוי המיתה לאדם תחתון כיון שאינו בעליון. ועוד קשה, כי אילו בנקבה לא יתיישב הענין, משום דאי נימא להאי פירושא דסיהרא מיעוט הירח בעטיו של נחש מיתת, והיה מיעוטה בגרעו דנהורא, שזה אנו מייחסים עתה מיתה למעלה (אור יקר).

⁷ פי' תחלה הקשה דאפילו נאמר נחש דגרים מותא לעילא, היינו דגרע נהורא דסיהרא, קשה. הניחא אתתא, דכורא מאי. שלמטה גרם נחש מותא לאדם וחוה, וא"כ לעילא דכורא שהוא ז"א מאי. ולבסוף הקשה, ואי נימא וכו', שאפילו המלכות לא גרע נהורה בשביל הנחש אלא בשביל שאמרה וכו' (מ"מ).

⁸ פי' בנה עולם הטמא דהיינו אבי"ע דסט"א (מ"מ).

⁹ עי' הערה עמוד א' בשם ספר הדע"ה.

<p>דאתברי ביה גיהנם אתעביד חד גופא ברזא דאדם¹ ואינון שייפין ממנן² דמתקרבין לאשא³ ומתין ומהדרן כמלקדמין⁴ ודא בגין דאינון אתקריבו לגבי האי חויא⁵ ואיהו אדם קדמאה דאתפתא גו משכנא דהאי חויא⁶ ועל דא מית וחויא גרים ליה מותא דאיהו קריב ליה</p>	<p>אדם והם איברים ממונים שמתקרבים לאש ומתים וחוזרים כמקדם וזה משום שהם התקרבו לנחש הזה והוא אדם הראשון שהתפתה לתוך המשכן בנחש הזה ולכן מת והנחש גרם לו מות שהוא התקרב אליו.</p>
<p>ובכל אתר אדם דכר ונוקבא איהו⁷ אבל אדם⁸ דאיהו קדישא עלאה⁹ איהו שלטא על כלא דא יחיב מזונא וחיינ לכלא ועם כל דא בכלא מנע נהורא¹⁰ האי חויא תקיפא כד מסאיב משכנא נוקבא דההוא אדם כדקאמר מיתת¹¹ ודכורא מית וסלקין כמלקדמין ועל דא כלא כגוונא דלעילא</p>	<p>ובכל מקום אדם הוא זכר ונקבה אבל אדם שהוא קדוש עליון הוא שולט על הכל זה הנותן מזון וחיים לכל ולכן בכל מנע אור הנחש הקשה כשטמא את המשכן נקבתו של אותו אדם מתה כמו שאמר והזכר מת ועלו כמקדם ולכן הכל כדוגמא שלמעלה.</p>
<p>אכל אינון ענבין אוכמין מובטח ליה דהוא בן עלמא דאתי בגין דשיצי ושלטי על ההוא אתר¹² (ג"א ואעבר) ואתנבר עליה ואדק ליה כמה דאת אמר (דניאל ז ז) אכלא ומדקא כיון דאעבר ההיא קליפה תקיפא הא אתקרב לגבי</p>	<p>אכל אותם ענבים שחרים מבטח לו שהוא בן העולם הבא משום שהשמיד ושלט על אותו מקום (והעבר) והתגבר עליו ושחק אותו כמו שנאמר (דניאל ז) אכלה ושחקה כיון שהעברה אותה קלפה קשה הרי קרב לעולם הבא ואין מי שימחה</p>

¹ פי' הם דכורא ונוק' דנוגה שנקראים אדם (מ"מ).
² סוד מלכים שמתו בבחי' (בינה) [נוגה] (רח"ו). ור"ל שהמלאכים הם ניצוצות הקדושה שנשארו מהז' מלכים תוך דכורא ונוק' דנוגה, ולפי זה מ"ש הזהר דמקרבין לאשא ומתין ומהדרן כמלקדמין, ר"ל שנבררים הניצוצות ונעשים מלאכים ונבלעים בשכינה, וזהו מיתתן. ומתחדשים אחרים בכל יום, כמ"ש הרב ביוצר משתרים וכו', א"נ י"ל מ"ש שייפין ממנן, הם הניצוצות שבנוגה, והוא הטוב שבנוגה (מ"מ).
³ הם ג' קליפות החיצונות כשמתערב הטוב דנוגה בהם, אז נק' מת, וחוזרים ומבררים אותו, וזהו ומהדרן כמלקדמין, וכמ"ש בשם הרב בסמוך (מ"מ).
⁴ המלאכין שליטין לפום שעתא שאמרו בזה"ק (בראשית יז ע"ב יח ע"ב יט ע"א ובפ' תרומה קמד ע"ב ויקרא כה ע"ב פנחס ריז ע"א וכן בכ"מ), הענין הוא ע"פ מה שכתבנו לעיל ח"א דרוש ו', כי כל הניצוצין שירדו למטה במיתת המלכים, והוא בירידתן במקום העולמות ב"ע של עתה, אשר אז לא היו עדיין העולמות ב"ע כלל, הנה פעלו ועשו שם את השרשים העיקריים דכל המציאויות כולם דכל העולמות ב"ע בפרטות ופרטי פרטות כל אשר היו עתיד לצאת בכל משך זמן דששת אלפים שנה, והוציאו אז את כולם בבת אחת בלי סדר כלל, אלא כולם בפעם אחת (דע"ה ח"ב סד ע"ב).
⁵ פי' למה אנו צריכין לבררם בשביל דאתקריבו לגבי דהאי חויא, שהם ג' קלי' החיצונות שיונקים מהם ע"י הנוגה (מ"מ).
⁶ אדם קדמאה [המוזכר כאן] הוא הטוב שבנוגה, וכשמתערב ברע שהם ג' קלי' חיצוניות, נעשה רע ומת במיתת המלכים. והיינו כמ"ש הרח"ו, שהם המלכים שמתו בבחי' נוגה, שהטוב שבנוגה הם ניצוצות הקדושה שנשארו בנוגה מהז' מלכים. א"נ אדם קדמאה וכו' הם ג' חשמל"ם דב"ע, שהיו מלבישים לנר"ן דאדה"ר ונפלו בקלי' נוגה, ור"ל שג' חשמל"ם הנז' נפלו בנוגה, ומהם יונקים ג' קלי' חיצוניות באמצעות הנוגה, וכמ"ש בספר א"י על מ"ש הזהר בפרשת ויקהל דף רג וז"ל בהאי נוגה מפתי נחש לאתתא לנטלא נהורא וכתב הרב שהם ג' חשמל"ם שבנוגה והם נק' נוגה עיי"ש באריכות, ולפי זה משכנא דהאי חויא לכל הפירושים הם ג' קלי' חיצוניות אלא במ"ש אדם קדמאה, הוא שיש ב' פירושים והכל אמת, כי ניצוצות הקדושה שנשארו בנוגה מהז' מלכים וג' חשמל"ם דאדה"ר שהפיל בנוגה, כולם אנו מבררים אותם, ומהם נעשים מלאכים וכו', כמ"ש באוצרות חיים (מ"מ).
⁷ פי' אפילו בנוגה יש בו זכר ונקבה שנק' אדם, כמו הקדושה שיש שם זכר ונקבה הנק' אדם (מ"מ).
⁸ תצא רמז ע"ב (הערת הזהר).
⁹ פי' זר"ן דאצילות שנק' אדם (מ"מ).
¹⁰ פי' אע"פ שבז"ן דאצילות אין מיתה ח"ו, מ"מ מנע מהם האור, כמ"ש הרב שנסתלקו מז"א ג' ראשונות שהם חב"ד, ומהמלכות ט' ספירותיה, ונשאר בסוד נקודה (מ"מ).
¹¹ פי' נוקבא דנוגה וכן מ"ש ודכורא מת הוא דכורא דנוגה (מ"מ).
¹² פי' ששבר הקלי' שיונקת מן המלכות שהם ענבין אוכמין (מ"מ).

<p>עלמא דאתי ולית מאן דמחי בידיה ועל דא מאן דחמי בחלמיה דאינון ענבין אוכמין אכל ומהדק מובטח ליה וכו'</p>	<p>בידו ולכן מי שרואה בחלומו אותם ענבים שחרים אוכל ומהדק מבטח לו וכו'.</p>
<p>כגוונא דא לא הוי שיר בביתא דדוד עד דאתעברו אינון ענבין אוכמין ושלטא עליהו וכדין אתמר שיר השירים כמה דאתמר ואפילו באתר דא אקרי ענבים¹ כמה דאת אמר (הושע ט ז) כענבים במדבר וגו' ואלין אינון ענבין חורין</p>	<p>כמו כן לא היה שיר בבית דוד עד שהעברו אותם ענבים שחרים ושלט עליהם ואז נאמר שיר השירים כמו שנתבאר ואפילו במקום זה נקרא ענבים כמו שנאמר (הושע ט) כענבים במדבר וגו' ואלה הם ענבים לבנים.</p>
<p>שירתא דא איהי מעליא על כל שאר שירין דקדמאי כל שירין דקדמאי אמרו לא סליקו אלא גו שירין דמלאכי עלאי אמרי ואף על גב דהא אוקמוה אבל כתיב שיר המעלות לדוד שיר המעלות שיר דמלאכי עלאי אמרי דאינון מעלות ודרגין אמרי² למאן לדוד לבקשא טרפא ומזון מניה</p>	<p>שירה זו היא מעלה על כל שאר השירים של הראשונים כל השירים שהראשונים אמרו לא עלו אלא תוך השירים שהמלאכים העליונים אמרו ואף על גב שהרי פרשוה אבל כתוב שיר המעלות לדוד שיר המעלות שיר שהמלאכים העליונים אומרים שהם מעלות ודרגות למי אומרים לדוד לבקש טרף ומזון ממנו.</p>
<p>תו שיר³ המעלות כמה דאת אמר (תהלים מו א) על עלמות שיר (שיר א ג) על כן עלמות אהבוך לדוד בנין דוד מלכא עלאה דאיהו משבח תדיר למלכא עלאה⁴</p>	<p>עוד שיר המעלות כמו שנאמר על עלמות שיר על כן עלמות אהבוך לדוד בשביל דוד המלך העליון שמשבח תמיד את המלך העליון.</p>
<p>כיון דאתא שלמה מלכא אמר שיר דאיהו עלאה לעילא דרברבי עלמא עלאין קאמרי לגבי מלכא עלאה דשלמא כלא דיליה⁵ כלהו דאמרי שירתא לא סליקו בההיא שירתא לומר אלא ההוא שירתא דמלאכי עלאי קאמרי בר שלמה מלכא דסליק בההיא שירתא למה דרברבין עלאין עמודי עלמא קאמרי כל בני עלמא ברתיכין תתאין שלמה מלכא ברתיכין עלאין</p>	<p>כיון שבא שלמה המלך אמר שיר שהוא עליון למעלה שגדולי עולם עליונים אומרים למלך העליון שהשלום כלו שלו כל האומרים שירה לא עולים בשירה זו לומר אלא אותה שירה שאומרים מלאכי השרת פרט למלך שלמה שעלה בשירה ההיא למה שגדולים עליונים עמודי עולם אומרים כל בני העולם במרכבות תחתונות ושלמה המלך במרכבות עליונות.</p>
<p>ואי תימא משה דסליק בדרגא דנבואה ובהביבו לגבי קודשא בריך הוא על כל בני עלמא ההיא שירתא דקאמר ברתיכין תתאין הוה ולא סליק יתיר תא חזי שירתא דקאמר משה סליק לעילא ולא לתתא אבל לא אמר שירתא כשלמה מלכא ולא הוה בר נש דסליק בשירתא כשלמה</p>	<p>ואם תאמר משה שעלה בדרגת נבואה ובחביבות לקדוש ברוך הוא על כל בני העולם אותה שירה שאמר במרכבות תחתונות היתה ולא עלה יותר בא וראה השירה שאמר משה עלתה למעלה ולא למטה אבל לא אמר שירה כשלמה המלך ולא היה אדם שעלה בשירה כמו שלימה.</p>

¹ פי' שגם הז"א נק' ענבים, אע"פ שעיקר שם ענבים הם במלכות, והביא ראיה מפסוק כענבים במדבר מצאתי ישראל שהוא ז"א (מ"מ).

² ור"ל שמעלות הם דרגין שהם מ"ה שמבקשים טרף מדוד שהוא מלכות (מ"מ).

³ פי' מפרש מעלות הם ב"ע כד"א על עלמות שיר, ופי' לדוד היינו שמשבחים לז"א, בשביל דוד שהיא מלכות (מ"מ).

⁴ ויחי רנא ע"א (הערת הזהר).

⁵ בינה (רח"ו).

<p>משה סליק בתושבחתיה לעילא ותושבחתא דיליה הוה למיהב תושבחן והודאן למלכא עלאה דשויב לון לישראל ועבר לון נסין וגבוראן במצרים ועל ימא אבל דוד מלכא ושלמא בריה אמרו שירתא</p>	<p>משה עלה בתשבחתו למעלה ותשבחתו היתה לתת תשבחות והודאות למלך העליון שהציל את ישראל ועשה להם נסים וגבורות במצרים ועל הים אבל דוד המלך ושלמה בנו אמרו שירה</p>
<p>קמח/א</p>	
<p>בגוונא אחרא דוד אשתדל¹ לאתקנא עולמתן² ולקשטא לון במטרוניתא³ לאתחזאה מטרוניתא ועולמתהא בשפירו⁴ ועל דא אשתדל באינון שירין ותושבחן דגבייהו עד דאתקין וקשיט כלהו עולמתן ומטרוניתא</p>	<p>בגון אחר דוד השתדל לתקן את העלמות ולקשט אותם למלכה שתראה המלכה ועלמותיה ביפי ולכן השתדל באותם שירים ותשבחות שאצלם עד שתקן וקשט את כל העלמות ואת המלכה.</p>
<p>כיון דאתא שלמה אשכח למטרוניתא מתקשטא ועולמתהא בשפירו אשתדל למיעל לה לגבי חתן ואעיל החתן לחופה במטרוניתא ואעיל מלין דרחימו בנייהו בגין לחברא לון כחדא ולמהוי תרוייהו בשלימו חדא בחביבו שלים ועל דא שלמה סליק בתושבחתא עלאה על כל בני עלמא</p>	<p>כיון שבא שלמה מצא מלכה מקושטת ונערותיה ביופים השתדל להכניסה לחתן והכניס החתן לחפה עם המלכה והכניס דברי אהבה ביניהם כדי לחברם כאחד ולהיות שניהם בשלמות אחת בחביבות שלימה ולכן שלימה עלה בתשבחת עליונה על כל בני העולם.</p>
<p>משה זווג למטרוניתא בהאי עלמא לתתא למהוי בהאי עלמא בזווגא שלים בתתאי שלמה זווג לה למטרוניתא בזווגא שלימא לעילא ואעיל החתן לחופה בקדמיתא⁵ ולבתר</p>	<p>משה זוג את המלכה בעולם הזה למטה להיות בעולם הזה בזווג שלם בתחתונים שלימה זוג את המלכה בזווג שלם למעלה והכניס את החתן לחפה בראשונה ואחר</p>

¹ היינו שבח זה על זה, מפני שדוד אשתדל בשיריו (אור יקר).

² מפני שאי אפשר לה להקשר בזכר אם לא בבא עמה סעד התחתונים, בסוד ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, ולזה כל שיריו היו למטה בעולמות העלמות הנערות, ולא שהיו בנפרדים למטה, אלא בסוד קשרן בשכינה ושכינה מתקשטת עמהן, והיינו אומרו "לאתקנא עולמתן וכו'" (אור יקר).

³ כדרכנו בקריאת שמע וברכותיה, וכדפי' בפרשת פקודי, מפני שידע שאין יחוד לת"ת עם המלכות אלא בתיקון זה (אור יקר).

⁴ אל הת"ת שיבא ליתייחד עמהם, דהיינו שמע ישראל, נקשר ונתאחד בברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, כדפי' לעיל. והתחילה במלאכה וגמר עד דאתקין וקשיט כולהו עולימתן ומטרונון והזמינם אל היחוד, והיינו שהוא הכין כל צורכי המקדש, אמנם לא נבנה על ידו (אור יקר).

⁵ שלמה זווג לה למטרוניתא בזיווגא שלימא לעילא ואעיל החתן לחופה בקדמיתא ולבתר אעיל תרוייהו בהאי עלמא וזמין להו בחדוא דבי מקדש דבנה להו, ומבואר בשער מ"ן שהחופה דז"ן היא בינה עילאה, ומלת חופה עם הכולל גימ' מא"ה, לרמוז כי חופה היא ס' מ' דאפרסמון, שהוא סוד בינה ותבונה, ונשאר אותיות אפריון, לרמוז כי אפריון כלול בתוך הס' מ', וכללות שניהם יחד נעשה מהם אפרסמון, כי הי' החסר מאפרסמון, לרמוז על אפריון הכלול בתוכו, הוא סוד המלכות שהוא י' דאדנ"י. והס' מ' נעשה בסוד החופה וחופים על ז"ן, וז"ש אפריון עשה לו לגרמיה, כי היא עצמה נעשית חופה לז"ן, והיא המלך שהשלום שלו, ולפיכך קיבלו שם מוחין גדולים, כי כשהמוחין מתפשטים לז"א למטה ע"י נה"י דבינה, אינו מתפשט רק הארת המוחין ממוחי דא"א עצמם, ומתפשטים למטה עד למוחי חו"ב דז"א, והוא דוגמת הענפים המתפשטים משרשים שלהם, כמ"ש בשער הנסירה ובשער התפלין, משא"כ כשעלו ז"ן בחופה עילאה, ושם קבלו הארת המוחין דחו"ב עצמם, לא הענפים בלבד, אלא אפילו השרשים עצמם דחו"ב שלהם, ולא הארה בעלמא כמו למטה, שהוא כמו ענפים. ובמלת "לבנון" נרמז ג"כ עליות ז"ן, כי הל"ב הם פשוטים בלי מילוי. נר"ן שבאמצע הם ז"ן, כי נ' כפופה הוא בסוד מלכות. ו' הוא ז"א, ו' פשוטה בינה, ולכן נקרא לבנון מפני שמלבין עונותיהם של ישראל, בסוד בינה שהוא יוה"כ, ולכן לבנון גימ' חק"ל, לרמוז שהו"ה אדנ"י נתעלו בסוד הו"ה אה"ה, כי ד' שמות אלו גימ' לבנון, ומתוך דברים אלו תבין מ"ש הזהר, אפירון דא תקונא דעלמא תתאה מעלמא עילאה, ואפיק ארזי לבנון רברבין מהאי זיהרא עילאה, ושוי רתיכוני על כ"ב אתוון רשימין ואתגלפו בעשר אמירן ואתיישבו הה"ד מעצי הלבנון. פי' הדבר, כי ל"ב נתיבות חכמה מלבנון הוא כ"ב אתוון ועשר אמירן, וזה כמ"ש. גם אם תדייק במ"ש, ואפיק ארזי לבנון רברבין מהאי זיהרא עילאה, הוא רומז ג"כ למ"ש שמתחלה למטה, הם דוגמת ענפים שאין להם למטה רק הארת המוחין. משא"כ

<p>עאל לתרוייהו בהאי עלמא זומין לון בתדוה בבי מקדשא דאיהו בנה</p>	<p>כך הכניס את שניהם לעולם הזה וזמנם בשמחה בבית המקדש שהוא בנה.</p>
<p>ואי תימא היך עייל משה למטרוניתא בלחודהא בהאי עלמא דהא אתחזי פרודא תא חזי קודשא בריך הוא זווג לה במשה בקדמיתא ואיהי הוות כלת משה כמה דאתמר כיון דאזדווגת ביה במשה נחתת בהאי עלמא בוזוגא דהאי עלמא ואתתקנת בהאי עלמא מה דלא הוות מקדמת דנא ולעולם לא הוות בפרודא</p>	<p>ואם תאמר איך הכניס משה את המלכה לבדה לעולם הזה שהרי נראה בפירוד בא וראה הקדוש ברוך הוא זוג אותה עם משה בתחלה והיא היתה כלת משה כמו שנתבאר כיון שהזדווגה עם משה ירדה לעולם הזה בזווג של העולם של היתה והתתקנה בעולם הזה מה שלא היתה מקדם לזה ולעולם לא היתה בפרוד.</p>
<p>אבל לא הוה בר נש בעלמא מיומא דאתברי אדם דיעיל רחימו וחביבו ומלין דזווגא דלעילא בר שלמה מלכא¹ דאיהו אתקין זווגא דלעילא בקדמיתא ולבתר זמין לון כחדא בביתא דאתקין לון זכאין אינון דוד ושלמה בריה דאינון אתקינו זווגא דלעילא מיומא דאמר לה קודשא בריך הוא לסיהרא זילי ואזעירי גרמיך לא אזדווגת בזווגא שלים בשמשא בר כד אתא שלמה מלכא²</p>	<p>אבל לא היה אדם בעולם מיום שנברא אדם שיכניס אהבה וחביבות ודברי זווג למעלה פרט לשלמה המלך שתקן הזווג שלמעלה בראשונה ואחר כך הזמין אותם כאחד בבית שתקן להם אשריהם דוד ושלמה בנו שתקנו את הזווג שלמעלה מיום שאמר הקדוש ברוך הוא ללבנה לכי והקטיני את עצמך לא הזדווגה בזווג שלם עם השמש פרט לכשבא המלך שלמה.</p>
<p>שיר השירים הא הכא חמש דרגין לאתדבקא בעלמא דאתי שיר חד השירים תרין הא תלת אשר הא ארבעה לשלמה הא חמשה בחמשהא איהו דהא יומא דחמשין רזא דיובלא איהו</p>	<p>שיר השירים הרי כאן חמש דרגות לדבק בעולם הבא שיר אחת השירים שתים הרי שלש אשר הרי ארבע לשלמה הרי חמש בחמישי הוא שהרי יום החמשים הוא סוד היובל.</p>
<p>תא חזי זווגא דלעילא לא יכיל שלמה לאתקנא אלא בגין דאשתכח זווגא לתתא מקדמת דנא ומאן איהו זווגא דמשה דאי לא הוי זווגא דנא לא אתתקן זווגא דלעילא וכלא ברזא עלאה איהו לחכימי לבא</p>	<p>בא וראה את הזווג העליון לא יכל שלימה לתקן אלא משום שנמצא זווג למטה מקדם לכן ומיהו הזווג של משה שאם לא היה אז הזווג הזה לא התתקן הזווג של מעלה והכל הוא בסוד עליון לחכמי הלב.</p>
<p>כתיב (מ"א ה יב) וידבר שלשת אלפים משל ויהי שירו חמשה ואלף³ האי קרא אוקמוה חברייא⁴ אבל וידבר שלשת אלפים</p>	<p>כתוב (מלכיא ה) וידבר שלשת אלפים משל ויהי שירו חמשה ואלף פסוק זה פרשוהו החברים אבל וידבר שלשת אלפים</p>

למעלה, שהם בסוד ארזי לבנון, מההוא זיהרא עילאה שהוא עצמות המוחין. ואיתא בספר מאורי אור
שארזי ה"ס ספירות דאבא, והוא כמ"ש שארזי לבנון הוא בסוד זיהרא עילאה, שהוא מוחין דאבא במקומם.
ונמצא שמוח דא"א שהם חו"ב נרמזו במלת לבנון, ומלת עצי נרמזו בו סוד הדעת, כי שם אהו"ה שבדעת
גימ' י"ז ובכללות עשר גימ' עצי" (מ"מ). בקדמיתא – פי' לגבי מ"ש אח"כ ולבתר אעיל לתרוייהו בהאי
עלמא, דהיינו שאחר שזווג ז"ן למעלה בקדמיתא אח"כ הביאם לעולם הזה (מ"מ).

¹ והוא גופו לגול ניצוץ מרע"ה (רח"ו).

² עי' לקמן קצד ע"א, כי במתן תורה היו ג"כ בזווג שלם ע"ש (לש"ו).

³ זה תבין מאדרת נשא דף קל"ב ע"ב בענין ההוא עלמא קדמאה דנפיק מההיא תקונא קדמאה דדיקנא
דאיהו אלף אלפין מארי תריסין וע"ש ענין אותם האלף מה הם ואיך נמשכין עד הכתפים (שער מאמרי
רשב"י). חמשה ואלף הם סוד ה' תרעין מחסד עד הוד ואלף הוא אילנא דחיי יסוד העולה עד אבא ואימא
דרך חוט השדרה. (זהר הרקיע).

⁴ דג' הספרים שחיבר הן בג' דרגין שכוללין כל (הכל ג' אני) [נדצ"ל הי"ס ג"ר ז"א כ"י - המסדר] מלך, הן ג'
חדרי המזון, וכן בעולם שנה נפש, ובכל דבר והנה משלי (בג"י) [צ"ל בג"ר - המסדר] וז"ש שלשת אלפים
משל, ופשוטה דקרא הוא שלשת פעמים משלי דשם, שהן ג' חלקים ש"ה נגד ו"ק, וזהו חמשה ואלף, וכמ"ש

<p>משל ודאי על כל מלה ומלה דאיהו הוה אמר הווי ביה תלת אלף משלי כגון ספרא דקהלת דאיהו ברזא עלאה ואיהו בארח משל דלית ביה קרא דלאו איהו בחכמתא עלאה ובארח משל אפילו קרא זעירא דביה</p>	<p>משל ודאי שעל כל דבר ודבר שהוא היה אומר היו בו שלשת אלפי משלים כמו ספר של קהלת שהוא בסוד עליון והוא בדרך משל שאין בו פסוק שאינו בחכמה עליונה ובדרך משל אפילו הפסוק הקטן שבו.</p>
<p>דכד הוה מטי רב המנונא סבא קדמאה להאי קרא (קהלת יא ט) שמח בחור בילדותך ויטיבך לבך בימי בחורותך הוה בכי ואמר ודאי האי קרא יאות הוא ואיהו בארח משל ומאן יכיל למעבד דרשא במשל דא ואי איהו דרשא לית ביה דרשא אלא כמה דחמינן בעיינין ואי חכמתא איהו מאן יכיל למנדע לה</p>	<p>שכשהיה מגיע רב המנונא סבא הראשון לפסוק הזה (קהלת יא) שמח בחור בילדותך ויטיבך לבך בימי בחורותך היה בוכה ואמר ודאי פסוק זה נאה הוא והוא בדרך משל ומי יכול לעשות דרש במשל זה ואם הוא דרש אין בו דרש אלא כמו שראינו בעינים ואם זו חכמה מי יכול לדעת אותה.</p>
<p>מיד הוה תב ואמר כתיב (בראשית לו ב) אלה תולדות יעקב יוסף בן שבע עשרה שנה וגוי האי קרא דקהלת איהו משל לחכמתא דקרא דא דאורייתא ודא משל לדא שמח בחור בילדותך והוא נער ויטיבך לבך היה רעה את אחיו בצאן בימי בחורותיך את בני בלהה ואת בני זלפה נשי אביו ודע כי על כל אלה ויבא יוסף את דבתם רעה יביאך אלהים במשפט אלה תולדות יעקב יוסף אתכליל ביעקב ורזין דסתרי תורה מאן יכיל למנדע לון</p>	<p>מיד היה שב ואומר כתוב (בראשית לו ז) אלה תולדות יעקב יוסף בן שבע עשרה שנה וגו' פסוק זה של קהלת הוא משל לחכמה של פסוק זה של התורה וזה משל לזה שמח בחור בילדותך והוא נער ויטיבך לבך היה רעה את אחיו בצאן בימי בחורותיך את בני בלהה ואת בני זלפה נשי אביו ודע כי על כל אלה ויבא יוסף את דבתם רעה יביאך אלהים במשפט אלה תולדות יעקב יוסף נכלל ביעקב והסודות של סתרי התורה מי יכול לדעת אותם.</p>
<p>והאי משל אתפשט לתלת אלף משלים וכלהו</p>	<p>והמשל הזה התפשט לשלשת אלפי משלים</p>
<p>קמח/ב</p>	
<p>בהאי משל¹ בשעתא דיוסף אתכליל ביעקב² תלת אלף אינון באברהם יצחק ויעקב דכלהו בהאי משל ברזא דחכמתא³ וכאן כמה</p>	<p>וכולם במשל הזה בשעה שיוסף נכלל ביעקב שלשת אלפים הם באברהם יצחק ויעקב שכלם במשל הזה בסוד החכמה</p>

ע"ב ויהי שירו חמשה ואלף [ע"ש], והוא ג"כ בדרגא דאלף דסליק לאר"א בסוד משכיל [פי' דלקמן ע"ב אמר
כי חמשה הן תרעין, חמש מאות שנין דעץ החיים דנפקין מבינה מחסד עד הוד, ואלף הוא יסוד עץ החיים
והוא נקרא משכיל, דסליק עד מוחא כידוע - המסדר], והוא שיר ברזא דאלף יר"ד של שיר כמ"ש בזו"ח
שיה"ש, והוא שיר, חד. השירים, ה' שירים. ואלף חוזר לא', וזהו סוד תתרו"ו כו' עם הכלה [פי' דלקמן ע"ב
אמר ואיהו ירית אינון חמשה למיתי לגבי כלה או דצ"ל עם הכולל - המסדר], ועם נקודה האמצעיות סלקא
תתרו"ז והוא כמנין שמהן דלעילא דשם מילוי אלפין (ר"ל כמ"ש הגר"א במ"א שהן אדנ"י במילוי תרע"א,
אלה"ם במילוי אלפי"ן רצ"א, הו"ה במילוי אלפין מ"ה, סך הכל תתרו"ז - המסדר), וז"ש תתרו"ו סימן.
וקהלת נגד כ"י, דהיא כניס לכולא, ובה אתרמיזו דיוקנין דכולא, וכליל כולא, ולכן וידבר על כו' (עמ"ש
הגר"א בזו"ח שיה"ש על תתרו"ו סימן - המסדר) (יהל אור).

¹ נראה שהשכינה תקרא משל מפני שהוא המושל על הארץ ומלכותו בכל משלה, ואפשר היסוד יקרא
משל כאומרו ויוסף הוא השליט וכו', והנה הוא או היא דבור א' ודאי משל אחד, אמנם מתפשט בשלשת
אלפים משל והכל סוד המשל הזה (אור יקר). פי' משפיעים ביסוד (מ"מ).

² שאז מתפשט היסוד או המלכות שבה ג' אלף בענין שהם אלף מצד החסד, ואלף מצד הגבורה ואלף מצד
הת"ת. והא כיצד הם ג' אבות, מתחלק המשל בהם לג', והמשל בעצמו כלול מעשר, היינו עשרה עשרה
עשרה, עוד כלול כל א' מעשר הם מאה מאה מאה, עוד יוכללו כל א' מעשר הם אלף, היינו ג' אלף, ואפשר
כללותם למאה מצד הדעת מא"ה אמ"ה, ואלף מצד הבינה אלף בינה, ושם גנוזה החכמה (אור יקר).

³ דהיינו חכמה המתגלת שם ומתלבשת במשל (אור יקר).

<p>מייעין¹ אינון בטוענין דטמירו בהו² דיירי תריסין³ דלית להון חושבנא לטמירין דחכמתא⁴</p>	<p>וכאן כמה סוחרים הם במשאות של הנסתר ובהם דירי המגנים שאין להם חשבון לסתרי החכמה.</p>
<p>ויהי שירו חמשה⁵ ואלף הכי אוקימנא ויהי שירו של משל וכלא חד בין מאן דאמר ויהי שירו דשלמה בין מאן דאמר ויהי שירו של משל כלא איהו חד וכלא איהו קאמר ויהי שירו דא שיר השירים וכי חמשה ואלף איהו שיר השירים ודאי הכי הוא חמשה אינון תרעין⁶ ופתחין דמתפתחי במלכא דשלמא דיליה⁷ ואינון חמש מאה שנין דאילנא דחיי⁸ חמשין שנין דיובלא⁹</p>	<p>ויהי שירו חמשה ואלף כך בארנו ויהי שירו של משל והכל אחד בין מי שאמר ויהי שירו של שלימה בין מי שאומר ויהי שירו של משל הכל אחד הוא ואת הכל הוא אמר ויהי שירו זה שיר השירים וכי חמשה ואלף הוא שיר השירים ודאי כך זה חמשה הם שערים נפתחים שנפתחים במלך שהשלום שלו והם חמש מאות שנים של עץ החיים חמשים שנות היובל.</p>
<p>ואלף דא איהו אילנא דחיי חתן דנפיק מסמריה ואיהו ירית כל אינון חמשה¹⁰ למיתי לגבי כלה¹¹ יומיה דקודשא בריך הוא¹² אלף שנין¹³ איהו ודא איהו נהר דנגיד ונפיק מעדן יוסף זכאה¹⁴ דאקרי צדיק על שמא דסיהרא</p>	<p>ואלף זהו עץ החיים חתן שיוצא מצדו והוא יורד כל אותם החמשה להביאם לכלה יומו של הקדוש ברוך הוא הוא אלף שנים וזהו הנהר ששופע ויוצא מעדן יוסף הצדיק שנקרא צדיק על שם הלבנה כמו שהתנה בה הקדוש ברוך הוא ולכן שיר</p>

¹ אינון סוד הצדיקים שבגן עדן שנראים בעולם הזה כדמות טייעא, והיו נראים להם חמורים, והיינו נושאים משאות סודותם, נרמזים ונמשלים בדמות ההוא וז"ש "בטוענין דטמיר" (אור יקר).
² בסודות (אור יקר).
³ בעלי מגינין הלוחמים מלחמת הסודות (אור יקר).
⁴ והם נמשלים בסוד המשלים מן הטעם הזה, ולזה המשל היא חכמה נפלאה נסתרת בו (אור יקר).
⁵ הענין שהשיר היא השכינה העולה למעלה, דרך המשל יסוד, או שהיא היא המשל ועולה בשיר, ובין אם נפרש שירו של שלמה או שירו של משל הכל רמז לשכינה, ומשל ושלמה הכל ענין א' והוא אמר שיר והוא אמר משל, המשל הוא השיר והשיר הוא המשל הכל ענין א' (אור יקר).
⁶ הם סוד ה' ספירות שהם חגתנ"ה הם שערי הבינה, והם הם חמשים כאשר כל א' כלול מעשר (אור יקר).
פ' הם ה' חסדים המתפשטים בז"א שנק' מלכא דשלמא דיליה (מ"מ).
⁷ דהיינו אומרו שיר הכלול חמשה שירים, אשר אותם השירים והשערים פותח בשיר דשלמה, דהיינו מלכא דשלמא דיליה, דהיינו החכמה, כאומרו בחכמה פותח שערי הבינה, וכן הת"ת מלכא דשלמא דיליה פותח בחכמה תתאה השערים האלו, והיינו מלכא דשלמא דיליה, הת"ת לדרך אחרת, והנה אלו הם כלולים מחמשה לחמשים, ומחמשים לחמש מאות, והיינו שבשיר שהוא אחד נעשה השירים חמשה על ידי הת"ת כדפי', והם מצד הת"ת בחכמה מקור החיים, כל א' כלול ממאה (אור יקר).
⁸ מצד החכמה (אור יקר). פ' חג"ת נו"ה דז"א, ומ"ש נ' שנין דיובלא, הם ה' חסדים דאימא המתפשטים בהם, וחמשה דקרא הם חג"ת נו"ה דז"א (מ"מ).
⁹ הם מצד הבינה (אור יקר). חמשה בשיר במלכות, ואין ספק שהת"ת בעצמו אחד, והוא כלול מעשר, ועשר מעשר עד אלף, בסוד הכללות מדרגה אחר מדרגה, והיינו ויהי שירו מצד המלכות עצמה חמשה ונקשר ומתייחד עם הת"ת שהוא אלף, ופי' ואלף ונקשר עם אלף, בענין שיש לת"ת שתי בחי' הא' אלף דהיינו "ואלף דא איהו אילנא דחיי", שעם היות שהם חמש מאות כדפי' היינו בחינת עמו דנפיק מסטרא דהחמשה (אור יקר).
¹⁰ מצד הבינה (אור יקר).
¹¹ שהיא מלכות, שיר, חמשה, וב' בחינות אלו הם חמשה מצד הבינה, ואלף מצד החכמה שמשם הוא ונהר יוצא מעדן, והיינו שהוא הת"ת יום מדת יום ודאי (אור יקר).
¹² עולה ונכלל עשר מעשר אלף שנים ודאי, ולזה נמשך למטה להשקות את הגן, והיינו ואלף, אמנם נמשך משך הנהר מחמשה שהם חגתנ"ה לסיוד דהיינו ואלף משך הנהר משך הו' (אור יקר).
¹³ לפי שכולל ה' חסדים וה' גבורות (רח"ו).
¹⁴ שהוא נכלל ביעקב כדפי' לעיל, והיינו וצדיק יסוד עולם המקיים למלכות דהיינו שיר, ונקרא צדיק על שמה דסיהרא דהיינו צדק מלכות, י' נעשה צדיק, דהיינו אות ברית היסוד בתוך צדק, שעם היות שהיא עולה אל הת"ת וישב הים לפנות בוקר לאיתנו, דהיינו לתנאו הראשון שהיא שבה אל היסוד, אחר עלייתה לאין תכלית (אור יקר).

<p>כמה דאתני בה קודשא בריך הוא ובגין כך שיר השירים¹ קדש קדשים</p>	<p>השירים קדש קדשים.</p>
<p>ולית לך קרא בשיר השירים דלא אית ביה רזא דחמשה ואלף ודאי שיר השירים ודאי הכי הוא חמש דרגין אינון בהאי קרא כמה דאתמר ואי תימא האלף אמאי לא אדכר הכא ודאי ההוא אלף² טמירא הוה וטמירא איהו עד דאתחברת אתתא בבעלה ועל דא אשתדל שלמה³ למיתי ההוא אלף⁴ לגבי כלה⁵ בטמירו דגושפנקא דחכמתא עלאה</p>	<p>ואין לך פסוק בשיר השירים שאין בו סוד של חמשה ואלף ודאי שיר השירים ודאי שכך הוא חמש דרגות היו בפסוק הזה כמו שנאמר ואם תאמר האלף למה לא נזכר כאן ודאי שאותו אלף היה טמיר והוא טמיר עד שהתחברה אשה בבעלה ולכן השתדל שלימה להביא אותו אלף לכלה בסתר של החכמה העליונה.</p>
<p>כיון דעבד קדש הקדשים לתתא גניזו וטמיר ועאל רזא דקדש הקדשים לתמן למעבד גניזו דשמושא שלים עילא ותתא כדקא יאות קדש הקדשים⁶ איהו לעילא רזא דחכמתא עלאה ויובלא כגוונא דא ירתין חתן וכלא ירותא דאבא ואמא</p>	<p>כיון שעשה קדש הקדשים למטה גנוז וטמיר והכניס לשם את סוד קדש הקדשים לעשות גניזת השמוש השלם למעלה ולמטה כראוי קדש הקדשים הוא למעלה סוד החכמה העליונה והיובל כמו זה יורשים החתן והכלה ירשת האב והאם.</p>
<p>ואתהדרו אחסנת ירותא בגוונא אחרא ירותא דאבא ירתא ברתא בסליקו דשמא קדישא דא ואתקרי אוף הכי קדש חכמה ירותא דאמא ירית ברא ואקרי קדשים בגין דנטיל כל אינון קדשים עלאין וכניש לון לגביה ובתר יהיב לון ואעיל לון לגבי כלה</p>	<p>וחזרו נחלת הירשה בגון אחר ירשת האב ירשה הבת בעליתו של השם הקדוש הזה ונקרא אף כך קדש חכמה ירשת האם ירש הבן ונקרא קדשים משום שנטל את כל אותם הקדשים העליונים וכנסם אליו ואחר כך נותן אותם ומכניסם לכלה.</p>
<p>ועל דא אמר שיר השירים שיר לגבי קדש השירים לגבי קדשים למהוי כלא קדש קדשים ברזא חדא כמה דאתחזי אשר לשלמה הא אתמר למלכא דשלמא דיליה</p>	<p>ועל זה אמר שיר השירים שיר לקדש השירים לקדשים להיות הכל קדש קדשים בסוד אחד כמו שראוי אשר לשלמה הרי נתבאר למלך שהשלום שלו.</p>
<p>ואי תימא שבחא דא דיליה הוא לא תימא הכי אלא שבחא באתר עלאה איהו סלקא אבל הכא הוא רזא כד מתתקנן דכר ונוקבא כחדא תחות מלכא עלאה כדון ההוא מלכא אסתליק לעילא ואתמליא מכל קדושין⁷ ומכל</p>	<p>ואם תאמר ששבח זה הוא שלו אל תאמר כך אלא השבח עולה למקום עליון אבל כאן הוא סוד כשמתקנים זכר ונקבה כאחד תחת המלך העליון אז אותו מלך מתעלה למעלה ומתמלא מכל הקדשות</p>

¹ שיר מחמש שירים כדפי' (אור יקר).

² כבר פי' שסוד האלף הזה הוא סוד ונהר יוצא מעדן שהוא סוד קו האמצעי יחיד עולה עד החכמה, ויורד ונמשך ביסוד אל תוך המלכות והוא סוד קו משך הזרע העולה אל המוח ויורד אל פי האמה, וזה מתלבש בתוכיות החמשה, והוא נעלם בלתי תגלה אלא בסוד הזווג בתוכיות הרחם, ודאי שם נגלה משך הזרע, ונתח עוד אלף זה שהוא מהחכמה עד היסוד כדפי' וז"ש "עד דאתחברא אתתא בבעלה" (אור יקר).

³ כל ענייני התעוררות השיר ודברי האהבה (אור יקר).

⁴ שהוא משך ואשד נהר הנעלם המתפשט בתוך עמיק הספירות עד בואו שם (אור יקר).

⁵ כי החמשה כשהיא נקראת כלה יש לה, דהיינו סוד חמשים בבינה הם ג"כ חמשה מחסד עד הוד, הם כ"ל יסוד, והם כ"ל ה' כלה במלכות ואינם עיקר, סוד שיריה חמשה העיקר הם, אחר שהיא כלה מצד החמשה היותה, ואלף מצד החתן, מפני שסוד החמשה הם מהבינה סוד היובל, אמנם האלף הם מצד החכמה וכמו שהחכמה נעלמת בסוד י' בתוך ה' בתוך הבינה, כך היא רוצה שיהיה סוד י' דיסוד הנמשך מי' עילאה העולה בכללותה אלף בתוך כלה שהיא היא ה' מצד הבינה (אור יקר).

⁶ קבא ע"א (הערת הזהר).

⁷ מחכמה (רח"ו).

<p>ברכאן דנגדין לתתא ואתמלי ואריק לתתא ודא איהו תיאובתיה דמלכא עלאה כד אתמלי קדושן וברכאן ואריק לתתא</p>	<p>ומכל הברכות ששופעות למטה ומתמלא ומריק למטה וזוהי תשוקת המלך העליון כשמתמלא קדשות וברכות ומריק למטה.</p>
<p>ועל דא איהו צלותין ובעותין דיתתקן ואתמליא ההוא מבועא עלאה דכיון דאיהו מתתקן כדקא יאות מחיזו דיליה ומחיו דההוא תקונא מתתקנא עלמא תתאה ועולמתהא ולא אצטריך עלמא תתאה לאתתקנא אלא מחיזו דעלמא עלאה סיהרא לית לה חיזו מגרמה כלל בר כד אתתקן בשמשא ואנהיר ומחיו דשמשא ותקונא דיליה אתתקנת סיהרא ואתנהירת</p>	<p>ולכן התפללות והבקשות שיתתקן ויתמלא אותו המבוע העליון שכיון שהוא מתתקן כראוי ממראהו וממראה של אותו התקון מתתקן העולם התחתון ועלמותיה ולא צריך להתתקן העולם התחתון אלא מהמראה של העולם העליון ללבנה אין מראה מעצמה כלל פרט לכאשר מתתקנת בשמש ומאירה וממראה השמש ותקונו נתקנת הלבנה ומאירה.</p>
<p>מה דאצטריך צלותין ובעותין דיתנהיר ויתתקן ההוא אתר דנפקא מניה נהורא דכיון דההוא אתר מתתקנא מחיזו דיליה אתתקן כל מאן דלתתא ובגין כך תושבחתא דקאמר שלמה לא אשתדל אלא בגין מלכא דשלמא דיליה דיתתקן כיון דאיהו אתתקן מחיזו דיליה כלא יתתקן ואי איהו לא אתתקן לית לה תקונא לסיהרא לעלמין ובגין כך אשר לשלמה דיתתקן ויתמלי כדקא יאות בקדמיתא כמה דאתמר</p>	<p>מה שצריכים התפללות והבקשות שיואר ויתקן אותו מקום שיוצא ממנו אור שכיון שאותו מקום מתקן מן המראה שלו מתתקן כל מה שלמטה ולכן התשבחת שאמר שלימה לא השתדל אלא בשביל המלך שהשלום שלו שיתתקן כיון שהתתקן ממראהו הכל התתקן ואם הוא לא התתקן אין תקון ללבנה לעולמים ולכן אשר לשלמה שיתתקן ויתמלא כראוי בראשונה כמו שנתבאר.</p>
<p>קמו/א</p>	
<p>זהר</p>	
<p>וזאת התרומה הא אתמר דכד קודשא בריך הוא אתגלי על שורא דסיני כד אתיהיבת אורייתא לישראל בעשר אמירות כל אמירה ואמירה עביר קלא וההוא קלא אתפרש לשבעין קלין והווי כלהו נהירין ונצצין לעינייהו דישראל כלהו והווי חמאן עיינין בעיינין זיו יקרא דיליה הדא הוא דכתיב (שמות כ מו) וכל העם ראים את הקלות רואים ודאי</p>	<p>וזאת התרומה הרי נאמר שכשהתגלה הקדוש ברוך הוא על הר סיני כשנתנה תורה לישראל בעשר אמירות כל אמירה ואמירה עשתה קול ואותו קול נחלק לשבעים קולות וכולם היו מאירים ונוצצים לעיני כל ישראל והיו רואים עין בעין את זיו כבודו זהו שכתוב וכל העם רואים את הקולות רואים ודאי.</p>
<p>וההוא קלא הוה אתרי ביה בכל חד וחד מישראל ואמר לון תקבלני עלך בכך וכך פקודין דבאורייתא ואמרו הין אהדר ליה על רישיה ומתגלגלא עליה והוה אתרי ביה ואמר ליה תקבלני עלך בכך עונשין דבאורייתא והוה אמר הין לבתר אהדר ההוא קלא ונשיק ליה בפומיה הדא הוא דכתיב (שיר א ב) ישקני מנשיקות פיהו</p>	<p>ואותו קול היה מתרה בכל אחד ואחד מישראל ואומר להם תקבל אותי עליך בכך וכך מצוות שבתורה ואמרו כן חזר לו על ראשו והתגלגל עליו והיה מתרה בו ואומר לו תקבל אותי עליך בכך עונשים שבתורה והיה אומר כן אחר כך חזר אותו הקול ונשק אותו בפיו זהו שכתוב ישקני מנשיקות פיהו.</p>
<p>וכדין כל מה דהווי חמאן ישראל בההוא זמן הווי חמאן גו חד נהורא דקביל כל אינון</p>	<p>ואז כל מה שהיו רואים ישראל באותו זמן היו רואים בתוך אור אחד שקבל כל</p>

¹ מבינה (רח"ו).

<p>נהורין אחרנין והווי תאבין למחמי אמר לון קודשא בריך הוא ההוא נהורא דחמיתו בטורא דסיני דקביל כל אינון גוויי נהורין ותיאובתא דלכון עליה תקבלון לה ותסבון לה לגבייכו ואינון גוויי דאיהי מקבלא אלין אינון זהב¹ וכסף² ונחשת³ וגו'</p>	<p>אותם האורות האחרים והיו משתוקקים לראות אמר להם הקדוש ברוך הוא אותם האור שראיתם בהר סיני שקבל כל אותם גוני האורות ותשוקתכם עליו תקבלו אותה ותקחו אותה אליכם ואותם צבעים שהיא מקבלת אלה הם זהב וכסף ונחשת וגו'.</p>
<p>דבר אחר ישקני מנשיקות פיהו מאי קא חמא שלמה מלכא דאיהו אעיל מלי דרחימו בין עלמא עלאה⁴ לעלמא תתאה⁵ ושירותא דתושבתא דרחימו דאעיל בינייהו ישקני איהו אלא הא אוקמוה⁶ והכי איהו דלית רחימו דדביקות דרוחא</p>	<p>דבר אחר ישקני מנשיקות פיהו מה ראה שלמה המלך שהכניס דברי אהבה בין העולם העליון לעולם התחתון וראשית התשבחת של האהבה שהכניס ביניהם הוא ישקני אלא הרי פרשוה וכך הוא שאין אהבה של דבקות רוח</p>
<p>סתרי תורה</p>	
<p>ויקחו לי תרומה⁷ מאת כל איש וגו' רזא דרזין לידעי⁸ חכמתא כד אסתלק ברעותא⁹ דסתרא דכל סתרי⁹ למעבד יקרא ליקריה¹⁰ אנשיב רוחא¹¹ מנקודה עלאה¹² דנגיד מלעילא לתתא¹³ ושווי תקוניה¹⁴ לאתישבא בהאי</p>	<p>ויקחו לי תרומה מאת כל איש וגו' סוד הסודות ליודעי החכמה כשעלה ברצון סתר כל הסתרים לעשות כבוד לכבודו השיב רוח מנקדה עליונה ששופעת מלמעלה למטה ושם תקונו להתישב</p>

¹ גבורה (מ"מ).

² חסד (מ"מ).

³ ת"ת, שכולם נכללים במלכות הנק' תרומה (מ"מ).

⁴ ז"א (רח"ו).

⁵ נוק' (רח"ו).

⁶ קכד ע"ב (הערת הזהר).

⁷ הוא סיום הלשון של הזהר ואינו מסתרי תורה ותיבת ס"ת בטעות נכתבה (מ"מ).

⁸ גלוי בחינות הכתר והכנתו אחר גלגולי בחינותיו כולם, אותם שאין האצילות מתפשט מהם, אותה הבחינה שהיא מוכנת והגונה להאציל נאצלים יקרא "אסתלק ברעותא", בזה הוא עליית רצון להמציא הנמצאים (אור יקר).

⁹ הוא הכתר שאין סוף מתלבש בתוכו כנודע, והוא סתר לכל הנסתרים שכל הספירות הם מוסתרות ומושרשות בו כנודע (אור יקר). פי' א"א (מ"מ).

¹⁰ יקרא הוא חכמה, "יקריה" חכמתו, והיינו שכל הנמצאים והשרשים העליונים דהיינו תיקוני א"א, כולם בסוד החכמה הקדומה הנעלמת, והיינו "יקריה" מציאות חכמה שבתוכו "ויקרא ליקריה" היא החכמה ממש הנגלית במקומו, והיא לבוש לחכמה הקדומה היינו יקרא ליקריה (אור יקר). פי' זון שהם מלבישים לאו"א הנק' יקריה (מ"מ). ר"ל להמציא התלבשות לאור הגנוז כדי להתגלה על ידו למטה בגילוי כבודו ית"ש (כללים ח"א קב ע"ב).

¹¹ היינו סוד כח התפשטות קו המדה, דהיינו רוח המתנשב מהכח הנסתר (אור יקר). פי' מלכות (מ"מ).

¹² היא החכמה, שהיא נקראת נקודה, מפני שיש נקודה חכמה תחלת הישות, ואחריה ק"ו בסוד הדעת, ואחריה שטח בסוד הבינה, ואחריה גוף שש קצוות פרשתיים בארוכה במקום אחר (אור יקר). פי' מאבא כי אבא יסד ברתא (מ"מ). הוא מלכות דהיא אתנטלית מחכמה (תיקו"ז יב ע"ב) אבא יסד ברתא (זהר פנחס רנ"ו ע"ב) (דע"ה ח"ב קנה ע"ד). הוא חכמה אבא, היוצא מאוירא עלאה אור הגנוז, כמ"ש בפ' בראשית (טז ע"ב) ונפח ממנו רוחא חדא, וע"ד שכתוב (בראשית ב ז) ויפח באפיו כו', והוא כביכול משורש הרוח שבקרבו, והוא רוח אלהים חיים רוח הקודש, והוא אור הגנוז ע' ספר יצירה פרק א משנה ט בהגר"א שם (כללים ח"א קב ע"ב).

¹³ דהיינו התפשטות החכמה בעשר ספירות עד המלכות מעילא לתתא, וקצר בדרך אצילותם שיאן זה מהמתייחס כעת (אור יקר). דהיא אתפשט ונמשך למטה (דע"ה ח"ב קנה ע"ד).

¹⁴ הענין כי התיקונים שבא"א הם מאירים מאין סוף, בלתי צריכים לתיקון העולם הזה כלל, אלא מאירים ומתקטשין מצד עצמן, ואין להם צורך אל התחתונים, אמנם מחכמה ולמט הסוד הארתם היא משועבדת אל מעשה ותיקון התחתונים (אור יקר).

<p>עלמא¹ אמאי בגין דאי לא יהא עקרא ושרשא בהאי עלמא לא יהא מאנא לארקא בהאי עלמא כלל ואי לא יריק להאי עלמא מיד אתאביד ולא יכיל לקיימא אפילו רגעא חדא אבל בגין דתקוניה איהו מהאי עלמא אתמלי מסטרא חדא² לארקא להאי עלמא ומסטרא אחרא לארקא למלאכי עלאי וכלא אתזנו מניה כחדא</p>	<p>בעולם הזה למה בשביל שאם לא יהיה עקר ושרש בעולם הזה לא יהיה כלי להוריק בעולם הזה כלל ואם לא יריק לעולם הזה מיד נאבד ולא יכול לעמד אפילו רגע אחד אבל משום שתקונו הוא מן העולם הזה מתמלא מצד אחד להוריק לעולם הזה ומצד אחר להוריק למלאכים העליונים והכל נזונו ממנו כאחד.</p>
<p>שלימו דתקונא דהאי רוחא רוחיהון דצדיקיא בהאי עלמא³ רוחא דא אשתלים בזמנא דחנוך וירד ומהללאל הוו בעלמא וכד אסגיאוי חייבי עלמא אעדו ההוא שלימו מניה לבתר דאתאבידו אתא נח ואשלים ליה אתו דור הפלגה אעדו ההוא שלימו מניה אתא אברהם ואשלים ליה אתו אנשי סדום ואעדו ליה אתא יצחק ואשלים ליה אתו פלשתים וחייבי דרא ואעדו ליה מניה אתא יעקב ובנוי ערסא שלימא ואשלימו ליה</p>	<p>שלמות התקון של הרוח הזו רוחות הצדיקים בעולם הזה רוח זו נשלמה בזמן שחנוך וירד ומהלאל היו בעולם וכשהתרבו הרשעים בעולם זזה השלמות ההיא ממנו אחר שאבדו בא נח והשלים אותו בא דור הפלגה והיזי אותה שלמות ממנו בא אברהם והשלים אותו באו אנשי סדום והיזו אותו בא יצחק והשלים אותו באו פלשתים ורשעי הדור והיזו אותו ממנו בא יעקב ובנוי המטה השלמה והשלימו אותו.</p>
<p>נפקו מארעא קדישא ונחתו למצרים ובנייניהו אתעכבת תמן ובגין דאהדרי תמן ישראל לעובדין דמצראי אתכפיא ואתעדי ההוא שלימו עד דנפקו ממצרים ואתו למעבד משכנא אמר קודשא בריך הוא רעותי לדירא בנייכו אבל לא יכילנא עד דתתקנון ההוא רוחא דילי דישרי בגווייכו הדא הוא דכתיב ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם⁴ ודא איהו רזא דכתיב ויקחו לי תרומה אמר משה לקודשא בריך הוא מאן יכיל למיסב לה ולמעבד לה</p>	<p>יצאו מהארץ הקדושה וירדו למצרים ובשבילם התעכבה שם ומשום שחזרו שם ישראל למעשי המצרים נכנעה וזזה אותה שלמות ממנו עד שיצאו ממצרים ובאו לעשות משכן אמר הקדוש ברוך הוא רצוני לדור ביניכם אבל לא יכול עד שתתקנו אותה רוח שלי שתשרה ביניכם זהו שכתוב ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם וזהו סוד הכתוב ויקחו לי תרומה אמר משה לקדוש ברוך הוא מי יכול לקחת אותה ולעשות אותה אמר לו משה לא כמו</p>

¹ והיינו סוד אומרו מה רבו מעשיך ה' כולם בחכמה עשית, אם כן האצילה בדרך שתיקונה הוא היותה היא מתיישבת בהאי עלמא, בסוד הנבראים מל"ב נתיבותיה, ולא האצילה כדרך שנאצל הכתר שתיקונו מעצמו, אלא שיהיה תיקונו תדיר מצד התחתונים, נמצאו הספירות כולם מחכמה עד המלכות הם תיקונם בישובו של עולם תחתון, בסוד התפשטות הנמצאים עד הנקודה תחתונה, וכולם שואגים לטרף ושכינה עולה וצועקת למעלה, ותפארת עולה בחברתה אל הבינה והבינה בחכמה, ושם נשפע ונמשך מדרגה אחר מדרגה עד בואם אל המלכות, ומשם יפרד אל הנפרדים כולם (אור יקר). פי' שתיקון המלכות הוא על ידי מעשה התחתונים (מ"מ). שעשה תיקון להמלכות להתיישב בעוה"ז, והם הצדיקים שהם המשכן ומעון אליה, שבתוכם היא שוכן, וכמ"ש (שמות כה ח) ושכנתי בתוכם, בתוכו לא נאמר אלא בתוכם כמו שמפרש והולך (דע"ה ח"ב קנה ע"ד).

² זהו פי' עיקר שכינה בתחתונים (רח"ו).

³ עי' פ' ויקרא (ד ע"ב) ישראל שלימו דשמא קדישא אינון, וכן לעיל (דף פז רע"א) זכאין אינון ישראל קמיה דקוב"ה דאחדין באנפין עלאין דמלכא באינון פנים דהוא ושמיה אחידן בהו, ואינון ושמיה חד הוא, ובפ' תרומה (קמו ע"א) כו' וע' בהגר"א בתיקונים (תיקון לח דף פז ע"ד) שאמר שם דאנן איברים דהשכינה, וכן שם (דף מח ע"ג ע"ד) דהשכינה היא כלל ישראל [ז"ל ע"ג: דכל הבקשות דצלותא הוא הכל על כלל ישראל, דהוא בשכינתא שהיא כלל ישראל, וז"ש כמה דתיקנו הבוחר כו', והכל עלה. ז"ל ע"ד: ואני, מדבר בעדו, בשכינה, דהיא מדברת בעדנו, דהיא כלל ישראל.] (כללים ח"א סו ע"א).

⁴ ור"ל דושכנתי בתוכם, ר"ל בתוך בני ישראל, דעיקר בנין הוא רוחיהון דצדיקיא, וקיימא בהמ"ק בזה, וכל תיקון השכינה הוא נשמתין דצדיקיא בהאי עלמא, דהוא התפשטות רוחא דילה (בהגר"א בתיקון קו ע"ג). התפשטות האצילות בהב"ע ע"י השם הויה ב"ה אשר הוא הוראת כל האצילות כולו ביחוד אור א"ס שבו (דע"ה ח"א מג ע"ד).

<p>אמר ליה משה לא כמה דאת חשיב אלא מאת כל איש אשר ידבנו לבו וגו' מההוא רעותא ורוחא דלהון תסבון לה ותשלמון לה</p>	<p>שאתה חושב אלא מאת כל איש אשר ידבנו לבו וגו' מאותו רצון ורוח שלהם תקחו אותה ותשלימו אותה.</p>
<p>כד אתא שלמה אתקין לההוא רוחא בשלימו דלעילא דהא מן יומא דאשתלים לתתא ביומוי דמשה לא אעדיו ההוא שלימו מניה (עד דאתא שלמה) כיון דאתא שלמה אשתדל לאשלמא ליה לעילא ושאר ל' לאתקנא חיוזו דעלמא עלאה! לאתקנא מההוא חיוזו עלמא תתאה ודא איהו אשר לשלמה² ע"כ³</p>	<p>כשבא שלימה תקן אותה רוח בשלמות שלמעלה שהרי מיום שנשלמה למטה בימי משה לא הוסרה אותה שלמות ממנו (עד שבא שלימה) כיון שבא שלימה השתדל להשלימו למעלה והתחיל לתקן את מראה העולם העליון להתתקן מאותו מראה של העולם התחתון וזהו אשר לשלמה.</p>
<p>קמו/ב</p>	
<p>ברוחא בר⁴ נשיקה ונשיקה בפומא⁵ דאיהי מבועא דרוחא ומפקנו דיליה וכד נשקין דא לדא מתדבקן רוחין אלין באלין⁶ והו חד וכדין איהו רחימו חד</p>	<p>ברוח פרט לנשיקה ונשיקה היא בפה שהיא מבוע של הרוח והמוצא שלו וכשנושקים זה לזה נדבקות הרוחות אלה באלה ונהיים אחד ואז זוהי אהבה אחת.</p>
<p>בספרא דרב המנונא סבא קדמאה הוה אמר על האי קרא נשיקה דרחימו אתפשט לארבע רוחין וארבע רוחין מתדבקן כחדא ואינון גו רוא דמהימנותא וסלקין בארבע אתוון ואינון אתוון דשמא קדישא תלי בהו ועלאין ותתאין תליין בהו תושבחתא דשיר השירים תלי בהו ומאן איהו אהב⁷ ואינון</p>	<p>בספרו של רב המנונא סבא הראשון היה אומר על הפסוק הזה נשיקה של אהבה מתפשטת לארבע רוחות וארבע רוחות נדבקות כאחד והן בתוך סוד האמונה ועולות בארבע אותיות ואותן האותיות של השם הקדוש תלויים בהם ועליונים ותחתונים תלויים בהם ותשבחת</p>

¹ פי' ז"א (מ"מ).

² פי' ז"א (מ"מ).

³ כאן שייך מה שבסוף זה החלק סימן ג' (הערת הזהר).

⁴ רנו ע"ב (הערת הזהר).

⁵ יובן בהקדים מ"ש בספר הליקוטים וז"ל זווג גופא בגופא הוא ת"ת וזווג דרוחא הוא ג"ר דזר"ן, וח"ב דז"א מזדווגים ע"י הדעת שלו שהוא הלשון וכן ח"ב דמלכות שהם ח"ך, וגרון דידה מזדווגים ע"י הדעת דידה שהוא הלשון וד' הם והם מה שנותן ז"א למלכות ושרש שלו נשאר בו, ומה שנותנת מלכות לז"א והשרש נשאר בה (מ"מ).

⁶ בהיותם בפה עצמו הוה הדבור ג"כ רק בבחי' הבל, כי כל דבור הוא כלול מאמ"ש, שהם רוח מים אש, וכ"ז הרי הוא ג"כ רק בבחי' הבל, והוא סוד זווג דנשיקין שהוא בפה, שהוא רק זווג רוחני רוחא ברוחא (כמ"ש בזוה"ק תרומה קמו ע"ב, ובדברי הרב בדרושי מ"ן ומ"ד דרוש ד ודרוש ט), אבל זווג הגופני הוא רק ביסוד שהתחלתו הוא מהטבור (ביאורים ח"ב ה ע"ד).

⁷ ענין ד' רוחין דאהבה הנעשין על ידי הנשיקין נתבאר בביאור אדרת האזינו וע"ש [נא ע"ד] (שער מאמרי רשב"י). שאלו ד' אותיות, הן סוד ד' פרצופין, אותיות הוי"ה. וז"ש ועלאין ותתאין תליין בהו כו' ואינון רתיכא עלאה, שהוא ד' אותיות השם. והענין, כי סוד שם הוי"ה [הוא] כי ז"א יורש ב' עטרין דאור"א, ושל אבא הוא [עשר] עטרין, דכליל בחד, והוא יר"ד של הוי"ה, שכליל מעשר, והוא חד. [והוא יר"ד, לפי שכולל הע"ס וכל הפרצופים כמ"ש בפ' ויקרא י:} ואמ"ם {סה:}. ואמ"ו {ר {צב.} ע"ש. אבל בסוד העטרין דירית, הוא בסוד אלף לבד כמ"ש ל]. ועטרא דאמא מתחלק לה"ג, שדרכן של גבורות להתחלק כידוע. ואף שבעטרא דאבא ג"כ ה"ח, כלולין כולם באחד. ואין מתחלקין כי אם כשנכללין עם הגבורות, שהגבורות גוונין, וה' חסדים הן אור דנהיר בגוונין, ומתחלק לפי הגוונין. ולכן נש"ב שהן ה"פ עשר, ובחכמה עשר לבד. ואח"כ ז"א יורש ב' עטרין, ה' של בינה, וא' של חכמה, והוא וא". ומלכות עטרא דגבורה לבד, והוא ה"א אחרונה. והן ג"כ אותיות אהבה, א' עטרא דחכמה, ה' דבינה, ב' ז"א, ב' עטרין, ה' מלכות כנ"ל (יהל אור). כל ב' אורות אשר הם בבחי' זר"ן, הנה נוהג בהם הענין דסוד אהבה, והוא בסוד הנשיקין שאמרו בזוהר שם, כי ד' רוחין אינון בנשיקין, וכל חד כלול בחבריה, כי תרי ענין הנשיקין הוא, התדבקות רוחא ברוחא. ונמשך רוחא מזה לזה, ומזה לזה, ונעשים עי"ז לד' רוחין, כי תרי מנשיקות הזכר להנוק', הרי נמשך ההבל שבו שהוא זכר לתוך פיה שהיא נוק' ומתערב שם עם ההבל שלה, והרי יש כאן ב' רוחין, אחד עצמות ההבל שלו שהוא זכר, והשני מה שנתערב עם ההבל שלה שהיא נוק', ונתהפך בה מזכר לנוק', אלא ששורשו הוא זכר,

<p>רתיבא עלאה ואינון חברותא ודבקותא ושלימו דכלא</p>	<p>שיר השירים תלויה בהם ומה הוא אהב"ה והן מרכבה עליונה והם חברות ודבקות ושלמות הכל.</p>
<p>אלין אתוון ארבע רוחין אינון ואינון רוחין דרחימו וחדוה דכל שייפי גופא בלא עציבו כלל ארבע רוחין אינון בנשיקה! כל חד וחד כליל בחבריה וכד האי רוחא כליל באחרא וההוא אחרא כליל בהאי אתעבידו תרין רוחין כחדא וכדין מתחברן בדביקו חד אינון ארבע בשלימו ונבעין דא בדא ואתכלילו דא בדא</p>	<p>אלו האותיות הן ארבע רוחות והן רוחות של אהבה ושמחה של כל איברי הגוף בלי עצב כלל ארבע רוחות הן בנשיקה כל אחת ואחת כלולה בחברתה וכשהרוח הזו כלולה באחרת ואותה אחרת כלולה בזה נעשות שתי רוחות כאחת ואז מתחברות בדבקות אחת והן ארבע בשלמות ונובעות זו מזו ונכללות זו בזו.</p>
<p>וכד מתפשטן (נ"א מתפרשן) אתעביד מאינון ארבע רוחין חד איבא ואיהו רוחא חדא דכליל מארבע רוחין ודא סליק ובקע רקיעין עד דסליק ויתיב² לגבי חד היכלא דאתקרי היכלא דאהבה ואיהו היכלא דכל רחימו תליא ביה וההיא רוחא הכי אקרי אהבה וכד האי רוחא סליק³ אתער לההוא היכלא⁴ לאתחברא לעילא</p>	<p>וכשמתפשטות (וכשנפרדות) נעשה מאותן ארבע רוחות פרי אחד והוא רוח אחת הכלולה מארבע רוחות וזה עולה ובוקע רקיעים עד שעולה ויושב אצל היכל אחד שנקרא היכל האהבה והוא ההיכל שכל אהבה תלויה בו ואותה רוח כך נקראת אהבה וכשרוח זו עולה מתעוררת לאותו היכל להתחבר למעלה.</p>
<p>ארבע אתוון אינון לגבי ארבע רוחין ואינון אהבה ואיבא דלהון אהבה כד מתחברן דא בדא מיד אתער דא בסטר דא ודא בסטר דא א' מיד נפיק ה' ואתחבר בא' מתדבק בדביקו ברחימו ואתעבידו (נ"א ואתערו) תרין אתוון אחרנין ב' ה' ואתכלילו רוחין ברוחין בדביקו דרחימו ופרחיין אלין אתוון מנייהו בההוא רוחא דסליק ומתעטרן ביה כדקא יאות</p>	<p>ארבע אותיות הן אצל ארבע רוחות והן אהבה והפרי שלהן אהבה כשמתחברות זו בזו מיד מתעורר זה בצד זה וזה בצד זה א' מיד יוצא ה' ומתחבר בא' נדבק בדבקות באהבה ונעשות (ומתעוררות) שתי אותיות אחרות ב' ה' ונכללות רוחות ברוחות בדבקות של אהבה ופורחות מהן האותיות הללו באותה רוח שעולה ומתעטרות בו כראוי.</p>
<p>כיון דאזיל וסליק ההוא אהבה⁵ שלימא כלילא בכל אינון ארבע רוחין פגע בחד ממנא עלאה רברבא די ממנא על אלף ותשע מאה ותשעין רקיעין ואיהו ממנא על נגידו דתליסר נהרי אפרסמונא דכיא דנגדא מרוא דטלא דלעילא וההוא נגידו אתקרי מים רבים כיון דפגע לגבי ההוא רב משריין קאים לגביה⁶ ולא</p>	<p>כיון שהולכת ועולה אותה אהבה שלימה כלולה בכל אותן ארבע רוחות פוגשת בממנה אחד עליון גדול שממנה על אלף ותשע מאות ותשעים רקיעים והוא ממנה על השפע של שלשה עשר נהרות אפרסמון זך ששופע מסוד של הטל העליון ואותו השפע נקרא מים רבים כיון שפוגש לאותו גדול המחנות עומד אצלו ולא יכול</p>

והרי הם ב' רוחין הנעשים מנשיקות הזכר אליה. ועד"ז הוא ג"כ ב' רוחין אשר מנשיקות הנוק' להזכר, אחד עצמות ההבל שלה שהוא נוק', והשני מה שנתערב עם ההבל שבו ונתהפך בו מנוק' לזכר, אלא ששורשו הוא נוק' (ביאורים ח"ב ע"א ע"ג).

¹ עי' מול"מ פ"ד ומ"ד ומ"ן דרוש ט' (לש"ו).

² רכג ע"ב (הערת הזהר).

³ פי' אחר שבאה הרוח שהיא מנשיקין דז"ן לעולם הזה כשעולה למעלה מהעולם הזה (מ"מ).

⁴ דהיינו אחר שעבר על המלאך שהוא אכתריאל"ל אח"כ מעורר היכל אהבה דאצילות כדמוכח מ"מ ש בסמוך דפגע במלאך אכתריאל"ל וכתב הרב שהוא בכתר דבריאה י"ה בחכמה ה' צבאות בבינה (מ"מ).

⁵ והיינו הרוח הנק' אהבה (מ"מ).

⁶ פי' הרוח קאים לגביה דרב משריין ולא יכיל רב משריין לאעכבא ליה, ומ"ש "ולאעברא בהו" פי' ואזי הרוח עובר בתוכם (מ"מ).

<p>יכיל לאעכבא ליה ואעבר בהו עד דאעיל לגבי היכל אהב"ה¹</p>	<p>לעכב אותו ועובר בהם עד שנכנס להיכל האהבה.</p>
<p>על דא אמר שלמה בסיום שבחיה (שיר ח ז) מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה מים רבים אלין מים עלאין דנגדין גו (ס"א מגו) טלא עלאה ונהרות לא ישטפוה אלין אינון נהרי אפרסמונא דכיא דאינון תליסר ההוא ממנא איהו מלאכא דשליח מן קדם יהו"ה ודא איהו רב משריין דקשיר כתרין למאריה² רזא אכתרי"אל³ מעטר עטרין למאריה בשמא גליפא מחקקא יהו"ה י"ה צבאות⁴</p>	<p>ועל זה אמר שלימה בסיום שבחו מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה מים רבים אלו מים עליון ששופעים תוך (מתוך) הטל העליון ונהרות לא ישטפוה אלה הם נהרות אפרסמון זך שהם שלשה עשר אותו ממנה הוא מלאך שליח מלפני ה' וזהו גדול המחנות שקושר כתרים לרבונו סוד של אכתרי"אל מעטר העטרות לרבונו בשם מגלף מחקק יהוה יה צבאות.</p>
<p>כיון דאעיל לגבי היכל (נ"א דאזיל וסליק ההוא) אהבה אתער רחימו דנשיקין עלאין דכתיב (בראשית כט יא) וישק יעקב לרחל למהוי נשיקין דרחימו עלאה כדקא יאות ואינון נשיקין שירותא דאתערו דכל רחימו ואתדבקותא וקשורא דלעילא ובגין כך שירותא דתושבתא דשירתא דא איהו ישקני</p>	<p>כיון שנכנס להיכל (שהולך ועולה אותה) האהבה מתעוררת אהבה של נשיקות עליונות שכתוב וישק יעקב לרחל להיות נשיקות של אהבה עליונה כראוי ואותן נשיקות ראשית ההתעוררות של כל אהבה והתדבקות וקשר שלמעלה ולכן ראשית התשבחת של שירה זו הוא ישקני.</p>
<p>מאן ישקני ההוא דסתים⁵ גו סתימו עלאה ואי תימא סתימא דכל סתימין ביה תליין נשיקין⁶ ונשיק לתתא תא הזי סתימא דכל סתימין⁷ לית מאן דידע ליה ואיהו גלי מניה נהירו חד דקיק⁸ סתים דלא אתגלי בר בחד שביל⁹ דקיק דאתפשט מגויה ואיהו נהירו דנהיר לכלא ודא אתערו דכל רוזין עלאין ואיהו סתים לזמנין סתים לזמנין אתגליא¹⁰ ואף על</p>	<p>מי ישקני אותו הנסתר תוך הסתר העליון ואם תאמר שנסתר כל הנסתרים בו תלויות הנשיקות ונושק למטה בא וראה נסתר כל הנסתרים אין מי שמכיר אותו והוא גילה ממנו אור אחד דקיק ונסתר שלא התגלה רק בשביל אחד דקיק שהתפשט מתוכו והוא אור שמאיר לכל וזו התעוררות של כל הסודות העליונים והוא נסתר לפעמים נסתר לפעמים גלוי ואף על</p>

¹ פי' היכל אהבה דאצילות (מ"מ).

² עי' לעיל נח ע"א ובח"א קסז ע"ב (לש"ו).

³ עי' הערה בסוף הספר א'.

⁴ דע כי אהבה זו היא עולה מן עולם היצירה אל היכל אהבה אשר בבריאה שהוא אחד מאותם שבע היכלות שנזכרו בפ' פקודי והנה ג' ראשונות דיצירה הם סוד שמות הנז' באופן הזה כי הכתר נקרא אכתריאל והחכמה נקרא יה והבינה נקראת ה' צבאות כי הוא סוד ועונתה עונה טמירא הנז' בפ' משפטים בדף צ"ז ע"ב וז"ל ועונתה מאן איהו דא משיכו דעלמא דאתי דביה כולא ה' צבאות איהו כו' והנה שם הנז' הוא נשמת ג' עליונות שביצירה ומטטרון הוא נשמת שש קצוות היצירה. והעשיה דיציר' שהיא המלכות היא למטה בהיכל קדש הקדשים דעשיה כנודע אצלינו והוא סנדלפון הנקרא כסא דין. ואמנם ממטרון נעשה גוף אל ששת קצוות הבריאה ולכן נקרא בס' הזוהר גופא דאמתא דמלכא ונודע כי הבריאה נקראת אימא בערך האצילות הנקרא מטרוניתא (שער מאמרי רשב"י).

⁵ פי' א"א ולכך הקשה וכי אריך ביה תליין נשיקין ונשוק למלכות (מ"מ). עי' ביאור רבינו בהיכלות דפקודי רנ"ה ע"א [לב ע"ג] ד"ה דאינון דאתנסיבו דשקלי במתקלא ע"ש (יהל אור).

⁶ עי' הערה בסוף הספר ב'.

⁷ עי' ספד"צ להגר"א פ"א ד"ה אחתא (לש"ו).

⁸ פי' אבא (מ"מ).

⁹ פי' יסוד אבא (מ"מ).

¹⁰ הרוחא דנביעו תדיר אשר לצורך חיות העולמות הוא סתים, כי השפע הזה הוא מיחודו ית"ש המתייחד בכל העולמות כולם בסוד נשמה לנשמה וכמ"ש (נחמיה טו ו) ואתה מחיה את כולם, והוא כל הנהגת הטבע וקיום העולמות. והרי אינו ניכר אורו ית"ש בזה מאומה, הגם שהכל הוא ממנו תמיד. אבל הפעולה הב' אשר לצורך נשמות, והם אורות וגילויים חדשים, ומזה הוא ג"כ הנהגה הנסיית והוא באתגליא, וזהו שאמר ואיהו סתים (והוא תדירי) לזמנין סתים לזמנין אתגליא (ביאורים ח"ב דף ע ע"א).

<p>גב דלא אתגליא כלל ואתער דסליקו דנשיקין ביה תליין¹ ומגו דאיהו סתים שירותא דתושבתא בארה סתים איהו</p>	<p>גב שלא התגלה כלל והתעוררות העליה של הנשיקות תלויים בו ומתוך שהוא נסתר ראשית התשבחת היא בדרך נסתר.</p>
<p>ואי ביה תליין מה בעי יעקב (סבא) הכא דהא ביה תליין נשיקין אלא ודאי הכי הוא ישקני ההוא דסתים לעילא ובמה</p>	<p>ואם בו תלויים מה רוצה יעקב כאן שהרי בו תלויות הנשיקות אלא ודאי כך הוא ישקני אותו הנסתר למעלה ובמה</p>
<p>קמז"א</p>	
<p>בההוא רתיכא (נ"א בוצינא)² עלאה³ דכל גוונין תליין ומתחברין ביה והאי איהו יעקב כמה דאמרינן דביקותא לאתדבקא במלכא בברא דיליה הוא ועל דא כתיב (שיר א ב) מנשיקות פיהו</p>	<p>באותה המרכבה (מנורה) העליונה שכל הצבעים תלויים ומתחברים בה וזהו יעקב כמו שאמרנו דבקות להדבק במלך בבן שלו הוא ועל זה כתוב מנשיקות פיהו.</p>
<p>כי טובים דודיך אהדר לגבי שמשא דאנהיר לה לסיהרא מגו נהירו דאינון בוצינן (נ"א נשיקין) עלאין ואיהו נטיל נהורא דכלהו ואנהיר לסיהרא ואינון בוצינן דמזדווגין ביה מאן אתר נהרין הדר ואמר מיין מההוא יין דמנשרא³ מההוא יין דאיהו חדוה דכל חדוון ומאן איהו ההוא יין דיהיב חיינן וחדוה לכלא דא אלהים חיים⁴ יין דיהיב חיינן וחדוה לכלא</p>	<p>כי טובים דודיך חזר לשמש שמאיר ללבנה מתוך האור של אותן נרות עליונות והוא נוטל את האור של כולם ומאיר ללבנה ואותם נרות (נשיקות) עליונים והוא נוטל האור של כולם ומאיר ללבנה ואותם הנרות שמזדווגים בו מאיזה מקום מאירים חזר ואמר מיין מאותו יין המשמר מאותו יין שהוא שמחת כל השמחות ומיהו אותו היין שנותן חיים ושמחה לכל זה אלהים חיים יין שנותן חיים ושמחה לכל.</p>
<p>תו מיין⁵ מההוא שמא דאקרי יהו"ה⁶ דא איהו יין דחדוה דרחימו דרחמי ומן דא בלהו נהירין וחדאן אתו חבריין ונשיקו ליה ברישיה (כד מטו לגבי דרבי שמעון סדרו מלין קמיה)</p>	<p>עוד מיין מאותו שם שנקרא יהו"ה זהו יין של שמחה של אהבה של רחמים ומזה כולם מאירים ושמחים באו החברים ונשקוהו בראשו (כשהגיעו אל רבי שמעון סדרו הדברים לפניו).</p>
<p>בכה רבי שמעון אמר ידענא ודאי דרוחא קדישא עלאה קא מכשכשא (ד"א מנצנצא) בכו זכאה דרא דא דהא לא יהא כדרא דא עד זמנא דייתי מלכא משיחא דהא אורייתא אתהדרת לעתיקותהא זכאין אינון צדיקיא בעלמא דין ובעלמא דאתי</p>	<p>בכה רבי שמעון ואמר ידעתי ודאי שרוח קדושה עליונה מכשכשת (מנצנצת) בכם אשרי הדור הזה שהרי לא יהיה כדור הזה עד שיבא מלך המשיח שהרי התורה חוזרת לישנה אשרי הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא.</p>

¹ פי' שא"א גו אבא (מ"מ).

² פי' הוא מסקנא דתירוצא וקאמרה המלכות ישקני אריך באמצעות ז"א וזהו מנשיקות פיהו (מ"מ).

³ פי' בינה (מ"מ).

⁴ פי' שם אכדט"ם שהוא ר"ת (שיה"ש א, ב) כ"י ט'ובים ד'ודיך מ'יין, ויין עם ג' אותיות ע"ה כמוהו (רמ"ז).

⁵ לפי' הראשון מיין היא הבינה ולפי' זה מיין הוא השם הקדוש הנז' (מ"מ).

⁶ ז' יודיין דע"ב ס"ג גימ' יי"ן (רח"ו). פי' ז' נקודותיו הן יי"ן, וגם יי"ן עם נקודותיו עולה אלקי"ם והיינו בניקוד יין ה' בפתח. ואם הוא בקמץ עולה צ"ו כשם הו"ה זו בנקודת אלקים (רמ"ז). היין הוא סוד הגבורות הניתנין אל המלכות כמ"ש בתיקון הירח (פרק ג). והם נמשכים מהיסוד דבינה שהיא הויה בנקודת אלהים, והם ז' נקודות גימט' יין, וכן הם מהד' יודיין דע"ב והג' יודיין דס"ג גימט' יין וכמ"ש בהגהות מהרח"ו בזה"ק תרומה (קמז ע"א). והוא יין המשמח יין המשומר הנמשך מרשפי אש שלהבת יה, שהם יר"ד ה"י דע"ב יר"ד ה"י דס"ג גימט' יין כמ"ש בפע"ח (שבת פ' ט"ז). והם גבורות נמתקין מאד, והוא שורף ומכלה את החיצונים (דע"ה ח"ב לז ע"ג), בבינה אין אחיזה להחיצונים כלל ח"ו, והיא יין המשומר בענביו, יין המשמח, הויה בניקוד אלהים, שהניקוד גימ' יין, וכמ"ש בפ' תרומה (קמז ע"א) וע' בפ' ויקרא (י סע"ב) ופ' אחרי (סה ע"א) ופ' בשלח (סד סע"א) (דע"ה ח"ב קג ע"ב).

<p>וזאת התרומה אשר תקחו מאתם רבי אלעזר אמר האי קרא אוקמוה ורוזין דיליה הא אתמר אבל (פשטא)ניה רזאני דקרא הכי אוליפנא וקשיין קראי דאי אינון¹ ברזא דלתתא קשיין אהרדי ואי ברזא דלעילא² לא אינון בנהירו (אלא הכי איהו) דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה שפיר³ תקחו את תרומתי קשיא⁴ וזאת התרומה אשר תקחו מאתם קשיא ודא (ס"א ודאי) כלא עילא ותתא כחדא⁵</p>	<p>וזאת התרומה אשר תקחו מאתם רבי אלעזר אמר פסוק זה פרשוהו וסודות שלו הרי נאמרו אבל (פשט) סוד הכתוב כך למדנו והפסוקים קשים שאם הם בסוד שלמטה קשים זה על זה ואם הם בסוד שלמעלה אינם באור (אלא כך הוא) דבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה יפה תקחו את תרומתי קשה וזאת התרומה אשר תקחו מאתם קשה וזה (ודאי) הכל מעלה ומטה כאחד.</p>
<p>אלא הכי איהו ויקחו לי תרומה מאן בני ישראל מאת כל איש אליו מלאכין עלאין לעילא⁶ בנין דעליהון איהי תרומה⁷ ארמותא דאינון ארימו לה תדיר לגבי מלכא עלאה דהא אינון סלקין לה תדיר לגבי מלכא עלאה וכד ישראל זכאין אינון נטלין לה מנייהו⁸ ונחתין לה לתתא דהא הוא דכתיב מאת כל איש אשר ידבנו לבו⁹ ומאן אינון אינון ארבע¹⁰ דארימו לה לעילא דההוא לב¹¹ אתרעי בהו וההיא תרומה איהי זקפא עלייהו</p>	<p>אלא כך הוא ויקחו לי תרומה מי בני ישראל מאת כל איש אלה מלאכים עליונים למעלה משום שעליהם היא תרומה הרמה שהם מרימים אותה תמיד למלך העליון שהרי הם מעלים אותה תמיד למלך העליון וכשישראל צדיקים הם לוקחים אותה מהם ומורידים אותה למטה זהו שכתוב מאת כל איש אשר ידבנו לבו ומי הם אותם הארבעה שהרימו אותה למעלה שאותו לב התרצה בהם ואותה תרומה היא זקופה עליהם.</p>
<p>ואף על גב דאיהי קיימא עלייהו ומנחא על גבייהו¹² תקחו תסבון לה מנייהו לנחתהא</p>	<p>ואף על גב שהיא עומדת עליהם ומנחת על גביהם תקחו תקחו אותה מהם להורידה למטה ובמה בזמן הזה באותם</p>

1 פי' אם תרומה היא מלכות דבי"ע קשיא (מ"מ).
 2 פי' אם היא מלכות דאצילות ולכך אמר רזא ב' פעמים (מ"מ).
 3 פי' דמשמע שמצוה לישראל שיקחו תרומה שהיא השכינה אצלם (מ"מ).
 4 פי' דמשמע מאת כל איש שהם ישראל מתמן תקחו את תרומתי ש"מ שהיא אצל ישראל ומהם אנו לוקחים אותה וכן מ"ש הזהר מאתם קשיא ה"נ פירושו (מ"מ).
 5 כלומר קושיא זו היא בין על דרך הפשט בין על דרך הקבלה (אור יקר). פי' פשט וסוד (מ"מ).
 6 הם ראשי ד' מחנות שכינה, שכל המלאכים תחתיהם, ונקראים איש, כגון והאיש גבריאל, והטעם כדפי' בשלהי האדרא (אור יקר).
 7 שכינה מתרוממת על גביהן ממש, שהם מתקנים, אותה להסתלק אל הייחוד, בענין שהיא ב' בחינות שכוונת עליהם, והם מסלקין אותה למעלה בקישוטיהם, דהיינו שירם וזמרם לשבחא תדיר כדי שעל ידי אותו שבח יש לה עליה למעלה, והיא שם מתיחדת תובעת תנו לי שפע לפרנס ולזון ד' מחנות אלו, ומתחת ידם זנים כל הנמצאים התחתונים שד' מחנות הם כלל ההנהגה שבעולם ותחתונים הם מתפרנסים ישראל כשאינם ראויים והגונים (אור יקר).
 8 כדי שיהיה מזונם ופרנסתם מתחת יד השכינה ולא מתחת יד מחנותיה, ולזה כמו שהיא שורה על גביהן, הם מורידים אותה לדור בתחתונים, ותהיה ההשפעה על ישראל ממנה ממש, ויהיו כל שאר הנמצאים מתפרנסים מתחת יד ישראל, ותיקוניה וסילוקה נעשים למטה, והיא מסתלקת על ידי מעשה התחתונים, ותובעת תנו לי בשביל ישראל העושים כך וכך, וזו נוח לה, מפני שהעולם מתפרנס בזכות, וכאשר היא שכינה במלאכים ומשם מסתלקת מתפרנס העולם מתחת הבריאה וטבע ההנהגה (אור יקר).
 9 תקחו את תרומתי, שזה נוח לי שתהיה שכינה בתחתונים (אור יקר). הם י"ב מלאכים שנושאים הכסא והם ארגמ"ן וכן מתאם מאת ארגמ"ן ולפי זה לא קשה מידי (מ"מ).
 10 מיכאל שר מחנה הדרום, גבריאל שר מחנה הצפון, אוריאל שר מחנה המזרח, רפאל שר מחנה המערב (אור יקר).
 11 לבו היא השכינה שהיא נקראת לב, וידבנו דהיינו לב שהיא שכינה "אתרעי בהו" ואפילו שהיא חפצה בהם שאין בהם עון ולא חטא והם ממשרתים טהורים וקדושים והיא תרומה על גביהן שהיא מתייחדת (אור יקר).
 12 שהם ג' בחי': האחת, עלייתה להתייחד. הב', רדתה אליהם דהיינו קיימא. הג', מנוחתה עליהם דהיינו מנחא אחר רדתה אפילו עכ"ז תקחו את תרומתי (אור יקר).

<p>לתתא ובמה בזמנא דא באינן עובדין דכשראן בצלותין ובכעותין למעבד פקודי אורייתא בההוא זמנא באינן גוונין דאתהוין לתתא כגוונא דלעילא באינן פולחנין (אחרנין) ואינן גוונין אמשכאן לתתא ההוא ארמותא ונצחן גוונין דלתתא לאינן גוונין דלעילא ומשכין לון גוונין אלין לגוונין עלאין ועיילין אלין באלין ואתעבידו אלין גופא לאלין ועל דא תקחו מאתם כתיב</p>	<p>מעשים כשרים בתפלות ובבקשות לעשות מצוות התורה באותו זמן באותם צבעים הנראים למטה כדוגמא שלמעלה באותן עבודות (אחרות) ואותם צבעים מושכים למטה אותה התרומה ומנצחים הצבעים שלמטה את אותם הצבעים שלמעלה ומושכים אותם הצבעים הללו לגונים עליונים ונכנסים אלו באלו ונעשים אלו גוף לאלו ועל זה כתוב תקחו מאתם.</p>
<p>זהב דאתכליל בגבריא¹ זהב לעילא גבריא² נטיל ליה לתתא ושבעה זיני זהב³ אתפרשאן לתתא מן דא וכסף לעילא³ ואתכליל במיכאל לתתא ושריא דא על דא ונחשת לעילא⁴ ונפקא מן זהב⁵ בגין דזהב ואשא⁶ ברזא חדא קיימין ואזלין אשא אפיק נחשת ומחילא ותקפא דא אתברדן (נ"א אתערון) נחשים שרפים דנפקי מאשא ועל דא נחשת איהו סומקא כאשא ואתכליל באוריא⁷ (נ"א נוריא⁷) ואתעביד דא גופא לגבי דא</p>	<p>זהב שנכלל בגבריא¹ זהב למעלה גבריא² נוטל אותו למטה ושבעה מיני זהב נפרדים למטה מזה וכסף למעלה ונכלל במיכאל למטה ושורה זה על זה ונחשת למעלה ויוצאה מזהב משום שזהב ואש עומדים בסוד אחד והולכים אש מוציאה נחשת ומכח והתקף הזה מתפזרים נחשים שרפים שיוצאים מאש ולכן נחשת אדמה כאש ונכללת באוריא⁷ ל ונעשה זה גוף לזה.</p>
<p>ותכלת⁷ שריא בדא ובדא⁸ בנחשת ובזהב ובגין דאתתקף בתרין סטרין תכלת איהו תקיפא ולית מאן דשלטא עליה⁹ לחיין דאיהו כרסייא דדינא לשריא ביה דינא תקיפא ודא איהו ב"ו א"ל¹⁰ ב"ו א"ל דכתיב (תהלים ז יב) ואל זועם בכל יום וכד אתהדרן בני נשא בתיובתא שלימתא¹¹ אתהדר שמיה רפא"ל דהא אסותא אודמן להו מההוא דינא</p>	<p>ותכלת שורה בזה ובזה בנחשת ובזהב ומשום שמחזיק בשני צדדים התכלת הוא תקיף ואין מי ששולט עליה לחיים שהיא כסא הדין לשרות בו הדין הקשה וזהו ב"ו א"ל ב"ו א"ל שכתוב (תהלים ז) ואל זעם בכל יום וכשחוזרים בני אדם בתשובה שלימה הופך שמו לרפא"ל שזו רפואה שמזדמנת להם מאותו הדין</p>
<p>קמז/ב</p>	
<p>קשיא</p>	<p>הקשה.</p>
<p>וארגמן דא זהב וכסף דאתהדרן לאכללא כחדא מיכאל וגבריל נכללו זה עם זה משלבים זה בזה ועל זה כתוב (איוב כה) עשה שלום במרומיו ומשום שהם</p>	<p>וארגמן זה זהב וכסף שחוזרים להכלל כאחד מיכאל וגבריל נכללו זה עם זה משלבים זה בזה ועל זה כתוב (איוב כה) עשה שלום במרומיו ומשום שהם</p>

¹ פי' זהב היא בינה וגבריא יונק מהגבורות דידה (מ"מ).

² פי' הם ז' גבורות כנודע (מ"מ).

³ פי' חסד (מ"מ).

⁴ פי' גבורה (מ"מ).

⁵ פי' מן בינה הנק' זהב (מ"מ).

⁶ פי' זהב שהיא הבינה ואשא שהם הגבורות הנמשכים מבינה לגבורה וז"ש אשא אפיק נחשת שר"ל אשא שהם הגבורות דבינה אפיק נחשבת שהם הגבורות דז"א (מ"מ).

⁷ הוד (מ"מ).

⁸ פי' בגבורה שהיא נחשת ובבינה שהיא הזב כי קו שמאל הם בג"ה וכן פירשם ר"א עצמו לקמן (מ"מ).

⁹ קנה ע"א (הערת הזהר).

¹⁰ מצד ימין הוא רפאל ומצד השמאל נקרא בוא"ל, וכמ"ש פ' תרומה (קמז סע"א) ויקהל (רט סע"ב) דע"ה ח"ב צ ע"א

¹¹ רס ע"ב רי ע"א (הערת הזהר).

<p>בדא אתעבידו גופא חד</p>	<p>משלבים זה בזה נעשים גוף אחד.</p>
<p>ותולעת שני לעילא ואתכליל באוריא"ל כמלקדמין למהוי אחידו גו תכלת ובגו ארגמן ושש איהו לעילא ואתכליל כמלקדמין ברזא דרפאל לאתאחדא בכסף ובזהב</p>	<p>ותולעת שני למעלה ונכלל באוריא"ל כמקדם להיות אחוז בתוך התכלת ובתוך הארגמן ושש הוא למעלה ונכלל כמקדם בסוד של רפאל להאחז בכסף ובזהב.</p>
<p>עד הכא רוא דשבע עמודין לעילא גו שבע עמודים דלתתא קליפה גו קליפה לנטורא ועזים והא אוקימנא דהא אלין שבע מוחא למוחא ודא איהו קליפה למוחא!</p>	<p>עד כאן הסוד של שבעת העמודים שלמעלה תוך שבעת העמודים שלמטה קלפה בתוך קלפה לשמירה ועזים הרי בארנו שהרי אלה שבעה מח למח וזהו קלפה למח.</p>
<p>ועורות אלים מאדמים אלין אינון מארי תריסין עיינין מלהטיין בטיסין דנורא כמה דאת אמר (דניאל י ו) ועיניו כלפידי אש ואקרונ רקייעין לבר בגו קליפה</p>	<p>וערת אילים מאדמים אלה הם בעלי מגנים עיניים לוהטות בלהבות אש כמו שנאמר (דניאל י) ועיניו כלפידי אש ונקראים רקיעים בחוץ בתוך קלפה</p>
<p>ועורות תחשים אלין אינון לגו בסטרא קדישא ואתאחדן בקדושה ולא אתאחדן כמה דאמר² דאברהם הא אוליד באינתו אחרא תחש (נ"א רוא דתחש) כמה דאת אמר (בראשית כב כד) ואת תחש ואלין אינון באימא דישמעאל אחוהון דישמעאל כמה דאית דרגא בעשו הכי נמי אית דרגא בישמעאל אימא דישמעאל אולידת לתחש ומסטרא דאברהם קאתא דהא נהורא קדמא³ מנפין (נ"א מצפ"ץ) בשעתא דנפק נהורין לכל סטריין כיון דאתבסס ההוא נהורא קדמא גניז ליה קודשא בריך הוא ולמאן גניז ליה⁴ לצדיקא ומאן אינון צדיק וצדק⁵ בגין למעבד בההוא נהורא קדמא איבין לעלמא ואינון איבין דומינין למיתי לעלמא דהא אברהם ושרה עבדו (ס"א ואברהם ושרה מההוא נהורא עבדו) איבין ונפשיין דכתיב (שם יב ה) ואת הנפש אשר עשו בחרן וכמה דעבדו נפשן בסטרא דקדושה הכי נמי⁶ עבדו נפש בסטרא</p>	<p>ועורות תחשים אלה הם לפנים בצד הקדושה ונאחזים בקדשה ולא נאחזים כמו שאמרנו כמו שאמרנו שאברהם הרי הוליד באשה אחרת את תחש כמו שנאמר ואת תחש ואלו הם באמא של ישמעאל אחיהם של ישמעאל שכמו שיש מדרגות בעשו כך גם יש מדרגות בישמעאל אמו של ישמעאל הולידה לתחש ומצדו של אברהם באה שהרי אור הראשון מצפ"ץ בשעה שהוציא אורות לכל הצדדים כיון שנמתק האור ההוא הראשון גזז אותו הקדוש ברוך הוא ולמי גזז אותו לצדיקים ומי אלו צדיק וצדק כדי לעשות באור הראשון ההוא פרות לעולם ואלו הפרות שמזמנים לבא לעולם שהרי אברהם ושרה עשו (ואברהם ושרה מאותו האור עשו) פרות ונפשות שכתוב (בראשית יב) ואת הנפש אשר עשו בחרן וכמו שעשו נפשות בצד הקדושה כך גם עשו נפשות בצד האחר שאם לא מאותה התעוררות שהתעורר אברהם בצד האחר לא נמצאו</p>

¹ השעיר עצמו הנה הוא מסטרא דדינא, והגם שהוא מהמינים טהורים, אך הוא מצד הגבורות והדינין שהם שורש הקליפות, ומשם הוא יניקתם, וכמ"ש בזה"ק (פ' תרומה קלט ע"א) ועזים גבורן תתאי דלבר לחפיה כו', וכן הוא שם (קמז ע"ב וקס ע"א ורלג ע"ב רסט ע"א וקפה סע"א) ובדברי הרב שער קליפת נוגה (פרק ט) [נקרא זר"ן דנוגה דאצילות עזים כנזכר בפרשת תרומה (דף קמז ע"ב), לכן זר"ן בקליפת נוגה דבי"ע בנים שלהם נקרא עזא ועזאל לשון עזים. וכללות שניהן נקרא עזאל] [דע"ה ח"ב קנו ע"א]. בקלי' יש חד אוכם בלא רגלין, הוא קלי' נגה, כמה גלגלין סחרין ליה, הם רקיעים דעשיה טו"ר כנזכר בתיקו"ז (דף קנה ע"א), כולהו מליין עיינין כגומרין דנורא, הם מלאכים נפשות הכוכבים והגלגלים הנ"ל, ולהיותן רקיעין הם עורות אלים מאדמים כנזכר פרשת תרומה (קמ"ז ע"ב) ובתקונים (דף קלב ע"ב קי ע"ב) אית נפשא דמרכיבין ליה בכלבא (ע"ח שער קלי' נוגה ז).

² קלט ע"א (הערת הזהר).

³ ויקרא רצב ע"ב (הערת הזהר). ומפסולת המים דהיינו חסד אור קדמא (רח"ו).

⁴ שם צא ע"ב (הערת הזהר).

⁵ יסוד ומלכות (רח"ו)

⁶ שלח קסח ע"א (הערת הזהר).

<p>אחרא דאלמלא ההוא אתערו דאתער אברהם! בסטרא אחרא לא אשתכחו גיורין בעלמא כלל</p>	<p>גרים בעולם כלל.</p>
<p>ועצי שמים הא אוקימנא דאינון שרפים עומדים כמה דאת אמר (ישעיה ו ב) שרפים עומדים ממעל לו מאי ממעל לו ממעל לההיא קליפה ואי תימא האי קרא בקודשא בריך הוא אתמר והא אתמר (שם א) ואראה את יהוה את דייקא כגוונא דא דכתיב בהאי קרא דכתיב (שם) ושוליו מלאים את ההיכל את דייקא לאסגאה ההיא קליפה כיון דאמר רזא דההיא קליפה כתיב שרפים עומדים ממעל לו ממעל לההיא קליפה</p>	<p>ועצי שטים הרי בארנו שהם שרפים עומדים כמו שנאמר שרפים עומדים ממעל לו מה זה ממעל לו ממעל לאותה הקלפה ואם תאמר שפסוק זה נאמר על הקדוש ברוך הוא והרי נאמר ואראה את ה' את דווקא כמו זה שכתוב בפסוק הזה שכתוב ושוליו מלאים את ההיכל את דווקא לרבות אותה הקלפה כיון שאמר את סוד אותה הקלפה כתוב שרפים עומדים ממעל לו ממעל לאותה קלפה.</p>
<p>שמן למאור דא משח רבות עלאה דאתיא מלעילא תריין שמן אינון ואינון תרי (ד"א חד) לעילא דאקרי שמן המאור וחד לתתא דאקרי שמן למאור שמן המאור איהו עלאה² דקיימא בודאי ולא פסיק לעלמין ותדיר מליא רבות קדשא וכל ברכאן וכל נהורין וכל בוצינין כלא אתברכאן ואתנהרין מתמן שמן למאור לזמנין אתמליא ולזמנין לא</p>	<p>שמן למאור זה שמן משחה עליון שבא מלמעלה שנים שמן הם והם שנים (אחד) למעלה שנקרא שמן המאור ואחד למטה שנקרא שמן למאור שמן המאור הוא עליון שעומד בודאי ולא פוסק לעולמים ותמיד מלא משחת קדש וכל הברכות וכל האורות וכל הנרות כולם מתברכים ונאורים משם שמן למאור לפעמים מתמלא ולפעמים לא.</p>
<p>תו הא תנינן כתיב (בראשית א טז) ויעש אלהים את שני המארת הגדולים³ וגו' ואף על</p>	<p>עוד הרי שנינו כתוב ויעש אלהים את שני המארת הגדלים וגו' ואף על גב שהרי</p>

¹ ונלע"ד דמשום הכי קרי ליה לאברהם קדמאה לגיורין פרשת משפטים צה ע"א, מפני שהוא פתח להם הפתח. אבל תוכיות הענין נראה שהוא מ"ש בליקוטים חדשים דף פ"ג וז"ל, נשמת הגרים היא ממלכות אי' ורוחם ממלכות ת"ת ונפשם ממלכות רחל. ודע כי נשמות הגרים באות בהיות המלכות מתלבשת בחיצונים כשיש לו אז זווג, כי אז הוא זווג מלכות מצד הנקביות, פי' ממלכות ת"ת ושל בינה, ומפני שאז מקבלת מזווג נקביות לכן כל בחינה מצד מלכות. ומ"ש פרשת שלח לך קסח ע"א, שנפשות הגרים באות מזווג נשמות הצדיקים בגן עדן, ר"ל שכשהזווג הוא מצד התעוררות התחתונים שאז נכללים שש שבו בשש שבה, ואז הם נשמות חשובות מזווג פנים בפנים, אבל כשהוא אחר מיתתם אינו כי אם שעשוע שכינה לבד, ולכן אינו אלא בסוד מלכות לבד השוכנת עליהם, ולכן ממלכות נשמות הגרים, עכ"ל. ובודאי שבהיות אברהם בחרן היתה השכינה מתלבשת בחיצונים, והן הם הנפש שעשו בסטרא אחרא, לאפוקי נפש יצחק שנמשכה בסטרא דקדושה. והנה בחילוק הנזכר במדרגות נפשות הגרים יתישב לענ"ד מ"ש בפרשת שלח לך הנ"ל שהשכינה נושקת ושמחה בנפשות הגרים, ובפרשת משפטים צ"ה ב' אמר עלובתא איהי נשמתא קדישא (ויקרא כב, יב) כי תהיה לאיש זר, דקא אתמשכת על גיורא דאתגייר ופרחת עליה מג"ע באורח סתים על בניינא דאתבני מערלה מסאבא דא הוות לאיש זר. אבל החילוק הוא כשהשכינה מתלבשת בחיצונים ואין כח בתחתונים לעורר הזווג שאז היא באה באורח סתים שאז דרכי ציון אבלות. אי נמי יש ליישבו במ"ש בספר אדם ישר במרכבת יחזקאל וז"ל, כשהמלכות רוצה לזון את החיצונים שהוא בסוד (תהלים קג, יט) ומלכותו בכל משלה, היא מפרנסתם על ידי קליפת נוגה וכו', ואז בהזדווג דכורא דנוגה עם נוקביה יוצאות משם נפשות גרים בסוד (בראשית יב, ה) ואת הנפש אשר עשו בחרן, כנזכר בזהר פרשת תרומה קמז ע"ב גם שלח לך קסח ע"א והבן זה, עכ"ל. ואין ספק שענין זה הוא אפילו בזמן שבית המקדש קיים, שהרי כל עוד שיהיו חיצונים בעולם צריכים הם להתפרנס, אבל מ"ש פרשת משפטים הוא כשהשכינה בגלות מחמת העוונות שאז עלובתא נשמתא וכו' (רמ"ז).

² נ"ל שהם חכמה ומלכות (רח"ו).

³ מה שנודע כי מיעוט הירח היה ביום ד', הנה הוא רק על ירידתה למטה בעולמות ב"ע, אבל מה שהיא במיעוט מהז"א הנה זה היה גם מתחילה. וכן אמרו בזה"ק (פ' תרומה דף קמז וקמח) כי מ"ש את שני המארות הגדולים (בראשית א טז), הוא משום כי כל זמן שהיתה היא באצילות עם ז"א ביחד נקרא היא ג"כ גדול על שמו, כי זנבא דאריא אריא איהו בלא פירודא, ולכן אע"ג דדא זנבא לדא אתקרון שניהם גדולים. אבל מאחר שנגזר עליה לירד למטה למיהוי רישא לשועלים, כדן אקרי קטן ע"ש. אמנם כל מה שנתייסד

<p>גב דהא אוקמוה חברייא והכי איהו אבל שני המארת הגדולים אלין שמן המאור ושמן למאור עלמא עלאה ועלמא תתאה חד דכר וחד נוקבא וכל זמנא דדכורא ונוקבא אתיין כחדא¹ תרווייהו קריין בלישנא דדכורא ובגין דעלמא עלאה אקרי גדול בגיניה עלמא תתאה דאתחבר בהדיה בכללא אקרי גדול</p>	<p>פרשוהו החברים וכך הוא אבל שני המאורות הגדולים האלה שמן המאור ושמן למאור עולם עליון ועולם תחתון אחד זכר ואחד נקבה וכל זמן שהזכר והנקבה באים כאחד שניהם קרויים בלשון זכר ומשום שהעולם העליון נקרא גדול בשבילו העולם התחתון שמתחבר עמו בכלל נקרא גדול.</p>
<p>כיון דאתפרש דא מן דא אדכרו בפרט כל חד וחד כדקא הזי ליה דא אקרי גדול ודא אקרי קטן ובגין כך אמרו קדמאי דליהוי בר נש זנבא לאריותא ולא רישא לשועליא דכד איהו קיימא גו אריותא אקרי כלא בכללא דאריותא זנבא דאריותא אריא איהו בלא פירודא ואי בגו שועלים אפילו איהו</p>	<p>כיון שנפרדים זה מזה הם נזכרים בפרט כל אחד ואחד כראוי לו זה נקרא גדול וזה נקרא קטן ולכן אמרו הראשונים שיהיה אדם זנב לאריות ולא ראש לשועלים שכשהוא עומד בתוך האריות נקרא הכל בכלל של אריות זנב האריה הוא אריה בלי הפרדה ואם בתוך שועלים אפילו שהוא</p>
<p>קמח/א</p>	
<p>רישא רישא דשועל שועל איהו בלא פרודא ושועל אקרי</p>	<p>ראש ראש השועל הוא שועל בלי הפרדה ונקרא שועל.</p>
<p>ורזא דא האי קרא דהא בקדמיתא כד יתבין כחדא שני המאורות הגדולים² אתקרונ אף על גב דדא זנבא לגבי דעלאה כיון דדא אתפרש מעלאה כביכול למהוי רישא לשועלים כדין אקרי קטן ועל רזא דא שמן המאור דלא פסיק לעלמין וקיימא בסליקו עלאה למשלט ביממא שמן למאור פסיק ואקרי קטן ושלטא בליליא</p>	<p>וזה סוד הפסוק הזה שהרי בראשונה כשיושבים כאחד שני המארת הגדלים נקראו אף על גב שזה זנב אל העליון כיון שזה נפרד מהעליון כביכול להיות ראש לשועלים אז נקרא קטן ועל סוד זה שמן המאור שלא פוסק לעולמים ועומד בעליה עליונה לשלט ביום שמן למאור פוסק ונקרא קטן ושולט בלילה.</p>
<p>וחמש בוסמין אינון לגו שמן וקטרת³ ואף על גב דאיהי חד אינון תרין וכלא חד אבני שוהם וגו' כל הני תליסר⁴ אינון ואינון תקונא דמשכנא</p>	<p>וחמשה בשמים הם לתוך שמן וקטרת ואף על גב שהיא אחד הם שנים והכל אחד אבני שהם וגו' כל אלה שלשה עשר הם והם תקון המשכן.</p>
<p>ואהדרנא למלי קדמאי זהב הא אתמר דשבעה זיני זהב אינון ואי תימא דזהב איהו דינא וכסף איהו רחמי ואסתלק זהב לעילא מניה⁵ לאו הכי דודאי זהב סליק יתיר⁶ איהו על</p>	<p>וחזרנו לדברים הראשונים זהב הרי נאמר ששבעה מיני זהב הם ואם תאמר שזהב הוא דין וכסף הוא רחמים ועולה הזהב למעלה ממנו לא כך שודאי זהב</p>

גם למעלה למעלה שהנקבה היא לעולם במיעוט מהזכר וכנז', הנה כ"ז הוא הכל מהכוונה והכנה לעיקר מיעוט הירח הנעשה בהנוק' דאצילות, במה שנעשית ראש לשועלים בירידתה לעולמות ב"ע, כי הנה כ"ז הוא באמת מעיקר עומק הכוונה דתכלית כל הבריאה כולה (דע"ה ח"ב קנח ע"א).

¹ עי' קלח ע"א, עיקר התיקון והבירור דהב"ן היה רק ע"י המ"ה כנודע, ולכן אינו עולה בחשבון וכו' אלא רק המ"ה לבד (דע"ה ח"א עה ע"ד), עי' ח"א מט ע"א (כללים ח"א קב ע"ב), ביאורים ח"ב פד ע"ג סוף אות לד.

בראשית מט ע"א (הערת הזהר).

² כל זמן שהיא באצילות הנה נקרא היא ג"כ גדולה כמוהו על שמו (דע"ה ח"ב קנח ע"ב). ועי' קמז ע"ב והערה שם בשם הדע"ה ח"ב.

³ פי' שה' סמים שהיו בשמן המשחה היו נכנסים ג"כ במנין סימני הקטרת (רח"ו במ"מ).

⁴ זה הפך מ"ש בדרך קלה, ודבריו כאן הם כדברי רש"י ז"ל דחשיב י"ג מינים (מ"מ).

⁵ פי' קס"ד שזהב היא גבורה דז"א ולכך מקשה למה הקדים קרא זהב לכסף (מ"מ).

⁶ פי' בינה (מ"מ).

<p>כלא אבל זהב בארה סתם איהו ודא זהב עלאה דאיהו שביעאה מכל אינון זיני זהב ודא איהו זהב דנהיר ונציץ לעיינין ודא איהו דכד נפיק לעלמא (ד"א ל"ג נפיק) מאן דאדבק ליה טמיר ליה בגויה ומתמן נפקי ואתמשכן כל זיני זהב</p>	<p>עולה יותר הוא על הכל אבל זהב הוא בדרך סתם וזה הזהב העליון שהוא שביעי מכל מיני הזהב וזהו הזהב שמאיר ונוצץ לעינים וזהו שכשיוצא לעולם מי שמשיג אותו טומן אותו בתוכו ומשם יוצאים ונמשכים כל מיני זהב.</p>
<p>אימתי אקרי זהב מאן דאקרי זהב! כד איהו בנהירו ואסתלק ביקר דחילו ואיהו בחדוה עלאה למחדי לתתאי וכד איהו בדינא כדסא אשתני מההוא גוון לגוון תכלא אוכם וסומק כדן איהו בדינא תקיפא אבל זהב בחדוה איהו ובסליקו דדחילו דחדוה קיימא ובאתערותא דחדוה</p>	<p>מתי נקרא זהב מי שנקרא זהב כשהוא באור ומתעלה בכבוד הפחד והוא בשמחה עליונה לשמח את התחתונים וכשהוא בדין כשמשנתנה מאותו צבע לגון תכלת שחר ואדם אז הוא בדין הקשה אבל זהב הוא בשמחה ובעלית הפחד של שמחה עומד ובהתעוררות השמחה.</p>
<p>וכסף לתתא רוא דרועא ימינא דהא רישא עלאה זהב איהו דכתיב (דניאל ב לח) אנת הוא רישא דדהבא (שם לב) חדוהי ודרעוהי די כסף לתתא (נ"א ואימתי אישתלים כסף כד אתכליל וכו') וכד אשתלים כסף כדן אתכליל בזהב ורוא דא (משלי כה יא) תפוחי זהב במשכיות כסף אשתכח דכסף אתהדר לזהב וכדן אשתלים אתריה (נ"א אלים אריה) ועל דא שבע זיני זהב אינון</p>	<p>וכסף למטה הסוד של זרוע ימין שהרי הראש העליון הוא זהב (דין) שכתוב אתה הוא ראש הזהב חזהו וזרועותיו של כסף למטה (ואימתי נשלם הכסף כאשר הוא נכלל וכו') וכשנשתלם הכסף אז נכלל בזהב וסוד זה תפוחי זהב במשכיות כסף נמצא שכסף הופך לזהב ואז נשתלם מקומו ולכן שבעה מיני זהב הם.</p>
<p>ונחשת נפקא מזהב ואשתני לגרעונא דרועא שמאלא ותכלת ירכא שמאלא ותולעת שני ירך ימין ונכללת בשמאל ושש זה נהר ששופע ויוצא שנוטל כל ששת הצדדים וכמו זה למטה והרי פרשוה ונתבאר.</p>	<p>ונחשת יוצאת מזהב ומשתנה לגרעון זרוע שמאל ותכלת ירך שמאל ותולעת שני ירך ימין ונכללת בשמאל ושש זה נהר ששופע ויוצא שנוטל כל ששת הצדדים וכמו זה למטה והרי פרשוה ונתבאר.</p>
<p>הא הכא שבע דיובל⁴ ואינון שבע דשמיטה⁵ ואף על גב דאינון שית⁶ אינון תליסר בשביעאה דאיהו רישא עליהו הא תליסר רישא דקיימא על כל גופא לתתא רישא דקיימא על כל שייפי גופא איהו זהב מה בין האי להאי זהב עלאה איהו ברוא סתימא ושמא דיליה איהו זהב סגור סגור וסתום מכלא ועל כן אקרי סגור דאיהו סגור מעינא דלא שלטא ביה זהב תתאה איהו באתגליא יתיר (ושמא דיליה אקרי זהב ירקרק וכו')</p>	<p>הרי כאן שבע של יובל והם שבע של שמטה ואף על גב שהם שש הם שלש עשרה בשביעי שהוא ראש עליהם הרי שלש עשרה הראש שעומד על כל הגוף למטה הראש שעומד על כל איברי הגוף הוא זהב מה בין זה לזה הזהב העליון הוא בסוד נסתר ושמו הוא זהב סגור סגור וסתום מן הכל ולכן נקרא סגור שהוא סגור מהעין שאינה שולטת בו הזהב התחתון הוא יותר גלוי (ושמו נקרא זהב ירקרק וכו').</p>
<p>אמרו המגיהים כך מצאנו בכל העתקות</p>	

¹ פי' מלכות אימתי נק' זהב (מ"מ).

² וסי' ביוסף וילביש אותו בגדי שש (רח"ו במ"מ).

³ פי' גם במלכות יש בה ר"ק (מ"מ).

⁴ פי' ז"ק דז"א שיצאו מבינה (מ"מ).

⁵ פי' והם נגד ז' דמלכות (מ"מ).

⁶ פי' אין בז"א רק ו"ק וכן במלכות אין בה רק ו"ק ואמאי אמרינן ז' בז"א וז' במלכות (מ"מ).

<p>אשר היו לפנינו ומהלשון נראה שחסר כאן וכעת מצאנו בספר הזוהר של הרב ישראל בנימין ז"ל וז"ל והנה זימן ה' יתברך לידי מה שחסר כאן והנה הוא לפניך וכדי שלא לסור ממנין הדפין שמנום בסוף הספר עיין שם בסימן י' ומועתק מז"ח דף ס"ח א'</p>	
<p>לשעתא הוה דכתיב (דה"ב כד כ) ורוח אלהים לבשה את זכריה ואם תאמר הרי ירמיהו שבו כתוב בטרם אצרך בבטן ידעתך והרי אחרים אלא כולם לא זכו לנבואה ולכהנה עליונה כמו אהרן שהרי אהרן זכה בנבואה עליונה על כל שאר הכהנים זכה בכהנה על כלם.</p>	
<p>משה זכה בנבואה ושימש בכהונה עלאה שמואל זכה בתרוייהו מה משה הוה קרי וקודשא בריך הוא אתיב ליה מיד אוף שמואל כתיב ביה (ש"א יב יז) הלא קציר חטים היום אקרא אל יהו"ה ויתן קולות וגו' אבל לא סליק לדרגא עלאה כמשה! מה אהרן הוה משמש בכהונה גבי קודשא בריך הוא אוף שמואל הוה משמש קמי קודשא בריך הוא אבל לא סליק בשמושא עלאה כאהרן</p>	<p>משה זכה בנבואה ושמש בכהנה עליונה שמואל זכה בשתייהן מה משה היה קורא והקדוש ברוך הוא משיב לו מיד אף בשמואל כתוב (שמואל א יב) הלא קציר חטים היום אקרא אל ה' ויתן קולות וגו' אבל לא עלה לדרגה עליונה כמשה מה אהרן היה משמש בכהנה אצל הקדוש ברוך הוא אף שמואל היה משמש לפני הקדוש ברוך הוא אבל לא עלה בשמוש עליון כמו אהרן.</p>
<p>ומלה הכי הוא תלתא אינון דהוו נביאי מהימני ושימשו בכהונה² חד משה וחד אהרן</p>	<p>והדבר כך הוא שלשה הם שהיו נביאים נאמנים ושמשו בכהנה אחד משה ואחד</p>

¹ מפני שעיקרו של משה מנ"ה דאבא שה"ס הזכר שהוא העליון. ועוד שעיקר אחיזת משה הוא בנצח דאבא שהוא בנצח דאריך ושמואל בסוד הוד דאריך ששם אחיזת בינה, וידוע שנ"ה הם בסוד מעלה ומטה, ולפי הנזכר בכאן נלע"ד שמה שנז"ל משער הנבואה שנבואת שמואל מפרק ראשון דנצח, הוא בסוד נצח דאי' שבתוך זעיר מפנימיותו, אבל משה סודו פק"ד קס"א אחוז באו"א, וידוע שאהרן סודו ע"ב פק"ד שהם שני מיני אחורי דסוד אבא כנזכר באוצרות חיים, ולכן אמר בו הוה משמש בכהונה גבי קב"ה, מפני שאין אבא מתגלה בזעיר אלא בסוד האחוריים, אך בשמואל אמר קמי קב"ה, מפני שהוא בסוד אורות אימא הפנימים שהם המתגלים בתוך זעיר ומראים פניהם שם ממש, וז"ס (שמ"א ב, יח) ושמואל משרת את פני ה', דייקא. אבל לא סליק בשמושא עלאה כאהרן, ר"ל שאעפ"י שאהרן הוא כולו מבחינת אחוריים ושמואל משל הפנים, מכל מקום הוא חשוב יותר בשימוש הכהונה יותר משמואל, שידוע שגדולים אחורי העליון יותר מפנימיות התחתון, ולכן כהונת אהרן היתה לו ולזרעו ולא של שמואל, כי הנה משפחתו היא של לוי"ם העולה בגי' אלקי"ם שהם מגבורות הבינה, אבל שמואל לבדו היה מסוד חסדים שלה. ועוד יוכלו הדברים להתבאר כידוע שמשה נאחז שרשו בשני מזלות נוצר חסד ונקה שהם תיקוני כתר שבכתר, ושמואל מתיקון אל עד נוצר, כי נוצ"ר וא"ל גי' שמואל"ל והם מתיקוני חכמה שבכתר (רמ"ז).

² קשה דשמואל לוי היה מבני בניו של קרח. ותירץ הרמ"ק דשימוש זה בעבודות המותרות בזר ושעל כן נאמר (שמ"א ג, א) והנער שמואל משרת וגו'. וכתב עוד דאפשר ששימש בבמה למאן דאמר זר מותר בבמה, ע"כ. והדבר תמוה שמשנה שלימה שנינו, באו לשילה נאסרו הבמות. ויש לומר דהכא עסקינן אחרי מיתת עלי שחרבה שילה ובאו לנוב שאז חזרו הבמות להיות מותרות וכדאמרין בפרק בתרא דזבחים דף קי"ט א'. מיהו דוחק לאוקמי כסברת יחיד המתיר זר בבמה. ועוד שהזוהר אמר כאן בפירוש ושמואל ביומוי דעלי שמש. ולעד"ן שיותר נכון לתרץ דהוראת שעה היתה לו על פי הדיבור מפני גודל חשיבותו, לפי שהוא היה רוחו של קין ונתקן בו, ולגבי ידיה היה במדרגת לעתיד לבוא כנודע אצלנו סוד (יחזקאל מד, טו) והכהנים הלויים. אי נמי מצד מדרגת נבואתו שניקתו למעלה שאמר הרב זלה"ה בשער הנבואה פרק א', שעיקר נבואתו היה מפרקא קדמאה דנצח דז"א מהפנים שלו והיה גם ההוד נכלל בו, וכיון שעיקרו מהנצח שהוא הימין הותרה לו הכהונה, ועיין מה שכתבתי עוד ריש פרשת קרח קע"ו א'. אחר כך מצאתי משם הרח"ו זלה"ה והוא אצלי בליקוטי תורה דשמואל פסוק (שמ"א ג, א) ודבר ה' היה יקר בימים, וכתב על זה וז"ל, משה היה מבחי' אור של חכמה וגם כן אהרן וז"ש (תהלים צט, ו) משה ואהרן בכהניו, אבל שמואל

<p>וחד שמואל ואי תימא שמואל לא משיק (ס"א שמש) בכהונה אלא אחרא הוה דשמש בכהונה ומנו</p>	<p>אהרן ואחד שמואל ואם תאמר ששמואל לא המשיך (שמש) בכהונה אלא אחר היה שמש בכהונה ומיהו</p>
<p>קמח/ב</p>	
<p>ירמיהו לאו הכי דהא כתיב (ירמיה א א) מן הכהנים אשר¹ בענתות מן הכהנים הוה אבל לא שמש ושמואל ביומי דעלי שמש ומשה זמנא חדא כל אינון שבעה ימי המלואים</p>	<p>ירמיהו לא כך שהרי כתוב מן הכהנים אשר בענתות מן הכהנים היה אבל לא שמש ושמואל שמש בימי עלי ומשה פעם אחת כל אותם שבעת ימי המלואים.</p>
<p>שמואל זכה לנער דכתיב (ש"א א כד) והנער נער (שם ב יח) ושמואל משרת ובגין דקיימא בהאי דרגא ודאי איהו כמשה ואהרן מאן דנטיל להאי נער זוכי ביה זכי באינון דרגין עלאינן דקיימן בהו משה ואהרן²</p>	<p>שמואל זכה לנער שכתוב (שמואל א) והנער נער ושמואל משרת ומשום שעומד בדרגה הזו ודאי שהוא כמו משה ואהרן מי שנוטל את הנער הזה וזוכה בו זוכה באותן דרגות עליונות שעמדו בהם משה ואהרן.</p>
<p>כרובים אינון זהב³ כמה דאוקמוה בגין דנפקי מסטרא דזהב ולא אתערב בהו כסף ולא גוון אחרא ודא איהו גוון זהב ירקרק במשכן מתערבין גוונין זהב וכסף למיהך כחדא למהוי רזא דלעילא בחד תו נחשת⁴ למהוי בהדיהו ולמיזל ביניהו כל סטרין לאשתכחא שלימו בכלא כחדא דכתיב זהב וכסף ונחשת⁵</p>	<p>הכרובים הם זהב כמו שבארוה משום שיוצאים מצד הזהב ולא מערב בהם כסף ולא צבע אחר וזהו צבע זהב ירקרק במשכן מתערבים הצבעים זהב וכסף ללכת כאחד להיות סוד שלמעלה באחד עוד נחשת להיות עמם וללכת בין כל הצדדים שתמצא שלמות בכל כאחד שכתוב זהב וכסף ונחשת.</p>
<p>דבר אחר זהב וכסף זהב דאתהדר לכסף⁶ וכסף לזהב וכלא אתכליל כחדא ובדוכתא חדא⁷ בתלת גוונין אתהדר⁸ כד אצטריך להוותא ולא דינא זהב כד אצטריך לרחמי כסף כד אצטריך תקפא דדינא נחשת</p>	<p>דבר אחר זהב וכסף זה שחוזר לכסף וכסף לזהב והכל כלול יחד ובמקום אחד בשלש צורות חוזר כאשר צריך לשמחה ולא לדין זהב כאשר צריך לרחמים כסף כאשר צריך תקף הדין נחשת.</p>
<p>ועל דא אסתכל משה במעשה של נחש הנחשת שכתוב ויעש משה נחש נחשת והיה יודע המקום של התוך הזהב באותה</p>	<p>ועל זה הסתכל משה במעשה של נחש הנחשת שכתוב ויעש משה נחש נחשת והיה יודע המקום של התוך הזהב באותה</p>

בקוראי שמו, ממקום שמתקנת שמו מלכות והוא נ"ה בינה, ושניהם בחי' חסדים אעפ"י שזה ימין וזה שמאל, [ומזל"ן שז"ס שם שמואל קרי ביה שמאל שהוא מאי] הכל הוא אור חכמה שהיא התורה ועל זה שמשו בכהונה, ע"כ. ומ"ש שהכל הוא אור חכמה הוא במה שנודע אצלנו בסוד התכללות אבא באי, שגבורות אבא הם חסדים דאי' שסודם מים כמ"ש ביודעי בינה שלי. ולכן שמואל נענה במים ומיד (נ"א תמיד) שכן סגולת החסד (רמ"ז).

¹ ויחי רמט ע"ב (הערת הזהר).

² פי' אהרן בחסד ומשה בגבורה (מ"מ).

³ פי' כרובים הם נר"ה והם מבינה שנק' זהב בסוד ומבינה נביאים (מ"מ).

⁴ פי' ת"ת כי זהב גבורה וכסף חסד (מ"מ).

⁵ פי' הם חג"ת (מ"מ).

⁶ פי' גבורה נתחברה עם חסד ונכללו זה בזה (מ"מ).

⁷ פי' במלכות נכלל הכל (מ"מ).

⁸ פי' ג' גוונים יש במלכות כשמקבלת מבינה היא גוון זהב וז"ש כד איצטריך לחדוותא ולא דינא זהב שהיא בינה לפי שזהב יש בו ב' פירושים או בגבורה או בבינה וכשמקבלת מחסד הוא גוון כסף וכשמקבלת מגבורה הוא גוון נחשת וז"ש כד איצטריך תוקפא דדינא נחשת, שנחשת ג"כ יש בו ב' פירושים או גבורה או ת"ת (מ"מ).

⁹ הם דר"נ דנוגה, ועי' מ"ש דף קלט (מ"מ).

<p>בההוא נחשת¹ בגין דנחש בלישנא דיליה הוא ואתריה הוה ידע² דהא קודשא בריך הוא לא אמר ליה אלא עשה לך שרף ואיהו אתא ועבד נחש נחשת דכתיב ויעש משה נחש נחשת מאי טעמא</p>	<p>נחשת משום שנחש הוא כלשונו ומקומו היה יודע שהרי הקדוש ברוך הוא לא אמר לו אלא עשה לך שרף והוא בא ועשה נחש נחשת שכתוב ויעש משה נחש נחשת למה.</p>
<p>אלא אתר הוה ידע ועקרא דמלתא הוה דהא בקדמיתא כתיב (שם ו) וישלח יהו"ה בעם את הנחשים השרפים וכתוב (דברים ח טו) נחש שרף עקרא דלהון נחש איהו ובגין דמשה הוה ידע עקרא ושרשא ויסודא מההוא אתר עבד נחש ואסתמיך עליה מאי טעמא בגין דישראל חטאו בלישנהון דכתיב (במדבר כא ה) וידבר העם באלהים ובמשה ועל דא וישלח יהו"ה בעם את הנחשים השרפים</p>	<p>אלא מקום היה יודע ועקר הדבר היה שהרי בראשונה כתוב וישלח ה' בעם את הנחשים השרפים וכתוב נחש שרף עקרא הוא נחש ומשום שמה היה יודע את העקר והשרש והיסוד מאותו מקום עשה נחש והסתמך עליו למה כי ישראל חטאו בלשונו שכתוב וידבר העם באלהים ובמשה ועל זה וישלח ה' בעם את הנחשים השרפים.</p>
<p>ומשה לא אזל אלא בתר עקרא ועבד נחש נחשת בההוא גוונא דאצטריך ליה דהא אתריה נחשת איהו וקודשא בריך הוא לא אמר ליה ממה יתעביד ומשה אסתכל ועבד ליה מנחשת כמה דאצטריך לאתריה מנלן דכתיב ויעש משה נחש נחשת וישימהו על הנס מאי על הנס על ההוא רשימו דאיהו לעילא³</p>	<p>ומשה לא הלך אלא אחר העקר ועשה נחש נחשת באותו צבע שצריך לו שהרי מקומו הוא נחשת והקדוש ברוך הוא לא אמר לו ממה יעשה ומשה התבונן ועשה אותו מנחשת כפי שצריך למקומו מנין לנו שכתוב ויעש משה נחש נחשת וישמהו על הנס מה זה על הנס על אותו רושם שהוא למעלה.</p>
<p>והא תנינן בכל אתר האי נחש אזלא בתר רזא דאשת חיל ובעיא אשת זנונים לאתתקנא גרמה כגוונא דילה ולא יכילת אשת חיל ההוא רשימו ואת דילה איהו את ה' והכי אתחזי לה אשת זנונים ההוא רשימא ואת דילה איהו כההוא גוונא (נ"א דאצטריך) ולא אתתקן למהוי הכי ואת דילה ק⁴ את דילה⁵ אתתקנא בתקונא דאת ה' (ס"א את ק' בההוא גוונא דה' ולא אתתקנא למהוי הכי ואת דילה אתתקנא בתקונא דאת ה') כגוונא דקופא אצל בני נשא דאזלא בתר בני נשא ולא אתתקן למעבד הכי כגוונא דא עבד משה ההוא נחש על ההוא רשימו דאתחזי ליה ותדיר אתתקן לאבאשא ועליה חב אדם ואתתרך מגנתא דעדן דהוה אתר דיוריה⁵ כגוונא דדיורא דלעילא</p>	<p>והרי שנינו בכל מקום הנחש הזה הולך אחר סוד של אשת חיל וצריכה אשת זנונים לתקן עצמה כמו שלה ולא יכולה הרושם והאות של אשת חיל הוא האות ה' וכך ראוי לה הרושם ההוא של אשת זנונים והאות שלה הוא כמו אותו צבע (שצריך) ולא התתקן להיות כך והאות שלה ק' האות שלה התתקנה בתקון של האות ה' (אות ק' באותו צבע של ה' ולא נתקנה להיות כך האות שלה נתקנה בתקון של האות ה') כמו קוף אצל בני האדם שהולך אחר בני אדם ולא נתקן לעשות כך כמו כן עשה משה את אותו הנחש על אותו רושם שראוי לו ותמיד מתקן להרע ועליו חטא אדם וגרש מגן עדן שיהיה מקום דיורו כמו הדיור שלמעלה.</p>
<p>אמרו המגיהים בהרבה העתקות נמצאות כתובות כאן השבעה היכלות ושבעה מדורות וכבר נדפסו בפרשת בראשית דף לח כי שם</p>	

¹ פי' שבינה משפעת לגבורה (מ"מ).

² פי' נחש שהם זר"ן דנוגה מקבלים מגבורה שנקרא נחשת (מ"מ).

³ פי' הוא עטרת היסוד שהוא בחינת מלכות ומשם יניקת זר"ן דנוגה (מ"מ).

⁴ קנב ע"א (הערת הזהר). בולטת יותר הערה ע"ג ברית קדש (רח"ו במ"מ).

⁵ פי' אדה"ר היה בגן עדן של מטה (מ"מ).

<p>ביתם כתיב (בראשית א ג) ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור¹ אמר רבי יוסי ההוא אור אתגניז ואיהו אזדמן לגבי צדיקיא לעלמא דאתי כמה דאוקמוה דכתיב (תהלים צז יא) אור זרוע לצדיק לצדיק ודאי סתם וההוא אור לא שמש בעלמא בר יומא קדמאה² ולבתר אתגניז ולא שמש יתיר</p>	<p>כתוב ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור אמר רבי יוסי אותו אור נגנז והזדמן לצדיקים לעולם הבא כמו שבארוה שכתוב (תהלים צז) אור זרע לצדיק לצדיק ודאי סתם ואותו האור לא שמש בעולם פרט ליום הראשון ואחר כך נגנז ולא שמש יותר.</p>
<p>רבי יהודה אומר אלמלי אתגניז מכל</p>	<p>רבי יהודה אומר אלמלא נגנז מכל</p>
<p>קמט/א</p>	
<p>וכל לא קאים עלמא אפילו רגעא חדא אלא אתגניז ואזדרע³ כהאי זרעא דעביד תולדין</p>	<p>וכל לא עומד העולם אפילו רגע אחד אלא נגנז ונזרע כזרע הזה שעושה תולדות</p>

¹ ע"י אותו האור [המ"ה] הרי היה כל התיקון דמעשה בראשית וכנ"ל אות ד'. ומאחר שחזר ונגנז, הרי חזרו שליטת הדינין כמו בעולם התוהו. אמנם הנה לא נסתלק ח"ו, כי א"כ היה מתחרב העולם לגמרי, ולכן לא נסתלק אלא נתעלם ונגנז. ועכ"ז הנה הוא משלח את הארתו תמיד, ובו מתקיים העולם, וכמ"ש בזה"ק פ' תרומה (קמח סע"ב וקמט רע"א וכן שם קסו ע"ב) (דע"ה ח"א ג ע"ד), מבואר בדברי הרח"ו ז"ל בכ"מ, בלקוטי תורה (פ' בראשית) וכן בשער הפסוקים (שם ופ' פקודי ופ' תצא), ושורש הענין בזה הוא ע"פ מה שאמר בע"ח בשער עקודים (פרק ח) ובדרושי מ"ן ומ"ד (דרוש א) וכן בשער מאמרי רשב"י (פ' פקודי) בארוכה, כי בעת מעשה בראשית, אחר שנגנז האור הראשון שהיה תיכף ביום א', ע' זה"ק פ' תרומה (קמח סע"ב), היו הזר"ן רק אחר באחור, וכן הוא בזה"ק בראשית (לה רע"א). וענין עמידתם אחר באחור הוא כאשר שהם חסרים מהמוחין דאבא, שהוא האור דהחיה (דע"ה ח"ב צד ע"ד), כי אחר שנגנז אור הראשון שהוא ביום א' דמע"ב, ע' זה"ק תרומה (קמח סע"ב), היו זר"ן במקומם רק אחר באחור, וזה עצמו הוא ענין גניזת האור כמ"ש במאמרי רשב"י (דף ט סע"ד), והיה מוטל על אדה"ר לתקנם ולהביאם פב"פ במקומם ג"כ בזווג תדירי דלא פסיק לעלמין, ולהחזיר להאיר את האור הגנוז כמו לעתיד לבוא (דע"ה ח"ב צה ע"ד), בב"ר (פ' יא סי' ב ופ' יב סי' ו) מבואר שאדה"ר היה משמש בה ג"כ, ושימשה לפניו ל"ו שעות, י"ב דערב שבת וק"ד דשבת, וכן הוא בפסיקתא רבתי (פיסקא כג), אך שם (פיסקא מו) מבואר כי שימשה ל"ו שעות בתחילה, שהם הג' ימים הראשונים, ואח"כ חזרה לאדה"ר ושימשה לפניו ג"כ ל"ו שעות, שהוא עד סוף שבת בראשית. אמנם בזה"ק (פ' תרומה קמח סע"ב) אמרו ההוא אור לא שימש בעלמא בר יומא קדמאה, ולבתר אתגניז ולא שמש יתיר (דע"ה ח"ב קט ע"ד), אותו האור עצמו שהוא הגילוי דהשם מ"ה העיקרי, הנה הוא חזר ונתעלם ונגנז ג"כ תיכף בהיסוד עצמו, וכמ"ש בפ' פקודי (דף רכ ע"ב) וההוא נהורא דאברהם גניז ליה קוב"ה כו' ע"ש, ונגנז בהיסוד עצמו, בסוד (תהלים צז יא) אור זרוע לצדיק, כמ"ש שם (רכ ע"ב וע"ש קמח סע"ב וקסו סע"ב ולה ע"א). ואינו מאיר מאז ולהלאה אלא דרך דופני העטרה, והוא החסד שמנהיג בו כל הדורות. אמנם בכל הששת ימי בראשית, הנה אזיל יומא קדמאה בגילוי החסד שבו עם כלהו יומין כנ"ל, ונתקן על ידו כל מע"ב כולם (כללים ח"א נז ע"א), עיקר האור הזה הוא חזר ונסתם תיכף ע"י הקד"א ביום הראשון גופה, ונגנז בהקד"א, והוא אור הראשון שנגנז ביום הראשון עצמו כמ"ש בזה"ק (פ' תרומה קמ"ח סע"ב ובכ"מ), ואינו מאיר מאז ולהלאה אלא רק דרך הקד"א, אך ביום הראשון הנה נתגלה הוא עצמו ע"י בקיעת הקד"א כנז' (כללים ח"א קא ע"ב), אור הגנוז שנתגלה ביום ראשון. אבל תיכף הנה חזר ונגנז גם הוא ונשאר בהיסוד עצמו, ובסוד אור זרוע לצדיק, ואינו מאיר מעתה להנוק' שהוא המלכות הנעלמת בו אלא רק דרך דופני העטרה, ע' הארת המוחין (פרק ט) [וכמ"ש בזה"ק פ' בא לה ע"א, ע"ש בהגהות מהרח"ו אות ג' ד', ובזה"ק פ' תרומה קמח סע"ב וקמט רע"א, ושם קסו ע"ב וקסז ע"א כל הענין, ופ' פקודי רכ ע"ב ופ' אמור פח ע"א]. ועכ"פ הוא, כי אור המ"ה העיקרי הנה הוא עצמו לא נתגלה ג"כ אלא רק ביום הראשון, והוא החסד שנתגלה אז בפומא דאמה, אבל הוא חזר ונגנז תיכף ג"כ ביסוד עצמו, ונשאר שם ובסוד אור זרוע לצדיק (כללים ח"א קא ע"ג).

² ע"י ב"ר פ"ג סי' ו ופ"א סי' ב, ופ"ב סי' ו וע"י לעיל ח"א לא ע"ב ומו ע"א וקלא ע"א ורג ע"ב (לש"ו).
³ לעיל לה ע"א ולקמן קסו ע"ב רכ ע"ב ח"ג פח ע"א (לש"ו). ע"י הערה לעיל קמח ע"ב אריכות בשם הלש"ו. התיקון דהאור דשם מ"ה, וכו' החסד שיתגלה בפומא דאמה. ותמצית הארה מזה מוכרח להיות תמיד, כי בלא זה לא היה אפשר שיתקיים העולם אפ"י רגע אחת וכמ"ש בזה"ק (תרומה קמט רע"א ושם עוד קסו ע"ב) (דע"ה ח"ב עה ע"ד), גם אחר החטא לא חזר אותו האור למקורו ח"ו, אלא רק שנגנז ונתעלם גילוי מלמטה, אבל בהעלם הנה הוא משמש לעולם וכמ"ש בזה"ק תרומה (קמט רע"א קסו ע"ב) ופ' פקודי (רכ ע"ב) (דע"ה ח"ב קח ע"ב), באשר שלא יחפוץ הקב"ה בהשחתת העולם, הנה לא לקח את האור הראשון ולא ביטל אותו מכל וכל ח"ו, אלא הוא שולט בהעלם תמיד ובו מתקיים העולם וכמ"ש בפ' תרומה (קמט רע"א ושם קסו ע"ב). אך קיומה, הנה הוא רק כדי שתתוקן לבסוף (דע"ה ח"ב קיא ע"ד), אור הראשון שנגנז.

<p>וזרעין ואיבין ומניה אתקיים עלמא ולית לך יומא דלא נפיק מניה בעלמא ומקיים כלא דביה זן קודשא בריך הוא עלמא ובכל אתר דלעאן באורייתא בלילא חד חוטא נפיק מההוא אור גניז ואתמשיך על אינון דלעאן בה הדא הוא דכתיב (תהלים מב ט) יומם יצוה יהוה חסדו ובלילה שירה עמי והא אוקימנא יומא דאתקם משכנא לתתא מה כתיב (שמות מ לה) ולא יכול משה לבא אל אהל מועד כי שכן עליו הענן מאי הענן? חד חוטא הוה (נ"א עמודא דעננא) מההוא סטרא דאור קדמאה דנפק בחדוה בכלא (דכלה) כד עאלת למשכנא דלתתא ומההוא יומא (קדמאה) ס"ד לא אתגלי¹ אבל שמושא קא משמש בעלמא ואיהו מחדש בכל יומא עובדא דבראשית</p>	<p>וזרעים ופרות וממנו התקיים העולם ואין לך יום שלא יוצא ממנו בעולם ומקים הכל שבו הקדוש ברוך הוא זן את העולם ובכל מקום שעוסקים בתורה בלילה חוט אחד יוצא מאותו אור גנוז ונמשך על אותם שעוסקים בה זהו שכתוב יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי והרי בארנו ביום שהוקם המשכן למטה מה כתוב ולא יכל משה לבא אל אהל מועד כי שכן עליו הענן מה זה הענן חוט אחד היה (עמוד הענן) מאותו צד של האור הראשון שיצא בשמחה בכל (של הכל) כשנכנס למשכן שלמטה ומאותו יום (ראשון) לא נגלה אבל שמוש משמש בעולם והוא מחדש בכל יום מעשה בראשית.</p>
<p>רבי יוסי הוה לעי באורייתא והווי עמיה רבי יצחק ורבי חזקיה אמר רבי יצחק הא חמינן דעובדא דמשכנא כגוונא דעובדא דשמים וארץ² והא אתערו חברייא ברוזין דלהון זעירו דלא יכיל בר נש למיכל בפומיה ולמישט ידיה לגו פומיה ולמבלע</p>	<p>רבי יוסי היה עוסק בתורה והיו עמו רבי יצחק ורבי חזקיה אמר רבי יצחק הרי ראינו שמעשה המשכן הוא כמו מעשה שמים וארץ והרי התעוררו החברים בסודות שלהם מעט שלא יכול איש לאכול בפיו ולהושיט ידו לתוך פיו ולבלע.</p>
<p>אמר רבי יוסי מלין אלין נסלק לון לגו (נ"א לגבי) בוצינא קדישא דאיהו מתקן תבשילין מתיקין כמה דאתקין לון עתיקא קדישא³ סתימא דכל סתימין ואיהו אתקין תבשילין</p>	<p>אמר רבי יוסי דברים אלו נעלה אותם לתוך (אצלו) המנורה הקדושה שהוא מתקן תבשילים מתוקים כמו שהתקנים העתיק הקדוש נסתר כל הנסתרים והוא מתקין תבשילים שאין בה מקום שיבא</p>

והרי נתגלה מתחילה ואח"כ גנוז, ועכ"ז הנה נשאר רושם ממנו בהבריאה לעולם, והוא לעולם יסוד כל הבריאה כולו וכמ"ש בפ' תרומה (קמט רע"א) ובכ"מ, והנה הוא סוד התגין אשר על האותיות (דע"ה ח"ב קכז ע"ג), לא אמר על הנסים דמצרים "כבר היה", כי הרי הם אינם מהגילוי העיקרי אשר היה בעת הבריאה, אלא אמר עליהם "כבר הוא", ור"ל כי הרי הוא יסוד העולם תמיד, ע' זוה"ק (תרומה קמט רע"א ושם קסו ע"ב ופ' פקודי רכ ע"ב) כי מזוהר ניצוצי אורו הנה נעשו כל הנסים דיציאת מצרים, וזהו שאמר מה שהיה כבר הוא, כי הרי הם היו מאותו אור הגנוז אשר הוא יסוד העולם תמיד, ובו נברא העולם, ולכן אמר ואין כל חדש תחת השמש (כללים ח"א יז ע"א), האור הראשון אשר בו נתקן כל מעשה בראשית, הרי הוא גנוז ואינו משמש עתה אלא בהעלם גדול, כמ"ש בפ' תרומה (קמט רע"א) ומתנהג עתה ע"פ סדר דעולם התוהו כמ"ש בתז"ח (דף כז ע"א) (כללים ח"א ע"ב), אור הנקבה נתבטל הכל עד לע"ל, ולכן הנקבה היא עתה גבורה, אבל חסד הזכר אינו נפסק אפי' רגע אחת (כמ"ש פ' תרומה קמ"ט רע"א ופ' פקודי ר"כ ע"ב) (כללים ח"א פא ע"ג), לא האיר האור דשורש התיקון שבהיסוד בהמ"ה עצמו שבו אלא רק ע"י הב"ן שבו (כללים ח"ב עו ע"ב).

¹ ור"ל משנתגלה כשהוקם המשכן מההוא יומא לא אתגלי (מ"מ).

² היריעות דומות לרקיעים, הקרסים לככבים, ובמעשה שמים וארץ נאמר ה' בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה בדעתו תהומות, וכאן נאמר ואמלא אותו וכו' בחכמה ובתבונה ובדעת וכו', על מה אדניה הוטבעו, וכאן מאת אדנים, לאהל על המשכן לשמש שם אהל בהם, ויכלו השמים והאפר ותכל כל עבודת הקדש, ויברך אותם משה, ויברך אותם אלהים, וירא משה את כל המלאכה, וירא אלהים את כל אשר עשה ויקהל משה וכו' ששת יממי תעשה וכו' וכן כי ששת ימים עשה ה' וכו' (אור יקר).

³ היינו שסודו התורה הם מתלבשים במשלים ויחידות בתורה מטעם התפשטות התורה וירידתם מרום המעלות עד העול הגשמי הזה, והנה סוד התורה המתגלה הוא שהשכל דולה מים עמוקים מלמעלה למעלה, ופעמים יאמר המשכיל סוד ויש לסודו נסתר, והוא אומר בלי היותו מעמיק בסודו וזה מפני שהוא מפרש התורה בבחינת ז"א, ויש לו סתר בא"א ור' שמעון היה דולה מעמקי המחשבה העליונה בכל סודו, מפני שהיה שואב הסוד מהכתר (אור יקר).

<p>דלית בהו אתר למיתי אחרא למשדי בהו מלחא ותו דיכיל¹ בר נש למיכל ולמשתי ולאשלמא כרסוי מכל עדונין דעלמא ולאשתארא וביה יתקיים (מ"ב ד מג) ויתן לפנייהם ויאכלו ויותירו כדבר יהו"ה</p>	<p>אחר וישפך בהם מלח ועוד שיכול אדם לאכול ולשתות ולהשלים כרסו מכל עדוני העולם ולהשאר ובו יתקיים ויתן לפנייהם ויאכלו ויותרו כדבר ה'.</p>
<p>פתח ואמר (שם א ה יב) ויהו"ה נתן חכמה לשלמה כאשר דבר לו ויהי שלום בין חירם ובין שלימה ויכרתו ברית שניהם האי קרא הא אתמר בכמה דוכתי אבל ויהו"ה אסתכמותא² דלעילא ותתא כחדא ויהו"ה איהו ובי דיניה נתן חכמה נתן כמאן³ דיהיב נבזבזא ומתנה לרחימיה כאשר דבר לו שלימו דחכמתא בעותרא ובשלם ובשלטנו דהא הוא דכתיב כאשר דבר לו</p>	<p>פתח ואמר וה' נתן חכמה לשלמה כאשר דבר לו ויהי שלם בין חירם ובין שלימה ויכרתו ברית שניהם פסוק זה הרי נאמר בכמה מקומות אבל וה' הסכמה שלמעלה ומטה כאחד וה' הוא ובית דינו נתן חכמה נתן כמו שנותן דורון ומתנות לאהובו כאשר דבר לו שלמות החכמה בעשר ובשלום ובשלטון זהו שכתוב כאשר דבר לו.</p>
<p>ויהי שלום בין חירם ובין שלמה מאי טעמא בגין דהוו ידעי דא לדא סתימו דמלין דהוו אמרי ובני נשא אחרנין לא הוו ידעי לאסתכלא ולמנדע בהו כלל ובגינייהו אתהדר חירם לאודאה לשלמה בכל מלוי</p>	<p>ויהי שלם בין חירם ובין שלימה למה כי היו מכירים זה עם זה את סתר הדברים שהיו אומרים ובני אדם אחרים לא היו יודעים להתבונן ולדעת בהם כלל ובשבילם חזר חירם להודות לשלמה בכל דבריו.</p>
<p>שלמה מלכא אסתכל ויהו חמי דהא אפילו בההוא דרא דהוה שלים מכל דרין אחרנין לא הוה רעותא דמלכא עלאה דיתגלי חכמה כל כך על ידיה (נ"א ולא אתגלי) דאתגליסה אורייתא⁴ דהוה סתימא בקדמיתא ופתח לה פתחין ואף על גב דפתח סתימין אינון בר לאינון חכימין דזכו ומתנגממי בהו ולא ידעי למפתח בהו פומא ודרא דא דרבי שמעון שריא בגויה רעותא דקודשא בריך הוא בגיניה דרבי שמעון דיתגליין מלין סתימין על ידוי</p>	<p>שלמה המלך התבונן והיה רואה שהרי אפילו באותו דור שהיה שלם מכל הדורות האחרים לא היה רצון המלך העליון שתתגלה חכמה כל כך על ידו (ולא התגלתה) שתתגלה תורה שהיתה נסתרת בראשונה ופתח לה פתחים ואף על גב שפתח הם נסתרים פרט לאותם חכמים שזכו ומגמגמים בהם ולא יודעים לפתח בהם פה והדור הזה שרבי שמעון שרוי בתוכו רצונו של הקדוש ברוך הוא הוא בשביל רבי שמעון שיתגלו דברים נסתרים על ידו.</p>
<p>אבל תוהנא על חכימי דרא היך שבקין</p>	<p>אבל תמהני על חכמי הדור איך עוזבים אפילו רגע אחד מלעמד לפני רבי שמעון</p>

¹ שהיה דולה ומשקה יותר ממה שהיו שואלים לו, והיו דרשותיו רחבות כענפים כדי צורך הדרוש המבוקש ויותר ממנו (אור יקר).

² בענין שכל איזה סוד שהיה נסמר תחת איזה שר מבית דין עליון היה מוסרו לו, מפני שכולם הסכימו לגלות לו סתרי התורה, וכך כל איזה ענין שהיה תלוי באיזו ספירה היתה משפעת לו, מפני שכל הספירות הסכימו לגלות לו רזי חכמה, והסודות נחלקים בספירות ובמלאכים והמגלה אותם שואב אותם משם (אור יקר).

³ הענין כי מחברי ספרי החכמות יתחלקו לחלקים, יש מי שידע החכמה כולה ואחר כך יחבר ספר חכמתו, ויש מי שהוא מבין מעט מעט והולך ומחבר עד שגומר ספר חבורו ושנים אלו הם ב' דעות, אם תורה מגלה מגלה נתנה או חתומה נתנה וכן שניהם בין דוד ושלמה דוד היה מחדש מזמור אחר ממזור ושלמה קבל החכמה כולה יחד פתאום כמקבל מתנה, ושאר החכמים המתחכמין מעט מעט הם כנוטלי פרס ולא מקבלי מתנה ואפשר היה לפרש ענין זה במלת כאשר דיבר לו, מיד כשדבר לו בבת אחת באה לו חכמתו, אלא שהוא פיר שבמלת "נתן" כנזכר לכך הוצרך לפרש "כאשר דבר לו" על ענין מה שדבר לו יען אשר לא שאלת וגו' (אור יקר).

⁴ פי' שלא גילה שלמה סודות התורה אבל על"ז פתח לה פתחין דהיינו שפתח בתורה פתיחות קטנות גילוי מועט (מ"מ).

<p>אפילו רגעא חדא למיקם קמי דרבי שמעון למלעי באורייתא בעוד דרבי שמעון קאים בעלמא אבל בדרא דא לא יתנשי חכמתא מעלמא ווי לדרא כד יסתלק איהו וחכימין יתמעטון וחכמתא יתנשי מעלמא</p>	<p>לעסק בתורה בעוד שרבי שמעון עומד בעולם אבל בדור הזה לא תשכח החכמה מן העולם אוי לדור כשהוא יסתלק והחכמים יתמעטו והחכמה תשתכח מהעולם.</p>
<p>אמר רבי יצחק ודאי הכי איהו דהא יומא חד הוינא אזיל עמיה בארחא ופתח פומיה באורייתא וחמינא עמודא דעננא נעיין מעילא לתתא וחד זיהרא זיהר גו עמודא דחילנא דחילו סגי אמינא זכאה איהו בר נש דהכי אודמן ליה בהאי עלמא</p>	<p>אמר רבי יצחק ודאי כך הוא שהרי יום אחד הייתי הולך עמו בדרך ופתח פיו בתורה וראיתי עמוד ענן נעוץ ממעלה למטה וזהר אחד זוהר תוך העמוד פחדתי פחד רב ואמרתי אשרי האיש שכך הזדמן לו בעולם הזה.</p>
<p>מה כתיב ביה במשה (שמות לג י) וראה כל העם את עמוד הענן עומד פתח האהל וקם כל העם והשתחוו איש פתח אהלו יאות הוא למשה דאיהו נביאה מהימנא עלאה על כל נביאי עלמא ודרא ההוא דקבילו אורייתא על טורא דסיני וחמו כמה נסין וכמה גבוראן במצרים ועל ימא אבל הכא בדרא דא זכותא עלאה דרבי שמעון קא עביד לאתחזאה נסין על ידוי</p>	<p>מה כתוב במשה וראה כל העם את עמוד הענן עומד פתח האהל וקם כל העם והשתחוו איש פתח אהלו נאה הוא למשה שהוא נביא נאמן עליון על כל נביאי העולם ואותו דור שקבלו תורה על הר סיני וראו כמה נסים וכמה גבורות במצרים ועל הים אבל כאן בדור הזה הזכות העליונה שרבי שמעון עשה להראות נסים על ידו.</p>
<p>קמט/ב</p>	
<p>ותכלת אמר רבי יצחק תכלת מההוא נונא¹ דימא דינוסר² דאיהו בעדביה דזבולון ואצטריך גוונא דא לעובדא דמשכנא לאתחזאה האי גוון</p>	<p>ותכלת אמר רבי יצחק תכלת מאותו דג של ים גינוסר שהוא בגורלו של זבולון והצטרך הגוון הזה למעשה המשכן שיראה הגוון הזה.</p>
<p>פתח ואמר (בראשית א ו) ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים האי רקיע אתברי בשני³ דעובדא דא מסטרא</p>	<p>פתח ואמר ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים הרקיע הזה נברא בשני שהמעשה הזה הוא מצד השמאל וביום השני שהוא צד</p>

¹ פי' חלזון שבדמו צובעים תכלת והוא עולה לע' שנה וסוד הוא מבירורי ז' מלכים ולכך גם הוא אינו עולה אלא לע' שנה, ולכך תכלת מרחיק החיצונים ועי' בפרשת בא דף לד (מ"מ).

² לראשונים הוקשה דימה של גינוסר הוא בחלקו של נפתלי והחילזון היה גדל בים הגדול שבחלק זבולון. והרמ"ק ז"ל תירץ דלאו בים הגשמי איירי אלא בשל מעלה והוא המלכות, ע"כ. ולא ידעתי למה קראו ים גינוסר. ולענ"ד לא דייקו היטב דחילזון לא היה גדל בים הגדול אלא בים כנרת והוא ים גינוסר כמ"ש המתרגם ביהושע יב, ג. ואע"ג דבקעת גינוסר לא היתה של זבולון ימה של גינוסר היה שלו. וכן נראה דכתיב (בראשית מט, יג) לחוף ימים ישכון, ימים טובא משמע. וכך אמרו בפ"ק דמגילה (ל ע"א) שאמר זבולון לי נתת ימים ונהרות ולאחי נתת ארצות, הרי שממשלתו היתה בימים, וים זה של כנרת גדול היה שהרי עד מזרחו מגיע חלקו של גד שהוא בחוף לארץ כמו שכתוב ביהושע (יג, כז), וכן כתב האר"י זלה"ה בפירוש ספרא דצניעותא שחילזון גדל בים כנרת והוא בחלקו של זבולון בסוד ירך שמאל הוד (רמ"ז).

³ פי' יסוד הנק' רקיע נתקן מגבורה שהוא יום ב' ונודע שהיסוד נוטה לצד הגבורה הפך הת"ת שנוטה לצד החסד (אור יקר). יסד המאציל ית"ש עוד תקנה לביטול כל הזוהמא והרע כולו, והוא כל הדינים והעונשים אשר בעוה"ז וכן לאחר מיתה כנ"ל, הנה עי"ז מתצרף ומתלבן האדם מכל זוהמתו וצחנתו, ומתבטל וכלה הטומאה והרע וכמו שיתבאר בעה"י בדברינו לקמן, ועי"ז יתבררו כל הניצוצין כולם ויתוקן עי"ז ג"כ כל העולם כולו. והרי עכ"פ הוא כי מציאות היצר הרע אשר בהאדם וכן כל העונשים כולם הנמשך ממנו, הנה הגם שהם עצמן הם קלקולים גדולים, אך לעתיד כאשר יתבטל הרע כולו ויתבטלו כל העונשים כולם, יסובב מ"ז תיקונים גדולים וכמו שיתבאר כ"ז לקמן בארוכה בעה"י. והרי הוה כל הרע וכל העונשים בבחי' מקלקל על מנת לתקן. והנה כ"ז יצא ונעשה ע"י שליטת ספי' הגבורה אשר ביום שני דמעשה בראשית (דע"ה ח"ב סז ע"ב).

<p>דשמאלא איהו וביומא תניינא דאיהו סטר שמאלא¹ אתברי ביה גיהנם דאיהו נפיק מגו התוכא² דנורא דשמאלא ובימא אצטבע בה גוון תכלא דאיהו כורסייא דדינא</p>	<p>השמאל בו נברא גיהנם שיוצא מתוך התוך האש של השמאל ובים נצבע בו צבע תכלת שהוא כסא הדין.</p>
<p>ונטיל האי יומא מים דהוו מסטרא דימינא ואינון מים דהוו מסטרא דימינא לא אתגלו אלא ביום שני ביומא דיליה לא אתגלי מים אלא אתחלף בגין דאתכליל דא בדא ואתבסם דא בדא אור דיומא קדמאה נהירו קדמאה מכל שיתא נהורין איהו והאי אור בסטרא דאשא הוה דכתיב (ישעיה י יז) והיה אור ישראל לאש וההוא אור דישראל מסטרא דימינא הוה ואתכליל באשא</p>	<p>ונוטל היום המים שהיו מצד הימין ואותם המים שהיו מצד הימין לא התגלו אלא ביום שני ביום שלו לא התגלה מים אלא התחלף משום שנכלל זה בזה והתבסם זה בזה האור של היום הראשון האור הראשון מכל ששת האורות הוא והאור הזה היה בצד האש שכתוב והיה אור ישראל לאש ואותו אור של ישראל היה מצד הימין נכלל באש.</p>
<p>ויומא קדמאה מאינון שיתא יומין מים איהו ולא שמש עובדא דמים אלא עובדא דאור דאיהו מסטרא דאש דאיהו יום שני לאחזאה דקודשא בריך הוא לא ברא עלמא אלא על שלום ובארה שלום הוה בלא יומא קדמאה כל מה דעבד³ מסטרא דחבריה עבד יומא תניינא בסטרא דיומא קדמאה עבד ההוא אומנא ושמש בה דכל חד שמש בעובדא דחבריה⁴ לאחזאה דהא אתכלילו דא בדא יומא תליתאה⁵ הוה בסטרא דתרוייהו וביה הוה ארגמן ועל דא כתיב כי טוב כי טוב תרי זמני⁶ ביומא תליתאה</p>	<p>והיום הראשון מאותם ששת הימים הוא מים ולא שמש מעשה המים אלא מעשה האור שהוא מצד האש שהוא יום שני להראות שהקדוש ברוך הוא לא ברא את העולם אלא על שלום ובדרך שלום הכל היה היום הראשון כל מה שעשה מצד חבריו עשה היום השני בצד יום הראשון עשה אותו אמן ושמש בה שכל אחד שמש במעשה חבריו להראות שהכל נכללו זה בזה היום השלישי היה בצד של שניהם ובו היה ארגמן ועל זה כתוב כי טוב כי טוב פעמים ביום השלישי.</p>
<p>תכלת⁷ דא יומא תניינא אצטבע בתרין גוונין סומק ואוכם⁸ ותכלת סומק איהו דיליה מיומא תניינא ממש⁹ כעין גוון אשא ודא איהו</p>	<p>תכלת זה היום השני נצבע בשני צבעים אדם ושחר ותכלת האדם הוא שלו מהיום השני ממש כעין צבע האש וזהו אלהים</p>

¹ עי' בפ' בראשית יז ע"א ע"ב, וכן לג ע"א ודף מו ע"א ע"ב, ובפ' תרומה קמט ע"ב (דע"ה ח,ב סא ע"ד).
² כל אותו האש של גיהנם, הנה הוא מאותו הטומאה והזוהמא דעולם התוהו, כי נתהפך הוא עצמו לאש משפט כנ"ל, וכמ"ש ב"זוה"ק תרומה (דף קמט ע"ב) דאיהו נפיק מגו התוכא דנורא דשמאלא, והוא מ"ש ב"זוה"ק (צו לד ע"ב) שהוא נברא קודם בריאת העולם, ור"ל על האש היסודי שבו שהוא נעשה בעת עולם התוהו, אבל אשו ושריפתו לא התחיל אלא רק ביום שני דמע"ב ונשלם ביום ג' (דע"ה ח"ב יב ע"ג).
³ יובן במ"ש הרב שאור הגבורה בכלי החסד ואור החסד בכלי הגבורה ולכך יום א' שהוא בחי' חסד היה בו אור שהוא אש שהוא בחינת גבורה ויום ב' שהוא בחינת הגבור' שמש מים שהוא חסד לרמוז שאור החסד בכלי הגבורה (מ"מ).
⁴ היה הגילוי דכל ספי' בבחי' פעולה, ותיקון הפעולה הוא מה שהוציא את המציאויות המתייחס אליו, והתיקון הוא מה שהשתתף בעובדא דחבריה להיות לו לתועלת וליתן בו מכחו ג"כ כי כל א' הוא כלול מכולם (דע"ה V ח"ב סה ע"ג).
⁵ הכריח מכאן לתכלת, שהרי כתוב ותכלת וארגמן ונודע היות ארגמן בתפארת וזה פשוט, מפני שהוא כולל כל הגוונין אוריאל רפאל גבריאל מיכאל סוד שם יהו"ה (אור יקר).
⁶ כנגד ב' צדדים, צד ימין כי טוב, צד שמאל כי טוב, אם כן מהכא נפקא לן תכלת ביומא תניינא ולא שיהיה בעצם הגבורה, אלא שמוציא גוון זה מבין שנים אחרים (אור יקר).
⁷ עי' ח"א נא ע"ב וח"ג קסג ע"ב (לש"ו).
⁸ אינו סומק ולא אוכם גמור, אלא מהרכבת שניהם, והשתא קשה לייחס תכלת וארגמן ונשאר זהב וכסף ונחושת ועוד דנטיל גוון תכלת ושביק גוון עצם הגבורה (אור יקר).
⁹ בעי עירוב כחות (אור יקר).

<p>אלהים¹ וירית גוון דדהבא² דכלא גוונא דדא³ תכלתא נפיק מגו ההוא גוון סומק וכד נחית לתתא אתרחק גוון סומק ועאל גויי ההוא אתר⁴ דאיהו ימא⁵ ואצטבע גוון תכלא⁶ ההוא סומקא עייל גו ימא ואתחלש גוון דיליה ואתהדר תכלא ודא איהו אלהים אבל לאו איהו תקיפא כקדמאה</p>	<p>וירש צבע הזהב שהכל צבע אחד תכלת יוצאת מתוך אותו צבע אדם וכשירוד למטה התרחק צבע אדם ונכנס לתוך אותו מקום שהוא הים ונצבע בגוון תכלת אותו אדם נכנס לתוך הים ונחלש גונו והופך לתכלת וזהו אלהים אבל אינו חזק כמו הראשון.</p>
<p>אוכם גוון דא⁷ נפיק מהתוכא דסומקא כד אתהתך ואתחלש לתתא בהתוכא דזוהמא ונחית לתתא ונפיק מההוא זוהמא גוון סומק מוזהמא תקיפא ומגו זוהמא תקיפא אתהדר לאוכם וכלא מההוא סומקא קדמאה (ס"א עלאה) אתהתך וכל דא אתברי בשני והאי אקרי אלהים אחרים</p>	<p>שחר צבע זה יוצא מהתוך האדם כשמתהתך ונחלש למטה בהתוך הזוהמא ויורד למטה ויוצא מאותה זוהמא צבע אדם מהזוהמא הקשה ומתוך הזוהמא הקשה הופך לשחר והכל מאותו האדם הראשון (העליון) התהתך וכל זה נברא בשני וזה נקרא אלהים אחרים.</p>
<p>האי אוכם איהו חשוך יתיר דלא אתחזי גוון דיליה מגו חשוכא בוצינא קדישא הכי אמר דהאי גוון אוכם חשוך באן אתר אצטבע אלא כד ההוא סומקא אתהתך בגו תכלא ואתערבו גוונין אתהתך התוכא דזוהמא לגו תהומי ואתעביד מתמן רפש ושיט כמה דאת אמר (שם נו כ) ויגרשו מימיו רפש ושיט ומגו ההוא שינא דתהומי נפק ההוא חשוך דאיהו אוכם ולא אוכם אלא חשוך יתיר הדא הוא דכתיב (בראשית א ב) וחשך על פני תהום אמאי אקרי חשך בגין דגוון דיליה חשוך ואחשיך אנפי בריין ודא איהו סומק ואוכם ובגין דא לא כתיב בשני כי טוב</p>	<p>השחר הוא יותר חשוך שלא נראה הגוון שלו מתוך החשך המנורה הקדושה כך אמר שהגוון השחר הזה החשוך באיזה מקום נצבע אלא כשאותו אדם מתהתך בתוך התכלת ומתערבים הצבעים מתהתך התוך הזוהמא לתוך התהומות ונעשה משם רפש ושיט כמו שנאמר (שם נו) ויגרשו מימיו רפש ושיט ומתוך אותו שיט של התהומות יוצא אותו חשך שהוא שחר ולא שחר אלא יותר חשוך זהו שכתוב וחשך על פני תהום למה נקרא חשך משום שהגוון שלו חשוך ומחשיך את פני הבריות וזהו אדם ושחר ומשום זה לא כתוב בשני כי טוב.</p>
<p>ואי תימא והא כתיב (שם לא) והנה טוב מאד דא מלאך המות והכא אמרת דלא אתמר בגיניה כי טוב אלא רזא דרוין הכא דהא ודאי מלאך המות איהו טוב מאד מאי טעמא בגין דהא כל בני עלמא ידעי דימותון ויתהדרון לעפרא וסגיאיין אינון דמהדרי בתיובתא למאריהון בגין דחילו דא ודחלי למחטי קמיה סגיאיין דחלי מן מלכא מגו דתליא רצועה</p>	<p>ואם תאמר והרי כתוב והנה טוב מאד זה מלאך המות וכאן אמרת שלא נאמר בגללו כי טוב אלא סוד הסודות כאן שהרי מלאך המות ודאי הוא טוב מאד למה משום שהרי כל בני העולם יודעים שימותו ויחזרו לעפר ורבים הם שחוזרים בתשובה לרבוונם משום פחד זה ופוחדים לחטא לפניו רבים פוחדים מהמלך מתוך שתלויה רצועה לפנייהם כמה טובה אותה</p>

¹ פי' גבורה (מ"מ).

² מצד הבינה, שהיא ג"כ נקראת אלהים (אור יקר). פי' בינה שתכלת שהיא מלכות מקבלת מגבורה ומבינה (מ"מ).

³ קרוב זה לזה אם כן אומר זהב הוא אודם הגבורה וכסף החסד עצמה (אור יקר).

⁴ פי' שאורות גבורה דד"א ירדו למלכות ואז נעשו גוון תכלא ומ"ש "ודא הוא אלהים" פי' מלכות אבל אינה תקיפא כגבורה (מ"מ).

⁵ דהיינו מלכות ים בחסד מים (אור יקר).

⁶ שמשנה האדום להיות דינו יפה, אמנם הוא סוף המדרגות שמכלה, ושמו יעיד עליו מפני שהוא במלכות המוציא הדין בפועל ומכלה (אור יקר).

⁷ פי' היא קליפ' שמסיגי הגבורה כמ"ש הרב ז"ל (מ"מ).

<p>לקמייהו כמה טבא ההיא רצועה לגבי בר נש דעבדת לון טבין וקשיטין ומתקנין בארחהיהו כדקא יאות ועל דא והנה טוב מאד מאד ודאי</p>	<p>רצועה אל האדם שעושה להם טובות ואמתות ומתקנים בדרכיהם כראוי ועל זה והנה טוב מאד מאד ודאי.</p>
<p>קנ"א</p>	
<p>רזא דרוזין דאוליפנא מגו בוצינא קדישא והנה טוב דא מלאך חיים מאד דא מלאך המות דאיהו יתיר אמאי מלאך המות איהו טוב מאד אלא כד ברא קודשא בריך הוא עלמא כלא הוה מתתקן¹ עד לא ייתי אדם דאיהו מלכא דהאי עלמא כיון דאתברי אדם עבד ליה מתתקן² בארחה קשוט³ דהא הוא דכתיב (קהלת ז כט) אשר עשה האלהים את האדם ישר והמה בקשו חשבונות רבים עבד ליה ישר ולבתר סרח⁴ ואטריר מגנתא דערן</p>	<p>סוד הסודות שלמדנו מתוך המנורה הקדושה והנה טוב זה מלאך החיים מאד זה מלאך המות שהוא יותר למה מלאך המות הוא טוב מאד אלא כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם הכל היה מתקן טרם שבא אדם שהוא המלך של העולם הזה כיון שנברא אדם עשה אותו מתקן בדרך אמת זהו שכתוב אשר עשה האלהים את האדם ישר והמה בקשו חשבונות רבים עשה אותו ישר ואחר כך סרח ונטרד מגן עדן.</p>
<p>גן עדן איהו בארעא⁵ נטיע באינן נטיען דנטע ליה⁶ קודשא בריך הוא כמה דאת אמר (בראשית ב ח) ויטע יהו"ה אלהים גן בעדן מקדם איהו נטע ליה בשמא שלים⁷ כגוונא עלאה⁸ לעילא וכל דיוקנין עלאין כלהו מרקמן ומתצירין בהאי גן עדן דלתתא ותמן אינן כרובים לאו אינן גליפין בגליפוי דבני נשא מדהבא או ממלה אחרא אלא כלהו נהורין דלעילא גליפין ומתצירין בציורא מרקמא עובדי ידי אומנא דשמא שלים דקודשא בריך הוא וכלהו מתקן תמן וכל דיוקנין וציורין דהאי עלמא כלהו מתצירין תמן וגליפין ומתחקקן תמן כלהו כגוונא דהאי עלמא</p>	<p>גן העדן הוא נטוע בארץ באותן נטיעות שנטע אותו הקדוש ברוך הוא כמו שנאמר ויטע ה' אלהים גן בעדן מקדם הוא נטע אותו בשם שלם כדוגמת עליון שלמעלה וכל הדיוקנאות העליונים כולם מרקמים ומצירים בגן העדן הזה שלמטה ושם הם הכרובים אינם חקוקים בחקיקות של בני אדם מזהב או מדבר אחר אלא כולם אורות שלמעלה חקוקים ומצירים בציור מרקם מעשה ידי אמן של השם השלם של הקדוש ברוך הוא וכולם חקוקים שם וכל הדיוקנאות והציורים של העולם הזה כולם מצירים שם וחקוקים ומתחקקים שם כולם כמו העולם הזה.</p>
<p>ואתר דא איהו מדורא לרוחין קדישין בין אינן דאתו להאי עלמא בין אינן דלא אתו להאי עלמא ואינן דומינין⁹ למיתי להאי עלמא⁹ כלהו רוחין מתלבשן בלבושין¹⁰ וגופין</p>	<p>ומקום זה הוא מדור לרוחות קדושות בין אותן שבאו לעולם הזה בין אותן שלא באו לעולם הזה והם עתידים לבא לעולם הזה כולן רוחות מלבשות בלבושים וגופים</p>

¹ ירצה שלא היה העולם מקולקל, ומקולל כמו שהוא עתה אלא היה מתוקן (אור יקר).

² לא היו מדות גשמיות אלו אלא היה ניצול מכל גרעון הגוף ומיניו (אור יקר).

³ שלא היה משקר כמו שהוא עתה משקר בסוד היותו מתלבש בקלי' שהוא הלביש עצמו בחטא, אלא "באורח קשוט" היה אמת במעשה אמת קיים מסתלק מן החיצונים (אור יקר).

⁴ היינו בקש כל אלו הדברים הגשמיים אשר לו, והלביש עצמו בוגף זה החצוני (אור יקר).

⁵ כלומר תדע מה אבד וממה נתגרש, שזהו עיקר המבוקש בדרוש זה "איהו בארעא" הן אמת המאמין שהגן יהיה ענינו מהגשם טועה "בארעא ודאי איהו" אמנם אינו גשם זה ודבריו כולם רוחניים, ויש חלק באקר מזדככת וחלק בגן עדן מתעבה, עד שדבק זה בזה בקצוות המזרח, אמנם מציאות בגן דק רוחני נמצא אל הצדיקים בכל מקומות ארץ ישראל בהגלות ה' את עניי בשר כענין גילוי מראת המלכים לבני אדם כדפי' בפרשת וירא (אור יקר). (אור יקר).

⁶ ממש לקח הקב"ה חלק רוחני וקשרו בגשם העולם הזה, ובו נטע והשריש כל הרוחניים בסוד ייחוד קב"ה ושכינתיה לא בסוד שם זה כל זה (אור יקר).

⁷ פי' הו"ה אלה"ם (מ"מ).

⁸ פי' כמו ג"ע שלמעלה (מ"מ).

⁹ ור"ל שבג"ע יש שם ג"כ נשמות שעדין לא באו לעולם הזה והם מזומנים לבוא (מ"מ).

¹⁰ פרשת אחרי מות סא ע"ב ועי' ז"ח שיה"ש נד ע"ג (לש"ו).

<p>ופרצופין כגוונא דהאי עלמא ומסתכלין תמן בזיו יקרא דמאריהון עד דאתיין להאי עלמא</p>	<p>ופרצופים כמו של העולם הזה ומסתכלות שם בזיו כבוד רבונם עד שבאות לעולם הזה.</p>
<p>בשעתא דנפקי מתמן למיתי להאי עלמא מתפשטין אינון רוחין מההוא גופא ולבושא דתמן ומתלבשין בגופא ובלבושא דהאי עלמא! ועבדין דיוריהון בהאי עלמא בלבושא וגופא דא דאיהו מטפה סרוחה</p>	<p>בשעה שיוצאות משם לבא לעולם הזה מתפשטות אותן רוחות מאותו גוף ולבוש של שם ומתלבשות בגוף ולבוש של העולם הזה ועושות מדורם בעולם הזה בלבוש וגוף הזה שהוא מטפה סרוחה.</p>
<p>וכד מטי זמניה למיהך ולנפקא מהאי עלמא לא נפיק עד דהאי מלאך המות אפשיט ליה לבושא דגופא דא כיון דאתפשט האי גופא מההוא רוחא על ידא דההוא מלאך המות אזלא ומתלבשא בההוא גופא אחרא² דבגנתא דעדן דאתפשט כד אתי להאי עלמא ולית חדו לרוחא בר בההוא גופא דתמן וחדוי על דאתפשט מהאי גופא דהאי עלמא ואתלבש בלבושא אחרא שלם³ כגוונא דהאי (נ"א דההוא) עלמא וביה יתיב ואזיל ואסתכל למנדע ברזין עלאין מה דלא יכיל למנדע ולאסתכלא בהאי עלמא בגופא דא</p>	<p>וכשמגיע זמנו ללכת ולצאת מהעולם הזה לא יוצא עד שמלאך המות הזה מפשיטו הלבוש של הגוף הזה כיון שנפשט הגוף מאותה רוח על ידי אותו מלאך המות הולך ומתלבש באותו גוף האחר שבגן עדן שממנו התפשט כשבא לעולם הזה ואין שמחה לרוח פרט לאותו הגוף של שם ושמח על שהתפשט מהגוף הזה של העולם הזה והתלבש בגוף אחר שלם כמו של (אותו) העולם הזה ובו יושב והולך ומתבונן בסודות העליונים מה שלא יכל לדעת ולהתבונן בעולם הזה בגוף הזה.</p>
<p>וכד אתלבשת נשמתא בההוא לבושא דההוא עלמא כמה עדונין כמה כסופין דילה תמן מה גרים לגופא דא לאתלבשא ביה רוחא הוי אימא ההוא דאפשיט ליה לבושין אלין וקודשא בריך הוא עביד טיבו עם בריין דלא אפשיט ליה לבר נש לבושין אלין עד דאתקין ליה לבושין אחרנין יקירין וטבין מאלין</p>	<p>וכשמתלבשת הנשמה באותו לבוש של אותו עולם כמה עדונים וכמה כסופים שלה שם מה גרם לגוף הזה להתלבש בו הרוח הוה אומר אותו מעשה שהפשיטו מהלבושים הללו והקדוש ברוך הוא עושה טוב עם הבריות שלא מפשיט מהאדם הלבושים הללו עד שמתקין לו לבושים אחרים נכבדים וטובים מאלה.</p>
<p>בר לאינון חייבי עלמא דלא אהדרו</p>	<p>פרט לאותם רשעי העולם שלא חזרו</p>

1

² מהש"כ שהם מחכמה הנה מהם נמשך לבושי דהנשמה, ומהפ"ר שהם מבינה הנה מהם נמשך לבושי דהרוח, ומהרפ"ח שהם מהדעת, הנה מהם נמשך לבושי דהנפש (כי הלבוש הוא לעולם ממדרגה יותר גבוה, ובסוד כנשר יעיר קנו כו' יפרוש כנפיו כו' (דברים לב יא) כמ"ש בדרושי מ"ן ומ"ד דרוש ח), והנה הם מתבררים ע"י עובדא ומלולא ורעותא דליבא שהוא הכוונה, כי ע"י עובדא מתברר ונתקן לבושי דהנפש, וע"י מלולא שהוא הדיבור מתברר ונתקן לבושי דהרוח, וע"י הרעותא דליבא שהוא הכוונה מתברר ונתקן לבושי דהנשמה כן נראה לי, וה"י יכפר, וע' פ' ויחי (רכו ע"ב) ופ' ויקהל (ר"י ריש ע"ב). ואלו הלבושים הנה הם החלוקא דרבנן אשר על ידה עולה הנשמה ליהנות מזוהר אור דאספקלריא המאירה, ובלתי זה אי אפשר לה לעלות וליהנות כלל וכמ"ש בפ' נח (סו ע"א), וע' פ' תרומה (קמא ע"ב וקמב ע"ב וקנ"נ ע"א ועוד בכ"מ), וע' עוד בפ' תזריע (מג רע"ב) שאמרו שם על אלו הלבושים שהם הצלמים דהנר"ג, ובההוא צלם אשתתפו יומין דבר נש ותליין ביה, ועל זה נאמר (תהלים טל ז) אך בצלם יתהלך איש, ובפ' אמור (קד רע"ב) אמרו שם עוד כי באותו הצלם הנה נברא כל א' ומתגדל בו ומתקיים בו, והוא נמשך עמו מעת ריקומו בטיפת הזווג דמ"ד ומ"ן דאביו ואימו, ובו הוא יוצא לעולם, ובו הוא מתקיים עד סוף כל ימי חייו, ע"ש ובפ' ויחי (רכז ע"א ושם ריז ע"ב) ובפ' שמות (יג ע"ב), כי באותו הצלם הנה בו נמשך עיקר כל מציאותו דכל א' (כללים ח"א קו ע"ד). פ' נח סו ע"א ויחי רכז ע"א ע"ב, רכו ע"ב, תרומה קמא ע"ב קנ ע"א, ויקהל רי ע"א ע"ב, פקודי רכז ע"ב רלא ע"א, פ' שלח קסט ע"ב, פנחס ריד סע"א, כי דרך אותו הלבוש מקבל כל תחתון את אור פני מלך חיים מהאור העליון שעליו, כי זולת אותו הלבוש אי אפשר לו לקבל את האור הגדול העליון. ואין הכוונה שהיא מצמצם את אור העליון עצמו, אלא שהוא מצמצם את זיו העליון המגיע להתחתון, והוא לבוש על התחתון כדי לצמצם את זיו העליון המגיע אליו (ביאורים ח"ב מט ע"א).

³ לקמן רי ע"א וע"ב, רכז ע"ב, שלח קסט ע"ב (לש"ו).

<p>בתיובתא שלימתא למאריהון דערטילאין אתו להאי עלמא וערטילאין יתובון תמן ונשמתא אזלא בכסופא לגבי אחרנין דלית לה לבושין כלל ואתדנת בהווא גיהנם דבארעא מנו ההוא אשא דלעילא ואית מנהון דמצפצי וסלקי ואלין אינון חייבי עלמא דחשבי בלבייהו תשובה ומיתו ולא יכילו למעבד לה אלין אתדנו תמן בגיהנם ולבתר מצפצי וסלקין</p>	<p>בתשובה שלימה לרבונם שמערטלים באו לעולם הזה ומערטלים ישובו לשם והנשמה הולכת בבושה כלפי אחרות כי אין לה כלל לבושים ונדונית באותו גיהנם שבארץ מתוך אותה האש שלמעלה ויש מהן שמצפצפות ועולות ואלו הם רשעי העולם שחשבו בלבם תשובה ומתו ולא יכלו לעשות אותה אלה נדונים שם בגיהנם ואחר כך מצפצפים ועולים.</p>
<p>חמי כמה רחמנותא דקודשא בריך הוא עם בריוהי דאפילו דאיהו חייבא יתיר והרהר תשובה ולא יכיל למעבד תשובה ומית האי בודאי מקבל עונשא על דאזיל בלא תשובה לבתר ההוא רעותא דשוי למעבד תשובה לא אעדיאת מקמי מלכא עלאה וקודשא בריך הוא אתקין להווא חייבא דוכתא במדורא דשאל ותמן מצפצפא תשובה דהא ההוא רעותא נחית מקמי קודשא בריך הוא ותבר כל גזיון (ס"א לבתר דקבל עונשיה ההוא רעותא טבא דשוי ההוא חייבא למעבד תשובה סלקא קמי מלכא עלאה ולא אעדיאת מתמן עד דקודשא בריך הוא אתקין להווא חייבא דוכתא במדורת שאל וכדין ההוא רעותא נחתא מקמי קודשא בריך הוא ותברת כל גזיון) דתרעי מדורי גיהנם ומטי להווא אתר דהווא חייבא תמן ובטש ביה ואתער ליה ההוא רעותא כמלקדמין וכדין מצפצפא</p>	<p>ראה כמה רחמנותו של הקדוש ברוך הוא עם בריותיו שאפילו שהוא רשע גדול והרהר תשובה ולא יכל לעשות תשובה ומת הרי ודאי מקבל ענש עד שהולך בלי תשובה אחר כך אותו הרצון ששם לעשות תשובה לא זז מלפני המלך העליון והקדוש ברוך הוא מתקן לאותו רשע מקום במדור השאול ושם מצפצף תשובה שהרי אותו רצון יורד מלפני הקדוש ברוך הוא ושובר כל השומרים (לאחר שקבל ענשו אותו רצון טוב שהניח אותו רשע לעשות תשובה עולה לפני המלך העליון ולא זז משם עד שהקדוש ברוך הוא מתקן לאותו רשע מקום במדור השאול ואז אותו רצון יורד מלפני הקדוש ברוך הוא ושובר את כל השומרים) של שערי מדורי הגיהנם ומגיע לאותו מקום שאותו הרשע שם ומכה בו ומעורר את אותו רצון כמקדם ואז מצפצפת</p>
<p>קנ"ב</p>	<p>אותה נשמה לעלות מתוך מדור השאול.</p>
<p>ההיא נשמתא לסלקא מנו מדורא דשאל ולית רעותא טבא דיתאביד מקמי מלכא קדישא ובגין כך זכאה איהו מאן דמהרהר הרהורין טבין? לגבי מאריה דאף על גב דלא יכיל למעבד לון קודשא בריך הוא סליק ליה רעותיה כאילו עביד דא לטב אבל רעותיה לביש לא בר הרהורא דכו"ם והא אוקמוה חברייא</p>	<p>ואין רצון טוב שנאבד מלפני המלך הקדוש ולכן אשרי אותו מי שמהרהר הרהורים טובים לרבונו שאף על גב שלא יכל לעשות אותם הקדוש ברוך הוא מעלה את רצונו כאלו עשה וזה לטוב אבל רצון לרע לא פרט להרהור של עובדי כוכבים ומזלות והרי פרשוה החברים.</p>

¹ ויקרא רכ ע"ב (הערת הזהר).

² הענין כי הרהור בנשמה והשכל, והקב"ה מחשבות מסודרות לפניו, לכך נוטל מחשבה ומחשיבה, אמנם הרהור רע מקומו בחיצונים, ואין מחשבה בחיצונים אלא מעשה לכך אין בהרהור כדי להדבק החיצונים בו, זולתי מחשבת עבודה זרה מפני שכופר בה', מפני שמודה בע"ז אם כן נשמתו יורדת אל החיצונים, ובנשמתו מתדבקות כל המחשבות ויורדות עמו, כיון שהם מחשבת עבודה זרה שמוסר נשמתו הדקה לחיצונים, והמחשבות הם דבקות בה (אור יקר).

<p>אינן דלא הרהרו תשובה! נחתי לשאול² ולא סלקי מתמן לדרי דרין עליהו כתיב (איוב ז טז) כלה ענן וילך בן יורד שאול לא יעלה על קדמאי כתיב (ש"א ב ו) יהו"ה ממית ומחיה³ מוריד שאול ויעל</p>	<p>אותם שלא הרהרו תשובה יורדים לשאול ולא עולים משם לדורי דורות עליהם כתוב (איוב ו) כלה ענן וילך בן יורד שאול לא יעלה על הראשונים כתוב ה' ממית ומחיה מוריד שאול ויעל.</p>
<p>אמר רבי יהודה דינא דעונשי דגיהנם הא אוליפנא דאיהו למידן תמן לחייביא על מה אתדנו⁴ כנורא דגיהנם אלא גיהנם איהו נור דליק יממי ולילי כנוונא דחייביא⁵ מתחממן כנורא דיצר הרע למעבר על פתגמי אורייתא בכל חמומא וחמומא דאינון מתחממן ביצר הרע הכי אתוקד נורא דגיהנם</p>	<p>אמר רבי יהודה דין של ענשי הגיהנם הרי למדנו שהוא לדון שם את הרשעים על מה נדונים באש הגיהנם אלא גיהנם היא אש דולקת ימים ולילות כמו שהרשעים מתחממים באש של יצר הרע לעבר על דברי התורה בכל חמום וחמום שהם מתחממים ביצר הרע כך בוערת אש הגיהנם.</p>
<p>זמנא חדא לא אשתכח יצר הרע בעלמא דאעילו ליה גו גושפנקא דפרזלא בנוקבא דתהומא רבא וכל ההוא זמנא כבה נורא דגיהנם ולא אתוקד כלל אהדר יצר הרע לאתריה שארו חייבי עלמא לאתחממא ביה שארי נורא דגיהנם לאתוקדא דהא גיהנם לא אתוקד אלא בחמימו דתוקפא דיצה"ר דחייביא ובההוא חמימו נורא דגיהנם אתוקד יממי ולילי ולא שכיד</p>	<p>פעם אחת לא נמצא יצר הרע בעולם שהכניסו אותו לתוך חותם ברזל בנקב תהום רבה וכל אותו זמן כבתה אש הגיהנם ולא בערה כלל חזר יצר הרע למקומו התחילו רשעי העולם להתחמם בו והתחילה אש הגיהנם לבער שהרי הגיהנם לא בוער אלא בחם של תקף היצר הרע של הרשעים ובאותו החם אש הגיהנם בוערת ימים ולילות ולא שוככת.</p>

¹ היינו נפשות נכרות מכל וכל, ואף אם הנשמה והרוח תתגלגל ותטיב אין להם יחס בנפש ההיא, והנפש נכרתת והם זוכין על ידי נפש אב ואם גשמיים שעשו לה, וענין כי הנפ שמהאופן בסוד ונוגה לו סביב כדפי' פעמים רבות, והרוח מהיצירה מחיה, והנשמה מכסא, והנה בין אלו המדרגות אין ראוי שיכנס חיצוני, ואם ח"ו יכנס יבדיל ויפרדי כאומרו ונרגן מפריד אלוף, ולזה אם ח"ו נכנס בין רוח ונפש חצוני, לעולם אין לנפש יניקה אלא מלמעלה, והיינו כריתתה שהבדילה בינה ובין הקדש כמה קליפות, כמה מדורי גיהנם, והרוח אין לו מנוחה, והנשמה ערומה, אלא יתגלגלו רוח ונשמה חזר וחטא והכרית הרי הרוח ג"כ נכרתת, והבדיל בין הכסא והחיה שהקליפות יכנסו בין הכסא לחיה, שהם נכנסות לעולם מטטרין ויכנסו בין חיה לאופן, ולזה יכולים שנים אלו ליכרת במעשה הרע, ואז נשארה נשמה שכולה גולה וסורה והיא מתגלגלת בסוד ההרכבה שמרכיבין אותה באילן קדוש כדפי' בתיקו"ז, ושם תעמוד אם תטיב, ואם לאו משנין אותה מבחי' אל בחינה עד שהיא יורדת מדרגה אחר מדרגה, מפני אריה אל פני שור, מפני שור אל פני נשר, לראות אם תטיב בזו או בזו, והיינו משנה פניו, ותשלכהו, כדפי' בתיקו"ז (אור יקר).

² בכמה מקומות בזה"ק (בזוהר חדש לך לך ובזו"ח רות ובזוהר תרומה ק"נ ע"ב) מבואר כי מי שיורד למדור השביעי שנקרא אבדון, והם כל אלו שאמרו בראש השנה (י"ז ע"א) שהם נידונים לדורי דורות, הנה הם אינם יוצאים משם לעולם (הקדו"ש כג ע"ג).

³ בסוד הגלגול, ועל ידי כך "מוריד שאול ויעל" ע"י נשמה ורוח שהטיבו כדפי' (אור יקר).
⁴ ירצה מה יחס לגהנם בדינם כדי שיהיה דינם בו, ולזה תריץ יחס אשר לגיהנם בעבירות כדמפרש ואזיל (אור יקר).

⁵ הענין שהיצר הרע הוא עצם הקלי', ומזונה מהדין העליון מה שישפיע דינם וכוח לדון, ומזון הקלי' הוא נהר דינור נגיד ונפיק מן קדמוהי, ומכאן נמשך בחינה אחר בחינה עד למטה ראש רשעים יחול, ובזה אש גיהנם מתלהב ושורף אחר שנשפע לו כח מהגבורה, והגבורה מתלהבת בדין ממה שהפגם עולה מהתחתונים, והיא כועסת על בני אדם, ומושך הידן למעלה, ודרך אותו הדין להלהיב נהר די נור ולהחזיק כח הקלי', והאסד חוטא מחמת יצר הרע המחטיאו, ויצר הרע מתגבר מצד החיצונים המתחזקים כדי שיחטא האסד ולא יתבטלו, והרי זה גלגל המתגלגל זה אחר זה, קליפות מגבירות היצר הרע, יצר הרע מחטיא אדם, אדם בחטאו מגביר דין הגבורה, הגבורה מגברת אש גיהנם, נמצא כל א' וא' נותן לחבירו וחבירו לחבירו וראש לכולם יצר הרע, אם היה יצר הרע בטל אין הגלגל הזה מתגלגל כלל (אור יקר).

<p>שבעה פתחין אינון לגיהנם ושבעה מדורין אינון תמן¹ שבעה זיני חייבין אינון רע בליעל חוטא רשע משחית לץ יהיר וכלהו לקבליהו אית מדורין לגיהנם כל חד וחד בדקא חזי ליה וכפום ההוא דרגא דחטא ביה ההוא חייבא הכי יהבין ליה מדורא בגיהנם</p>	<p>שבעה פתחים הם לגיהנם ויש שם שבעה מדורים שבעה מיני רשעים הם רע בליעל חוטא רשע משחית לץ יהיר וכנגד כולם יש מדורים לגיהנם כל אחד ואחד כראוי לו וכפי אותה מעלה שחטא בה אותו הרשע כך נותנים לו מדור בגיהנם.</p>
<p>ובכל מדורא ומדורא אית מלאך ממנא על ההוא אתר תחות ידא דדומה וכמה אלף ורבוא עמיה דדיינין לון לחייביא כל חד וחד כמה דאתחזי ליה בההוא מדורא דאיהו תמן</p>	<p>ובכל מדור ומדור יש מלאך ממנה על אותו מקום תחת ידו של דומה וכמה אלף ורבוא עמו שדנים את הרשעים כל אחד ואחד כראוי לו באותו מדור שהוא שם.</p>
<p>((ס"א אשא דגיהנם דלעילא מטי להאי גיהנם דלתתא) אשא דגיהנם לתתא מטי מנו אשא דגיהנם דלעילא ומטי להאי גיהנם דלתתא) ואתוקד בההוא אתערו דחמימו דחייביא דקא מחממי גרמיהו גו יצר הרע וכל אינון מדורין דליקין תמן</p>	<p>(אש הגיהנם שלמעלה מגיעה לגיהנם שלמטה) אש הגיהנם למטה מגיעה מתוך אש הגיהנם שלמעלה ומגיעה לגיהנם הזה שלמטה ובווערת באותה התעוררות החם של הרשעים שמחממים את עצמם תוך יצר הרע וכל אותם מדורים דולקים שם.</p>
<p>אתר אית בגיהנם ודרגין תמן דאקרו² צואה רותחת ותמן איהו זוהמא דנשמתין אינון דמתלכלכן מכל זוהמא דהאי עלמא ומתלבנן וסלקין ואשתארת ההוא זוהמא תמן ואינון דרגין בישין דאתקרון צואה רותחת אתמנן על ההוא זוהמא ונורא דגיהנם שלטא בההוא זוהמא דאשתארת</p>	<p>מקום יש בגיהנם ויש שם דרגות שנקראו צואה רותחת ושם היא זהמת הנשמות אותן שמתלכלכות מכל הזוהמא של העולם הזה ומתלבנות ועולות ונשארת שם אותה זוהמא ואותן דרגות רעות שנקראות צואה רותחת התמנו על אותה זוהמא ואש הגיהנם שולטת באותה זוהמא שנשארה.</p>
<p>ואית חייבין אינון דמתלכלכן בחובייהו תדיר ולא אתלבנן מנייהו ומיתו בלא תשובה וחטו והחטיאו אחרנין והוו קשי קדל תדיד ולא אתברו קמי מאריהון בהאי עלמא אל³ אתדנו תמן בההוא זוהמא ובההיא צואה רותחת דלא נפקין מתמן לעלמין⁴ אינון דמחבלין ארחייהו על ארעא ולא חישו ליקרא דמאריהון בהאי עלמא כל אינון אתדנו תמן לדרי דרין ולא נפקי מתמן</p>	<p>ויש רשעים אותם שמתלכלכים בחטאייהם תמיד ולא מתלבנים מהם ומתו בלי תשובה וחטאו והחטיאו אחרים והיו תמיד קשי ערף ולא נשברו לפני רבונם בעולם הזה אלו נדונים שם באותה זוהמא ובאותה צואה רותחת שלא יוצאים משם לעולמים אותם שמשחיתים דרכם על הארץ ולא חששו לכבוד רבונם בעולם הזה כל אלה נדונים שם לדורי דורות ולא יוצאים משם.</p>
<p>בשבת ובירחי ובזמני ובחגי בההוא אתר</p>	<p>בשבתות ובחדשים ובזמנים ובחגים</p>

¹ בעולמות בי"ע בכל הקליפות אשר שם, בהם הוא הדינין והעונשים ממש, כמ"ש בפ' פקודי (רמג ורמד, וכן שם מדף רסג עד סופו בהיכלות דהס"א שבבריאה, ובפ' בראשית דף מ בהמדורין דס"א שביצירה, ובפ' נח סב ע"ב, ופ' ויחי רלז ע"ב, ובפ' תרומה קנ ע"ב בהז' מדורין דגיהנם דהעשיה, ובפרט בזוהר חדש רות דף סב ע"א וע"ב עט ע"ב ובהנדפס ע"פ נוסח הגר"א הוא בדף י ודף יא) בארוכה שם, אך בהקליפין דאצילות הוא רק שרשם (דע"ה ח"ב נב ע"ב), ע' ענין הז' מדורי גיהנם בפרטות במדרש הנעלם רות (עט ע"ב) בארוכה ובמדרש תהלים (מזמור יא) ובמדרש כונן ובזוה"ק (פ' תרומה קנ ע"ב) ובכ"מ, ובגמרא עירובין (יט ע"א) ועוד באיזה ברייתות הובא בראשית חכמה שער היראה פ' י"ג ובכמה ספרים (דע"ה ח"ב סז ע"א).

² רנב ע"א רסה ע"ב פנחס רנח ע"א (הערת הזהר).

³ וישב קץ ע"ב (הערת הזהר).

⁴ הלשון הזה אינו מדוקדק שהרי לקמן אמר כיון דגופא אתאכל דינא דרוחא אשתכך, ואם כן מ"ש הכא דלא נפקי מתמן לעלמין וכן מ"ש בסמוך כל אינון אתדנו תמן לדרי דרין היינו בעוד שהגוף קיים אבל כיון שנתעכל הגוף ונעשה עפר דינא אשתכך מכלוא ואפשר שיש שכפי רשעתם נידונים לדרי דרין וכמרז"ל גיהנם כלה והם אינם כלים (מ"מ).

<p>נורא אשתכך ולא אתדנו אבל לא נפקי מתמן כשאר הייבין דאית להו נייחא כל אינון דמחללי שבתות וזמני ולא היישי ליקרא דמאריהון כלל בגין למטר לון אלא מחללי בפרהסיא כמה דאנון לא נטרי שבת וזמני בהאי עלמא הכי נמי לא נטריין ליה בההוא עלמא ולית לון נייחא</p>	<p>באותו מקום האש שוככת ולא נדונים אבל לא יוצאים משם כשאר הרשעים שיש להם מנוחה כל אותם שמחללים שבתות וזמנים ולא חוששים לכבוד רבונם כלל כדי לשמר אותם אלא מחללים בפרהסיה כמו שהם לא שמרו שבתות וזמנים בעולם הזה כך גם לא שומרים אותו בעולם הבא ואין להם מנוחה.</p>
<p>אמר רבי יוסי לא תימא הכי אלא נטרי שבת וזמני תמן בגיהנם בעל כרחייהו אמר רבי יהודה אלין אינון עכו"ם דלא אתפקדו דלא נטרי שבת בהאי עלמא נטרי ליה תמן בעל כרחייהו</p>	<p>אמר רבי יוסי אל תאמר כך אלא הם שומרים שבתות וזמנים שם בגיהנם בעל כרחם אמר רבי יהודה אלה אותם עובדי כוכבים ומזלות שלא הצטוו שלא שמרו שבת בעולם הזה שומרים אותה שם בעל כרחם.</p>
<p>בכל מעלי שבתא כד יומא אתקדש כרוזין</p>	<p>בכל ערב שבת כשמתקדש היום הכרוזים</p>
<p>קנא/א</p>	
<p>אזלין בכל אינון מדורי דגיהנם סליקו דינא דחייביא דהא מלכא קדישא אתיא¹ ויומא אתקדש² ואיהו אגין על כלא³ ומיד דינין אסתלקו⁴ וחייביא אית לון נייחא⁵ (וכל אינון מחללי שבתות וזמני בפרהסיא דינין סלקין מנייהו⁶) (נ"א ואפילו עכו"ם דלא אתפקדו למיטר שבת וזמני תמן נטריין בעל כרחייהו) אבל נורא דגיהנם לא אשתכך מעלייהו דלא נטרי שבת לעלמין וכל הייבי גיהנם שאלי עלייהו מאי שנא אלין דלית לון נייחא מכל הייבין דהכא אינון מאריהון דדינא תייבין לון אלין אינון חייבין דכפרו ביה בקודשא בריך הוא ועברו על אורייתא כלא בגין דלא נטרו שבת תמן בגין כך לית להו נייחין לעלמין</p>	<p>הולכים בכל אותם מדורי הגיהנם הסתלקו דיני הרשעים שהרי המלך הקדוש בא והיום מתקדש והוא מגן על הכל ומיד מסתלקים הדינים ויש לרשעים מנוחה (וכל אותם מחללי שבתות ומועדים בפרהסיא דינים מסתלקים מעליהם) (ואפילו עובדי כוכבים ומזלות שלא נצטוו לשמר שבתות ומועדים שם שומרים בעל כרחם) אבל אש הגיהנם לא שוככת מעל אלה שלא שמרו שבת לעולמים וכל רשעי הגיהנם שואלים עליהם מה שונים אלה שאין להם מנוחה מכל הרשעים של כאן ואותם בעלי הדין משיבים להם אלה הם הרשעים שכפרו בקדוש ברוך הוא ועברו על כל התורה משום שלא שמרו שבת שם לכן אין להם מנוחה לעולמים.</p>

¹ היינו גילוי קדושת השבת בסוד מלכות תפארת בינה, והיינו "מלכא" מלך במלכותו, "קדישא" מג' ראשונות", "אתיא" ומתגלה אורות בכל העולמות כולם, ומפחדו קליפות מתכנסות לנוק' דתהומא רבא, ולכך ראוי שגם בגיהנם יסלקו דינם, ואתיו לאו לגיהנם קאמר ח"ו (אור יקר).

² מקדושתו שאויר יום שבת בכל העולמות אינו מעין שאר יומין מפני גילוי שכינה בכל העולמות, נמצא יום בעצמו דהיינו גלגול בד' שניות הם מקודשות, והם זמן קדוש שאין זמן החול (אור יקר).

³ אפילו בחוץ מגין על הרעים שלא ידונו אותם והכרוזין האלו אינם קדושים שאין קדוש נכנס לגיהנם ומדורותיו, אלא הם כחות חצונים מתחת ממשלת הקדושים, משתלשלים ממדרגה אל מדרגה, לכן הם עושים כמאמר הממונים העליונים ומזהירים על השבת (אור יקר).

⁴ שאין דנים אותם וגהנם נח מזעפו (אור יקר).

⁵ ומתרפאין ממחלתם (אור יקר).

⁶ הם ב' ענינים, הא' דינים ומכות שמצערים אותם מלאכי חבלה, וזה מסתלק מהם, אבל השנית שהוא צער אש גהנם עצמו אינו נח, והטעם מפני שמלאכי חבלה מצד עצמם שובתים אמנם אש גהנם שהוא הבעיר בחמימות יצרו בשבתות שחלל אינו שובת בשבת (אור יקר).

<p>ואיננו חייבין כלהון נפקין מדוכתייהו¹ ואתייהיב לון רשו למהך למחמי בהו ומלאך חר די שמייה סנטריא"ל אויל ואפיק לההוא גופא דלהון ועייל ליה לניהנם לעיניהון דחייביא וחמן ליה דסלקא תולעינ² ונשמתא לית לה נייחא בנורא דניהנם</p>	<p>וכל אותם הרשעים יוצאים ממקומם ונתנת להם רשות ללכת ולראות אותם ומלאך אחד ששמו סנטריא"ל הולך ומוציא את אותו הגוף שלהם ומכניסו לגיהנם לעיני הרשעים ורואים אותו שמעלה תולעים ולנשמה אין מנוחה באש הגיהנם.</p>
<p>וכל איננו חייביא דתמן סחרין לההוא גופא ומכריזי עליה דא איהו פלניא חייבא דלא חייש ליקרא דמאריה כפר ביה בקודשא בריך הוא וכפר בכל אורייתא כלא ווי ליה טב ליה דלא יתברי ולא ייתי לדינא דא ולכסופא דא הדא הוא דכתיב³ (ישעיה סו כד) ויצאו וראו בפגרי האנשים הפשעים בי כי תולעתם לא תמות ואשם לא תכבה והיו דראון לכל בשר כי תולעתם לא תמות מן הגוף ואשם לא תכבה מן הנשמה והיו דראון לכל בשר והיו די ראון עד דכל חייבין דניהנם דתמן יימרון די ראייה דא</p>	<p>וכל אותם הרשעים ששם טובים את אותו הגוף ומכריזים עליו זהו פלוני הרשע שלא חשש לכבוד רבונו וכפר בקדוש ברוך הוא וכפר בכל התורה כלה אוי לו טוב שלא נברא ולא יבא לדין הזה ולבושה הזו זהו שכתוב ויצאו וראו בפגרי האנשים הפשעים בי כי תולעתם לא תמות ואשם לא תכבה והיו דראון לכל בשר כי תולעתם לא תמות מן הגוף ואשם לא תכבה מן הנשמה והיו דראון לכל בשר והיו די ראון עד שכל רשעי העולם של שם יאמרו די לראיה הזו.</p>
<p>רבי יוסי אמר ודאי הכי הוא בגין דשבת איהו לקבל אורייתא כלא ואורייתא איהי אש בגין דעברו על אש דאורייתא הא אש דניהנם דליק דלא שכיך מעלייהו לעלמין</p>	<p>רבי יוסי אמר ודאי כך זה משום ששבת היא כנגד כל התורה והתורה היא אש משום שעברו על אש התורה הרי אש הגיהנם דולק שלא שוכך מעליהם לעולמים.</p>
<p>אמר רבי יהודה לבתר כד נפיק שבתא אתי ההוא מלאך ומהדר ההוא גופא לקבריה ואתדנו תרווייהו דא לסטריה ודא לסטריה וכל דא בעוד דגופא קיימא על בורייה דהא כיון דגופא אתאכל לית ליה לגופא כל אלין דינין וקודשא בריך הוא (תהלים עח לח) לא יעיר כל חמתו כתיב ביה</p>	<p>אמר רבי יהודה לאחר כשיוצאת שבת בא אותו מלאך ומחזיר אותו גוף לקברו ונדונים שניהם זה לצדו וזה לצדו וכל זה בעוד שהגוף קיים על בריו שהרי כיון שהגוף נתעכל אין לגוף את כל הדינים הללו והקדוש ברוך הוא כתוב בו ולא יעיר כל חמתו.</p>
<p>כל חייבין דעלמא בעוד דגופא שלים בכל שייפוי גו קברא אתדנו גופא ורוחא כל חד דינא כדקא חזי ליה כיון דגופא אתעכל דינא דרוחא אשתכך מאן דאצטריך לנפקא נפיק ומאן דאצטריך למהוי עליהו נייחא אית לון נייחא ומאן דאצטריך למהוי קטמא ועפרא תחות רגלי דצדיקייא כל חד וחד כדקא חזי</p>	<p>כל רשעי העולם בעוד שהגוף שלם בכל איבריו בתוך הקבר נדונים גוף ורוח לכל אחד דין כראוי לו כיון שהגוף נתעכל דין הרוח שוכך מי שצריך לצאת יוצא ומי שצריך להיות עליהם מנוחה יש להם מנוחה ומי שצריך להיות עפר ואפר תחת רגלי הצדיקים כל אחד ואחד כראוי לו נעשה לו.</p>

¹ ממדורות שהם בהם וגהינם שובת, ואינו קשה להם לצאת משם אל מקום יותר תחתון, מפני שגהינם נח ואין בו אש אליהם כלל, ואורך המדורות וגבהם גוזמא האיך יוכלו להתפשט ממדור אל מדור אלא שמחליפין כח (אור יקר).

² שם מ"ב דיצירה, נעוץ סופן בתחילתן, אביגתן גימטריא 'תולע' 'שקוצית' גימטריא תולעת. וזהו סוד 'אל תראי תולעת יעקב' ואצל הרשעים נאמר 'כי תולעתם לא תמות ואשם לא תכבה' [שם ס"ו כ"ד], ובבוקר בכל יום מתעורר התולע הזה, שנאמר 'עולת תמיד' הפוך עולת ותמצא תולע, כי הוא המעלה הקרבנות בכל יום, עם ניצוצי טהרה ונשמות בני ישראל (עמק המלך ש"י פ"ו).

³ ריב ע"א (הערת הזהר).

<p>ליה אתעביד ליה</p>	
<p>ועל דא כמה טוב לון בין לצדיקי בין לחייבי למהוי גופא דלהון דביק בארעא ולא תעכלא גו עפרא לזמן קריב ולא למהוי בקיומא כל ההוא זמנא סגי בגין לאתדנא גופא ונפשא ורוחא תדיר (בכל יומא) דהא לית לך כל צדיק וצדיק בעלמא דלית ליה דינא דקברא² בגין דההוא מלאך דממנא על קברי קאים על גופא ודן ליה בכל יומא ויומא אם לצדיקים כך לחייבים על אחת כמה וכמה</p>	<p>ולכן כמה טוב להם בין לצדיקים בין לרשעים להיות גופם דבוק בארץ ולהרקב בתוך העפר לזמן קרוב ולא להיות בקיום כל אותו זמן רב כדי לדון גוף ונפש ורוח תמיד (בכל יום) שהרי אין לך כל צדיק וצדיק בעולם שאין לו דין הקבר משום שאותו מלאך הממונה על הקברים עומד על הגוף ודן אותו בכל יום ויום אם לצדיקים כך על אחת כמה וכמה לרשעים.</p>
<p>ובזמנא דגופא אתעכל ואתבלי בעפרא הא דינא אשתכך מכלא בר מאינון חסידי קיימין דעלמא דאינון אתחזון לסלקא נשמתהון לההוא אתר עלאה דאתחזי לון וזעירין אינון בעלמא</p>	<p>ובזמן שהגוף נרקב ונבלה בעפר הרי הדין שוכך מהכל פרט לאותם חסידים העמודים של העולם שהם ראויים להעלות נשמתם לאותו מקום עליון שראוי להם ומעטים הם בעולם.</p>
<p>כל אינון מתין דעלמא כלהו מתין על ידא דמלאכא מחבלא בר אינון דמיתו (די) בארעא קדישא (וכלהו מתין ע"י דמלאכא מחבלא דאיהו מלאך המות כל אינון מתין די בארעא קדישא) לא מתין על ידוי אלא על ידי דמלאכא דרחמי דשליט בארעא אמר רבי יצחק אי הכי מאי שבחא איהו למשה ולאהרן ומרים דכתיב בהו (במדבר לג לח דברים לד ה) על פי יהו"ה דאלין לא מיתו על ידא דההוא מלאך מחבלא ואת אמרת דכולי עלמא אינון דמתין בארעא דישראל לא מתין על ידוי דדא אמר</p>	<p>כל אותם המתים של העולם כולם מתים על ידי המלאך המשחית פרט לאותם שמתים בארץ הקדושה (וכלם מתים על ידי המלאך המשחית שהוא מלאך המות וכל אותם המתים שבארץ הקדושה) שלא מתים על ידו אלא על ידי מלאך הרחמים ששולט בארץ. אמר רבי יצחק אם כך מה השבח של משה ואהרן ומרים שכתוב בהם על פי ה' שאלה לא מתו על ידי אותו המלאך המשחית ואתה אומר שכל העולם אותם שמתו בארץ ישראל לא מתים על ידי זה. אמר</p>

¹ ריד ע"ב (הערת הזהר).

² לא די לו לאדם בכל התלאות הנוראות שעוברים עליו בכל ימי צבאו אשר בעוה"ז, אלא שגם בעולם הנפשות עלול הוא לכמה צירופים וליבוניים עד בואו למנוחתו, וכנודע מחרדת ר' יוחנן בן זכאי (ברכות כח ע"ב) ובזוה"ק (ויקהל ריא ע"ב וריב ע"א). ובפרט דינא דקיברא שאמרו בזוה"ק (תרומה קנא ע"א) דהא לית לך כל צדיק וצדיק בעלמא דלית ליה דינא דקברא ע"ש. ובזוה"ק (ויקהל קצט ע"ב) וכן בפ' נשא (קכו ע"ב) הז' דינין שעוברין על כל אדם ע"ש. וע' עוד בספר הגלגולים (דפוס פרעמישלא פ' נט ופ' סט ושם פ' לח ופ' נה ובכ"מ שם), מענין הדינין של האדם אחר פטירתו. וכ"ז הוא מסבת הזוהמא והרע רח"ל (דע"ה ח"ב יג ע"ב).

ע' ספר הכונות הישן (דפוס שנת ת"פ): ענין חיבוט הקבר מה עניינו, וענין הרשעים שאינם יודעים שמים. דע כי כל הנשמות היו כלולות באדם הראשון קודם שחטא, וכמו שביארנו בדרושים כמה פעמים, והנה כשחטא - נשרו איבריו ממנו, והם אותם הנשמות שהיו תלויות בו, ונפלו לקליפות, ולא נשארו באדם הראשון רק בחינת מאה אמה, כמבואר אצלנו במקומו (שעה"פ פר' בראשית דרוש ב). הנה לא כל הנשמות שוות, כי אין הפגמים שווין, כי האיברים שנמצאו יותר באותו החטא שחטא אדם הראשון, הם נפלו יותר בתוך הקליפות מן האיברים האחרים שלא היתה ידם במעל כל כך כמו אחרים, כי ודאי שאין כל הנשמות שוות, כי יש נשמה שחפצה ורצתה יותר באותו החטא מהאחרת. ונמצא כי כפי פגם הנשמות, במדרגה ההיא עצמה נפלו אל הקליפות. והנה גם כן צריך שתדע שהוא קרוב אל הנזכר, והענין, כי יש אדם בליעל בחיצוניים ויש בו גם כן איברים רבים, וכפי מציאות שיש באדם הראשון בחטאו, כנגדם אותם האיברים של סטרא אחרא, הם לקחו אותם הנשמות והלבישום מן הקליפות ההם, כי בודאי אין הדבר על צד המקרה וההזדמן, כי הכל בהשגחה פרטית ובשיקול גדול במאזני צדק. ולא כל הקליפות יכולות ליגע באדם, רק אותם שהם מבחינת מקום הפגם ההוא שפגם אדם הראשון על ידי חטאו. והמבין יוכל להבין זה מדעתו על נקלה, ולכן אין להאריך בזה וכו'.

קנא/ב	
<p>ליה הכי הוא ודאי ושבחה דמשה אהרן ומרים הוה יתיר מכל בני עלמא! דאינון מיתו לבר מארעא קדישא דמשה אהרן ומרים לבר מארעא קדישא מיתו וכלהו מיתו על ידא דההוא מחבלא בר אינון משה ואהרן ומרים דלא מיתו אלא על ידא דקודשא בריך הוא אבל אינון דמתין בארעא קדישא לא מתין על ידא דההוא מחבלא דהא ארעא קדישא לא קיימא ברשו אחרא אלא ברשו דקודשא בריך הוא בלחודוי</p>	<p>לו כך הוא ודאי והשבח של משה אהרן ומרים היה יותר מכל בני העולם שהם מתו מחוץ לארץ הקדושה שמשה אהרן ומרים מתו מחוץ לארץ הקדושה וכולם מתו על ידי אותו המשחית פרט למשה אהרן ומרים שלא מתו אלא על ידי הקדוש ברוך הוא אבל אותם שמתים בארץ הקדושה לא מתים על ידי אותו המשחית שהרי הארץ הקדושה אינה עומדת ברשות אחרת אלא ברשות הקדוש ברוך הוא לבדו.</p>
<p>ועל דא כתיב (ישעיה כו יט) יחיו מתוך נבלתי יקומון הקיצו ורננו שוכני עפר וגו' יחיו מתוך אלין דמתין בארעא קדישא דאינון מתין דיליה ולא מאחרא דלא שלטא תמן סטרא אחרא² כלל ועל דא כתיב מתוך נבלתי יקומון אינון דמיתו בארעא נוכראה אחרא על ידא דההוא מחבלא</p>	<p>ולכן כתוב יחיו מתוך נבלתי יקומון הקיצו ורננו שוכני עפר וגו' יחיו מתוך אלו שמתים בארץ הקדושה שהם מתים שלו ולא מאחר שלא שולט שם הצד האחר כלל ולכן כתוב מתוך נבלתי יקומון אותם שמתו בארץ נכריה אחרת על ידי אותו המשחית.</p>
<p>ועל דא אקרון נבלה מה נבלה מטמאה במשא אוף אינון דמתין לבר מארעא קדישא מטמאין במשא (נ"א במגע) ועל דא אינון נבלה כל שחיטה דאיפסיל אקרי נבילה בגין שחיטה הא אידי מסטרא אחרא ומיד דאיפסיל שריא עלה סטרא אחרא ובגין דאידי דיליה ושריא</p>	<p>ולכן נקראו נבלה מה נבלה מטמאה במשא אף אותם שמתים מחוץ לארץ הקדושה מטמאים במשא (במגע) ולכן הם נבלה כל שחיטה שנפסלה נקראת נבלה משום ששחיטה זו היא מצד האחר ומיד כשנפסל שורה עליו הצד האחר ומשום</p>

¹ הוה מצי לתרוצי דהם מתו על פי ה' בנשיקה ועדיפי ממתי ארץ ישראל שמתים על ידי מלאכא דרחמי אלא לסברת רבי יצחק דמדמי להו אהדיי קא מתרע, ומש דלא מתו אלא ע"י דקבה, פי' מלאכא דרחמי קרי ליה הכי וכן בסמוך אמר אלין מתין דבארעא קדישא דאינון מתין דיליה הרי שגם מתי א"י קרי להו מתים דיליה (מ"מ).

² היינו נוספת על חטא קליפת אדם הראשון מה שירדו המדרגות אל ל"ט קללות כנודע שהם שולטות אפילו בארץ ישראל ומה שנאמר בחוצה לארץ דשלטא סטרא אחרא היינו הקלי' והשרים הטמאים נוסף על טומאת אדם הראשון וזה פשוט ועתה ראוי שנדבר במעלות שבין מיתת ארץ ישראל לחו"ל, ונאמר שהם ד' מדרגות דרך כלל, בזולת שהם רבות מאד מאד כפי שנוי מדרגות וכשרון המעשה ועתה דרך כלל אחר שלא יהיה לשום א' מד' מדרגות אלו חשבון במעשה הרע כלל, כי זה ישכר ויענש כל א' וא' כמעשהו, בתוספת יושבי חו"ל על יושבי הארץ מפני שארץ ישראל מכפרת יתחלקו לד' מעלות: הא' משובחי ארץ ישראל. הב', שאר יושבי א"י. הג', משובחי חו"ל. הד', שאר יושבי חו"ל. וזה הכל בעם ה' הקדוש, המעלה הראשונה משובחי ארץ ישראל אלו לא יצדק בהם לשון המות כלל אלא דרך שתוף השם, אמנם עליהם נאמר גויעה והם משל לאיש השוכב על ערשו כלוא בבית לא יצא ולא יבוא, כך האיש המשובח אף בשרו ישכון לבטח כענין ר' אלעזר שעמד כך שנה בלי קבורה קיים כדאיתא במסכת ב"מ, וכענין אחא בר יאשיה דגששיה וכמה יחידים בדורות ומכללם בתוספת מעלה האבות, וזה מפני שקדשו עצמו במותר להם אפילו הרהור, וכמו שאמר וקרוב עצמות קנאה וכו', והכל דרך א' ואלו אינם מתים, וקרובים לעמלה זו היא מעלת הקדושים המתים בחו"ל כענין יעקב, ולזה לא מנע עליית גופו לא"י שהיה יודע שאין תביעה לחיצוניעליו שלא נהנה ממנו, וכזה היה קדושת רבי בשעת פטירתו כשזקף עשר אצבעותיו, כל קדוש וקדוש כפי מעלתו, אלא שנלמוד מאלו לאלו כפי כח העיון והמעלתם, וכמעלתם מעלה מרע"ה שנתעסק הקב"ה בקבורתו, וכמעלת מיתת אהרן ומרים, הכל מעלה א' מפני קדושתם אלא שכבר הקדמתי שבכל מעלה כמה מעלות טובות, ואלו אינם חייבים כליון הגוף בעפר מפני שברחו להם מעון אדה"ר, טהרו עצמן ממנו כל האפשר ונעשו מרכבה עליונה, וגופם קיים ולא מתו אלא גוועו כדפי', והם ישני עפר כדמפרש בשמעתין. המעלה השלישית היא מעלת מתי ארץ ישראל שהם אינם חייבים לקליפה מה שנוזנו ממעדני עולם, מפני שלא אכלו מדילה, שהרי אר"י מזונותיה ופרנסתה תחת יד ורשות הבורא לכך כשתבוא לדרוש מה אכלו יאמר וכי מדילכוך אכל ושתה מדילי אכל ושתה (אור יקר).

<p>עלה אקרי נבלה ורזא דא (ש"א כה כה) (ס"א כשמו כן הוא) נבל הוא ונבל שמו ונבלה עמו ונבלה עמו.</p>	<p>שהיא שלו ושורה עליה נקרא נבלה וסוד זה (כשמו כן הוא) נבל הוא ונבל שמו ונבלה עמו.</p>
<p>ועל דא בכל אתר דאיהו שריא אקרי נבלה מנוול דא לא שריא אלא באתר פסילו ועל דא שחיטה דאפסיל הא דיליה הוא ואקרי על שמייה ובגין כך מתין דאינון לבר מארעא קדישא תחות רשו אחרא ושריא עלייהו סטרא אחרא אקרין נבלה</p>	<p>ולכן בכל מקום שהוא שורה נקרא נבלה המנוול הזה לא שורה אלא במקום פסול ולכן שחיטה שנפסלה היא שלו ונקראת על שמו ולכן המתים מחוץ לארץ הקדושה תחת רשות אחרת ושורה עליהם הצד האחר נקראים נבלה.</p>
<p>הקיצו ורננו שוכני עפר שוכני דיירין דמיכין ולא מתין ומאן אינון דמיכין דחברון דאינון לא מתין אלא דמיכין ועל דא כתיב בהו גויעה כמאן דגווע ואית ביה קיומא לאנערע אוף הכי אינון ארבע זוגי דחברון דמיכין אינון ולא מתין וכלהו קיימו בקיומיהו באינון גופין דלהון וידעי סתרין גניזין יתיר משאר בני נשא גניזין הוו תמן גו פתחא דגן עדן אינון גופין דלהון ואלין אינון שוכני עפר ועל דא כל אינון דנפקי נשמתיהו בארעא קדישא לא נפיק על ידי דההוא מחבלא ולא שלטא תמן אלא על ידי דמלאכא דרחמי דארעא קדישא קיימא בעדביה</p>	<p>הקיצו ורננו שוכני עפר שוכני דירים ישנים ולא מתים ומי הם ישני חברון שהם לא מתים אלא ישנים ולכן כתוב בהם גויעה כמי שגווע ויש בו קיום להתנער אף כך אותם ארבע זוגות של חברון ישנים הם ולא מתים וכולם עומדים בקיומם באותם הגופות שלהם ויודעים סתרים גנוזים יותר משאר בני אדם גנוזים היו שם תוך פתח הגן עדן אותם הגופים שלהם ואלה הם שוכני עפר ולכן כל אותם שיצאה נשמתם בארץ הקדושה אינה יוצאת על ידי אותו המשחית ולא שולט שם אלא על ידי מלאך הרחמים שהארץ הקדושה עומדת בגורלו.</p>
<p>אתר אית בישובא דלא שלטא ביה ההוא מחבלא ולא אתיהיב ליה רשו לאעלא תמן וכל אינון דדיירי תמן לא מתין עד דנפקין לבר מקרתא ולית לך בר נש מכל דדיירין תמן דלא מתין וכלהו מתין כשאר בני נשא אבל לאו במתא מאי טעמא בגין דלא יכלין למיתב תדיר במתא אלא אלין נפקין ואלין עאלין ועל דא כלהו מתין</p>	<p>יש מקום בישוב שלא שולט בו אותו משחית ולא נתנת לו רשות להיכנס לשם וכל אותם שדרים שם לא מתים עד שיוצאים מחוץ לעיר ואין לך אדם מכל הדירים שם שלא מתים וכולם מתים כמו שאר בני אדם אבל לא בעיר למה משום שלא יכולים תמיד לשבת בעיר אלא אלה יוצאים ואלה נכנסים ולכן כולם מתים.</p>
<p>מאי טעמא לא שלטא תמן ההוא מלאך מחבלא אי תימא דלא קיימא ברשותיה הא ארעא קדישא¹ דלא קיימא ברשו אחרא ומתין בההוא אתר אמאי לא מתין אי תימא בגין קדושה לית אתר בקדושה בכל ישובא כגוונא דארץ ישראל ואי תימא בגין ההוא גברא² דבני לה כמה בני נשא הוו דזכותיהון יתיר מדיליה אמר רבי יצחק אנא לא שמענא ולא אימא</p>	<p>למה אין שולט שם אותו מלאך המשחית אם תאמר שלא עומדת ברשותו הרי ארץ הקדש שלא עומדת ברשות אחרת ומתים באותו מקום למה לא מתים אם תאמר משום קדושה אין מקום בקדושה בכל הישוב כמו ארץ ישראל ואם תאמר משום אותו איש שבנה אותו כמה בני אדם היו שזכותם יתרה משלו אמר רבי יצחק אני לא שמעתי ולא אמר.</p>

¹ והמוות אינה נמנעת מפני זה, שכבר נכנס העולם בקליפת חטא אדם הראשון ועדיין לא נתקן (אור יקר).
² והרי הם צדיקים ולא זכו להסתלק מהם לבדם המוות כש לאחרים, וזה ע"י זכות מעט שהראם את מבואר העור, זכה שידחה המוות מן המקום ההוא מכל וכל, זהו אי אפשר. ודאי אתר דא לא שליט עליה מלאך המות החיצוני שאלמלא היה שולט היה ממת, א"כ הוא ביתרון מכל חו"ל. וא"ת ימותו על ידי מלאך קדוש כבני ארץ ישראל, ז"א "וקב"ה וכו'" (אור יקר).

<p>אתו שאילו ליה לרבי שמעון אמר לון ודאי ההוא אתר לא שלטא עליה מלאך המות וקודשא בריך הוא לא בעי דבההוא אתר ימות בר נש לעלמין! ואי תימא דקדם לבן? בההוא דוכתא עד לא אתבני מיתו ביה בני נשא לאו הכי אלא מיומא דאתברי עלמא אתתקן ההוא אתר לקיומא ורזא דרוזין הכא לאינן דמסתכלי ברזא דחכמתא</p>	<p>באו ושאלו את רבי שמעון אמר להם ודאי שאותו מקום לא שולט בו מלאך המות והקדוש ברוך הוא לא רוצה שבאותו מקום ימות אדם לעולמים ואם תאמר שקדם לכן באותו מקום טרם שנבנה מתו בו בני אדם לא כך אלא מיום שנברא העולם התתקן אותו מקום לקיום וסוד הסודות כאן לאותם המתבוננים בסוד החכמה.</p>
<p>כד ברא קודשא בריך הוא עלמא ברא ליה ברזא דאתון³ ואתגלגלו אתון וברא עלמא בגלופי דשמא קדישא אתגלגלו אתון ואסחרו עלמא בגלופי וכד אתגלי ואתפשט עלמא ואתברי והו אתון סחרן למברי אמר קודשא ברוך הוא דיסתיים ביו"ד אשתארת את ט' (ס"א יתגלגלו אתון ואסחרו עלמא בגלופי דשמא קדישא וכד אתגלגלו אתון והו סחרן למברי אמר קודשא בריך הוא די אסתיים ביו"ד אשתארת את ט' בלחודהא) בההוא דוכתא</p>	<p>כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם ברא אותו בסוד האותיות והתגלגלו האותיות וברא את העולם בחקיקות השם הקדוש התגלגלו האותיות וסובבו את העולם בחקיקות וכשהתגלה והתפשט העולם ונברא היו האותיות סובבות כדי לברא אמר הקדוש ברוך הוא שיסתים ביו"ד נשארה האות ט' (יתגלגלו האותיות וסבבו את העולם בחקיקת השם הקדוש וכאשר התגלגלו האותיות והיו מסובבות לברא אמר הקדוש ברוך הוא די יסתים ביו"ד נשארה אות ט' לבדה) באותו מקום</p>
<p>קנב/א</p>	
<p>תליא באוירא כיון דאמר קודשא בריך הוא די יסתיים ביו"ד אשתארת את ט' בלחודהא תליא באוירא על גבי ההוא דוכתא ט' איהו את דנהירו חייך בגין כך מאן דחמי ט' את בחלמיה סימנא טבא הוא ליה⁴ וחייך אתתקנו ליה ועל דא בגין דהוה ט' תליא על גב ההוא אתר לא שלטא ביה מותא</p>	<p>תלויה באויר כיון שאמר הקדוש ברוך הוא שיסתים באות יו"ד נשארה אות ט' ת' בלבדה תלויה באויר על גבי אותו מקום ט' היא אות של אור החיים ולכן מי שרואה ט' בחלומו סימן טוב הוא לו וחיים נתקנו לו ולכן משום שהיתה ט' תלויה על אותו מקום לא שולט בו המות.</p>
<p>כד בעא קודשא בריך הוא לקיימא עלמא זריק חד צרורא גו מיא גליף ברזא דע"ב (ג"א דכ"ב) אתון ומתמן שארי למיהך ההוא צרורא ולא אשכח אתר לאתקיימא ביה בר ארעא</p>	<p>כשרצה הקדוש ברוך הוא להעמיד עולם זרק צרור אחד לתוך המים חקוק בסוד של ע"ב (של כ"ב) אותיות ומשם התחיל ללכת אותו צרור ולא מצא מקום לעמד בו פרט</p>

¹ ולזה אינו שולח שם מלאך קדוש להמית ואינו מקדושת ישובי הארץ אלא ממעלת המקום, וז"ש "לא בעי דבההוא אתר" מצד המקום "ימות ברנש" אפילו שאינו קדוש מצד עצמו, ולא יספקי לו אריכות הימים אלא "לעלמין" אלו היה אפשר לו בתוך המקום המוגבל ההוא, אלא שגורם להם צאתם מן המקום כדפי' לעיל (אור יקר).

² תחלה הענין בבונה העיר ויקשה לך כמו שהקשה לעיל כמה בני נשא דזכותיהון וכו', ואם תאמר והרי זכות גרם לאדם ואין אנו יכולים להכחיש שמפני שהראם את מבוא העיר גרם לו, אפשר לומר שהמקום סגולתו היה מו' ימי בראשית, אמנם שיגרום לו שלא יבנה במקום אחר, ויבא לבנות תחת רשות אותו האות כדמסיק, וזה גרם זכות ויראם, אבל לא שהיו קודם מתיים ועל ידו זכה שלא ימותו עוד שזה אינו, וזהו שאמר "לאו הכי אלא מיומא דאתברי עלמא" סגולה זו אל המקום הזה וזכותו הביאו לבנות תחת (אות) מבט האות המחייבת החיים כדפי' (אור יקר).

³ מקץ רד ע"א (הערת הזהר).

⁴ עי' לקמן רל ע"א. ועי' עמק המלך (ש"י פ"א): הטי"ת הוא יסוד שהוא מדה תשיעית. וגם אמרו חז"ל הרואה ט' בחלום חיים מזומנים לו, כי הוא [יסוד] נקרא חי העולמים, כנודע טעמו, בשער עולם התהוה, וטי"ת הוא גם כן אותיות טוב, וטוב וחיים הכל אחד הוא, כנדרש במדרש בראשית רבה [פרשה ט' ה']. והנה טוב זה מלאך חיים, וגם עיר לוז היא נבנה על מקום אות ט' השולטת על אותו המקום, לכן אין בה מיתה להדרים בתוכה.

<p>קדישא (נ"א בבי מקדשא) ומיא הוו אזלין אבתריה עד דמטא ההוא צרורא תחות המזבח ותמן אשתקע ואתקיים כל עלמא</p>	<p>הארץ הקדושה (בבית המקדש) והמים היו הולכים אחריו עד שהגיע אותו צרור תחת המזבח ושם נשקע והתקים כל העולם.</p>
<p>ואי תימא אי הכי דבההוא אתר שריין חיים אמאי לא אתבני תמן בי מקדשא למיהב חיין ליתבהא אלא הכא בהאי אתר אתקיים בגין את חד דשריא עליה בבי מקדשא כל אתוון כלהו שארן ביה ובהו אתברי איהו בלחודוי כגוונא דכל עלמא</p>	<p>ואם תאמר אם כך שבאותו מקום שורים חיים למה לא נבנה שם בית המקדש לתת חיים ליושביה אלא כאן במקום הזה התקיים משום אות אחת ששורה עליו בבית המקדש כל האותיות כולן שורות בו ובהם נברא הוא לבדו כמו שכל העולם.</p>
<p>ותו דארעא קדישא (נ"א בי מקדשא) יהיב חיין וכפרה ליתבהא בההוא עלמא ואתר דא לאו הכי יהיב חיין לההוא אתר בהאי עלמא! ולא בעלמא דאתי ובי מקדשא בהפוכא מתמן בגין דאית חולקא לישראל בההוא עלמא ולא בעלמא דא ועל דא קיימא בי מקדשא לכפרא חובין ולמזכי לון לישראל לעלמא דאתי</p>	<p>ועוד שהארץ הקדושה (בית המקדש) נותנת חיים וכפרה ליושביה באותו העולם ומקום זה לא כך נותן חיים לאותו מקום בעולם הזה ולא בעולם הבא ובית המקדש בהפך משם משום שיש חלק לישראל באותו עולם ולא בעולם הבא ולכן עומד בית המקדש לכפר חטאים ולזכות את ישראל לעולם הבא.</p>
<p>תא חזי טי"ת נהירו דחיין בכל אתר ועל דא פתח בה קרא כי טוב דכתיב (בראשית א ד) וירא אלהים את האור כי טוב מהאי את (נ"א מאתר דא) עריק מלאכא מחבלא לא תימא עריק אלא דלא אתייהיב ליה רשו לאעלא תמן</p>	<p>בא וראה טי"ת אור של חיים בכל מקום ולכן פתח בה הכתוב כי טוב שכתוב וירא אלהים את האור כי טוב מהאות הזו (ממקום זה) בורח מלאך המשחית אל תאמר בורח אלא שלא נתנת לו רשות להיכנס לשם.</p>
<p>את דא משניא² מאת ק' ק' לא³ מתישבא (נ"א מאת ח' ח' לא מתישבא) כלל בדוכתא בעלמא וסימניך (תהלים קמ יב) איש לשון בל יכון בארץ את טי"ת אתי שבא בכל דוכתא ואתתקנת לאתישבא כדקא יאות ובגין כך בכל דוכתא דאת טי' תמן לית ישובא לאת ק' תמן לאתישבא ביה ועל דא אתר דא לא שלטא ביה כלל סטרא אחרא ויהיב חיים דהאי עלמא ליתבי תחותיה דאת דא ולא יפוק לבר וכד נפיק לבר אית רשו לסטרא אחרא לשלטא ביה כמה דאת דא שלטא באתר דא</p>	<p>האות הזו משנה מהאות ק' ק' לא מתישבת (מאות ח' ח' לא מתישבת) כלל במקום בעולם וסימנך איש לשון בל יכון בארץ האות טי"ת מתישבת בכל מקום ומתתקנת לשבת כראוי ולכן בכל מקום ששם אות ט' אין ישוב לאות ק' שם להתישב בו ולכן במקום הזה לא שולט כלל הצד האחר ונותן חיים של העולם הזה ליושבים תחת האות הזו ולא יצא החוצה וכשיוצא החוצה יש רשות לצד האחר לשלט בו כמו שאות זו שולטת במקום זה כך גם שולטת אות אחרת במקום הגיהנם ומיהי האות ק'.</p>

¹ בראשית נ ע"א לקמן רל ע"א (הערת הזהר).

² והטי"ת באדם הוא הלז והוא אחות לבן הארמי שהוא חיל"ת בסוף בנות ח"ת, וכן למטה קליפת השום מפסיק ביניהם וכשנתגלג באלב"ם אתיהיבו ט"ר ביחד (עי' ח"א ר"ד א' - נראה מהרד"ל) ברזא דטוב עם מאד. וכו"ה ברזא דאליהו נחשא דחיים לכן ויקנא לאלהיו קנא כו' וזהו קנא לאדם וכן באדם ב' נחשים כו' וח"ק ג"כ ביחד והוא שכינו של טי"ת שם והוא בהיפוכא וע"ל ק"פ ב' (עי' בליקוטים שבסוף הספר) (יהל אור).

³ והוא בעל מחלוקת ועליו אמרו שקר אין לו רגלים בשביל רגל הק' משא"כ טי"ת שהוא מיושב תחתיו מלבן רחב והוא איש טוב רודף שלום שהקוף פושט לשונו [ולשונום תהלך בארץ. הרמ"ש] וזנבו לתהומא משא"כ ט' שכופף לשונו לתוכו וז"ס והיה פי' ראשו בתוכו כו' לא יקרע דלא שליט בי' מחלוקת והבדל ובהבדלה אתברי גיהנם וט' וק' אינן בענין עה"ב אלא בחיי עוה"ז ולכן שם לא שליט מ"ה. והלז של אדם לא טעים מע"ה טור ולכן נשאר בסט' דטוב וכן בארץ וכן בעופות החול לפי שכולן כלולין ב אסד וכן אליהו ונק' בתואל אל שם בית אל ושהוא לז (יהל אור).

<p>הכי נמי שלטא את אחרא באתר דגיהנמ ומאן איהי את קי¹</p>	
<p>ובספרא דרב המנונא סבא כאן הן שתי אותיות ח' ט' ולכן לא היו כתובות בתוך אבני שהם ואבני מלואים ומשבטי ישראל נמנעו שתי האותיות הללו כדי שלא רשום בתוכם ח"ט.</p>	
<p>באתר דבי מקדשא תליין כל אתון דאלפא ביתא ברזין גליפן דשמהן קדישין קשירין מרקמן עליה וכל עלמא דלעילא ותתא כלא ברזא דאתון⁴ מתחממן (נ"א מתחקקן) וגליפא ורזין דקודשא (ס"א דשמא קדישא) עלאה עלייהו אתגליף</p>	<p>במקום בית המקדש תלויים כל אותיות האלף בית בסודות חקוקים של שמות קדושים קשורים רקומים עליו וכל העולם שלמעלה ומטה הכל בסוד של אותיות מתחמות (חקוקות) וגלופות וסודות הקדשה (השם הקדוש) העליונה נחקק עליהם.</p>
<p>במשכנא אתגליפו ואתצירו אתון כדקא חזי דהא בצלאל הוה ידע חכמתא לצרפא אתון⁵ דאתבריאוו בהו שמיא וארעא ועל חכמתא דיליה (נ"א דא) אתבני משכנא על ידיה ואתבריר מכל עמא דישראל וכמה דאיהו אתבריר לעילא הכי בעא קודשא בריך הוא דיתבריר לתתא</p>	<p>במשכן נחקקו והצטירו האותיות כראוי שהרי בצלאל היה יודע את החכמה לצרף אותיות שבהן נבראו שמים וארץ ועל חכמתו (זו) נבנה המשכן על ידו ונבחר מכל עם ישראל וכמו שהוא נבחר למעלה כך רצה הקדוש ברוך הוא שיבחר למטה.</p>
<p>לעילא כתיב (שמות לא ב) ראה קראתי בשם בצלאל לתתא (שם לה ל) ראו קרא יהו"ה בשם בצלאל ושמיה ברזא עלאה אקרי הכי בצלאל בעל אל ומאן איהו דא צדיק דאיהו יתיב בעל אל⁶ ההוא דאקרי אל עליון⁷ ואיהו יתיב כנוונא דההוא אל ההוא אל נטיל שית ספריין⁸ ההוא צדיק נטיל לון⁹ אופ הכי ההוא</p>	<p>למעלה כתוב ראה קראתי בשם בצלאל למטה (שם לה) ראו קרא ה' בשם בצלאל ושמו בסוד עליון נקרא כך בצלאל בעל אל ומיהו זה צדיק שהוא יושב בצל אל אותו שנקרא אל עליון והוא יושב כמו שאותו אל אותו אל נוטל ששה צדדים אותו צדיק נוטל אותם אף כך אותו אל מאיר למעלה והצדיק הזה מאיר למטה אותו האל כלל</p>

¹ קפ ע"ב (הערת הזהר). וזהו קרח דנחית לשאול ובהיפוכו מרע"ה ותרוא כי טוב הוא (יהל אור).
² הקשה המד"ל שהיה די שתחסר ח' ולא ט' שהיא אות טובה, ולא תירץ. וי"ל דכיון דאי אפשר לומר ח"ט בלי ט' והיא סמוכה לו לכן נחשבת כח', וז"ש באותיות דבראשית דף ג ע"א, ותו דח' לקבלך וכו', ועיין על דרך הסוד מ"ש בספר זוהר הרקיע דף יג ע"א. ועוד ודאי אשתמיטתיה להמד"ל מ"ש לקמן דף ר"ל א', כי שם הוקשה קושייתו ותירצה כמו שאני תירצתי, ועוד יש תירוץ אחר נזכר שם (רמ"ז). פי' בגיהנמ (מ"מ).
³ פי' באבני האפוד אבל באבני החשן היו כתובים כמר"זל אברהם יצחק יעקב שבטי ישובון כתוב שם (מ"מ).
⁴ "ראה קראתי בשם בצלאל בן אורי וגו' ואתו אהליאב בן אחיסמך וגו'", כי הם יכוונו בעשייתן היטיב ע"פ דוגמתן בתבניתם של מעלה שהראה הקב"ה למשה בהר, כי בתבנית הזה דוקא הנה הוא נרשם בזה הצרופי אותיות אשר בהם נבראו שמים וארץ, והם תלויים במעשה המשכן. והרי תלוי קיום כל העולם כולו ע"י אורו וקדושתו ית"ש הנמשך ושורה בהם ע"י הכוונה הזה דוקא. וכמ"ש בזוה"ק פ' תרומה (קנב ע"א) ופ' פקודי (רלה ע"ב), וע' עוד פ' פקודי (ר"כ ע"ב ורכ' ע"א ובדף רל"ד ע"ב) (כללים ח"ב ז ע"א).
⁵ מסכים עם מ"ש בפ' בשלח [צ"ל ח"ג קסד ע"א – לש"ו] בצלאל רביעאה איהו לנהורין יע"ש (רח"ו), אבל משמע מדברי הרב כי בצלאל הי' מיסו ומשמע שהיה מאריך ולכך הולידו אבותיו לבן ח' ויובן מאמר זה בו קצת (מ"מ).
⁶ פי' ביסוד יש בו טיפת החסד הנק' אל עליון (מ"מ).
⁷ לך לך עז ע"א (הערת הזהר).
⁸ פי' שחסד כולל ו"ק שתחתיו (מ"מ).
⁹ פי' שגם היסוד כולל הר"ק (מ"מ).

<p>אל אנהיר לעילא האי צדיק אנהיר לתתא ההוא אל כללא דכלהו שית סטרין¹ ההוא צדיק כללא דכלהו שית סטרין</p>	<p>של כל ששת הצדדים ואותו צדיק הוא כלל של כל ששת הצדדים.</p>
<p>בן אורי בן אור קדמאה דברא קודשא בריך הוא בעובדא דבראשית בן חור בן חירו דכלא² דבר אחר בן חור בן חור מכל גוונין³ ודא אתמני למטה יהודה⁴ כלא כדקא יאות הכל כראוי.</p>	<p>בן אורי בן האור הראשון שברא הקדוש ברוך הוא במעשה בראשית בן חור הבן של חרות הכל דבר אחר בן חור בן חור מכל הצבעים וזה התמנה למטה יהודה הכל כראוי.</p>
<p>כל גוונין טבין לחלמא בר תכלא כמה⁵ דאתמר בגין דאיהו כרסייא למידן דינין דנשמתין והא האי דרגא (נ"א חדא) חוורא איהו אלא בשעתא דקיימא בדיני דנפשאן כדין איהו גוון תכלא והא</p>	<p>כל הצבעים טובים לחלום פרט לתכלת כמו שנאמר משום שהוא כסא לדון את דיני הנשמות והרי דרגה זו (אחת) היא לבנה אלא בשעה שעומדת בדיני נפשות אז היא צבע תכלת והרי</p>
<p>קנב/ב אוקימנא</p>	<p>בארנוה.</p>
<p>בשעתא דחמי בר נש להאי גוון אדכר בר נש למעבד פקודין דמאריה כגוונא דנחש הנחשת בשעתא דהוון חמאן ליה הוון דחלי מקמי דקודשא בריך הוא ומנטרן גרמייהו מכל חובין ובשעתא דההוא דחילו דקודשא בריך הוא סלקא עלייהו מיד אתסיין מאן גרים לון לדחלא מקמי קודשא בריך הוא ההוא נחש ההיא רצועה דמסתכלן בה אוף הכי תכלת (במדבר טו לט) וראיתם אותו וזכרתם את כל מצות יהוה מההוא דחילו דיליה ועל דא תכלת במשכנא</p>	<p>בשעה שרואה אדם את הגון הזה נזכר האדם לעשות מצוות רבונו כמו שנחש הנחשת בשעה שהיו רואים אותו היו פוחדים מלפני הקדוש ברוך הוא ושומרים את עצמם מכל החטאים ובשעה שאותו הפחד של הקדוש ברוך הוא עולה עליהם מיד נרפאים מי גרם להם לפחד מלפני הקדוש ברוך הוא אותו נחש אותה רצועה שמסתכלים בה אף כך התכלת (במדבר טו) וראיתם אתו וזכרתם את כל מצות ה' מאותו הפחד שלו ועל זה תכלת במשכן.</p>
<p>אמר רבי יצחק האי דאמר מר תכלת כרסייא דדינא איהי וכד איהי קיימא בגוונא דא כדין איהי כרסייא למידן דיני נפשאן אימתי איהי ברחמי אמר ליה בשעתא דכרובים מהדרן אנפיהו⁶ דא עם דא ומסתכלן אנפין באנפין כיון דאינון כרובים מסתכלן אנפין באנפין כדין כל גוונין מתתקנן ואתהפך גוון תכלא לגוון אחרא מתהפך גוון ירוק לגוון זהב⁶ (נ"א חוור)</p>	<p>אמר רבי יצחק זה שאמר האדון שתכלת היא כסא דין וכשהיא עומדת בגון הזה אזי היא כסא לדון דיני נפשות מתי היא ברחמים אמר לו בשעה שהכרובים מחזירים פניהם זה עם זה ומסתכלים פנים בפנים כיון שאותם כרובים מסתכלים פנים בפנים אז כל הצבעים מתתקנים ומתהפך צבע תכלת לגון אחר מתהפך צבע ירק לגון זהב (לבן).</p>
<p>ועל דא בהפוכא דגוונין אתהפך מדינא לרחמי וכן מרחמי לדינא וכלא בהפוכא דגוונין כמה דמסדרין ישראל תקונייהו לגבי קודשא</p>	<p>ולכן בהפוך הצבעים מתהפך מדין לרחמים וכן מרחמים לדין והכל בהפוך הצבעים כמו שמסדרים ישראל תקונייהם</p>

¹ פי' שנשרשים בו הארת הו"ק מלבד שכולל הו"ק שתחתיו ג"כ נשרשים בתוכו הארת הו"ק וכמ"ש הרב ז"ל בהיכל הרצון וכתבנו לשונו בהיכלות ספר' בראשית (מ"מ).
² פי' בינה והיסוד הוא מהארות הבינה ולכך נק' היסוד בן חורי (מ"מ).
³ פי' אריך ששם רחמים פשוטים וכמ"ש בהגהות הר"ח דלעיל (מ"מ).
⁴ פירוש יהודה במלכות, ובצלאל הוא היסוד (מ"מ).
⁵ קלט ע"א (הערת הזהר).
⁶ פי' מט"ט וסנדל מזדווגים ועולים בסוף מ"ן למלכות (מ"מ).

<p>ברוך הוא הכי קיימא כלא והכי אתסדר ועל דא כתיב (ישעיה מט ג) ישראל אשר בך אתפאר באינון גוונים דכלילין דא בדא שפירו דכלהו (חסר כאן)</p>	<p>לקדוש ברוך הוא כך הכל עומד וכך מסתדר ולכן כתוב ישראל אשר בך אתפאר באותם צבעים שכלולים זה בזה היופי של כלם.</p>
<p>ועשית שלחן עצי שטים¹ וגו' רבי יצחק² פתח (דברים ח י) ואכלת ושבעת וברכת את יהוה אלהיך וגו' כמה זכאין אינון ישראל דקודשא בריך הוא אתרעי בהו³ וקריב לון לגביה מכל עמין ובגיניהון דישראל יהיב מזונא⁴ ושבעא⁵ לכל עלמא⁶ ואלמלא ישראל⁷ לא יהיב קודשא בריך הוא מזונא לעלמא והשתא דישראל אינון בגלותא על אחת כמה וכמה דנטלי מזונא⁸ על חד תריין⁹</p>	<p>ועשית שלחן עצי שטים וגו' רבי יצחק פתח (דברים ח) ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך וגו' כמה צדיקים הם ישראל שהקדוש ברוך הוא התרצה בהם וקרבים אליו מכל העמים ובשביל ישראל נתן מזון ושבע לכל העולם ואלמלא ישראל לא נתן הקדוש ברוך הוא מזון לעולם ועכשיו שישראל בגלות על אחת כמה וכמה שנוטלים מזון על אחד פי שנים.</p>
<p>בזמנא דהוו ישראל בארעא קדישא הוה נחית לון מזונא מאתר עלאה ואינון יהיב חולק תמצית⁸ לעמין עובדי כוכבים ועמין כלהו לא אתזנו אלא מתמצית והשתא דישראל אינון בגלותא אתהפך בגוונא אחרא⁹</p>	<p>בזמן שהיו ישראל בארץ הקדושה היה יורד להם מזון ממקום עליון והם נותנים חלק תמצית לעמים עובדי כוכבים וכל העמים לא נזונו אלא מהתמצית ועכשיו שישראל הם בגלות התהפך לגון אחר.</p>

¹ דקב"ה אתרעי בהו היינו קודם מעשיהם הטובים אתרעי ורצה בלי טעם בהם יותר מבשאר אומות, ודיינו אם רצון זה לא היה אלא להיותם מיותרים משאר האומות בקצת, אבל [לא] עשה כן אלא ויתרם יותרו יותר, היינו "וקריב לון לגביה" שיהיו ישראל מתקרבין מכל שאר המין האנושי אל הקב"ה, בענין שהם בין הקב"ה ובין שאר האומות, כי כאשר ירצו שרי האומות לקבל שפע לפרנס אומתם יקבלו מתחת ידי ישראל והמשכתם, ולא עוד אלא שנדחו העמין בשיעור שאינם חשובים לפניו להתפרנס לא בהרבה ולא במעט (אור יקר).

² מעט (אור יקר).

³ בריבוי (אור יקר).

⁴ ולא לאומות לבד אלא כולם כאחד המתפרנסים למטה (אור יקר).

⁵ ולא תאמר בגיניהון דישראל יהיב אבל אם לא היה הם היה נותן בדרך אחרת וכו' והיה העולם כלה ואבד ואינו חושש (אור יקר).

⁶ פי' אר"ה (מ"מ).

⁷ תינח בזמן שישראל על אדמתם אמנם בזמן שישראל דחופים ודחויים בגלות מאי איכא למימר (אור יקר). שהיה להם לאכול גרמין ומותר השפע והתמצית, ובעונותינו הם אוכלים הבשר ואנו המותר, זהו המשל והנמשל כדפירשנו לעיל מענין הפשע, ושכינה גולה ביניהם מתלבשת בשר, ושם היא משפעת ועל ידם נותנת לישראל חלקם (אור יקר).

⁸ היינו שהיו ישראל ראשונה במלכות נוטלים שפע, והעיקר נשפע לישראל תרומת הקדשים וקדשים סתם למלאכים, וחולין לשרים, בענין שהם נוטלים תמצית ומשם מתפרנסין, עתה בעונותינו גלתה שכינה לבין השרים והיא משפעת לשאר כדי שעל ידו תהיה שפע וברכה להתפרנס ישראל, והשר מפרנס אומתו קודם לכל, ומהתמצית אנו מתפרנסין, בענין שהם נוטלים יותר עתה מקודם זמן הגלות, והשתא קשה כיון שהם לא היו נזונים אלא על ידינו, עתה שאנו חוטאים שהיה ראוי להם שלא יתרפנסו כל עיקר הם מתפרנסים ביתרון, לזה אמר משל למלך דאתקין סעודה היינו שפע הנשפע, והנה המלך אינו מונע מלסדר סעודתו וסעודת בני ביתו מידי יום ביום, אלא שאם יטיבו יאכילם מסעודת שולחנו, ואם יריעו לייסרם יאכיל הסעודה לכלבים, ולא ימנע שולחנו תמיד אלא ישליכו אותו (אור יקר).

⁹ בעת החורבן רח"ל נסתלקה שכינה למעלה, וכמ"ש ראש השנה (לא ע"א) עלתה וישבה במקומה כמו שנאמר אלך אשובה אל מקומי, ונמשך עתה השפע דרך דרכים עקלקלות מאד, ע' זוהר (פ' תרומה קנב ע"ב), וזהו שאמר רב שמואל בר יצחק מפני גאוותן של ישראל שניטלה מהם וניתנה כו' (הקדו"ש כו ע"ד), מאין נמצא כמה טובות והנאות בדברים האסורים והטמאים, ונמצא בהם גם יותר תענוג הרבה מהמותרים והטהורים. אך דע כי הוא באמת רק ע"י עונותינו המרובים, וכידוע בסוד מ"ש (משלי ל כב) תחת עבד כי ימלוך כו', וכן בירמיה (יג יז) במסתרים תבכה נפשי מפני גוה, ואמרו רז"ל (חגיגה ה ע"ב) מפני גאוותן של ישראל שניטלה מהם ונתנה לאו"ה, וכן במגילה (ו ע"א) אם מליאה זו חרבה זו, ויורד השפע דרך הם⁹, ולכן נמצא עתה עיקר התענוגים רק בהם. אבל עכ"פ הוא כי הרי הוא רק מאור הקדושה ושם הוא כל הטעם והעונג, וכמ"ש בשבת (ק"ט ע"א) תבלין אחד יש לנו שבת שמו כו'. ואמרו בזוה"ק (תרומה קנב ע"ב) וכו'.

<p>מתל למלכא דאתקין סעודתא לבני ביתיה כל זמנא דאינון עבדי רעותיה אכלי סעודתא עם מלכא ויהבי לכלבי חולק גרמין למגרר בשעתא דבני ביתיה לא עבדי רעותא דמלכא מלכא יהיב כל סעודתא לכלבי וסליק לון גרמי</p>	<p>משל למלך שהתקין סעודה לבני ביתו כל זמן שהם עושים את רצונו אוכלים סעודה עם המלך ונותנים לכלבים חלק העצמות לגרר בשעה שבני ביתו לא עושים את רצון המלך נותן את כל הסעודה לכלבים ומעלה להם את העצמות.</p>
<p>כגוונא דא כל זמנא דישראל עבדי רעותא דמאריהון הא על פתורא דמלכא¹ אינון אכלי² וכל סעודתא אתתקן להון³ ואינון מההוא חדוה דלהון⁴ יהבי גרמי דאיהו תמצית לעובדי כוכבים וכל זמנא דישראל לא עבדי רעותא דמאריהון⁵ אזלי בגלותא והא סעודתא⁶ לכלבי⁷ ואסתלק לון תמצית (יחוקאל ד יג) ככה יאכלו בני ישראל את לחמם טמא בגוים דהא תמצית דגעוליהון אכלי ווי לברא דמלכא דיתיב ומצפה לפתורא דעבדא מה דאשתאר מגו פתורא איהו אכיל</p>	<p>כמו זה כל זמן שישראל עושים רצון רבונם הם אוכלים על השלחן הזה של המלך וכל הסעודות מתקנות להם והם מאותה שמחה שלהם נותנים עצמות שהן תמצית לעובדי כוכבים וכל זמן שישראל לא עושים רצון רבונם הם הולכים לגלות והסעודה הולכת לכלבים ועולה להם התמצית ככה יאכלו בני ישראל את לחמם טמא בגוים שהרי תמצית הגעל שלהם הם אוכלים אוי לבן המלך שיושב ומצפה לשלחן העבד ומה שנשאר מתוך השלחן הוא אוכל.</p>
<p>דוד מלכא אמר (תהלים כג ה) תערך לפני שלחן נגד צוררי דשנת בשמן ראשי כוסי רויה תערוך לפני שלחן דא סעודתא דמלכא נגד צוררי אינון כלבי דיתבי קמי פתורא מצפאן לחולק גרמין ואיהו יתיב עם מלכא בענוגא דסעודתא בפתורא</p>	<p>דוד המלך אמר תערך לפני שלחן נגד צררי דשנת בשמן ראשי כוסי רויה תערוך לפני שלחן זו סעודת המלך נגד צררי אותם הכלבים שיושבים לפני השלחן ומצפים לחלקת עצמות והוא יושב עם המלך בענג של הסעודה בשלחן.</p>
<p>דשנת בשמן ראשי דא רישא דסעודתא⁸ דכל משחא ושמונא ותקון סעודתא אתייהיב בקדמיתא לרחימא דמלכא מה דאשתאר לבתר אתייהיב לכלבי ולאינון פלחי פתורא</p>	<p>דשנת בשמן ראשי זה ראש הסעודה שכל שמן ושמונונית ותקון הסעודה נתנים בראשונה לאהוב המלך מה שנשאר נתן אחר כך לכלבים ולאותם עובדי השלחן כוסי רויה מלאה הכוס לפני אהוב המלך</p>

אמנם עכ"ז הנה לא נמשך להם כל מחמודיהם ותענוגיהם רק דרך צינורות המכוערים ודרך כל חומריות וזוהמת העשיה. אך עכ"ז הרי אנו רואין כמה גדלו ורבו טובתם עתה, א"כ הרי אין ערך ודמיון למעלת גדולת תענוגים הללו אם היינו זכינו להם אנחנו, שהרי היו באים לנו בדרך טהרה וקדושה ישר ומכוון. וגם כ"ז הוא רק לפי מה שהם מלוּבש בהגשם והחומר דהעשיה, ואחר שנתרחקו משורשם העליון ונתפשטו ונשתלשלו עד סוף העשיה של עתה (דע"ה ח"ב נב ע"ד), נמשך עי"ז השפע העליונה למטה מעורב ומלוּבש בהחיצונים והקליפה, והם הע' שרים שנוטלים הם השפע בתחילה וכמ"ש בזוה"ק (פ' תרומה קנב ע"ב), כי בא האור והשפע מלוּבש בהם, והוא גלות השכינה וגלות התורה⁹ וגלות ישראל רח"ל (דע"ה ח"ב קנב ע"ב), ועי' ביאורים ח"ב ע ע"ג.

- ¹ היא המלכות שולחן ודאי, המלך תפארת (אור יקר).
- ² שהם יושבין ראשונה במלכות לקבלת השפע (אור יקר).
- ³ שעל ידם הזווג ועל ידם כפי שיעור התעוררותם השפע בא והם נוטלים חלק בראש, וכל אור אלהי ושפע (ו)מאיר עליהם, ואחר כך מהם יתנוצץ לכל התחתונים (אור יקר).
- ⁴ דהיינו בחג הסוכות זמן שמחתינו מצד הבינה ששם הגבורה, ששם מושרשים השרים וכל החיצונים "יהבי גרמי" דאיהו תמצית לשאר עמין, והיינו שבעים פרי החג, והיינו מתמעטין והולכין להראות שסה נוטלין למטה בסוד המיעוט (אור יקר).
- ⁵ שאינם זכאין ליחוד הייחוד העליון למעלה על ידם (אור יקר).
- ⁶ כל השפע הנשפע לפרנסת העולמות (אור יקר).
- ⁷ והיו השרים ראשונים לקבלת השפע (אור יקר).
- ⁸ הבן כי השמן ששון עיקרו אליה והמותר יוצא עם מי רגלים בסוד טפין דברכאן (רח"ו) ועיין בפרשת בא דף ל"ה (מ"מ).

<p>כּוּסֵי רוּיָה מְלִיא כֶּסֶף קָמִי רַחֲמָא דְמַלְכָא תְדִיר דְלֵא יִצְטְרִיךְ לְמִשְׁאֵל וְעַל רוּז דָּא הוּוּ יִשְׂרָאֵל תְּדִיר עִם שְׂאֵר עַמִּין</p>	<p>תמיד שלא יצטרך לבקש ועל סוד זה היו ישראל תמיד עם שאר העמים.</p>
<p>רְבִי חֵיִיא הוּוּ אֲזִיל לְגַבֵּי דְרַבֵּי שְׁמַעוֹן לְטַבְרִיָּה וְהוּוּ עַמִּיָּה רְבִי יַעֲקֹב בְּרַ אִידֵי וְרַבֵּי יִיסָא זְעִירָא עַד דְּהוּוּ אֲזִיל אֲמַר רְבִי יִיסָא לְרַבֵּי חֵיִיא תִימָה מַה דְּכַתִּיב (מ"א ב ז) וּלְבַנֵּי בְּרִזְלֵי הַגְּלַעֲדִי תַעֲשֶׂה חֶסֶד וְהוּוּ בְּאוֹכְלֵי שְׁלַחֲנֶךָ וְגו' אִי הֲכִי כָל טִיבּוֹ וְקִשׁוּט לְמִיכָל עַל פְּתוּרִיָּה וְלֵא יִתִּיר מְדַקְאֲמַר הַכָּא וְהוּוּ בְּאוֹכְלֵי שְׁלַחֲנֶךָ וְתוּ לֵא וְיִקְרָא דְמַלְכָא אִיהוּ לְמִיכָל בְּרַ נֶשׁ אַחְרָא</p>	<p>רבי חייא היה הולך לרבי שמעון לטבריה והיו עמו רבי יעקב בר אידי ורבי ייסא הקטן עד שהיו הולכים אמר רבי ייסא לרבי חייא תמוה מה שכתוב ולבני ברזלי הגלעדי תעשה חסד והיו באכלי שלחנך וגו' אם כך כל טוב ואמת לאכול על שלחנו ולא יותר משאמר כאן והיו באכלי שלחנך ועוד לא כבוד המלך הוא שיאכל איש אחר</p>
<p>קנג/א</p>	
<p>עַל פְּתוּרִיָּה דְמַלְכָא וְלֵא אֲצִטְרִיךְ דָּא אֵלֵא מְלַכָּא בְּלַחֲדוּי וְכַלְהוּ רַבְרַבְנֹהֵי סַחְרַנְיָה לְתַתָּא מְנִיָּה</p>	<p>על שלחן המלך ולא צריך זה אלא המלך לבדו וכל הגדולים שלו סביבו למטה ממנו.</p>
<p>אֲמַר רְבִי חֵיִיא לֵא שְׁמַעְנָא בְּהַאי מִיּוֹדֵי וְלֵא אִימָא¹ אֲמַר לִיָּה לְרַבֵּי יַעֲקֹב בְּרַ אִידֵי וְאֵת שְׁמַעְתָּ בְּהַאי מִיּוֹדֵי אֲמַר לִיָּה אֲתוֹן דִּינְקִין בְּכַל יוֹמָא מְדוּבְשָׂא דְמִשְׁחָא עֲלֵאָה לֵא שְׁמַעְתוֹן כָּל שְׂכַן אֲנָא אֲמַר לִיָּה לְרַבֵּי יִיסָא וְאֵת שְׁמַעְתָּ מִיּוֹדֵי בְּהַאי אֲמַר לִיָּה אָפֵּי עַל גַּב דְּאֲנָא רַבִּיא וּמִיּוֹמִין זְעִירִין אֲתִינָא לְגַבֵּיכּוֹ וְלֵא זְכִינָא מְקַדְמַת דְּנָא אֲנָא שְׁמַעְנָא</p>	<p>אמר רבי חייא לא שמעתי בזה דבר ולא אמר אמר לו לרבי יעקב בר אידי ואתה שמעת בזה הדבר אמר לו אתם שיונקים בכל יום מדבש שמן העליון לא שמעתם כל שכן אני שאל את רבי ייסא ואתה שמעת בזה דבר אמר לו אף על גב שאני תינוק ומלפני מספר ימים באתי אליכם ולא זכיתי מקדם לזה אני כן שמעתי.</p>
<p>פִּתַּח וְאֲמַר נֹתֵן לַחֵם לְכָל בֶּשֶׂר כִּי לַעֲוֹלָם חֶסֶדּוֹ מַה רָאָה דוֹד שְׁבַסְיוֹם הַהֲלֵל הַגְּדוֹל סִיִּים כֶּךָ בְּפִסּוֹק הַזֶּה אֵלֵא שְׁלֹשָׁה שְׁלִיטִים הֵם לְמַעֲלָה שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹדַע בֵּהֶם וְהֵם סוֹד נִכְבַּד שְׁלוֹ וְאֵלֵא הֵם מַח וְלֵב וְכַבֵּד וְהֵם בְּהַפֵּךְ שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה</p>	<p>פתח ואמר נותן לחם לכל בשר כי לעולם חסדו מה ראה דוד שבסיום ההלל הגדול סיים כך בפסוק הזה אלא שלשה שליטים הם למעלה שהקדוש ברוך הוא נודע בהם והם סוד נכבד שלו ואלה הם מח ולב וכבד והם בהפך של העולם הזה</p>

1 ירצה לא שמעתי בו, וגם אין לי הקדמה שאוכל לפרשו בה ולזה "לא אימא" (אור יקר).
 2 עם היות דכתיב הודו לאל השמים זה אינו סיום הלל אלא כחזרת פתיחתו, וסיום הללו הוא סיום המקום שמסיים להלל על חסדיו והיינו נותן לחם (אור יקר).
 3 ג' ספירות (אור יקר).
 4 השגחת אלהינו ומציאותו נכרת על ידם, ועם היות שהם עשר ספירות "אינון רזא יקירא דיליה" כי סוד הנהגת הספי' מתבחנת בספירות ידועות יותר מבספירות אחרות, כגון מדת המלכות היא המפורסמת ומיוחדת ומסויימת בספירות מפני עניינים פרטיים לה כאשר נבאר, וכן התפארת מסויים בהם מפני שהוא נקודה אמצעית לששה ספירות, והוא כולל שש קצוות, וכיוצא החכמה עם הבינה הם מסויימות ומצויינות בספירות, שמהם יוצאות המקורות לספירות, ובהם סוד שם יהוה, י"ה מוחא, ו ליבא ה כבדא, וזהו שאמר "ואינון רזא יקירא", והענין שעם היות שהחכמה היא המוח, עם כל זה הגולגולת שהמוח נתון בו וקרום החופה על המוח מלמטה ומלמעלה הכל סוד הבינה כדפירשנו באדרא, ולכך דרך כלל הראש חכמה ובינה, וענפיה הם המסתעפים שתי מדות אלו (אור יקר).
 5 חכמה (רח"ו).
 6 ת"ת (רח"ו).
 7 מלכות (רח"ו). סי' מל"ך והוא בסוד תשר"ק כי כן יוצאות האותיות מבי' (רמ"ז), בהאדם שמתקנים חלקי הדצח"מ ע"י האכילה להיות חלק מחלקי האדם, כי נתברר בקרבנו כל תמצית הטוב מהמאכל ונתהפך בו לכח הדם והבשר ונשתלח לכל האברים החיצונים שבו, ור"ל לכל חלקי החיצוניות שבכל גופו, ונעשה כ"ז בפעולת הכבד וע"י ורידי הדם הנמשכים מהכבד. ואח"כ מברר הכבד עוד היותר זך שבו ומשלח אותו

<p>בהפוכא דהאי עלמא¹ לעילא² מוחא נטיל ברישא³ ובתר יהיב ללבא ולבא נטיל ויהיב לכבדא⁴ ולבתר כבדא יהיב חולק לכל אינון מקורין דלתתא⁵ כל חד וחד כדקא חזי ליה לתתא כבדא נטיל ברישא⁶ ולבתר איהו מקרב כלא ללבא ונטיל לבא שפירו דמיכלא כיון דנטיל ואתתקף מההוא תקפא ורעו דקא נטיל יהיב ואתער לגבי מוחא⁷ ולבתר אהדר כבדא ופליג מזונא לכל מקורין דנופא (ביומא דבר נש אתער בתעניתא אתער לעילא כגוונא ההוא ממשי⁸ וביומא דשבעא לאו הכי⁹)</p>	<p>למעלה המח נוטל בראש ואחר כך נותן ללב והלב נוטל ונותן לכבד ואחר כך הכבד נותן חלק לכל אותם מקורות שלמטה כל אחד ואחד כראוי לו למטה הכבד נוטל בראש ואחר מקרב הכל ללב והלב נוטל את היפה של המאכל כיון שנוטל ומתחזק מאותו כח ורצון שנוטל נותן ומעורר אל המח ואחר כך חוזר לכבד ומחלק מזון לכל מקורות הגוף (ביום שהאדם מתעורר בתענית מתעורר למעלה כאותה דוגמא ממש וביום של שבע לא כך).</p>
<p>ביומא דתעניתא¹⁰ בר נש מקרב מיכלא ומשתיא לגבי כבדא עלאה ומאי איהו מקרב חלביה ודמיה ורעותיה ההוא כבדא נטיל כלא ברעותא כיון דכלא איהו לגביה נטיל ומקרב כלא לקמי לבא דאיהו רב ושליש עליה כיון</p>	<p>ביום של תענית אדם מקריב מאכל ומשתה לכבד העליון ומה הוא מקריב חלבו ודמו ורצונו אותו כבד נוטל הכל ברצון כיון שהכל הוא אליו נוטל ומקריב הכל לפני הלב שהוא גדול ושולט עליו כיון שהלב נוטל ומתחזק הרצון מקריב הכל</p>

ללב, וע"י הלב מתפשט לכל העורקים הדופקים, ומהם לכל חלקי האמצעית שבגוף. וכן מברר הלב ג"כ את היותר זך שבו ומעלה אותו להמוח, וע"י המוח מתפשט בכל הגידין הבלתי חלולים, ומהם למוח שבעצמות, שהוא כל חלקי הפנימיים שבהגוף, וכמ"ש הרב בשער המוחין (פרק ה) ובקליפת נוגה (פרק א) וע' זוה"ק (תרומה קנג ע"א) (דע"ה ח"ב לד ע"א).

¹ כדמפרש שהדרך בגוף ממטה למעלה ובספירות ממעלה למטה (אור יקר).

² חו"ב (אור יקר).

³ השפע מהכתר ומכינים אותו שיתעבה ויהיה ראוי לספירות תחתונות וזהו שאמר "ולבתר" שאינו מקור נפתח דרך המוח ללב, ודרך החכמה והבינה לספירות, אלא עושה לו מציאות ובחינה במוח, "ולבתר יהיב ללבא" שהוא התפארת, אמנם התפארת עיקר קבלתו אינו לעצמו אלא להשפיע למלכות, ואם חס ושלוש אין המלכות מקבלת אין השפע בא לתפארת (אור יקר).

⁴ היא המלכות, ונודע שעד המלכות הכל אחדות גמורה, אמנם משם יפרד והיה לארבעה ראשים (אור יקר).

⁵ הם בחינות הבריאה והיצירה והעשייה, ופרטיהם ארבעה עמודי כסא, ארבע חיות, וכיוצא מקורות לטובים ולחיצונים, לכל היא נותנת כאומרו ותקם בעוד ליהל ותתן טרף לביתה וחק לנערתיה (אור יקר).

⁶ שלשה אברים אלו בגוף האדם התחתון "כבדא נטיל ברישא" המאכל ממקורי ורידי המעי לכבד, שהכבד טבעו אדום וכולו דם, ולזה הכבד מבשל המאכל ומהפכו לדם, מפני שאינו נמשך מהאיסטומ' לכבד אלא לבן מרק מי סחיטת כל המאכל, והכבד יש לו קנה רחב שבו הקדרה לבשל ומהפכו לדם (אור יקר).

⁷ בכל עליית המלכות למ"ן היא מעלה בירורים למעלה, ועולים הביורורים להמוח שהוא אבא המוח הכללי דאצילות, ומקבלים משם תוספת אור וברכה מרזא דאור א"ס. כי המוח הוא מצרף ומלבן כאש מצרף, וזיקק אותם כזהב וככסף, ובסוד (זהר פקודי רנד ע"ב) במחשבה אתברירו, כי שם היה הבירור של כל המלכים בעת התיקון, שעלו במ"ס ונתבררו, כמ"ש בפ' פקודי (דף רכו ע"א ורנד ע"ב) וכן בהמוח של כל פרצוף, שם הוא הבירור האחרון, כמ"ש הרב בשער המוחין (פרק ה) והוא בזוה"ק (תרומה קנג ע"א) (דע"ה ח"א פ ע"ג).

⁸ פי' כשם שבעו"הז מתחילים מהכבד ואח"כ הלב כך ביום החטנית גם למעלה הכבד שהיא המלכות נוטלת חלב ודם ואח"כ מקריב ללב שהוא זעיר וכמ"ש בסמוך (מ"מ).

⁹ פי' מלמעלה ביומא דשבעא מוחא נטיל ברישא וכו' וכמ"ש בסמוך בסמנא אחרא מוחא נטיל בקדמיתא (מ"מ).

¹⁰ סוד האכילה העליונה, וכן אכילת אדה"ר קודם החטא, הנה היה לב' תיקונים, אחד מלמטה למעלה ואחד מלמעלה למטה וכו' אשר היא נמשך מלמעלה למטה מכל פרצוף עליון להתחתון, ובחי' האכילה הזה הוא יותר גבוה ויותר נעלה, והוא בסוד הכתוב (שיה"ש ה א) אכלו ריעים שתו ושכרו דודים, וכמ"ש בזוה"ק (ויקרא דף ד ע"א) ובדברי הרב בכוונת יום הכיפורים (דרוש ב) כי אכלו ריעים הוא האכילה דא"א המקבלים אכילתם מעתיק יומין וא"א וכו', ובאמת הנה נמצא באדם ג"כ בחי' האכילה הזה, והוא ביום התענית, כמ"ש בזוה"ק (תרומה קנג ע"א) ובדברי הרב בשער רוח הקודש (בכוונת תענית דף ז סע"ב ושם ע"א), כי אז נמשך המזון מעילא לתתא מן המוח אל הלב ומהלב לכל האברים, והוא מזון רוחני (דע"ה ח"ב לד ע"א).

<p>דלבא נשיל ואתתקף ברעוא מקרב כלא לגבי מוחא דאיהו שליטא עלאה על כל גופא לבתר אהדר כבדא ומפלג חולקין לכל אינון מקורין ושייפין דלתתא</p>	<p>למח שהוא שליט עליון על כל הגוף אחר כך חוזר הכבד ומחלק חלקים לכל אותם מקורות ואיברים שלמטה.</p>
<p>בזמנא אחרא כד (ד"א כלא) מוחא נשיל בקדמיתא ולבתר יהיב ללבא ולבא יהיב לכבדא וכבדא יהיב לכלהו מקורין ושייפין דלתתא ולבתר כד בעי לפלגא מזונא להאי עלמא ברישא יהיב ללבא דאיהו מלכא די בארעא ופתורא דמלכא אתער בקדמיתא מכל שאר בני עלמא</p>	<p>בזמן אחר כאשר (כל) המח נוטל הכל בתחלה ואחר כך נותן ללב והלב נותן לכבד והכבד נותן לכל המקורות והאיברים שלמטה ואחר כך כשרוצה לחלק מזון לעולם הזה בראשונה נותן ללב שהוא המלך שבארץ ושלחן המלך מתעורר בראשונה מכל שאר בני העולם.</p>
<p>זכאה איהו מאן דהוי בחושבנא¹ דפתורא דמלכא דהא אשתמודעא לאוטבא ליה בההוא טיבו דלעילא (ובגיני כך) ודא איהי טיבו וקשוט דעבד דוד לבני ברזילי דכתיב והיו באכלי שלחנך ואי תימא דבשלחנא דמלכא אכיל בר נש אחרא בר מניה לא אלא מלכא אכיל ברישא ובתר כל עמא ואינון דאכלי עם מלכא בשעתא דאיהו אכיל² אינון דחביבין עליה מכלהו ואינון אתמנון משלחנא דמלכא</p>	<p>אשריו מי שהיה בחשבון של שלחן המלך שהרי ידוע הוא להיטיב לו באותו טוב שלמעלה (ולכן) וזהו טוב ואמת שעשה דוד לבני ברזלי שכתוב והיו באכלי שלחנך ואם תאמר שבשלחן המלך אוכל אדם אחר פרט לו לא אלא המלך אוכל בראשונה ואחר כך כל העם ואותם שאוכלים עם המלך בשעה שהוא אוכל אותם שחביבים עליו מכולם והם נמנים משלחן המלך.</p>
<p>ואי תימא הא כתיב (ש"ב ט יג) על שלחן המלך תמיד הוא אוכל בגין דכל מזונא דיליה לא עביד חושבנא אחרא אלא על שלחן המלך דמתמן הוה אתי מזונא ומיכלא דיליה ודא איהו על שלחן המלך תמיד הוא אוכל אתא רבי חייא ונשקיה על רישיה אמר ליה רביא אנת וחכמתא עלאה שריא בלבך אדהכי המו ליה לרבי חזקיה דהוה אתי אמר ליה רבי חייא ודאי בחברותא דא קודשא בריך הוא יתחבר עלנא דהא מלין חדתין דאורייתא יתחדתון הכא</p>	<p>ואם תאמר הרי כתוב (שמואלב ט) על שלחן המלך תמיד הוא אכל משום שכל מזונו לא עושה חשבון אחר אלא על שלחן המלך שמשם היה בא מזונו ומאכלו וזהו על שלחן המלך תמיד הוא אכל בא רבי חייא ונשקו על ראשו אמר לו תינוק אתה וחכמה עליונה שורה בלבך בינתיים ראו את רבי חזקיה שהיה בא אמר לו רבי חייא ודאי בחברות זו הקדוש ברוך הוא יתחבר עלינו שהרי דברים חדושי תורה יתחדשו כאן.</p>
<p>יתבו למיכל אמרו כל חד וחד לימא מלי דאורייתא בהאי סעודתא אמר רבי ייסא סעודת עראי איהי ועם כל דא סעודה אקרי ולא עוד אלא דהאי אקרי סעודתא דקודשא בריך הוא אתהני מינה ועל דא כתיב (יחזקאל מא כב) זה השלחן אשר לפני יהוה דהא מלין דאורייתא יסחרון להאי אתר</p>	<p>ישבו לאכול אמרו כל אחד ואחד יאמר דברי תורה בסעודה הזו אמר רבי ייסא סעודת עראי היא ולכן נקראת סעודה ולא עוד אלא שזו נקראת סעודה שנהנה ממנה הקדוש ברוך הוא ועל זה כתוב זה השלחן אשר לפני ה' שהרי דברי תורה יקיפו את המקום הזה.</p>
<p>פתח רבי חייא ואמר (דברים ח י) ואכלת ושבעת וברכת את יהוה אלהיך וגו' וכי עד לא</p>	<p>פתח רבי חייא ואמר (דברים ח) ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך וגו' וכי עד שלא אוכל אדם לשבעה ותתמלא כרסו לא</p>

¹ עי' ביאורים ח"ב ע ע"ג.

² פי' שאר בני אדם אוכלים אחר המלך. אבל אלו שאוכלים בשעה שהמלך אוכל אע"פ שאוכלים לבדם חביבין יתיר ובזה יתורצו קושיות דלעיל (מ"מ).

<p>אכיל בר נש לשבעא ויתמלי כריסיה לא יברך ליה לקודשא בריך הוא¹ (ד"א ל"ג אי הכי)</p>	<p>יברך את הקדוש ברוך הוא (אם כך)</p>
<p>קנ"ג/ב</p>	
<p>במאי נזקים ואכלת ושבעת ובתר וברכת אלא אפילו לא ייכול בר נש אלא כזית² ורעותיה איהו עליה³ וישוי ליה לההוא מיכלא עקרא דמיכליה שבעא אקרי דכתיב (תהלים קמה טז) פותח את ידיך ומשביע לכל חי רצון לכל חי אכילה לא כתיב אלא רצון ההוא רעותא דשוי על ההוא מיכלא שבעא אקרי ואפילו דלית קמיה דבר נש אלא ההוא זעיר בכזית ולא יתיר הא רעותא דשבעא שוי עליה ובנין כך ומשביע לכל חי רצון רצון כתיב ולא אכילה ועל דא וברכת ודאי ואתחייב בר נש לברכא ליה לקודשא בריך הוא בנין למיהב חדוה לעילא⁴</p>	<p>במה נבאר ואכלת ושבעת ואחר כך וברכת אלא אפילו לא יאכל אדם אלא כזית ורצונו עליו וישים את אותו המאכל עקר מאכלו נקרא שבעה שכתוב "פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון לא כתוב לכל חי אכילה אלא רצון אותו רצון ששם על אותו מאכל נקרא שבעה ואפילו שאין לפני האדם אלא אותו מעט בכזית ולא יותר הרי רצון השבע שם עליו ולכן ומשביע לכל חי רצון כתוב רצון ולא אכילה ועל זה וברכת ודאי ומתחייב האדם לברך את הקדוש ברוך הוא כדי לתת שמחה למעלה.</p>
<p>פתח רבי חזקיה בהאי קרא אבתריה ואמר ואכלת ושבעת מהכא דשכור⁵ שרי ליה לברכא ברכתא דמוזנא⁶ מה דלית הכי בצלותא דצלותא לאו הכי דהא צלותא מעליא בלא אכילה איהי⁷ מאי טעמא בנין דצלותא סלקא⁸ לעילא לעילא אתר דלית ביה לא</p>	<p>פתח רבי חזקיה בפסוק הזה אחריו ואמר ואכלת ושבעת מכאן שלשכור מתר לברך ברכת המזון מה שאין כן בתפלה שתפלה לא כך שהרי תפלה מעלה היא בלי אכילה למה משום שתפלה עולה למעלה למעלה מקום שאין בו לא אכילה ולא שתיה ועל זה שנינו העולם הבא אין בו</p>

¹ פי' ואינו כן שאפילו לא שבע צריך לברך ולהכי מקשה במאי נזקים וכלת ושבעת. דמשמע דוקא ע דשישבע ותירץ ושבעת היינו רצון וכדמסיק. ורבי חזקיה דבסמוך מתרץ תירוץ אחר על קושיא זו דפי' ושבעת היינו אפילו יהיה שכור מברך. והיינו אסמכתא בעלמא אבל מן התורה אינו חייב עד שיהיה שבע (מ"מ).

² דהיינו ואכלת שיעור אכילה (אור יקר).

³ דהיינו ושבעת, והיינו כגון שיקבע סעודתו עלה, וכל עוד שהוא כזית והחשיבו שאכלו סעד לבו ושבע בו נתחייב לברך (אור יקר). עי' תז"ח טז ע"ג: רזא דתלת שמהן יה"ו משלשים ומתמן בני חיי ומזוני חיי והחכמה תחיה בעליה מזוני (תהלים) פותח את ידיך ומשביע לכל חי רצון ואיהו אמא עלאה.

⁴ במלות קצרת כאלו כלל טעם הברכה, ואמר שענין הברכה היא מדה נגד מדה, הוא ישב לו על כזית והשיב לבו בו, ואין ספק שהיה לו שמחת לבב אם כן ראוי שישמח למעלה דהיינו ברכה לבינה להמשיך דרך המדרגות למלכות, והנה כשנתברך במרובה הנגדי לברך למעלה, אבל זה לא נתברך שמזונו כזית אמנם שבע ושמח, אם כן מדה כנגד מדה ישמח למעלה (אור יקר).

⁵ הם שתי בחינות האחד אכילה סתם בלי שכרות וזו ברכת המזון כתקנה, השנית אכילה בשכרות (אור יקר).

⁶ ויגש רז ע"ב (הערת הזהר).

⁷ ובתפלה שניהם גם כן, תפלת השחר אסור בה כל איזו אכילה אלא כדי להקשות מכלל שלשה תפלות לא הקשה מתפלת השחר, אלא כל איזו תפילה אם אכל תפלתו תפלה אמנם "מעליא היא צלותא בלא אכילה", ובשכרות אין להתפלל כלל, אם כן קשה השתא בתרתי, אכילה סתם ברכה מעליא ותפלה מעליא בלי אכילה, ושכור שרי לברכא ואסור להתפלל (אור יקר).

⁸ אין ספק שהתפלה היא מלכות, והיא עולה לעלה עד הבינה כדפירשו בפרשת וארא, והיינו סוד התעוררות העולה עד הבינה בסוד הזווג שבין חכמה לבינה, ששם אין אכילה ואל שתיה, והענין שעם היות שנאמר אכלו רעים שתו ושכרו דודים, ופירשו בפרשת ויקרא שהחכמה והבינה שיש בהם שתיה בעו מיכלא, והתפארת והמלכות שיש בהם אכילה בעו שתיה, בעינן שנמצא ברעים שהם חכמה ובינה אכילה ושתיה, כבר פירשנו שם בארוכה שאותה אכילה ושתיה היא למטה בזווג תחתון שהוא אב וגלוי, אמנם בעולם העליון מצד עצמו אין בו לא אכילה ולא שתיה, ולכך ההתעוררות העולה אליה ראוי שיהיה (אור יקר).

<p>אכילה ולא שתיה ועל דא תנינן עלמא דאתי לית ביה אכילה ושתיה וכו'¹</p>	<p>אכילה ושתיה וכו'.</p>
<p>אבל שאר דרגין דלתתא² אית בברכת מזונא אשתכח גזונא אחרא³ ומעליא ההוא ברכתא דאשתכח בשבעא בנין דברכת מזונא איהי באתר דאית ביה אכילה ושתיה ומניה נפק מזונא ושבעא לתתא ועל דא אצטריך לאחזאה קמיה שבעא וחדוה (ובנין כך האי איהו אתר דאית ביה אכילה ושתיה ומניה נפיק מזונא לתתא ואצטריך לאחזאה קמיה שבעא וחדוה) באתר דצלותא לאו הכי דהא סלקא יתיר לעילא לעילא ועל דא שכור לא יצלי צלותא</p>	<p>אבל שאר הדרגות שלמטה יש בברכת המזון נמצא צבע אחר ומעלה אותה ברכה שנמצאת בשבע משום שברכת המזון היא במקום שיש בו אכילה ושתיה וממנו יוצאת מזון ושבע למטה ועל זה צריך להראות לפניו שבע ושמחה (ולכן זהו מקום שיש בו אכילה ושתיה וממנו יוצא מזון למטה וצריך להראות לפניו שבע ושמחה) במקום של תפלה לא כך שהרי עולה יותר למעלה למעלה ועל זה שכור לא יתפלל תפלה.</p>
<p>בברכת מזונא שכור שרי ליה לברכא ברכת מזונא משמע מהאי קרא דכתיב ואכלת ושבעת וברכת ואכלת זו אכילה ושבעת זו שתיה דהא שבעא בחמרא איהי רוי חמרא שבעא ודאי ודא איהו שכור דכתיב וברכת את דייקא⁴ דמשמע דברכת מזונא אצטריך חדוה ושבעא על הארץ הטובה מאי טובה שבעא כמה דאת אמר (ירמיה מד יז) ונשבע לחם ונהיה טובים בנין כך אצטריך חדוה ושבעא</p>	<p>בברכת המזון שכור מתר לו לברך ברכת המזון משמע מהפסוק הזה שכתוב ואכלת ושבעת וברכת ואכלת זו אכילה ושבעת זו שתיה שהרי שבע ביין מתרוה יין שבע ודאי זהו שכור שכתוב וברכת את דווקא שמשמע שברכת המזון צריך שמחה ושבע על הארץ הטובה מה זה טובה שבע כמו שנאמר (ירמיה מד) ונשבע לחם ונהיה טובים לכן צריך שמחה ושבע.</p>
<p>פתח רבי ייסא ואמר ועשית שלחן עצי שטים וגו' שלחן דא איהו קיימא לגו במשכנא וברכתא דלעילא שריא עליה ומניה נפיק מזונא לכל עלמא ושלחן דא לא אצטריך למהוי בריקניא אפילו רגעא חדא אלא למהוי עליה מזונא דהא ברכתא לא אשתכח על אתר ריקניא⁵ ובנין כך אצטריך למהוי עליה נהמא תדיר דלהוי תדיר ברכתא עלאה משתכחא</p>	<p>פתח רבי ייסא ואמר ועשית שלחן עצי שטים וגו' השלחן הזה הוא עומד לתוך המשכן והברכה שלמעלה שורה עליו וממנו יוצא מזון לכל העולם ושלחן זה לא צריך להיות בריקנות אפילו רגע אחד אלא שיהיה עליו מזון שהרי הברכה לא נמצאת במקום ריק ולכן צריך להיות עליו תמיד לחם שתהיה תמיד ברכה עליונה נמצאת בו ומתוך אותו שלחן יוצאות ברכות ומזונות לכל שאר שלחנות העולם</p>

¹ עי' זהר חדש (כב ע"ב): אמר רבי, תרי ענייני אינון דלא מתיישיבי כחדא, יינא ופולחן שמיא דתנינן תמן, שתוי אל יתפלל. וכן שכור, אל יתפלל. ואם התפלל, תפלתו תועבה. ואמר רבי יוסי, שכור המתפלל כאלו עובד ע"ז.

² ממלכות ועד החסד "אית", וילפינן מדבריו באומרו העולם הבא אין בו אכילה ושתיה חיוב ושלילה, חיוב העולם הבא, ושלילה הא משם ולמטה אית ביה, אם כן מכאן נפקא לן (אור יקר).

³ שאין בתפלה, והענין כי לא שיהיה בחיריי אלא "מעליא ברכתא ההוא דאשתכח בשבעא", שעם היות שיאכל כזית ויברך אין אותה ברכה שלימה והמובחרת שיש בה שביעה, בענין שהם עתה שלשה בחינות, האחת ברכה לכזית והיא ברכה אבל לא מעליא, השנית ברכה לשביעה והיא ברכה מעליא, השלישית ברכה בשכרות והיא מותרת אבל לא מעליא (אור יקר).

⁴ בפ' וברכת את ה' אלהיך וגו' יכוין כי ה' אלהיך חסד ודין ימין ושמאל ואת ריבה קו אמצעי, על הארץ הטובה הארה מתמן מתפשטית במלכות (טעמי המצות פרשת עקב).

⁵ בסוד ההתעוררות שצריך מהתחטונוים ובית קבול לברכה, וכל מקום ריק הוא החצונים כדאמרין, שהם משתחווים להבל וריק, וזהו סוד לחם הפנים, שלא היה חסר אפילו רגע (אור יקר ח"ג לד ע"א). ברכה דלעילא לא שרי' באתר דריקניא, וכמ"ש באלישע הגידי לי מה יש לך בבית וכו', כי הסט"א שרי' באתר דריקניא שכל עניינם מתוהו כמ"ש (ישעיה מ יז) כל הגוים כאין נגדו מאפס ותוהו וכו', במקום שהקדושה מסתלק (אפיקי ים סנהדרין צב ע"א).

<p>ביה ומגו ההוא שלחן נפקי ברכאן ומזוני לכל שאר פתורי דעלמא דאתברכאן בניניה!</p>	<p>שמתברכים בגללו.</p>
<p>שלחן דכל בר נש אצטריך למהוי הכי קמיה בשעתא דקא מברך ליה לקודשא בריך הוא בגין דתשרי עליה ברכתא מלעילא ולא יתחזי בריקניא דהא ברכאן דלעילא לא שריין באתר ריקניא דכתיב (מ"ב ד ב) הנידי לי מה יש לכי בבית והא אוקמוה חברייא שלחן דלא אתמר עליה מלי דאורייתא (בס"א אינו ולא בריך על ההוא מזונא לקודשא בריך הוא) עליה כתיב (ישעיה כח ה) כי כל שלחנות מלאו קיא צואה בלי מקום ואסור לברכא על ההוא שלחן</p>	<p>השלחן של כל אדם צריך להיות כך לפניו בשעה שמברך את הקדוש ברוך הוא כדי שתשרה עליו ברכה מלמעלה ולא יראה בריקנות שהרי הברכות שלמעלה לא שורות במקום ריק שכתוב הגידי לי מה יש לך בבית והרי פרשוהו החברים שלחן שלא נאמרו עליו דברי תורה (ולא ברך על אותו מזון לקדוש ברוך הוא) עליו כתוב (ישעיה כח) כי כל שלחנות מלאו קיא צואה בלי מקום ואסור לברך על אותו שלחן.</p>
<p>מאי טעמא בגין דאית שלחן ואית שלחן שלחן איהו דקא מסדרא קמיה דקודשא בריך הוא לעילא איהו קיימא תדיר לסדרא ביה פתגמי אורייתא ולאכללא ביה אתון דמלי דאורייתא (בס"א אינו דא הוא ברכתא דמזוני דאית פסוקי ומלי דאורייתא ואינון אתון דמלי אורייתא אתכלילין ביה בההוא שלחן) ואיהו לקיט לון לגביה וכליל כלחו בגויה ובהו אשתלים וחדי ואית ליה חדוה ועל שלחן דא כתיב (יחזקאל מא כב) זה השלחן אשר לפני יהוה² לפני יהוה ולא מלפני יהוה³ שלחן אחרא אית דלא אית ביה חולקא דאורייתא ולית ליה חולקא בקדושה דאורייתא וההוא שלחן אקרי קיא צואה ודא איהו בלי</p>	<p>למה משום שיש שלחן ויש שלחן שלחן שהוא מסדר לפני הקדוש ברוך הוא למעלה ועומד תמיד לסדר בו דברי תורה ולהכליל בו אותיות של דברי תורה (זהו ברכת המזון שיש פסוקים ודברי תורה ואותן אותיות של דברי תורה נכללים בו באותו שלחן) והוא לוקט אותם אליו וכולל את כולם לתוכו ובהם משתלם ושמח ויש לו שמחה ועל שלחן זה כתוב זה השלחן אשר לפני ה' לפני ה' ולא מלפני ה' יש שלחן אחר שאין בו חלק של תורה ואין לו חלק בקדשת התורה ואותו שלחן נקרא קיא צואה וזהו בלי</p>
<p>קנר/א</p>	
<p>מקום דלית ליה חולקא בסטרא דקדושה כלום</p>	<p>מקום שאין לו חלק בצד הקדושה כלום.</p>
<p>בגין כך שלחן דלא אתמר עליה מלי דאורייתא איהו שלחן דקיא צואה⁴ איהו שלחן דטעוא אחרא לית בההוא שלחן חולקא ברזא דאלהא עלאה שלחן דמלי אורייתא אתמרו</p>	<p>לכן שלחן שלא נאמר עליו דברי תורה הוא שלחן של קיא צואה הוא שלחן של אליל אחר אין באותו שלחן חלק בסוד האלוה העליון שלחן שדברי תורה נאמרים</p>

¹ סוד לחם הפנים "ב חלות, ותמיד היה חם. הענין הוא, כי כבר ידעת כי יש למעלה כמה זווגים, שהם בסוד האכילה, והם סוד (שיר ה' א') אכלו רעים. והנה סוד זווג אר"א היא נעשה ע"י מזל"א דדיקנא דעתיקא, ולח"ם בגי' מזל"א. ואמנם הוא בסוד הו"ו שהיא כפולה ו"ו, והם "ב חלות ששה וששה, והם הם עצמם סוד ה"א ה"א שהם "ב. ואמנם "ב אלו נמשכים מסוד שלשה שמות הו"ה אשר במזל"א, אשר בהם "ב אותיות. וג"פ הו"ה, הם בגי' לחם ומזל"א. ואמנם לפי שזווג אר"א אינו נפסק תדיר, לכן היה הלחם הזה, שהוא המזל שמעוררם אל הזווג, היה תמיד על השלחן לחם פנים לפני תמיד. וגם לטענה זו היה חם תמיד, שנאמר (ש"א כ"א ז') לשום לחם חם ביום הלקחו, לרמוז כי תמיד הוא חם, ומעורר הזווג העליון בלתי הפסק. ואמנם לחם זה היו אוכלים אותו הכהנים, וסוד הענין תבין, כי הלא סוד הכהנים העליונים הם בחכמה, ושם הוא התחלת כהנא רבא שבכל "ס (ספר הליקוטים, תרומה כה).

² יש חילוק כשאומר מלפניך או לפניך כי בינה נקרא מלפני ה' שהוא יותר פנימי מן הו"ה אבל המלכות נקרא לפני ה' שהוא לפניו של הת"ת (ע"ח שער הזווגים פרק ג).

³ קב ע"ב (הערת הזהר). קע ע"ב (לש"ו).

⁴ שלחן אותיות לחנש (רח"ו).

<p>עליה קודשא בריך הוא נטיל ההוא שלחן ושוי ליה לחולקיה ולא עוד אלא! סורי"א רב ממנא נטיל כל אינון מלין ושוי דיוקנא דההוא שלחן קמיה קודשא בריך הוא וכל אינון מלין דאורייתא דאתמרו עליה סלקין על ההוא פתורא ואתעטר (ס"א ואתעתד) קמי מלכא קדישא² ממשמע דכתיב זה השלחן אשר לפני יהו"ה דאתעטר (ס"א דאתעתד) קמי קודשא בריך הוא שלחן דבר נש קיימא לדכאה ליה לבר נש מכל חובוי זכאה איהו מאן דאלין תרין קיימין על פתוריה מלי דאורייתא וחולקא למסכנין³ מההוא שלחן</p>	<p>עליו הקדוש ברוך הוא נוטל אותו שלחן ושם אותו לחלקו ולא עוד אלא סורי"א הממונה הגדול נוטל כל הדברים הללו ושם דמות אותו השלחן לפני הקדוש ברוך הוא וכל אותם דברי התורה שנאמרו עליו עולים על אותו שלחן ומתעטר (ומזדמן) לפני המלך הקדוש משמע שכתוב זה השלחן אשר לפני ה' שמתעטר (שמזדמן) לפני הקדוש ברוך הוא שלחנו של אדם עומד לטהר את האדם מכל חטאיו אשרי הוא מי שאלה השנים עומדים על שלחנו דברי תורה וחלק לעניים מאותו שלחן.</p>
<p>כד סלקין ההוא פתורא מקמיה דבר נש תרין מלאכין קדישין אודמנן תמן חד מימינא וחד משמאלא חד אמר דא איהו שלחן דמלכא קדישא דפלניא קא מסדר קמיה מסדר יהא תדיר פתורא דא בברכאן עלאין ומשחא ורבו עלאה קודשא בריך הוא ישרי עלוי וחד אמר דא איהו שלחן דמלכא קדישא דפלניא קא מסדר קמיה דא פתורא די עלאי ותתאי יברכון ליה מסדר יהא האי פתורא קמי עתיק יומין בהאי עלמא ובעלמא דאתי</p>	<p>כשמעלים אותו שלחן מלפני אדם שני מלאכים קדושים מזדמנים לשם אחד מימין ואחד משמאל אחד אומר זהו שלחן של המלך הקדוש שפלוני מסדר לפניו מסדר יהיה תמיד השלחן הזה בברכות עליונות ושמן ומשחה עליונה הקדוש ברוך הוא ישרה עליו ואחד אומר זהו השלחן של המלך הקדוש שפלוני מסדר לפניו זה שלחן שעליונים ותחתונים יברכו אותו מסדר יהיה שלחן זה לפני עתיק הימים בעולם הזה ובעולם הבא.</p>
<p>רבי אבא כד הוו סלקין פתורא מקמיה הוה חפי ליה והוה אמר סליקו האי פתורא בצניעו דלא יהא בכסופא קמי שלוחי מלכא שלחן דבר נש זכי ליה לעלמא דאתי וזכי ליה למזונא דהאי עלמא וזכי ליה לאשתמודעא לטב קמי עתיק יומין וזכי ליה לאתוספא חילא ורבו באתר דאצטריך זכאה איהו חולקיה דההוא בר נש בהאי עלמא ובעלמא דאתי</p>	<p>רבי אבא כשהיו מעלים את השלחן מלפניו היה מכסה אותו והיה אומר סלקו שלחן זה בצניעות שלא יהיה בבושה לפני שלוחי המלך השלחן שאדם זוכה לו לעולם הבא וזוכה לו למזון של העולם הזה ומזכה אותו להודע לטוב לפני עתיק הימים ומזכה אותו להתוסף כח וגדל במקום שצריך אשריו חלקו של אותו אדם בעולם הזה ובעולם הבא.</p>
<p>רבי יעקב אמר כתיב (ש"א י יא) ויהי כל יודעו מאתמול שלשם וגו' הגם שאול בנביאים וכי שאול בחר יהו"ה מקדמת דנא הוה דכתיב (שם כד) הראיתם אשר בחר בו יהו"ה אשר בוחר בו לא כתיב אלא אשר בחר בו מקדמת דנא ובשעתא דאתא ועאל בין נביאי ואתנבי</p>	<p>רבי יעקב אמר כתוב ויהי כל יודעו מאתמול שלשם וגו' הגם שאול בנביאים וכי שאול בחר ה' מקדם לכן היה שכתוב הראיתם אשר בחר בו ה' לא כתוב אשר בוחר בו אלא אשר בחר בו מקדם לכן ובשעה שבא ונכנס בין הנביאים והתנבא ביניהם למה תמהו.</p>

¹ רג ע"ב רכג ע"א (הערת הזהר).

² בסוד מ"ן (רח"ו).

³ בזהר תרומה שצ"ל על השלחן ד"ת וחלק לעניים והענין כי השלחן הוא מלכות וצריך לכוללה בג' דברים נגד ג' שלמעלה שמקבלת מהם ואמרו (ברכות נה ע"א וש"מ) בזמן שבהמ"ק קיים מזבח מכפר עכשיו שלחנו ש"א מכפר עליו כי האכילה דומה לעבודה בבירת הניצוצין וכמ"ש קרבני לחמי ואמרו (פסחים נ"ט ב' וש"מ) שהכהנים אוכלין ובעלים מתכפרין לכך כתבו הראושנים שצריך לזבוח יצרו על השלחן כמ"ש ושחט כו' צפונה כו' והנה התורה וג"ח משלימין לג' דברים ומאיר בה ח"י עולמים בג' גווני הקשת. וא"ל כאלו אכלו כו' שהם נאחזים מסט' דשמאל וע"כ צריך לכללה בכל הג' קוין בסוד אבהן וז"ש (אבות פ"ג) שלשה שאכלו כו' (יהל אור).

בנייהו אמאי תוהו	
<p>אלא כד קודשא בריך הוא אתרעי ביה לא אתרעי ביה אלא למלכו אבל לנבואה לא¹ דהא תרין אלין לא אתמסרו כחדא כבר נש בעלמא² בר ממשא מהימנא עלאה דזכה לנבואה ומלכו כחדא ולא אתייהב לבר נש אחרא תרווייהו כחדא</p>	<p>אלא כשהקדוש ברוך הוא התרצה בו לא התרצה בו אלא למלכות אבל לא לנבואה שהרי שני אלה לא נמסרו כאחד באדם בעולם פרט למשה הנאמן העליון שזכה לנבואה ומלכות כאחד ולא נתן לשום אדם אחר שניהם כאחד.</p>
<p>ואי תימא הא שמואל דזכה לתרווייהו לנבואה ומלכו לאו הכי לנבואה זכה דכתיב (שם ג כ) וידע כל ישראל מדן ועד באר שבע כי נאמן שמואל לנביא ולא למלך נביא ודיין הוה דאי מלך הוה לא שאלו ישראל מלך אבל איהו לא הוה אלא נביאה מהימנא והוה דאין דיניהון דישראל דכתיב (שם ז טז) ושפט את ישראל ועל דא כד הוה שאל בנבואה תוהו עליה</p>	<p>ואם תאמר הרי שמואל שזכה לשניהם לנבואה ומלכות לא כך לנבואה זכה שכתוב וידע כל ישראל מדן ועד באר שבע כי נאמן שמואל לנביא ולא למלך נביא ודין היה שאם מלך היה לא שאלו ישראל מלך אבל הוא לא היה אלא נביא נאמן והיה דן את דיני ישראל שכתוב (שם ז) ושפט את ישראל ולכן כשהיה שאל בנבואה תמהו עליו.</p>
<p>ואי תימא אמאי שרא עליה נבואה הואיל וזכה למלכו אלא תרווייהו לא זכה בהו כחדא (ובגין נ"א דנבואה) דמלכו³ יחב ליה קודשא בריך הוא³ ואודי ליה עלה עד לא הוה מלכא) ובגין דמלכו אתישב על אתערותא דרוח קדשא הוה באתערו דנבואה קדם לכן אבל כד סליק למלכו לא הוה ביה נבואה אלא אתערו דרוח סכלתנו למידן קשוט אתער עליה דהכי אתהוי למלכא ובעוד דהוה גו אינון נביאי שרא עליה נבואה לבתר דאתפרש מנייהו לא</p>	<p>ואם תאמר למה שרתה עליו נבואה הואיל וזכה למלכות אלא שניהם לא זכה בהם כאחד (ומשום שהנבואה) שהמלכות נתן לו הקדוש ברוך הוא והודה לו עליו בטרם היה מלך) ומשום שמלכות התישבה על התעוררות של רוח הקודש היה בהתעוררות הנבואה קדם לכן אבל כשעלה למלכות לא היתה בו נבואה אלא התעוררות של רוח השכל לדון אמת התעוררה עליו שכך ראוי למלך ובעוד שהיה בתוך אותם נביאים שרתה עליו</p>

¹ ועי' לקוטי תורה לאריז"ל שמואל פרק א' וז"ל, שאל היה בו רוח הקדש ולא נבואה. רק כשמשחוהו למלך נאמר הגם שאול בנביאים, כי אחר שהוא מנקודת ציון מיסוד אין לו אלא רוח הקודש, לכן תמהו כי הנבואה מנ"ה. ועי' בהגר"א על ספד"צ (ט ע"ד): זכה שאול לנבואה מה שלא זכה שום מלך, שנר"ה הן נביאים, וצוה לו להרוג את עמלק, שאחיזתו בנצח כנ"ל, ויתוקן נצח ויתקיים המלוכה.

² הנבואה לנביאים היא סוד עליית המלכות למעלה, ולזה יקרא נבואה, שנצח והוד נביאים, ומלכות נבואה בהם, וכן פי' בתיקו"ז, ויש חוזים נביאים בתחילה היו קוראים רואה כאומרו לנביא יקרא הרואה, והטעם כי הם שני מדרגות, הא' חוזה רואה, השני נביא, ולזה תקרא נבואה המלכות או חזיון או חזון, ובתחילה היו רואים ומשיגים למעלה במעלה גדולה, מפני שישראל לא טעו אחר עבודה זרה, ומעט ממנו היה צריך להישיר את העם, אמנם אחר כך ירדו ממעלה נקראו נביאים, שהיתה נבואה באה ומדברת אליהם, הנבואה לשון נב שפתים, או לשון הבאה, וסוף סוף מעלתם למעלה בנו"ה, מצד א' חוזה מצד הב' נביא, כגון חוזה המלך, ולכן לנביא (לא היו) יקרא הרואה מפני שבבחי' ראשונה רואה, ואח"כ נביא ומביא הנבואה אליו, ולזה אפשר לפרש בבחינה עליונה רואה, ואח"כ בא אליו בבחינה שניה, והיינו נו"ה חוזה נביא, ואין ספק שהם שני מדרגות, וכן פי' ר' שמעון חוזים נביאים בנו"ה, ולעולם הנבואה במלכות שהיא מתקשרת בנו"ה ונקראת נבואה, ומשם הנבואה באה לנביא, ושם אינה נקראת מלכות, מפני שאינה נקראת מלכות אלא למטה בהיותה יושבת על חייליה להישיר ולהנהיג המדרגות כולם, וכמעט כל פמליא של מטה יחד יקרא מלכות, מפני שאין מלכות אלא אסופת עם יחד, ולזה אין נבואה ומלכות יחד, שתי מעלות אלו אינם נמסרות לאדם א', שנביא אינו מלך ומלך אינו נביא, שאם המדה הזו תעלה ותקשר בנו"ה היא נבואה ולא מלכות ואם תרד למטה היא מלכות ולא נבואה (אור יקר).

³ ור"ל שאחר שנתבשר במלכות א"ל שמואל ומצאת חבל נביאים וכו' ונתנבא עמהם ואותה שעה עדיין לא היה מלך וכשהיה מלך לא היה נביא. והנביאים שתמהו הגם שאול בנביאים סלקא דעתיהו דכיון שנתבשר שיהיה מלך כאלו היה מלך לכך תמהו. והאמת אינו כן. ואף על פי שמצינו שנתנבא שאול פעם אחרת כמ"ש בקרא. "ל שכבר נגזר עליו ואמר לו קרע ה' את וכו' ונתנה לריעך וכאלו ואינו מלך (מ"מ).

היה ביה נבואה	נבואה ולאחר שנפרד מהם לא היתה בו נבואה.
ואנא מאן יהיב לי אתערותא דרוח קדשא למהוי בגו נביאי מהימני תלמידי דרבי שמעון בן יוחאי דעלאין ותתאין זעין מניה כל שכן אנא למהוי ביניכו	ואני מי נתן לי התעוררות של רוח הקודש להיות בתוך נביאים נאמנים תלמידי רבי שמעון בן יוחאי שעליונים ותחתונים חרדים מפניו כל שכן אני להיות ביניכם.
פתח ואמר ועשית שלחן וגו' שלחן דא איהו לתתא לשוואה עליה לחם דאפיא ¹ מאן עדיף דא מן דא לחם או שלחן אי תימא דכלא	פתח ואמר ועשית שלחן וגו' שלחן זה הוא למטה לשים עליו לחם האפיה מי עדיף זה מזה לחם או שלחן אם תאמר שהכל
קנד/ב	
איהו חד הא (ס"א אי תימא לחם עדיף דהא) שלחן מתסדרא לגבי ההוא לחם ² ותו שלחן לתתא ולחם עליה לאו הכי אלא שלחן איהו עקרא בסדורא דליה לקבלא ברכאן דלעילא ³ ומזונא לעלמא ⁴ ומרזא דהאי שלחן נפיק מזונא לעלמא כמה דאתיהיב ביה מלעילא	הוא אחד הרי (אם תאמר לחם עדיף שהרי) שלחן מסדר לאותו לחם ועוד שלחן למטה ולחם עליו לא כך אלא השלחן הוא העקר בסדור שלו לקבל ברכות שלמעלה ומזון לעולם ומהסוד של השלחן הזה יוצא מזון לעולם כמו שנתן בו מלמעלה.
וההוא לחם איהו איבא ומזונא דקא נפיק מהאי שלחן לאחזאה דהא משלחן דא נפקי פרין ואיבין ⁵ ומזונא ⁶ לעלמא אי לא אשתכח כרם ענבין דאינון איבא דנפקי מניה לא יהון	ואותו לחם הוא פרי ומזון שיוצא מהשלחן הזה להראות שהרי מהשלחן הזה יוצאים פרות ומזונות לעולם אם לא נמצא כרם הענבים שהם הפרי היוצא

¹ סוד לחם הפנים שעל השלחן, ואומר שלשון לחם מורה כעין ענין מלחמה, חדא שמציאות האכילה הוא סוד חתיכת האוכל בשיניים שהם בשני הלחיים שסודם או"א הבוטשים תמיד זה בזה דהיינו התנצחות אבא על אי', ועל כן תמצא שהנקבה קרויה שלחן כדאמרין בגמרא בסוף פ"ב דנדרים (כ, ב) שלחן ערכתי לפניו והפכו, וכן נקראת בלשון מאכל כמד"א (משלי ל, כ) אכלה ומחתה פיה, וגם נקראת לחם כמש"ה (בראשית לט, ו) הלחם אשר הוא אוכל. ואל תתמה על שייחד האכילה לזכר אעפ"י שהוא המשפיע והמאכיל, דשני טעמים בדבר, חדא שגם הוא נהנה מהעלאת מ"ן, ועוד שגדול כח אבא בפעולת הבירורים דניצוצין במחשבה אתברירו, ולכן אכילה הוא מגזרת (דברים ז, טז) ואכלת את כל העמים, שהוא ענין כליון. וכן באכילת הצדיק שהיא לשובע נפשו היא השכינה, וזה במה שמכלה הסיגים מן הקדושה המתבררת מתוך האוכל, והוא הוא עצם המלחמה בחרבות השיניים, ועיקר הנצחון הוא באבא. ואם כן יפה אמר אשר הוא אוכל וכו' ודע כי המזון הנמשך למטה הוא מסוד ו"ק דאו"א כי דשל ג' ראשונות שלהם הוא המזון השייך להם, אבל מו"ק שלהם הוא המושפע לזו"ן. ולכן לחם הפנים היה שתי מערכות של ששה ששה כסדר ו"ק דאו"א (רמ"ז).

² הנה כל תיקוני השולחן וסדורו אינו אלא הכנ' ללחם שיבוא עליו, אם כן יורה שולחן לתתא לחם עליה, ולכאורה יגזור השכל שהכלחם במעלה מן השולחן וטעות הוא, אלא האמת "שולחן איהו עיקרא" וכו', הנה יוכרח הענין ממה שאנו רואים ענין השולחן כלי בית קבול לברכות, והיא כנגד המלכות (אור יקר).

³ [ובבחינות] ובהתהפכן ממנה ולמטה להשפיעם לתחתונים (אור יקר).

⁴ אם היינו אומרים שהשולחן תעכב השפע, ולא תרד למטה אלא ביום הלקח ממנה, היינו אומרים שהמעלה הזאת גם כן אל הלחם שהוא אמצעי במעלת הברכות, לזה אמר חס ושלום שהברכות יתעכבו שם עד הלקח הלחם, אלא "מרזא דהאי שולחן נפקא מזונא לעלמא" מיד "כמא דאתיהיב ביה מלעילא", לא יתעכב שם השפע אפילו כרגע קטן, אם כן אין ברכות תלויות בלחם, ואם תאמר אם כן לחם למה ומה הוא (אור יקר).

⁵ נשמות והויות (אור יקר).

⁶ שפע ומזון, ואם תאמר והרי השפע אור עליון גבוה נשפע ומאיר, והיא נחשיב המדה יותר מעצם האור והשפע, לזה אמר כי לא ישפט ענין זה במלכות אלא במלכות ובתפארת, שנאמר איזהו חשוב המדה או השפע שבה, ודאי שאם נכלול כל הפשע שבכל מציאות המדה מיום הוסדה ועד עתה נדין כך, אבל עתה אין הראוי אלא שנדין האילן תפארת והפרי שבו לפי שעה, או הכרם והפרי שבה שהוא מלכות לפי שעה, אז בלי ספק יעלה הגזרה שהמדה חשובה, וכך הדין בין לחם לשולחן, והשולחן קבוע לברכה תדיר, והלחם ענין עובר לשעה קלה (אור יקר).

<p>משתכחין אי אילנא לא יהא איבא לא ישתכח בעלמא בגין כך שלחן איהו עקרא מזונא דנפיק מניה איהו ההוא לחם הפנים</p>	<p>ממנו לא יהיו נמצאים אם האילן לא יהיה לא ימצא פרי בעולם לכן השלחן הוא העקר המזון שיוצא ממנו הוא אותו לחם הפנים.</p>
<p>וכהני הוו לקטי איבא דשלחן מערב שבת לערב שבת¹ (ד"א משבת לשבת) לאחזאה דהא מזונא עלאה נפיק מגו ההוא דשלחן בגין ההוא לחם² דהוו לקטי כהני אתברכא כל מזונא ומזונא דאכלי ושתאן דלא לקטרגא בהו יצר הרע³ דהא יצר הרע לא אשתכח אלא מגו מיכלא ומשתיא הדא הוא דכתיב (משלי ל ט) פן אשבע וכחשתי וגו' דמגו מיכלא ומשתיא יצר הרע מתרבי במעוי דבר נש</p>	<p>והכהנים היו לוקטים פרי השלחן מערב שבת לערב שבת (משבת לשבת) להראות שהרי מזון עליון יוצא מתוך אותו שלחן משום אותו לחם שהיו לוקטים הכהנים התברך כל מזון ומזון שאוכלים ושותים שלא יקטרג בהם יצר הרע שהרי יצר הרע לא נמצא אלא מתוך מאכל ומשתה זהו שכתוב פן אשבע וכחשתי וגו' שמתוך מאכל ומשתה יצר הרע מתגדל במעי האדם.</p>
<p>לחם דא⁴ מזונא דקא נפיק מגו שלחן מברך מזונא דכהני דלא ישתכח בהו מקטרגא לקטרגא לון למפלא בלבא שלים לקודשא בריך הוא ודא אצטריך⁵ לכהני יתיר מכל עלמא ובגין כך שלחן איהו עקרא ואיבא ומזונא דקא נפיק מניה איהו ההוא לחם</p>	<p>לחם זה מזון שיוצא מתוך השלחן מברך את מזון הכהנים שלא ימצא בהם מקטרג לקטרג להם ולעבד בלב שלם לקדוש ברוך הוא וזה צריך לכהנים יותר מכל העולם ולכן שלחן הוא עקר והפרי והמזון שיוצא ממנו הוא אותו לחם.</p>
<p>שלחן דא⁶ אצטריך סדורא דיליה⁷ לאתתקנא בסטרא דצפון⁸ דכתיב והשלחן תתן על צלע צפון מאי טעמא בגין דמתמן שירותא דחדוה⁹ שמאלא נטיל מימינא תדיר בקדמיתא¹⁰ ולבתר¹¹ איהו אתער לגבי נוקבא¹²</p>	<p>השלחן הזה צריך הסדור שלו להתתקן בצד הצפון שכתוב והשלחן תתן על צלע צפון למה משום שמשם ראשית השמחה השמאל נוטל תמיד מהימין בראשונה ואחר כך הוא מתעורר לנקבה אחר כך</p>

¹ ועם היות שלא היו נוטלים אותו אלא ביום שבת, מערב שבת היו מפרקים הקנים דהיינו קצירת הפרי (אור יקר).

² הנה השולחן גורם ברכות לכל השולחנות, ולקיטת הלחם הגשמי גורם גם כן לכהנים האוכלים ממנו אפילו כעדשה שיתברך מזון מעיהם ולא ישלוט בו הקליפה והרעבנות, ומכאן יבוא שלא ישלוט יצר הרע באכילתם שאר מזונם, ואם תאמר כיון שהברכה (הזקה?) [היתה] נמשכת לכל העולם אם כן גם כן מלחם זה יאכלו כל העולם שכולם צריכים לברכה זו (אור יקר).

³ כי אין אחיזה בבינה וכ"ש שזה השפעת המזלות לאכפייא לדינא (רח"ו).

⁴ גשמי (אור יקר).

⁵ ולהכי נאכל לכהנים דווקא "ובגין כך" פירוש שולחן גשמי ולחם גשמי ושולחן רוחני ולחם רוחני, ובכל הצדדים "השולחן עיקר" שהוא גורם ללחם שיבא מידי רגע ברגע ושניה בשניה ולא יחסר תמיד, בין שולחן גשמי לברכות העליונות, ושולחן עליון עיקר לשפע כדפירשנו (אור יקר).

⁶ מלכות (אור יקר).

⁷ לא לחם הפנים אלא מציאות סדר השולחן (אור יקר).

⁸ דהיינו צד הגבורה, ואחר שידענו שהברכות סתם אינם למדה זו (אור יקר).

⁹ שהשמחה מהבינה, ומציאותה בגבורה בהמתקת הדין, והמלכות משם מקבלת תחלת השמחה, וקשה לו ג"כ משם תחלת הדין וסופו, והיה ראוי שנחוש שמא תתהפך לדין הגבורה וקושיה (אור יקר).

¹⁰ הענין כשתבוא הגבורה זרוע שמאל במלכות כאומרו שמאלו תחת לראשי, לא תבוא לחבקה אם לא נמתק דינה קודם, כיצד כדתנן דרומית מזרחית מצפונית, ובזה נמתק דינה שתחלה הדרום והמזרח באו אליה והמתקוה, ואחר שהיא מתוקה ודינה נחלש היא באה אל המלכות וז"ש "נטיל בימינא תדיר בקדמיתא" שאין החיבוק דהיינו שמאלו תחת לראשי וימינו תחבוקני, דהיינו צפונית מערבית מערבית דרומית, אם לא יקדם אליה תחלה דרומית מזרחית מצפונית (אור יקר).

¹¹ שהוא נמתקת מקשר שלשה אבות יחד (אור יקר).

¹² אין ענין צפונית מערבית כענין מערבית דרומית, כי צפונית מערבית אינו שמעלה אותה למעלה אל הגבורה, אלא הגבורה היא מתעוררת למטה ובאה אל המלכות וז"ש "איהו אתער לגבי נוק" ואח"כ מערבית דרומית "קריב ליה" וכו' (אור יקר).

<p>ובתר קריבת¹ ליה ימינא לגביה¹ ואתדבקת ביה</p>	<p>הימין מקרב אותו אליו ונדבק בו.</p>
<p>מים אינון מימינא ואיהו חדוה מיד יהיב לשמאלא ואתדבקו ביה אינון מים וחדאן ליה ובתר אתכליל איהו לימינא ואתער לנוקבא בהווא חדוה וסימנך מאן דנטיל מיא בידיה ימינא² במאנא קדמאה לארקא מיא בשמאלא איהו ולא משמאלא לימינא³ דהא מיא מימינא נטיל לון שמאלא</p>	<p>המים הם מימין והם שמחה מיד נותן לשמאל ונדבקים בו אותם מים ומשמחים אותו ואחר כך הוא נכלל בימין ומעורר את הנקבה באותה שמחה וסימנך מי שנוטל מים ביד ימינו בכלי ראשון לרוקן מים הוא בשמאל ולא משמאל לימין שהרי מים מימין לוקח אותם השמאל.</p>
<p>ובגין כך מיא לא אשתכחו אלא מסטרא דשמאלא כיון דנטילו מיא לגביה הא אתערו לגבי נוקבא באינון מים ועל דא גבורות גשמים תנינן ובגין כך והשלחן תתן על צלע צפון דמהווא סטר איבין אשתכחו ביה יתיר מסטרא אחרא באתערו דחדוה דיליה בקדמיתא כמה דאת אמר (שיר ב ו) שמאלו תחת לראשי לבתר וימינו תחבקני</p>	<p>ולכן מים לא נמצאים אלא מצד השמאל כיון שנלקחו המים אליו הרי התעוררו לנקבה באותם מים ולכן גבורות גשמים שנינו ולכן והשלחן תתן על צלע צפון שמאותו הצד הפרות נמצאים בו יותר מהצד האחר בהתעוררות השמחה שלו בראשונה כמו שנאמר שמאלו תחת לראשי ואחר כך וימינו תחבקני.</p>
<p>שלחן דבר נש אצטריך לאשתכחא בנקיותא דגופא דלא יתקרב למיכל מזונא דיליה אלא בנקיותא דגרמיה ועל דא אצטריך בר נש לפנאה גרמיה בקדמיתא עד לא ייכול מזונא דשלחנא דכיא דהווא מזונא דאתקין ליה ביה אתרעי קודשא בריך הוא בגין דלא יתקרב על ההוא שלחן קיא צואה דאיהו מרוא דסטרא אחרא וסטרא אחרא לא יקבל מהווא מזונא דשלחן דא כלום</p>	<p>שלחנו של אדם צריך להמצא בנקיות הגוף שלא יקרב לאכול את מזונו אלא בנקיון עצמו ולכן צריך האדם לפנות עצמו בתחלה טרם שיאכל מזון של שלחן טהור כי אותו מזון שהכין לו בו רוצה הקדוש ברוך הוא כדי שלא יקרב על אותו שלחן קיא צואה שהוא מסוד הצד האחר והצד האחר לא יקבל כלום מאותו מזון של השלחן הזה.</p>
<p>לבתר דאכיל בר נש ואתענג אצטריך למיהב חולקא דתמצית להווא סטרא ומאן איהו מים אחרונים ההוא זוהמא דידין דאצטריך למיהב להווא סטרא חולקא דאצטריך ליה ועל דא ודאי אינון חובה חובה אינון ובאתר דחובה שריין ואיהו חיובא על בר נש למיהב ליה חולקא דא ועל דא לא אצטריך לברכא כלל דהא ברכה לאו איהו בהווא סטרא</p>	<p>אחר שאכל אדם והתענג צריך לתת חלק של תמצית לאותו הצד ומהו מים אחרונים אותה זהמת הידים שצריך לתת לאותו צד חלק שצריך לו ולכן ודאי שהם חובה חובה הם ובמקום של חובה שורים והוא חיוב על אדם לתת לו חלק זה ולכן לא צריך לברך כלל שהרי אין הברכה באותו הצד.</p>
<p>ובגין כך אצטריך בר נש דלא יהיב מזונא דעל גבי פתוריה להווא קיא צואה וכל שכן</p>	<p>ולכן צריך אדם שלא יתן מזון שעל גבי שלחנו לאותו קיא צואה וכל שכן במעיו וכל שכן שהוא טהור (טוב) לאדם ובריאות</p>

¹ לא אמר אתער אלא קריב ממש, החסד אוחזת במלכות וקושרה בחסד, בענין שהיא בחס דולא בגבורה, והיינו מערבית דרומית, ולפי זה אין השלחן בחינת מערבית דרומית אלא בחינת צפונית מערבית לבד שהוא חצי דבר, ולתקן זה הוא רוצה לפרש שיהיה דבר שלם (אור יקר). ור"ל אחר שנתעורר השמאל תחלה אח"כ הימין מקרב השכינה אצלו (מ"מ).

² פי' שהשמאל מריק תחלה המים על הימין (מ"מ).

³ פי' שאינו נוטל הכלי בשמאל כדי להריק על הימין עד שיקבלו מהימין ועיין בפרשת מקץ דף קצ"ח עמוד ב' (מ"מ).

<p>במעוי וכל שכן דאיהו דכיו (ס"א טב) לבר נש ובריא ו תקונא דגופיה ועל דא שלחן איהו למיכל ביה בדכיו כמה דאתמר</p>	<p>ותקון הגוף שלו ולכן השלחן הוא לאכול בו בטהרה כמו שנתבאר.</p>
<p>שלחן דא דקיימא בבי מקדשא בגין לאשתכחא ביה מזונא ולאפקא מניה מזונא ועל דא אפילו</p>	<p>שלחן זה שעומד בבית המקדש כדי להמצא בו מזון ולהוציא ממנו מזון ולכן אפילו</p>
<p>קנה/א</p>	
<p>רנעא חדא לא¹ אצטריך לקיימא בריקניא שלחן אחרא איהו שלחן דריקניא ולא אצטריך למיהב ליה דוכתא באתר קדישא ועל דא שלחן דמקדשא אפילו רנעא חדא לא יתיב בלא מזונא² ויצטרך דלא ישתכח אתר גריע דהא ברכתא דלעילא לא משתכחא באתר גריע דא שלחן דקמיה דקודשא בריך הוא שלחן דבר נש דקא מברך עליה לקודשא בריך הוא אוף הכי לא אצטריך למהוי בריקניא דהא לית ברכתא באתר ריקניא</p>	<p>רגע אחד לא צריך לעמד בריקנות שלחן אחר הוא שלחן הריקנות ולא צריך לתת לו מקום במקום קדוש ולכן שלחן המקדש אפילו רגע אחד לא ישב בלי מזון ויצטרך שלא ימצא במקום גרוע שהרי הברכה שלמעלה לא נמצאת במקום גרוע זה שלחן שלפני הקדוש ברוך הוא שלחן שאדם מברך עליו את הקדוש ברוך הוא אף כך לא צריך להיות בריקנות שהרי אין הברכה במקום ריק.</p>
<p>נהמי דעל גבי שלחן דקודשא בריך הוא אינון תריסר והא אוקימנא רזא דנהמי דאינון רזא דפנים³ ועל דא אקרי לחם הפנים דהא מזונא וספוקא דעלמא מאינון פנים עלאין קאתיין ובגין כך לחם דא איהו פנימאה דכלא איהו ברזא עלאה כדקא יאות⁴</p>	<p>הלחמים שעל גבי השלחן של הקדוש ברוך הוא הם שנים עשר והרי בארנו סוד הלחמים שהם סוד הפנים ולכן נקרא לחם הפנים שהרי מזון וספוק של העולם באים מאותם הפנים העליונים ולכן לחם זה הוא פנימי של הכל הוא בסוד עליון כראוי.</p>
<p>לחם הפנים מיכלא דאינון פנים מזונא וספוקא דנפיק לעלמא מניהו אתי ושריא על ההוא פתורא⁵ ובגין דשלחן דא מקבלא מזונא וספוקא מאינון פנים דלעילא ואיהי אפיקת מזונין וספוקין מאינון פנים פנימאין ומזונא דאפיקת איהו ההוא לחם כדקאמרן חום הוה מתקרב וחום הוה מתעדי מתמן והא אוקמוה דכתיב (ש"א כא ז) ביום הלקחו ובגין שלחן דא אית לבר נש לנטרא רוין דשלחן דיליה בכל אינון גווינין כדקאמרן</p>	<p>לחם הפנים מאכל של אותם פנים מזון וספוק שיוצא לעולם מהם בא ושורה על אותו שלחן ומשום ששלחן זה מקבל מזון וספוק מאותם פנים של מעלה והיא מוציאה מזונות וספוקים מאותם פנים פנימיים והמזון שמוציאה הוא אותו לחם כפי שאמרנו חם היה מתקרב וחם היה מוסר משם והרי פרשוהו שכתוב ביום הלקחו ומשום שלחן זה יש לאדם לשמר סודות שלחנו בכל אותם צבעים שאמרנו.</p>

¹ קלו ע"א (הערת הזהר).

² להבין טעם הדבר ולהבין ג"כ מ"ש בסמוך אינון תריסא נקדים מ"ש בליקוטים וז"ל סוד לחם הפנים י"ב חלות ותמיד היה חם הענין הוא כי יש זוג א"ו הנעשה ע"י מזלא דדיקנא דאריך ולחם גי' מז"לא ואמנם הוא בסוד ו' שהיא כפולה ו"ו והם י"ב חלות. והנה י"ב אלו נמשכו מסוד ג' שמות הוי"ה אשר במז"לא אשר בהם י"ב אותיות וג"פ הוי"ה הם בגי' לח"ם שעולה גי' מז"לא. ואמנם לפי שזוג א"ו לא פסיק תדיר לכן היה המזל הזה שהוא הלחם שעל השולחן תמיד מעוררן אל הזוג העליון בלי הפסק ולכן היה חם וג"כ לכן היה תמיד על השלחן עכ"ל ובזה מובן לשון זה (מ"מ).

³ פי' הם ג' הוי"ות אשר במזלא הנק' פנים (מ"מ).

⁴ פי' שה"ס מז"לא דאריך (מ"מ).

⁵ פי' שנמשכת הארת המזלא עד המלכות הנק' שלחן (מ"מ).

<p>רבי אלעזר פתח ואמר (קהלת ט ח) בכל עת יהיו בגדיך לבנים¹ ושמן על ראשך אל יחסר האי קרא אוקמוה ואתמר אבל תא חזי קודשא בריך הוא ברא ליה לבר נש ברזא דחכמתא ועבד ליה באומנותא סגני ונפח באפוי נשמתא דחיי למנדע ולאסתכלא ברזין דחכמתא למנדע ביקרא דמאריה כמה דאת אמר (ישעיה מג ז) כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו</p>	<p>רבי אלעזר פתח ואמר (קהלת ט) בכל עת יהיו בגדיך לבנים ושמן על ראשך אל יחסר פסוק זה פרשוהו ונתבאר אבל בא וראה הקדוש ברוך הוא ברא את האדם בסוד החכמה ועשה אותו באמנות רבה ונפח באפיו נשמת חיים כדי לדעת ולהתבונן בסודות החכמה ולדעת בכבוד רבונו כמו שנאמר כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו.</p>
<p>ולכבודי בראתיו דייקא² ורזא דא³ ולכבודי בראתיו אוליפנא דהא כבוד דלתתא רזא דכורסייא קדישא לא אתתקן לעילא⁴ אלא מגו תקונא דבני עלמא כד אינון בני נשא זכאין וחסידין וידעי לתקנא תקוני דהא הוא דכתיב ולכבודי בראתיו בנין דהאי כבודי לתקנא ליה בעמודין תקיפין⁵ ולקשטא ליה⁶ בתקונא וקשטא דלתתא בנין דהאי כבודי יסתלק (ביקרא) בזכו דצדיקיא די בארעא</p>	<p>ולכבודי בראתיו דווקא וסוד זה ולכבודי בראתיו למדנו שהרי הכבוד שלמטה סוד הכסא הקדוש לא התתקן למעלה אלא מתוך תקון בני העולם כשאותם בני אדם צדיקים וחסידיים ויודעים לתקן תקונם זהו שכתוב ולכבודי בראתיו משום שכבודי הזה לתקן אותו בעמודים חזקים ולקשטו בתקון וקשוט שלמטה בשביל שכבודי הזה יתעלה (בכבוד) בזכות הצדיקים שבארץ.</p>
<p>בנין כך בראתיו כגוונא דכבוד עלאה⁷ דתקונין אלין ביה⁸ בריאה לסטר שמאלא יצירה בימינא כמה דאת אמר (ישעיה מה ז) יוצר אור ובורא חשך עשיה באמצעיתא כמה דאת אמר אני יהו"ה עושה כל וכתוב עושה שלום ובורא רע וכתוב (איוב כה ב) עושה שלום במרומו ועל דא בראתיו יצרתיו אף עשיתיו כתקונא עלאה ועל דא הואיל ואדם איהו בארעא ואית ליה לתקנא ההוא כבודי</p>	<p>בשביל כך בראתיו כמו הכבוד העליון שבו התקונים הללו בריאה לצד שמאל יצירה בימין כמו שנאמר יוצר אור ובורא חשך עשיה באמצע כמו שנאמר אני ה' עושה כל וכתוב עושה שלום ובורא רע וכתוב עושה שלום במרומו ועל זה בראתיו יצרתיו אף עשיתיו כתקון עליון ולכן הואיל ואדם הוא בארץ ויש לו לתקן אותו כבוד עשיתי בו תקונים של כבוד עליון שיש בו אף בריאה ולכן בראתיו.</p>

¹ נראה דר"ל שתיקון אבי"ע הוא בסוד חנר"ן כידוע, ולנגד נר"ן יש שלשה לבושים פנימי תיכון חיצון שהם נשמה לבי"ע, ושל אצילות הוא דוקא חיה כמ"ש על איהו וחיהוהי חד בהון. נמצא שג' עולמות ב"ע תוכיותם הוא לבושי דנר"ן של אצילות, וזהו (ישעיה מג, ז) ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו, שהלבושים נקראים כבוד, כי הא דרבי יוחנן דקרי למאניה מכבודתיה. וכנגדן באדם אמר בכל עת יהיו בגדיך לבנים. אבל כנגד החיה התחיל ואמר (ישעיה שם) כל הנקרא בשמי, שהוא האצילות שם י' דאיהו אבא, וגם שם יר"ד ה"י שבו י' פעמים יר"ד ה"י הוא שמ"י, ונגדו באדם (קהלת שם) ושמן על ראשך וגו', שהרי שמן הוא סוד מוחי אבא כמ"ש הרב זלה"ה בפסוק (משלי כז, ט) שמן וקטורת ישמח לב, והכוונה שייחד העולמות דבי"ע ויעלם למעלה לאצילות, שאז יהיו בסוד בגדים דוקא, כי למטה בבי"ע אינם לבושים רק תוכיות, וז"ש יהיו בגדיך לבנים, שתייחד אותם למעלה באצילות שבו שם ע"ב שעם י' אותיותיו לב"ן, בסוד אבא המלביש חס"ד דאריך ואיהו מקנן באצילות, אבל הזהיר מאד שלא יחסר השמן מעל הראש שכן חיה הוא סוד מקיף, ואם זה יחסר ח"ו תבוא הצרעת כנודע מסודה. ועוד דוקא עולם האצילות יש לו בעצם שם הוי"ה שכן כולל בו כל ג' עולמות תחתונים, וז"ש הנקרא בשמי, שהוא סוד שמו הגדול, וכן י"ה פעמים הוי"ה עולה שמ"ן (רמ"ז).

² פי' שידע סודות התורה (מ"מ).

³ הוא פי' אחר (מ"מ).

⁴ נח נח ע"ב (הערת הזהר).

⁵ פי' ר"ק דזעיר (מ"מ).

⁶ היינו מ"ן (מ"מ).

⁷ פי' זעיר וטעם שנק' זעיר כבוד לפי שמקבל מן ל"ב נתיבות דאבא שהם גימ' כבוד (מ"מ).

⁸ צ"ע ועי' רח ע"א קצב ע"ב (הערת הזהר).

<p>עבדית ביה תקונין דכבוד עלאה דאית ביה אוף הכי בריאה ועל דא בראתיו¹</p>	
<p>בההוא כבוד עלאה אית ביה יצירה ועל דא יצרתיו תקונא דא יהבית ביה באדם למהוי איהו בארעא כנוונא דההוא כבוד עלאה בההוא כבוד עלאה אית ביה עשייה ועל דא אוף הכי כבר נש כתיב עשיתיו למהוי איהו כנוונא דההוא כבוד עלאה דמתקן ובריך לכבוד תתאה מנלן דההוא כבוד עלאה אית ביה תלת אלין דכתיב ביה יוצר אור ובורא חשך עושה שלום יוצר אור הא יצירה² ובורא חשך הא בריאה עושה שלום הא עשייה ודא איהו כבוד עלאה דקא מתקן ובריך וספיק בכל צרכיו לכבוד תתאה</p>	<p>באותו כבוד עליון יש בו יצירה ולכן יצרתיו תקון זה נתתי בו באדם להיות הוא בארץ כמו שאותו כבוד עליון באותו כבוד עליון יש בו עשייה ולכן אף כך באדם כתוב עשיתיו שהוא יהיה כמו אותו כבוד עליון שמתקן ומברך את הכבוד התחתון מנין לנו שבאותו כבוד עליון יש שלשת אלה שכתוב בו (ישעיה מה) יוצר אור ובורא חשך עשה שלום יוצר אור הרי יצירה ובורא חשך הרי בריאה עשה שלום הרי עשייה וזהו כבוד עליון שהרי מתקן ומברך ומספק בכל צרכיו את הכבוד התחתון.</p>
<p>כנוונא דא ברא אדם בארעא דאיהו כנוונא דההוא כבוד עלאה לתקנא להאי כבוד ולאכתללא מכל סטרין כבוד עלאה אית ביה תלת אלין אדם לתתא אית ביה תלת אלין³ ולאכתללא ההוא כבוד תתאה מעילא ומתתא למהוי שלים בכל סטרין זכאה איהו בר נש דזכי בעובדוי למהוי כנוונא דא ועל דא כתיב (קהלת ט יח) בכל עת יהיו בגדיך לבנים ושמן על ראשך אל יחסר</p>	<p>כמו כן ברא אדם בארץ שהוא כמו אותו כבוד עליון לתקן את הכבוד הזה ולהכלל מכל הצדדים בכבוד העליון יש את שלשת אלה באדם למטה יש את שלשת אלה ולהתכלל אותו כבוד תחתון ממעלה וממטה להיות שלם בכל הצדדים אשרי האיש שזוכה במעשיו להיות כמו זה ולכן כתוב בכל עת יהיו בגדיך לבנים ושמן על ראשך אל יחסר.</p>
<p>מה לכבוד עלאה ההוא משחא רבות קדשא⁴ לא אתמנע מניה מרזא דעלמא דאתי⁵ אוף הכי לבר נש דעובדוי מתלבנן תדיר ההוא</p>	<p>מה לכבוד העליון לא נמנע אותו שמן משחת קדש מסוד העולם הבא אף כך לאדם שמעשיו מתלבנים תמיד אותו</p>
<p>קנה/ב</p>	
<p>משח רבות קדשא לא יתמנע מניה תדיר במאי זכי בר נש לאתעדנא בההוא עדונא</p>	<p>שמן משחת קדש לא ימנע ממנו תמיד במה זוכה אדם להתעדין באותו עדון עליון</p>

¹ פירוש שכתב הרב שעביבור א' דזעיר נקר' עשייה והיניקה בחי' יצירה. והגדלות דמוחין דאימא נק' בריאה וגדלות דאבא הק' אצילות נמצא שבזעיר יש בו כללות אבי"ע עכ"ל ובזה מובן לשון זה. וטעם שלא הזכיר הזוהר בחינת אצילות לפי שמוחין דאבא נעלמין בגו אימא. דכתיב יוצר אור ובורא חשך טעם שהיצירה אמר בה אור ובריאה חושך כתב הרב בליקוטים וז"ל סוד יוצר אור ובורא חשך כי הבריאה להיותה סתומה נקר' חושך והיא גרועה מן היציאה המגולה הנק' אור עכ"ל. א"נ לפי שהבריאה בחינת נוקב' והיירה בחינת דכורא לכך אמר בבריאה חשך וביצירה אור. ומ"ש לעיל בריאה שמאלא יצירה ימינא הוא מטעם זה (מ"מ).
² והנה ג' קליפין דאגוז הן נגד ב"ע, תהו קו ירוק בעשי' מקרא. והשניה בהו, סלע כנ"ל ביצירה משנה. וחשך חללא על פני תהום, הוא בבינה, בורא חשך (ישעיה מה ז), כתיב בורא וכמ"ש (זהר ח"ב קכה ע"א) ע"ש יוצר אור ביצירה, דשם חוורא דאגוזא, ובורא חשך בבריאה, ישת חושך סתרו (תהלים יח יב), והוא חושך שאינו יכול להשיגה שאבן דיצירה מסכך בעדה, ושם הוא תהום כמ"ש (זהר ח"ג ל ע"א) במדבחה אית כבש חד בדרגין ידיעאן, ודרגא תתאה מטי ונחית לתהומא עליאה מגו שית חד כו' ובההוא אתר אית חיילין דאמרי קדוש כו'. והוא בבריאה ששם השרפים כידוע, וכמ"ש בתז"ח (עג ע"א ב ע"ג) (בהגר"א על תיקו"ז מד ע"א).

³ יובן במ"ש בליקוטים שהצדיקים בעו"הז יש בהם ג"כ עיבור ויניקה ומוחין דוגמת זעיר כי הולכים וגדלים ויש להם נפש מעיבור שהוא עשייה. ורוח מיצירה שהוא יניקה ונשמה מבריאה שהיא גדלות נמצא שהמ' מקבלת מכבוד דלעילא שהוא זעיר מ"ד ומקבלת מאדם התחתון מ"ן (מ"מ).
⁴ שפע אבא (רח"ו).
⁵ פי' שאבא נמשך לזעיר באמצעות הבינה וז"ש מרזא דעלמא דאתי (מ"מ).

<p>עלאה בשלחן דיליה כמה דאיהו מעדן על פתוריה נפשאן דמסכני דכתיב (ישעיה נה י) ונפש נענה תשביע מה כתיב בתריה אז תתענג על יהו"ה וגו' דאוף הכי קודשא בריך הוא רוי ליה בכל אינון עדונין דמשה רבות קודשא עלאה דנגיד ואתמשך תדיר לההוא כבוד עלאה כתיב ונפש נענה תשביע מה כתיב בתריה אז תתענג על יהו"ה</p>	<p>בשלחנו כמו שהוא מעדן על שלחנו נפשות העניים שכתוב ונפש נענה תשביע מה כתוב אחריז אז תתענג על ה' וגו' שאף כך הקדוש ברוך הוא מרוה אותו בכל אותם עדונים של שמן משחת קדש העליון שנשפע ונמשך תמיד לאותו כבוד עליון כתוב ונפש נענה תשביע מה כתוב אחריז אז תתענג על ה'.</p>
<p>רבי יוסי ורבי חייא הוה אזלי באורחא והוה חד טייעא טעין אבתרייהו אמר רבי יוסי לרבי חייא אית לן לאתעסקא ולאשתדלא במלי דאורייתא דהא קודשא בריך הוא אזיל לקמן! (נ"א דהא שכינתא אזלא קמן דכתיב (תהלים פה יג) צדק לפניו יהלך) ועל דא עידן הוא למעבד ליה (נ"א לה) תקונא בהדן בהאי ארחא</p>	<p>רבי יוסי ורבי חייא היו הולכים בדרך והיה סוחר אחד מחמר אחריהם אמר רבי יוסי לרבי חייא יש לנו להתעסק ולהשתדל בדברי תורה שהרי הקדוש ברוך הוא הולך לפנינו (שהרי השכינה הולכת לפנינו שכתוב צדק לפניו יהלך) ולכן זמן הוא לעשות לו (לה) תקון עמנו בדרך זו.</p>
<p>פתח רבי חייא ואמר (שם קיט קכו)² עת לעשות ליהו"ה הפרו תורתך האי קרא אתמר ואוקמוה חברייא אבל עת לעשות ליהו"ה בכל זמנא דאורייתא מתקיימא בעלמא³ ובני נשא משתדלן בה⁴ כביכול קודשא בריך הוא הדי בעובדי ידוי⁵ וחדוי בעלמין כלהו⁶ ושמיא וארעא קיימי בקיומייהו</p>	<p>פתח רבי חייא ואמר (תהלים קיט) עת לעשות לה' הפרו תורתך פסוק זה נתבאר ופרשוהו החברים אבל עת לעשות לה' בכל זמן שהתורה מתקיימת בעולם ובני אדם עוסקים בה כביכול הקדוש ברוך הוא שמח במעשי ידיו ושמח בכל העולמות ושמים וארץ עומדים בקיומם.</p>
<p>ולא עוד אלא קודשא בריך הוא כניש כל פמליא דיליה⁷ ואמר לון חמו⁸ עמא קדישא דאית לי בארעא דאורייתא מתעטרא בגיניהון חמו עובדי ידי דאתון אמרתון⁹ (שם ח ה) מה אנוש כי תזכרנו ואינון כד חמאן חדוה דמאריהון¹⁰ בעמיה מיד פתחי ואמרי (ש"ב ז כג) ומי כעמך כישראל גוי אחד¹¹ בארץ¹²</p>	<p>ולא עוד אלא הקדוש ברוך הוא מקבץ את כל הפמליה שלו ואומר להם ראו את העם הקדוש שיש לי בארץ שתורתו מתעטרת בשבילם ראו מעשי ידי שאתם אמרתם מה אנוש כי תזכרנו והם כשהם רואים את שמחת רבונם בעמו מיד פותחים ואומרים ומי כעמך כישראל גוי</p>

¹ קב"ה אזיל לקמן שהוא שמירת הדרך, וכתיב צדק לפניו יהלך, וכל עוד שהצדיק הולך שכינה מקדמת עמו כיד שתהיה מתייחדת עם הצדיק בדברי תורה, וזה טעם כל עסקם בתורה רובו הולכי דרכים, והיינו אומרו "עידן" וכו' שממש העת הראויה להתקן הוא על ידי הליכת הדרך ואפשר שהם היו מתגרשים כגרושי השכינה, והיו הם מכתתים רגליהם בדרכים לא לשום תכלית רק להתגרש בגלות המכפרת עון, ולזה תורתם בדרך הזה להם לעיקר (אור יקר).

² בראשית קנו ע"ב (הערת הזהר).

³ היינו קיום מצוותי' (אור יקר).

⁴ היינו העסק בתורה (אור יקר).

⁵ שכולם לא נבראו אלא בשביל האדם, והאדם מתכשר וראוי והגון לכל (אור יקר).

⁶ שמתייחדים כולם בתורה, והשפע נשפע בענין שיש קיום לשמים וארץ (אור יקר).

⁷ בסוד קשר וייחוד הנערות בעסק התורה כדפירשנו לעיל כמה פעמים (אור יקר).

⁸ שהוא משפיעם ומאירם בזכות התורה הנאמרת למטה (אור יקר).

⁹ ועכשיו הם גורמין לה רב טוב (אור יקר).

¹⁰ שנקשר כל הייחוד על ידי התורה, הם משפיעים עיקר השפע לישראל, והם מייחדים אותם בנפשותם (אור יקר).

¹¹ מלמטה (אור יקר).

¹² גוי אחד בסוד הייחוד (אור יקר).

<p>ובשעתא דישראל מתבטלי מאורייתא¹ כביכול תשש חיליה דכתיב (דברים לב יח) צור ילדך תשי וכדין כתיב (דה"ב יח יח) וכל צבא השמים עומדים עליו ועל דא עת לעשות ליהו"ה² אינון (בני עלמא³) צדיקיא דאשתארין⁴ אית לון לחגרא חרציין⁵ ולמעבד עובדין דכשראן בגין דקודשא בריך הוא יתתקף⁶ בהו בצדיקיא ומשריין ואוכלסין דיליה מאי טעמא בגין דהפרו תורתך ולא משתדלי בה בני עלמא כדקא יאות</p>	<p>אחד בארץ ובשעה שישראל מתבטלים מהתורה כביכול¹ תשש כחו שכתוב צור ילדך תשי ואז כתוב וכל צבא השמים עומדים עליו ועל זה עת לעשות לה' אותם (בני העולם) הצדיקים שנשארו יש להם לשנס מתנים ולעשות מעשים כשרים כדי שהקדוש ברוך הוא יתחזק בהם בצדיקים ובמחנות ובהמונים שלו למה משום שהפרו תורתך ולא עוסקים בה בני העולם כראוי.</p>
<p>ההוא טייעא דהוה טעין אבתרייהו אמר לון במטו מנייכו שאלתא חדא בעינא למנדע אמר רבי יוסי ודאי ארחא מתתקנא קמן שאיל שאלתך אמר האי קרא אי כתיב יש לעשות⁷ או נעשה⁸ הוה אמינא הכי מאי עת ותו לעשות ליהו"ה לפני יהו"ה אצטריך מאי לעשות ליהו"ה אמר רבי יוסי בכמה גוונין ארחא מתתקנא קמן חד דהוינן תרין והשתא הא אנן תלתא ושכינתא אתכלילת בהדן וחד דחשיבנא דלא הוית אלא כאילנא יבשתא ואנת רעננא כזיתא וחד דיאות שאלת והואיל ושרית מלה אימא</p>	<p>אותו סוחר שהיה מחמר אחריהם אמר להם בבקשה מכם שאלה אחת ברצוני לדעת אמר רבי יוסי ודאי שהדרך מתקנת לפנינו שאל את שאלתך אמר הפסוק הזה אם כתוב יש לעשות או נעשה הייתי אומר כך מה זה עת ועוד לעשות לה' לפני ה' היה צריך להיות מה זה לעשות לה' אמר רבי יוסי בכמה צבעים הדרך מתקנת לפנינו אחד שהיינו שנים ועכשיו הרי אנו שלשה והשכינה כלולה עמנו ואחד שחשבתי שלא היית אלא כמו עץ יבש ואתה רענן כמו זית ואחד שיפה שאלת והואיל והתחלת את הדבר אמור.</p>
<p>פתח ואמר עת לעשות ליהו"ה הפרו תורתך עת לעשות ליהו"ה אית עת ואית עת (קהלת ג ח) עת לאהב ועת לשנא עת איהו לעילא⁹</p>	<p>פתח ואמר עת לעשות לה' הפרו תורתך עת לעשות לה' יש עת ויש עת לאהב ועת לשנא עת היא למעלה שאותה עת</p>

1 אין אחד מכל אלו, צא ולמד כמה תשות כח בכמה בחינות (אור יקר).
 2 "הפרו תורתך" שאר בני עולם, הצדיקים המיוחדים "עת לעשות לה'" (אור יקר).
 3 שכל העולם כולו לא נברא אלא לאלו צדיקיא (אור יקר).
 4 יש להם לעשות יותר מן הראוי שיספיק אחד לאלף (אור יקר).
 5 לעשות יותר מדאי (אור יקר).
 6 הענין כי הייחוד העליון כשיתקבצו הרבים בו בקל מהרה יתייחד ויתקבל למעלה, משום הן כביר לא ימאס, וכן לא בזה את תפלתם, וכאשר חס ושלום הרבים ימנעו הטוב לא יספיק שיאמר אדם מצד(י) חלקי אני עושה ומה יכולתי עוד, אלא שיעשה באופן שהייחוד לא יתבטל לעולם, אם רבים עמו בקל יוכל לקיימו, ואם הוא לבדו יעשה יותר מדאי בענין שהוא לבדו יספיק בזכותו ולא יצטרך אל הרבים עמו, והיינו "לחגרא חרציין" דקאמר שיטיב את מעשהו עד שהוא לבדו יהיה גורם מה שכולם יד היו עושים, והיינו "גו חילין ומשריין" כדפירשנו לעיל שהוא קשר קיים (אור יקר).
 7 אין ר' חייא קטיל קני באגמא, אלא שאין דוחקים אלו דוחקים, דהכי קאמר קרא עת זמן לעשות ולהחזיק לה' ממש, לת כח לה' לפני חייליו, והעשייה הזאת היא יותר מדאי משום דשאר העם הפרו ועם היות שבשאר זמן נאמר אל תהא צדיק הרבה, ואין ראוי לאם להעמיס החמור החומר אלא כאשר יוכל שאת, בזמן שאין עושים ראוי להמית עצמו על העבודה, והיינו עת זמן הוא לעשות יותר מן הראוי להחזיק ולעשות לה', אלא שדרך החסידות כשהיו שומעין איזה אדם מדבר דברי תורה לא היו נועלים לפניו דלת אלא מחזיקין אותו, והשומע יבין שאין הקושיא קושיא, שאם נדחו דברי ר' חייא למה להם לכותבם (אור יקר).
 8 פי' כיון שעת היא כפשטה ליכתוב נעשה לה' בלא מלת עת (מ"מ).
 9 זה לשון הרב בס"ה על פ' ואני תפלתי לך ה' עת רצון. ג' בחי' הדעת שבמלכות שהם ע"ב ק"ל. וע"ב קד"ם וב"ן גי' ע"ת עכ"ל ועיין בס' בראשית שכתבנו שם עטם אחר לפי שעשרה פעמים מ"ו מילוי ע"ב עם י' אותיותיו גי' מש"קל והמ' מקבלת מ"ם דחסר שיש עשרה מ"ו בהם עם עשר אותיות דע"ב גי' ע"ת (מ"מ).

<p>דההוא עת רזא דמהימנותא¹ איהו ודא אקרי עת רצון והאי איהו דאתחייב בר נש למרחם ליהויה² תדיר כמה דאת אמר (דברים ו ה) ואהבת את יהויה אלהיך ועל דא עת לאהב דא איהו עת דאתחייב בר נש לאהב ואית עת אחרא דאיהי רזא דאלהים אחרים³ ואתחייב בר נש למשנא ליה ולא יתמשך לביה אבתריה ועל דא עת לשנא ובגין כך כתיב (ויקרא טו ב) דבר אל אהרן אחיך ואל יבא בכל עת אל הקדש (והכא)</p>	<p>היא סוד האמונה וזו נקראת עת רצון וזהו שהתחייב אדם לאהב לה' תמיד כמו שנאמר ואהבת את ה' אלהיך ולכן עת לאהב זהו עת שמחייב האדם לאהב ויש עת אחרת שהיא סוד של אלהים אחרים ומחייב האדם לשנא אותה ולא ימשך לבו אחריה ועל זה עת לשנא ולכן כתוב דבר אל אהרן אחיך ואל יבא בכל עת אל הקדש (וכאן).</p>
<p>בזמנא דישראל משתדלי באורייתא ופקודי אורייתא ההוא עת רזא דמהימנותא קדישא מתתקנא בתקונהא ומתקשטא בשלימותא כדקא יאות ובזמנא דישראל מתבטלי מאורייתא כביכול ההוא עת לאו איהו בתקונהא ולא אשתכחא בשלימו ולא בנהורא וכדין עת לעשות ליהויה מאי לעשות כמה דאת אמר (בראשית ב ג) אשר ברא אלהים לעשות מאי לעשות דאשתארו גופי דשידי דאתקדש יומא ולא אתעבידו ואשתארו לעשות רוחין בלא גופי אוף הכא עת לעשות אשתאר בלא תקונא ובלא שלימו מאי טעמא משום דהפרו תורתך בגין דאתבטלו ישראל לתתא מפתגמי אורייתא בגין דההוא עת הכי קיימא או סלקא או נחתא בגיניהון דישראל</p>	<p>בזמן שישראל עוסקים בתורה ובמצוות התורה אותה עת סוד האמונה הקדושה מתתקנת בתקוניה ומתקשטת בשלמות כראוי ובזמן שישראל מתבטלים מהתורה כביכול אותה עת אינה בתקוניה ולא נמצאת בשלמות ולא באור ואז עת לעשות לה' מה זה לעשות כמו שנאמר אשר ברא אלהים לעשות מה זה לעשות שנשארו גופות השדים כשהתקדש היום ולא נעשו ונשארו לעשות רוחות ללא גופים אף כאן עת לעשות נשאר בלי תקון וכלי שלמות למה משום שהפרו תורתך משום שהתבטלו ישראל למטה מדברי התורה משום שאותה עת כך עומדת או עולה או יורדת בגלל ישראל.</p>
<p>אתו רבי יוסי ורבי</p>	<p>באו רבי יוסי ורבי</p>
<p>קנא</p>	<p></p>
<p>חייא ונשקוהו בראשו אמר רבי יוסי ודאי לית אנת כדאי לטייעא אבתרן זכאה ארחא דא דזכינן למשמע דא זכאה דרא דרבי שמעון שארי בגויה דאפילו ביני טוריא חכמתא אשתכחת תמן נחתו רבי יוסי ורבי חייא ואולו תלתהון בארחא</p>	<p>חייא ונשקוהו בראשו אמר רבי יוסי ודאי אינך כדאי לחמר אחרינו אשרי הדרך הזו שזכינו לשמע את זה אשרי הדור שרבי שמעון שרוי בתוכו שאפילו בין ההרים נמצאת שם החכמה ירדו רבי יוסי ורבי חייא והלכו שלשתם בדרך.</p>
<p>פתח ההוא טייעא ואמר⁴ (תהלים סט יד) ואני תפלתי לך יהויה עת רצון אלהים ברב חסדך ענני באמת ישעך תנינן אימתי אקרי עת רצון בשעתא דצבור קא מצלאן שפיר איהו והכי איהו ודאי דהא כדין צבורא מסדרי</p>	<p>פתח אותו הסוחר ואמר ואני תפלתי לך ה' עת רצון אלהים ברב חסדך ענני באמת ישעך שנינו אימתי נקראת עת רצון בשעה שהצבור מתפללים יפה הוא וכך הוא ודאי שהרי אז הצבור מסדרים ומתקנים את תקונה של העת הזאת ואז הוא עת רצון</p>

¹ המלכות הנה היא נקראת עת, וכמ"ש בזה"ק (וירא קט"ז ע"ב, מקץ קצ"ח ע"א, ופ' תרומה קנ"ה ע"ב), כי בה ועל ידה יוצא ונעשה כל דבר בעתו ובזמנו, (וע' זוהר ויצא קנ"ג ע"א) (הקדו"ש כח ע"א).

² פי' לחבבה עם בעלה ונל"ע דגרסי' למרחם ליה. דומיא דסיפא למסנא ליה וכמ"ש עת לאהוב וכן ואהבת את שמלווה האדם על אהבת השכינה (מ"מ).

³ ס"מ נקרא אל אחר ולילית נקראת אלהים אחרים כנגד השכינה שנקרא אלהים (רח"ו).

⁴ עי' אריכות בשער מאמרי רשב"י.

<p>ומתקני תקונא דהאי עת וכדין איהו עת רצון ואצטריך למשאל שאלתא דכתיב אלהים ברב חסדך ענני באמת ישעך דהא כדין אצטריך למשאל שאלתא</p>	<p>וצריך לבקש בקשה שכתוב אלהים ברב חסדך ענני באמת ישעך שהרי אז יש לבקש את הבקשה.</p>
<p>ואני תפלתי לך יהו"ה הא הכא רזא דיחודא ואני דא דוד מלכא! אתר דאקרי גאולה תפלתי דא תפלה² והכא איהו סמיכא לגאולה דאיהו חד כד איהו סמך גאולה לתפלה כדין איהו עת רצון³ עת רצון אוף הכי כללא איהו כחדא⁴ עת חד רצון חד אתכלילו דא בדא והווי חד ודוד מלכא בעא ליחדא בהאי קרא יחודא חדא⁵</p>	<p>ואני תפלתי לך ה' הרי כאן סוד היחוד ואני זה דוד המלך המקום שנקרא גאולה תפלתי זו תפלה וכאן הוא סמיכה לגאולה שהוא אחד כשהוא סומך גאולה לתפלה אזי הוא עת רצון עת רצון אף כך כלל הוא כאחד עת אחד רצון אחד נכללו זה בזה ונהיו אחד ודוד המלך רצה ליחד בפסוק הזה יחוד אחד.</p>
<p>ואי תימא אמאי אתמני האי קרא בצלותא דמנחה דשבת⁶ יאות איהו למהוי בשבת</p>	<p>ואם תאמר למה התמנה הפסוק הזה בתפלת מנחה של שבת נאה הוא להיות</p>

¹ אמור צה ע"ב (הערת הזהר). ח"א ו ע"א רכא ע"א (לש"ו). עי' ח"א רד ע"ב (הקדו"ש יג ע"ב), הטעם שנקרא אני מבואר הוא בשער מאמרי רשב"י (פ' תרומה דף ד ע"א) שהוא מצד היסוד שבה, כי במקום הזה יכירה שהיא הנקבה (ביאורים ח"א עב ע"א).

² פירוש כי המלכות בהשפיע בה יסוד תקרא גאולה כמ"ש בפ' אמור בדף צה ע"ב בסוד ד' גאולות ד' כוסות וזהו "ואני" לרמוז לו' זעירא עם אני שהיא המלכות וזהו סוד היחוד תפלתי דא תפלה והכא איהו סמיכא לגאולה דאיהו חד. ירצה כי יש לה שתי שמות ציון וירושלים ועיר דוד היא ציון והוא מקום כניסת היסוד הקדו' בה ונקראת גאולה על שמו דאיהו בתוכה. ונקראת גואל כד"א אם יגאלך טוב יגאל זמ"ש בפ' אמור ולא איקרי גואל אלא ע"י דרגא אחרא עלאה דקיימא עלה ונהיר לה. ירצה דקיימא עלה למזון. ואנהיר לה בסוד הזווג להיות נשמות. זמ"ש כאן אחר דאקרי גאולה. ולהיות שמקום זה בו יוכר הזכר מן הנק' ולהיות שמקום אחיזת דוד הוא מקום כיסוי היסוד בו אמר דוד אליך כסיתי וכו', ותפלה הוא המקום הנקרא ירושלים והוא כללות המדה ומדרגותיה והוא דין. וציון ורחמים כמבואר באדרא וצריך לסמוך זה בזה לבסם הדין. זמ"ש והכא איהו סמיכא לגאולה דאיהו חד. ירצה שהכל במלכות עצמה. ואנו מסמיכים זה בזה לבסמם (שער מאמרי רשב"י). ועי' אריכות בזהר הרקיע.

³ רה (הערת הזהר).

⁴ ירצה כי עת יורה על כללות המדה ורצון על נקודת ציון כאשר יתגלה בה הרצון שהוא חסד עלאה דרך פי האמה שהוא פי היסוד כנז' באדרא רבא וזוטא, ונמצא כי עת רצון ענינו כמו גאולה ותפילה המורה על מדת המלכות עצמה בשני חלקיה כשנכללים זה בזה זמ"ש עת רצון אוף הכי כללא איהו כחדא אלא שאינן דומין לגמרי כי גאולה ותפלה שניהן הם במלכות עצמם שני מקומות שיש בה מש"כ בעת רצון. כי עת אמת הוא שהוא במלכות אבל רצון אינו במלכות כי הוא חסד עלאה המתגלה במצחא דעתיקא ויורד דרך פי האמה כדפירשתי ונכנס בנקודת ציון. אך אינו ציון עצמה זמ"ש ע"ת חד רצון' חד. כי הם ב' ענינים וכאשר יוכללו זה בזה הם אחד כי בקבל ציון הרצון תקרא רצון ותכלל עם ירושלים ויכלל זה בזה ויהיה הכל אחד. או נאמר עת חד היינו ירושלי' רצון חד היינו ציון בקבלה הרצון המתגלה מהיסוד אתכלילו דא בדא ציון בירושלים והווי חד. ונמצא שייחד דוד בפסוק זה שני חלקי המלכות לבד (שער מאמרי רשב"י).

⁵ ומן הראוי היה שייחד הת"ת גם כן כמו שאנו אומרים שמע ישראל והוא יחוד הת"ת בקצוותיו, ואומרין בשכמל"ו, והוא יחוד המלכות. ולפיכך השיב ואמר דוד מלכא בעא לייחדא בהאי קרא יחודא חדא לבד. להיותו דוד מלכא נאחז במלכות השתדל לתקנה והקשה כי לפי זה שהכל במלכות לבד למה אנו אומרים אותו במנחת שבת ומנחת שבת הוא במקום גבוה ועליון כמ"ש בס' הזוהר על עולת התמיד כנודע ויותר שייך במנחת חול לבסם הדינין. ועוד שהיה ראוי שנאמר פסוק זה בתפלת שחרית ואף בימי החול שאנו סומכים גאולה לתפלה מש"כ במנחת שבת. ולזה השיב שאין עת רצון דומה לסמיכת גאולה לתפילה. כי בסמיכת גאולה לתפלה מתמזג הדין והרחמים ומתנהג העולם על ידי שניהם יחד (שער מאמרי רשב"י).

⁶ מש"כ במנחת שבת שהדין תתבסם לגמרי ומתבטל והכל רחמים. וזהו עת רצון האמיתי. זמ"ש ואי תימא אמאי אתמני האי קרא בצלותא דמנחה דשבת. ירצה צלותא דמנחה ולא בשחרית אמאי ודשבת ולא דחול אמאי. והשיב יאות הוא למהוי בשבת בההוא צלותא דמנחה ולא בצלותא דחול כלומר אפי' בתפלת שחרית. דודאי לאו צלותא דמנחה דשבת כחול ירצה אפילו בשחרית דחול בגין דהא בחול בשעתא דמנחה תלייא דינא בעלמא ולא איהו עת רצון כי הדינין הולכין ומתגברין אבל בשבת דכל רוגזא אתערי וכלא אתכליל כחדא. בין ז"א בין נוקבא דז"א היא המלכות. ואע"ג דדינא אתער לפי שאז שולט גבורה בשעת מנחה אתבסמות איהו. כי הזווג אי אפשר לו כי אם על ידי התעוררות וגם התלהבות הגבורה בסוד היין המשמח והמבסם ולא משכר ואינו דין וזהו סוד שמאלו תחת לראשי ובשעת המנחה מתעוררת הגבורה

<p>בההוא צלותא דמנחה ולא בצלותא דחול דודאי לאו צלותא דמנחה דשבת כחול בגין דהא בחול בשעתא דמנחה תליא דינא בעלמא ולא איהו עת רצון אבל בשבת דכל רונזא אתעדי וכלא אתכליל כחדא ואף על גב דדינא אתער אתבסמותא איהו ועל דא אצטריך קרא דיחודא ליחדא כל דרגין דכד הוי יחודא דינא אתחבר ואתכליל ברחמי ואתבסם כלא וכדין עת רצון כתיב עת רצון כליל כלא כחדא ודינא אתבסם בההוא זמנא והוי הדוה בכלא</p>	<p>בשבת באותה תפלת מנחה ולא בתפלת חל שודאי אין תפלת מנחה של שבת כמו חל משום שהרי בחל בשעת המנחה תלוי הדין בעולם ואינו עת רצון אבל בשבת כשכל הרגז הוסר והכל נכלל כאחד ואף על גב שמתעורר דין זו התבשמות ולכן צריך פסוק של יחוד ליחד את כל הדרגות שכשיש יחוד הדין מתחבר ונכלל ברחמים והכל מתבסם ואז כתוב עת רצון עת רצון כולל הכל כאחד והדין מתבסם באותו זמן ויש שמחה בכל.</p>
<p>משה אסתלק מעלמא בההוא שעתא דצלותא דמנחה דשבת² בשעתא דעת רצון אשתכח ובההיא שעתא רעוא הוה לעילא וצערא לתתא ועל דא ננעלו תרעין בשבת משעתא דמנחה ולעילא מאן תרעין ננעלו תרעין דבי מדרשא בגין לאדכרא למשה רעיא מהימנא דאורייתא אתבטלא בגיניה</p>	<p>משה הסתלק מן העולם באותה שעת תפלת מנחה של שבת בשעה שנמצאת עת רצון ובאותה שעה רצון היה למעלה וצער למטה ועל זה ננעלו השערים בשבת משעת המנחה ומעלה אילו שערים ננעלו שערי בית המדרש כדי להזכיר את משה הרועה הנאמן שהתורה התבטלה בגללו.</p>
<p>בההוא זמנא בי מדרשא דמשה אתבטיל כל שכן אחרנין מאן חמי תרעין דבי מדרשא דמשה דננעלו דלא ננעלו אחרנין כלהו אורייתא דמשה עציבא עליה בההוא זמנא מאן לא עציב בגין כך כל תרעי דבי מדרשי ננעלו ואצטריכו כלא לצדקא ליה לקודשא בריך הוא בארה שבהא והיינו (שם לו ז) צדקתך כהררי אל</p>	<p>באותו זמן בית מדרשו של משה בטל כל שכן האחרים מי רואה את שערי בית מדרשו של משה שננעלו ושלא ינעלו כל האחרים כשהתורה של משה עצובה עליו באותו זמן מי לא עצוב לכן כל שערי בית המדרש ננעלו והצטרכו כולם לצדק את הקדוש ברוך הוא בדרך שבח והיינו צדקתך כהררי אל.</p>
<p>תלתא אינון דאסתלקו מעלמא בהאי זמנא וכלהו כלילין במשה חד משה נביאה מהימנא עלאה וחד יוסף צדיקא וחד דוד מלכא בגיני כך תלת צדוקי דיני הכא חד איהו דיוסף זכאה קדים לכל הני ודא איהו צדקתך כהררי אל משפטיך תהום רבה וגו' דא יוסף דאיהו בלחודו³ כהררי אל⁴ ככלהו טורין עלאין וחד משה נביאה מהימנא ודא איהו דכתיב (שם עא יט) וצדקתך אלהים עד מרום אשר עשית גדולות משום שהוא נוטל לכל הצדדים</p>	<p>שלשה הם שהסתלקו מן העולם בזמן הזה וכולם כלולים במשה אחד משה הנביא הנאמן העליון ואחד יוסף הצדיק ואחד דוד המלך לכן יש כאן שלשה צדוקי דין אחד הוא של יוסף הצדיק קודם לכל אלה וזהו צדקתך כהררי אל משפטיך תהום רבה וגו' זה יוסף שהוא לבדו כהררי אל כמו כל ההרים העליונים ואחד משה הנביא הנאמן וזהו שכתוב (שם עא) וצדקתך אלהים עד מרום אשר עשית גדולות משום שהוא נוטל לכל הצדדים</p>

לטוב ולרצון ולזה ראוי לקראתה עת רצון באמיתות והנה בשאר ימים בבוקר זמן רחמי' והדין הולך ומתגבר לעת ערב. ובשבת הוא רחמים בבוקר והולכים ומתגברים הרחמים ומתבטלים הדינים לגמרי. ונמצא שאין שום זמן שווה לשעת מנחה של שבת ועל דא אצטריך קרא דיחודא ליחדא כל דרגין דכד הוי יחודא דינא אתחבר ואתכליל ברחמי ואתבסם כולא גם המלכות בשני בחינותיה (שער מאמרי רשב"י). עי' עוד אריכות בשער מאמרי רשב"י.

¹ פח ע"ב (הערת הזהר).

² לעיל פח ע"ב ועי' סוטה יג ע"ב (לש"ו).

³ כללות החסדים (רח"ו).

⁴ ה' חסדים (רח"ו)

<p>ושמאלא וחד איהו דוד מלכא ודא איהו דכתיב (שם קיט) צדקתך צדק לעולם ותורתך אמת לעולם דא דוד מלכא</p>	<p>ימין ושמאל ואחד הוא דוד המלך וזהו שכתוב (שם קיט) צדקתך צדק לעולם ותורתך אמת לעולם זה דוד המלך.</p>
<p>כדין אתכניש כלא בהאי זמנא תורה שבכתב ותורה שבעל פה ועל דא בהאי זמנא ננעלו תרעי דאורייתא וננעלו תרעי דכל עלמא בהאי זמנא</p>	<p>אז מתכנס הכל בזמן הזה תורה שבכתב ותורה שבעל פה ועל זה בזמן הזה ננעלו שערי תורה וננעלו שערי כל העולם בזמן הזה.</p>
<p>בשעתא דמית יוסף צדיקא יבשו מקורין ומבוועין וכלהו שבטין נפלו בגלותא פתחו עלאי ואמרו צדקתך כהררי אל משפטך תהום רבה וגו'</p>	<p>בשעה שמת יוסף הצדיק יבשו המקורות והמעיינות וכל השבטים נפלו בגלות פתחו העליונים ואמרו צדקתך כהררי אל משפטך תהום רבה וגו'.</p>
<p>בשעתא דמית משה אתחשך שמשא בטיהרא ואנעלת תורה שבכתב נהורא דאספקלריאה דנהרא</p>	<p>בשעה שמת משה נחשך השמש בצהרים וננעלה תורה שבכתב האור של האספקלריה המאירה.</p>
<p>בשעתא דמית דוד מלכא כנישת סיהרא נהורא</p>	<p>בשעה שמת דוד המלך כנסה הלבנה את אורה</p>
<p>קנו/ב</p>	
<p>ואורייתא דבעל פה כנישת נהורא ומההוא זמנא אתגניזו נהורין דאורייתא ואסגיאו מחלוקת! על משנה וחכימא במחלוקת וכלהו תקיפי לבא בערבוביא ועל דא הדוה דאורייתא לאו איהו בההוא זמנא בכל דרין דעלמא</p>	<p>ותורה שבעל פה כנסה את אורה ומאותו זמן נגנזו אורות התורה והתרבתה המחלוקת על המשנה והחכמים במחלוקת וכל חזקי הלב בערבוביה ועל זה אין שמחת התורה באותו זמן בכל דורות העולם.</p>
<p>ומה אינון חומרי דתעניות גזרו רבנן כד מית פלוני גזרו תענית כד הוה כך גזרו כך (ס"א דא דהוה) וכד הוה"י כנישו יתיר דהדוה דתורה שבכתב ותורה שבעל פה בההוא זמנא על אחת כמה וכמה דאצטריך למנעל תרעי דאורייתא בההוא זמנא</p>	<p>ומהן חמרות התעניות שגזרו רבנן כשמת פלוני גזרו תענית כשהיה כך גזרו כך (זה שהיה) וכשהיה כנוס יתר של שמחת התורה שבכתב ותורה שבעל פה באותו זמן על אחת כמה וכמה שצריך לנעל שערי התורה באותו זמן.</p>
<p>ובגין כך אמרינן הני צדוקי דינא כמה דאתמר חדו רבי יוסי ורבי חייא ונשקוהו ברישיה כמלקדמין אמרו זכאה חולקנא בהאי ארשא</p>	<p>ולכן אומרים את אלו צדוקי הדין כמו שנתבאר שמחו רבי יוסי ורבי חייא ונשקוהו בראשו כמקדם ואמרו אשרי חלקנו בדרך הזו.</p>

¹ קשה אומרו "ומההוא זמנא אסגיאו מחלוקת" והא קיימא לן שלא רבתא מחלוקת אלא מתלמידי שמאי והלל וכו', ואפשר לומר שמחלוקת שנפל במות דוד אינו בהלכות הפסוקות עד הלכה למשה מסיני אלא בהוראות שקודם היה [ב]מחלוקת, כגון הוראת עמוני ולא עמונית נחלקו, וכן מלוה ופרוטה ודעתיה אפרוטה או המלוה נחלקו, אמנם אחר שמלך דוד עמדה תורה שבעל פה בהארה, שהיו מסכימין ל חכמי ישראל אל ההוראה אמתית, אמנם אחר שמת דוד חזר הדבר על פי הרוב, ולא היה המחלוקת רק בהוראה חדשה שלא קבלו, אמנם בקבלה כולם מסכימין לאמת הלכה המוסכמת, אחר תלמידי שמאי והלל נחלקו בקבלה עצמה עד היום, והנה אם נפל מחלוקת ראשונה לא נפל שניה, שאם בהוראה הם מסכימין לדעת אחת היאך יחלקו בקבלה, ולכך "מההוא זמנא" גרם המחלוקת שיש עתה במשנה, והם שלשה מיני פגם: האחד, "המשנה" בעצמה שנויה במחלוקת. השנית, "חכימא" עצמם במחלוקת זה אומר בכה וזה אמר בכה. השלישית, "תקיפי ליבא" הגיבורים במלחמת התורה כל אחד ואחד במחלוקת בעצמו, מצד אחד נראה להם סברה זו ומצד אחד נראה להם סברה זו, בענין שהם בעצמן בערבוביא עד שיסכים דעתם לדעת אחת, וכל זה מפני שנסתמו מקורי התורה תורה שבכתב ותורה שבעל פה, ואין אורם מתגלה אלא מבין כמה קליפות הם קושיות כדפירשו בתיקונים (אור יקר).

<p>תו פתח ואמר (קהלת ז יט) החכמה¹ תעוז לחכם² מעשרה שליטים אשר היו בעיר החכמה תעוז לחכם דא משה כד סליק לטורא דסיני לקבלא אורייתא אזדעזעו כל אינון רקיעין וכל אינון משריין עלאין אמרו קמיה מאריה דעלמא ומה כל טובא וכל חדוה דילן לאו איהו אלא באורייתא ואת בעי לנחאת לה בארעא אתכנישו על משה לאוקדיה בנורא אתתקף משה³ וכו' כמה דאוקמוה חברייתא דקודשא בריך הוא אמר ליה למשה וכולי</p>	<p>עוד פתח ואמר (קהלת כ) החכמה תעוז לחכם מעשרה שליטים אשר היו בעיר החכמה תעוז לחכם זה משה כשעלה להר סיני לקבל תורה הזדעזעו כל אותם רקיעים וכל אותם מחנות עליונים ואמרו לפניו רבון העולם ומה כל טוב וכל שמחה שלנו אינה אלא בתורה ואתה רוצה להורידה לארץ התקבצו על משה לשרפו באש התחזק משה וכו' כמו שבארורה החברים שאמר הקדוש ברוך הוא למשה וכו'.</p>
<p>אבל החכמה תעוז לחכם כל מאן דאתעסק באורייתא ואשתדל בה לשמה אתתקף בה באורייתא בשעתא דאצטריך למהוי ליה תקפא וחילא לאננא עליה בשעתא דאצטריך וההוא תקפא וחילא מאן אתר אתתקף הדר ואמר מעשרה שליטים אינון⁴ עשר אמירין⁵ דכתיבין בה באורייתא דאינון שליטין עלאין⁶ דבר נש אתתקף בהו בהאי עלמא ובעלמא דאתי⁷ כל רוזין⁸ דעלמא⁹ וכל פקודין¹⁰ וכל חכמתא¹¹ דעילא ותתא¹¹ בהו תליא ובהו אתכליל כלא וכלא איהו באורייתא זכאה חולקיה מאן דאשתדל באורייתא למהוי מתתקף בתקפא לעלמא דאתי</p>	<p>אבל החכמה תעוז לחכם כל מי שמתעסק בתורה ומשתדל בה לשמה מתחזק בתורה בשעה שצריך לו תקף וחזק להגן עליו בשעה שצריך ואותו תקף וחזק מאיזה מקום מתחזק חזר ואמר מעשרה שליטים מאותן עשר אמירות שכתובות בתורה שהם שליטים עליונים שאדם מתחזק בהם בעולם הזה ובעולם הבא כל סודות העולם וכל המצוות וכל החכמה שלמעלה ומטה תלויים בהם ובהם הכל נכלל והכל הוא בתורה אשרי חלקו של מי שמתדל בתורה להיות מתחזק בחזק לעולם הבא.</p>

¹ היא התורה נובלת חכמה של מעלה תורה (אור יקר).

² העוסק בה מתלבש במה שהיא מאירה בו אור החכמה ונקרא חכם, אמנם סגולתה על ידי שני עניינים, האחד "דיתעסק באורייתא" דהיינו עסק התורה ושנון בה תדיר. השנית "ואשתדל בה" לקיים מצותיה, שלא המדרש הוא העיקר אלא המעשה. או ירצה "אתעסק באורייתא" בשקידת הלימוד, שעיסוקו התורה. "ואשתדל בה" להוסיף תמיד בפלפולו בה, ופירש כי העז הזה בשני דרכים כפי הצורך, אם להתחזק כנגד האחרים והיינו "ואתתקף באורייתא וכו' למהוי ליה תוקפא וחילא וכו'", והיינו ללכת הוא על אחרים, ואם להגין עליו מאחרים באים עליו וזהו שאמר "לאננא עליה" (אור יקר).

³ ושיעור הכתוב החכמה שהיא התורה תעוז לחכם שהוא משה מעשרה וכו'. הם עשרה ממונים של מ"ה שהם שליטים על צבאות מעלה והם עשרה נגד י"ס. ופי' אשר היו בעיר היא מ' שמשם חיותם (מ"מ).

⁴ מט ע"א (הערת הזהר).

⁵ הם מהחכמה, ולהכי נקט עשר אמירין שהם מהחכמה כנודע, אשר היו בעיר קרא התורה וסדורה עיר, ואותם עשר אמירין "כתיבין ביה באורייתא" (אור יקר). פי' י"ס דזעיר שנודע שעשרה מאמרות הם י"ס דמ"ה שבתוך זעיר, והם מאבא, ופי' אשר היו בעיר שמשפיעים למ' הנק' עיר (מ"מ).

⁶ שכל הנהגה העליונה היא על ידם, שכל הספירות בעצמם אינם מתנהגות למטה אלא בהשפעת עשרה שליטין אלו, ואם תאמר וכי אם יעז החכם מעשרה תחתונות לא יספיק (אור יקר).

⁷ מה טעם עלה העליה הזאת אל עשר אמירין, לזה אמר "דברנש אתתקף בהו בהאי עלמא ובעלמא דאתי", ועשר סתם שליטי בהאי עלמא נגדיי למלכות, אמנם עשרה שליטין מצד החכמה הם שולטים אפילו על הבינה, ולבזה יתחזק בהם לעלמא דאתי (אור יקר).

⁸ בא לפרש היאך יתחזק האדם בתורה (אור יקר).

⁹ כדי שיהיה על דרך הפשט עז לו בתורה, מפני שכמה סודות נסתרים מועילים לו, הם נסתרים בתורה, וזה העוסק בה משיגם ונהנה לו מהם לרפואתו להשמר מהנזק וכמה ענינים (אור יקר).

¹⁰ כדי שידע לקנות לו חיי עולם הבא על ידי קיום המצוות (אור יקר).

¹¹ שזה טוב לו בזה ובבא, שאין טובה בעולם כידיעת החכמה, ויש כח "דעילא ותתאה" בעוד שהוא בעולם הזה מתחזק בה, "ועילא" כשהוא בעולם הבא מתחזק בה, ועכ"ז אין ראוי לאדם להיות עסקו בה ליהנות בעולם הזה ח"ו אלא לעולם הבא, ומה שימשך לו בעולם הזה מעצמו (אור יקר).

<p>עשרה שליטין עשר זיני חכמתא¹ אינון בה באורייתא בעשר שמהן גליפין² ואתכלילו בשמא חד דעשרין ותרין אתוון גליפין³ רזין דעלמא דאתי באינון זיהרין דלא שלמא עינא למחמי ואפילו בסכלתנו למנדע ולאסתכלא בההוא עדונא וכסופא דקודשא בריך הוא אחסין לון לצדיקיא לעלמא דאתי כמה דאת אמר (ישעיה סד ג) עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחכה לו</p>	<p>עשרה שליטים עשרה מיני חכמה הם בתורה בעשרה שמות חקוקים ונכללו בשם אחד של עשרים ושתיים אותיות חקוקות סודות העולם הבא באותם זהרים שאין העין שולטת לראות ואפילו בשכל לדעת ולהסתכל באותו עדון ותשוקה שהקדוש ברוך הוא הוריש לצדיקים לעולם הבא כמו שנאמר (ישעיה סד) עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחכה לו.</p>
<p>פתורא דבר נש מזכי ליה⁴ למיכל על פתורא אחרא בעדונא דההוא עלמא כמה דאת אמר (ש"ב ט יג) כי על שלחן המלך תמיד הוא אוכל ודוד מלכא הוה אמר (תהלים כג ה) תערך לפני שלחן נגד צוררי ודא איהו אתסדרותא דפתורא בההוא עלמא דהא כדין איהו עדונא וכסופא דנשמטא אתהני בהו בעלמא דאתי</p>	<p>שלחנו של אדם מזכה אותו לאכול על שלחן אחר בעדון של אותו העולם כמו שנאמר (שמואלב ט) כי על שלחן המלך תמיד הוא אוכל ודוד המלך היה אומר תערך לפני שלחן נגד צוררי וזוהי עריכת השלחן באותו עולם שהרי אז הוא עדון ותשוקה שהנשמה נהנית בהם בעולם הבא.</p>
<p>וכי פתורא אית לון לנשמתינ בההוא עלמא אין דהא מזונא וספוקא דעדונא אכלי בההוא עלמא כגוונא דמלאכי עלאי אכלי וכי מלאכי עלאי אכלי אין כגוונא דלהון אכלו ישראל במדברא וההוא מזונא רזא איהו מלא דנגיד ואתמשך מעילא מרזא דעלמא דאתי⁵ ואיהו מזונא דנהירו משה רבות⁶ קדשא ונשמתינון דצדיקיא אתזנו מתמן בגנתא דעדן ואתהנון תמן דהא תמן נשמתינון דצדיקיא מתלבשן בגנתא דעדן דלתתא כגוונא דהאי עלמא</p>	<p>וכי שלחן יש לנשמות באותו עולם כן שהרי מזון וספוק ועדון אוכלים באותו עולם כמו שאוכלים מלאכים עליונים וכי מלאכים עליונים אוכלים כן כמותם אכלו ישראל במדבר ואותו מזון סוד הוא ליטול ששופע ונמשך ממעלה מסוד העולם הבא והוא מזון של אור שמן משחת קדש ונשמות הצדיקים נזונות משם בגן עדן ונהנות שם שהרי שם נשמות הצדיקים מתלבשות בגן עדן של מטה כמו שהעולם הזה.</p>
<p>ובשבת ובזמני מתפשטאן וסלקין למחמי ביקרא דמאריהון ולא תעדנא בעדונא עלאה כדקא יאות דכתיב (ישעיה סו כג) והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבא כל בשר להשתחוות לפני אמר יהוה וכי כל בשר ייתי לו לכתב אלא כל רוח או כל נשמה מהו</p>	<p>ובשבתות ובזמנים מתפשטים ועולים לראות בכבוד רבונם ולהתעדן בעדון עליון כראוי שכתוב והיה מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבוא כל בשר להשתחוות לפני אמר ה' וכי כל בשר יבוא לא כך היה לו לכתב אלא כל רוח או כל נשמה מהו</p>

¹ הם עשר ספירות מהחכמה, הם עשר חכמות, והענין שמה שמאירה החכמה בחסד שבה אינו דומה למה שמאיר בגבורה שבה, וכו' בענין שעשר ספירות מיארות עשר מיני חכמות בתורה, והמשכיל בה ישתמש בכלם, פעמים יונק מחכמה בספירה פלונית ומפרש סוד זה בבחינה זו, פעמים יונק מחכמה בספירה אחרת, ומפרש סוד זה בענין אחר, והיינו שהם "בעשר שמהן" וכו' (אור יקר).

² יהיה עשרה שמות שאינם נמחקים: אה"ה, י"ה, אל, יְהוָה אלהים יהוה, צבאות שדי או אל חי אדני, הם י' שמות המחלקים עשר ספירות ודוגמתם בחכמה, ואפשר היותם י, יה, הו, יהוה היו יוה ויה והי, יהוה הם עשר (אור יקר).

³ שם בן כ"ב אנקת"ם וכו' ונודע ששם בן כ"ב בזעיר כמ"ש בפ' שמות וז"ש רזין דעלמא דאתי שזעיר יונק מבינה (רח"ו במ"מ).

⁴ עיין מ"ש בפרשת משפטים דף צ"ז בענין שארה ותקין לשון זה שהמן הוא ממוח בינה שהוא אה"ה השני (מ"מ).

⁵ פי' אבא שגם מאבא באה הארה לאימא (מ"מ).

<p>כל בשר. לאו הכי הוה ליה למכתב אלא כל רוח או כל נשמה מה כל בשר</p>	
<p>אלא קודשא בריך הוא עבד ליה לבר נש בהאי עלמא כגוונא דיקרא דכבוד עלאה לעילא¹ ההוא כבוד עלאה איהו רוח לרוח ונשמתא לנשמה</p>	<p>אלא הקדוש ברוך הוא עשה את האדם בעולם הבא כמו יקר הכבוד העליון למעלה אותו כבוד עליון הוא רוח לרוח ונשמה לנשמה</p>
<p>קנז/א</p>	
<p>עד דמטי לחד אתר לתתא דאקרי גוף ובהאי² עייל חד רוח³ דמקורא דחיים דאקרי כל⁴ בדא איהו כל טובא וכל מזונא וכל ספוקא⁵ דההוא גוף</p>	<p>עד שמגיע למקום אחד למטה שנקרא גוף ובזה נכנסת רוח אחת של מקור החיים שנקראת כל בזה הוא כל הטוב וכל המזון וכל ספוק אותו הגוף.</p>
<p>ורזא דא (קהלת ה ח) ויתרון ארץ⁶ בכל היא⁷ (ס"א מאי בכל היא) האי כל⁸ איהו⁹ רוח¹⁰ לההוא גוף כגוונא דא בר נש בהאי עלמא איהו גוף¹¹ ורוח דשלטא ביה¹² כגוונא דההוא רוח עלאה (ס"א דשלטא על גופא דאקרי כל) דאקרי כל דשלט על גופא לעילא ודא הוא דאקרי כל בשר¹³ ועל דא כתיב יבא כל בשר¹⁴ להשתחוות לפני אמר יהו"ה על ההוא עדונא כתיב (ישעיה סד ג) עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחכה לו</p>	<p>וסוד זה (קהלת ה) ויתרון ארץ בכל הוא (מהו בכל היא) הכל הזה הוא רוח לאותו גוף כמו זה אדם בעולם הזה הוא גוף ורוח ששולטת בו כמו אותה רוח עליונה (ששולטת על הגוף שנקרא כל) שנקראת כל ששולטת על הגוף למעלה וזהו שנקרא כל בשר ועל זה כתוב יבוא כל בשר להשתחוות לפני אמר ה' על אותו עדון כתוב (ישעיה סד) עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למחכה לו.</p>
<p>חדו חברייה בארחא כד מטו לגו טורא חד אמר רבי חייא לההוא טייעא מה שמך אמר ליה חנן אמר ליה קודשא בריך הוא יחננך וישמע לקולך בשעתא דתצטרך ליה אמר רבי יוסי ודאי הא נטי שמשא והכא בתר טורא דא</p>	<p>שמחו החברים בדרך כשהגיעו לתוך הר אחד אמר רבי חייא לאותו סוחר מה שמך אמר לו חנן אמר לו הקדוש ברוך הוא יחננך וישמע לקולך בשעה שתצטרך לו אמר רבי יוסי ודאי הרי נטה השמש וכן אחר ההר הזה יש כפר אחד על שמך</p>

¹ פי' אבא כי ל"ב נתיבות חכמה גי' כב"ד וז"ש איהו רוח לרוח ונשמתא לנשמתא שר"ל שאבא מתלבש באימא שהיא נשמה ובזעיר הנקר' רוח עד שמגיע הארתו למלכות (מ"מ).
² שהיא המלכות (אור יקר).
³ הוא היסוד, והעיקר הוא היותו נמשך להשפיע אור העליונות, וזהו שאמר "מקורא דחיינן", והיינו ששאר הספירות משפיעות החיים למלכות על ידו (אור יקר).
⁴ לכלול הענינים בשתי בחינות האחד "בדא איהו" וכו', ירצה שאין המלכות מקבלת משום מדה שום קבלה אלא על ידו, ולא תאמר שהיא מקבלת קצת טוב מזה וקצת הענין מזולתו, אלא "כל טובא" וכו', ולא זו בלבד אלא עם היות שהיא מקבלת עניינים פרטיים בספירות הכל מידו, כיצד "כל טובא" שהוא מצד החסד (אור יקר).
⁵ הם שלשה בחינות, או הטוב החסד המיותר מדאי, או מזונא שהוא החסד הבנוני, או ספוקא שהוא החסד המצומצם הכל מהיסוד במלכות (אור יקר).
⁶ כל שארץ מותירה, כל מציאותה, כל איזה יתרון שיהיה (אור יקר).
⁷ אינה בשום מדה (אור יקר).
⁸ יסוד לעצמו (אור יקר).
⁹ איהו כל - בעצמו עומד, עם היות שהכל בו (אור יקר).
¹⁰ שמתלבש בגוף במלכות, בענין שיש בו שתי בחינות במלכות, או קשרו במלכות, בענין שיש בו שתי בחינות במלכות, או קשרו במלכות, או עומדו בעצמו (אור יקר).
¹¹ שבו סוד סוד נפש מהמלכות (אור יקר).
¹² מצד הזכר תפארת דהיינו ביסוד הכל ענין אחד (אור יקר).
¹³ יסוד ומלכות יחד, רוח ונפש (אור יקר).
¹⁴ דהיינו רוח ונפש המתדבקות יחד ונקשרות עם הנשמה לקיים מה שנאמר והשביע בצחצחות נפשך, וכדפי' בפרשת ויחי, והיינו שעולם בגן עדן של מעלה והם נהנים מעדן הנשמה (אור יקר).

<p>אית כפר חד על שמך דאקרי כפר חנן נבית תמן בגין יקרא דשמך כד מטו להתם עאלו לבית אושפיזיהו וסדרו קמייהו פתורא בכמה זיגין למיכל אמר רבי חייא ודאי פתורא דא כגוונא דעלמא דאתי ואית לן לסלקא האי פתורא ולאעטרא ליה במלין דאורייתא</p>	<p>שנקרא כפר חנן נלון שם בשביל כבוד שמך כשהגיעו לשם נכנסו לבית מארחהם וסדרו לפנייהם שלחן בכמה מינים לאכול אמר רבי חייא ודאי שלחן זה כמו העולם הבא ויש לנו להעלות שלחן זה ולעטרו בדברי תורה.</p>
<p>פתח רבי יוסי ואמר (דברים ח י) ואכלת ושבעת וברכת את יהוה אלהיך על הארץ הטובה אשר נתן לך אי בארעא דישראל מברכינן לבר מארעא מנלן דהא כגוונא דא לא אצטריך אלא קודשא בריך הוא כד ברא עלמא פליג ארעא¹ ישובא איהו לסטר חד וחרבא² איהו לסטר אחרא פליג ישובא ואסחר עלמא סחרניה דנקודה חדא ומאן איהו דא ארעא קדישא ארעא קדישא אמצעיתא דעלמא ובאמצעיתא דארעא קדישא איהו ירושלם אמצעיתא דירושלם איהו בית קדש הקדשים³ וכל טיבו וכל מזונא דכל ישובא תמן⁴ נחית מלעילא⁵ ולית לך אתר⁶ בכל ישובא דלא אתון מתמן⁷</p>	<p>פתח רבי יוסי ואמר (דברים ח) ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך על הארץ הטובה אשר נתן לך אם בארץ ישראל מברכים בחוץ לארץ מנין לנו שהרי בגון זה לא צריך אלא כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם חלק את הארץ הישוב הוא לצד אחד והחרבה היא לצד אחר חלק את הישוב והקיף את העולם סביב נקודה אחת ומי היא הארץ הקדושה הארץ הקדושה היא מרכז העולם ובאמצע הארץ הקדושה היא ירושלים אמצע ירושלים הוא בית קדש הקדשים וכל הטוב וכל המזון של כל הישוב יורד לשם מלמעלה ואין לך מקום בכל הישוב שלא נזון משם.</p>
<p>פליג חרבא ולא אשתכח חרבא תקיפא בכל עלמא בר ההוא מדבר דתברו חיליה⁸ ותקפיה ישראל ארבעים שנה כמה דאת אמר (שם ח טו) המוליכך במדבר הגדול והנורא בההוא מדברא שלטא סטרא אחרא⁹ ובעל</p>	<p>חלק את החרבה ולא נמצא מקום חרב קשה בכל העולם פרט לאותו מדבר ששברו ישראל כחו ותקפו ארבעים שנה כמו שנאמר (דברים ח) המוליכך במדבר הגדול והנורא באותו מדבר שולט הצד</p>

¹ מפני שהעולם התחתון הזה בו משכן שתי בחינות עליונות קדושים וטמאים לזה "פליג ארעא" כדי שיהיה הבדל בין חצונים לקדושים ויהיה הישוב לקדושים והחורבן לטמאים לחצונים ואחר שחלקו לחצאין היה נמצא נקודה אמצעית שהיא קדושה חמורה נגדי להיכל לבנת הספיר בין ישוב וחרבן ואין זו הכוונה לזה עשה "פליג ישובא" לחלקים וסבב הנקודה האמצעי' בחלקי הישוב כנקודה בתוך המרכז (אור יקר). כתב הרח"ו זלה"ה שחילוק זה הוא העוה"ז שהוא מוכן להתיישב בו הבריות לצד אחד (רמ"ז).

² הוא גהינם התחתון לצד אחר, דהיינו לצפון שאין בו חלק ליישוב. ומ"ש לקמן ממדבר שהלכו בו ישראל, אין הכוונה שהוא אותה החרבה, שהרי סביבותיו יישובים הרבה, וגם יש בו ישובים כנראה מפרשת מסעי. אלא הכוונה שבכל מקום שהוא חרב וקשה ליישוב בני אדם יש בו שליטה לאותה החרבה הכוללת שהוא גהינם וס"א. ולכן דייק שביישוב אמר אסחר עלמא סחרניה דנקודא חדא, שהיא הקדש קדשים, אבל בחרבא לא אמר כן, משום דמובן הוא שהוא מצב החיצונים, אלא דמשמיענו שאעפ"י שהוא בצפון מכל מקום יש לו שליטה גם במקומות הארץ השוממים כמדברות, ומכל מקומות שליטותיו לא נמצא לו יותר כח וממשלה כי אם באותו המדבר הגדול נחש שרף ועקרב, וישראל שלטו בו כל עוד שלא גרם החטא. זה הוא תמצית דבריו, וכן מוכח ממ"ש בשליחות השעיר אל ארץ גזרה, שמשם נראה אמיתות הענין שהרי הוא בארץ ישראל, אלא שלפי שאין בו הכנה ליישוב אדם לכן שולט עליו הס"א. והכי משמע גם כן מפרשת תצוה קפד ע"ב, ע"ש (רמ"ז).

³ יש עוד מייחד מן המייחד דהיינו "ירושלים וקדש הקדשים" (אור יקר).

⁴ והנה שפע החרבן והשממה שהם החצונים יש להם דרך וצנור לעצמן אמנם "כל טיבו וכל מזונא וכל ישובא" שהם יוניקם מן הקדש "תמן" בקדש הקדשים (אור יקר).

⁵ ואחר כך יתפשט בירושלם ואחר כך "בארעא קדישא" ואחר כך "בכל ישובא" (אור יקר).

⁶ אפילו השרים כעין ע' פרי החג (אור יקר).

⁷ על ידי צנור מיוחד לו לשפיעו כל א' וא' לפי עניינו (אור יקר).

⁸ קפד (הערת הזהר).

⁹ התיקון דמעשה בראשית, והוא כל התיקונים כולם אשר נעשה מאחר החטא דעץ הדעת עד ימות המשיח, הנה הוא מה שעולים ונבררים הניצוצי קדושה והשברי כלים מנפילתם וטביעותם בעמקי

<p>כרחיה אלו ישראל עליה ותברו חיליה ארבעין שנין ואי ישראל ישתכחו זכאין באינון ארבעין שנין הוה מתעברא ההוא סטרא אחרא מעלמא ומדקא ארגיזו ליה לקודשא בריך הוא כל אינון זמנין אתתקף ההוא סטרא אחרא ונפלו כלהו תמן תחות רשותיה</p>	<p>האחר ובעל כרחו הלכו עליו ישראל ושברו כחו ארבעים שנים ואם ישראל נמצאו צדיקים באותם ארבעים שנים היה מעבר אותו הצד האחר מן העולם ומשהרגיזו את הקדוש ברוך הוא כל אותן פעמים התחזק אותו הצד האחר ונפלו כולם תחת רשותו.</p>
<p>ואי תימא והא משה דסליק על כל בני עלמא היך מית תמן לאו הכי דהא משה מהימנא לא הוה ברשותיה אלא בהר העברים מאי העברים פלונתא דאתפלגו עליה שליטין עלאין דלעילא ולא אתמסר בידא דממנא ושליטא אחרא ואשתאר הכי עד דאתא משה עבדא מהימנא ושליט עליה ואתקבר תמן ולא אתעסק ביה בקבורתיה בר קודשא בריך הוא בלחודוי דכתיב (שם לד ו) ויקבר אותו בני</p>	<p>ואם תאמר והרי משה שעלה על כל בני העולם איך מת שם לא כך שהרי משה הנאמן לא היה ברשותו אלא בהר העברים מה זה העברים מחלוקת שנחלקו עליו שליטים עליונים שלמעלה ולא נמסר בידי ממנה ושליט אחר ונשאר כך עד שבא משה העבד הנאמן ושלט עליו ונקבר שם ולא התעסק בקבורתו רק הקדוש ברוך הוא לבדו שכתוב (שם לד) ויקבר אותו בני.</p>
<p>ויקבר אותו מאן ההוא דכתיב ביה בארה סתים (שמות כד א) ואל משה אמר ולא כתיב מאן איהו ויקרא אל משה ולא כתיב מאן איהו אוף הכא ויקבור אותו ולא כתיב מאן איהו אלא ודאי האי אתר ידיעא איהו לגבי חברייה ועל דא בההוא טורא לא שליט עליה בר משה בלחודוי ואיהו אתקבר תמן ובגין למנדע לכל דרין אחרנין דעלמא דאינון מתי מדבר יקומון ההוא רעיא דלהון אשרי ליה בנווייהו למהוי כלהו באתערותא דקיומא לעלמא דאתי</p>	<p>ויקבר אותו מי אותו שכתוב בו בדרך נסתר ואל משה אמר ולא כתוב מי הוא ויקרא אל משה ולא כתוב מי הוא אף כאן ויקבר אותו ולא כתוב מי הוא אלא ודאי מקום זה ידוע הוא לחברים ולכן באותו הר לא שלט עליו רק משה לבדו והוא נקבר שם ובשביל להודיע לכל הדורות האחרים של העולם שאותם מתי מדבר יקומו אותו הרועה שלהם השרה בתוכם להיות כולם בהתעוררות העמידה לעולם הבא.</p>
<p>ואי תימא אי הכי דההוא מדברא איהו תקפא דסטרא אחרא היך פקיד קודשא בריך הוא על ההוא שעיר לשדרא ליה לטורא אחרא</p>	<p>ואם תאמר אם כך שאותו מדבר הוא תקף וכח הצד האחר איך צוה הקדוש ברוך הוא על אותו שעיר לשלחו להר אחר</p>

הקליפות דעולם התוהו, ועולים ומתתקנים ונעשים לכל חלקי המציאויות דהדצח"מ שבהעוה"ז, והנה הם עולים מתחילה מן האדמה אשר אררה ה' (בראשית ה כט), שהוא כל חלקי המדבריות והשממון שבהעולם אשר לא עבר בהם איש ולא ישב אדם שם (ירמיה ב ו), שהוא חלקי הקליפות והחיצונים, וכמ"ש בזה"ק (תרומה קנז ע"א⁹, ופ' תצוה קפד ע"א⁹). ובפרט בחלקי הצפון שבהעולם, ששם הוא מדור למזיקין ולזועות לרוחות ולשדים וכמ"ש בפדר"א (פרק ג) (דע"ה ח"ב כד ע"א). בהנסיון הנורא הזה הכניס הקב"ה את כל דור המדבר ג"כ, כי כל המדבר כולו הוא מקום הס"מ וחילותיו, ושם הוא עומד בכל כחו ותוקפו, וכמ"ש בפ' תרומה (קנז ע"א) ולא אשתכח חרבא תקיפא (מדבר עצום) בכל עלמא בר ההוא מדבר (דע"ה ח"ב פב ע"ד). כל ענין הליכתם במדבר, כי שם הוא עיקר ממשלת הס"מ ושם הוא מקומו, ולכך הלכו שם. ושם ניתן להם התורה כדי לתברא תוקפיה וחיליה ולכתתא רישיה, וע"י הליכתם ועיכובם שם מ' שנה אתבר תוקפיה, וכמ"ש בפ' תצוה (קפד {קכח ע"א} ע"א⁹) וכן בפ' תרומה (קנז ע"ב⁹) (דע"ה ח"ב קכח ע"א). היה אפשר מאז ולהלאה לטהר את הארץ מכל זוהמתה כולה, ולהסיר את כל תערובות הרע שבה אשר מעץ הדעת טו"ר, ולהעלותה ולקדשה בקדושת עץ החיים, שתהיה כולה קודש לה, וזה היה ג"כ ענין הליכת ישראל במדבר, וכמ"ש בזה"ק (פ' תרומה קנז, ופ' תצוה קפג סע"ב) ובמדבר אשר ראית כו' קודשא בריך הוא דבר לון לישראל במדברא (דע"ה ח"ב קל ע"ג). והנה בחי' עץ הדעת אשר היה בכל הי' ספי' דהעשיה שאמרנו, הנה היה בכל חלקי הדצח"מ שבהם, היינו בהדומם הוא מקום המדבריות, ששם הוא מקום מוכשר להשראת החיצונים, וכמ"ש בזה"ק (בשלח דף ס סע"א, ופ' תרומה קנז, ופ' תצוה קפד רע"א), וזהו מ"ש בגמרא (ברכות לא ע"א) מאי דכתיב בארץ אשר לא עבר בה איש ולא ישב אדם שם כו', כל ארץ שגזר עליה אדם הראשון לישוב נתישבה, וכל ארץ שלא גזר עליה אדם הראשון לישוב לא נתישבה, והוא מקום המדבריות, שהוא מקום החיצונים (דע"ה ח"ב קמט ע"ב).

¹ וירא קג ע"ב (הערת הזהר).

דאקרי עזאזל הוה לון	שנקרא עזאזל היה להם
קנז/ב	
זהר	
<p>לשדרא ליה להווא טורא דאזלי ישראל במדברא ביה אלא כיון דהא אזלו ביה ישראל ארבעין שניין¹ הא אתבר תקפיה ותקפיה אתתקף באתר דלא עבר ביה גבר תמן לעלמין ובהווא טורא הא הוה דיוריהון דישראל תמן ארבעין שניין</p>	<p>לשלחו לאותו הר שהלכו בו ישראל במדבר אלא כיון שהרי הלכו בו ישראל ארבעים שנים הרי נשבר תקפו ותקפו התחזק במקום שלא עבר בו איש שם לעולמים ובאותו הר הרי היה דיוורם של ישראל שם ארבעים שנים.</p>
<p>אבל בהאי שעיר ההוא אתר איהו מינרא תקיפא עלאה ותחות עמקא דההוא מינרא דבר נש לא (ס"א לא יכיל למיעל תמן) עייל תמן איהו שליט יתיר למיכל טרפיה בגין דיתעבר² מעלייהו דישראל ולא ישתכח בהו מקטרגא עליהו בישובא</p>	<p>אבל בשעיר הזה אותו מקום הוא סלע חזק עליון ותחת עמק אותו סלע שאיש לא (אינו יכול להיכנס לשם) נכנס שם הוא שולט יותר לאכול טרפו כדי שיעבר מעל ישראל ולא ימצא להם מקטרג עליהם בישוב.</p>
<p>שולטנותיה דרזא דמהימנותא גו אמצעייתא דנקודה דכל (עלמא) ארעא קדישא בבי קדש הקדשים ואף על גב דהשתא³ לאו איהו בקיומא בזכותיה כל עלמא אתון ומזונא וספוקא מתמן נפקא לכלא בכל אתר סטרא דישובא ובגין כך אף על גב דישראל השתא לבר מארעא קדישא⁴ עם כל דא מחילא וזכותא דארעא⁵ אשתכח מזונא וספוקא לכל עלמא ועל דא כתיב (דברים ח י) וברכת את יהו"ה אלהיך⁶ על הארץ הטובה⁷ אשר נתן לך⁸ על הארץ הטובה ודאי דהא בגינה מזונא וספוקא אשתכח בעלמא⁹</p>	<p>שלטונו של סוד האמונה תוך מרכז הנקדה של כל (העולם) הארץ הקדושה בבית קדש הקדשים ואף על גב שעכשיו אינו בקיום בזכותו נזון כל העולם ומזון וספוק יוצאים משם לכל בכל מקום של צד הישוב ולכן אף על גב שישראל עכשיו מחוץ לארץ הקדושה עם כל זה מכח וזכות הארץ נמצא מזון וספוק לכל העולם ועל זה כתוב (דברים ח) וברכת את ה' אלהיך על הארץ הטובה אשר נתן לך על הארץ הטובה ודאי שהרי בשבילה נמצא מזון וספוק לעולם.</p>

¹ ואי אפשר לשולחו אלא למדברות הרחוקים מאד מאד, וזה אי אפשר להגיע שם ביום הכפורים, או אפשר שכיון שנשבר כחם במדבר הזה, שוב לא נשאר להם כח חזק בשום מדבר, ואם תאמר וכי אנו לבטל כחו אנו באים או להחזיקו אנו באים, ודאי לבטל כחו הוא כוונתינו, ואם כן יותר טוב להוליכו אל המדבר שנחלש כחו (אור יקר).

² ירצה כל מגמתנו להאכיל לו השעיר כדי שיתעסק בו, ובין זה לזה ישראל מתכפרין לפני הקדוש ברוך הוא, ואנו מבקשים מקום מוכן שיתרצה לאכול בו לחמו, וכל עוד שהוא מקום שאינו חפץ בו כגון מדבר שאין דעתו עליו מפני חלישות חילו לא יבא, ואנו מחזרים אחריו, לזה ארץ גזרה עדיפא (אור יקר).

³ סוף סוף אשד מזון ושפע העולם אינו אלא דרך שם (אור יקר).

⁴ (ו)השכינה גולה אחריהם ונותן שפע מזונם של ישראל ביד השרים כדפירשנו, היינו דווקא שתחלה יבא אל המקום הנועד, היינו מהיכל לבנת הספיר אל נקודת קדש הקדשים, ומשם אתפשט לסוד גלות ישראל בין השרים כדפירשנו (אור יקר).

⁵ כלומר שם נשפע, ומשם מתחלק לשרים ולישראל שהם תחת רשות השרים (אור יקר).

⁶ אפילו בחוצה לארץ (אור יקר).

⁷ ירצה על סבת ארץ הטובה שהיא ארץ ישראל (אור יקר).

⁸ המזון בחוצה לארץ, שהארץ הקדושה היא נותן מזון בחוץ, כלומר בשביל ארץ הטובה, אשר אותה הארץ הטובה נתן לך המזון והשפע בחוץ תחת יד השרים (אור יקר).

⁹ שאר יד השרים (אור יקר).

<p>מאן דאתעדן על פתוריה¹ ומתענג באינן מיכלין אית ליה לאדכרא ולדאגא על קדושה דארעא קדישא ועל היכלא דמלכא דקא אתחריב ובגין ההוא עציבו דאיהו קא מתעצב על פתוריה בההוא חדוה ומשתיא דתמן קודשא בריך הוא חשיב עליה כאלו בנה ביתיה ובנה כל אינן חרבי דבי מקדשא זכאה חולקיה</p>	<p>מי שמתעדן על שלחנו ומתענג באותם מאכלים יש לו להזכיר ולדאג על קדשת הארץ הקדושה ועל היכל המלך שחרב ובשביל אותו עצב שהוא מתעצב על שלחנו באותה שמחה ומשתה של שם הקדוש ברוך הוא חושב עליו כאלו בנה את ביתו ובנה את כל חרבות בית המקדש אשרי חלקו.</p>
<p>כוס² של ברכה³ לא הוי אלא בתלתא בגין דהא מרזא דתלת אבהן קא מתברכא ועל דא לא אצטריך כוס אלא בתלתא כוס של ברכה אצטריך למיהב ליה בימינא ובשמאלא ולקבלא ליה בין תרווייהו בגין דאתיהיב בין ימינא ושמאלא ולבתר ישתביק ליה בימינא דהא מתמן אתברכא</p>	<p>כוס של ברכה אינו אלא בשלשה משום שהרי מסוד של שלשת האבות מתברך ועל זה לא צריך כוס אלא בשלשה כוס של ברכה צריך לתת אותה בימין ובשמאל ולקבלה בין שניהם משום שנתנת בין ימין ושמאל אחר כך ישאיר אותה בימין שהרי משם מתברך.</p>
<p>עשרה דברים נאמרו בכוס של ברכה וכלהו הוו כדקא יאות בגין דתקוני דכוס של ברכה עשרה אינן והא אוקמוה חבריא כוס של ברכה אצטריך לאשגהא ביה בעינא⁴ בגין דכתיב (שם יא יב) עיני יהויה אלהיך בה ולא אצטריך לאתנשי מעינא אלא לאשגהא ביה</p>	<p>עשרה דברים נאמרו בכוס של ברכה וכולם הם כראוי משום שתקוני כוס של ברכה הם עשרה והרי פרשוה החברים כוס של ברכה צריך להשיג בו בעין משום שכתוב (שם יא) עיני ה' אלהיך בה ולא צריך להשכח מהעין אלא להשיג בו.</p>
<p>כוס של ברכה אתברך בההוא ברכתא דקא מברך בר נש עליה לקודשא בריך הוא בגין (כך) דאיהו רזא דמהימנותא ואצטריך לנפרא ליה בנפירו עלאה כמאן דאיהו חשיבותא דמלכא דהא בגיניה אתברך פתוריה בשעתא דברכת מזונא דההוא בר נש מברך</p>	<p>כוס של ברכה מתברך באותה ברכה שמברך האדם את הקדוש ברוך הוא משום (כך) שהוא סוד האמונה וצריך לשמרו בשמירה עליונה כמי שהוא חשיבות המלך שהרי בשבילו נתברך שלחנו בשעת ברכת המזון שאותו אדם מברך.</p>
<p>פתוריה אצטריך דלא יהא בריקניא דהא לית ברכתא משתכחא על פתורא ריקניא כמה דאוקמוה דכתיב (מ"ב ד ב) הגידי לי מה יש לכי בבית וגו' ועל דא פתורא לא אצטריך לאתחזאה בריקניא דהא ברכאן עלאין לא שריין אלא באתר שלים ורזא דא (שמות לא ו) ובלב כל חכם לב נתתי חכמה וכתוב (דניאל ב כא) יהב חכמתא לחכימין ועל רזא דנא שלחן</p>	<p>צריך ששלחנו לא יהיה ריקם שהרי אין ברכה מצויה על שלחן ריק כמו שבארוה שכתוב הגידי לי מה יש לך בבית וגו' ולכן שלחן לא צריך להראות ריקם שהרי הברכות העליונות לא שורות אלא במקום שלם וסוד זה ובלב כל חכם לב נתתי חכמה וכתוב נותן חכמה לחכמים ועל סוד זה שלחן של לחם הפנים שכתוב ונתת על השלחן לחם פנים לפני תמיד.</p>

¹ הרי הוא נהנה משפע הארץ ואם חס ושלום אינו מזכירה, הוא מתעדן מטוב שפעו ואינה מזכירה, אין לך כפוי טובה שהוא מתעדן בשלה והיא אינה בשלוה, אמנם כאשר האדם בא להתעדן אדכר ודואג על קדושת הארץ וחרבן המקדש, כיון שהיה מזומן לאכול, והוא מצד ודואג על חרבנה מתוך תענוג ושמחת לבו, הוא בונה אותה ממש, מפני שהוא עומד בשמחת המאכל (והמשה) [והמשתה] והענג הרומז למעלה בבניה, ומזכיר שם חרבן (הם) הוא] גורם שתזכר המלכות לגאולה בעדן ושמחה שהם חכמה ובינה, והיינו "כאלו בנה" וכו' מזכירתו אותו שם כדפירשנו (אור יקר).

² עולה אלה"ם (אור יקר).

³ שמשפיעין בו מהחסד ברכה ודאי (אור יקר).

⁴ עי' בפרשת משפטים דף צה עולימתא שפירתא וכו' ומ"ש האר"י שם (מ"מ).

<p>דלחם הפנים דכתיב (שמות כה ל) ונתת על השלחן לחם פנים לפני תמיד</p>	
<p>רעיא מהימנא</p>	
<p>תנאין ואמוראין אתכנשו כלכו דהא קא מטו שעתא לתקנא¹ ביה² מאני מלכא (ס"א לאזהרא³ ולאיתתקנא) לאנהרא לאתתקנא קמיה דאינון משכנא⁴ מנרתא⁵ פתורא⁶ מדבחה⁷ כיור וכנו⁸ ארון וכפורת⁹ וכרובים¹⁰ וכלא בשקל¹¹ ובגין דא מני לישראל זה יתנו¹²</p>	<p>תנאים ואמוראים התכנסו כלכם שהרי הגיעה השעה לתקן בה כלי המלך (להזהיר ולהתתקן) להאיר להתתקן לפניו שהן משכן מנורה שלחן מזבח כיור וכנו ארון וכפרת וכרובים והכל בשקל ולכן צוה את ישראל זה יתנו.</p>
<p>קם תנא חדא ואמר (ודאי) רעיא מהימנא ודאי הכי הוא ולך מני¹³ למעבד כלהו הדא הוא דכתיב ועשית מנורת ועשית שלחן והכי בכלא וראה ועשה ומכלא לא אתקשי לך למעבד אלא תלת מלין דרשימין באתוון דשמך מ'נורה¹⁴ ש'קלים¹⁵ ה'חדש¹⁶ אמאי אתקשי לך</p>	<p>עמד תנא אחד ואמר רועה הנאמן ודאי כך הוא ואותך צוה לעשות את כולם זהו שכתוב ועשית מנורת ועשית שלחן וכך בהכל וראה ועשה ומהכל לא התקשה לך לעשות אלא שלשה דברים רשומים באותיות שמך מ"נורה ש"קלים ה"חדש למה התקשו לך.</p>

¹ כיון שאין גשמיות בעולם הגשמי ראוי לתקן בסודות העולם הרוחני (אור יקר).
² מצד המלכות בעצמה (אור יקר). חשיב כאן י' דברים. דמזבחות ב' הם והם נגד ע"ס. ארון בינה היכלא פנימאה כמ"ש בת"ז ארון נור דליק בינה ע"ש. כפרת חכמה וכן באדם קרום של מוח. כרובים כתב ושם ודברתי אתך כו' שם השכינה. וכן באדם על הקרום משכן הנשמה באוירא דגלגלתא קד"א. וכן גלגלת באדם בינה כנגד ארון. וג' הראשונות באדם בראש ק"ק וכן בספירות הן ק"ק סתומין וכן במשכן בק"ק. משכנא מלכות כידוע. מנרתא חסד בדרום. שולחן גבורה בצפון. מזבח תפארת באמצע כ"ז ידוע וא"צ להאריך. ע"כ ותעמוד מלדת ד' סמכין דכרסייא כי מקום מלכות אצל ת"ת כידוע. ע"כ סיומא דגוף מסיים ג"כ המשכן מכאן ואילך לבר מגופא. כיור וכנו נ"ה כמ"ש בת"ז שהן יוצקין מים ליסוד כיור למעלה וכנו למטה שהן מעלה ומטה דר"ק. מזבח החיצון יסוד זיו איקונין של יוסף דומה לשל יעקב שניהם מזבח נקר' גוף וברית חד והן הכל כסדר. וכ"ז בשכינה בע"ס דילה. וז"ש "וכלא בשקל". שהוא מלכות כמ"ש לקמן (יהל אור).
³ מצד החסד (אור יקר).
⁴ מצד הגבורה (אור יקר).
⁵ מצד הקו האמצעי (אור יקר).
⁶ מצד נו"ה ארון המלכות בעצמה (אור יקר).
⁷ יסוד (אור יקר).
⁸ נו"ה דהיינו ארון מלכות כפורת יסוד וכרובים תרין ביעין בבחינתם הפנימית (אור יקר).
⁹ בסוד השם הנקרא שקל באצילות (אור יקר).
¹⁰ ר"ל זה השער כו' שהוא מלכות (יהל אור).
¹¹ שהוא כולל כל הע"ם שהוא אילנא רבא כמ"ש בת"ז וע"י מתייחדת השכינה בכל הע"ס (יהל אור).
¹² המנורה הוא נ' שערי בינה, ולכן היה במנורה כ"ב גביעים וי"א כפתורים וט' פרחים הרי מ"ב כנגד שם מ"ב, וז' קנים הרי מ"ט שערי בינה, והגוף של מנורה הוא שער נ' וזה שנתקשה בה משה. ועוד יש בו י"ז והוא שם של בינה (אדרת אליהו דברים א א).
¹³ ובגמרא (מנחות כ"ט א) איתא שרצים. ותוס' שם הקשו אמאי לא תני שקלים (יהל אור). ונראה דטעם קשיו הוא דאם ישראל מושרשים בחכמה ואינון קדש וכו' וכמו שאמר רבי אבא, איך יעלו למנין ואיך ישלוט בהם נגף אם ימנו לגלגלתם, וה' הוציא לו מטבע של אש מתחת כסא הכבוד, היא רחל היוצאת תחת יסוד אי' שהיא כסא הכבוד, ומטבע מפני שבה טבועים ומצויירים כל האורות העליונים, והיא של אש שנבנית מן הגבורות. ואמר לו זה יתנו, כלומר אין הכוונה על שרשם הצפון בעץ החיים אלא על הנגלה שהוא נקרא זה, ולפי שהיא נקראת קדש תחתון על שם אור אבא המאיר בה לכן אמר זה בלשון זכר (רמ"ז ח"ב רכה ע"ב).
¹⁴ עי' ספר הקנה (&): במה נתקשה משה, ועוד יכתוב חודש זה לכם ראש חדשים מאי החדש הזה עם הה"ן. א"ל בני כי אמר לו הקב"ה חדוש העטרה המתחדשת מת"ת זהו החודש ה' עם זה הוא ה' אחרון המתחדשת מהמדה הנקראת זה אות החדשה ונתקשה משה למה לא תהיה העטרה באור עצמו, וא"ל כזה ראה וקדש, הכוונה העטרה נקראת אשה בדגש כי עיקר קבלתה מפחד יצחק האש הגדולה ואז כל המקטרגים תובעים דין ממנה, ובזמן ההוא שהיא נתכסית לגמרי והיא כסויה בדין אז נותנים חלק למדת

אמר לו זקן אתם מוציאים	אמר ליה סבא סבא אתון מפיקין ¹
	קנח/א
	רעיא מהימנא
<p>קשיה זו שהתקשתה לי מן מקשה תיעשה המנורה ודאי שהכלי של הקדוש ברוך הוא היא שכינה שהיא כלי לשמש את בעלה היא המנורה שלו שנאמר בה (תהלים קיט) שבע ביום הללתיך שהם הגדלה והגבורה והתפארת והנצח וההודו יסוד ומלכות בשבע כלולה משבע הדרגות הללו שלשת קני המנורה מצדה האחד גוף ושתי זרועות המלך הוא נר מצוה להאיר בהם ושלשת קני המנורה מצדה השני הם שתי שוקים וברית והוא נר מערבי להאיר בהם מנורת המלך נקראת והיא נר להאיר בו נר מצוה שנאמר בו מצות ה' ברה מאירת עיניים.</p>	<p>קושיא דא דאתקשי לי מן (שמות כה לא) מקשה תיעשה המנורה ודאי מאנא דקודשא בריך הוא איהי שכינתא דאיהי מאנא לשמשא לבעלה איהי מנרתא דיליה דאתמר ביה (תהלים קיט קסד) שבע ביום הללתיך דאינון הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההודו יסוד ומלכות שבע² כלילא משבע דרגין אלין שלשת קני מנורה מצדה האחד גופא ותריין דרועי דמלכא איהו³ נר מצוה לאנהרא בהון ושלשה קני מנורה מצדה השני אינון תריין שוקין וברית ואיהו⁴ נר מערבית³ לאנהרא בהון מנרתא דמלכא אתקריאת ואיהי נר לאנהרא ביה נר מצוה דאתמר ביה (שם יט ט) מצות יהוה ברה מאירת עינים</p>
<p>ומאן רישא דמנרתא בינה ה עלאה דאית לה⁴ תלת קנין בדיוקנא דא ה תלת וויין דאינון תלת אבהן ה תנינא ג' קנים תניינין בדיוקנא דא ה (ס"א תלת וויין) דאינון נצח הוד יסוד ו מנרתא דאמצעייתא בן י"ה⁵ על שמה אתקרי בינה איהו כליל ו' קנין לתתא בחושבן ו' בו קנין דיליה</p>	<p>ומי ראש המנורה בינה ה' העליונה שיש לה שלשה קנים בדמות זה ה' שלש ווי"ם שהם שלשת האבות ה' השניה שלשה קנים בדמות זה ה' (שלש וויים) שהם נצח הוד יסוד ו' המנורה של האמצע בן י"ה על שמו נקראת בינה הוא כולל ו' קנים למטה בחשבון ו' בששת הקנים שלו.</p>
<p>י (משלי יב ד) אשת חיל עטרת בעלה תנא דספר תורה כצורת ז'⁶ מספרא דעלמא דאתי לאו איהי מאנא לגביה ולאן משמשא לגביה אלא עטרה על רישיה⁷ אבל בעלמא דין איהי</p>	<p>י' אשת חיל עטרת בעלה (משלי יב) כתר של ספר תורה כצורת ז' מצד של העולם הבא אינה כלי אליו ולא משמשת לו אלא עטרה על ראשו אבל בעולם הזה</p>

הדין שעיר ושעירים ירקדו שם, ואותה מקדשים לת"ת ישראל ואז דוחה כל המקטרגים בחוץ ונותן להם השעיר הזה שלא יהיה להם רשות להכנס ולתבוע דין כי אין רצון המלך וכו'.

¹ ר"ל אתם מוציאים הלימוד מן מקשה כו' (יהל אור).

² דהיא בת שבע כלילא מז"ס כמש"ו (יהל אור).

³ ור"ל כי שני בחי' במלכות א' אצל ת"ת וא' תחת יסוד כמש"ו ולכך היא באמצע אצל ג"ס חג"ת נקראת נר מצוה ואצל נה"י נקראת נר מערבי. וז"ש (שבת כב ע"ב) שנר מערבי עדות שהשכינה שורשה כו' (יהל אור).

⁴ ר"ל כל שם הוי"ה ב' ההי"ן בששה קנים י' ו' בקנה אמצעי כמש"ו (יהל אור).

⁵ ר"ל עד"א ת"ת שכולל כל הו"ק שלכך בישראל י"ב שבטים ו' דו"ק ו' דכללותן בת"ת ולכך הן בקנה האמצעי ל' בקנה א' בבחי' כללותם (יהל אור).

⁶ ר"ל י' מלכות חכמה זעירא י' זעירא והיא כאן על המנורה תתגא דס"ת כמ"ש לעיל י' על ו' צורת ז' (יהל אור).

⁷ מצד הבינה אינה צריכה לקבל שפע ממש ממנו כלל לא שפע זווג ולא שפע מזון ולמזון אמר לאו איהי מאנא. ולזווגא לא משמשא לשון תשמיש. או ירצה כי המלכות צריכה לקבל שפע זווג ממנו וצריכה התעוררות מצידה לשיבא השפע כי אם אין התעוררו' מלמטה אין שפע מלמעלה ולקבלת השפע אמר לאו איהי מאנא ולהתעוררות אמר ולא משמשא וזהו ענין יום הכפורים שאסור בתשמיש המיטה להיותה מקבלת מבינה ולא מחכמה כנודע. ולפיכך תמצא בירוד של שם הויה הנרמזת בחכמה מילואו ו'ד ו' על ד' שהיא מאנא ומשמשא לגביה אבל בצורת ה' הנרמזת בבינה תמצאנה ה' ד' על ו' ולכן הוא עטרה על רישיה (שער מאמרי רשב"י וזהר הרקיע). בתיקון המלכות דלעתיד, שתהיה עטרת בעלה (משלי יב ד) ע"י שתעלה

<p>כגוונא דא הוה"י איהו מאנא תחותיה שמושא דיליה בכל ספירה דיליה בכל אבר¹ דיליה בכל מדה דיליה</p>	<p>הוא כמו זה הוה"י הוא כלי תחתיו השמוש שלו בכל ספירה שלו בכל איבר שלו בכל מדה שלו.</p>
<p>ובגין דא י' דא לזמנין איהי תחותיה לזמנין על רישיה לזמנין באמצעיתא על רישיה יהוה"ה (תהלים קיח כב) אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה ודא (שמות כז כ) להעלות נר תמיד דאיהו י' על הו"ה מסטרא דמנרתא באמצעיתא מחצית השקל² הדא הוא דכתיב (שמות ל יג) זה יתנו³ כגוונא דא הו"ה בסופא במשכנא כגוונא דא הוה"י חמש אמות ארך מסטרא דה' עלאה וד' אמות רחב⁴ מסטרא דה' תתאה ואמה ו' וחצי⁵ האמה י' וכלא אתרמיז באת ו'⁶</p>	<p>ומשום זה י' זו לפעמים היא תחתיו לפעמים על ראשו לפעמים באמצע על ראשו יהו"ה אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה וזה (ויקרא כד) להעלת נר תמיד שהוא י' על הו"ה מצד המנורה באמצע מחצית השקל זהו שכתוב זה יתנו כמו זה הו"ה בסוף במשכן כמו זה הוה"י חמש אמות ארך מצד הה' העליונה וחמש אמות רחב מצד הה' התחתונה ואמה ו' וחצי האמה י' והכל נרמז באות ו'.</p>
<p>ודא איהו רזא (ישעיה מד ו) אני⁷ ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלהים⁸ דאתרמיז⁹ בהאי שמא יו"ד ה"י וא"ו ה"י וכל שם¹⁰ דשליט ה' על י' נוקבא איהו מסטרא דשמאלא ואף על גב דמסטרא דאת י' איהו ברישא בתר דבתרין</p>	<p>וזוהו סוד (ישעיה מד) אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלהים שנרמז בשם הזה יו"ד ה"י ו"ו ה"י וכל שם ששולט ה' על י' הוא נקבה מצד השמאל ואף על גב שמצדה של האות י' היא בראש אחר שבשני ההי"ן היא בסוף כמו זה ה"י ה"י</p>

אז בבינה כמ"ש בספד"צ בסופו (דף לו ע"א) קרן ביובלא אתעטר, ור"ל כי עתה הנה היא בעטרה דז"א, ואיהי מאנא תחותיה (ע' רע"מ תרומה קנח ע"א ובמאמרי רשב"י שם), אבל לעתיד תעלה בעטרה דאימא ותהיה עטרה על רישיה, והוא באלף השביעי דאתחרב כלא וחד חרוב (ר"ה לא ע"א), ואז לבדו הוא ימלוך נורא, ונשגב ה' לבדו ביום ההוא (ישעיה ב יא) (כללים ח"ב לד ע"ג).

- 1 כמ"ש לקמן מבית ומחוץ תצפנו בשכינתא (יהל אור).
- 2 מחצית הוא ו' ושקל הוא י' כדאיתא לקמן ר"פ תשא בפקודא (יהל אור).
- 3 ראיא דהיא נקר' שקל ונקר' מחצית השקל דזר"ן להן כותל א' כידוע בסוד הנסירה וכותל היא כ"ו ת"ל. כ"ו עד"א הו"ה ונוקבא ת"ל שהכל פונים בו תלים של הלכות כמש"ל. וזהו שקל גי' ת"ל ולכן נקר' מחצית חצי לז"א וחצי לנוקבא ויתבאר לקמן יותר (יהל אור).
- 4 ור"ל הקרש ארכו עשר אמות ב' ההי"ן ורחבו אמה וחצי ו' י' (יהל אור).
- 5 מצה פרוסה כמ"ש בת"ז (יהל אור).

6 ר"ל כמש"ל ו חולם תגא. שורק אמצעי. ו חירק שימושא. ובג' מקומות הנ"ל משלמת אותו לע"ס. תגא ג'ר שימושא מלכות ולכן רמוזים בז' ג' כמ"ש בת"ז תגא ז' שימושא ג' שורק שוה אצלו ו"ק ושם ו'. וענין הו"ה שבעד"א הו"ה שלימה כידוע וגלוי ההו"ה הוא מבינה כמ"ש ברע"מ פ' בא ועטרת היסוד הוא ה' אחרונה שבשם כידוע והן הו"ה ומל' יו"ד משלמת השם. וכ"ז בבחינת השם שבת"ת אבל בכל ע"ס מתיל מחכמה ומשלים במלכות כסדר וכן כד סלקת חכמה זעירא לחכמה שם הוא תגא ג"כ השם כסדר בת"ת כנ"ל (יהל אור).

7 ר"ל מלכות. ראשון תגא בחכמה שנקר' ראשית (יהל אור). בבחי' שהיא כלל כל האצילות כולו וכולל את כולם, הנה אפשר לה עי"ז לעלות למעלה להיות שוה בשוה אליו, ומשתמשים שניהם בכתר אחד, כמ"ש הרב במיעוט הירח (פרק ב ושם סוף פרק א) בבחי' הז', וכן היא עולה ג"כ עוד למעלה למעלה, כמ"ש ברע"מ פ' תרומה (קנח ע"א), וע' פ' בראשית (כד ע"א) ופ' פינחס (רנו ע"ב) (כללים ח"א נג ע"ג), אמנם בפנימיותה שהוא עתה נעלם בה הנה היא באחדותה לעולם למעלה למעלה, ובסוד (ישעיה מד ו) אני ראשון ואני אחרון, והיא סליקת על כל דרגין דלעילא כמ"ש (משלי לא כט) ואת עלית על כולנה (זוה"ק ח"ג כח ע"א), כי בהעלם הנה היא שורש הכל, כי היא עולה עד המלכות דא"ס וכמ"ש ברע"מ פינחס (רנו ע"ב) וע' פ' תרומה (קנח ע"א) ופ' בראשית (כד ע"א ע"ב), ותלוי עלייתה למעלה וגילוי אחדותה בהמלכות דא"ס כאשר יושלם תיקונהא (כללים ח"ב נ ע"ב).

- 8 דשם נקר' שם מלא ה' אלקים (יהל אור).
- 9 ג' יודי"ן יו"ד בתחלה יו"ד אצל וא"ו יו"ד אחר ה' אחרונה (יהל אור).
- 10 ר"ל שמלוי הזה רומז על מלכות שהשם זה נוקבא הוא שבו ההי"ן על יודי"ן כמש"ו (יהל אור).

<p>ההי"ן איהי בסופא כגוונא דא הי"י ה"י אתדן לרוב ונוקבא איהי אלא¹ י' על הי"ב (נ"א ו') תגא תחות ה' שמוש כל שכנ² תחות ו'</p>	<p>נדון לרב והיא נקבה אלא י' על ה' (ו') הוא כתר תחת ה' שמוש כל שכן תחת ו'.</p>
<p>ובגין דלא³ עבידנא קצוץ ופרוד ביחודא דלעילא דכלא יחודא חד נתקשה לי למעבד (או תגא או אמצעי או שמושא) וקודשא בריך הוא דידיע כל מחשבתין אמר בתר דדא לטוב אתכוון דלא למעבד קצוץ ופרוד ת"יעשה המנ"ורה תיעשה מעצמה⁴ כגוונא דשכינתא תיעשה מעצמו דקודשא בריך הוא בלא פרודא שאר מאנין⁵ דבהון איהי שכינתא שמוש (שם לז א) ויעש בצלאל</p>	<p>ומשום שלא עשינו קצוץ ופרוד ביחוד העליון שהכל יחוד אחד התקשה לי לעשות (או כתר או אמצעי או שמוש) והקדוש ברוך הוא שיודע כל המחשבות אמר אחר שזה התכון לטוב שלא לעשות קבוץ ופרוד ת"יעשה המנ"ורה תעשה מעצמה כמו השכינה תעשה מעצמו של הקדוש ברוך הוא בלי פירוד שאר הכלים שבהם היא שכינה שמוש (שם לז) ויעש בצלאל.</p>
<p>ובכל אתר דשכינתא תתאה⁶ איהי עטרא דעמודא דאמצעיתא כד נטילת מן בינה דאיהו עלמא דאתי ודאי⁶ לית ידיעא לבר נש בקודשא בריך הוא ולא בכל מדות דיליה עד דיעול בהאי תרעא דאתמר עלה (תהלים קיח ז) זה השער ליהו"ה⁷</p>	<p>ובכל מקום ששכינה תחתונה היא עטרה של העמוד האמצעי כשנטלת מבינה שהיא העולם הבא ודאי אין הכרה לאדם בקדוש ברוך הוא ולא בכל מדותיו עד שיכנס לשער הזה שנאמר עליו זה השער לה'.</p>
<p>באות ל⁸ דאיהי⁹ כלילא מכל ספירה ומכל אתוון דשמהן מפורשים ונסתרים איהי נקודה בכל את ואת שמושא תחות בעלה ואיהי עטרה על רישיה מסטרא דילה⁹ דטעמי כגון סגו"ל נקודה תחות ירכי מלכא (ישעיה סו א) והארץ הדום רגלי ואיהי באמצעיתא עמיה מחצית השקל בשורק ואיהי עטרה על רישיה⁹ מסטרא דסגולתא</p>	<p>באות ל' שהיא יי (י"י) היא כלולה מכל ספירה ומכל האותיות של השמות מפורשים ונסתרים היא נקודה בכל אות ואות שמוש תחת בעלה והיא עטרה על ראשו מהצד שלה של הטעמים כמו סגול נקודה תחת ברכי המלך והארץ הדם רגלי והיא באמצע עמו מחצית השקל בשורק והיא עטרה על ראשו מצד הסגולתא.</p>
<p>זרקא¹⁰ מקף שופר הולך סגולתא בההוא זמנא איהי כתר על רישא דמלכא כתר יתנו לך יהו"ה אלהינו איהי ידיעת ההוא דאתמר ביה במופלא ממך¹¹ אל תדרוש ובמכסה ממך</p>	<p>זרקא מקף שופר הולך סגולתא באותו זמן היא כתר על ראש המלך כתר יתנו לך ה' אלהינו היא ידועה באותו שנאמר בו במפלא ממך אל תדרוש ובמכסה ממך אל</p>

1 ר"ל בשם הנ"ל (יהל אור).

2 ר"ל כנ"ל (יהל אור).

3 ר"ל לפי שדרגא דמרע"ה כולל כל הע"ס וע"י מתייחד בכל הע"ס (יהל אור).

4 ר"ל מעצמו דקב"ה כמ"ש עצם מעצמי (יהל אור).

5 ר"ל לכך עשה בצלאל שהוא סיומא דגופא וע"י שכינה שימושא לכן לא עשה המנורה (יהל אור).

6 ר"ל דבעלמא דאתי עטרת תפארת כידוע (יהל אור).

7 ד' הוא לשון דלת ופתח ושער, כי היא השער לה", כי אין לאדם שום התדבקות והתקרבות להקב"ה רק על ידה ע"י קבלת מלכות שמים. וכן כל הידיעה והתבוננות באלהותו ית"ש הוא לעולם רק על ידה דהיא מתפשטת ושורה בכל אחד ואחד מישראל, ועל ידה הוא כל השגה וידיעה בהקב"ה, וכמ"ש בזוה"ק תרומה (דף קנ"ח) ובתז"ח (דף ל"ב) (דע"ה ח"א ד ע"ג), כל תיקונם ובנינם הרי הוא רק מהמלכות דאצילות הנוק' דז"א (וכמ"ש בזוה"ק בראשית כב ע"א וכט ע"ב וכנודע), כי בה הוא עליית כל המ"ן וכל תיקונם אשר לכל העולמות ב"ע לעולם, כי רק היא השער לה' (כללים ח"א קד ע"ד).

8 ר"ל ז"ש לה' שהן ג' יודי"ן הנ"ל כולל כל הע"ס גי' למ"ד כנ"ל (יהל אור).

9 הה' אחרונה הנה הוא רק הגילוי דה' ראשונה וכו' ולכן הנה אין בהשם ב"ן (ושהוא הו"ה כפולה הכולל זר"ן, ע' מ"ן ומ"ד דרוש ח) רק ט' אותיות, כי שורשה נשאר בעטרה דאימא (כללים ח"ב ד ע"ד).

10 דאתזרקת לעילא כמ"ש בת"ז (יהל אור).

11 ח"א כד ע"א וח"ג רנו ע"ב (לש"ו), עי' תיקו"ז ריש תיקון ע'.

<p>אל תחקור שבה הוא נודע שהוא ראשון למעלה בכתר שהינו סגולתא והוא אחרון בסגול ומבלעדיו אין אלהים בשורק וכלא בה אשתמודע² (לתתא)</p>	<p>תחקר שבה הוא נודע שהוא ראשון למעלה בכתר שהינו סגולתא והוא אחרון בסגול ומבלעדיו אין אלהים בשורק והכל בה נודע (למטה).</p>
<p>מאן דאתדבק בה לתתא אייהי מסלקא ליה לעילא ומאן דבעי לאסתלקא עלה לאדבקא לעילא מינה אייהי משפילתו לתתא מינה ולית ליה חולקא בה ובגין דיעקב אשתמודע בה אוליקא</p>	<p>מי שנדבק בה למטה היא מעלה אותו למעלה ומי שרוצה לעלות עליה להשיג למעלה ממנה היא משפילה אותו למטה ממנה ואין לו חלק בה ומשום שיעקב נודע בה למד</p>
<p>קנח/ב</p>	
<p>לה לבנוי ומני דלא יבקשון לסלקא לדרגא לעילא מינה דאיהי כלא עילא ותתא ואמצעייתא הדא הוא דכתיב (בראשית מט כח) וזאת אשר דבר להם אביהם</p>	<p>אותה לבנוי וצוה שלא יבקשו לעלות לדרגה למעלה ממנה שהיא הכל מעלה ומטה ואמצע זהו שכתוב וזאת אשר דבר להם אביהם.</p>
<p>נביא דהוה אשתמודע בה צווח ואמר למארי תורה³ חכמים באורייתא ועתירין בה ושמחים בחלקם צווח לגבייהו ואמר (ירמיה ט כד) כה אמר יהוה אל יתהלל וגו' כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי דוד דהוה ידע בה אמר (תהלים כז ג) אם תחנה עלי מחנה וגו' בזאת אני בוטח⁴ וירמיה חזא גלותא אריך וסמאל⁵ (נ"א אתא) ונחש⁶ וכל ממנן דשבעין אומין⁷ ברבו רבוון דנחתי על ישראל וחזא האי קרא דאמר קודשא בריך הוא (ויקרא כו מד) ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם וגו' אמר נביא (איכה ג כא) זאת אשיב אל לבי על כן אוחיל ואשר</p>	<p>נביא שהיה מכיר אותה צוח ואמר לבעלי תורה חכמים בתורה ועשירים בה ושמחים בחלקם צוח אליהם ואמר כה אמר ה' אל יתהלל וגו' כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידע אותי דוד שהיה מכיר אותה אמר אם תחנה עלי מחנה וגו' בזאת אני בוטח וירמיה ראה את אורך הגלות וסמאל⁵ (בא) והנחש וכל הממנים של שבעים האומות ברבוא רבבות שיוורדים על ישראל וראה את הפסוק הזה שאמר הקדוש ברוך הוא ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם וגו' אמר הנביא (איכה ג) זאת אשיב אל לבי על כן אוחיל ואשר לא</p>

¹ על האות בכתר על חו"ג צר"י כעין סגולתא שם היא ביו"ד. בה' בסגול תחות תרין ירכין ג"כ צר"י (יהל אור).

² ר"ל בעד"א (יהל אור).

³ ר"ל זהו גבור גבורים בתורה [מצאתי כתוב על הגליון כמ"ש (יומא עא ע"א) אליכם אישים אקרא כו' אלו ת"ח כו' ועושים גבורה כאנשי] (יהל אור).

⁴ עי' תיקו"ז יג ע"א: ובגין דלית השגה [רשו – שם יז ע"א] לנביא וחוזא וחכם פחות מינה אמר הנביא כה אמר ה' אל יתהלל חכם בחכמתו וכו' כי אם בזאת יתהלל וכו' וידוע אותי (ירמיה ט כב) ובגין דא יעקב אוליקא לה לבנוי ויהיב לון קבלה מינה הדא הוא דכתיב וזאת אשר דבר להם אביהם (בראשית מט כח) ודוד דהוה ליה קבלה מינה אמר לגבה אם תחנה עלי מחנה וכו' (תהלים כז ג) רמיז לה בהאי תגא וסליק מחשבתי לגבה ואמר לא יירא לבי וכו' (שם)

⁵ עי' בהגר"א על תיקו"ז סה ע"א: ב' יצרין תאווני וכעסני, שהן דו"ג, כמ"ש בז"ח רות (עח ע"ב), והן שור וחמור, טוב ורע, שבאין מעץ הדעת טוב ורע, והן שניהן רעין בסוד ח"ק דגיהנ"ם, חושבן חק, עשו וישמעאל, ס"ם ונחש שהוא רהב, מאדים ונגה.

⁶ עי' תיקו"ז כה ע"א: פתח אליהו ואמר כד נפיק שבתא ויומין טבין וישראל אינון תחות ממשלה דסמאל⁵ ושבעין ממנן ודחקין לישראל קלא נפיק מן שמיא לגביה ויימא הכי יר"א בש"ת ודא בראשית יהא לך כסופא מן שמיא ודא (בראשית).

⁷ עי' תיקו"ז יג ע"א: וישראל דהוה לון קבלה מינה לא בעו מקודשא בריך הוא משכונא אחרא [יב ע"א] דיפדון לון בגינה מן גלותא אלא זאת הדא הוא דכתיב ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם וכו' (ויקרא כו מד) ונביא אמר בגינה כד חזא בנבואתא דחוקא דישאל תקיפא אמר זאת אשיב אל לבי וכו' (איכה ג כא) וזאת ליהודה ויאמר (דברים לג ז). ועי' בהגר"א על תיקו"ז עג ע"א: ואף גם זאת כו' (ויקרא כו מד), נסים נסתרים עביד עמנו בהסתר.

<p>לא שת לבו גם לזאת עליה אתמר (תהלים צב ו) וכסיל לא יבין את זאת וזאת ליהודה ויאמר שמע יהוה קול יהודה (דברים לג ז) בגין דנשיר מאי דמני ליה אבוי זכה למלכו ודוד בגינה אסתלק למלכו דטרח כל יומי עלה</p>	<p>שת לבו גם לזאת עליו נאמר (תהלים צב) וכסיל לא יבין את זאת וזאת ליהודה ויאמר שמע ה' קול יהודה משום ששמר מה שצוהו אביו זכה למלכות ודוד בשבילה עלה למלכות שטרח עליה כל ימיו.</p>
<p>אמר בוצינא קדישא¹ עלה אתמר (שם ד מד) וזאת התורה אשר שם משה וגו' בה אזהרת לישראל בשעת מיתתך בה ברכת לישראל בכל שבט ושפט הדא הוא דכתיב (שם לג א) וזאת הברכה אשר ברך משה וגו' ובגין דא אוקמוה חברייא מארי מתניתין דכתיב (במדבר יט יד) זאת התורה אדם כי ימות באהל ואמרו עלה מאי כי ימות באהל אלא אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה ולית מיתה אלא עוני דעני חשוב כמת²</p>	<p>אמר המנורה הקדושה עליה נאמר וזאת התורה אשר שם משה וגו' בה הזהרת את ישראל בשעת מיתתך בה ברכת את ישראל בכל שבט ושפט זהו שכתוב (שם לג) וזאת הברכה אשר ברך משה וגו' ולכן פרשוה החברים בעלי המשנה שכתוב זאת התורה אדם כי ימות באהל ואמרו עליה מה זה כי ימות אלא אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה ואין מיתה אלא עני שעני חשוב כמת.</p>
<p>דאיהו קרבן עולה ויורד³ מסטרא דעשיר עולה ודאי דאסתלק עליה דכל עתירין כל טיבו⁴ דעבדין כלהון (ס"א רובא דלהון) לזכאה להון לעלמא דאתי ותמן איהי תנא על רישיהו בינוני דפלה למזכי בתרין עלמין איהו מחצית השקל עמיה בעלמא דאתי כגון מצה דאתפליג חציה תחת המפה לאפיקומן בתר סעודה וחציה למצוה קדם סעודה⁵ ומסטרא דא נאמר באסתר⁶ (אסתר ה ו) מה שאלתך וינתן לך ומה בקשתך עד חצי המלכות ותעש.</p>	<p>שהוא קרבן עולה ויורד מצד של עשיר עולה ודאי שמתעלה עליו שכל העשירים כל טוב שהם עושים כולם (רבם) לזכותם לעולם הבא ושם היא כתר על ראשם הבינוני שעובד כדי לזכות בשני עולמות הוא מחצית השקל עמו בעולם הבא כמו המצב שנחלקת חציה תחת המפה לאפיקומן אחר הסעודה וחציה למצוה קדם סעודה ומצד זה נאמר באסתר (אסתר ה) מה שאלתך וינתן לך ומה בקשתך עד חצי המלכות ותעש.</p>
<p>אבל מאן דאיהו עני דממית גרמיה בגינה</p>	<p>אבל מי שהוא עני שממית את עצמו</p>

¹ 'ולא הוה כדרא דא אלא דרא דמדברא', ולכן קראוהו בוצינא קדישא או בוצינא דנהורא, רצה לומר ניצוץ מנשמת משה רבנו ע"ה, שהיתה ממדריגת 'אבא' המאירה בזעיר ונוקביה, וניצוץ אבא הוא נקרא קדוש בכל מקום, כנודע (הקדמת עמק המלך). ועי' שער מאמרי רשב"י ז ע"א.

² עי' בהגר"א על תיקו"ז סה ע"ב: וכן עניה אורייתא דבע"פ - דל"ל אלא מתורה שבכתב. ועי' יהל אור ח"ב ט ע"ג: כלל ישראל יעלה בת"ת מה שכעת הם עם עני דרגא דצדיק, ועי"ש י ע"א: ישראל שהם עני וכו' אבל לע"ל וכו' בדרגא דת"ת ישראל. ועי' בהגר"א על תז"ח לו ע"ד: ז' דברים שהן בז"ת שהן חכמה ועושר כו' כמ"ש בספר יצירה פ"ד חכמה בימין ועושר בשמאל לכן כל חכם עני. ועי' ע"ח שער המוחין פרק ג: אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה כי התורה הוא ז"א כנ"ל שהוא תורה שבכתב והקיום שלו הם המוחין ואין התורה יכול להתקיים להיות לו מוחין המקיים אותו אלא ע"י בינה הנקראת מי כנודע אשר היא ממיתה עצמה בשביל התורה כי נה"י שלה מסתלקין האורות שלה ונשארין כמתים כלים בלי עצמות וגוף בלי נשמה ועושה כן בשביל התורה שהוא ז"א כדי שיתלבשו בתוכה המוחין שהם הקיום שלו. ועי"ש שער מוחין דצלם א: בעת לידתו עלו אלו האורות של הכלים של נה"י דתבונה למעלה בחצי תחתון של הת"ת שלה ונתרוקנו אלו הכלים מן האורות שלהם עצמן ולא נשאר בהם שום חיות כלל ועיקר בסוד אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה ואז בהיותן כלים ריקים נכנסו לתוכן המוחין דז"א.

³ עי' בהגר"א על תיקו"ז יא ע"ג: קרבן עולה ויורד - דאימא עילאה היא נקראת עולה כמ"ש בר"מ (צו דף כז ע"א), ומלכות נקראת חטאת כמ"ש (דף כח ע"א), ואצל העולה כתיב היא העולה, דסלקא. ואצל חטאת, כתיב וירד, כמו שמפרש והולך, דנחתא, וזה עולה ויורד.

⁴ שהם א"צ לבקש העוה"ז (יהל אור).

⁵ היא סעודה הידוע (יהל אור).

⁶ היא שכינה ומבקש' בעד כל א' מישראל כמ"ש בת"ז (יהל אור).

<p>כגוונא דילך רעיא מהימנא איהו קרבן יורד תחותך ואמאי בגין דמאן דאשפיל גרמיה בגין שכינתיה דקודשא בריך הוא איהו נחית עליה והאי הוא דאמר דוד (תהלים קלח ו) כי רם יהוה ושפל יראה והנביא אמר (ישעיה נז טו) כי כה אמר רם ונשא שוכן עד וקדוש שמו וגו' ואת דכא ושפל רוח דאף על גב דאנא מרום וקדוש אשכון בגין ההוא דאתעביד דכא ושפל רוח בגין שכינתי לסלקא לה משפלותא דילה עטרא לרישיה אנא נחית לדיירא עמיה ובתר דבעלה דשכינתא נחית על בר נש איהי נחיתת מעל רישיה ויהיבת אתרא דרישא לבעלה ונחיתת לרגלוי דמלכא ורזא דמלה (שם סו א) השמים כסאי והארץ הדום רגלי</p>	<p>בשבילה כמו שאתה הרועה הנאמן היא קרבן עולה ויורד תחתך ולמה כי מי שמשפיל את עצמו בשביל שכינתו הקדוש ברוך הוא יורד עליו וזהו שאמר דוד כי רם ה' ושפל יראה והנביא אמר כי כה אמר רם ונשא שכן עד וקדוש שמו וגו' ואת דכא ושפל רוח שאף על גב שאני מרום וקדוש אשכון בשביל אותו שנעשה דכא ושפל רוח בעבור שכינתי להעלותה משפלותה עטרה לראשו אני ארד לדור עמו ואחר שבעל השכינה יורד על האדם היא יורדת מעל ראשו ונותנת המקום של הראש לבעלה ויורדת לרגלי המלך וסוד הדבר השמים כסאי והארץ הדם רגלי.</p>
<p>דמיזמא דירית בר נש נשמתא כלילא מקודשא בריך הוא ושכינתיה מההיא שעתא¹ אתקרי בן אמר חד תנא וכי מההוא יומא דירית בר נש נשמתא כלילא מקודשא בריך הוא ושכינתיה יתקרי בריה מנא לן מהאי קרא דאמר דוד בספר תהלים (תהלים ב ז) אספרה אל חק יהוה אמר אלי בני אתה אני היום ילדתיך²</p>	<p>שמיום שיורש אדם נשמה שכלולה מהקדוש ברוך הוא ושכינתו מאותה שעה נקרא בן אמר תנא אחד וכי מאותו יום שיורש אדם נשמה כלולה מהקדוש ברוך הוא ושכינתו יקרא בן מנין לנו מהפסוק הזה שאמר דוד בספר תהלים (תהלים ב) אספרה אל חק ה' אמר אלי בני אתה אני היום ילדתיך.</p>
<p>אמר ליה בוצינא קדישא רעיא מהימנא מאי היום ילדתיך אלא בגינך אמר דוד ברוח קדשא אני היום ילדתיך (בראשית כט ז) הן עוד³ היום גדול בההוא דאתמר ביה (דברים לד י) ולא קם נביא עוד בישראל כמשה אנת קיימת בשכינתא (דברים ו ה) ואהבת את יהוה אלהיך בכל לבבך דהיינו גופא ובכל נפשך דהיינו נשמתא דחמש⁴ שמחן אית לה נשמה רוח נפש חיה יחידה ובכל מאדך בכל ממונא דילך</p>	<p>אמר לו המנורה הקדושה רועה הנאמן מה זה היום ילדתיך אלא בשבילך אמר דוד ברוח הקודש אני היום ילדתיך הן עוד היום גדול באותו שנאמר בו (דברים לד) ולא קם נביא עוד בישראל כמשה אתה קיימת בשכינה ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך שהינו הגוף ובכל נפשך שהינו הנשמה שחמשה שמות יש לה נשמה רוח נפש חיה יחידה ובכל מאדך בכל ממונך.</p>
<p>קודשא בריך הוא ושכינתיה לא יזוז מינדך בכל אלין אנת חשבת דאפילו הוו כל עלמין תחות רשותך הוית יהיב לון לאקמא לשכינתא בקודשא בריך הוא ולאמלכא ליה בשכינתיה על כל ממנן דאומין דעלמא ולבתר לסלקא ליה ושכינתיה בדיוקנא דילך כלילא מכל מדות טבין בכל עלמין ובמשריין עלאין</p>	<p>הקדוש ברוך הוא ושכינתו לא יזוז ממך בכל אלו אתה חשבת שאפילו היו כל העולמות תחת רשותך היית נותן להקים שכינה עם הקדוש ברוך הוא ולהמליכו עם שכינתו על כל הממנים של אומות העולם ואחר כך להעלותו ושכינתו בדיוקנך כלולה מכל המדות הטובות בכל העולמות ובמחנות העליונים והתחתונים ועל כל</p>

¹ צא ע"א (הערת הזהר). ר"ל כמ"ש בפ' משפטים כבא דקוב"ה ושכינתיה נטרין אותו בעצמן (יהל אור).

² דירית נשמתא (יהל אור).

³ ר"ל אותו שנאמר בו עוד נביא כו' הוא בדרגא דהיום גדול דהוא עד"א גדול ה' כו' שהוא אילנא רבא (יהל אור).

⁴ ר"ל לכן כתיב נפשך (יהל אור).

מחשבה	ותתאין ועל כל ישראל
מחשבה	מחשבה
קנמ/א	קנמ/א
זהר	זהר
פתח רבי יוסי ואמר באותם הסודות העליונים של המשכן כתוב וראה ועשה בתבניתם וגו' וכתוב והקמת את המשכן כמשפטו וגו' אוליפנא דאמר ליה קודשא בריך הוא למשה כל תקונין וכל דיוקנין ² דמשכנא כל חד וחד כדקא חזי ליה ³ דחמא ליה למטטרו ⁴ דקא משמש לכהנא רבא לגו ואי תימא והא לא אתקם משכנא לעילא עד יומא דאתקם משכנא לתתא ולא ⁵ שמש ההוא נער דלעילא עד יומא דשמשו לתתא בהאי משכנא אחרא	פתח רבי יוסי ואמר באותם הסודות העליונים של המשכן כתוב וראה ועשה בתבניתם וגו' וכתוב והקמת את המשכן כמשפטו וגו' למדנו שאמר הקדוש ברוך הוא למשה כל התקונים וכל הדיוקנאות של המשכן כל אחד ואחד כראוי לו שהראה לו את מטטרו ⁴ ן שמשמש כהן גדול לפנים ואם תאמר הרי לא הוקם המשכן למעלה עד היום שהוקם המשכן למטה ולא שמש אותו נער שלמעלה עד היום ששמשו למטה במשכן האחר הזה.
אלא ודאי כך זה שהרי המשכן לא הוקם למעלה עד שהוקם המשכן למטה אבל משה ראה את כל מראה המשכן ולא היה מסתדר בקיומו עד שהוקם המשכן למטה וראה את מטטרו ⁴ ן משמש אחר כך לא שהוא היה משמש אלא שהיה משמש	אלא ודאי הכי הוא דהא משכנא לא אתקם לעילא עד דאתקם משכנא לתתא אבל חמא משה חיזו דכל משכנא ולא הוה מתסדר בקיומיה עד דאתקם משכנא לתתא וחמא ליה למטטרו ⁴ ן משמש לבתר לאו דהוה איהו

¹ ממרא זו, אינה בכל הספרים ואינה נסחא מדאי מדוייקת, ועם כל זה נפרש אותה בחזקת היד בע"ה (אור יקר).

² ירצה לא תאמר שאמר הקב"ה למשה מציאות המשכן והוא נתחכם להבין סודותיו כדרכנו, אלא כל "תיקונים" פירש למטה, דע שכלי זה רומז כך וכך, ולמעלה צורתו, והשכינה מתתקנת בכך, וצריך להיות כך וכך, ולא תאמר שאמר לו דרך כלל ואחר כך נתחכם מעצמו על פרטי הדברים (אור יקר).

³ כל קדש וקדש, רומז לשרף פלוני ולכך מדתו כך וכך, וכלי פלוני רומז לכך ומדתו כך וכך (אור יקר).

⁴ הענין שהמשכן עם שנפרש סוד פרטי כליו בספירות, לא היה בספירות בסוד אצילות, אלא היה עניינו בסוד נער מטטרו⁴ן דהיינו בהיכלות, ואין מטטרו⁴ן פרטי אחד אלא הוא כולל כמה עולמות דיצירה כדירשנו לעיל, ולזה כל בחינת עולמו נרמז במשכן שלם כלול ומתוקן, ופרטי פרקיו נתחיו ואבריו, הם קרשיו קרסיו בריחיו עמודיו ואדניו הם רומזים כחות פרטיים שבו, כענין קרשים שהם רומזים בשרפים, כאומרו עצי שטים עומדים וכתוב שרפים עומדים, וכעין יתדות המשכן שהם רומזים לכות שהם חוץ להיכלות נקראים יתדות המשכן, וכיוצא כל ענייניו הם רומזים לפרטיים בהיכלות, ולזה ידרש בספירות ברמזיו, והם כחות למטה במטטרו⁴ן נגדיים לספירות העליונות, שכך ההיכלות בית קיבול לספירות, וחותרם הנחתם מהן, וכן בתיקונים קראם חותמין דשעוה וכיוצא וסוד העבודה הנעשית פנימה בקדש הוא סוד קרבן לה', דהיינו ייחוד שם יהו"ה י' בה' ו' בה', וכן ייחוד שם אדנ"י כל פרקיה, ואחר כך קשר שני שמות יחד יאהדונה"י בסוד האין סוף המייחדם ומקשרם. וענין זה נעשה בסוד קשר ההיכלות שפירשנו לעיל סימן י"ד, והיינו סוד מטטרו⁴ן שהוא הוא שר ההיכלות, והם הנקראים עולם היצירה עולם מטטרו⁴ן, וסוד אהב"ה העולה למעלה למעלה הוא הנקרא כהן עולה מצד ימין, והאהבה הזאת לא תעשה אלא בנשמתן של ישראל או בתפלתן, ולזה נאמר מיכאל שהוא בהיכל הרצון ששם עיקר סדר האברים וקשר ההיכלות מקריב נשמתן של ישראל, ומכניסן להיכל קדש הקדשים, ומשם ולמעלה נאמר מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה, (ולזה יקשה אומרו מיכאל עומד ומקריב והכא קאמר מטטרו⁴ן משמש וכו') ולזה יקשה אומרו מיכאל עומד ומקריב, והכא קאמר "מטטרו⁴ן משמש לכהנא רבא" ואינו, ונקט הכי משום דכל עיקר הייחוד הזה נעשה בעולם מטטרו⁴ן, [והיינו דקאמר הכא מטטרו⁴ן משמש לכהנא רבא כי הוא ע"ד הכללי כנזכר], ופרק מפרקיו מיכאל, (ועל דרך הכלל) ועל דרך הפרט מיכאל הוא חלק הנהן שבו הוא סוד הקרבן, עם היות שהכל יחד נעשה קרבן יחד בקשר כל ההיכלות, והכל נעשה אחד בהיכל הרצון, ומשם נקשר בהיכל קדש הקדשים וכו' ומשום הכי קאמר הכא בריש דבריו "וחמא ליה למטטרו⁴ן" ומסיק "משכנא דיליה איהו ומיכאל כהנא רבא איהו דקא משמש, ועיי"ש. ובעולם העליון כל המשכן ואבריו ופרקיו נקשרים בקרבן כענין ירידת שכינה על ידי קרבן במשכן התחתון, ונקשר הגשמי ברוחני, כך על ידי הקרבן המשכן הרוחני נקשר ברוחני, דהיינו משכן מלכות עם חייליה, רוחני ט' ספירות עד ההוא יחיד נעלם הקושר הכל, וייחוד זה לא נעשה למעלה עד שהוא נעשה למטה (אור יקר).

⁵ קמג ע"א (הערת הזהר).

<p>משמש אלא דהוה משמש לבתר ולא בהווא זמנא אמר ליה קודשא בריך הוא למשה חמי משכנא וחמי נער כלא מתעכב עד דיתקם הכא לתתא</p>	<p>אחר כך ולא באותו זמן אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה ראה את המשכן וראה את הנער הכל מתעכב עד שיוקם כאן למטה.</p>
<p>ואי תימא אי הכי מטטרון איהו דקא משמש אלא ודאי משכנא דיליה איהו¹ ומיכאל כהנא רבא איהו דקא משמש גו ההוא משכנא דמטטרון כגוונא דמשמש כהנא רבא עלאה לעילא גו משכנא אחרא סתימא דלא אתגלייא ברזא דעלמא דאתי תרין משכנין אינון חד איהו סתימא עלאה וחד האי משכנא דמטטרון תרי כהני אינון חד אור קדמאה וחד מיכאל כהנא רבא לתתא</p>	<p>ואם תאמר אם כך מטטרון שהוא המשמש אלא ודאי שהמשכן הוא שלו ומיכאל הכהן הגדול הוא שמשמש בתוך אותו משכן של מטטרון כמו שמשמש הכהן הגדול העליון למעלה בתוך משכן אחר הנסתר שלא התגלה בסוד העולם הבא שני משכנות הם אחד הוא נסתר למעלה ואחד המשכן הזה של מטטרון שני כהנים הם אחד אור ראשון ואחד מיכאל הכהן הגדול למטה.</p>
<p>מכאן רזין סתימין דבי משכנא מפומא דבוצינא משכנא עלאה² אתבני על תריסר³ מרגליטין שייפין עלאין ימינא ושמאלא שמאלא וימינא</p>	<p>מכאן סודות נסתרים של בית המשכן מפי המנורה המשכן העליון נבנה על שתיים עשרה מרגליות איברים עליונים ימין ושמאל שמאל וימין.</p>
<p>תלת שמהן⁴ אינון כלילין כחדא ודא עייל בדא ודא עייל בדא א"ל קדמאה ואתסדר בימינא א איהו קדמאה⁵ דאיהו⁶ ימינא ואגלים ואתצייר ברזא דימינא וכד עייל וקא משמש לגו⁷ אתאחד בהדיה ל⁸ ואקרי ברזא דיליה א"ל דהא ל' מרזא דלעילא גו קדש הקדשים נפק</p>	<p>שלשה שמות הם כלולים כאחד וזה נכנס בזה וזה נכנס בזה א"ל הראשון ומסתדר בימין א היא ראשונה שהיא ימין ומתגשם ומצטייר בסוד הימין וכשנכנס ומשמש בפנים נאחז עם ל ונקרא בסודו א"ל שהרי ל' מסוד שלמעלה בתוך קדש הקדשים יצא.</p>
<p>לאו דתמן אנגלים⁹ אלא ודאי כד נפק אנגלים כשאר אתוון דכד נפקו מרזא דעלמא דאתי אנגלימו ואתצייר¹⁰ אוף הכי האי ל' אף על גב דאיהו רזא דלעילא לא אנגלים עד דנפק לבר וכדין א"ל ודא רזא דימינא</p>	<p>לא שם התגשם אלא ודאי כשיצא התגשם כשאר האותיות שכשיצאו מסוד העולם הבא התגשמו והצטירו אף כך הל' הזו אף על גב שהיא סוד שלמעלה לא התגשמה עד שיצאה החוצה ואז א"ל וזהו סוד הימין.</p>
<p>שמאלא כליל בגויה לימינא ונטיל האי שמא לגביה¹¹ ואתכליל בהדיה וכד אתכליל</p>	<p>השמאל כולל בתוכו את הימין ונוטל את השם הזה אליו ונכלל</p>
<p>רעיא מהימנא</p>	
<p>טובה הקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה</p>	<p>טובה הקדוש ברוך הוא מצרפה למעשה</p>

¹ מצאתי כתוב שר"ת ועשו ל"י מ'קדש ו'שכנתי ב'תוכם ר"ת בגי' חנוך, ומזל"ן שבזה אתי שפיר אומר וועשו בלשון נסתר דקאי אמלאכים שיתקנו המקדש העליון, ואחר כך אמר וכן תעשו, לישראל (רמ"ז).
² בינה (רח"ו במ"מ).
³ פי' הם ר"ק דזעיר כל אחד כלול מחבירו. ונ"ב נסחא אחרינ' תליסר והם י"ג אתוון אל אלהים אלהינו שהם נגד מג"ת והם כסף זהב נחשת עכ"ל (מ"מ).
⁴ פירוש חג"ת (מ"מ).
⁵ חסד ראשון אור (רח"ו במ"מ). ביאורים ח"א עט ע"א אות כד%
⁶ ויקרא ג ע"א (הערת הזהר).
⁷ פי' בתוך הבינה (רח"ו במ"מ).
⁸ בינה (רח"ו במ"מ).
⁹ פי' לא שבבינה נגלמו האותיות אלא אחר שיצאו ממנה (מ"מ).
¹⁰ ביאורים ח"א סב ע"ג אמצע אות כח, ביאורים ח"א עט ע"א תחילה%
¹¹ פי' אל שהוא בימיו (מ"מ).

<p>בתר דאנת בריה על כל דחשבת למרד יקיים על ידך ולא תזוז מניה לעלמין אלא תהא בדיוקניה בכלא ואנת בגלותא גניז מבני נשא ואנא מעלמא דא שליחא דקודשא בריך הוא למימר מלין אלין קדמך ואנא מצווה מניה דלא למיזז מינך בכל עת ושעתא דאנת בעי אנא וכל תנאין ואמוראין דמתיבתאן קום אשלים פקודין דמרך</p>	<p>מאחר שאתה בנו על כל מה שחשבת לרבוך יקים על ידך ולא תזוז ממנו לעולמים אלא תהיה בדיוקנו בכל ואתה בגלות גנוז מבני אדם ואתה מהעולם הזה שליחו של הקדוש ברוך הוא לומר דברים אלו לפניך ואני מצוה ממנו שלא לזוז ממך בכל עת ושעה שאתה רוצה אני וכל התנאים והאמוראים של הישיבות קום השלם מצוות רבוך.</p>
<p>פתח ואמר ועשו ארון עצי שטים ספר תורה עמודא דאמצעייתא ארון דיליה שכינתא מבית ומבחוץ תצפנו לקודשא בריך הוא בשכינתיה מלבר ומלגו¹ (ד"א ל"ג דיליה) וכלא חד מה דלאו הכי בארון דהאי עלמא דאורייתא מלגו מין אחד וארון מין אחרא דא בכתיבת דיו ודא עץ מצופה זהב דודאי אורייתא² חביבא מכלא דהא הוא דכתיב (איוב כה יז) לא יערכנה זהב וזכוכית</p>	<p>פתח ואמר ועשו ארון עצי שטים ספר תורה עמוד האמצעי ארונו השכינה מבית ומחוץ תצפנו את הקדוש ברוך הוא בשכינתו מבחוץ ומבפנים (שלו) והכל אחד מה שאין כן בארון של העולם הזה שתורה מבפנים מין אחד והארון מין אחר זה בכתיבת דיו וזה עץ מצפה זהב שודאי התורה חביבה מהכל זהו שכתוב לא יערכנה זהב וזכוכית.</p>
<p>ומסמרא אחרא אפילו בהאי עלמא אחזי דכלא חד דיו ועץ (דדיו) מתפוחים³ דאתעבידו בעץ אינון (וכל מלין דדיו³ עץ אינון) ועוד דיו אוכם מלבר וחזור מלגו הכי אינון (נ"א חכמים מארי תורה) מארי תורה וחכמים אוכמים בהאי עלמא דאיהו לבר שפירין בההוא עלמא דאתי דאיהו מלגו ובגין דא דיו לישנא דיו⁴ לעבד להיות כרבו דיו יו"ד⁵ ידו חכמה⁶ ותבונה ודעת דכתב בר נש בידו בדיו (ע"כ רעיא מהימנא)⁷</p>	<p>ומצד אחר אפילו בעולם הזה מראה שהכל אחד דיו ועץ (שהדיו) מתפוחים שהם נעשו בעץ (וכל דברי הדיו מעץ הם) ועוד דיו שחר מבחוץ ולבן מבפנים כך הם (חכמים בעלי תורה) בעלי תורה וחכמים שחרים בעולם הזה שהוא מבחוץ ויפים באותו העולם הבא שהוא מבפנים ולכן דיו לשון של דיו לעבד להיות כרבו דיו יו"ד ידו חכמה ותבונה ודעת שכתב אדם בידו בדיו (ע"כ רעיא מהימנא).</p>
<p>קנט"ב בהדיה אקרי איהו אלהים ואי תימא הא אקדים שמאלא ברזא דעלמא דאתי⁸ ודאי הכי הוא אלא כד נפקו דרגין⁹ ברזא דאתוון</p>	<p>עמו וכשנכלל עמו הוא נקרא אלהים ואם תאמר הרי הקדים השמאל בסוד העולם הבא ודאי זה כך אלא כשיצאו</p>

¹ בסוד נשיקין רוחא ברוחא (יהל אור).

² ר"ל אע"ג דאורייתא דיו וארונא זהב. וז"ש הה"ד לא כו' (יהל אור).

³ וכל מילין דהונו כו'. צ"ל דדין ור"ל כמ"ש (שבת כ"ג א) כל השרפים יפים לדיו כו' (יהל אור).

⁴ ר"ל אע"ג דהת"ח דרע לו בעוה"ז דיו להיות כרבו שג"כ בעוה"ז מל' גוון אוכמא כמ"ש שחורה אני ונאווה מלגאו (יהל אור).

⁵ ר"ל חכמה זעירא יו"ד והיא דיו כנ"ל (יהל אור).

⁶ כמ"ש דכתב ב"נ בידו ואותיות ידו י' חכמה ד' תבונה שהיא ד' שבבינה כידוע ו' דעת ידו ועם דיו מל' נשלם השם בס"ת עד"א. וז"ש בידו בדיו ועם ארון הכל א' כנ"ל (יהל אור).

⁷ פנחס רמב ע"א פקודא דא להקריב מנחה (הערת הזהר).

⁸ פי' השמאל צריך להקדים שהוא אלהים מפני שאלהים רומז לבינה שהיא עלמא דאתי ואמאי הקדמנו אל לשם אלהים. ותירץ ודאי הכי הוא שבינה קודמת (מ"מ).

⁹ אחר גלויים והתפשטותם לחוץ (אור יקר). דהיינו שאנו אומרים אחר שיצאו מאימא (מ"מ).

<p>מגו עלמא דאתי בעא שמא דא¹ לאתחזאה ולאנתבני לאחזאה על ההוא אתר² דנפיק מתמן ואתבני שמא דא³ כגוונא דא א"ל⁴ בקדמיתא בסטרא דימינא אתכליל גו שמאלא⁵ ונטיל ליה שמאלא⁶ ואקרי אלהים ודא איהו רזא דימינא (נ"א א"ל בשמא וכו') בשמא דאלהים⁷ ועל רזא דא בכל אתר דאיהו דינא תמן איהו רחמי⁸ דהא כליל איהו דינא⁹ והא אתבני ואתחזי¹⁰</p>	<p>הדרגות בסוד האותיות מתוך העולם הבא רצה השם הזה להראות ולהבנות להראות על אותו מקום שיצאו משם ונבנה שם זה כמו זה א"ל בתחלה בצד הימין נכלל בתוך השמאל ונוטל אותו השמאל ונקרא אלהים וזהו סוד הימין (אמר לו בשם וכו') בשם של אלהים ועל סוד זה בכל מקום שהוא דין שם הוא רחמים שהרי הוא כולל דין וזה נבנה ונראה.</p>
<p>ההוא דנפק מתמן אמצעיתא¹¹ נטיל לתרווייהו¹² ואשתלים ואקרי אלהינו¹³ הא הכא שלימו דאתחזי מרזא דעלמא עלאה וכלא אתכליל דא בדא כיון דהאי אמצעיתא אשתלים שרא עליה שמא קדישא¹⁴ מפתחא דכלא¹⁵ דאקרי יהו"ה¹ וכדין נטיל לכל סטרין</p>	<p>אותו שיצא משם אמצעי נוטל את שניהם ומשתלם ונקרא אלהינו הרי כאן השלמות שנראית מסוד העולם העליון והכל נכלל זה בזה כיון שהאמצע הזה השתלם שורה עליו השם הקדוש המפתח של הכל שנקרא יהו"ה ואז נוטל</p>

¹ וכיון שענין הוראה זו הוא חוץ, מורה ממטה למעלה כמציאות שם החסד תחלה מורה יוצא מחדס ואח"כ מורה שקודם לחסד יצא מבינה דהיינו א"ל כשם החסד ממש (אור יקר). פי' אלהים שהוא בגבורה (מ"מ).

² פי' בינה שנק' ג"כ אלהים א"נ ה"ק היה לנו להקדים אותיות ה"ם לשל אלא לפי שהוא שמאל קו הבינה שהיא עלמא דאתי ותירץ כדי שיהיה בגבורה שהיא ענף מן הבינה שם אלהים כמו בינה הנק' אלהים (מ"מ).
³ בגבורה (אור יקר).

⁴ היינו א"ל שבחסד דהיינו א' חסד ל' בינה ולא ששם א"ל שבשם אלהים ענין אחר וז"ש "א"ל בקדמיתא בסטרא דימינא" והוא עצמו "אתכליל גו שמאלא ונטיל ליה שמאלא" ורצה בו ולא נעשה זר להכלל בו מן הטעם שפירשנו שיצא מחדס וקודם מבינה והור העל ב' מקומות אלו ממטה למעלה (אור יקר).

⁵ פי' ה"ם דאלהים הוא בשריאל ואל שהוא הימין נכלל בו ונעשית אלהים (מ"מ). כשהוא לטובה הנה מתבסמין הגבורות בחסדים ונמתקין ונעשים לרשפי אש שלהבת י"ה, שלהובין דרחימו, ובסוד (שיה"ש ב ו) שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני, וכמ"ש בזוה"ק ויחי (רמה ע"א) ופ' קדושים (פד ע"א), ואז הוה מציאות הגבורות וגילויים בטובה שאין למעלה מהם, כי אז הוה התכללות שמאלא בימינא וימינא בשמאלא (ע' רע"מ פ' עקב רעא ע"א וע"ב ופ' תרומה קנט ע"ב) בבחי' התהפכות דינא לרחמי, ע"ד שאמרו (ב"ר פל"ג סי' ג, וברע"מ פינחס רמח ע"א) כי הגבורות בעצמם נעשו לטובה שאין למעלה מהם כנז', כי מהם הוא כל טוב הצפון (כללים ח"א עז ע"ג), ועי' ביאורים ח"א עז ע"ד..

6

⁷ נראה דהכי קאמר כי שם אלהים כולו רמז בימין וכדמסיק לקמן (אור יקר).

⁸ ח"ג סה ע"א (לש"ו). ויש מבא אל החסד בפעולה ההיא לא חסד שבגבורה דהיינו א"ל שבשם אלהים אל חסד ממש (אור יקר).

⁹ ששם א"ל שבחסד עצמו הוא כלול מהגבורה וזה כמו שיתבאר לקמן (אור יקר).

¹⁰ ירצה כיון שהגבורה כלולה בחסד וכן חסד כלול בגבורה ממילא נבנה ונראה שם אחד שלישי המורה על זה וז"ש "והא אתבני ואתחזי" אין צריך עניינים אלא כבר נבנה ונראה "ההוא דנפק מתמן" היינו יעקב שהוא יוצא מכללות חסד וגבורה, ולזה לא נטה אל הימין מפני הגבורה ולא נטה אל השמאל מפני החסד (אור יקר).

¹¹ ת"ת (אור יקר ורח"ו במ"מ).

¹² ב' אותיות מכל א' וא' והם ששה אותיות בו א"ל שתיים מימין, ה"י שתיים משמאל נ"ו שתיים מעצמו יוצא מבינה והיינו "אמצעיתא" נ"ו "נטיל לתרווייהו" אלה"י "ואשתלים" בסוד המזגת הרחמים (אור יקר).

¹³ פי' אל הוא חסד ה"י דאלהינו הוא בורה כמ"ש לקמן שמאלא נטיל תרין ואינון ה"י נ"ו דאלהינו הם מ' ות"ת כי ו' הוא בחינת הת"ת. והנ"ו כפופה היא בחינת המלכות שהיא דבוקה תמיד באחורי הת"ת (מ"מ).

¹⁴ פי' שעיקר שם הוי"ה הוא בת"ת (מ"מ).

¹⁵ ודע כי מה שאמרנו כי השמות דאלהים ואדנ"י הם בבי"ע, הנה האמת הוא כי עיקרם הוא ג"כ רק באצילות עצמו, וכמ"ש הרב (בשער הירח פ"א ובכ"מ), כי המלכות דהאצילות כאשר נשלמת להיות פב"פ עם ז"א, הנה עומדת אז בהגילוי דשם אלהים ודשם אדנ"י, וע' עוד בזוה"ק (ויקרא יא ע"ב ופ' תרומה קנט ע"ב) והוא נודע ופשוט, אך מה שאמרנו כי הם בבי"ע, ר"ל כי השמות דאלהים ואדנ"י הם מתפשטים ומתגלים בבי"ע, משא"כ השם הוי"ה ב"ה הוא רק בפנימיותם, והוא נעלם, וכל המציאות דהבי"ע והנהגתם

<p>עילא ותתא² ימינא ושמאלא³ ולכל סטרין אחרנין⁴ ועל דא כד אשתלים מרזא דתרין סטרין מימינא ושמאלא אקרי אלהינו הא הכא ימינא ושמאלא ואמצעיתא בכללא דשמא דא ודא אתחוי ואתבני רזא דאתוון נפקו מתמן כנוונא דא אתבני ואתחוי כל חד וחד</p>	<p>את כל הצדדים מעלה ומטה ימין ושמאל ולכל הצדדים האחרים ולכן כשנשתלם מסוד שני הצדדים מימין ושמאל נקרא אלהינו הרי כאן ימין ושמאל ואמצע בכלל השם הזה וזה נראה ונבנה הסוד שהאותיות יצאו משם כך נבנה ונראה כל אחד ואחד.</p>
<p>הא אתכליל ימינא בשמאלא ונטיל שמאלא שמא דימינא ימינא אן כליל בגויה⁵ שמאלא למהוי נטיל ימינא רזא דשמאלא אלא כד אתכליל ימינא בשמאלא ונטיל שמאלא שמא רזא דימינא ימינא כליל בגויה שמאלא שמ"א א"ל⁶ ואיהו הי"ם⁷</p>	<p>הרי נכלל ימין בשמאל ונוטל השמאל את שם הימין איפה כלול הימין בתוך השמאל שהימין יטל את סוד השמאל אלא כשנכלל ימין בשמאל ונוטל השמאל את שם סוד הימין הימין כולל בתוכו את השמאל השם א"ל והוא הי"ם.</p>
<p>אמאי הכי⁸ אלא בשעתא דאתבני ההוא אתר דנפקו מתמן נטיל שמאלא תרין⁹ אתוון⁹ ימינא נטיל חד¹⁰ מרזא דעלמא דאתי שמאלא תרין ואיהו הי"ם¹¹ כדין ימינא כליל בגויה לשמאלא ונטיל לאת בתראה¹¹ ם ונטיל י דהוה בשמאלא¹² ם איהו בשלימו¹³ מ"ם ואתבני הכי מים בהווא י דנטיל יתיר כדין ימינא כליל ליה לשמאלא בגויה</p>	<p>למה כך אלא בשעה שנבנה אותו מקום שיצאו משם נוטל השמאל שתי אותיות הימין נוטל אחת מסוד העולם הבא השמאל שתיים והוא הי"ם אז הימין כולל בתוכו את השמאל ונוטל האות האחרונה ם ונוטל י שהיתה בשמאל ם היא בשלמות מ"ם וכך נבנה מ"ם באותו י שנוטל יותר ואז הימין כולל את השמאל בתוכו.</p>
<p>לבתר אתבנון אתוון¹⁴ א דהוה בקדמיתא בסטרא דימינא אוליד ואפיק את ש כליל בתלת סטרין ואשתתף באת א ואתעביד אש תו אעדו אתוון אלין גו בטישו דתרין סטרין אלין ואתקריבו כהדא במחלוקת ומגו מחלוקת דא דמים באש ואש במים אולידו אתוון ואפיקו את ר ואת ו ואת ה ואתעבידו רוח ועאל בין תרין סטרין וכדין אתיישבו אתוון קדמאי בדוכתייהו כל חד וחד בשלימו</p>	<p>אחר כך נבנות האותיות א' שהיה בהתחלה בצד הימין הולידה והוציאה את האות ש' כלולה בשלשה צדדים ומשתתפת עם האות א' ונעשות אש עוד זזות האותיות הללו תוך הכאת שני הצדדים הללו ומתקרבים כאחד במחלוקת ומתוך מחלוקת זו של מים באש ואש במים מולידים אותיות ומוציאים אות ר' ואת ו' ואת ח' ונעשים רוח ונכנס בין שני צדדים ואז</p>

הוא רק בהגילוי דשמות אלה"ם ואדנ"י, וכמו שנאמר בכל מעשה בראשית רק השם אלה"ם, כי בו נתגלה בהעולמות ב"ע. (הקדור"ש נא ע"ב).
¹ הוא היחוד (דע"ה ח"א פא ע"א).
² פירוש נ"ה שנק' מעלה מטה (מ"מ).
³ חו"ג (מ"מ).
⁴ פירוש ספירות קו האמצעי (מ"מ).
⁵ פי' הימין נכלל בתוך השמאל דהיינו אל שהוא הימין הוא אל דאלהים (מ"מ).
⁶ פי' לרמז שבשמאל נכלל אל שהוא החסד (מ"מ).
⁷ פי' השמאל הוא הי"ם דאלהים (מ"מ).
⁸ פי' למה השמאל נק' הי"ם (מ"מ).
⁹ ור"ל הי" (מ"מ).
¹⁰ מלכות (מ"מ).
¹¹ פי' מהבינה לקח החסד מלכות (מ"מ).
¹² פי' משני אותיות הי"י שהיו בשמאל לקח הימין י' (מ"מ).
¹³ פי' מ"ם במילואה כזה עם היר"ד שלקח מהשמאל הם מים. נמצא שהשמאל שהוא הי"י נכלל בימין שהוא מ"ם (מ"מ).
¹⁴ מכאן ואילך במאמר זה אין לנו שום הקדמה לצירופי אותיות אלו (מ"מ).

	<p>מתישבות האותיות הראשונות במקומן כל אחת ואחת בשלמות.</p>
<p>תו אתוון אעדו ואתגלגלו כחדא א אפיק מ דאיהו מסטרא דיליה בימינא דהא בימינא אתיישב מ אפיק ש בנין דהא מ כלילא איהי בקדמיתא הות משמאלא ואתכליל לבתר בימינא ואשתלים בתרין סטרין כיון דאשתלים אעדו ואולידו כחדא ואתכללו בתרין סטרין</p>	<p>עוד זזות האותיות ומתגלגלות כאחד א' מוציאה מ' שהיא מצדו בימין שהרי בימין מתישבת מ' מוציאה ש' משום שהרי מ' היא כלולה בראשונה היתה משמאל ונכללת אחר כך בימין ומשתלמת בשני צדדים כיון שהשתלמה זזו והולידו כאחד ונכללו בשני צדדים.</p>
<p>אתתקפו אתוון אמ"ש תלת אלין ואעדו ואולידו תלת אחרנין גו גלגולא מ אתתקפו ואעדי ואוליד ר א אעדי ואוליד ו ש אעדי ואוליד ח ואשתכלל כלא תו אעדו אתוון אלין רזא אמ"ש ואתגלגלו כמלקדמין א אעדי ואוליד ואפיק את ב בסטרא דמערב כדין אתיישב איהו בסטר דרום מ אעדי ואוליד ואפיק את ד בסטרא דצפון כדין אסתלק איהו בין צפון ודרום ותליא באוירא ש אעדי ואוליד ואפיק את ג ואתיישב בסטרא דמזרח ואיהו אסתלק בין מערב ומזרח ותליא באוירא אשתכחו תרין אתוון מ"ש תליין באוירא</p>	<p>התחזקו האותיות אמ"ש שלש אלה והתעברו והולידו שלש אחרות תוך הגלגול מ' התתקנה והתעברה והולידה ר' א' התעברה והולידה ו' ש' התעברה והולידה ח' והכל נתקן עוד התעברו האותיות הללו סוד אמ"ש והתגלגלו כמקדם א' התעברה והולידה והוציאה את האות ב' בצד מערב ואז היא מתישבת בצד הדרום מ' התעברה והולידה והוציאה את האות ד' בצד הצפון ואז היא מתעלה בין צפון ודרום ותלויה באויר ש' התעברה והולידה והוציאה אות ג' ומתישבת בצד המזרח ומתעלה בין מערב ומזרח ותלויה באויר נמצאו שתי אותיות מ"ש תלויות באויר.</p>
<p>א דאשתאר אסתלק בדוכתיה וסליק לעילא ואתעטר ביה י"ה באלין אתתקפו ואעדי ואוליד ה"ו וקאים בדוכתיה כדין אתעטר ואנהיר ופשיט נהירו ואוליד נהירו ואפיק את ט בטישו דקא בטש ונהיר רזא דעלמא עלאה</p>	<p>א' שנשארה התעלתה במקומה ועלתה למעלה והתעטר בה י"ה באלה התחזקה והתעברה והולידה ה"ו ועמדה במקומה אז מתעטרת ומאירה ופושטת אור ומולידה אור והוציאה את האות ט' המכה שהכה והאיר סוד העולם העליון</p>
<p>קס/א</p>	
<p>בנהירו</p>	<p>באור.</p>
<p>כדין אסתלק א¹ ונטיל מגו אוירא² מ"ש ואתחברו בהדיה והווי³ אמ"ש כמלקדמין ואתיישב א בסטרא דדרום⁴ ש בסטרא דמזרח⁵ מ בסטרא דצפון⁶ סלקא ג דהוה</p>	<p>אז מתעלה א' ונוטלת מתוך האור את מ"ש והתחברו עמה ונהיות אמ"ש כמקדם ומתישבת א' בצד דרום ש' בצד מזרח מ' בצד צפון עולה ג' שהיתה בצד</p>

¹ היינו לחבר ולסדר סוד האמות אמ"ש אל מקומם כדי להאציל שתי מדות הנשאות שהם נצ"ח והו"ד, ומציאותם משלשתם (אור יקר).
² סוד או"ר הוא או"ר י' אויר שפירשנו עניינם בארוכה בתיקונים, וכשאנו אומרים תליא באוירא היינו העלותם שם, דהיינו יה"י אור י"ה או"ר, דהיינו חכמה י' בתוך או"ר בינה נעשה או"ר "אסתלק א" בסוד החסד בסוד הדעת כדפירשנו, "ונטיל מתוך אוירא" שורש ודאי למ"ש חסד גבורה כדפירשנו (אור יקר).
³ כסדר (אור יקר לפי גרסתו).
⁴ חסד (אור יקר).
⁵ תפארת הכולל שלשה אבות (אור יקר).
⁶ ששם היא כדפירשנו לעיל, והיינו שלש ראשונות באות על השלשה אבות כזה [א'], דעת בימין, מ"ם חסד בשמאל], ש' גבורה באמצע יורדות מדרגה אחר מדרגה כדי להוציא ולהאציל ולתת כח, ולזה אמר "ואתיישב א" וכו' מפני שאין אלו מקומם האמתי אלא בסוד ההמזגה (אור יקר).

<p>בסטרם דמזרח¹ ואעדי ואוליד צ"ת² אתא ב דהוה בסטר מערב וסליק ואתחבר בין צ"ת סליקו א ו³ דא מסטר מערב (נ"א דרום) ודא מסטר מזרח ואתחברו תרווייהו בהדי ב⁴ בין צ"ת ואנהיר שמא צבאות כד אתנהיר שמא דא⁵ גו משכנא אעדו אתוון ואולידו ז ב (נ"א ג) נ סליקו אמ"ש כמלקדמין ואעדו ואולידו ס ע פ⁶</p>	<p>מזרח ומתעברת ומולידה צ"ת באה ב' שהיתה בצד מערב ועולה ומתחברת בין צ"ת עולות א' ו' זו מצד מערב (דרום) וזו מצד מזרח ומתחברות שתיהן עם ב' בין צ"ת ומאיר השם צבאות כשמאיר השם הזה בתוך המשכן מתעברות האותיות ומולידות ז' ב' (ג') נ עולות אמ"ש כמקדם ומתעברות ומולידות ס' ע' פ'.</p>
<p>אשתאר ק יחידאי⁷ וסלקא⁸ ונחתא⁹ קיימא גו נוקבא דתהומא רבא¹⁰ חמא לה קודשא בריך הוא¹¹ דקא מתערבבא¹² בלא גופא ולא ציורא ולא עייל למשכנא¹³ עבד לה¹⁴ חופאה למשכנא¹⁵ ומאי ניהו יריעות עזים לאהל על המשכן כמה דאת אמר (שמות כו ז) ועשית</p>	<p>נשארה ק' יחידה ועולה ויורדת ועומדת בתוך נקב תהום רבה רואה אותה הקדוש ברוך הוא שמתערבבת בלי גוף ולא ציור ולא נכנסת למשכן עשה אותה חפה וכסוי למשכן ומהי יריעות עזים לאהל על המשכן כמו שנאמר ועשית יריעת עזים לאהל על המשכן</p>

¹ היינו גומל חסדים טובים, והוא התפארת הגומל לדלים שהם למלכות בכח החסד שהיא גמילות חסדים, ועתה בכח שלשה אלו הוא עולה ונקשר להאציל הנצח וההוד שהם שתי מדות, והיינו שהתפארת מאצילם, ולכך נקראו בני ישראל בנים וענפים לתפארת (אור יקר).

² והיינו צ' נצח שהיא ימינית יותר מתי"ו, ות' הוד שהיא שמאלית, ועם היות שפעמים הרבה מתייחסים שתי אותיות אלו לצדיק ומלכות צ"ת, סוף סוף כך נטייתם יסוד לימין ומלכות לשמאל בשתי מדות אלו, [אתא] ב' שהוא המלכות "דהוה בסטר מערב" והיא עולה אל בין נצח והוד, ששם לה נחת רוח (אור יקר).

³ דהיינו תפארת ויסוד כנודע, כי א' היא שמולידה ט' כדפירשנו, ואו התפארת כמשמעו, ולכך "סליקו או דא מסטר מזרח ודא מסטר מערב" שכך מקומם תפארת מזרח, יסוד מערב (אור יקר).

⁴ מלכות בין נצח והוד ששם קשר שלשה מדות אלו כנודע, וחמשה מדות יחד עושים "שם צבאו"ת" המיוחס לשני מדות וזהו שאמר "ואנהיר שמא צבאות", והגיע ההתפשטות עד סוף האצילות ועדין האותיות אינם שלימות כל האלפא ביתא, מפני שיש אמ"ש ר"ח בג"ד יהו"ה ל' מ' צ' ת' ט' נ' (אור יקר).

⁵ המדות האלו במלכות דהיינו "משכנא" (אור יקר).

⁶ כנגד שלשה מדות אלו נצח הוד יסוד, והם בפרקי הנקבה למטה ענין, שבזה נשלמו כל האותיות שבאלפא ביתא, וסוד ס' הוא היסוד והוא פשוט שעניינו שש קצוות נכללים עולים ששים, ונצח שבעים שהיא מדה שביעית על השמינית שהיא למנצח על השמינית נצח על הוד דהיינו ע' על פ"ה כסדרן ברחמים, וישראל פגמו בשתי מדות אלו והקדימו פ' לעי"ן, ולא נצחה הנצח רחמים על הוד דין, אלא הוד דו"ה דין על נצח, ונהפך להם לדין (אור יקר).

⁷ שכל האותיות פעלו בסוד גילוי אורם באצילות והמציאו באורם מציאותיות, ולזה בסוד המשכם כולם הם פועלות, שהמשכן בחינות הספירות הוא בלכ רמיזותיו כדפירשנו לעיל ריש דברי ר' יוסי, והנה קוף היא בחינה אחרונה באצילות [שמדה] מ(ת)קיימת החצונים ומעמדת שק"ר במה שהיא נק"שרת בק' ש' ר' ומתהפכת לשק"ר, אמנם היא כקוף לפני בני אדם כנודע (אור יקר).

⁸ ונוטלת כח (אור יקר).

⁹ ומשפעת המותר לחצונים, ואין לך אות ארוכה כקוף שהוא הנחש הכרוך על עקב ואל תשיבני מן [הפשוטות?] שאלו הם בקדש ואין כן קוף שהיא מתפשטת כנחש ולכך תליא כרעיה נחש יונק (אור יקר).

¹⁰ כדי לינוק (אור יקר).

¹¹ בינה (אור יקר).

¹² היינו אותה הבחינה המתפשטת מסדר הקדושה, ויורדת בערב שבת בין השמשות בנוק' דתהומא רבא ומוליד רוח דשדים "בלא גופא ובלא ציור" שהם תולדות תהו ובהו (אור יקר).

¹³ שאלו הם בסוד זרע לבטלה בלא נקבה טיפות בלי נקבה לעשות להם גוף וכדפי' באדרא, ולזה "לא עייל למשכנא" להוליד שם, הקדים יום שבת ופוסק ונעשה הקלי' נחה, שביום שבת גיהנם פוסק (אור יקר).

¹⁴ מכל התפשטות שנפשט המציאות הזה (אור יקר).

¹⁵ שיש תועלת בחצונים שהם שומרי הקדש, שכמה אינם מתקדשים אלא מחמת אימת הרצועה המחלקה, וכתוב יתרון לחכמה מן הסכלות ודאי לחכמה נמשך יתרון מעלה מן הסכלות שהי אמייסרת הסכלים והם יראים מן היסורים ומן המות, והיינו יריעות עזים לאהל על המשכן ועם היות שכך הוא אינם נכללים בצורה העליונה ח"ו, שכל מה שיתפשט הקדוש מן הנקוה העליונה עד היכל לבנת הספיר הכל סוד אח"ד ומשם ולמטה סוד אח"ר אינם בחאד ח"ו ולזה הם עזים ודאי קשים ועזים לאהל על המשכן אינם מכלל המשכן וזהו שאמר לאהל ולא אהל (אור יקר).

<p>יריעת עזים לאהל על המשכן לאהל ולא אהל קו"ף ולא אדם</p>	<p>לאהל ולא אהל קו"ף ולא אדם.</p>
<p>תו אתגלגלו אתוון כמלקדמין גו עובדא דמשכנא אמ"ש ש אתגלגלא ואתיישבא בסטר מזרה ואשתאר ג תלייא באורא מ אתגלגלא ואתיישבא בסטר צפון ונפק ד ואתחבר גו ש בההוא סטרא א אתגלגל ואתיישב וסליק לגבי י וסלקא ואתתקפא בהדיה ונטיל ליה ואתחבר גו בחבורא חדא שד"י כד שמא דא אתתקן גו משכנא כדין קיומא וקימא איהו מגו משכנא דלתתא</p>	<p>עוד התגלגלו האותיות כמקדם בתוך מעשה המשכן אמ"ש ש' התגלגלה והתישבה בצד מזרח ונשארה ג' תלויה באויר מ' התגלגלה והתישבה בצד צפון ויצאה ד' והתחברה בתוך ש' באותו צד א' התגלגלה והתישבה ועלתה ל' ועלתה והחזיקה עמו ונטלה אותו והתחברה בתוכו בחבור אחד שד"י כשהשם הזה נתתקן בתוך המשכן אז קיום ועמידה הוא מתוך המשכן שלמטה.</p>
<p>תו אתוון אתגלגלו כמלקדמין לאתישבא משכנא סליקו אתוון א ברישא ת לבתר א"ת ב ברישא ש לבתר אתחלפו אתוון אב"ג ית"ץ אתגלגלו בגלופי קדשא א ק א אפיק ק לנטרא משכנא ק אפיק ר ר אפיק ע קר"ע</p>	<p>עוד התגלגלו האותיות כמקדם להתישב במשכן ועלו האותיות א' בראש ת' אחר כך א"ת ב' בראש ש' אחר כך התחלפו האותיות אב"ג ית"ץ התגלגלו בחקיקות קדש א' ק' א' הוציאה ק' לשמר את המשכן ק' הוציאה ר' ר' הוציעה ע' קר"ע.</p>
<p>רזא דא (בראשית כז טז) ואת עורות גדיי העזים הלבישה על ידיו ועל חלקת צואריו כגוונא דא ועשית יריעת עזים לאהל על המשכן דהא חולקא דא אצטריך¹ לאחזאה לבר לנטרא ההיא דלגאו ועל רזא דא אלבישת ליה ליעקב לבר שט"ן קר"ע אתוון אינון רשימן לבר בגין נטורא דמשכנא דאיהו רזא דברית קדישא ואתפרעא ערלה לבתר בחופאה דא</p>	<p>הסוד הזה ואת ערת גדיי העזים הלבישה על ידיו ועל חלקת צואריו כמו זה ועשית יריעת עזים לאהל על המשכן שהרי החלק הזה הצטרך להראות בחוץ לשמר את אותו פנים ועל סוד זה הלבישה את יעקב בחוץ שט"ן קר"ע אותן אותיות רשומות בחוץ בשביל שמירת המשכן שהוא סוד הברית הקדושה ונפרעה הערלה אחר כך על ידי הכסוי הזה.</p>
<p>תו אתגלגלו אתוון ואפיק א"ת ב"ש שקוצי"ת בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ והארץ היתה תהו וגו' בגלגולא דא והארץ היתה תהו ובהו באתוון קר"ע שט"ן וחשך על פני תהום ג אפיק ר ד ק עד הכא אתוון אתגלגלו ובטישו דא בדא לתקונא גו משכנא אינון אמ"ש ואפיקו תולדין (נ"א ת) ה צ ו ף אתוון דתליין גו אורא ובטישו באינון אחרנין ואפיקו ציורא דמשכנא ז ע עד הכא קיומא וחשך על פני תהום ה כלהו בסטרוי אתא ס ואתחבר בהדיה כדין יהי אור ויהי אור</p>	<p>עוד התגלגלו האותיות והוציאו א"ת ב"ש שקוצי"ת בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ והארץ היתה תהו ובהו וגו' בגלגול זה והארץ היתה תהו ובהו באותיות קר"ע שט"ן וחשך על פני תהום ג' הוציאה ר' ד' ק' עד כאן התגלגלו האותיות והכו זו בזו לתקון בתוך המשכן אותן אמ"ש הוציאו תולדות (ת) ה' צ' ו' ף' אותיות התלויות בתוך האויר והכו באותן אחרות והוציאו את ציור המשכן ז' ע' עד כאן עומד וחשך על פני תהום כולם בצדו ח' באה ס' והתחברה עמו אז יהי אור ויהי אור.</p>
<p>אתגלגלו אתוון כמלקדמין אב"ג ית"ץ</p>	<p>התגלגלו האותיות כמקדם אב"ג ית"ץ</p>

¹ השעיר עצמו הנה הוא מסטרא דינא, והגם שהוא מהמינים טהורים, אך הוא מצד הגבורות והדינין שהם שורש הקליפות, ומשם הוא יניקתם, וכמ"ש בזה"ק (פ' תרומה קלט ע"א) ועזים גבורן תתאי דלבר לחפיה כו', וכן הוא שם (קמז ע"ב וקס ע"א ורלג ע"ב רסט ע"א וקפה סע"א) ובדברי הרב שער קליפת נוגה (פרק ט) (דע"ה ח"ב קנו ע"א).

<p>אעדו ואולידו ואפיקו ציורא גו רזין דמשכנא (ס"א בכללא) אתגלגלו חדא ברזא אל בם דהא את א אעדי ואוליד ברזא דהילא ותוקפא את ל אתגבר בתוקפיה ואסתלק ביקריה ואוליד את ב כדין אעדיאו ואולידו אתוון ואתחברו אתרנין אלין א אתחבר בגלופיה באת ב כדין ט"ר בחבורא ט"ת למהוי אתוון סלקין באתריהו גו צרופא דרזא דמשכנא (שמות לה טז) את הכיור ואת כנו</p>	<p>התעברו והולידו והוציאו ציור תוך סודות המשכן (בכללות) התגלגלו אחד בסוד א' ל' ב' ס' שהרי האות א' התעברה והולידה בסוד של כח ותקף את האות ל' התגבר בתקפו והתעלה בכבודו והוליד את האות ב' אז התעברו והולידו האותיות והתחברו אחרות אלו א' התחברה בחקיקתה באות ב' אז ט"ר בחבור ט"ת להיות האותיות עולות למקומן תוך צרוף של סוד המשכן את הכיור ואת כנו.</p>
<p>יהי רקיע בתוך המים דהא מיין סליקו ונחתו ברזא דאתוון א"ל א אפיק ו ו אפיק ק את ל סליק אתגליפו אתוון בגלופיהו בחבורא חדא (תהלים כט ג) קול יהו"ה על המים א"ל וגו' אלין אתוון א"ל דהא אלין אעדו ואולידו ואפיקו אתוון גו ציורין דמשכנא אמ"ש אעדו ואולידו ואתגליפו בגלופי רזין דאתוון לאפקא ציורין דמשכנא א אפיק ג ש</p>	<p>יהי רקיע בתוך המים שהרי המים עלו וירדו בסוד של האותיות א"ל א' הוציאה ו' ו' הוציאה ק' האות ל' עולה ונחקקו האותיות בחקיקותיהן בחבור אחד קול ה' על המים א"ל וכו' אלו אותיות א"ל שהרי אלה התעברו והולידו והוציאו אותיות תוך ציורי המשכן אמ"ש התעברו והולידו ונחקקו בחקיקות של סודות האותיות להוציא את ציורי המשכן א' הוציאה ג' ש'</p>
<p>קס/ב</p>	
<p>אפיקן לחברא גו את ג ברזא גן תדשא הארץ דשא עשב וגו' אתגלגלו אתוון כמלקדמין! אמ"ש ברזא ב"ם באלין כנישו מיא לאתר חד דכתיב יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד (עד כאן מצאתי בהעתק)</p>	<p>הוציאה ו' לחבר תוך האות ג' בסוד גן תדשא הארץ דשא עשב וגו' התגלגלו האותיות כמקדם אמ"ש בסוד ב"ם באלה נכנסו המים למקום אחד שכתוב יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד.</p>
<p>רבי חייא ורבי יוסי הוו אזלי בארחה עד דהוו אזלי אמר רבי יוסי נפתח בעידונין (נ"א בעירין² או בעידנין) ונימא מלי דאורייתא פתח רבי יוסי במלי דקרית שמע ואמר כתיב (דברים ו ד) שמע ישראל יהו"ה אלהינו יהו"ה אחד וכתוב (שם כז ט) שמע ישראל הוה נהיית לעם וכתוב (שם ט א) שמע ישראל אתה עובר היום את הירדן כל הני שמע שמע דקאמר משה אמאי דהא שמע ישראל דיחודא יאות (דהאי לדרשא קאתי) הני אתרנין אמאי</p>	<p>רבי חייא ורבי יוסי היו הולכים בדרך עד שהיו הולכים אמר רבי יוסי נפתח בעדונים (במלאכים ובזמנים) ונאמר דברי תורה פתח רבי יוסי בדברי קריאת שמע ואמר כתוב שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד וכתוב (שם כז) שמע ישראל היום הזה נהיית לעם וכתוב (שם ט) שמע ישראל אתה עבר היום את הירדן כל השמע שמע הללו שאמר משה לשם מה שהרי שמע ישראל של היחוד הוא נאה (שהרי לדרשה הוא בא) והאחרים הללו למה.</p>
<p>אלא כלהו לדרשא קאתו שמע ישראל</p>	<p>אלא כולם באים לדרשה שמע ישראל</p>

¹ שיתבחנו מבחי' אל בחי', שהבחינה הקודמת היתה להוציא גן דהיינו הרחמים וצמיחות הגן ורטיבותו, עתה יהיה גלגולים לענין הדין בצד מה, דהיינו מאמר יקוו כנודע, או יהיה בחינת כנישו להתבשל הזרע בהם בסוד נר"ה ולכך "אתגלגלו אתוון" להוציא בחינה אחרת דהיינו ב"ם, קיבוץ המים בם בנו"ה לבא אל היסוד דהיינו מאמר יקוו המים שהם בכיור וכנו, מתחת השמים ודאי שהם נר"ה תחת הת"ת אל מקום אחד היסוד אל המלכות או יהיה כדי להשפיע ולהמשיך, והיינו ותרעה היבשה, המלכות היבשה יהיה לה ראייה טובה או יהיה לעכב השפע, ותרעה יבשה בלי לחות (אור יקר).

² פי' מלשון ויפתח הגמלים ואית דגרסי' נפתח בעידנין ור"ל בעת הראוי לעסוק בתורה (מ"מ).

<p>דיחודא ודאי האי לדרשא קא אתיא והכא רמיז ואתהזוי יחודא דחכמתא עלאה שמע ע' מאתוון רברבן איהי אמאי אלא רמו קא רמיז¹ בכללא חדא לאכללא עילא² ותתא³ כחדא ביחודא חדא⁴ שמע⁵ שם ע'⁶ הכא אתכליל האי שם באינון ע'⁷ שמהן עלאי⁸ לאכללא לון דהא שם⁹ אתברכא מנייהו¹⁰ ואתכליל בהו¹¹ ואצטריך לאכללא לון כחדא ביחודא חד¹² ולשוואה רעותיה בהו¹³</p>	<p>של היחוד ודאי שזה בא לדרש וכאן רמוז ונראה היחוד של החכמה העליונה שמע ע' היא מהאותיות הגדולות למה אלא רמז הוא רומז בכלל אחד לכלל מעלה ומטה כאחד ביחוד אחד שמע שם ע' כאן נכלל השם הזה באותם שבעים שמות עליונים להכלילם שהרי השם מתברך מהם ונכלל בהם וצריך להכלילם כאחד ביחוד אחד ולשים רצונו בהם.</p>
<p>דהא ודאי ע' שמהן אינון ברזא דרתיכא עלאה¹⁴ ומהאי רתיכא עלאה אתברכא האי שם ואתכליל בגווייהו¹⁵ ולבתר ישראל בכלל¹⁶ אבל הא תנינן דא ישראל סבא¹⁷ למהוי ישראל בכללא חדא¹⁸ ההוא אתר</p>	<p>שהרי ודאי שבעים שמות הם בסוד המרכבה העליונה ומהמרכבה העליונה הזו מתברך השם הזה ונכלל בתוכם ואחר כך ישראל בכלל אבל הרי שנינו זה ישראל סבא להיות ישראל בכלל אחד אותו מקום של דבקות הכל ועל זה</p>

¹ הענין שבהיות ע' מאותיות גדולות הורה עניינים רבים, האחד הורה ש"מ לעצמם ע' לעצמם לדרוש ש"ם ע' שתי תיבות, עוד הורה ממה שהיה אפשר להיות ש"מ גדולות וע' קטנה והיה מרובה, כי אותיות ש"מ הם במעלה מאות ע', אמנם עתה שאות ע' גדולה הורה שאות ע' במעלה יותר מאותיו ש"מ, אם כן לזה פירש כי ע' הם שבעים שמות יעלאין במע' גבוה, וש"ם למטה אתברכא מנייהו (אור יקר).
² בינה (מ"מ).

³ היינו ש"ם שאינם גדולות (אור יקר). מלכות כי שמע שם מקבלת מן ע' וז"ש שמע שם ע' (מ"מ).
⁴ ממה שבאו שני מדרגות אלו במלה אחד שמע, ועוד הורה על ייחוד שני במלת אחד ולזה הם כחדא בייחודא חדא, ואלו היה קשר וייחוד לבד היה ראוי שהיה עש"ם, דהיינו ע' למעלה קשורים בש"ם שהיא למטה מהם, אמנם אמר שמ"ע דהיינו השבעים כלולים בש"ם (אור יקר).
⁵ רטז ע"א (הערת הזהר).

⁶ שמע היא שם ע', פי' כי המלכות הנקראת "שם", היא המקבלת עתה הארה מן השבע תחתונות דאימא, אשר כל א' מז' כלולה מי', ונמצא שהם ע', ולכן ע' זו של שמע הוא ע' רבתי, לרמוז שהיא רומזת באימא, כנודע שאלפא ביתא רבתי באימא, ובינונית בת"ת, וזעירין ביסוד כנז' בתיקונים⁶ (קכא ע"א) וע"ש. וביאור הענין הוא כי הנה המל' נק' "שם", והטעם הוא במה שהודעתך כי כל האחוריים העליונים שנפלו בימי המלכים שמתו, הנה אותם הביטולים שנתבטלו הם בחי' המ"ן שאנו מעלים תמיד לתקנם כמבואר אצלנו (שעה"כ כג ע"ב).

⁷ קח ע"א (הערת הזהר).
⁸ והיאך יוכללו בו (אור יקר).
⁹ שהיא מלכות (אור יקר).
¹⁰ ובהכרח יש בה בחינה כנגד כולם (אור יקר).

¹¹ והיה ראוי לפי זה שיאמר שמ"ע אות ע' דומה לשם, אחד שהם כלולים בה, אמנם באה אות ע' גדולה לרמוז על שהם למעלה, וצריך אל המייחד לקושרם למטה (אור יקר).
¹² ואם תאמר ולמה לא נרמזו בפירוש כשאר מדרגות הייחוד ה' אלהינו ה' (אור יקר).
¹³ אינו בפירוש המלות אלא התעוררות אל הכוונה שיכוון בהם בלבד, והטעם שאלו מעצמם הם (אור יקר).

¹⁴ אלו הם באצילות שבעים שמות נגד ז' ספירות כלולות מעשר, והמלכות בחינה אחרות ש"ם ודאי מקבלת מכולם, וכנגדם יש לה בהיכלות שבעים כחות שכל פרקי נתחי ההיכלות ואיבריהם הם נכללים בהם, ראשם ארבעה שהם מיכאל גבריאל אוריאל רפאל שבהיכל הרצון, ומשם ולמטה הם משתלשלים עד שבעים בענין שהיא מתברכם מהם מאותם הזכרים העליונים (אור יקר). פי' בינה שהיא כסא לאריך (מ"מ).
¹⁵ ויש להם כנגדם והיא כלולה ביניהם כשפי' בזהר וירא והיא נקודה אמצעית ואפשר דהיינו אומרו "ואתכליל בגווייהו" והיינו ש"ם גובר, ואח"כ ע' (אור יקר).

¹⁶ כי כבר נאמרו בפרט סוד שבעים מדרגות הם פרקי אברי הת"ת אלא חזר ואמר ישראל דרך כללותם יחד (אור יקר). פירוש זעיר הנק' ישראל (מ"מ).

¹⁷ הפסוק שמע ישראל שיש בו כ"ה אתוון, ותלויים אלו הכ"ה אתוון בהכ"ה הנז', שהם בהתבונה דשם ס"ג, וכמ"ש בזה"ק (פ' בא דף מג ע"א, תרומה דף קס ע"ב, ויקהל דף רטז ע"א, ואתחנן דף רסב ע"ב) שמע ישראל, ישראל סבא. והרי כי הוא תלוי בישסו"ת, וכמ"ש בפע"ח (שער הק"ש פרק ז') (ביאורים ח"א מב ע"א).

¹⁸ פי' ישראל זוטא שהוא הזעיר מקבל מ"שם שהוא אבא כמ"ש הרב בכוונת ק"ש (מ"מ).

<p>דבקותא דכלא ועל דא שמע ישראל השתא אתדבקת אתתא בבעלה והוי כלא בכללא הדא ודא שמע ישראל דיהודא (ישראל) לבתר קא מיחד תלת סטריין יהוה אלהינו יהוה אחד למהוי כלא חד</p>	<p>שמע ישראל עכשיו נדבקה האשה בבעלה ונהיה הכל בכלל אחד וזה שמע ישראל של היחוד (ישראל) אחר כך מיחד שלשה צדדים ה' אלהינו ה' אחד להיות הכל אחד.</p>
<p>שמע ישראל דכלהו שאר לאו אינון כהאי גוונא אבל כלהו אחרנין לדרשא קאתו וכלהו באתר אחרא אתדבקו² שמע ישראל אתה עבר היום שמע ישראל היום הזה נהיית לעם וכלהו בדרגא תתאה אתדבקו</p>	<p>שמע ישראל של כל השאר אינם כמו זה אבל כל האחרים באו לדרש וכולם במקום אחר נדבקו שמע ישראל אתה עבר היום שמע ישראל היום הזה נהיית לעם וכולם בדרגה תחתונה נדבקו.</p>
<p>שמע ישראל היום הזה נהיית לעם שמע ישראל יאות היום הזה נהיית לעם מהו היית מבעי ליה מאי נהיית אלא בכל אתר עם כד אתברו לביהו לפולחנא כמה דאת אמר (דניאל ח כז) נהייתי ונחליתי ודא הוא דכתיב (דה"א כה ב) שמעוני אחי ועמי אי אחי למה עמי ואי עמי למה אחי אלא אמר דוד אי ברעותא אתון אחי ואי לאו אתון עמי לתברא לבייכו לפולחני כך היום הזה נהיית לעם תברת לבך לפולחנא דקודשא בריך הוא</p>	<p>שמע ישראל נאה הוא אבל היום הזה נהיית לעם מהו היה צריך להיות היית מה זה נהיית אלא בכל מקום עם כשנשברו לבותיהם לעבודה כמו שנאמר נהייתי ונחליתי וזהו שכתוב שמעוני אחי ועמי אם אחי למה עמי ואם עמי למה אחי אלא אמר דוד אם ברצון אתם אחי ואם לא אתם עמי לשבר לבכם לעבודתי כך היום הזה נהיית לעם שברת לבך לעבודת הקדוש ברוך הוא.</p>
<p>שמע ישראל אתה עובר היום את הירדן כלא בדרגא תתאה איהו ושמע ישראל דיהודא הוא דרגא עלאה מה בין האי להאי אלא ההוא שמע ישראל דיהודא לא הוי בכולהו כהאי גוונא דהא איהו הוי רוא דעילא ותתא (כדקא יאות) (נ"א ובכל אתר רוא לקבל וכו') ואיהו רוא לקבלא³ עליהו עול מלכות שמים³ בכל סטרא בגין דיצטרך ליה לבר נש למהוי זמין (בההוא שמע) בההיא שעתא ליחדא שמא דקודשא בריך הוא ולקבלא עליה עול מלכות שמים</p>	<p>שמע ישראל אתה עבר היום את הירדן הכל הוא בדרגה תחתונה ושמע ישראל של היחוד הוא בדרגה עליונה מה בין זה לזה אלא אותו שמע ישראל של היחוד לא היה בכלם כמו זה שהרי הוא היה סוד של מעלה ומטה (כראוי) (ובכל מקום הסוד לקבל) והוא סוד לקבל עליהם על מלכות שמים בכל צד כדי שיצטרך לאדם להיות מזמן (באותו שם) באותה שעה ליחד את שם הקדוש ברוך הוא ולקבל עליו על מלכות שמים.</p>
<p>ובשעתא דאתי בר נש לקבלא עליה עול מלכות שמים כדין שכינתא אתיא ושריא על רישיה וקאים עליה כסהיד לסהדא סהדותא קמי מלכא קדישא דהאי איהו דקא מיחד שמיה תרי זמני ביזמא ושמיה אתיחד עילא ותתא כדקא יאות ועל דא ע' משמע ישראל מאתוון רברבן וד' נמי מאתוון רברבן למהוי עד קמי מלכא קדישא והא אוקמוה יהוה</p>	<p>ובשעה שבא אדם לקבל עליו על מלכות שמים אז השכינה באה ושורה על ראשו ועומדת עליו כעד להעיד עדות לפני המלך הקדוש שזהו מי שמיוחד שמו פעמים ביום ושמו מתיחד מעלה ומטה כראוי ולכן ע' משמע ישראל היא מהאותיות הגדולות וגם ד' מהאותיות הגדולות להיות עד לפני המלך הקדוש והרי פרשוה יהוה אלהינו יהוה וזהו</p>

¹ פירוש הם א"ו שהם ה' אלהינו ודעת המזווג א"ו שהוא מזלא דדיקנא דעתיקא הוא הו"ה השנית וע"י הזעיר שעולה בסוד ח"ן הם מתייחדים ומזדווגים (מ"מ).
² פירוש במלכות הנק' שמע ושיעור הכתוב ישראל שלמטה שהם אחוזים במלכות הנק' שמע אתה עובר היום. וכן נמי צריך לפרש שמע ישראל היום הזה נהיית לעם (מ"מ).
³ פירוש בין בקריאת שמע דשחרית ובין דערבית (מ"מ).

<p>אלהינו יהו"ה ודא הוא רזא דיהודא בתלת סטרין כמה דאוקמיה בוצינא קדישא ואתער ביה בכמה דוכתי ולית לן רשו לאתערא ביה יתיר</p>	<p>סוד היחוד בשלשה צדדים כמו שבארו המנורה הקדושה והתעורר בו בכמה מקומות ואין לנו רשות להעיר בו יותר.</p>
<p>ודאי האי בר נש דקא מיחד שמא</p>	<p>ודאי האיש הזה שמייחד את שם</p>
<p>קסא/א</p>	<p>אור יקר 60</p>
<p>דקודשא בריך הוא עילא ותתא כדקא יאות שכינתא אתיא ושריא על רישיה ומברך ליה בשבע ברכאן וקרי עליה (ישעיה מט ג) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר</p>	<p>הקדוש ברוך הוא מעלה ומטה כראוי ששכינה באה ושורה על ראשו ומברכת אותו בשבע ברכות וקוראת עליו ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר.</p>
<p>רבי חייא פתח אבתריה ואמר (דברים ד לה) אתה הראת לדעת כי יהו"ה הוא האלהים וגו' האי קרא אית לאסתכלא ביה אתה הראת מאי הראת אלא כד נפקן ישראל ממצרים לא הוו ידעי ברזא דמהימנותא דקודשא בריך הוא כלום בגין דכלהו הוו פלחי פולחנא נוכראה בגלותא¹ ואנשו כל עקרא דמהימנותא דהוה בהו בקדמיתא דירתו כל אינון תריסר שבטין מאבוהון יעקב</p>	<p>רבי חייא פתח אחריו ואמר אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלהים וגו' בפסוק זה יש להתבונן אתה הראת מה הראת אלא כשיצאו ישראל ממצרים לא היו מכירים את סוד האמונה של הקדוש ברוך הוא כלום משום שכלם היו עובדים עבודה זרה בגלות ושכחו את כל עקר האמונה שהיה בהם בראשונה שירשו כל אותם שנים עשר שבטים מאביהם יעקב.</p>
<p>וכד אתא משה אוליף לון דאית אלוה עלאה בעלמא כמה דאוקמוה לבתר חמו כל אינון נסין וגבורין דעל ימא וכל נסין וגבורין דעבד להו במצרים לבתר חמו כמה גבורין במנא ובמיא ואתייבת לון אורייתא ואוליפו ארחי דקודשא בריך הוא עד דמטו לעדנא דא</p>	<p>וכשבא משה ולמד אותם שיש אלוה עליון בעולם כמו שבארוה ואחר כך ראו כל אותם נסים וגבורות על הים וכל הנסים והגבורות שעשה להם במצרים ואחר כך ראו כמה גבורות במן ובמים ונתנה להם תורה ולמדו את דרכי הקדוש ברוך הוא עד שהגיעו לזמן הזה.</p>
<p>אמר לון משה עד השתא אצטריכנא למילף לכו כמה דילפיין לרביא (מכאן ולהלאה) ודא הוא אתה הראת לדעת ואוליפת עד הכא לדעת למנדע ולאסתכלא ולמיעל ברזא דמהימנותא ומאי איהי כי יהו"ה הוא האלהים</p>	<p>אמר להם משה עד כאן הצטרכתי ללמדכם כמו שמלמדים תינוק (מכאן ולהלאה) וזהו אתה הראת לדעת ולמדת עד כאן לדעת ולהתבונן ולהיכנס לסוד האמונה ומהי כי ה' הוא האלהים.</p>
<p>אי תימא מלה זעירא היא למנדע הא כתיב וידעת היום והשבות אל לבבך כי יהו"ה הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד² הכא תליא כל רזא</p>	<p>אם תאמר דבר קטן הוא לדעת הרי כתוב וידעת היום והשבת אל לבבך כי ה' הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד כאן תלוי כל סוד</p>

¹ עי' ח"ג פד ע"ב (לש"ו).

² עיקר הבורא והממציא הכל היה רק השם הו"ה ב"ה, אלא שהיה גנוז ומלוּבש בהשם אלהים, ומהטעם שאמרנו לעיל אות נ"ה, ועומד לעולם בפנימיותם האור דהו"ה, וחיצוניותם הוא בהאור דאלהים, והם אחד, כי רק יהו"ה הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד (דברים ד לט), וכמו שאמרו בזה בזוה"ק (תרומה דף קסא ע"א) (ביאורים ח"א ע ע"ד), כשיש זכות גדול, הנה נכלל הבריאה עם האצילות באחדות גמור, כי כל עולמות ב"ע הם חיילות המלכות וצבאיה וכמ"ש הרב בשער השמות (פרק א), וכשיש

<p>דמהימנותא¹ למנדע מנו דא רזא דכל רזין למנדע סתימו (נ"א רזא דכל וכו') דכל סתימין יהו"ה אלהים שם מלא וכלא חד² אתה הראת לדעת הכא רזא דרזין לאינון ידעי מדין</p>	<p>האמונה לדעת מתוך זה סוד כל הסודות לדעת סתר (סוד של כל) כל הנסתרים יהו"ה אלהים שם מלא והכל אחד אתה הראת לדעת כאן סוד הסודות ליודעי מדין.</p>
<p>זכאין אינון כל אינון דמשתדלי באורייתא ובגין דכד ברא קודשא בריך הוא עלמא³ אסתכל בה באורייתא⁴ וברא עלמא ובאורייתא אתברי עלמא כמה דאוקמוה דכתיב (משלי ח ל) ואהיה אצלו אמון אל תקרי אמון אלא אומן⁵</p>	<p>אשריהם כל אלו שעוסקים בתורה ובגלל שכשברא הקדוש ברוך הוא את העולם התבונן בתורה וברא את העולם ובתורה נברא העולם כמו שבארוה שכתוב ואהיה אצלו אמון אל תקרי אמון אלא אמן.</p>
<p>וכי אורייתא אומנא הוה אין למלכא דבעי למעבד פלטרין אי לא שוי לגביה אומנא לא יכיל למעבד פלטרין כיון דפלטרין אתעבידו לא סליק שמא אלא דמלכא אלין פלטרין דעבד מלכא מלכא שוי באינון פלטרין מחשבה</p>	<p>וכי התורה היתה אמן כן למלך שרצה לעשות פלטרין אם לא שם אליו אמן לא יכול לעשות הפלטרין כיון שנעשה הארמון לא עולה אלא בשמו של המלך באותם ארמונות שעשה המלך משקיע המלך מחשבה באותם ארמונות.</p>
<p>כך קודשא בריך הוא בעי למברי עלמא</p>	<p>כך הקדוש ברוך הוא רצה לברא את העולם הסתכל באמן ואף על גב שהאמן</p>

זכות הם נכללים זב"ז, וזה עיקר שמא שלים, כי מתפשטת המלכות בבריאה ואז נקראת אלהים, וכמ"ש בזוה"ק (בראשית כ ע"א). ונקרא אז האצילות עם הבריאה בשם שמא שלים שהוא הו"ה אלהים, וזהו עיקר שמא שלים כשנעשה האצילות עם הבריאה לאחד, כי אז מתראה ומתגלה כי ה' הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד (דברים ד לט) וכמ"ש בזוה"ק (תרומה קס"א ע"א) (ביאורים ח"א עט ע"ד).

¹ פי' בה' אלהים שהם ז'ון תלייא כל רזא מהימנותא שהם פרצופים העליונים הנעלמים וז"ש למנדע רזא דכל רזין מנו דא וכו' (מ"מ). כל תיקוני היחודים הנעשה מעתה ע"י אמונת ישראל, הרי אפשר מעתה להיות בגילוי גמור. והנה הוא התיקון דה' אחד ושמו אחד, ור"ל שיהיה שמו אחד באתגליא, שיתגלה גם בעוה"ז כי לה' המלוכה, ויאמר כל אשר נשמה באפו ה' אלהי ישראל מלך כו' (תפילת ימים נוראים), כי עתה הוא רק בהעלם, אבל לעתיד יהא בגילוי גמור, וכמ"ש בזוה"ק תרומה (קלד ע"א) ע"ש. והוא ג"כ היחוד דהויה אלהים שהוא נקרא רזא דמהימנותא, כמ"ש בפ' תרומה (קס"א ע"א וע"ב) אשר יתגלה לעתיד (דע"ה ח"א פא ע"א), השם הויה אלהים, הנה קורא אותו בזוה"ק בשם שם מלא (וכן הוא בבראשית רבה פ"ג סי' ג) ובשם שמא שלים וכמ"ש בפ' בראשית (דף כ ע"א) ובפ' פקודי (רסב ע"א) שם מלא הויה אלהים שם דא איהו שלם בכל אינון היכלין בכל אינון נהורין עלאין למהוי כלהו חד. ר"ל שהוראת השם הזה הוא לכלול היכלות הבריאה זב"ז, ולייחד את הבריאה באצילות, וכמו שהיה קודם החטא וכמבואר בהגר"א בספד"צ (רפ"ד כט ע"ג). ובפ' תרומה (קס"א ע"א) אמרו בענין שם זה הכא תליא כל רזא דמהימנותא למנדע מגו דא רזא דכל רזין למנדע סתימו דכל סתימין הויה אלהים שם מלא וכולא חד. ובאד"ר (קמ"א ע"ב) כי השם הזה הוא רזא דעתיקא קדישא ורזא דזעיר אפין ולהורות שכולם חד. וכן השם אלהים הוא כולל את כל העולמות בי"ע, כי כולם נבראו בל"ב אלהים דמע"ב (דע"ה ח"ב מז ע"ד), היחוד הזה הוא מורה ג"כ על יחוד ז'ון בכללות העולמות כולם, שנכללו כולם זב"ז וכו' ע"י בדברי הרב בכוונת שים שלום (כללים ח"א קז ע"ד).

² ר"ל שהוא יחוד ד'ון כמ"ש בח"א כ ע"א וח"ג קמא ע"ב (לש"ו).

³ פי' כשרצה אלא לברוא אצילות ובי"ע (מ"מ).

⁴ פי' בינה כמ"ש הרב בס"הכ כי בינה נקרא תורה שבע"פ וז"ש לקמן מלכא שוי באינון פלטרין מחשבה כך קב"ה בעא למברי עלמא אסתכל באומנא וכתב בס' בראשית שמלכא הוא אבא ואומנא היא אימא וכמ"ש הרב ז"ל כולם בחכמה עשית חכמה אומר ובינה עושה (מ"מ).

⁵ וזהו שאמרה התורה (משלי ח ל) ואהיה אצלו אמון כי היא מאצלו ממש ית"ש, והיא אצילותו הראשונה, שהיא מתפשט מהאותיות דהשם הויה ממש, מהד' אותיות להד' שמות עסמ"ב, הנעשים כ"ז מעצמות דכל שעשוע ושעשוע כנ"ל, ומהד' שמות עסמ"ב שהם ט"ל אותיות על הוראות אחדותם הויה אחד כנז'. והם נכללים במאמר יהי אור, שהוא במספר רל"ב דהד' שמות עסמ"ב, אשר ראה המאציל ית"ש שיהא כל גילוי רק בהם ועל ידיהם. ע' לעיל שער א' פ"ב. הנה נתפשט מהם להגילוי דכל התורה כולו שהיא ג"כ כלולה ברל"ב, והם הרל"א שערים הנעשים בכלל הכ"ב אותיות וזהו שאמרה ואהיה אצלו אמון (הקדו"ש ס ע"ד, ועיי"ש סא ע"א).

<p>אסתכל באומנא ואף על גב דאומנא עבד פלטרין לא סליק שמא אלא דמלכא אלין פלטרין דעבד מלכא ודאי מלכא בנה פלטרין אורייתא צווחת ואהיה אצלו אמון בי ברא קודשא בריך הוא עלמא דעד (נ"א אלא עד)¹ (ס"א לא אתברי) אתברי² עלמא אקדימת אורייתא תרין אלפא שנין¹ לעלמא וכד בעא קודשא בריך הוא למברי עלמא הוה מסתכל בה באורייתא בכל מלה ומלה ועבד לקבלה אומנותא דעלמא בגין דכל מלין ועובדין דכל עלמין באורייתא אינון ועל דא קודשא בריך הוא הוה מסתכל בה וברא עלמא</p>	<p>עשה את הארמון לא עולה אלא בשמו של המלך אלו הארמונות שעשה המלך ודאי המלך בנה הארמונות התורה צווחת ואהיה אצלו אמון בי ברא הקדוש ברוך הוא את העולם שטרם (אלא עד) (לא נברא) נברא העולם הקדימתו התורה אלפים שנים לעולם וכשרצה הקדוש ברוך הוא לברא את העולם היה מתבונן בתורה בכל דבר ודבר ועשה כנגדה אמנותו של עולם משום שכל הדברים והמעשים של כל העולמות הם בתורה ולכן הקדוש ברוך הוא היה מתבונן בה ובורא את העולם.</p>
<p>לאו דאורייתא ברא עלמא אלא קודשא בריך הוא באסתכלותא דאורייתא ברא עלמא אשתכח דקודשא בריך הוא איהו אומנא ואורייתא לקבליה ולגביה אומנא שנאמר ואהיה אצלו אמון² ואהיה אמון לא כתיב אלא אצלו הואיל והקדוש אסתכל בה אצלו הוה אומנא</p>	<p>לא שהתורה בראה את העולם אלא הקדוש ברוך הוא בהתבוננות של התורה ברא את העולם נמצא שהקדוש ברוך הוא הוא אמון והתורה כנגדו ואילו אמון שנאמר ואהיה אצלו אמון ואהיה אמון לא כתוב אלא אצלו הואיל והקדוש ברוך הוא התבונן בה אצלו היתה אמון.</p>
<p>ואי תימא מאן יכיל למהוי אומנא לגביה אלא אסתכלותא דקודשא בריך הוא בגוונא דא (ד"א אתעביד כלא בלא עמל ויניעה דכתיב (תהלים לג ו) בדבר יהו"ה שמים נעשו וגו' בגוונא דא באסתכלותא דיליה היא אומנא) באורייתא כתיב בה (בראשית א א) בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ אסתכל בהאי מלה וברא את השמים באורייתא כתיב בה ויאמר אלהים יהי אור אסתכל בהאי מלה וברא את האור וכן בכל מלה ומלה דכתיב בה באורייתא אסתכל קודשא בריך הוא ועבד ההיא מלה ועל דא כתיב ואהיה אצלו אמון כגוונא דא כל עלמא אתברי</p>	<p>ואם תאמר מי יכול להיות אמון אליו אלא התבוננות הקדוש ברוך הוא בגון זה (נעשה הכל בלא עמל ויגיעה שכתוב בדבר ה' שמים נעשו וגו' בצורה זו בהסתכלות שלו זו אמנות) בתורה כתוב בה בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ הסתכל בדבר זה וברא את השמים בתורה כתוב בה ויאמר אלהים יהי אור בדבר הזה התבונן וברא את האור וכן בכל דבר ודבר שכתוב בתורה התבונן הקדוש ברוך הוא ועשה אותו הדבר ולכן כתוב ואהיה אצלו אמון כמו כן נברא כל העולם.</p>
<p>כיון דאתברי עלמא כל מלה ומלה לא הוה מתקיים עד דסליק ברעותא למברי אדם דיהוי משתדל באורייתא ובגינה אתקיים עלמא השתא</p>	<p>כיון שנברא העולם בכל דבר ודבר לא התקיים עד שעלה ברצון לברא אדם שיהיה משתדל בתורה ובגללה התקיים העולם כעת</p>
<p>קסא/ב</p>	
<p>כל מאן דאסתכל בה באורייתא ואשתדל בה כביכול הוא מקיים כל עלמא קודשא בריך הוא אסתכל באורייתא וברא עלמא בר</p>	<p>כל מי שמסתכל בתורה ומשתדל בה כביכול הוא מקיים את העולם הקדוש ברוך הוא הסתכל בתורה וברא את העולם אדם מתבונן בתורה ומקיים את</p>

¹ בהקדמת זהר בראשית ב רע"ב, ויקרא רבה פי"ט סי' א, ובזר"ח רות רפ"ד (לש"ו).
² שהתורה היא כמו כלי אומנות (מ"מ).

<p>נש מסתכל בה באורייתא ומקיים עלמא אשתכח דעובדא וקיומא דכל עלמא אורייתא איהו בגין כך זכאה איהו בר נש דאשתדל באורייתא דהא איהו מקיים עלמא</p>	<p>העולם נמצא שכל מעשה וקיומו של עולם היא התורה לכן אשרי האיש שמשתדל בתורה שהרי הוא מקיים את העולם.</p>
<p>בשעתא דסליק ברעותא דקודשא בריך הוא למברי אדם קאים קמיה בדיוקניה וקיומיה כמה דאיהו בהאי עלמא ואפילו כל אינון בני עלמא עד לא ייתון בהאי עלמא כלהו קיימין בקיומיהו ובתקונייהו כגוונא דקיימין בהאי עלמא בחד אוצר דתמן כל נשמתין דעלמא מתלבשן בדיוקנייהו</p>	<p>בשעה שעלה ברצונו של הקדוש ברוך הוא לברא את האדם עמד לפניו בדמותו וקיומו כמו שהוא בעולם הזה ואפילו כל אותם בני העולם טרם בואם לעולם הזה כולם עומדים בתקונם וקיומם כמו שעומדים בעולם הזה באוצר אחד ששם כל נשמות העולם מתלבשות בדמיותיהן.</p>
<p>ובשעתא דזמינין לנחתא בהאי עלמא קרי קודשא בריך הוא לחד ממנא די מני קודשא בריך הוא ברשותיה כל נשמתין דזמינין לנחתא להאי עלמא ואמר ליה זיל אייתי לי רוח פלוני בההיא שעתא אתיא ההיא נשמתא מתלבשא בדיוקנא דהאי עלמא וההוא ממנא אחזי לה קמי מלכא קדישא</p>	<p>ובשעה שמזמנים לרדת לעולם הזה קורא הקדוש ברוך הוא לממנה אחד שמנה הקדוש ברוך הוא ברשותו את כל הנשמות העתידות לרדת לעולם הזה ואומר לו לך תביא לי רוחו של פלוני באותה שעה באה אותה נשמה מלבשת בדמות של העולם הזה ואותו ממנה מראה אותה לפני הקדוש ברוך הוא.</p>
<p>קודשא בריך הוא אמר לה ואומי לה דכד תיחות להאי עלמא דתשתדל באורייתא למנדע ליה ולמנדע ברזא דמהימנותא דכל מאן דהוי בהאי עלמא ולא אשתדל למנדע ליה! טב ליה דלא יתברי בגין כך אתחזי קמי מלכא קדישא למנדע בהאי עלמא ולאשתדלא ביה בקודשא בריך הוא ברזא דמהימנותא</p>	<p>הקדוש ברוך הוא אומר לו ומשביע אותה שכשתרד לעולם הזה שתשתדל בתורה לדעת אותו ולדעת את סוד האמונה שכל מי שהיה בעולם הזה ולא השתדל לדעת אותו טוב לו שלא יברא לכן נראה לפני המלך הקדוש לדעת את העולם הזה ולהשתדל בקדוש ברוך הוא בסוד האמונה.</p>
<p>דהא הוא דכתיב (דברים ד לה) אתה הראת לדעת אתחזיאת על ידא דההוא ממנא קמי קודשא בריך הוא לדעת למנדע ולאסתכלא בהאי עלמא ברזא דמהימנותא ברזא דאורייתא וכל מאן דהוה בהאי עלמא ולא אשתדל באורייתא למנדע ליה טב ליה דלא אתברי דהא בגין דא אייתי ליה קודשא בריך הוא לבר נש בהאי עלמא²</p>	<p>זהו שכתוב אתה הראת לדעת הראית על ידי אותו הממונה לפני הקדוש ברוך הוא לדעת לדעת ולהסתכל בעולם הזה בסוד האמונה ובסוד התורה וכל מי שהיה בעולם הזה ולא השתדל בתורה להכירו טוב לו שלא נברא שהרי בשביל זה הביאו הקדוש ברוך הוא את האדם לעולם הזה.</p>
<p>לדעת כי יהו"ה הוא האלהים דא איהו כללא דכל רזא דמהימנותא³ (נ"א כללא)</p>	<p>לדעת כי ה' הוא האלהים זהו הכלל של כל סוד האמונה (כלל) של כל התורה</p>

¹ פי' שידע סודות התורה שעל ידם יכיר האדם שיעור קומה וכל פרצופים העליונים (מ"מ).
² עי' הערה בסוף הספר, עי' עוד ח"ג רסד ע"א (כללים ח"א סו ע"א), ועי' ביאורים ח"א מב סע"ד.
³ היינו כל ענין האלהות וייחוד הספירות נכלל בב' מלות אלו כאשר יבאר (אור יקר). פי' שז"ון שהם ה' אלהים נקראים אמת ואמונה (מ"מ), עי' לעיל עמוד א' הערה בשם ספר הדע"ה, כי הוא גימט' יב"ק, כמספר אהיה הויה אדני, שהם השמות דכלל האצילות, אהיה הוא בהג"ר (שהוא שם הכתר ושם הבינה וחכמה בינתיים), והויה הוא בז"א, ואדני במלכות. וכן ג' יחודים הם הויה אהיה, הויה אלהים, הויה אדני, שהם גימ' נ"ר כנודע. והויה אלהים הוא כוללם, כי אלהים הוא גימט' אהיה אדני, וכן כשתעמוד הג' שמות כזה אהיה אדני, הרי תראה שחציים הימיני הוא גימטריא הויה, וחציים השמאלי הוא גימ' אלהים, כמ"ש הגר"א

<p>דכל אורייתא¹ כללא דעילא ותתא² ורזא דא איהו כללא דכל רזא דמהימנותא והכי הוא ודאי³ כללא דכל אורייתא⁴ דא איהו רזא דתורה שבכתב ודא איהו רזא דתורה דבעל פה⁵ וכלא חד כללא דרזא דמהימנותא בגין דאיהו שם מלא דאיהו רזא דמהימנותא ומאן⁶ איהו יהוה אחד ושמו אחד⁷ יהוה אחד שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד דא איהו יחודא חד ושמו אחד ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד הא יחודא אחרא למהוי שמיה חד ורזא דא (מ"א יח לט) יהוה הוא האלהים דא כתיב בד אינון ביחודא חדא</p>	<p>כלל שלמעלה ומטה וסוד זה הוא הכלל של כל סוד האמונה וכך זה ודאי הכלל של כל התורה זהו סוד התורה שבכתב וזהו סוד התורה שבעל פה והכל אחד הכלל של סוד האמונה בשביל שהוא שם מלא שהוא סוד האמונה ומיהו ה' אחד ושמו אחד ה' אחד שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד זהו יחוד אחד ושמו אחד ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד הרי יחוד אחר להיות שמו אחד וסוד זה ה' הוא האלהים זה כתוב כשהם ביחוד אחד.</p>
<p>ואי תימא אי הכי כגוונא דכתיב (זכריה יד ט) יהוה אחד ושמו אחד⁸ לאו איהו יהוה הוא האלהים דאי כתיב (נ"א יהוה ושמו הוא אחד⁹) יהוה אחד ושמו הוא אחד⁹ הוה אמינא הכי אבל לא כתיב אלא יהוה אחד ושמו אחד ואצטריך למימר כגוונא דא יהוה</p>	<p>ואם תאמר אם כן כדוגמת מה שכתוב ה' אחד ושמו אחד לא הוא ה' הוא האלהים שאם היה כתוב (ה' הוא ושמו אחד) ה' אחד ושמו הוא אחד הייתי אומר כך אבל לא כתוב אלא ה' אחד ושמו אחד וצריך לומר כדוגמת זה ה' הוא האלהים הוא ונראה ה' אחד</p>

בליקוטיו בסוף הספד"צ מדפוס ראשון (ליקוט ד). וכן הויה אלהים הוא גימ' כמספר הנקודות דג' הויות דמלך מלך ימלך, כמ"ש ברע"מ (פינחס ריז ע"א) (דע"ה ח"ב מח ע"ב), באשר שכל יניקתם הנה הוא רק משם אלהים, לכן כאשר שמתייחד הויה באלהים, שרק הויה לבדו ב"ה הוא האלהים, הנה ע"ז מוציא בלעם מפיהם, ומתבטל יניקתם וחיותם ונכרתו משורשם ונעשו כלא היו (כללים ח"א טל ע"ד).

¹ פי' ז"ון נקרא תורה שבכתב ותורה שבע"פ וכדמפרש (מ"מ).

² כי שם הויה יכלול כל עילא כל האצילות האלהים יכלול כל מה שממדת המלכות ולמטה עד כל המציאות הטהור והקדוש (אור יקר) פירוש שזעיר הוא עילא ומלכות היא תתא (מ"מ).

³ פירוש חוזר לפרש מ"ש לעיל כללא דכל אורייתא וכן מ"ש בסמוך כללא דעילא ותתא חוזר לפרש ענין ראשון (מ"מ).

⁴ היינו ממש תורה שבכתב ה' ותורה שבעל פה הוא האלהים, ועם היות שיש בעבודה אלהית פרטים וענינים רבים כל סוד מציאותם נרמז בזה כגון דרכי העבודה וז"ש "כללא דכל רזא דמהימנותא" (אור יקר).

⁵ היא סוד יהוה היינו תורה שבכתב יסודה בת"ת וכוללת כל עשר ספירות יחד כענין שם יהוה שאנו מייחסים אותו בת"ת ויסודו עשר ספירות יחד ונודע ששם יהוה, אין מציאותו מתגלה אלא על ידי שם אלהים שבמלכות שהיא תורה שבעל פה כך תורה שבכתב נעלמת ואין עניינה מתבארת אלא על ידי תורה שבעל פה, והאוחז בתורה שבתכב בלי תורה שבעל פה הוא נרגן מפריד אוף ואינו אוחז בשום דבר, מפני שאין אחיזת הת"ת אלא על ידי המלכות, והרוצה לאחוז בו חוץ מהיכלו נמצא נרגן מפריד אלוף ואינו אוחז כלל וז"ש "וכלא חד" כל ב' תורות הם אחת ואין להפרידם (אור יקר).

⁶ ר"ל ומאי (ביאורים ח"א מב ע"ד).

⁷ כמ"ש קלד ע"א עיי"ש, ועי' ספר הדע"ה ח"א דרוש ו' סי' ד' אות יג אות קטן ה' (לש"ו).

⁸ לעת"ל יתוקנו כולם ע"י הגילוי דאור יחודו ית"ש, ויזדכך כל חומר לצורה, וייתייחדו כולם לאחד בגילוי אור קדושתו ית"ש, ויהיה אז ה' אחד לעילא, ושמו אחד לתתא בגילוי גמור, וכמו שהוא עתה בהעלם, ע' זוה"ק בראשית (יב ע"א) ופ' תרומה (קלג סע"ב וקלד ע"א ושם קסא ע"ב) ופ' ואתחנן (רסד ע"א) (דע"ה ח"א ח ע"א), קודם החטא דעץ הדעת, הנה היה גילוי ית"ש תמיד בכל המציאות כולה, שרק הוא לבד המקיים אותה ומנהיג אותה, ע"ד גילוי הנשמה בתוך הגוף (כללים ח"א יז ע"ב), לבסוף יתוקנו וייתייחדו גם כל העולמות ב"ע הגם שהם נפרדים ע"י הג' סדרי התיקונים שבארנו לעיל כלל ט"ו ענף י', אשר כ"ז הוא ע"י האור דשם מ"ה שיצא בעת התיקון דמעשה בראשית, ועל ידו יחזרו ויתוקנו כולם, ר"ל גם כל העולמות ב"ע להאחדות השלימה בעת תיקון האחרון, וכמ"ש (קהלת א ט) מ"ה שהיה הוא שיהיה ומ"ה שנעשה הוא שיעשה, כי ממנו יבוא הט"ל של תחיה כמ"ש בתיקונים (סוף הקדמה שניה יט ע"ב) (כללים ח"א עג ע"א).

⁹ ור"ל דהר"ל פעם אחת אחד בפ' ה' הוא האלהים שאין בו רק פעם אחת הוא. או כדי שיהיו שני פסוקים שוים הר"ל ה' הוא וכו' יהיו ב"פ הוא דומיא דב"פ אחד. ותיירץ תחלה בפ' ה' אחד ושמו אחד עשינו תיקון לזעיר לבדו ולמלכות לבדה. ואחר כך בפסוק ה' הוא האלהים אנו מייחדים כולם כאחד (מ"מ).

<p>הוא האלהים הוא ואתחזי יהו"ה אחד ושמו אחד</p>	<p>ושמו אחד.</p>
<p>אלא כלא חד דכד מתייחדן תרין שמהן אלין דא ביחודא חד ודא ביחודא חד כדין תרין שמהן אלין אתעבידו חד ואתכלילו דא בדא והוי כלא שמה שלים ביחודא חדא ובכין יהו"ה הוא האלהים דהא כדין אתכליל כלא דא בדא למהוי חד ועד דאתיחדו כל חד דא בלחודוי ודא בלחודוי לא אתכלילו דא בדא למהוי כלא חד</p>	<p>אלא הכל אחד שכשמתיחדים שני השמות הללו זה ביחוד אחד וזה ביחוד אחד אז שני השמות הללו נעשים אחד ונכללים זה בזה ונהיה הכל שם שלם ביחוד אחד ובכין ה' הוא האלהים שהרי אז הכל נכלל זה בזה להיות אחד וטרם שמתיחדים כל אחד זה בלבדו וזה בלבדו לא נכללים זה בזה להיות הכל אחד.</p>
<p>כללא דכל אורייתא הכי איהו ודאי דהא אורייתא איהי תורה שבכתב ואיהו תורה שבעל פה תורה שבכתב דא איהו דכתיב יהו"ה תורה דבעל פה דא הוא דכתיב האלהים ובנין דאורייתא איהו רזא דשמה קדישא אקרי הכי תורה שבכתב ותורה דבעל פה דא כלל ודא פרט כלל אצטריך לפרט ופרט אצטריך לכלל ואתייהדו דא בדא למהוי כלא חד</p>	<p>הכלל של כל התורה כך הוא ודאי שהרי התורה היא תורה שבכתב והוא תורה שבעל פה תורה שבכתב זהו שכתוב ה' תורה שבעל פה זהו שכתוב האלהים ומשום שהתורה היא סוד של השם הקדוש נקראת כך תורה שבכתב ותורה שבעל פה זה כלל וזה פרט הכלל צריך את הפרט והפרט צריך את הכלל ומתיחדים זה עם זה להיות הכל אחד.</p>
<p>ועל דא כללא דאורייתא איהו כללא דעילא ותתא בנין דשמה דא לעילא ושמה דא לתתא דא רזא דעלמא עלאה¹ ודא רזא דעלמא תתאה² ועל דא כתיב אתה הראת לדעת כי יהו"ה הוא</p>	<p>ועל זה הכלל של התורה הוא הכלל של מעלה ומטה משום ששם זה למעלה ושם זה למטה זה סוד של העולם העליון וזה סוד של העולם התחתון ועל זה כתוב אתה הראת לדעת כי ה' הוא</p>
<p>קסב/א</p>	
<p>האלהים דא איהו כללא דכלא ודא אצטריך בר נש למנדע בהאי עלמא</p>	<p>האלהים זהו הכלל של הכל וזה צריך אדם לדעת בעולם הזה.</p>
<p>ואי תימא פקודי אורייתא אן אינון הכא בכללא דא אלא דא איהו זכור ודא איהו שמור וכל פקודי אורייתא בהני כלילן ברזא דזכור וברזא דשמור וכלא איהו חד</p>	<p>ואם תאמר איפה הן מצוות התורה כאן בכלל הזה אלא זהו זכור וזהו שמור וכל מצוות התורה כלולים באלה בסוד של זכור ושמור והכל הוא אחד.</p>
<p>פתח רבי יוסי ואמר הא דתנינן דצלותא דערבית חובה³ חובה איהי ודאי בנין דקריאת שמע דערבית חובה וקודשא בריך הוא אתיחד בליליא⁴ כמה דאתיחד ביממא⁵</p>	<p>פתח רבי יוסי ואמר זה ששינונו שתפלת ערבית חובה היא ודאי משום שקריאת שמע של ערבית חובה והקדוש ברוך הוא מתיחד בלילה כמו</p>

¹ ז"א (מ"מ).

² מלכות (מ"מ).

³ ומאן דסברא ליה הכי לאו משום תפלת ערבית בעצמה, אלא ודאי העיקר הוא משום קריאת שמע שהיא מצות עשה והיא חובה, ותפלה ברת קריאת שמע גריר, כי סוד קריאת שמע הוא ה' אחד ושמו אחד, כדפי' ר' חייא ואח"כ בסוד התפלה הוא ה' האלהים, אם כן כיון שיש קריאת שמע בלילה יש תפלת ערבית והיא חובה ולא תאמר שייחוד היום שלם וייחוד הלילה בלתי שלם מצד הדין אינו (אור יקר). פי' וכיון דק"ש היא חובה גם התפלה היא חובה (מ"מ).

⁴ פירוש מלכות (מ"מ).

⁵ אלא שמה שבין ייחוד היום לייחוד הלילה הוא, זה שיחוד היום העלה המלכות אליו למעלה, דהיינו מדת לילה למעלה ביום, וייחוד הלילה למטה אדרבה הת"ת תרד למטה וייתחד עם המלכות, והיינו מדת

<p>ומדת ליליא אתכליל ביממא ומדת יממא אתכליל בליליא ואתעביד יחודא חדא ומאן דאמר רשות¹ בנין אמורין ופדרין² דמתאכלי בליליא³ והא אוקימנא</p>	<p>שמתיחד ביום ומדת לילה נכללת ביום ומדת יום נכללת בלילה ונעשה יחוד אחד ומי שאמר רשות משום אמורים ופדרים שמתאכלים בלילה והרי בארנו.</p>
<p>כתיב (דברים ו ה) ואהבת את יהוה אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך וגו' האי קרא אוקימנא ליה ואוקמוה חברייא אבל אית לשאלא אי בהאי יחודא דשמע ישראל אתכליל כלא ימינא⁴ ושמאלא אמאי (כתיב &)) לבתר ואהבת (שם יא יג) והיה אם שמוע דהא ביחודא אתכלילו אבל התם בכלל והכא בפרט והכי אצטריך</p>	<p>כתוב ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך וגו' פסוק זה בארנוהו ופרשוהו החברים אבל יש לשאל אם ביחוד הזה של שמע ישראל נכלל הכל ימין ושמאל למה (כתוב) אחר כך ואהבת (שם יא) והיה אם שמוע שהרי ביחוד נכללו אבל שם בכלל וכאן בפרט וכך צריך.</p>
<p>וברוא דיחודא דא אתערנא ביה יחודא דא איהו כגוונא דתפלין דרישא ותפלין דדרועא בתפלין דרישא ארבע פרשיין והא אתמר והכא תלת שמהן אינון התם בתפלין דרישא ארבע פרשיין כל חד וחד בלחודוי והכא תלת שמהן מה בין האי להאי</p>	<p>ובסוד היחוד הזה הערנו בו היחוד הזה הוא כמו של התפלין של ראש ותפלין של זרוע בתפלי הראש ארבע פרשיות והרי נתבאר וכאן שלשה שמות הם שם בתפלין של ראש ארבע פרשיות כל אחת ואחת לבדה וכאן שלשה שמות מה בין זה לזה.</p>
<p>אלא אינון ארבע פרשיין הא אתערו בהו חד נקודה קדמאה עלאה⁵ וחד רזא דעלמא דאתי וחד ימינא וחד שמאלא אלין רזא דתפלין דרישא והכא ברזא דיחודא דא תלת שמהן ואינון כגוונא דאינון ארבע פרשיות יהוה⁶ קדמאה⁷ דא נקודא עלאה ראשיתא דכלא אלהינו⁸ רזא דעלמא דאתי יהוה בתראה⁹ כללא דימינא ושמאלא כחדא בכללא חדא ואלין אינון תפלין דרישא ודא</p>	<p>אלא אותן ארבע פרשיות הרי העירו בהן אחת נקודה ראשונה עליונה ואחת סוד העולם הבא ואחת ימין ואחת שמאל אלו סוד תפלין של ראש וכאן בסוד היחוד הזה שלשה שמות והם כמו שאותן ארבע פרשיות ה' הראשון זו נקודה עליונה ראשית הכל אלהינו סוד העולם הבא ה' האחרון כלל של ימין ושמאל כאחד בכלל אחד ואלה הן תפלין של ראש וזהו היחוד הראשון.</p>

יום בלילה, וז"ש "ואתעביד ייחודא" כאן וכאן כל א' כפי בחינתו (אור יקר). פירוש זעיר, א"נ קב"ה הם ז"ון שמתייחדים בלילה כמו ביום (מ"מ).

¹ אינו מכחיש ב' יחודים אלו, אלא יאמר שאין ראוי לקובעה חובה שלא ירגישו החצונים ויתפסו בה, כעין חלק אברים ופדרין המתאכלין בלילה נתן אליהם, אלא יהיה רשות, ואז לא ידעו ולא ירגישו בדבר, ולא יהיה להם חלק ביחוד עם היות למטה במדה שהם אחוזים בה (אור יקר).

² פירוש בשלמא שחרית ומנחה יש כנגדם שני תמידין ולכך הם חוה אבל ערבית שאין שם אלא אימורין ופדרין לכך היא רשות (מ"מ).

³ קל ע"א (הערת הזהר).

⁴ פירוש שנכנסו בזעיר חו"ב וחו"ג אבל התם בכלל והכא בפרט זה הלשון כפול בפר' ואתחנן ופי' בו הר"ח ז"ל שם שיובן על מ"ש האר"י ז"ל כי בשמע חו"ג היו כלולים בח"וב ובואהבת והיה מורידים אותם לדעת (מ"מ).

⁵ פירוש פרשה אחת שהיא קדש לי היא כנגד מוח חכמה דזעיר ומ"ש וחד רזא דעלמא דאתי. פירוש והיה כי יביאך היא מיח בינה. ומ"ש וחד ימינא וחד שמאלא ר"ל שמע והיה א שמוע הם חו"ג ותפלין אלו הם של אימא שהם דרש"י אבל של ר"ת שהם מוחין דאבא הם יהו"ו (מ"מ).

⁶ ט ע"א (הערת הזהר).

⁷ פי' אבא (מ"מ).

⁸ בינה (מ"מ).

⁹ דעת המזווגם ומ"ש לעיל ואינון כגוונא דאינון ד' פרשיות היינו לומר כשם שד' פרשיות הם חב"ד כן ה' אלהינו ה' הם חב"ד. אבל אינם דומים לגמרי דהתם חב"ד דאימא הבאים לזעיר. והכא או"א בעצמם ודעת המזווגם שהוא דעת דאריך (מ"מ).

איהו יחודא קדמאה	
<p>תפלין דדרועא כללא דכל הני כחדא! ודא איהו רוא ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד הכא כללא דאינון תפלין דרישא דאתכלילו גו תפלין דדרועא</p>	<p>תפלין של זרוע הכלל של כל אלה כאחד וזהו סוד ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד כאן הכלל של אותן תפלין של ראש שנכללו בתוך תפלין של זרוע.</p>
<p>ורוא דא² ברוך דא רוא דנקודא עלאה³ דאיהו ברוך דכל ברכאן נבעין מתמין⁴ ואי תימא עלמא דאתי⁵ אקרי ברוך לאו הכי דהא נקודה עלאה איהו דכר עלמא דאתי נוקבא איהו ברוך ואיהי ברכה ברוך דכר ברכה נוקבא ועל דא ברוך איהו נקודא עלאה⁶ שם דא עלמא דאתי⁷ דאיהו שם גדול כמה דאת אמר (יהושע ז ט) ומה תעשה לשמך הגדול כבוד דא כבוד עלאה⁸ דאיהו ימינא ושמאלא⁹</p>	<p>וסוד זה ברוך זה סוד הנקדה העליונה שהוא ברוך שכל הברכות נובעות משם ואם תאמר העולם הבא הוא שנקרא ברוך לא כך שהרי הנקדה העליונה היא זכר העולם הבא נקבה הוא ברוך והיא ברכה ברוך זכר ברכה נקבה ולכן ברוך הוא נקודה עליונה שם זה העולם הבא שהוא שם גדול כמו שנאמר (יהושע ז) ומה תעשה לשמך הגדול כבוד זה הכבוד העליון שהוא ימין ושמאל.</p>
<p>וכלהו כלילין בהאי תפלה של יד דאיהו מלכותו¹⁰ ונטיל כלא בגויה ובהאי מלכותו אתכלילין ביה עלמין כלהו למיזן לון ולספקא לון בכל מה דאצטריכו ועל דא לעולם ועד</p>	<p>וכלם כלולים בתפלה זו של יד שהיא מלכותו ונוטלת הכל לתוכה ובמלכותו הזו נכללים כל העולמות לזון אותם ולספק להם בכל מה שצריכים ועל זה לעולם ועד.</p>
<p>ודא איהו יחודא דתפלין דרישא ותפלין דדרועא וכגוונא דרוא דיחודא דתפלין הכי איהו יחודא דכללא ודא איהו ברירא דמלה והא סדרנא יחודא דא קמי בוצינא קדישא ואמר לי דהא בארבע גוונין אתסדר יחודא</p>	<p>וזהו היחוד של תפלין של ראש ותפלין של זרוע וכמו שסוד היחוד של התפלין כך הוא היחוד של הכל וזהו ברור הדבר והרי סדרנו היחוד הזה לפני המנורה הקדושה ואמר לי שהרי בארבעה צבעים הסתדר היחוד וזהו</p>

¹ פי' ד' מוחין שהם בתחלה של ראש שבאים לזעיר נכללו ג"כ ברחל הנק' תפלה של יד כנודע שהמלכו' מקבלת מהארת המוחין דזעיר וז"ש הכא כללא דאינון תפלין דרישא דאתכללו גו תפלין דרועא (מ"מ).

² קלה ע"ב (הערת הזהר).

³ חכמה (ביאורים ח"א מג ע"א). כי ברוך רומז אל החכמה, ושם אל הבינה, וכבוד לחו"ג, והוא עצמו הד' מוחין עצמם שאמרנו, יען כי דעת כלול מחו"ג (שעה"כ כה ע"ב). כתב הר"ח זל"ה היא חכמה דלאה (מ"מ).

⁴ הבינה גופה הנה היא הברכה העליונה אשר כל ברכאן נפקין מתמן (כמ"ש בפ' נח סד ע"ב ופ' תרומה קס"ב ע"א ופ' אחרי ס"ה ע"א ופ' ואתחנן רס"ד ע"ב וע' פע"ח שער הברכות רפ"א) (הקדו"ש כז ע"ד).

⁵ בינה (ביאורים ח"א מג ע"א).

⁶ ר ע"א (הערת הזהר).

⁷ פירוש בינה דלאה (מ"מ).

⁸ הם חו"ג דלאה (מ"מ).

⁹ כשבאו האבות, והעלו הנקודה כתר על ראשיהם בג' כתרים, כתר כהונה וכתר כו', תגא בריש אבהן, כמש"ל (נה ע"ב), והן ג' אבנין הנ"ל, ולכן אמר יעקב ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, דהן ג' אבנין הנ"ל, וכמ"ש בפ' תרומה (קסב ע"א) תפלין דדרועא כללא כו' ורזא דא ברוך כו' שם דא עלמא דאתי כו' כבוד דא כבוד עילאה דאיהו ימינא ושמאלא, ר"ל דעת, והן חב"ד, והן תלת אבהן, כמ"ש בפ' שמות (יד ע"ב) עבד לאברהם ברזא דחכמה כו' ויעקב כליל תלת אבהן דעמודא דאמצעיתא כליל ימינא ושמאלא, ולכן אמר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד (בהגר"א על תיקו"ז סט ע"ג).

¹⁰ פירוש כמו שלא מקבלת מד' מוחין דזעיר כן המלכות שהיא רחל הנק' תפלה של יד מקבלת מהם (מ"מ).

<p>ודא ברירא מכלהו והכי איהו ודאי וכלהו רזא דמהימנותא אבל סדורא דתפלין דא איהו¹ יחודא עלאה כדקא יאות</p>	<p>המבחר מכולם וכך הוא ודאי וכולם סוד האמונה אבל סדור התפלין זהו היחוד העליון כראוי.</p>
<p>ומגו דאתכלילו ימינא ושמאלא ברזא דשמא קדישא בארע כלל אצטריך לבתר לאפקא לון בארע פרט אבל לאו בארע יחודא דהא יחודא בקרא קדמאה איהו למהוי יהו"ה אחד בתפלין דרישא ושמו אחד בתפלין דדרועא והוי כלא חד כיון דיחודא דא אתסדר כלא בכללא מרישא דנקודא עלאה (ס"א דאיהו ראשיתא דכלא) אצטריך לבתר לאתערא מרישא (ס"א מרזא) דנהורא קדמאה דאיהו רישא דכלא</p>	<p>ומתוך שנכללו ימין ושמאל בסוד השם הקדוש בדרך כלל צריך אחר כך להוציאם בדרך פרט אבל לא בדרך יחוד שהרי היחוד בפסוק הוא ראשון להיות יהו"ה אחד בתפלין של ראש ושמו אחד בתפלין של זרוע ונהיה הכל אחד כיון שהיחוד הזה מסתדר הכל בכלל מהראש של הנקדה העליונה (שהוא ראשית הכל) צריך אחר כך להעיר מהראש (מהסוד) של האור הראשון שהוא ראש הכל.</p>
<p>ואהבת דא ראשיתא דימינא למרחם ליה לקודשא בריך הוא ברחימו דאתדבקותא דיליה ומאן איהו (נ"א רחימו דאתער ימינא) ימינא דאיהו אתער רחימו² מאן דרחים ליה לקודשא בריך הוא איהו אתער ימינא דיליה לגביה ומקבל ליה</p>	<p>ואהבת זו ראשית הימין לאהב את הקדוש ברוך הוא באהבה של הדבקות שלו ומיהו (האהבה של התעוררות הימין) הימין שהוא מעורר האהבה מי שאוהב את הקדוש ברוך הוא הוא מעיר את ימינו אליו ומקבלו</p>
<p>קסב/ב</p>	
<p>ברחימו כל מלין דעלמא לא תליין אלא ברעותא רוח אמשיך רוח ואיתי רוח וסימנך דא (איוב לד יד) אם ישים אליו לבו רוחו ונשמתו אליו יאסף</p>	<p>באהבה כל דברי העולם לא תלויים אלא ברצון רוח ממשיכה רוח ומביאה רוח וסימנך זה (איוב לד) אם ישים אליו לבו רוחו ונשמתו אליו יאסף.</p>
<p>כד אתער בר נש רחימו לגבי קודשא בריך הוא אתערותא דימינא לא אתער אלא בתלת גוונין² כמה דאת אמר (דברים ו ה) בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך הא תלת גוונין הכא דלא תימא או האי או האי דהא לא כתיב או בכל לבבך או בכל נפשך או בכל מאדך אלא כולהו אצטריך לבא ונפשא וממונא וכדין קודשא בריך הוא אתער ימיניה לגביה ופשיט ליה לקבליה ומקבלא ליה</p>	<p>כשמעורר האדם אהבה לקדוש ברוך הוא התעוררות הימין לא נעורה אלא בשלשה צבעים כמו שנאמר בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך הרי כאן שלשה צבעים שלא תאמר או זה או זה שהרי לא כתוב או בכל לבבך או בכל נפשך או בכל מאדך אלא צריך את כולם לב ונפש וממון ואז הקדוש ברוך הוא מעיר את ימינו אליו ופושט אותה כנגדו ומקבל אותה.</p>
<p>ועל דא כתיב (תהלים קי א) נאם יהו"ה לאדני שב לימיני ורזא דהאי קרא הא אתערנא ביה דדוד מלכא על דרגא דיליה³ קאמר כד אתקשר בימינא תליסר⁴ פקודין</p>	<p>ועל זה כתוב נאם ה' לאדני שב לימיני וסוד הכתוב הזה הרי הערנו בו שדוד המלך על דרגתו אמר כשנקשר בימין שלש עשרה מצוות כאן בימין</p>

¹ אין כוונת הזוהר לומר שסוד התפלין הוא גדול מייחוד ק"ש שהרי כתב הרב שהתפלין הם רשימו של המוחין של אתמול. וק"ש הם מוחין חדשים ממש. אלא הכונה לפי שאמר דהא בד' גוונין אתסדר יחודא וכו' וכלהו רזא דיחודא שר"ל שכולם אמת. לכן אמר שהיחוד הזה שאמרנו שק"ש היא כמו תפלין של יד ושל ראש הוא יחוד העקרי (מ"מ).
² כנגד ג' פרקי הזרוע (רח"ו).
³ פירוש מלכות שהיא לאדו"ני דקרא (מ"מ).
⁴ גי' אהבה היכל חסד (רח"ו).

<p>הכא¹ בימינא ואהבת את יהו"ה אלהיך הא הדא בכל לבבך תרין ובכל נפשך תלת ובכל מאדך ארבע ושננתם לבניך חמשא ודברת בם הא שיתא בשבתך בביתך הא שבעה ובלכתך בדרך הא תמינא ובשכבך הא תשעה ובקומך הא עשרה וקשרתם לאות על ידך הא חד סר והיו לטטפת בין עיניך הא תריסר וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך הא תליסר</p>	<p>ואהבת את ה' אלהיך הרי אחת בכל לבבך שתיים ובכל נפשך שלש ובכל מאדך ארבע ושננתם לבניך חמש ודברת בם הרי שש בשבתך בביתך הרי שבע ובלכתך בדרך שמונה ובשכבך הרי תשע ובקומך הרי עשר וקשרתם לאות על ידך הרי אחת עשרה והיו לטטפת בין עיניך הרי שתיים עשרה וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך הרי שלש עשרה.</p>
<p>תליסר פקודין אלין תליין בימינא ושמאלא אתכליל בימינא והכי אצטריך² ובכל זמנא דשמאלא אתער ימינא שארי ביה ברישא ובגין דא³ אם יזכון שמאלא אתכליל בימינא ואי לאו ימינא אתכליל בשמאלא ושלמא שמאלא וסימנא דא אם ברישא⁴ כגון (ויקרא כו ג) אם בחוקתי⁵ תלכו ובכל אתר שמאלא אתער ברחימו ברזא דימינא ולבתר אתתקף דיניה⁶ כמה דאצטריך וכך אצטריך בכל אתר והא אתערו חבריאי בהני מלין</p>	<p>שלש עשרה המצוות הללו תלויות בימין והשמאל נכלל בימין וכך צריך ובכל זמן שמתעורר השמאל הימין מתחיל בראש ולכן אם יזכו השמאל נכלל בימין ואם לא הימין נכלל בשמאל ושולט השמאל וסימן לזה "אם" בראש כמו אם בחקתי תלכו ובכל מקום השמאל מתעורר באהבה בסוד הימין אחר כך מתחזק דינו כמו שצריך וכך צריך בכל מקום וזה העירו החברים בדברים הללו בא רבי חייא ונשקו.</p>

¹ אינם מצות אלא ענפי מצוה, לרמוז שיעורר שלש עשרה מקורות עליונים, המקור הכולל ואהבת שהוא סוד האהבה כדפירשנו, ושלשה פונים תימנה שהם לימין עצמו בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך וכדפירשנו, ושלש פונים צפונה שיראה האהבה גם בדברים אלו במה שינהיג את בניו לעבודה הזו, ולא יפנה לבו לדברים בטלים, והיינו בם ולא בדברים בטלים, וגם טרדת הבית לא יטרדהו והיינו בשבתך בביתך, וכל אלו העניינים מורים גודל האהבה, ושלשה פונים מזרחה ובלכתך בדרך יסוד, בשכבך מלכות, ובקומך תפארת, יראה האבה בשלשה פעולות אלו, לכת, שכיבה, קימה לא יטריד, ושלשה פונים ימה הם מעשיות כמוה שהיא מצוה מעשית, וקשרתם, והיו, וכתבתם, שזה מורה אהבה שעושה מזכרת שלא ישכח ממנו, ולזה אמר "תליסר פקודין אלין תליין בימינא", ופרשה שנית והיה אם שמוע והיא מצד שמאל, וקצת הדברים שבפרשה ראשונה חזרו ונשנו בפרשה שניה לאהבה את ה' וכו', וכן קשירה וטוטפות וכתובה (אור יקר).

² כדי להמזג המדות, ולא יטשטש הדין העולם וכדמסיק "ובכל זמנא דשמאלא אתער ימינא שארי ביה ברישא", ולכך עם היות הפרשה בגבורה ראשיתה חסד (אור יקר).

³ תחלת הפרשה לטוב ואמר אם שמוע, כלומר אם תזכו וכו' "שמאלא יתכליל בימינא" והכל לטובה, ואם לאו שכל א"ם שבפרשה מושך אם שמוע ואם לא תשמעו, וכיון שאם שמוע תשמעו שמאלא יסכים אל מינא לטובה, גם אם יתהפך כגון אם לא ישמעו, הדין מתגבר והימין יסרים, וזהו שאמר "ואם לאו ימינא יתכליל בשמאלא ושלמא שמאלא" והימין מסכמת, וזה הוראה על ייחוד המדות ולא יתפרדו, אם לטוב השמאל מסכים עם הימין, ואם רע חס ושלום הימין מסכים עם השמאל, והיינו ה' הוא האלהים האלהים הוא ה', וזה יורה כניסת הפרשה בכם כדפירשנו (אור יקר).

⁴ והעד (אור יקר). פירוש לעיל דף קל"ו ע"ב אמר א' הא אבא. מ' היא אימא ונודע שאבא אחיד בחסד ואימא בגבורה ולכך הפרשה מתחלת בתיבת אם לומר הרי הימין והשמאל לפנינו אם יזכו ישראל השמאל נכלל בימין. ואם להפך הימין נכלל בשמאל. א"נ י"ל אם ברישא כאלו אמר אם בחוקות ברישא כלומר שהתחיל הכתוב בברכות אח"כ בקללות לומר שאם יזכו השמאל נכלל בימין והרי הברכות. ואם לא יזכו הימין נכלל בשמאל והרי קללות ח"ו (מ"מ).

⁵ וסמיק ליה ואם כדפירשנו, ואם תאמר ולמה פרשת הימין שהיא ואהבת לא נכלל בה השמאל, אם היות שבלי ספק אין ימין בלא שמאל, לבז אמר שאין צורך בימין להיות השמאל נראה שם, שהרי אם יתחזק הימין בעולם אין ממנו נזק כלל, אמנם אם יתגבר השמאל יחריב העולם, לכך "בכל אתר שמאלא אתער ברחימו" להיותה נקשרת בסוד האהבה להמזג בחסד (אור יקר).

⁶ מפני שכאשר יקדם החסד לא יתחזק הגבורה בהתחזקה אלא כפי הצורך, לא יותר מן הראוי, וזהו שאמר "ולבתר אתתקף דיניה כמו דאצטריך בכל אתר", אמנם אם לא יקדים בחסד יתעורר הגבורה לבלי חק, ולא יבחין בין צדיק לרשע, ולא יהיה התעוררותו כפי הצורך אל ההנהגה (אור יקר).

אתא רבי חייא ונשקיה	
<p>פתח ואמר ואת המשכן תעשה עשר יריעות! וגו' הא הכא רזא דיחודא² דהא תקונא דמשכנא מכמה דרגין איהו³ דכתיב ביה והיה המשכן אחד⁴ לאתחזאה דכל שייפין דגופא כלהו רזא דגופא חד בבר נש אית ביה כמה שייפין עלאין ותתאין אלין פנימאין לגו ואלין באתגליא לבר וכלהו אקרון גופא חדא ואקרי בר נש חד בתכורא חדא אוף הכי משכנא כלהו שייפין כגוונא דלעילא וכד אתחברו כלא כחדא כדין כתיב והיה המשכן אחד (נ"א כגוונא דאדם)</p>	<p>פתח ואמר ואת המשכן תעשה עשר יריעות וגו' הרי כאן סוד היחוד שהרי תקונו של המשכן הוא מכמה דרגות שכתוב בו והיה המשכן אחד להראות שכל האיברים של הגוף כולם בסוד של גוף אחד באדם יש כמה איברים עליונים ותחתונים אלה פנימיים לפנים ואלה בגלוי לחוץ וכולם נקראים גוף אחד ונקרא אדם אחד בחבור אחד אף כך המשכן כל האיברים כדוגמא שלמעלה וכשכלם מתחברים כאחד אז כתוב והיה המשכן אחד (כדוגמת האדם).</p>
<p>פקודי אורייתא כלא שייפין ואברין ברזא דלעילא וכד מתחברין כלהו כחד כדין כולהו סלקין לרזא חד רזא דמשכנא דאיהו אברין ושייפין כלהו סלקין לרזא דאדם כגוונא דפקודי אורייתא דהא פקודי אורייתא כלהו ברזא דאדם דכר ונוקבא דכד מתחברין כחדא אינון חד רזא דאדם מאן דגרע אפילו פקודא חדא דאורייתא כאלו גרע דיוקנא דמהימנותא דהא כלהו שייפין ואברין בדיוקנא דאדם ובגין כך כלא סלקא ברזא דיחודא ועל דא ישראל אינון גוי אחד דכתיב (יחזקאל לד לא) ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם וכתוב (ש"ב ז כג) ומי כעמך כישראל וגו'</p>	<p>מצוות התורה כולם איברים בסוד של מעלה וכשכלם מתחברים כאחד אז כולם עולים לסוד אחד סוד המשכן שהוא פרקים ואיברים כולם עולים לסוד של אדם כמו שמצוות התורה שהרי מצוות התורה כולם בסוד של אדם זכר ונקבה שכשמתחברים כאחד הם אחד בסוד של אדם מי שפוגם אפילו מצוה אחת של התורה כאלו פגם בדמות האמונה שהרי כל הפרקים והאיברים בדמות אדם ולכן הכל עולה בסוד היחוד ועל זה ישראל הם גוי אחד שכתוב ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם וכתוב מי כעמך כישראל וגו'.</p>
<p>רבי יצחק הוה שכיח קמיה דרבי אלעזר אמר ליה ודאי רחימו דקודשא בריך הוא דבר נש רחים ליה לא אתער אלא מלבא בגין דלבא איהו אתערותא לאתערא לגביה רחימו (ורחמנא לבא בעי) אי הכי אמאי כתיב בכל לבבך ולבתר ובכל נפשך דמשמע דתרין גווינין אינון חד לבא וחד נפשא אי</p>	<p>רבי יצחק היה מצוי לפני רבי אלעזר אמר לו ודאי שאהבת הקדוש ברוך הוא שאדם אוהב אותו לא מתעוררת אלא מהלב משום שלב הוא התעוררות להעיר אליו אהבה (והקדוש ברוך הוא רוצה את הלב) אם כך למה כתוב בכל לבבך ואחר כך ובכל נפשך שמשמע שהם שני צבעים אחד הלב ואחד הנפש</p>

¹ עי' לקמן קסד ע"ב.

² כי עשר יריעות הם עשר ספירות וכל ספירה תקרא יריעה על שם התפשטותה כאומרו נוטה שמים כיריעה וקשה השתא דמשמע דעשר יריעות עשר ספירות, וכל אשר למטה מעשר יריכות יהיה ענין לעצמו אינו בכלל עשר ספירות וזה אינו (אור יקר). קלט ע"ב (הערת הזהר).

³ ביריעות נראה יחדו א' ובקראו ייחוד, ובאדניו, יחוד, וכן בכל פרטיו וכליו, והמנורה לעצמה, והשלחן לעצמו, והמזבח בקרנותיו לעצמו, והחצר לעצמו בקלעיו, והכל סוד יחוד, אמנם כולו יחד צורה שלימה וז"ש "דהא תיקונא דמשכנא בכמה דרגין איהו", ולא מפני זה יהיה כל תיקון ותיקון או כל יחדו ויחוד אחדות לעצמו ח"ו אלא הכל משכן אחד (אור יקר).

⁴ ופרטות הענין יובן במה שנדע שהם ג' מיני אדם עניינם אחד: הא', האדם הגשמי, שהרי אבריו כל אבר ואבר פרטי יורה יחוד עשר ספירות, כגון הראש בעצמו יש בו עשר ספירות הרי גולגלת בכתר, ומוח חכמה, וקרומא דחפי היא הבינה, וב' עינים וב' אזנים וב' נחירים הם חס דוגברה ונו"ה ות"ת ויסוד, ופה מלכות הרי יחדו א' וכו' (אור יקר).

<p>לבא הוא עקרא מאי בעי נפשא אמר ליה ודאי לבא ונפשא תריין אינון¹ ואתאחדן לחד דהא לבא ונפשא וממונא כלהו אתאחדן דא בדא ולבא איהו עקרא ויסודא דכלא</p>	<p>אם הלב עקר מה צריך נפש אמר לו ודאי שלב ונפש הם שנים ומתאחדים לאחד שהרי לב ונפש וממון כולם אחוזים זה בזה והלב הוא עקר ויסוד הכל.</p>
<p>והא דאתמר בכל לבבך בתריין לבין איהו דאינהו תריין יצריין חד יצרא טבא וחד יצרא בישא ותריין אלין כל חד וחד אקרי לב דא</p>	<p>וזה שנאמר בכל לבבך בשני לבבות הוא שהם שני יצרים אחד יצר טוב ואחד יצר רע ושני אלה כל אחד ואחד נקרא לב זה</p>
<p>קסג/א</p>	
<p>אקרי לב טוב ודא אקרי לב רע ובגין כך איהו לבבך דאינון תריין יצר הטוב ויצר הרע</p>	<p>נקרא לב טוב וזה נקרא לב רע ולכן הוא לבבך שהם שנים יצר הטוב ויצר הרע.</p>
<p>ובכל נפשך ובנפשך מבעי ליה מאי ובכל נפשך האי בכל אמאי² אלא לאכללא נפש ורוח ונשמה דא איהו ובכל נפשך בכל מה דאחיד האי נפש ובכל מאדך אוף הכי כמה זינין אינון דממונא כלהו משניין אלין מאלין ועל דא כתיב בכל רחימו דקודשא בריך הוא לממסר ליה כל דא³ למרחם ליה בכל חד וחד⁴</p>	<p>ובכל נפשך ובנפשך היה צריך להיות מה זה ובכל נפשך הבכל הזה לשם מה אלא להכליל נפש ורוח ונשמה זהו ובכל נפשך בכל מה שאוחזת הנפש הזו ובכל מאדך אף כך כמה מינים הם של ממון כולם משנים אלה מאלה ועל זה כתוב בכל אהבת הקדוש ברוך הוא למסר לו כל זה לאהב אותו בכל אחד ואחד.</p>
<p>ואי תימא ביצר הרע⁵ היך יכיל בר נש למרחם ליה דהא יצר הרע מקטרגא איהו דלא יקרב בר נש לפולחנא דקודשא בריך הוא והיך ירחים ליה ביה אלא דא איהו פולחנא דקודשא בריך הוא יתיר⁶ כד האי</p>	<p>ואם תאמר ביצר הרע איך אדם יכול לאהב אותו שהרי יצר הרע הוא מקטרג שלא יקרב אדם לעבודת הקדוש ברוך הוא ואיך יאהב אותו בו אלא זוהי עבודת הקדוש ברוך הוא יותר כשהיצר</p>

¹ פירוש לבא הוא זעיר ונפשא היא המלכות (מ"מ).

² ו"ל שיובן במ"ש הזוהר בפ' בראשית אית ס"מ ואית ס"מ וכתב הרב ז"ל שר"ל שיש ס"מ של רוח סערה ויש של ענין גדול ולש אש מתלקחת ושל נוגה. לכך אמר בכל לבבך אפילו ביצ"ה הקשה שהוא רשל רוח סערה. תהיה אוהב לה' (מ"מ).

³ ירצה כי [י]דבוק לבבו אליו, וידביק נפשו רוחו ונשמתו, וכן ממונו, הכל מסור באהבתו אותו, וענין מסירה זו הוא הדבקות בו ולאהבו, בהיותו עובר בכל אחד ואחד מהם אליו, עובד בנפשו ובנשמתו ורוחו, במה שכל אחד ואחד מהם יקשר במקורו בעבודה אשר יעבוד, ולא יגרע חק הנפש במקורה במלכות, וחק הרוח במקורה בתפארת, וחק הנשמה במקורה בבינה, והקניינים הגשמיים משועבדים באהבתו לאל אשר יצטרך אל העבודה, שבזה קניינו מסורים לו, וכן שני יצריו מסורים לו וקשורים בעבודתו, הנה ישלים הצורה העליונה, שישעבד ענייני העולם שהם גוף ונפש רוח ונשמה ויצר הטוב ויצר הרע, ואל תשיבני מיצר הטוב שהוא הוא הנשמה, שאינו אלא כח לעצמו שמשכנו בלב, ולכך נקרא לב, וכבר פירשתיו בספ"ר בשער נשמה, אלא נגדיי ליצר הרע הוא יצר הטוב, ובזולת שניהם יש נפש רוח ונשמה שהם הנוטים אחר יצר הטוב או יצר הרע, וזהו שאמר "לממסר וכו'", למרחם ליה" בלב בשר שממנו תוצאות אהבה (אור יקר).

⁴ ירצה הלב הבשרי החושק כדפירשנו יחשוק להדבק בהקדוש ברוך הוא, וימסור אליו יצרו הטוב והרע ונפשו ורוחו ונשמתו וקנייניו הגשמיים (אור יקר).

⁵ הכוונה בשלמא שהלב יעבוד להקדוש ברוך הוא ויאהבהו ימסור יצר הטוב ודאי שחלק זה נמסר בעבודה, אמנם חלק רע צריך שיברח ממנו וירחיקנו שלא יתקרב אליו, שאם יתקרב יטמאני, אם כן היותו אוהב ועובד ביצר הרע הם הפכיים (אור יקר).

⁶ ודרך כלל כי האהבה בלב בעזרת דבקותו ביצר הטוב, אמנם אין ספק שיצרו יפתנו בכל מיני פיתויים שבעולם לבטל עבודתו ואהבתו, והוא כופהו בעת התגברו עליו ויתדבק ביצר הטוב וישוב אל העבודה, ולא יחשיב שום טענה מטענותיו לכלום, ומכריעו לכף העבודה, שהרי יצר הרע הולך עמו אל העבודה משועבד ליצר הטוב, כיון שאינו שומע אל טענותיו, והרי אוהב ועובד הבורה ממש ביצר הרע, ולא שיצר הרע יאהב, אלא הוא אוהב ומכריע יצר הרע אל העבודה כעול לשור ומתג לחמור (אור יקר). צורך מציאות כל

<p>יצר הרע אתכפיא ליה בנין רחימו דקא מרחם ליה לקודשא בריך הוא דכר האי יצר הרע אתכפיא ותבר ליה ההוא בר נש דא איהו רחימו דקודשא בריך הוא בנין דידע לקרבא לההוא יצר הרע לפולחנא דקודשא בריך הוא¹</p>	<p>הזה נכנע לו משום האהבה שאוהב את הקדוש ברוך הוא שכשהיצר הרע הזה נכנע והאדם הזה שובר אותו זוהי אהבת הקדוש ברוך הוא משום שיודע לקרב את אותו יצר הרע לעבודת הקדוש ברוך הוא.</p>
<p>הכא איהו רזא² למארי מדין כל מה דעבד³ קודשא בריך הוא עילא ותתא כלא איהו בנין לאחזאה יקרא דיליה וכלא איהו⁴ לפולחניה וכי מאן חמי עבדא דלהוי מקטרגא דמאריה ובכל מה דרעותיה דמאריה אתעביד⁵ איהו מקטרגא רעותיה דקודשא בריך הוא דיהון בני נשא תדיר בפולחניה⁶ ויהכון בארע קשוט בנין למזכי לון בכמה טבין הואיל ורעותיה דקודשא בריך הוא בהאי היך אתיא עבדא בישא⁷ ואשתכח מקטרגא מגו רעותיה דמאריה ואסמי לבני נשא לארע ביש ואדחי לון מארע טב ועביד לון דלא יעבדון רעותא דמאריהון ואסמי לבני נשא לארע ביש</p>	<p>כאן הוא סוד לבעלי הדין כל מה שעושה הקדוש ברוך הוא מעלה ומטה הכל הוא כדי להראות כבודו והכל הוא לעבודתו וכי מי ראה עבד שמקטרג את אדונו ובכל מה שרצון אדונו נעשה הוא מקטרג רצון הקדוש ברוך הוא הוא שיהיו האנשים תמיד בעבודתו וילכו בדרך אמת כדי לזכותם בכמה טובות הואיל ורצונו של הקדוש ברוך הוא בזה איך בא עבד רע ונמצא מקטרג מתוך רצון אדונו ומסטה את בני האדם לדרך רעה ודוחה אותם מדרך טובה ועושה להם שלא יעשו את רצון אדונם ומסטה את בני האדם לדרך רעה.</p>
<p>אלא ודאי רעותא דמאריה עביד למלכא דהוה ליה בר יחידי והוה רחים ליה יתיר ופקיד עליה ברחימו דלא יקרב גרמיה לאתתא בישא בנין דכל מאן דיקרב לגבה לאו כדאי איהו לאעלא גו פלטרין דמלכא</p>	<p>אלא ודאי שרצון אדונו הוא עושה למלך שהיה לו בן יחידי והיה אוהב אותו ביותר וצוה עליו באהבה שלא יקריב את עצמו לאשה רעה משום שכל מי שקרב אליה אינו כדאי להיכנס להיכל המלך הודה לו אותו הבן לעשות</p>

הטומאה והרע וכל הקליפות כולם, הנה נודע הוא כי הוא כדי לייסד את כל כח הבחירה והאפשרות שיהא האפשרות להאדם להטות לכאן ולכאן, כי מזה הוא כל עיקר השכר והעונש. וכמ"ש בתנא דבי אליהו זוטא (פרק יב) מפני מה ברא הקב"ה את היצר הרע כו' ע"ש, וכן הוא ג"כ בזוה"ק (תרומה קסג ע"א), וכן אמר האריז"ל בשער הכללים (פרק ב), כי כוונת המאציל העליון היתה כדי שיהיה בחירה ורצון ביד האדם כאשר שתהיה טוב ורע בעולם מפני ששורש הרע בא ממאנין תבירין, והטוב בא מהאור הגדול, ואם לא היה כן לא היה רק טוב בעולם, ואז לא היה שכר ועונש (דע"ה ח"ב יג ע"ב).

² שבהיותנו ממשיכים הדברים למעלה נדע איך ממש יצר הרע עובד ודבק על ידי האדם, בתשובת הקושיא הזאת כדמסי' לקמיה משכר הזונה כאשר נבאר (אור יקר).

³ הענין כי בהיות גדולתו נסתרת, רצה והאציל וגלה גדולתו, וברא ויצר וגלה יותר, ועשה וגלה יותר, והכל לגלות גדולתו לזולתו, וכולם יעבדוהו ויודוהו, ולא האציל וברא ויצר ועשה אלא להשתעשע בנאצלו נבראו ונוצרו ונעשו בעבודתם אליו, והוא משפיע ומקיים, והם מכירים פעולותיו ומשבחים תמיד, זהו היסוד הידוע לכל משכיל (אור יקר).

⁴ ועתה בזה יקשה, שאין ספק שלא נמצאו הקליפות בלי כוונה, אלא רצה הבורא וברא עבד זה כשאר עבדיו הברואים לעבודותו, אם כן למה ברא העבד הזה שהוא ממש מסי[ר]ת[ו] ומורד, והייתה בריאת העבד הזה להפך כוונת הנבראים שבעולם, ואלו לאחד או שנים החרשנו שנאמר כמו שהאדם חוטא ומתכפר לו למאה ואחד טובות, יסבול הקדוש ברוך הוא מאה לשעשוע מאה ואחד (אור יקר).

⁵ אפילו על ידי אחרים, הוא מקטרג בענין שאין שום תועלת, ומקלקל אחרים כמה, בזולת זה עוד מבטל כוונת הבורא בשאר הנבראים, שאין ספק שרצונו שיעבדהו האדם וזה העבד מטהו מעבודתו, ומהפך רצון הבורא בהיותו פועל בזולתו (אור יקר).

⁶ כי במתים חפשי, והוא אינו מסטין להעבירם אלא בעולם (אור יקר).
⁷ שהוא רע מצד עצמו שאינו עובד (אור יקר).

<p>אודי ליה ההוא ברא למעבד רעותיה דאבוי ברחימו</p>	<p>רצון אביו באהבה.</p>
<p>בביתא דמלכא לבר הות הדא זונה יאה בחיזו ושפירא בריוא ליומין אמר מלכא בעינא למחמי רעותא דברי לגבאי קרא לה לההיא זונה ואמר לה זילי ותפתי לברי למחמי רעותא דברי לגבאי ההיא זונה מאי עבדת אזלת אבתריה דבריה דמלכא שראת להבקא ליה ולנשקא ליה ולפתי ליה בכמה פתויין אי ההוא ברא יאות ואצית לפקודא דאבוי גער בה ולא אצית לה ודחי לה מניה כדין אבוי חדי בבריה ואעיל ליה לגו פרנודא דהיכליה ויהיב ליה מתנן ונבזבזא ויקר סגיא מאן גרים כל האי יקר להאי ברא הוי אימא ההיא זונה</p>	<p>בבית המלך בחוץ היה זונה אחת נאה למראה ויפת תאר לימים אמר המלך אני רוצה לראות את רצונו של בני אלי קרא לאותה הזונה ואמר לה לכי ותפתי את בני כדי לראות את רצון בני אלי מה עשתה אותה זונה הלכה אחר בן המלך והתחילה לחבק ולנשק אותו ולפתותו בכמה פתויים אם אותו בן יאה ומצית למצות אביו גוער בה ולא מצית לה ודוחה אותה ממנו ואז אביו שמח בבנו ומכניסו לתוך הפרגוד של היכלו ונותן לו מתנות ואוצרות וכבוד רב מי גרם את כל הכבוד הזה לבן הזה הוה אומר אותה הזונה.</p>
<p>וההיא זונה אית לה שבחא בהאי או לא ודאי שבחא אית לה מכל סטרין חד דעבדת פקודא דמלכא וחד דגרמת ליה לההוא ברא לכל ההוא טיבו לכל האי רחימו דמלכא לגביה ועל דא כתיב (בראשית א לא) והנה טוב מאד והנה טוב דא מלאך חיים! מאד דא מלאך המות דאיהו ודאי טוב מאד למאן דאצית פקודין דמאריה ותא חזי אי לא יהא האי מקטרגא לא ירתון צדיקיא הני גנוזיא עלאין דזמינין לירתא לעלמא דאתי</p>	<p>ואותה הזונה יש לה בזה שבח או לא ודאי שיש לה שבח מכל הצדדים אחד שעשתה את רצון המלך ואחד שגרמה לאותו הבן כל אותו הטוב ולכל האהבה הזו של המלך אליו ועל זה כתוב והנה טוב מאד והנה טוב זה מלאך החיים מאד זה מלאך המות שהוא ודאי טוב מאד למי שמצית למצוות רבונו ובא וראה אם לא יהיה המקטרג הזה לא היו יורשים הצדיקים את הגנזים העליונים הללו שעתידיים לרשת עולם הבא.</p>
<p>זכאין אינון דאערעו בהאי מקטרגא וזכאין אינון דלא אערעו ביה זכאין אינון דאערעו ביה ואשתזיבו מיניה דבגיניה ירתין כל אינון טבין וכל אינון עדונין וכל אינון כסופין דעלמא דאתי דעליה כתיב (ישעיה סד ג) עין לא ראתה אלהים זולתך</p>	<p>אשריהם שנפגשו במקטרג הזה ואשריהם שלא פגשו בו אשריהם שפגשו בו ונצלו ממנו שבשבילו יורשים כל אותן טובות וכל אותם עדונים וכל אותן תשוקות של העולם הבא שעליו כתוב (ישעיה סד) עין לא ראתה אלהים זולתך.</p>
<p>זכאין אינון דלא אערעו ביה דבגיניה ירתין גיהנם ואטרדו מארץ החיים דהא אינון חייביא דאערעו ביה הוו צייתין ליה ואתמשכו אבתריה ועל דא אית לצדיקיא למחזק ליה טבין דהא בגיניה ירתין כל אינון טבאן ועדונין וכסופין לעלמא דאתי</p>	<p>ואשרי אותם שלא פגשו בו שבשבילו יורשים גיהנם ונטרדו מארץ החיים שהרי אותם הרשעים שפגשו אותו היו מציתים לו ונמשכו אחריו ועל זה יש לצדיקים להחזיק לו טובה שהרי בגללו יורשים כל אותן הטובות ועדונים ותשוקות לעולם הבא.</p>
<p>תועלתא דהאי מקטרגא כד חייביא צייתין ליה</p>	<p>מהי תועלתו של המקטרג הזה כאשר הרשעים מציתים לו</p>
<p>קסג/ב</p>	
<p>מאי איהי אלא אף על גב דלית ליה</p>	<p>אלא אף על גב שאין בו תועלת מצות אדונו הוא עושה ועוד שהרי מתחזק</p>

¹ סח ע"ב (הערת הזהר).

<p>תועלתא פקודא דמאריה איהו עביד ותו דהא אתתקף בנין האי הואיל ואיהו רע אתתקף כד עביד ביש חייבא לא אתתקף עד דקטיל בר נש כיון דקטיל בני נשא כדין אתתקף ואתגבר בחיליה ואית ליה נייחא כך ההוא מקטרגא דאתקרי מלאך המות לא אתגבר בחיליה! עד דאסמי לבני נשא ומקטרג לון וקטיל לון כדין אית ליה נייחא ואתתקף ואתגבר בחיליה</p>	<p>בשביל זה הואיל והוא רע הוא מתחזק כשהוא עושה רע הרשע אינו מתחזק עד שהורג אדם כיון שהרג בני אדם אז מתחזק ומתגבר בכחו ויש לו נחת כך אותו מקטרג שנקרא מלאך המות לא מתגבר בכחו עד שמסטה את בני האדם ומקטרג להם והורג אותם ואז יש לו נחת ומתחזק ומתגבר בכחו.</p>
<p>כמה דאתתקף סטרא דחיים כד בני נשא טבין ויהכון בארה מישר אוף הכי האי מקטרגא אתתקף ואתגבר כד חייביא צייתין ליה ושליט עלייהו רחמנא לישזבן וזכאין אינון דזכאין לנצחא ליה ולאכפיא ליה למזכי בניניה לעלמא דאתי ואתתקף בר נש במלכא קדישא תדיר על דא ודאי אתמר (תהלים פד ו) אשרי אדם עז לו בכ מסלות בלבבם זכאין אינון בהאי עלמא ובעלמא דאתי</p>	<p>כמו שמתחזק צד החיים כשבני אדם הם טובים וילכו בדרך ישר אף כך המקטרג הזה מתחזק ומתגבר כשהרשעים מציתים לו והוא שולט עליהם הרחמן יצילנו ואשרי אותם שזוכים לנצחו ולהכניעו ולזכות בשבילו לעולם הבא ומתחזק אדם במלך הקדוש תמיד על זה ודאי נאמר אשרי אדם עוז לו בכ מסלות בלבבם אשריהם בעולם הזה ובעולם הבא.</p>
<p>רבי יוסי ורבי יהודה ורבי חייא הוו אזלי בארעה פגע בהו רבי אלעזר עדי"ה דחמו ליה נחתו מן חמרי כלהו אמר רבי אלעזר ודאי אנפי שכינתא חמינא דהא כד חמי בר נש צדיקיא או זכאין די בדרא² ואערע בהו ודאי אינון אנפי שכינתא ואמאי אקרונ אנפי שכינתא בנין דשכינתא אסתרת בנווייהו³</p>	<p>רבי יוסי ורבי יהודה ורבי חייא היו הולכים בדרך פגש בהם רבי אלעזר עד שראו אותו ירדו כולם מן החמורים אמר רבי אלעזר ודאי פני השכינה ראיתי שהרי כשרואה אדם צדיקים או זכאים שבדור ופוגש בהם ודאי הם פני השכינה ולמה נקראו פני השכינה משום ששכינה</p>

¹ הענין מדסתם לה סתומי ואני אפרש, דע כי כמו שיש מטעמים שיעקב עשה לאביו שבשמים, דהיינו מעשה העבודה התורה והמצוות, והם נעשים סוד התעוררות ומ"ן כדי שהשכינה תראה למעלה, והיא מתחזקת ומביאה שפע ואור אל התחתונים, ואל העושה המצוה כדי שיתגבר ויתחזק במצוה יותר גודלה והגונה, כאומרו שכר מצוה מצוה, כך יש אדם בליעל, איש און ואשה זונה, שהם מזדווגין זה לזה כדי להתחזק ולהסתלק למעלה, וזהו סוד טפלנו שקר ומרה, הזכר נקרא שקר והנקבה מרמה, והיחוד נקרא טפלות, ובמעשינו הרעים טפלנו שקר וממרה, וכאשר החוטא חוטא ופוגם, הזווג הזה הרע נעשה למטה, ומסתלק למעלה, ונכנס אל מקום שנכנס כמו שכבר פירשנו ומעורר דין ממקום שמעורר ומשפיעים לו, והיינו הדין החזק המתעורר, והיינו הפגם שמהפך במעשינו אשר לא טובים שיתהפכו המדות מרחמים לדין ממש כמו שהצדיקים גורם היחוד והזווג בקדש ומהפך הדין לרחמים וממתק אותו (אור יקר). וע"י לעיל קד ע"ב שזה לשון של גדלות/התבגרות@@.

² ירצה אם הם צדיקים גמורים כולם שכינה נמצאת, ואם אינם צדיקים גמורים והם "זכאין דדרא" יספיק משום דפתח בדורו כשמואל בדורו, וכיון ששכינה אין לה זולתם מתדבקת בהם כפי הדור (אור יקר).

³ ירצה השכינה שורה בתחתונים, ומשכנה בזכאי הדור, וממש הם כסא לשכינה, שנשמתם נעשית כסא אליה, ואינה נגלית לכל אלא נסתרת בהם, ואם תאמר אם כן מה לנו הרי אין שכינה נראית כלל, אינו שכל ענייני הרוחניות יש בהם נגלה ונסתר, כענין יה"מ"ק נגלה יראתו ונסתרת בתוכו קדושתו, וכן בית הכנסת נגלה יראת המקום ליושבים בו כאלו הם רואים גשם בית הכנסת, והנשמה הנעלמת רואה השכי' המסתרת שם, ועל דרך זה צדיקים שכינה שורה בהם הפנים הנגלים הם פני הצדיק', ונסתר שם שכי', ולכך כשאדם פוגע בהם רואה השכינה נעלמת בסוד הנשמה (אור יקר). ע"י הדרשה למטה נעשה ונתקן ונהיר אותו האור למעלה. והרי לנו כי גם כל גילויי ית"ש אשר באצילות הנה הוא ג"כ רק ע"י הצדיקים אשר למטה. וכ"ז הוא משום שהם לבושי דשכינתא, וכמ"ש בפ' תרומה (קסג ע"ב) דשכינתא

<p>איהי בסתימו ואינון באתגליא¹ בגין דשכינתא אינון דקרבין לה² אקרונ פנים דילה ומאן אינון אינון דאיהי אתתקנת בהדיהו לאתחזאה לגבי מלכא עלאה³ והואיל ואתון הכא ודאי שכינתא אתתקנת עליכו ואתון פנים דילה (ס"א ואערע בהו ודאי חמי אנפי שכינתא בגין דשכינתא אסתתרת בגווייהו איהי בסתימו ואינון באתגליא ואיהי אתתקנת בהדיהו לאתחזאה קמי מלכא והואיל ואתון הכא תלתא ודאי שכינתא אתתקנת עליכו ושרייא בגוויכו)</p>	<p>מסתתרת בתוכם היא בסתר והם בגלוי משום שהם קרובים של השכינה הם נקראים פנים שלה ומי הם אותם שהיא התתקנה עמם להראות אצל המלך העליון והואיל ואתם כאן ודאי ששכינה התתקנה עליכם ואתם פניה (ופגש בהם ודאי רואה פני השכינה משום שהשכינה מסתתרת בתוכם היא בסתר והם בגלוי והיא נתקנת עמם להראות לפני המלך והואיל ואתם כאן שלשה ודאי שהשכינה נתקנה עליכם ושורה בתוכם).</p>
<p>פתח ואמר (בראשית לג יא) קח נא את ברכתי אשר הובאת לך וגו' כד חמא יעקב לסמאל מקטרגא בההוא ליליא חמא ליה בההוא דיוקנא דעשו ולא אשתמודע ביה עד דסליק צפרא כיון דסליק צפרא ואשגח ביה חמא ליה באנפין סתימין ואתגליין אסתכל בההוא דיוקנא דהוה כדיוקנא דעשו מיד אשגח וידע דהוה ממנא דעשו אתקיף ביה מה כתיב (שם לב כז) ויאמר שלחני כי עלה השחר וחברייא אתערו דבגין דמטא זמניה לזמרא ולשבחא ליה לקודשא בריך הוא ועל דא כי עלה השחר</p>	<p>פתח ואמר קח נא את ברכתי אשר הבאת לך וגו' כשראה יעקב את סמאל מקטרג באותו לילה ראה אותו בדמות עשו ולא הכיר בו עד שעלה הבוקר כיון שעלה הבוקר והשגיח בו ראה אותו בפנים נסתרים וגלויים התבונן באותה דמות שהיתה כדמות עשו מיד השגיח וידע שהיה ממנה של עשו והחזיק בו מה כתוב (שם לד) ויאמר שלחני כי עלה השחר והחברים העירו שבשביל שהגיע זמנו לזמר ולשבח את הקדוש ברוך הוא ועל זה כי עלה השחר.</p>
<p>והכא אית לאסתכלא⁴ דודאי שלטנותא דילה לאו איהו אלא בליליא גו השוכא ורוא דא (שיר ג ח) מפחד בלילות דא פחדא דגיהנם ומה דאמר בלילות רצונו לומר איהו ונוקביה ובניני כך לא שליט אלא בליליא</p>	<p>וכאן יש להסתכל שודאי שלטונו אינו אלא בלילה בתוך החשכה וסוד זה מפחד בלילות זה פחד הגיהנם ומה שאמר בלילות רצה לומר הוא ונקבתו ובשביל כך לא שולט אלא בלילה.</p>
<p>ודא דאמר ויאמר שלחני כי עלה השחר מאי כי עלה השחר בגין דכד אתי צפרא</p>	<p>וזה שאמר ויאמר שלחני כי עלה השחר מה זה כי עלה השחר משום</p>

אסתתרת בגווייהו איהי בסתימו ואינון באתגלייא. והמסתכל בהם כאלו מסתכל בשכינתא, כי הם אנפי שכינתא (דע"ה ח"ב קנה ע"ד).

¹ שהם המשכינים שכינה בתחתונים, והטעם שאי אפשר לשום רוחני בעולם להגלות עצמותו ממש בתחתו' אם לא על ידי לבוש, ואותו הלבוש נגלה, ועל ידי הלבוש הנגלה נראה הרוחני הנסתר, ולא זה אלא כל אחד ואחד כפי רוחניותו, שהרי כל נעלם אינו מתגלה אלא על ידי נגלה, הרי האין סוף נעלם ונסתר וספירותיו בערכו נגלים, ושלש ראשונות נעלמות ובינה מגלה אותם ומשכינם, ובינה נעלמת ושש קצוות נגלים, ושם בן ארבע נעלם ושם אדני" נגלה, ושכינה נסתרת ומרכבתה נגלים, והכל נסתר והצדיקים מגלים אותה, בענין שכל רוחני צריך מרכבה נגלית (אור יקר).

² פירוש הוא כמו שבר אחר שתחלה. פי' למה נקראים אנפי שכינתא לפי שהם פנים הנגלים והשכינה מסתתרת בתוכם ועכשו מפרש ליפ שמקשטים אותה וכמ"ש "ומאן אינון אינון דאיהי אתתקנת וכו'" (מ"מ).

³ כתב הר"מ כי המ"ן הם תכשיטים בפני הכלה וצבעים נאים להתגאות לבעלה ונמצא שהצדיקים פני הכלה ומייפים אותה וכן כתב הר"ח בביאור הזוהר דף קמ"ו ובזה יובן מאמר זה עכ"ל. ומורינו פירש טעם שנקר' אנפי שכינתא לפי שמחזירים אותה פנים בפנים עם בעלה (מ"מ).

⁴ פי' יש להתבונן ולפרש פי' אחר דהיינו כי עלה השחר היינו השחרות של לילה נסתלקה ואתי צפרא ואין לי שליטה (מ"מ).

<p>ואתעבר שלטנו דחשוכא דליליא כדין עאל איהו ואוכלוסיה בנוקבא דתהומא רבא דלסטרא צפון עד דעאל ליליא ואשתרו כלבי ושלמי ומשטמי בליליא (ד"א בעלמא) עד דאתי צפרא ועל דא הוה דחיק לומר שלחני כי עלה השחר דהא לא שליט ביממא</p>	<p>שכשמגיע הבוקר ועובר שלטונו של החשך של הלילה אז נכנס הוא ואוכלוסיו בנקב תהום רבה שלצד צפון עד שנכנס הלילה ונשארים הכלבים ושולטים ומשוטטים בלילה (בעולם) עד שבא הבוקר ולכן היה דוחק לומר שלחני כי עלה השחר שהרי לא שולט ביום.</p>
<p>כגוונא דא גלותא דישראל דאיהו בליליא ואקרי לילה מלכא עכו"ם חייבא שלטא עליהו דישראל עד דייתי צפרא וינהיר לון קודשא בריך הוא ויתעבר שלטניהון ועל דא כי עלה השחר דחיק הוה בידיה ותשש חיליה דהא אתעבר ליליא ועל דא אתתקף יעקב ביה וחמא דיוקניה כדיוקנא דעשו אבל לא באתגליא כל כך וכדין אודי ליה על ברכאן</p>	<p>כמו זה גלותם של ישראל שהיא בלילה ונקראת לילה מלך עובדי כוכבים ומזלות רשע שולט על ישראל עד שיבא הבוקר ויאיר להם הקדוש ברוך הוא ויעבר שלטונם ועל זה כי עלה השחר דחוק היה בידו ותשש כחו שהרי עבר הלילה ועל זה יעקב החזיק בו וראה דיוקנו כדיוקנו של עשו אבל לא כל כך בגלוי ואז הודה לו על הברכות.</p>
<p>מה כתיב לבתר (בראשית לג י) כי על כן ראיתי פניך כראות פני אלהים ותרצני דחמא באינן אנפין דעשו כדיוקנא דאתחזי ליה סמא"ל ממש דהא בכל אתר דבר נש אתקשרי הכי אתחזי באנפוי ואתון קדישי עליונין שכינתא בהדייכו ואנפין דלכון באינן אנפין דילה זכאין אתון אמר אי ארחא חדא הוינא אזלי בהדייכו הוינא יתבי עמכון השתא דאתון לארחייכו ואנא לארחי אתפרש מנייכו במילי</p>	<p>מה כתוב אחרי זה (שם לג) כי על כן ראיתי פניך כראות פני אלהים ותרצני שראה באותם הפנים של עשו כדמות שנראה לו סמאל ממש שהרי בכל מקום שאדם נקשר כך נראים פניו ואתם קדושים עליונים שכינה עמכם ופניכם כאותם הפנים שלה אשריכם אמר אם בדרך הזו הייתי הולך עמכם הייתי יושב עמכם כעת שאתם לדרככם ואני לדרכי אפרד מכם בדברי</p>
<p>קסד/א²</p>	
<p>דאורייתא</p>	<p>תורה.</p>
<p>פתח ואמר (תהלים קכז א) שיר המעלות³ לשלמה אם יהו"ה לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו אם יהו"ה לא ישמר עיר שוא שקד שומר וכי שלמה⁴ אמר תושבחתא דא כד בנה בי מקדשא לאו הכי דהא דוד מלכא אמר ליה בגין שלמה מלכא בריה⁵ כד אתא</p>	<p>פתח ואמר שיר המעלות לשלמה אם ה' לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו אם ה' לא ישמר עיר שוא שקד שומר וכי שלימה אמר התשבחת הזו כשבנה את בית המקדש לא כך שהרי דוד המלך אמר לו בשביל שלימה בנו כשבא נתן אצלו ואמר לו על שלימה שהוא יבנה</p>

¹ פי' מי ששרשו מצורת נשר שבמרכבה דומה פניו לנשר וכן מי שהוא מצורת שור וכו'. וכמ"ש בתיקוני י' ואנפין דלכון דאינן אנפין דילה. זה פירוש אחר באנפי שכינתא שפניכם כפנים דילה (מ"מ).

²

³ וישלח קעב ע"א (הערת הזהר).

⁴ דקאמר לשלמה, לאו הכי שהרי כל זפר תילים דוד תקנו, אלא שיש לנו לומר שדוד חברו כשנתבשר על ידי נתן הנביא בבנין הבית על ידי שלמה, ומלת לשלמה אינו כעין לדוד או לידותון שהוא שם המחבר, אלא לשלמה שחברו על שלמה, ומה טעם כשנאמר לו ששלמה יבנה הבית התחיל לסדר צורתו ועניינו כולם למוסור לשלמה (לבת) [בעת] צואתו, ובראותו כל צורתו ועניינו, וראה אבודו וקימו, התחיל לסדר השיר הזה, וכוון להראותו לשלמה בעת צוואתו כדי להודיעו שהכל תלוי בעבודה וכו', וזהו שאמר "ולבית דוד אחזי וכו'. לשלמה למלכא וכו'", היינו ממש כעין שיר השירים אשר לשמה, מפני שמלת שיר השירי' הוא כעין שיר המעלות (או ריקר).

⁵ עיין בפר' פקודי דף רכ"ו ע"א שאמר ר"א בעצמו שם שמזמור אם ה' וכו' האי קרא שלמה מלכא אמר ליה למלכא דשלמא דילה. פי' בינה (מ"מ).

<p>נתן לגביה ואמר ליה על שלמה דאיהו יבני בי מקדשא ולבתר דוד מלכא אחוי לשלמה בריה דיוקנא דבי מקדשא כיון דחמא דוד דיוקנא דבי מקדשא וכל תקונוי אמר שירתא על שלמה בריה ואמר אם יהו"ה לא יבנה בית וגו'</p>	<p>את בית המקדש ואחר כך דוד המלך הראה לשלמה בנו את דמות בית המקדש כיון שראה דוד את דמות בית המקדש וכל תקונוי אמר שירה על שלימה בנו ואמר אם ה' לא יבנה בית וגו'.</p>
<p>דבר אחר שיר המעלות לשלמה למלכא דשלמא דיליה והאי שירתא איהו שירתא ותושבתתא על כל שאר שירתא! ושירתא הדא סלקא על כלהו² אם יהו"ה³ לא יבנה בית דחמא דוד מלכא כל אינון עמודין שבעה⁴ דהאי בית קאים עלייהו דאינון קיימי שורין שורין למבני האי בית לעילא מכלהו קיימא מאריה דביתא דאזיל על גבייהו ויהיב לון חילא ותוקפא לכל חד וחד בדקא יאות</p>	<p>דבר אחר שיר המעלות לשלמה למלך שהשלום שלו ושירה זו היא שירה ותשבחת על כל שאר השירה ושירה זו עולה על כולן אם ה' לא יבנה בית שראה דוד המלך את כל אותם שבעת העמודים שהבית הזה עומד עליהם שעומדים שורות שורות לבנות את הבית הזה מעל כולם עומד בעל הבית שהולך על גביהם ונותן להם כח ותקף לכל אחד ואחד כראוי.</p>
<p>ועל דא אמר דוד אי האי מלכא דשלמא כלא דיליה דאיהו מאריה דביתא לא בני להאי ביתא שוא עמלו בוניו בו⁵ אינון (פי' עמודים) קיימין דקיימין למבני על האי ביתא⁶ אם יהו"ה⁷ לא ישמר עיר דא מלכא דשלמא כלא דיליה שוא שקד שומר⁸ דא איהו חד</p>	<p>ועל זה אמר דוד אם המלך הזה שכל השלום שלו שהוא בעל הבית לא בונה את הבית הזה שוא עמלו בוניו בו אותם עמודים שעומדים לבנות על הבית הזה אם ה' לא ישמר עיר זה המלך שכל השלום שלו שוא שקד שומר זהו עמוד</p>

1 ואמר המעלות מפני שיש מילות רבות לשירים, יש מזמור, למנצח, שיר, ברכו, הודו, הללויה וכו', עשרה מיני תילים עשר מעלות (אור יקר).

2 ששיר השירים ירצה על כל השירים ירצה על כל השירים וזה בכלל, וזה "שיר סלקא על כולהו" מעלת השיר מפני שהוא "לשלמה למלכא דשלמא דיליה", יש בו פירושים רבים או בינה, או חכמה, או תפארת, וזה תלוי באומרו דשלמא כולא דיליה, או דשלמא דיליה לבד, והכא קאמר דשלמא דיליה היינו תפארת, שהשלום יסוד שלו כנודע (אור יקר).

3 תפארת בסוד הדעת לא יתהלך בקרב הבונים (אור יקר).

4 הענין דרך כלל להבין שיש על המלכות שני בחינות, האחד שבעה עמודים, השני עמוד אחד, ויש למלכות שני בחינות, האחד בית, השני עיר, והענין כי הספירות שעל המלכות הם שבעה אז נאמר עליה חצבה עמודיה שעה, והם מתקנים הבית מלכות ובונים אותה, ובניינה בהם בסוד ה שהיא נקראת בית מיוחדת לתפארת, כאומרו כתפארת אדם לשבת בית, ובנין הבית הוא על ידי העמודים האלו, שהם מסודרין חסד נצח בונים כל כתף הימנית, גבורה הוד בונים כל כתף השמאלית, תפארת ויסוד בונים כל כתף מזרחית, והבית נבנה ה בית בנוי ומיושר, וסוד הבנין הוא על ידי הדעת שהוא סוד התפארת שהוא המתהלך בקרב הששה קצוות והוא עיקר (אור יקר).

5 כיון שאין הייחוד נמצא שם הכל אינו מועיל, ויהיו נאחזים שם החצונים והקליפות הנקראות שוא, שאינם בונים כלל אלא דווקא בשוף התפארת כדפירשנו, ואם אינם בונים מאי בוניו בו (אור יקר).

6 והרי זו היא בחינת בית ובחינת שבעה עמודים, בחינת עיר ושומר היא בחינת המלכות שהיא כוללת כל הישוב הקדוש כולו, והיא נקראת עיר מפני שבה ישוב כל הנמצאים ממנה ולמטה, והיא צריכה שמירה מפני שהיא עיר ויורדת וכוללת עד למטה בקרוב לחצונים, ושמירתה היא לפרנסה ולזונה, ולתת לכל אחד ואחד די מחסורו אשר יחסר לו, ולהפקיד עליה שומרים שיהיו מחיצה וגדר שלא יכנסו האויבים הם החצונים לה כלל, והנה שתים אלו מהיסוד שהוא נקרא צדיק יסוד עולם, ופירשו העולם עומד על עמוד אחד, ופירוש הענין הזה שקיום העולם התחתון היא מלכות עיר כדפירשנו הוא היסוד, והקיום הוא אחד משני עניינים המזון, [השני] הוא השמירה שלא תתקלקל והכל נקראת שמירה (אור יקר).

7 תפארת בעלה דמטרוניתא (אור יקר).

8 מפני שעיקר השפע משם ואם ח"ו אין שפע משם מיד כתיב ונהר יחרב ויבש יחרב בבית ראשון ויבש, יחרב בבית ראשון ויבש בבית שני ומיד שוא קופץ שם ומשחית ומכלה כנודע (או ריקר).

<p>קיימא דעלמא אתתקן עליה ומנו צדיק! דהא איהו נטיר לה להאי עיר</p>	<p>אחד שהעולם התתקן עליו ומיהו צדיק שהרי הוא שומר את אותה העיר.</p>
<p>משכנא דעבד משה? יהושע הוה קאים תדיר ונטיר ליה דהא לית נטירו דיליה בר ביה דאקרי נער דכתיב (שמות לג יא) ומשרתו יהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האהל לבתר האי משכנא לא הוה נטיר אלא בגין נער אחרא דכתיב (ש"א ג א) והנער שמואל משרת (והוה מסדר תמן) בגין דלית נטירו דמשכנא אלא בנער (אבל בי מקדשא לאו הכי דלאו נטירו דיליה אלא בקודשא בריך הוא דכתיב אם יהו"ה לא ישמר עיר שוא שקד שומר) ומאן איהו שומר³ דא⁴ ההוא דנטיר משכנא דאקרי הכי נער מטטרו"ן</p>	<p>המשכן שעשה משה תמיד היה יהושע עומד ושומר אותו שהרי אין שמירתו רק בזה שנקרא נער שכתוב ומשרתו יהושע בן נון נער לא ימיש מתוך האהל אחר כך משכן זה לא היה שמור אלא בשביל נער אחר שכתוב והנער שמואל משרת (והיה מסדר שם) משום שאין שמירת המשכן אלא בנער (אבל בית המקדש אינו כך שאין שמירתו אלא בקדוש ברוך הוא שכתוב אם ה' לא ישמר עיר שוא שקד שומר) ומיהו השומר הזה אותו ששומר המשכן שנקרא כך נער מטטרו"ן.</p>
<p>אבל אתון קדישי עליונין לאו נטירו דלכון כנטירו דמשכנא אלא נטירו דלכון כנטירו דבי מקדשא קודשא בריך הוא בלהודוי דכתיב אם יהו"ה⁵ לא ישמר עיר שוא שקד שומר דהא בכל זמנא דצדיקיא אזלי בארחא קודשא בריך הוא נטיר לון תדיר דכתיב (תהלים קכא ח) יהו"ה ישמר צאתך ובואך</p>	<p>אבל אתם קדושים עליונים אין שמירתכם כמו שמירת המשכן אלא שמירתכם כשמירת בית המקדש הקדוש ברוך הוא לבדו שכתוב אם ה' לא ישמר עיר שוא שקד שומר שהרי בכל זמן שצדיקים הולכים בדרך הקדוש ברוך הוא שומר אותם תמיד שכתוב ה' ישמר צאתך ובואך.</p>
<p>אזלו אבתריה ואזופוהו תלת מילין ואהדרו לארחייהו קרו עליה⁶ (שם צא יא) כי מלאכיו⁶ יצוה לך לשמרך בכל דרכיך על כפים ישאונך וגו' (משלי כג כה) ישמח אביך ואמך ותגל יולדתך</p>	<p>הלכו אחריו ולוו אותו שלשה מילים וחזרו לדרכם קראו עליו כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך על כפים ישאונך וגו' (משלי כג) ישמח אביך ואמך ותגל יולדתך.</p>
<p>ואת המשכן תעשה עשר יריעת וגו' רבי יהודה פתח (שם יד כח) ברב עם הדרת מלך ובאפס לאם מחתת רזון ברב עם הדרת מלך אלין אינון ישראל דכתיב בהו (דברים ז ו) כי עם קדוש אתה ליהו"ה אלהיך ואינון עמא דסלקין לכמה אלפין ולכמה רבוון וכד אינון סגיאין בחושבניהון יקרא דקודשא בריך הוא איהו דהא עלאין ותתאין משבחן שמייה דמלכא עלאה ומשבחן ליה בגין עמא קדישא</p>	<p>ואת המשכן תעשה עשר יריעת וגו' רבי יהודה פתח (שם יד) ברב עם הדרת מלך ובאפס לאם מחתת רזון ברב עם הדרת מלך אלה הם ישראל שכתוב בהם (דברים ז) כי עם קדוש אתה לה' אלהיך והם עם שעולים לכמה אלפים ולכמה רבבות וכשהם רבים בחשבונם זהו כבודו של הקדוש ברוך הוא שהרי עליונים ותחתונים משבחים את שמו של המלך העליון ומשבחים אותו בשביל</p>

¹ פי' והוא שומר הנזכר בפ' ושיעור הכתוב אם ה' שהיא הבינה לא יבנה בית שהיא המלכות שוא עמלו בוניו בו שהם ז"ק דזעיר. אם ה' שהיא הבינה לא ישמור עיר שהיא המ' שוא שקד שומר שהוא היסוד (מ"מ).

² אינו לא בית ולא עיר מפני שהיא משכן במדבר ואלו היה עיר כירושלים ובית כמקדש שהיה באלו המדרגות קדושות ידועות היה לו קדושה עליונה (או ריקר).

³ קא ע"א (הערת הזהר).

⁴ נער מט"ט פי' זה כמו דבר אחר ששומר הנזכר בפסוק הוא מט"ט (מ"מ).

⁵

⁶ ויקרא רסד ע"א (הערת הזהר).

<p>דא הדא הוא דכתיב (שם ד ז) רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה</p>	<p>העם הקדוש הזה זהו שכתוב רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה.</p>
<p>ואי תימא הא כתיב (שם ז ז) כי אתם המעט מכל העמים אלא מכל העמים ודאי אבל מעמא חד יתיר סגיאין אינון דהא לית עמא בכל עלמא רב וסגני כישראל ואי תימא הא בני ישמעאל והא בני אדום הא כמה אינון ודאי הכי סגיאין אינון אבל כל שאר עמין כלהו מתערבי אלין באלין בנין אית לעם דא בעם דא ואלין בנין בעם אחרא ולאלין באחרא ובגין כך לית עמא בכל עלמא רב סגני כישראל עמא ברירא ויחידאה אלין באלין בלא ערבוביא אחרא כלל דכתיב כי עם קדוש אתה ליהוה אלהיך ובך בחר יהוה ועל דא ברב עם הדרת מלך הדורא איהו דמלכא עלאה קודשא בריך הוא</p>	<p>ואם תאמר הרי כתוב (שם ז) כי אתם המעט מכל העמים אלא מכל העמים ודאי אבל מעם אחד הם יותר רבים שהרי אין עם בכל העולם גדול ורב כישראל ואם תאמר הרי בני ישמעאל והרי בני אדום הרי כמה הם ודאי כך רבים הם אבל כל שאר העמים כולם מערבים אלה באלה בנים יש לעם זה בעם זה ולא לה בנים בעם אחר ולא לה באחר ולכן אין עם בכל העולם גדול ורב כישראל עם נבחר ויחידי אלה באלה בלי ערבוביה אחרת כלל שכתוב כי עם קדוש אתה לה' אלהיך ובך בחר ה' ועל זה ברב עם הדרת מלך הדור הוא למלך העליון בקדוש ברוך הוא.</p>
<p>תו בזמנא</p>	<p>עוד בזמן</p>
<p>קסד/ב</p>	
<p>דקודשא בריך הוא אתי לבי כנישתא (דאיהו מקדש מעט) וכל עמא אתיין! כחדא ומצלחין ואודן ומשבחין ליה לקודשא בריך הוא כדין הדורא דמלך איהו דמלך סתם דא מלכא קדישא (ד"א משיחא) דאתתקן בשפירו ובתקונא לסלקא לעילא</p>	<p>שהקדוש ברוך הוא בא לבית הכנסת (שהוא מקדש מעט) וכל העם הולכים כאחד ומתפללים ומודים ומשבחים את הקדוש ברוך הוא אזי הוא הדורו של מלך שמלך סתם זה מלך הקדוש (המשיח) שהתקן ביפי ותקון לעלות למעלה.</p>

¹ הענין כי שכינה שורה על ישראל בבית הכנסת, והיא מתתקנת ומתקשטת עליהם והקישוט הראשון הוא העברת הכעס והעברה, כי כשאין שום אחד בבית הכנסת הקב"ה כועס עליהם, ולזה אחד שיקדים לבית הכנסת בשעת התפלה מעביר הכעס ההוא, והיינו מדוע באתי ואין איש וכו', והיינו כשהגיע זמן תפלה וכדפירשנו השנית הוא עשרה הראשונים הבאים בהשכמת השחר, אלו בזולת שמעבירים כעס הם מרכבה שלימה, מפני שהמדות העליונות שהם פרקי שכינה אינם בפחות מעשרה, כאומרו לית קדושה בפחות מעשרה, ועשרה המקדימין הם מרכבה לעשר ספירות, השלישית המותרים על עשרה, אין ספק שגם הם נכללים באברי הקדושה ששכינה שורה עליהם, אומנם אינם במדרגת העשרה, מפני שפרקי שכינה הם עשר ראשיים, ויש עוד פרטיים אל האברים, כגון ראש כמה פרטי פרטים בה, עינים, אזנים, שפתים, שיניים, לשון, וכיוצא, וכן בכל פרק ופרק, והנה אלו הקודמין הם אברים ראשיים, והבאים אחריהם כבנים להם שהם ענפים אליהם, ולזה פירשו שאפילו מאה באים אחריהם נוטלים שכר כנגד כולם, והטעם שלפחות אלו העשרה יש בהם מרכבה אחת שהם סוד הכללות, כל אחת מעשר, ועשר מעשר הם מאה, וכל אחד מהעשר יש לו שכר מאה, מפני שכל אחד מהעשרה נוטל שכר כנגד העשרה מפני כללותם זה בזה וזה בזה, שאין אחד משלים המרכבה העליונה מבלעדי חברו, ולזה הם כלולים משולבים איש באחיו ככללות המדות העליונות, ולזה כל אחד נוטל ככל העשרה שהוא כלול מעשרה, נמצא כל אחד נוטל כמאה, והם מאה באים אחריו הרי נטל הוא חלק מאה, והענין הזה הבנתי מתוך דברי ר' אליעזר הגדול בצואתו לבנו, ועתה בזה נמצא שהם ראשיים לאברים הבאים אחריהם, והבאים אחריהם הם נכללים באלו, וכן פירשו בפרשת נשא סימן (?), ולזה הבא לבית הכנסת אחר העשרה עדין הוא נכלל בקדושה בפרטי האברים, וכמו שהעשרה הראשון בכתר השני בחכמה השלישי בבינה וכו', כך הבאים אחריהם נכללים בענפים, הראשון ראשון קודם עד תשלום כל הבאים, ומי שאינו מתפלל בציבור אינו נכלל בזה, וגם טוב לרדוף אחר בית הכנסת שהעם בו רב, ששכינה היא מתתקנת יותר, שכל מה שיתרבה העם יתרבו הבחינות והכללות, ויש במספר בחינותיה לאסוף כל ישראל כולם לתוך בית הכנסת אחד, כענין כל ישראל בבית הכנסת בהר הבית או בעזרה ממש, והיינו הדרת מלך ודאי (אור יקר).

<p>ובאפס לאם מחתת רזון! וכד איהו אקדים לבי כנישתא ועמא לא אתיין? לצלאה ולשבחא ליה לקודשא בריך הוא כדין כל ההוא שלטנותא דלעילא וכל אינון ממנן ומשריין עלאין כלהו אתברו (ס"א אתעברו) מההוא עלויא דמתתקני בתקוני ההוא מלך</p>	<p>ובאפס לאם מחתת רזון וכשהוא מקדים לבית הכנסת והעם לא באים להתפלל ולשבח את הקדוש ברוך הוא אז כל אותו שלטון שלמעלה וכל אותם ממונים ומחנות עליונים כולם נשברים (מעברים) מאותו עלוי שמתתקנים בתקוני אותו המלך.</p>
<p>מאי טעמא בגין דבההיא שעתא דישראל לתתא קא מסדרי צלותהון ובעותהון ומשבחן למלכא עלאה כל אינון משריין עלאין מסדריין שבחין ומתתקנן בההוא תקונא קדישא בגין דמשריין עלאין כלהו חברין אינון בישראל לתתא לשבחא לקודשא בריך הוא כחדא למהוי סלוקא דקודשא בריך הוא עילא ותתא כחדא</p>	<p>למה משום שבאותה שעה שישראל למטה מסדרים תפלותיהם ובקשותיהם ומשבחים את המלך העליון כל אותם מחנות עליונים מסדרים שבחים ומתתקנים באותו תקון קדוש משום שכל המחנות העליונים כולם חברים עם ישראל למטה לשבח את הקדוש ברוך הוא כאחד להיות עליתו של הקדוש ברוך הוא מעלה ומטה כאחד.</p>
<p>וכד אינון מזדמנן למהוי חברים בהו בישראל וישראל לתתא לא אתיין לסדרא צלותהון ובעותהון ולשבחא למאריהון כלהו משריין קדישיין שלטנותא עלאה אתברו (ס"א אתעברו) מתקוניהון דהא לא סלקין בסלוקא ולא יכלין לשבחא למאריהון כדקא יאות בגין דשבחי דקודשא בריך הוא אצטריך למהוי כחדא עילא ותתא עלאין ותתאין בשעתא דהא ועל דא מחתת רזון ולא מחתת מלך³</p>	<p>וכשהם מזדמנים להיות חברים עם ישראל וישראל למטה לא באים לסדר תפלתם ובקשתם ולשבח את אדונם כל המחנות הקדושים של השלטון העליון נשברים (מעברים) מתקוניהם שהרי לא עולים בעליה ולא יכולים לשבח את רבונם כראוי משום שבחי הקדוש ברוך הוא צריכים להיות כאחד מעלה ומטה עליונים ותחתונים בשעה אחת ועל זה מחתת רזון ולא מחתת מלך.</p>
<p>ואפילו דלא אסגיאו בבי כנישתא אלא עשרה באינון עשרה מזדמנן משריין עלאין למהוי עמהון חברים מאי טעמא בגין דכל תקוני דההוא מלך אינון בעשרה ועל דא די בעשרה אי לאו אינון יתיר</p>	<p>ואפילו שלא התרבו בבית הכנסת אלא עשרה באותם העשרה מזדמנים המחנות העליונים להיות עמהם חברים למה משום שכל תקוני אותו המלך הם בעשרה ולכן די בעשרה אם אינם יותר.</p>
<p>ותא חזי במשכן מה כתיב ואת המשכן תעשה עשר יריעות⁴ עשר בגין דתקונא דמשכנא (נ"א דשכינתא)⁵ בעשרה איהו⁵ למהוי כדקא יאות עשר מאי טעמא עשר ולא</p>	<p>ובא וראה במשכן מה כתוב ואת המשכן תעשה עשר יריעת עשר משום שתקון המשכן (השכינה) הוא בעשרה להיות כראוי עשר למה עשר ולא עשרה</p>

1

2 היינו שהגיע עונת התפלה ולא נמצא שם אפילו אחד שהקדים לבא שהוא מעביר כעסו כאומרם ואין איש (אור יקר).

3 פירוש רזון הם שרים של מעלה מלשון ורזוני יחוקקו צדק, ומלך דקרא היא מלכות שנק' מלכא משיחא (אור יקר).

4 הענין הוא כי הנה בסוד פטום הקטורת ביארנו ענין אחד עשר סמנין אשר בו שהם בחינת הקליפה אשר יש בה עשר ספירות בקליפ' ובתוכן יש כח אחד של קדושה המחיה אותם אמנם איננה מצטרפת עמהם ולכן נקראים עשתי עשר כי איננה מחוברת בהם. ונמצא שהיותם נמנין בחשבון יתר אדרבה גרעון הוא להם כי אינם מצטרפים עמהם אבל בקדושה אינו כן כי הנקודה אשר מחיה אותם בין בעשר ספיר' דעשיה ובין ב"ס דבריאה כו' הנה היא נכללת ודבוקה עמהם ולכן היא והם נכנסין במנין עשרה בלבד ונמצא כי גריעות מספרם הוא עילוי ושבח להם (שער מאמרי רשב"י).

5 פירוש תיקון של המלכות הנק' משכן ע"י עשר ספירות דבריאה שהם היכלותיה וכסא דילה וכמ"ש בסמוך ושיעור הכתוב ואת המשכן וכו' שהיא מלכות. תיקונה ע"י י"ס דבריאה (מ"מ).

<p>עשרה אלא עשר בכל אתר איהו בלא שכינתא דלאו איהי בחושבנא כגוונא דא (מ"ב ז כח) עומד על שני עשר בקר שכינתא לאו איהי בחושבנא דהא איהי קיימא לעילא דכתיב (שם) והים עליהם מלמעלה ובאלין דוכתי דרמיזי לרזא דלעילא דחסר מנהון (ס"א ה')¹ הא שכינתא יתיר על ההוא חושבנא דלאו איהי בחושבנא²</p>	<p>אלא עשר בכל מקום הוא בלי שכינה שאינה בחשבון כגון זה (מלכים א ז) עמד על שני עשר בוקר השכינה אינה בחשבון שהרי היא עומדת למעלה שכתוב והים עליהם מלמעלה ובמקומות הללו של רמזים לסוד שלמעלה שחסר מהם (ה') הרי שכינה יתרה על אותו חשבון שאינה בחשבון.</p>
<p>לספרא אחרא יהבי חושבנא יתיר³ ואיהי במניינא בגריעו (ד"א לא תימא חושבנא יתיר אלא תוספת את וחושבנא בגריעו) כגון עשתי והא אוקמוה ובכל אתר דאתוון אתוספן כגוונא דא איהו לגריעותא כגון (ש"ב יג כ) האמינון אחיך דסגיא אמנון ובספרא דקדושא גרע את ואיהו תוספת</p>	<p>לצד האחר נותנים חשבון יותר והיא במנין בגריעות(לא תאמר חשבון יותר אלא תוספת אות והחשבון בגריעות) כמו עשתי והרי פרשה ובכל מקום שנוספות אותיות כגון זה זה לגריעות כמו האמינון אחיך שמספיק אמנון ובצד הקדושה גורע אות והיא תוספת.</p>
<p>רבי חייא פתח ואמר (תהלים קד ג) עושה אור בשלמה נוטה שמים כיריעה האי קרא אוקמוה דכד ברא קודשא בריך הוא⁴ עלמא⁵ אתעטף בההוא אור קדמאה וברא ביה שמים⁶</p>	<p>רבי חייא פתח ואמר עטה אור כשלמה נוטה שמים כיריעה פסוק זה פרשוהו שכשברא הקדוש ברוך הוא את העולם התעטף באותו אור קדמון וברא בו שמים.</p>
<p>ותא חזי אור וחשך (ד"א לאו) כחדא הוו אור מספרא דימינא וחשך מספרא דשמאלא מאי עבד קודשא בריך הוא שתף לון כחדא וברא מנהון שמים מאי שמים אש ומים שיתפן כחדא ועביד שלם בינייהו וכד אתכלילו כחדא ומתח לון כיריעה מתח לון ועביד מנהון את ו' ודא אקרי יריעה יריעות⁷ דהא את דא אתפשיט מניה נהירו ואתעבידו יריעות הדא הוא דכתיב ואת המשכן תעשה עשר יריעות</p>	<p>ובא וראה אור וחשך (לא) היו כאחד אור מצד הימין וחשך מצד השמאל מה עשה הקדוש ברוך הוא שתפם כאחד וברא מהם שמים מה זה שמים אש ומים שתפם כאחד ועשה שלום ביניהם וכשנתקנו כאחד ומתח אותם מתח אותם כיריעה ועשה מהם אות ו' וזו נקראת יריעה יריעות שהרי מאות זו התפשט אור ונעשו יריעות זהו שכתוב ואת המשכן תעשה עשר יריעות.</p>
<p>ושבע רקיעין⁸ אינון מתיחין גניזין בגניזו עלאה כמה דאוקמוה וחד רקיעא דקיימא עליהו⁹ וההוא רקיע לית ביה גוון ולית ליה</p>	<p>ושבעה רקיעים הם מתוחים גנוזים בגניזה עליונה כמו שבארוה ורקיע אחד שעומד עליהם ולאותו רקיע אין צבע</p>

¹ פי' כגון הכא דכתיב עשר יריעות וחסר ה' דלא כתיב עשרה (מ"מ).

² ריג ע"א רלג ע"ב פנחס רכט ע"א (הערת הזהר).

³ כל אותו הארת הקדושה אשר עליו הוא תלוי ובו הוא מתקיים הנה אינו ניכר בו כלל, והוא עומד עליו רק מלמעלה ומסביב ובסוד (יחזקאל א ד) ונוגה לו סביב, כמ"ש בפ' יתרו (סט ע"א) וע' פ' תרומה (קסד ע"ב) ובע"ח (שער המלכים פ"י) (דע"ה ח"ב מט ע"ג ועיי"ש צב ע"ד).

⁴ בינה (מ"מ).

⁵ עולם האצילות (מ"מ). פנחס רמה ע"ב (הערת הזהר).

⁶ פירוש בינה נתעטפה בחסד ראשון והוציאה ה"ק כדי שיהיו כולם נוטים אל החסר וכמ"ש הרב בליקוטים (מ"מ).

⁷ פי' שהזעיר נק' יריעה על שהוא ו'. ונק' יריעות ע"ש י"ס דידיה שנתפשטו הה"ד ואת המשכן וכו'. פירוש זאת המשכן שהיא מלכות תיקונה ע"י י"ס דזעיר הנק' עשר יריעות וזה פי' אחר הפך מ"ש לעיל (מ"מ).

⁸ פירוש ז"ק דזעיר (מ"מ).

⁹ בינה (מ"מ).

<p>אתר באתגליא ולא קיימא לאסתכלא ביה (ס"א אלא בסוכלתנו) והאי רקיע איהו גניז ונהיר לכלהו ונטיל לון במטלניהון כל חד וחד כדקא חזי ליה אלא קיימא בסוכלתנו</p>	<p>ואין לו מקום בגלוי ולא עומד להתבונן בו (אלא בתבונה) והרקיע הזה גנוז ומאיר לכלם ומסיע אותם למסעיהם כל אחד ואחד כראוי לו אלא עומד בהשכל.</p>
<p>מהאי רקיע ולהלאה לית מאן דידע וישגיה ויש לאדם לסתם פיו ולא לדבר ולהתבונן בהשכל מי שיסתכל חוזר לאחור שאין מי שיכול לדעת.</p>	<p>מהרקיע הזה והלאה אין מי שידע וישגיה ויש לאדם לסתם פיו ולא לדבר ולהתבונן בהשכל מי שיסתכל חוזר לאחור שאין מי שיכול לדעת.</p>
<p>עשר יריעות אינון² דאינון עשרה רקיעין ומאן אינון יריעות דמשכנא דאינון עשר וקיימן למנדע לחכימי לבא מאן דינדע בהו אסתכל בחכמתא סניא וברזין דעלמא ואסתכל</p>	<p>עשר יריעות הן שהם עשרה רקיעים ומי הם יריעות המשכן שהן עשר ועומדות להודע לחכמי הלב מי שידע בהן מסתכל בחכמה רבה ובסודות של העולם ומסתכל</p>
<p>קסה/א</p>	
<p>לעילא בההוא אתר דכל חד וחד אתדבק ביה בר תרין אינון דקיימן בימינא ובשמאלא ואינון גניזין בהדי שכינתא</p>	<p>למעלה באותו מקום שכל אחד ואחד נדבק בו פרט לשני אלה שעומדים בימין ובשמאל והם גנוזים עם השכינה.</p>
<p>רבי יוסי אמר תשע רקיעין אינון ושכינתא איהי עשיראה דאי תימא בגין דכתיב עשר בר משכינתא איהו אי הכי שכינתא חד סרי איהי דקיימא על עשר³ אלא ודאי תשע אינון ואינון תשע יומין שבין ראש השנה ליום הכפורים ואיהי עשיראה כגוונא דא משכן איהו עשר יריעות</p>	<p>רבי יוסי אמר תשעה רקיעים הם ושכינה היא עשירית שאם תאמר בשביל שכתוב עשר הוא חוץ מהשכינה אם כך השכינה היא אחת עשרה שעומדת על עשר אלא ודאי שתשע הן והם תשעה ימים שבין ראש השנה ליום הכפורים והיא העשירית כמו זה המשכן הוא עשר יריעות.</p>
<p>אינון עשר רקיעין⁴ רוא דרוזין דלא אתמסר בר לאינון דידעי חכמתא וכלא איהו ברזין דבוצינא קדישא דאיהו גלי רוא דכל רקיעא ורקיעא ואינון שמשין דמשמשי בכל חד וחד שבע רקיעין אינון לעילא שבע רקיעין אינון לתתא⁵ כגוונא דלעילא שבע רקיעין אינון</p>	<p>אותם עשרה רקיעים סוד הסודות שלא נמסר רק ליודעי החכמה והכל הוא בסודות של המנורה הקדושה שהוא גילה סוד כל רקיע ורקיע והם שמשים שמשמשים בכל אחד ואחד שבעה רקיעים הם למעלה ושבעה רקיעים הם</p>

¹ פירוש למעלה מהבינה אין שם ידיעה והשגה (מ"מ).

² פי' י"ס דזעיר ופירוש יריעות דמשכנא שמתקנים המלכות (מ"מ).

³ פי' שקיומה והעמדתה על י"ס דז"א (מ"מ).

⁴ פירוש לפי שלמעלה אמר ר' יהודה דמדכתיב עשר ולא עשרה לומר שאין השכינה במנין וז"ל שם בדף קס"ד ע"ב, עשר מ"ט עשר ולא עשרה אלא בכל אתר איהו בלא שכינתא דלאו איהו בחשבנא. בא עתה ר' יוסי לומר שאינם כי אם ט' והשכינה היא עשירית דאי תימא בגין דכתיב עשר בר משכינתא איהו פירוש כיון שלא נאמר עשרה וכדברי ר' יהודה אי אפשר שאם כן נמצאות השכינה לחד סרי דקיימא על עשר. וזה א"א דהא לא קיימת אלא על י"ב והיא ה"ג. כמ"ש ר' יהודה עצמו לעיל דעומד על י"ב בקר שכינתא לאו איהו בחשבנא דהא איהו קיימא לעילא כדכתיב והים עליהם מלמעלה. וזמ"ש דקיימא על עשר. אלא ודאי תשע אינון ואינון תקוניה שהיא עומדת עליהם כדפריש ר' יהוד'. אלא הספירו' עצמן שהם במלכות והם הם התשעה יומין שבין ר"ה ל"ה העולים לקבל אורה מבינה כל יום ויום והיא העשירית בעלותה לקבל אורה מבינה ותאיר אל עבר פניה ותהיה כאמה בתה בסוד יום הכפורים ונז' בזהר בכמה מקומות כגוונא דא משכן איהו עשר יריעות כלול מ"ס וגם זה שלא כדברי מורי הרמ"ק ז"ל (שער מאמרי רשב"י), ועי' זהר הרקיע.

⁵ פי' ז"ק של מלכות (מ"מ).

<p>דבהו ככביא ומזלי לאנהגא עלמא דא כפום ארחה כמה דאצטריך ליה</p>	<p>למטה כדוגמא שלמעלה שבעה רקיעים הם שבהם כוכבים ומזלות להנהיג העולם הזה כפי דרכו וכמו שצריך לו.</p>
<p>בכלהו שביעאה עדיף² בר תמינאה³ דקא מדבר לכלהו וקיימא על כלהו כתיב (תהלים סח ה) סלו לרוכב בערבות מאן רוכב בערבות ומאן אינון ערבות⁴ אלא ערבות דא רקיעא שביעאה⁵ אמאי אתקרי ערבות על דאיהו כליל מאשא ומיא כחדא מסטרא דדרום ומסטרא דצפון ואיהו מעורב מתרין סטרין</p>	<p>בכלם השביעי עדיף חוץ מן השמיני שמנהיג את כולם ועומד על כולם כתוב סלו לרכב בערבות מי רוכב בערבות ומי הן הערבות אלא ערבות זה הרקיע השביעי ולמה נקרא ערבות על שהוא כלול מאש ומים כאחד ומצד הדרום ומצד הצפון והוא מערב משני צדדים.</p>
<p>ואי תימא אי הכי שתי ערבות דקא מתחברן בלולב ותנינן ערבות הדא הוא דכתיב סלו לרכב בערבות אי הכי מאן יהיב ירכין בגופא או גופא בירכין דהא דא עביד פרין ואיבין ודא לא עביד⁶ פרין ואיבין</p>	<p>ואם תאמר אם כך שתי הערבות שמתחברות בלולב ושנינו ערבות זהו שכתוב סלו לרכב בערבות אם כך מי נותן ירכים בגוף או גוף בירכים שהרי זה עושה פרות ונצנים וזה לא עושה פרות ונצנים.</p>
<p>אלא ודאי בלא הוא רוא דערבות דבלולב אינון ערבות דבלולב חד אש וחד מים ברוא דא דכלהו ואיהו שביעאה איהו אש ומים כליל כחדא ברוא חדא ובגין דערבות איהו רוא כללא דכלהו שית⁷ אחרנין איהו רוא דרתיכא עלאה⁸ וקודשא בריך הוא אתרעי בהאי רקיע⁹ יתיר מכלהו רקיעין ותיאובתיה תדיר לאתקנא לההוא רקיעא בשפירו עלאה ועל דא סלו לרכב בערבות לההוא דרכב בערבות ומאן איהו ההוא רקיע טמיר וגניז דקיימא על גבי חיותא דאיהו רכב בערבות</p>	<p>אלא ודאי שהכל הוא סוד של ערבות שבלולב אותם ערבות שבלולב אחד אש ואחד מים בסוד הזה של כולם והוא שביעי הוא אש ומים כלולים כאחד בסוד אחד ומשום שערבות הוא סוד הכלל של כל ששת האחרונים הוא סוד המרכבה העליונה והקדוש ברוך הוא רוצה ברקיע הזה יותר מכל הרקיעים ותשוקתו תמיד לתקן אותו הרקיע ביפי עליון ועל זה סלו לרכב בערבות לאותו שרוכב בערבות ומיהו אותו הרקיע טמיר וגנוז שעומד על גב החיות שהוא רוכב בערבות.</p>
<p>ועלוז לפניו¹⁰ מלפניו לא כתיב אלא לפניו¹¹ דהא לית מאן¹² דינדע ביה כלום אבל</p>	<p>ועלוז לפניו לא כתוב מלפניו אלא לפניו שהרי אין מי שידע בו כלום אבל לפניו מי שנכנס אצל הרקיע הזה צריך</p>

¹ פי' ז' רקיעים שבעולם הזה (מ"מ).

² חסד (רח"ו).

³ בינה (רח"ו).

⁴ אמר ג"כ הגר"א בספד"צ (פרק א בד"ה בראשית ברא שית עלייהו ח ע"א) כי זהו הענין מה שהבינה נחשב מכלל הז' היכלות, והיא היכל הז' כמ"ש בתיקונים (ריש תיקון יא כז ע"א) כי הו"ק הם שית היכלין ואימא עלאה איהו היכלא שביעאה, וכן בשבע רקיעין שהם: וילון, רקיע, שחקים, זבול, מעון, מכון, ערבות⁴, הוה ערבות בינה וכמ"ש ג"כ בהגהות מהרח"ו בזוה"ק (שמות י ע"ב), וע' דרושי אב"ע (פרק א מהד' פרקים אחרונים) וזוה"ק תרומה (קסה ע"א) (כללים ח"ב נב ע"ב).

⁵ כי הז"א מתחיל מחסד ואימא רוכבת בו בסוד רוכב שמים (רח"ו).

⁶ קסט ע"ב (הערת הזהר).

⁷ ז"א בכללו קרוי כן (רח"ו).

⁸ פי' ז"א כסא לבינה (מ"מ).

⁹ פי' בינה חפצה ותאוותה לתקן ז"א (מ"מ).

¹⁰ קע ע"ב (הערת הזהר).

¹¹ עי' ע"ח שער טו פרק ג: בינה נקרא מלפני ה' שהוא יותר פנימי מן הו"ה, אבל המלכות נקרא לפני ה' שהוא לפניו של הת"ת, ועי' עוד זהר תרומה קע ע"ב.

¹² פי' אבא שהוא מלפני הבינה (מ"מ).

<p>לפניו מאן דעייל לקמיה דהאי רקיע אצטריך למיעל בחדוה¹ ולא בעציבו כלל בגין דהאי רקיעא גרים² דתמן לא שריא³ עציבו⁴ ורוגז כלל⁵ דהא תמן כלא איהו בחדוה</p>	<p>להיכנס בשמחה ולא בעצב כלל משום שהרקיע הזה גורם ששם לא שורה עצב ורגז כלל שהרי שם הכל בשמחה.</p>
<p>ועל דא כהן גדול⁶ דקיימא לקמיה⁷ לא הוה עאל לבי קודשא בר בחדוה⁸ ולאחזאה חדוה דהא אתרא גרים ועל דא כתיב⁹ (שם ק ב) עבדו את יהו"ה בשמחה באו לפניו ברננה דהא אצטריך דלא לאחזאה בה עציבו¹⁰</p>	<p>ועל זה כהן גדול שעומד לפניו לא היה נכנס לבית הקדש רק בשמחה ולהראות שמחה שהרי המקום גורם ועל זה כתוב עבדו את ה' בשמחה באו לפניו ברננה שהרי צריך שלא להראות בו עצב.</p>
<p>ואי תימא¹¹ אי הכי האי מאן דאיהו בצערא ובדוחקא דלא יכיל למחדי לביה ומגו דוחקיה אית ליה למתבע רחמי¹² קמי מלכא עלאה¹³ אי הכי לא יצלי צלותא כלל¹⁴ ולא ייעול בעציבו כלל דהא לא יכיל למחדי לביה ולאעלא קמיה בחדוה מאי תקונא אית ליה להאי בר נש</p>	<p>ואם תאמר אם כך מי שהוא בצער ודחק שלא יכול לשמח את לבו ומתוך דחקו יש לו לבקש רחמים לפני המלך העליון אם כך לא יתפלל תפלה כלל ולא יכנס בעצב כלל שהרי לא יכול לשמח את לבו ולהיכנס לפניו בשמחה מה התקון שיש לאדם הזה.</p>
<p>אלא ודאי הא תנינן כל תרעין ננעלו ואסגירו ותרעין דדמעין¹⁵ לא אסגירו ולית דמעה אלא מגו צערא ועציבו וכל אינון דממנן על אינון תרעין כלהו מתברין גזיזין ומנעולין¹⁶ ועיילין אינון דמעין וההיא צלותא עאלת קמי מלכא קדישא¹</p>	<p>אלא ודאי הרי שנינו כל השערים ננעלו ונסגרו ושערי דמעות לא נסגרו ואין דמעה אלא מתוך צער ועצב וכל אותם הממנים על אותם השערים כולם משברים חתיכות קשות ומנעולים ומכניסים אותן דמעות ואותה תפלה</p>

¹ מפני שהיא הבינה בעלת השמחה ודאי, והיא רחמים ממתקת הדינים ומהפכן לשמחה, וזהו סוד ועבד הלוי הוא ואם ח"ו יעורר עציבות שהעצבות הוא ענין הדין, ואם ח"ו יכנס כאן בעצבות יעורר הדין במקום שאין ראוי (אור יקר).

² שהעבודה אליו תהיה בשמחה (אור יקר).

³ הן אמת שעיקר התעוררות הדין משם, אבל אין הענין בו מצד עצמו אלא מצד מקור הגבורה שבו, אבל בו בעצמו לא שריא אל אמתעורר ממנה (אור יקר).

⁴ בכל המדות למטה נאחז הדין, מפני שאברהם יצא ממנו קליפת ישמעאל וכו', אמנם מהבינה ולמעלה אין דין ולא קליפה ולא רוגז נאחז, וזה הנכנס שם בעציבות ח"ו פוגם המדה הזו (אור יקר).

⁵ וא"ת והא אמרינן האי נהרא אע"ג דאיהו רחמי דינין מתערין מינה וכו' (אור יקר).

⁶ הענין שהבינה הוא היכל קדש הקדשים כדפי' וכהן גדול הוא מיכאל שאר החסד שוה אעומד בהיכל הרצון (אור יקר).

⁷ במדות חסד לפני הבינה (אור יקר).

⁸ ולכך לא היה מתודה אלא בחוץ ובהכנסו פנימה ברחמים בשמחה, ולכך שם תפלתו קצרה (אור יקר).

⁹ עם היות שאמר עבדו את ה' עם היות שמורה שם זה על ת"ת, אינו אלא על"ד כתיב על הבינה, שגם בה יצדק שם ה' בשמחה שתעוררו כנגד הבינה שמחה (אור יקר).

¹⁰ ח"ו שהוא פוגם ומעורר הדינים משורשם (אור יקר).

¹¹ הענין שהבקשות מלמעלה הם כל ענין וענין בספירה ידועה, וכענין חנה דכתיב ותתפלל חנה על ה' ופי' על ה' אל מדת הבנים משום דלאו בזכותא תליא אלא במזלא ולפעמים יהיה חשוך בנים כחנה דכתיב ובכה תבכה והנה מתוך צערו מתפלל, שאם תאמר ישמח ואח"כ יתפלל אי אפשר (אור יקר).

¹² וענין בקשתו אפשר שיהיה בני חיי ומזוני שהוא למעלה (אור יקר).

¹³ אם כן מה יעשה (אור יקר).

¹⁴ מפני שבהזכירו צערו בתפלתו לא יעמוד לבו שלא יצטער (אור יקר).

¹⁵ עי' זהר ח"א רכג ע"א בענין לאה.

¹⁶ ובכח הבינה כולהו מתברין מנעולין משאר השערים, כדי שיכנס עד שערי דמעה, שאין שערי דמעה השערים הראשונים, שהרי שערי דמעה פנימיים הם, וכל מה שבין האדם ועד שערי דמעה הם נעולין אלא שבהיות האדם שופך דמעה, מיד כח שערי דמעה שהם למעלה, יורד ופותח כל השערים כדי שיכנסו דמעותיו דרך השערים עד למעלה, וכן בהיכלות יש שערים ידועים לשערי דמעה (אור יקר).

<p>כדין ההוא אתר² אית ליה דוחקא מההוא עציבו³ ודוחקא דההוא בר נש כמה דאת אמר (ישעיה סג ט) בכל צרתם לא⁴ צר⁵ תיאובתיה דההוא עלמא עלאה⁶ לגבי האי אתר⁷ כדכורא דתיאובתיה תדיר לגבה דנוקבא⁸ כד מלכא עאלק⁹ לגבי מטרוניתא¹⁰ אשכח לה בעציבו כדין כל מה דאיהי בעאת¹¹ בידהא אתמסר¹² וההוא בר נש¹³ וההיא עלותא לא אהדר בריקניא¹⁴ וקודשא בריך הוא חיים</p>	<p>נכנסת לפני המלך הקדוש. ואז לאותו מקום יש דחק מאותו עצב ודחק של אותו אדם כמו שנאמר בכל צרתם לא (לו) צר תשוקת אותו העולם העליון למקום הזה כזכר שתשוקתו תמיד אל הנקבה כשנכנס המלך למלכה ומוצא אותה בעצב אז כל מה שהיא רוצה נמסר בידיה ואותו אדם ואותה תפלה לא חוזרת ריקם והקדוש ברוך הוא חס</p>
<p>קסה/ב</p>	
<p>עליה¹⁵ זכאה חולקיה דההוא בר נש דאושיד דמעין קמי קודשא בריך הוא בצלותיה¹⁶</p>	<p>עליו אשרי חלקו של אותו אדם ששופך דמעות לפני הקדוש ברוך הוא בתפלתו.</p>
<p>כגוונא דא בשבת מאן דיתיב בתעניתא בשבת¹⁷ מגו צעריה אחזי עציבא ובשבת שלטא ההוא רקיעא עלאה¹⁸ ההוא דאתחזי</p>	<p>כמו זה בשבת מי שיושב בתענית בשבת מתוך צערו מראה עצב ובשבת שולט אותו רקיע עליון אותו שנראה</p>

¹ היינו הת"ת מצד הבינה, מלכא, ומצד החכמה קדישא (אור יקר). פי' בינה (מ"מ).
² מלכות שהיא בוכה תמיד והיא בעלת הדמעה (אור יקר). מלכות (מ"מ).
³ מפני שכל איזה עוני שבאדם וחסרון מצדה ואם האדם מתגאה ומתגבר ואינו בוכה ואינו נכנע אינו בה ואינה משתתפת בצרתו ואם האדם בוכה ומצטער מיד היא מצטערת עמו ומצר בצרתו (אור יקר).
⁴ נראה שהמכוון על הקרי לו בו' (הערת הזהר).
⁵ תימא מאי ראיא, דאלו התם לו צר לוא"ו צר, או לא צר לאלף צר, ועוד צרתם כתיב לא בכייתם ועוד בכל צרתם בכל אי זו צרה לזה נראה לי דלא מייתי ראיא אלא סתם שיש צער גבוה בצער הדיוט ומרבים לאיזה צער ליחיד בבכיה קא מייתי ראיא, אמנם התם ברבים ולמעלה בלא בכיה והכא ביחיד בבכיה צרה המגעת למלכות (אור יקר).
⁶ פי' בינה (אור יקר, מ"מ).
⁷ מלכות המתמרמרת בצרת השופך דמעה בתפלה (אור יקר). מלכות (מ"מ).
⁸ דחלק הזכר היא הבינה שהרי לענין הזווג תפארת גופא, ג"ר רישא, ואין זווג פחות מכל הספירות יחד (אור יקר).
⁹ והיינו טעם השמעת תפלה, שעם היות שאינו ראוי כיון שהשכינה מצירה עמו מיד יענוהו (אור יקר).
¹⁰ ור"ל כשהבינה נכנסת אצל המלכות לתקנה, מוצאה אותה עצבה ואזי הבינה חייס על ההוא בר נש א"נ י"ל כד מלכא וכו' היינו כשנכנס הז"א אצל המלכות ונה"י דאימא בתוכו, נמאצ כאלו הבינה היא שנכנסה (מ"מ).
¹¹ אפילו לזה שאינו הגון (אור יקר).
¹² והיינו בערכה שהיא עולה בתפלת הדמעות ומתייחדת למעלה (אור יקר).
¹³ לענותו מיד אפשר שלא יענוהו מפני שאין ראוי אותו ענין וכיוצא (אור יקר).
¹⁴ אמנם אפשר שיתעכב הכל לפי מה שהוא הענין (אור יקר).
¹⁵ ובוחר לו צד הטוב ברחמי הקב"ה עליו, שלפעמים שואל מה שאין הגון לו שיזיקוהו ולא יועילוהו (אור יקר).
¹⁶ שעתה שאינה תפלה פרטית לו אלא דרך כלל הוא מזדווג עם השכינה ונזכר בתפלתו עמה זהו מעלה אחרת שהיא צורכי שמים לא צורך עצמו, וזהו מעלתו גדולה שהוא אדרבה מצד בצרת השכינה לא השכינה מצרתו זה מעלה נפלאה (אור יקר).
¹⁷ עי' לקמן רז ע"א, וח"ג פט ע"ב קה ע"א.
¹⁸ בינה (מ"מ). דהם עצבון ומחלוקת, ושבת הוא דרגא דשלמא יום השביעי (בהגר"א על תיקו"ז סד ע"ג). עי' שער הכוונות - דרושי ראש חדש: ברכת ה' היא תעשיר. הנה בפסוק הזה נרמז מעלת יום השבת אפי' על היו"ט והוא כי אפי' ביו"ט יש קצת אחיזה אל החיצונים הנק' עצ"ב בסוד בעצב תלדי בנים כנודע והטעם הוא לפי שכל המועדים הם בחג"ת בלבד ולכן ביו"ט אינו עולה רק עד חג"ת ושם יש אחיזה אל החיצונים כנודע אבל בשבת עולה עד חו"ב אשר אין שם אחיזה אל החיצונים ונמצא כי בעליית' שם אין החיצונים עולים עמה והיא לבדה היא העולה וזהו ברכת ה' היא תעשיר היא למעט החיצונים שאינם

<p>בחדוה ואיהו חדוה וחדי לכלא ההוא דיתבי בעציבו בגין דאיהו שלטא אפיק לההוא בר נש מההוא ענשא דאתגור עליה והא אתמר סלו הבו יקר ורוממו לההוא דרוכב בערבות דאיהו חדוה וחדי כללא רקיעא על גבי היותא בי"ה שמו ודאי דהא בההוא אתר¹ שמא דא אתכליל² ועלו לפניו בגין דלא אצטריך לאחזאה קמיה עציבו כמה דאתמר</p>	<p>בשמחה שהוא שמחה ומשמח לכל אותו שיושב בעצב משום שהוא שולט מוציא את אותו האדם מאותו הענש שנגזר עליו והרי נאמר סלו הבו כבוד ורוממות לאותו שרוכב בערבות שהוא שמחה ומשמח לכל הרקיע שעל גבי החיות בי"ה שמו ודאי שהרי באותו מקום השם הזה נכלל ועלו לפניו משום שלא צריך להראות לפניו עצב כמו שנתבאר.</p>
<p>רבי אלעזר אמר האי קרא הכי אצטריך למימר סלו לרוכב על ערבות³ מאי בערבות ביה שמו ביה הוא מבעי ליה מאי שמו אלא האי קרא על סתימא דכל סתימין עתיקא דכל עתיקין אתמר ההוא דלא אתגליא ולא אתידע כלל דאיהו רוכב בערבות ואי תימא דאיהו אתיא ורכיב ביה אי הכי אף על גב דסתים הוא באתר דא קיימא לאתגליא</p>	<p>רבי אלעזר אמר פסוק זה כך צריך לומר סלו לרכב על ערבות מה זה בערבות ביה שמו ביה הוא היה צריך להיות מה זה שמו אלא פסוק זה על נסתר כל הנסתרים עתיק כל העתיקים נאמר אותו שלא התגלה ולא נודע כלל שהוא רוכב בערבות ואם תאמר שהוא בא ורוכב בו אם כך אף על גב שהוא נסתר במקום הזה עומד להתגלות.</p>
<p>אלא סולו לרוכב בערבות⁴ דא איהו עתיקא דכל עתיקין סתימא דכל סתימין דלא ידיע ובמה איהו רוכב בערבות בי"ה⁵ דאיהו רזא קדמאה דנפיק קמיה (ד"א מניה) ודא איהו שמיה מההוא סתימא דלא ידיע שמא דיליה⁶ הוא י"ה לאו דאיהו הוא אלא איהו הוא בגין ההוא פרוכתא דאתפרסא⁷ ונפיק</p>	<p>אלא סלו לרכב בערבות זהו עתיק של כל העתיקים נסתר כל הנסתרים שלא ידוע ובמה הוא רוכב בערבות בי"ה שהוא סוד קדמון שיצא לפניו (ממנו) וזהו שמו מאותו נסתר שלא ידוע שמו הוא י"ה לא שהוא הוא אלא הוא הוא בשביל שאותה פרכת שנפרסה ויצאה</p>

לוקחים מן העושר והשפע הזה אשר בשבת וביאר למי מיעט מלת היא ואמר שמיעט את החיצו' הנק' עצ"ב שאין להם תוס' קדוש' ביום השבת כמוה וזהו לא יוסיף עצב עמה כי אין אל העצ"ב חלק עמה בתוס' קדושת שבת ונודע כי פסוק זה נדרש במדרשי רז"ל על יום השבת. ועי' עולת תמיד - שער השבת: מ"ש בין קדש לחול לפי שהש"ת הבדיל יום אחד משמחה ותענוג כמ"ש וקראת לשבת עונג, לפי שבו ביום יכולים להשיג החכמה שעם העצבון תמנע ההשגה, וזה היום הוא בין יום הז' לששת ימי המעשה.

¹ בינה (מ"מ).

² שמא דא אתכליל פי' שם י"ה לפי שאבא טמיר וגניז בגו אימא ולכך אימא נק' י"ה (מ"מ).

³ מלת על מורה על הבינה שהיא רוכבת על ז"א אבל בערבות מורה על פרצוף שאינו רוכב על הז"א ממש אלא סמוך לו, ועוד ביה הוא מבין מאי שמו שמורה על א"א שאו"א הנק' י"ה הם שמו (מ"מ).

⁴ סוד מאמר זה הוא על דעת דעתיק המתלבש בתוך רישא דאריך בסוד ההוא אוירא, ועליו כתוב (בראשית א, ג) יהי אור, י"ה אויר, כנזכר בליקוטים ובאוצרות חיים. ולכן נקרא רכב בסוד תלת רישין, כנזכר ברעיא מהימנא בפרשת פנחס דף רמ"ז א' על נהר כב"ר, ונקרא ערבות על שם חו"ג המעורבים בו כנזכר למעלה (קס"ה א'), דערבות אינון אש ומים. ולפי שאינו דעת דעתיק בעצם רק הארה ממנו כנודע, לכן תמה ואמר דאיך יתגלה (רמ"ז).

⁵ פי' סולו לרוכב בערבות שהוא אריך הרוכב על זעיר ומפרש הכתוב האיק אריך רוכב על זעיר והלא הוא בגו א"ו ותירך הכתוב ביה שמו דהיינו באמצעות א"ו אש שהם שם לאריך הוא רוכב על זעיר. לאו דאיהו הוא וכו' החכם השלם כה"ר שלמה עבאדי כר"ו שלוחא קדישא דא"י תר"ב בעוברו דרך פה לודריס אמר לי קבלה בידם שפירושו לא שזעיר נק' י"ה אלא י"ה בג' מילואי יה"א עולה צ"א גי' יה"ה אדנ"י שהוא יה"ה בכתיבתו וקריאתו רומז על ז"ו וכן נק' זעיר י"ה הכוונה י"ה בג' מילואי וז"ש אלא איהו הוא. ועולה אמ"ן וכו' ועיין מ"ש הרמ"ז קרוב לפי' זה (מ"מ).

⁶ ויקרא כט (הערת הזהר).

⁷ ויקרא קכח (הערת הזהר). דהיינו הקרומא המפסיק שם והוא שמו, וכן קרו"ם בגי' שמ"ו. ועוד שסוד תיקון קרומא נתקן מן ת"ת דעתיק שהוא ממש סוד הרקיע, והוא ממש רוכב על (ע"ב) [נ"ה] שה"ס ערבות דלולב. גם נקרא ערבות על שם שמתערב ומתחבר בין למעלה בכתרא עילאה ובין למטה במוחא סתימאה כנזכר באוצרות חיים הנ"ל. ועל שם שתרי"ג מצוות הם סוד חו"ג לכן אמר שכאן סוד כל התרי"ג, והוא

<p>מקמיה אבל האי פרוכתא איהו שמו ודא איהו רתיכא דיליה¹ ולא אתידע כלל</p>	<p>מלפניו אבל הפרכת הזו היא שמו וזוהי מרכבתו ולא נודע כלל.</p>
<p>ודא איהו שמו הגדול בנין דאית שמיה דלאו איהו כל כך גדול² כהאי אף על גב דאית ביה תוספת אתוון דא איהו שמא רבא³ ועל דא כהאי שמא אנן מפיקין אמן דאיהו מניה כהאי אזלא אמן בכל זמנא ובשמא אחרא לאו הכי</p>	<p>וזהו שמו הגדול משום שיש שמו שאינו כל כך גדול כמו זה אף על גב שיש בו תוספת אותיות זהו השם הגדול ולכן בשם הזה אנו מוציאים אמן שהוא ממנו בזה הולך אמן בכל הזמן ובשם אחר לא כך.</p>
<p>אמן יהא שמיה רבא מברך דכד האי שמא אתתקן כללא איהו בשלימו וכל עלמין חדאן בחדו כהאי שמא כלילין עלאין ותתאין כהאי שמא כלילין שית מאה ותליסר פקודי אורייתא דאינון כללא דכל רזין עלאין ותתאין כללא דעלמא דדכורא לעילא וכללא דעלמא דנוקבא לתתא</p>	<p>אמן יהא שמיה רבא מברך שכאשר השם הזה מתתקן הכל בשלמות וכל העולמות שמחים בשמחה בשם הזה כלולים עליונים ותחתונים בשם הזה כלולים שש מאות ושלוש עשרה מצוות של התורה שהן הכלל של כל הסודות העליונים והתחתונים הכלל של עולם הזכר למעלה והכלל של עולם הנקבה למטה.</p>
<p>וכלהו פקודין כלהו שייפין ואברין לאתחזאה בהו רוא דמהימנותא מאן דלא ישגה ולא אסתכל ברזין דפקודי אורייתא לא ידע ולא אסתכל היך מתתקנן שייפין ברוא עלאה שייפין דנופא כלהו מתתקנן על רוא דפקודי אורייתא ואף על גב דאית שייפין דאינון רברבין ועלאין כלהו זעירין ורברבין אי אתנטיל חד מנייהו אפילו זעירא דבר נש אקרי מאריה דמומא כל שכן וכל שכן ההוא דגרע אפילו חד פקודא מאינון פקודי אורייתא דאטיל מומא באתר דלא אצטריך</p>	<p>וכל המצוות כולן פרקים ואיברים להראות בהן את סוד האמונה מי שלא ישגיח ולא יתבונן בסודות של מצוות התורה לא ידע ולא יתבונן איך מתקנים האיברים בסוד עליון כל איברי הגוף מתקנים על הסוד של מצוות התורה ואף על גב שיש איברים שהם גדולים ועליונים כולם קטנים וגדולים אם נטל מהם אחד אפילו הקטן ביותר של האדם הוא נקרא בעל מום כל שכן וכל שכן אותו שפוגם אפילו מצוה אחת מאותן מצוות התורה שמטיל מום במקום שלא צריך.</p>
<p>תא חזי מה כתיב (בראשית ב טז) ויקח יהוה אלהים את האדם ויניחהו בגן עדן לעבדה ולשמרה⁴ ותנינן לעבדה ולשמרה אלן קרבנין וכלא חד אבל דא רוא דפקודי</p>	<p>בא וראה מה כתוב ויקח ה' אלהים את האדם ויניחהו בגן עדן לעבדה ולשמרה ושנינו לעבדה ולשמרה אלו קרבנות והכל אחד אבל הסוד הזה של</p>

שידוע כי י"ה בג' מילואין נדרש לכתר שהם תר"ך אותיות שבדברות שה"ס תר"ג מצוות וז' דרבנן, ולכן הזכיר סוד אמ"ן שידוע שהוא גי' ג' מילואין, ואולי שהוא כנגד תלת רישין, וידוע שהם ג' פעמים או"ר בגי' כת"ר ע"ה, ועיין היטב בדרוש תלת רישין עם הגהותיו ומובטחני שתבין דברי בעצם. גם נוכל להוסיף שג' ספירות כח"ב הם בסוד י"ה וכל מלכות הוא בסוד י"ה ועתיק הוא מלכות דא"ק, וגם כל חכמה סוד י"ה והוא אורא יתיב על חכמתא סתימאה (כנזכר) [כנודע]. ועוד דהאי דעת הוא סוד נשמה כנזכר באוצרות חיים הנ"ל (רמ"ז). בינה ואבא גניז בתוכה (מ"מ).

¹ פי' שאר"א הם כסא לא"א (מ"מ).

² מלכות הנקרא אדנ"י (מ"מ)

³ פי' שם י"ה הוא הגדול (מ"מ)

⁴ הגילוי דכל התורה כולה רק באורה אשר באצילות, אשר עליה אמרו (עבר"ז ג' ע"ב) שהקב"ה יושב ועוסק בתורה, והוא היה ג"כ עבודת אדה"ר קודם החטא, כי אלולא החטא היה ניתן התורה כולה לאדה"ר, וזהו שנאמר (בראשית ב טו) ויניחהו בגן עדן לעבדה ולשמרה, והתורה דאצילות היא כולה על סוד היחוד לייחד הנאצלים זה בזה, וכולם בא"ס ביחודא שלים (ע' זוה"ק מקץ קצט ע"ב ותרומה קסה ע"ב ואתחנן רסג ע"א ברע"מ שם). וזהו ג"כ סוד עבודת הספי' שאמר הראב"ד בספר יצירה פ"ב משנה א' (הקדו"ש לב ע"ב).

<p>אורייתא לעבדה אלין רמ"ח שיפין עלאין ולשמרה אלין תלת מאה ושתין וחמש שיפין תתאין אלין עלאין דזכור ואלין תתאין דשמור וכלא חד</p>	<p>מצוות התורה לעבדה אלו רמ"ח איברים עליונים ולשמרה אלו שלש מאות וששים וחמשה איברים תחתונים אלה העליונים של זכור ואלה התחתונים של שמור והכל אחד.</p>
<p>זכאה איהו מאן דזכי לאשלמא לון פקודין דאורייתא גרים לבר נש לאשלמא רוחיה ונשמתיא בהאי עלמא ובעלמא דאתי אורייתא מזכה לבר נש לאחסנא תרין עלמין עלמא דא ועלמא דאתי כל מאן דאשתדל באורייתא אשתדל בחיים חיים בהאי עלמא וחיים בעלמא דאתי אשתזיב מכל עונשין בישין דלא יכלין לשלמא עליה אי באשתדלותיה הכי כל שכן מאן דעביד עובדא</p>	<p>אשרי מי שזוכה להשלים אותם מצוות התורה גורמות לאדם להשלים רוחו ונשמתו בעולם הזה ובעולם הבא התורה מזכה את האדם לרשת שני עולמות עולם הזה ועולם הבא כל מי שמשתדל בתורה משתדל בחיים חיים בעולם הזה וחיים בעולם הבא נצול מכל העונשים הרעים שלא יכולים לשלט עליו אם בהשתדלות כך כל שכן מי שעושה מעשה.</p>
<p>רבי חייא ורבי אבא שרו בבי אושפיזיהו קמו בפלגות ליליא</p>	<p>רבי חייא ורבי אבא היו שרויים בבית מארחהם וקמו בחצות הלילה</p>
<p>קס"א</p>	
<p>לאשתדלא באורייתא ברתיה דאושפיזיא קמת ואנהירת לון שרגא ולבתר קימת אבתרייהו למשמע מלין דאורייתא</p>	<p>להשתדל בתורה בת המארח קמה והאירה להם נר ואחר כך עמדה אחריהם לשמע דברי תורה.</p>
<p>פתח רבי יוסי ואמר (משלי ו' כג) כי נר מצוה ותורה אור ודרך חיים תוכחות מוסר כי נר מצוה כל מאן דאשתדל בהאי עלמא באינון פקודין דאורייתא אתסדר קמיה בכל פקודא ופקודא חד שרגא לאנהרא ליה בההוא עלמא ותורה אור מאן דאתעסק באורייתא זכו לההוא נהורא עלאה דאדליקת שרגא מניה דהא שרגא בלא נהורא לא כלום נהורא בלא שרגא אופ הכי לא יכיל לאנהרא אשתכח דכלא דא לדא אצטריך² אצטריך עובדא לאתקנא שרגא ואצטריך למלעי באורייתא לאנהרא שרגא זכאה איהו מאן דאתעסק בה בנהורא ובשרגא</p>	<p>פתח רבי יוסי ואמר (משלי ו') כי נר מצוה ותורה אור ודרך חיים תוכחות מוסר כי נר מצוה כל מי שמשתדל בעולם הזה באותן מצוות התורה מסתדר לפניו בכל מצוה ומצוה נר אחד להאיר לו באותו העולם ותורה אור מי שמתעסק בתורה זוכה לאותו אור עליון שנדלק ממנו הנר שהרי נר בלי אור אינו כלום אור בלי נר אף כך לא יכול להאיר נמצא שכלם צריכים זה את זה צריך מעשה לתקן הנר וצריך ללמד תורה להאיר הנר אשרי מי שמתעסק בה באור ובנר.</p>
<p>ודרך חיים תוכחות מוסר³ ארח חיים לאעלא ביה לעלמא דאתי⁴ אינון תוכחות⁵</p>	<p>ודרך חיים תוכחות מוסר דרך חיים להיכנס בה לעולם הבא אותן תוכחות</p>

¹ פירוש ע"י המצוה מתקן בחינת א' מהמלכות הנקרא נר ושיעור הפסוק כי נר מצוה על ידי המצוה מתקן הנר שהי' המלכות. ותורה אור ע"י התורה מושך אור לנר הנזכר (מ"מ).
² העושה יתגלגל ללמוד, והלמד יתגלגל לעשות, ויצטרכו זה לזה אמנם העושה והלמד יחד שלם. והנה שניהחלקים האלו הם עשה טוב (אור יקר).
³ וחלק סור מרע אמר "ודרך חיים תוכחת מוסר", הנה חלק המעשה הוא מה שצריך האדם להסתתר שם בעולם הבא, וחלק סור מרע הא צדה לדרך ושמירה כדי ללכת שם בשלום, להצילו מכף כך אויב ואורב בדרך, וזהו שאמר "אורח חיים" שיהיה לפניו דרך סלולה (אור יקר).
⁴ ואחר כך יהנה שם מהתורה והמצוה (אור יקר).
⁵ שהאדם מוכיח את עצמו ומייסר עצמו להבדל מכל טומאה ומדה רעה מדרך רע, ולהתנהג בטוב, אלו הם המגינים להגן עליו. הנה הדרך הזה למי שנזהר ולא חטא, ומי שלא נזהר וחטא תקנתו (אור יקר).

<p>דמקבל בר נש לאעדאה גרמיה מארה ביש¹ ולמיהך בארהא טבא תו² ודרך חיים אינון תוכחות מוסר דאייתי קודשא בריך הוא עליה דבר נש³ לדכאה ליה מחובוי באינון תוכחות זכאה איהו מאן דקביל להו ברעו דלכא</p>	<p>שמקבל אדם להסיר את עצמו מדרך רעה וללכת בדרך טובה עוד ודרך חיים אותם תוכחות מוסר שמביא הקדוש ברוך הוא על האדם לטהרו מחטאיו באותן תוכחות אשרי מי שמקבל אותן ברצון הלב.</p>
<p>דבר אחר כי נר מצוה (תקונא דשרגא⁴) דא שרגא בוצינא דדוד⁵ דאיהו נר מצוה אורייתא דבעל פה דאצטריך לאתתקנא תדיר ואיהי לא נהרא אלא מגו תורה שבכתב דהא אורייתא דבעל פה לית לה נהירו אלא מגו תורה שבכתב דאיהי אור לאנהרא</p>	<p>דבר אחר כי נר מצוה (תקון הנר) זה נר המנורה של דוד שהוא נר מצוה תורה שבעל פה שצריכה להתקן תמיד ואינה מאירה אלא מתוך תורה שבכתב שהרי אין לתורה שבעל פה אור אלא מתוך תורה שבכתב שהיא האור להאיר.</p>
<p>אשגה אבתריה וחמא ברתיה דאושפיוא קיימת אבתרייהו אמר כי נר מצוה מאי נר דא נר דאיהי מצוה דנשין זכין ביה ואיהי נר דשבת⁶ דאף על גב דנשין לא זכאן באורייתא הא גוברין זכין באורייתא⁷ ונהרין להאי שרגא דנשין מתתקנן בהאי מצוה נשין בתקונא דהאי נר גוברין באורייתא לאנהרא⁸ להאי נר תקונא דמצוה⁹ דנשין אתחייבו בהו</p>	<p>הסתכל לאחוריו וראה את בת המארח עומדת מאחריהם אמר כי נר מצוה מה זה נר זה הנר שהיא מצוה שנשים זוכות בה והיא נר שבת שאף על גב שנשים לא זוכות בתורה הרי הגברים זוכים בתורה ומאירים את הנר הזה שהנשים מתקנות במצוה הזו הנשים בתקון של הנר הזה והגברים בתורה להאיר לנר הזה תקון המצוה שהנשים התחייבו בהם.</p>
<p>שמעת ההיא אתתא ובכאת אדהכי קם אבוה דאתתא דהות תמן ועאל ביניהו וחמא</p>	<p>שמעה אותה אשה ובכתה בין כך קם אבי האשה שהיה שם ונכנס ביניהם</p>

¹ פירוש התעניות והסיגופים שאדם מקבל על עצמו כדי להתרחק מדרך רע (מ"מ).
² עכשיו מפרש תוכחות מוסר הם היסורין שמביא הקב"ה על האדם. א"נ י"ל אינון תוכחות דמקבל בר נש היינו כשמוכחו שום אדם במלי דשמיא מקבל אותם בשמחה ובס"פי (מ"מ).
³ מפני שתשובה תולה וייסורין ממרקין, ואם תאמר וייסורין מדעתיה איהו דאזהר בהו קרא, לזה אמר תוכחות מוסר ודאי אורח חיים, ובא הכתוב להזהיר האדם שיקבלם בשמחה, וזהו שאמר "זכאה איהו" וכו' (אור יקר).
⁴ לדרך זה תיקונה הוא מן התחתונים, והיא מתתקנת בכל בתורה ומצוה ובכל מעשה טוב שאדם עוסק בעולם הזה (אור יקר). ורוצה לומר באומרו כי נר מצוה, דע שמצוה עליך לתקן הנר הזה שהיא נקראת נ"ר, כי כמו שהנר ענין הצריך תיקון גדול ליפוחה דהיינו (בטורי מרני) [באור תורני?] להבדילה מכל טינוף, ואחר כך לתת בה פתילה הם מעשה המצות המעשיות הגשמיות, ואחר כך לתת בה שמן שהם עסק התור' שמן תורק שמך, ואחר שהאדם עושה כל זה התיקון מלמטה לנר זה מושך עליה התפארת כדמסיק, וזהו שאמר "תקונא דאורייתא דבעל פה" שהיא כלולה סור מרע ועשה טוב, ועסק תורה, שכל זה הוא בתורה שבעל פה, ואין ייחוד מלמעלה אם יחסר לה התיקון כרגע (אור יקר). פירוש לפי ד"א שיעור הכתוב כך הוא כי נר שהיא מצוה שהיא מ' תיקונה ע"י הזעיר הנק' תורה שבכתב ואיהו אור (מ"מ).
⁵ שהיא המלכות "מצוה", היינו שמצוה עלינו לתקנה ולקשטה תדיר (אור יקר).
⁶ היא מדת המלכות ממש, והאשה מרכבה אל השכינה, ולכך היא מתקנת הנר במה שהם מתקנות הנר ליל שבת, שהיא נר מלכו, להראות שכל השבוע נר זו עמה, והן מצפות לבעליהן מבית המדרש להכינה על ליל שבת שהיא מאירה מתורתן, ולזה היא נר בליל שבת, ותורת בעליהם שהם עוסקים כל הימים מאירה לנר זה, ולזה תיקונא דנר ליל שבת בלבד (אור יקר).
⁷ אינו ליל שבת, אלא כל מה שעסקו בתורה כל הששה ימים (אור יקר).
⁸ הלואי שיהיה תיקון בה מיד הוא קופץ כאומרו וראיתיה לזכור ברית עולם, כיון שהתפארת רואה את השכינה מקושטת מיד לזכור ולהתייחד וכן פי' בתיקו"ז (אור יקר).
⁹ ולזה יושלם היחוד על ידי שניהם והכוונה בזה שכיון שהם מצפות לבעליהן עד ליל שבת, שהם מתקנות הנר הזה במעשה במה שהם עושות כל השבוע בצפיה לבד, מעשה זה המעט מועיל לתיקון נר (לכל התורה) [ולהאירה בתורת בעליהן שהם עוסקים כל הימים] (אור יקר).

<p>ברתיה קיימת אבתרייהו ובכאת שאיל לה אבזה סחת ליה (רבי אבא) עובדא שארי אבזה דאתתא אופ איהו ובכה אמר ליה רבי יוסי דילמא חתנך בעלה דברתיך לא זכה באורייתא אמר ליה ודאי הכי הוא ועל דא ודאי בכינן אנא וברתי תדיר</p>	<p>וראה את בתו עומדת מאחריהם ובוכה שאל אותה אביה והיא סחה לו (רבי אבא) את המעשה התחיל אבי האשה אף הוא לבכות אמר לו רבי יוסי אולי חתנך בעלה של בתך לא זכה בתורה אמר לו ודאי כך זה ועל זה ודאי אנו בוכים אני ובתי תמיד.</p>
<p>ובנין דחמינא ליה יומא חד דדליג מאגרא דא למשמע קדיש בהדי צבורא סליק ברעותא דילי למיהב ליה ברתי ותכף דנפקי צבורא מבי כנישתא יהיבנא ליה ברתי דאמינא בדלונא דא¹ דאתא למשמע קדיש גברא רבא ליהוי באורייתא ואף על גב דאיהו רביא ולא ידענא ביה מקדמת דנא והשתא אפילו ברכת מזונא לא ידע ולא יכולנא בהדיה למלעי בין חברייה דיוליף קריאת שמע או ברכת מזונא</p>	<p>ובשביל שראיתי אותו יום אחד שמדלג מהעליה הזו לשמע קדיש עם הצבור עלה ברצוני לתת לו את בתי ותכף שהצבור יצא מבית הכנסת נתתי לו את בתי שאמרתי שבדלוג הזה שבא לשמע קדיש הוא יהיה אדם גדול בתורה ואף על גב שהוא תינוק ולא הכרתי אותו מקדם לכן ועכשיו אפילו ברכת המזון אינו יודע ולא יכלתי ללמד עמו בין החברים שילמד קריאת שמע או ברכת המזון.</p>
<p>אמר ליה אעבר ליה באחרא או דלמא ברא יוליד דלהוי גברא רבא אדהכי קם איהו ודלג עליהו ויתיב לקמייהו אסתכל ביה רבי יוסי אמר ודאי אנא חמינא בהאי רביא דנהורא דאורייתא יפוק לעלמא מניה או ברא דיוקים מניה חיך ההוא רביא ואמר רבותי אימא קמייכו חד מלה</p>	<p>אמר לו העבירונו באחר או אולי יוליד בן שיהיה איש גדול בינתיים הוא קם ודלג עליהם וישב לפניהם הסתכל בו רבי יוסי אמר ודאי אני רואה בילד הזה שאור התורה יצא ממנו לעולם או בן שיקום ממנו צחק אותו ילד ואמר רבותי אמר לפניכם דבר אחד.</p>
<p>פתח ואמר (איוב לב ו) צעיר אני לימים ואתם ישישים על כן זחלתי ואירא מהות דעי אתכם האי קרא אתערו ביה עמודי עלמא אבל אליהוא דכתיב ביה ממשפחת רם אתערו דהא מזרעא דאברהם קאתא ושפיר² אבל אליהוא כהנא הוה³ ומזרעא דיחזקאל נביאה⁴ הוה כתיב הכא (שם ב) בן ברכאל הבווי וכתיב התם (יחזקאל א ג) יחזקאל בן בוזי הכהן</p>	<p>פתח ואמר (איוב לב) צעיר אני לימים ואתם ישישים על כן זחלתי ואירא מהות דעי אתכם בפסוק זה העירו עמודי עולם אבל אליהוא שכתוב בו ממשפחת רם העירו שהרי מזרע אברהם הוא בא ויפה אבל אליהוא היה כהן ומזרעו של יחזקאל הנביא היה כתוב כאן בן ברכאל הבווי וכתוב שם יחזקאל בן בוזי הכהן.</p>

¹ ז"ל הרב בס"ה החכם הזה פגם בחיבוק ולכך נפל מן הגג לענות אמן לתקן החיבוק כי על ידי עניית אמן הוא החיבוק. אחר כך ע"י סודות התורה שאמר תיקן הנשיקין. אח"כ עשה הזווג (מ"מ).

² כלומר לא יחלוק על דברי, שלא נכחיש היותו ממשפחת אברהם אם יהיה כהן ממשפחת אהרן אבל כשנדקדק עוד מייחד מן המייחד (אור יקר).

³ משפחה מיוחדת פרטית ואם כן למה נייחד לו משפחת אברהם כיון שהוא מיוחד כהן, והעד "בוזי" וכו' ולפי דרכו אין איוב בזמן פרעה כלל, אלא כדברי ר' יוחנן דאמר ובית מדרשו בטבריה, והיה אחר החרבון, ותימה דהא יחזקאל קאמר נח דניאל ואיוב, דכבר הוה איוב בימי יחזקאל, ודוחק לומר שברכאל בנו של יחזקאל דקאמר ברכאל הבווי וכתיב יחזקאל בן בוזי אם כן ברכאל יהיה אחיו של יחזקאל (או ריקר)

⁴ ולפרש שברכאל היינו יחזקאל עצמו שברכו אל בנבואה ומעלה וכיוצא, ויהיה בנו ממש דחיקא לי מלתא מזרעיה דלימא ממש בריה, אמנם אתי שפיר דלא אדכר איוב אלא ביחזקאל, כאומרנו נח דניאל ואיוב, ואליהו בנו נזקק לאיוב, ושמא שגרו אביו בנבואה לעוץ להוכיחו, מפני שירא שמים היה וישראלי היה ומחשובי ארץ ישראל, ואתיא הא כמאן דאמר שהיה בזמן שנארם ובהקבץ נערו וכו', ולזה לא נמצאו נשים יפות כבנות איוב שזמן טובתו, אח"כ הגיע לזמן אחשוורוש, ולדרך זה בוזי אביו של יחזקאל הוא ברכאל אביו של אליהו משפחת כהנים (או ריקר). ע"י בירושלמי סוטה ספ"ה (לש"ו).

<p>ואי תימא בגין דכתיב בוזי בוז משפחות הוה לאו הכי הדר ואמר ממשפחת רם עלאה על כלא אמאי אקרי בוזי על דהוה מבזה גרמיה לגבי מאן</p>	<p>ואם תאמר משום שכתוב בוזי בוז משפחות היה לא כך חזר ואמר ממשפחת רם עליון על הכל למה נקרא בוזי על שמבזה עצמו למי</p>
<p>קס"ב</p>	
<p>דגדול מניה ועל דא סליק בשמא עלאה בוזי דא דאקרי אדם שלימא בכלא מה דלא אקרי הכי בר נש אחרא הדא הוא דכתיב (יהוקאל ב ו) ואתה בן אדם ועל דסליק בשמא דא אקרי רם עלאה על כלא</p>	<p>שגדול ממנו ולכן עלה בשם עליון בוזי זה שנקרא אדם שלם בכל מה שלא נקרא כך אדם אחר זהו שכתוב ואתה בן אדם ועל שעלה בשם הזה נקרא רם עליון על הכל.</p>
<p>ועל דא אמר צעיר אני לימים לימים מימים מבעי ליה מאי לימים אלא אמר צעיר אני ואזעירנא גרמי לימים לגבי בר נש דאית ליה יומין סגיאין מאי טעמא בגין דאמרתי דימים ידברו ועל דא צעיר אני ואזעירנא גרמי לגבי ימים ואתם ישישים חמינא לכו ישישים על כן זחלתי ואירא מהות דעי אתכם אוף אנא אמרתי ימים ידברו ורב שנים יודיעו חכמה ודאי אכן רוח היא באנוש ונשמת שדי תבינם ועל דא בגין דאנא רביא שוינא ברעותי דלא למללא עד תרין ירחין ועד יומא דא אשתלימו והשתא דאתון הכא אית למפתח באורייתא קמייכו</p>	<p>ועל זה אמר צעיר אני לימים לימים מימים היה צריך להיות מה זה לימים אלא אמר צעיר אני והקטנתי עצמי לימים לגבי אדם שיש לו ימים רבים למה משום שאמרתי שימים ידברו ועל זה אני צעיר והקטנתי את עצמי אל ימים ואתם ישישים ראיתי אתכם ישישים על כן זחלתי ואירא ואירא מהות דעי אתכם אף אני אמרתי ימים ידברו ורב שנים יודיעו חכמה ודאי אכן רוח היא באנוש ונשמת שדי תבינם ולכן משום שאני ילד שמת ברצוני שלא לדבר עד שני חדשים ועד היום הזה הם נשלמו ועכשיו שאתם כאן יש לפתח בתורה לפניכם.</p>
<p>פתח ואמר (משלי ו כג) כי נר מצוה ותורה אור ודרך חיים תוכחות מוסר כי נר מצוה דא איהי משנה כמה דאת אמר (שמות כד יב) והתורה והמצוה והתורה זו תורה שבכתב והמצוה זו משנה דאיהי נר שרגא דקיימא לאדלקא</p>	<p>פתח ואמר כי נר מצוה ותורה אור ודרך חיים תוכחות מוסר כי נר מצוה זוהי משנה כמו שנאמר והתורה והמצוה והתורה זו תורה שבכתב והמצוה זו משנה שהיא נר שעומד להדלקה.</p>
<p>נר אמאי אקרי נר אלא כד מקבלא מבין תרין דרועין רמ"ח שייפין עלאין איהי פתחת לגבייהו תרין דרועין דילה! כדין אתכלילו אלן תרין דרועין בהו ואקרי נר² ותורה אור</p>	<p>נר למה נקרא נר אלא כשמקבל מבין שתי זרועות רמ"ח איברים עליונים היא פותחת אליהם שתי זרועות שלה ואז נכללות שתי הזרועות הללו בהם</p>

¹ ה"ס אנהגך אביאך אל בית אמי תלמדני כי היא חובקתו ומנהיגתו מאחוריו אליה (רח"ו).

² ז"א מתחיל קומתו מן חצי הת"ת של א"א הנקרא כתר והוא ממש ממחצית גופו דאריך ולמטה והנה כתר הוא תר"ך ומחציתם הם י"ש וכיון שכל פרצוף אריך נקרא כתר. אם כן מה שלוקח ז"א ממנו שהיא מחציתו ממש כנז' הוא י"ש ואלו הם סוד י"ש עולמות הנז' כאן ולוקחם ז"א העומד תחות בינה כנודע והנה היא נקראת כורסייא טמירא ואלו הי"ש עולמות הם בחכמה דז"א העומד תחות כרסיא טמירא שהיא אימא עלאה. וכבר ידעת כי החכמה נקראת יש מאין. רוצה לומר יש הנמשך מכתר הנקרא אין והם בחכמה מוח ימין דז"א. והנה הם מתחלקין בג' ספירות שהם חג"ת דז"א העומדים תחות כרסיא דבינה עלאה ונמצא שהם מתחלקין ק"ג עולמות בכל ספירה מהם ושלשה פעמים ק"ג הם יש ונודע כי הת"ת רובו חסד ועם היותו מכריע בין חסד לגבורה הוא מטה כלפי חסד. ולכן הם מתחברים יחד ק"ג עולמות הת"ת עם ק"ג של החסד. ונעשין ר"ו עולמות ונשאין ק"ג לבדם לספירת הגבורה. וכיון שאלו שנתחברו הם הרוב של הי"ש לכן לוקחים גם העולם האחר הנשאר ועודף על חשבון שלש פעמים ק"ג ואז נעשין אר"ר עולמות כמנין ר"ז בחיבור הת"ת והחסד והק"ג לבדם הם בספירת הגבורה וכבר ידעת כי החסד נקרא אור ועוד טעם אחר לפי

<p>דקא נהיר לההוא נר ואדליקת מניה מסטרא דאור קדמאה דאיהו ימינא דהא אורייתא מההוא סטרא דימינא דאור קדמאה איתיהיבת דכתיב (דברים לג ה) מימינו אש דת למו מסטרא דימינא איתיהיבת¹ אף על גב דאתכליל ביה שמאלא דהא כדין איהו שלימו דכלא</p>	<p>ונקראים נר ותורה אור שמאיר לאותו נר ונדלקת ממנו מצד האור הראשון שהוא ימין שהרי התורה נתנה מאותו צד הימין של האור הראשון שכתוב מימינו אש דת למו שנתנה מצד הימין ואף על גב שנכלל בה שמאל שהרי אז היא שלמות הכל.</p>
<p>אור דא אתכליל במאתן ושבעה עלמין דאינון גניזין בסטרא דההוא אור ואתפשט בכלהו תחות כורסייא עלאה טמירא שריין אינון עולמות מסטרא דההוא ימינא תלת מאה ועשר אינון מאתן ושבע אינון בסטרא דימינא מאה ותלת אינון בסטרא דשמאלא² ואינון תלת מאה ועשר ואלין אינון דקודשא בריך הוא מתקן תדיר לצדיקיא ומאלין מתפשטן כמה וכמה אוצרי חמדה וכלהו גניזין לאתעדנא מנהון צדיקיא לעלמא אתי ועל אלין כתיב (משלי ח כא) להנחיל אוהבי יש ואוצרותיהם אמלא ועל אלין כתיב (ישעיה סד ג) עין לא ראתה אלהים זולתך וגו'</p>	<p>האור הזה נכלל במאתים ושבעה עולמות שגנוזים בצד של אותו האור ומתפשט בכלם תחת הכסא הטמיר העליון שורים אותם עולמות מצד אותו הימין שלש מאות ועשרה הם מאתים ושבעה הם בצד הימין ומאה ושלושה הם בצד השמאל והם שלש מאות ועשרה ואלו הם שמתקן הקדוש ברוך הוא תמיד לצדיקים ומאלה מתפשטים כמה וכמה אוצרות החמדה וכולם גנוזים כדי להתעדן מהם הצדיקים בעולם הבא ועל אלה כתוב להנחיל אוהבי יש ואצרותיהם אמלא ועל אלה כתוב עין לא ראתה אלהים זולתך וגו'.</p>
<p>י"ש אלין תלת מאה ועשר עולמות³ גניזין תחות עלמא דאתי (ועל) אינון מאתן ושבע דאינון מסטרא דימינא אקרון אור קדמאה בנין דאפילו אור שמאלא אקרי אור אבל אור קדמאה איהו זמין למעבד תולדין לעלמא דאתי ואי תימא לעלמא דאתי ולא יתיר אלא אפילו בכל יומא ויומא⁴ דאי לא הוה האי אור</p>	<p>י"ש אלה שלש מאות ועשרה עולמות שגנוזים תחת העולם הבא (ועל) אותם מאתים ושבעה שהם מצד הימין נקראים אור ראשון משום שאפילו אור השמאל נקרא אור אבל האור הראשון עתיד לעשות תולדות לעולם הבא ואם תאמר לעולם הבא ולא יותר אלא אפילו בכל יום ויום שאם האור הזה לא היה</p>

שהת"ת מטה כלפי חסד ולכן היטה את העולם היתר והכריעו לכף החסד ונעשו אור עולמות אבל בעת תפלת מנחה מתעוררים ק"ג עולמות של ספירת הגבורה כנודע כי שמאלא שלטא בעידן מנחה ולכן מנחה בגמטריא ק"ג (שער מאמרי רשב"י וזהר הרקיע).

¹ מד ע"א (הערת הזהר).

² זה"ס ויקח מן הבא בידו מנחה לעשו מנח ה גימ' ק"ג הביא לו מנחה מצד שמאל והשיב לו עשו יש לי ר"ב שאפילו אותם ר"ז שהם מצד ימין עם ק"ג של שמאל הכל יש לי מכח הקטרוג השיב שלמה במשו ית' להנחיל אוהבי יש אפילו אותם ק"ג שהם מצד שמאל וימתקו עם ר"ז שהם מצד הימין וינחלו אותם אוהבי ית' ומכח ק"ג של שמאל יצא עגל שעולה ק"ג ולכן אמר משה לאהרן קח לך עגל וכו' למתק אותם בצד הימין (רח"ו).

³ דע כי י"ש עולמות הם בבינה והם כ"ב אותיות המתחלקים בחג"ת דז"א כמ"ש בפ' בראשית [טז ע"ב ועי' זהר הרקיע יא ע"א ושער הכוונות כט ע"ב (לש"ו)]. וכבר הודעתך כי עלמא דאתי הוא תבונה שתמיד בא השפע ממנה תוך ז"א ואמנם עיקרם בג"ר דז"א אך הארתם יוצאת לחסן אחר כלות יסוד הבינה אשר בחזה דז"א ואז מתחילים הג' קוים ונמצא כי עיקר הארתה בחג"ת דז"א וז"ש בזהר שהם תחות עלמא דאתי שהוא בסיום יסוד הבינה בחזה דז"א גם פירושו שהם אחר הבינה דז"א עצמו (רח"ו).

⁴ קמט רע"א (לש"ו). תמצית הארה [תיקון המ"ה] מזה מוכרח להיות תמיד, כי בלא זה לא היה אפשר שיתקיים העולם אפי' רגע אחת וכמ"ש בזוה"ק (תרומה קמט רע"א ושם עוד קסו ע"ב) (דע"ה ח"ב עה ע"ד), באשר שכל גילוי הנה נעשה מאחר הפרסא ולמטה, והרי היה גילוי ע"י הפסק, לכן היה גילוי רק כרגע, וחזר ונגזז ואינו משתמש העולם בו אלא בתמצית הארה ממנו. ובזה מתקיים העולם ונוהג בחסדו כל דור (ע' זוה"ק פ' בא לה ע"א תרומה קמט רע"א קסו ע"ב ופ' אמור פח ע"א) (כללים ח"ב עז ע"ג).

<p>עלמא לא יכיל למיקם דכתיב (תהלים פט ג) אמרתי עולם חסד יבנה!</p>	<p>העולם לא יוכל להתקיים שכתוב אמרתי עולם חסד יבנה.</p>
<p>האי אור זרע ליה קודשא בריך הוא בגנתא דעדנוי² ועבד ליה שורין שורין על ידוי דהאי צדיק דאיהו גנא דגנתא ונטיל להאי אור זרע ליה זרועא דקשומ³ ועבד ליה שורין שורין בגנתא ואוליד ואצמח ועביד פרין ומנייהו אתון עלמא דא הוא דכתיב (שם צז יא) אור זרע לצדיק⁴ וגו'</p>	<p>האור הזה זרע אותו הקדוש ברוך הוא בגן עדנו ועשה אותו שורות שורות על ידי הצדיק הזה שהוא הגנן של הגן ונטל את האור הזה וזרע אותו זרע אמת ועשה אותו שורות שורות בגן והוליד והצמיח ועשה פירות ומהם נזון העולם זהו שכתוב אור זרע לצדיק וגו'.</p>
<p>וכתיב (ישעיה סא יא) וכגנה זרועיה תצמיח מאן זרועיה אלין זרועי דאור קדמאה דאיהו זרוע תדיר⁵ השתא אוליד ועביד איבין והשתא זרוע איהו בקדמיתא עד לא ייכול עלמא איבא דא אוליד זרועא דא ויהיב איבא ולא שכיך ועל דא כל עלמין אתזנו בספוקא דההוא גנא דאקרי צדיק דלא שכיך ולא פסיק לעלמין בר בזמנא דישראל בגלותא⁶</p>	<p>וכתוב וכגנה זרועיה תצמיח מי הם זרועיה אלה הם הזרעים של האור הראשון שהוא תמיד זרוע ועכשיו מוליד ועושה פרות ועכשיו הוא זרוע בראשונה בטרם שיאכל העולם את הפרי הזה הוליד הזרוע הזה ונותן פרי ולא שוכך ולכן כל העולמות נזונו בספוקו של אותו הגנן שנקרא צדיק שאינו שוכך ולא פוסק לעולמים פרט לזמן שישראל בגלות.</p>
<p>ואי תימא בזמנא דגלותא כתיב (איוב יד יא) אזלו מים מני ים ונהר יחרב ויבש היך עביד תולדין אלא כתיב (תהלים צז יא) זרוע זרוע איהו תדיר ומיזמא דאפסיק ההוא נהר גנתא (ס"א בגנתא) לא עאל</p>	<p>ואם תאמר בזמן הגלות כתוב אזלו מים מני ים ונהר יחרב ויבש ואיך עשה תולדות אלא כתוב זרע והוא תמיד זרוע ומיום שנפסק אותו נהר לא נכנס לגן (בגן)</p>
<p>קסזא</p>	
<p>ביה ההוא גנא וההוא אור דאיהו זרוע</p>	<p>אותו הגנן ואותו אור שהוא תמיד</p>

¹ מ"ש אמרתי עולם חסד יבנה הכוונה הוא רק על מה ששיתף מדת החסד למדת הדין, אבל עיקר הבריאה היתה במדת הדין, בראשית ברא אלהים (בראשית א א), וכנ"ל אות א' שבשם מ"ב נברא העולם שהוא גבורה (ביאורים ח"א נט ע"ב).

² שמ"ר פל"ה סי' א (לש"ו). בנקודת יסוד דהמלכות ששם נגזר האור (דע"ה ח"א ג ע"ד), ע"י דע"ה ח"ב סה ע"ב, הוא היסוד דהנוק' כמ"ש בשעה"כ (דף נד ע"ב), והוא הי' דאדנ"י², י' זעירא², שהוא מהי' דהוי"ה, כי כמו שהוא בז"א י' אתגלי בפומה דאמה (אד"ר קמב ע"א) והוא מאור הגנוז, כן הוא בה, ע' הגר"א ספד"צ (פרק ג ד"ה וי"ה כז ע"א, ובפ"א ד"ה כמה דה' יג ע"ג). ועכ"פ הוא כי האור שנגזר הוא בהיסוד דהנוק', ומשם הוא ג"כ כל שורש נשמת ישראל וכמו שאמרו בפ' בראשית (י"ג סע"א) (כללים ח"א פא ע"א).

³ שור"ק כולו זרע אמת ניקוד שהיסוד שורק (רח"ו).
⁴ הוא סוד עץ החיים שבתוך הגן (ביאורים ח"ב פא ע"ג). שם נפל וירד אור הדעת ונתעלם שם, והוא סוד אור זרוע לצדיק וכמ"ש בספד"צ (פרק א יא ע"ב) אעבר וזעיר נטיל וגניז, ע"ש בהגר"א, וכן בתיקונים להגר"א (תיקון מ דף פט ע"ג), ובדברי הרב שער הארת המוחין (פרק ט), ודרושי מ"ן ומ"ד (דרוש ה), וע' עוד בזוה"ק (פ' בא דף לה ע"א) (דע"ה ח"ב קח ע"ב), בזוה"ק בראשית בתחילתו (דף א ע"א) אור דאתברי ואתגניז ואתכלל בברית כו', וההוא זרע קיימא באות ברית ממש, וע"ש בדברי הרב במאמרי רשב"י, וכן בדברי הרב בשער הכוונות (בדף לב ע"א) ע"ש. והרי לנו מל"ז כי נשאר גנוז ביסוד הזכר והוא בסוד סירס את הזכר כנז' (כללים ח"א פא ע"א), אינו מאיר מעתה להנוק' שהוא המלכות הנעלמת בו אלא רק דרך דופני העטרה, ע' הארת המוחין (פרק ט) [וכמ"ש בזוה"ק פ' בא לה ע"א, ע"ש בהגהות מהר"ו אות ג' ד', ובזוה"ק פ' תרומה קמח סע"ב וקמט רע"א, ושם קסו ע"ב וקסז ע"א כל הענין, ופ' פקודי רכ ע"ב ופ' אמור פח ע"א] (כללים ח"א קא ע"ג).

⁵ ע"י לעיל דף לה ע"א (לש"ו).

⁶ בעת שהזו"ן הם בגדלות ובמוחין שלימים, הנה אז נמשך בהנוק' מהאור שבו ג"כ, ע' זוה"ק (פ' בא לה ע"א, ופ' תרומה קסו ע"ב) ובדברי הרב בדרושי מ"ן ומ"ד (דרוש ה), אמנם הוא רק בסוד נהיר לנוק' דרך דופן כמ"ש בהארת המוחין (פרק ט), אבל הוא נמשך בה עכ"פ והוא החסד שבחסד כנז' (דע"ה ח"ב קלד ע"א).

<p>תדיר עביד איבין ומניה ומגרמיה אזדרע כקדמיתא ולא שכיך תדיר כגנתא דעביד תולדין ומההוא זרוע נפיל ביה באתריה ומגרמיה עביד תולדין כדבבדמיתא ואי תימא דאינון תולדין ואיבין הוו כמה דהוה בזמנא דגננא תמן לאו הכי אבל לא אתמנע זרוע דא לעלמין</p>	<p>זרוע עושה פרות וממנו ומעצמו נזרע כבראשונה ולא שוכך תמיד כמו גן שעושה תולדות ומאותו הזרוע נופל בו במקומו ומעצמו עושה תולדות כבראשונה ואם תאמר שאותם תולדות ופרות היו כמו שהיה בזמן שהגנן שם לא כך אבל לא נמנע הזרוע הזה לעולמים.</p>
<p>כגוונא דא ותורה אור אורייתא דאתיהיבת מסטרא דההוא אור קדמאה הכי אזדרע תדיר בעלמא ועביד תולדין ואיבין ולא שכיך לעלמין ומההוא איבא דיליה אתון עלמא</p>	<p>כמו זה ותורה אור התורה שנתנה מצד אותו האור הראשון כך נזרע תמיד בעולם ועושה תולדות ופרות ולא שוכך לעולמים ומאותו הפרי שלו נזון העולם.</p>
<p>ודרך חיים תוכחות מוסר תרין ארחין אינון חד ארח חיים וחד בהפוכא מניה סימנא דארח חיים מאן איהו תוכחות מוסר דכד בעא קודשא בריך הוא לנטרא להאי ארח חיים שוי עליה ההוא דאלקי ועביד תוכחות מוסר לבני עלמא ומאן איהו האי דכתיב (בראשית ג כד) ואת להט החרב המתהפכת לשמר את דרך עץ החיים ועל דא דרך חיים איהו תוכחות מוסר ומאן דאית ביה תוכחות ודאי דמתערי ליה למתק בההוא ארח חיים דשארין תמן תוכחות מוסר</p>	<p>ודרך חיים תוכחות מוסר שני דרכים הם אחד דרך החיים ואחד בהפך ממנו מהו הסימן של דרך חיים תוכחות מוסר שכאשר רצה הקדוש ברוך הוא לשמר את דרך החיים הזו הוא שם עליו אותו המלקה ועושה תוכחות מוסר לבני אדם ומיהו זה שכתוב (בראשית ג) ואת להט החרב המתהפכת לשמר את דרך החיים ולכן דרך חיים היא תוכחות מוסר ומי שיש בו תוכחות ודאי שמעירים אותו ללכת באותה דרך חיים ששם מתחיל תוכחות מוסר.</p>
<p>האי קרא לאו רישיה סיפיה ולאן סיפיה רישיה אלא כלא רוא דמהימנותא בהאי קרא כי נר מצוה דא רוא דשמור ותורה אור דא רוא דזכור ודרך חיים תוכחות מוסר אלין גזרין ועונשין דאורייתא וכלא רוא דמהימנותא ואצטריך דא לדא למהוי רוא דכלא בדקא יאות</p>	<p>הפסוק הזה אין ראשו סופו ואין סופו ראשו אלא הכל הוא סוד האמונה של הפסוק הזה כי נר מצוה זה סוד של שמור ותורה אור זה סוד של זכור ודרך חיים תוכחות מוסר אלה גזרות וענשים של התורה והכל סוד האמונה וצריך זה את זה ולהיות סוד של הכל כראוי.</p>
<p>ועל רוא דא דהאי אור דדליק ונהיר להאי נר כתיב ביה באהרן (במדבר ח ב) בהעלותך את הנרות בגין דהוא אתי מסטרא דהאי אור אור דא כתיב ביה (בראשית א ג) יהי אור ויהי אור כיון דאמר יהי אור אמאי כתיב ויהי אור דהא בויהי כן סגיא אלא יהי אור דא אור קדמאה דאיהו ימינא ואיהו לקץ הימין ויהי אור דמימינא נפק שמאלא ומרוא דימינא נפק שמאלא ועל דא ויהי אור דא שמאלא¹</p>	<p>ועל הסוד הזה של האור הזה שדולק ומאיר לנר הזה כתוב בו באהרן (במדבר ה) בהעלתך את הנרת משום שהוא בא מצד האור הזה באור הזה כתוב יהי אור ויהי אור כיון שאמר יהי אור למה כתוב ויהי אור שהרי בויהי כן מספיק אלא יהי אור זה האור הראשון שהוא ימין והוא לקץ הימין ויהי אור שממין יוצא שמאל ומסוד הימין יוצא שמאל ועל זה ויהי אור זה שמאל.</p>
<p>מכאן דויהי קדמאה דאורייתא בסטרא</p>	<p>מכאן שויהי הראשון של התורה היה</p>

¹ הנה עיקר הכוונה מ"ש יהי אור, הנה הוא על הגילוי אור דהאורא עלאה עצמו שהוא העיקר דאור הגנוז, אבל מ"ש ויהי אור, הנה הוא על האור דשם מ"ה שהוא אינו האור הגנוז העיקרי אלא תולדתו (וכן מחלק ג"כ הספד"צ את הכתוב לשני בחי' אור ע"ש פ"א (יג ע"א) ובהגר"א שם (יג ע"ב ד"ה ומתחיל ומפרש), וכן בפ' תרומה (קסז ע"א) ע"ש) (ביאורים ח"ב פא ע"ג).

<p>דשמאלא הוה ובגין כך לאו איהו סימן ברכה מאי טעמא בגין דביה (נ"א דמניה) נפק ההוא השך דאחשיך אנפי עלמא וסימנא דא כד אתגלי רזא דעשו ועובדוי בהאי ויהי הוה דכתיב (שם כה כז) ויהי עשו איש יודע ציד אתקיים בויהי איש יודע ציד לפתאה בני עלמא דלא יהכון בארה מישר</p>	<p>בצד השמאל ולכן אינו סימן ברכה למה משום שבו (שממנו) יצא אותו חשך שהחשיך את פני העולם וסימן זה כאשר התגלה הסוד של עשו ומעשהו זה היה בויהי הזה שכתוב (שם כה) ויהי עשו איש ידע ציד התקיים בויהי איש ידע ציד לפתות את בני העולם שלא ילכו בדרך ישרה.</p>
<p>וירא אלהים את האור כי טוב דא איהו עמודא דקאים באמצעיתא וקאים ואחיד בסטרא דא ובסטרא דא כד הוה שלימו דתלת סטרין כתיב ביה כי טוב מה דלא הוה בהני אחרנין בגין דלא הוה שלימו עד אור תליתאה דאשלים לכל סטרין וכיון דאתא תליתאה דא כדין אפריש מחלוקת דימינא ושמאלא דכתיב ויבדל אלהים בין האור ובין החשך</p>	<p>וירא אלהים את האור כי טוב זהו העמוד שעומד באמצע ועומד ואוחז בצד זה ובצד זה כשהיתה שלמות של שלשת הצדדים כתוב בו כי טוב מה שלא היה באחרים הללו משום שלא היתה שלמות עד האור השלישי שהשלים את כל הצדדים וכיון שבא השלישי הזה אז הפריד מחלוקת של ימין ושמאל שכתוב ויבדל אלהים בין האור ובין החשך.</p>
<p>ועל דאינון חמש דרגין דאתפרשו ואתמשכו מהאי אור קדמאה כתיב! אור חמש זמנין וכלהו הוו מסטרא דימינא ואתכלילו ביה וכד אתכלילו בסטר שמאלא אתכלילו ברזא דמים דנטיל בימינא (ס"א מימינא) ובגין כך כתיב מים חמש זמנין וכד אשתלימו ברזא דאמצעיתא כתיב רקיע חמש זמנין² ועל דא תלת אינון אור מים רקיע³ לקבל תלת דרגין אלין דכלהו חמש</p>	<p>ועל שהן חמש דרגות שנפרדו ונמשכו מהאור הראשון הזה כתוב חמש פעמים אור וכולם היו מצד הימין ונכללו בו וכשנכללו בצד שמאל נכללו בסוד של מים שנוטל בימין (מימין) ולכן כתוב מים חמש פעמים וכשנשלמו בסוד האמצע כתוב רקיע חמש פעמים ועל זה שלשה הם אור מים רקיע כנגד שלש הדרגות הללו שכלן חמש דרגות נכללו בהם ועל זה בכלם כתוב חמש פעמים</p>

¹ תצא רפ ע"א (הערת הזהר).

² והה' פעמים מים הם הה' גבורות, מים עזים, מים אדירים היוצאים מהה' גבורות מנצפ"ך שבבינה, כמ"ש בדרושי הצלם (דרוש א) וע' שער מ"ן ומ"ד (דרוש ו) ובשער רוח הקודש (ביחוד שם שדי בסופו דף נ ע"א) וכו' ונזכר ה' פעמים רקיע להבדיל בהה' פעמים מים, שהוא בהה' גבורות דמנצפ"ך, להבדיל בהם בין טמא לטהור כדי להכרית אותן משרשן (דע"ה ח"ב סה ע"ד).

³ הנה הדרוש הזה במדה במשקל ובמשורה וכו' המדה הוא בחינת האמה המודדת באורך וברוחב וכו' ומשקל הוא נודע בענין שתי כפות המאזנים ולפעמים מכריע כף זו ולפעמים כף זו ומשורה היא ענין האיפה או הסאה שמודדין בה היין או השמן או המים וכיוצא בהם כדי לתת קצבה ושיעור אל הדבר ההוא וכו' והנה המעולה מכולם הוא המשקל וכמ"ש במשנה במסכת תרומות והשוקל משובח משלשתן והנה הוא סוד אהיה שהוא הדעת העליון אשר במזלא קדישא דדיקנא דעתיקא וכו' ודע כי ג' מדרגות הנז' שהם משקל ומשורה ומדה הם סוד מ"ש בפ' תרומ' כנז' הנקראים אור ומים ורקיע כמו שנבאר בע"ה. ונמצא כי המשקל הוא בחינת מדידת טיפת האור הנמשכת מן החכמה אל הדעת שבו נשקל גודלו וקוטנו. ועתה נבאר בחינה השנית הנקראת מים והיא בבינה וזו נמדדת על ידי המדידה השני' הנק' משורה. וביאור הענין הוא כי אחר שטיפת האור הנז' הנמשך דרך הדעת ושם נשקל במשקל הדעת. אז ניתנת הטיפה ההיא בבינה אימא עלאה. ושם גו מעאה מתהפכת למים. ואז צרי' אופן מדידת המשורה שבה מודדין מיני המשקין כנ"ל. וכו' כל בחינת מים הם בחסד וכו' בחינה השלישית הנקראת רקיע והיא בז"א אחר שיצא ממעי אמו לחוץ הוא ונוקבא כשנולד. ואז מדידתו היא בבחינת השלישית הנקראת מדה שהיא האמה המודדת באורך וברוחב לכאן ולכאן כפי מה שצריך להתפשט. והנה בחינת הרקיע היא בסוד השמים בסוד ושמים בזרת תכן והענין הוא כי אחר שיצאו ז"א ונוקביה לחוץ. אז נתעבה ונקרש ואיתגליד ונעשה רקיע ואז נמדד על ידי מדידת מדת האמה הנקרא ק"ו המדה המתפשט והולך וגוזר וקוצב שער וע"כ יהיה מציאות אורה וכו' והנה זו המדידה נעשית על ידי הדעת והבינה שהם סוד יהו"ה ואהי"ה שהם בגמטריא אמה עם הכולל. והענין הוא כי שתי המדידות הראשונות היו משקל ומשורה שהם דעת ובינה ובהם עצמן נעשי' זו המדיד' השלישית הנקראת אמה. וכו' ועתה נעשו בסוד רקיע אחר שנתייבשו ונתפזרו לכאן ולכאן (שער מאמרי

<p>בכל אחד ואחד. דרגין אתכלילו בהו ועל דא בכלהו כתיב חמש זמנין בכל חד וחד</p>	
<p>הכא רזא דרזין באלין תלתא אתציייר ואתגליף בגלופי רזא דיוקנא דאדם דאיהו אור בקדמיתא לבתר מים לבתר אתפשט בגווייהו רקיע דאיהו גליפא דגליפו דיוקנא דאדם</p>	<p>כאן סוד הסודות באלו השלשה הצטיר ונחקק בחקוקי הסוד של דמות האדם שהוא אור בראשונה ואחר כך מים ואחר כך מתפשט בתוכם רקיע שהוא חקוק של חקיקת דמות האדם.</p>
<p>כגוונא דגליפו ציורא דדיוקנא דאדם בתולדתיה דהא בתולדתא דבר נש בקדמיתא זרע דאיהו אור דהא נהירו דכל שייפי גופא איהו ההוא זרע ובנין כך איהו אור וההוא אור אקרי זרע דכתיב אור זרוע¹ ההוא זרע ממש לבתר ההוא זרע דאיהו אור אתפשט ואתעביד</p>	<p>כמו שחקוק ציור של דמות אדם בתולדתו שהרי בתולדת האדם בהתחלה זרע שהוא אור שהרי האור של כל איברי הגוף הוא אותו זרע ולכן הוא אור ואותו אור נקרא זרע שכתוב אור זרע אותו זרע ממש אחר כך אותו זרע שהוא אור מתפשט ונעשה</p>
<p>קסז/ב</p>	
<p>מים בלחותא דיליה אנליף יתיר ואתפשט פשיטו גו אינון מים פשיטו דגופא לכל סטרין כיון דאתציייר ואנליף ציורא ודיוקנא דגופא² אקריש ההוא פשיטו ואקרי רקיע³ ודא איהו רקיע בתוך המים ולבתי דאקריש כתיב ויקרא אלהים לרקיע שמים דהא אקריש ההוא לחותא (ד"א דאנגיד ואשתאר ההוא פסולת) דגופא דהוה גו אינון מים</p>	<p>מים בלחות שלו נחקק יותר ומתפשט התפשטות בתוך אותם המים התפשטות הגוף לכל הצדדים כיון שמצטייר ונחקק ציור ודמות הגוף נקרשה אותה התפשטות ונקראת רקיע וזהו רקיע בתוך המים ואחר שהקריש כתוב ויקרא אלהים לרקיע שמים שהרי הקרישה אותה הלחות (שהשפיע ונשארה אותה הפסולת) של הגוף שהיה בתוך אותם המים.</p>
<p>כיון דאבריר גופא ואנקי בנקיו ההוא לחותא דאתנגיד ואשתאר הוה פסולת דקא אתעבד גו התוכא ואינון מים הרעים עכורין ומנהון אתעביד פסולת מקטרגא⁴ לכל עלמא</p>	<p>כיון שנברר הגוף והתנקה בנקיון אותה לחות ששפעה ונשארה היתה פסולת שנעשתה תוך ההתוך והם מים הרעים העכורים ומהם נעשה פסולת</p>

רשב"י). ועי' שער מ"ד ומ"ן פרק ה שאמ"ר וק"ב הם עסמ"ב. סוד טפת הזרע הנמשך מן המוח, הנה המשכתו מן המוח הנה הוא רק אור וכח לבד, והוא האור דאמ"ר, ע' הגר"א בתיקונים (תיקון מ דף פט ע"ג) (כללים ח"א לד ע"ד), כל זווה הנה הוא באמ"ר וק"ב שהם בחי' אור וכלי, כי האור מתלבש במים רקיע שהוא הכלי (כללים ח"א צה ע"ד), נותנים או"א ג"כ מתמצית גופם ונפשם חלק בכל טיפת זרע ומשתתפים בבנין הולד, והוא נמשך מכל קומתם כולו, ובסוד אור מים רקיע שאמרו בזוה"ק תרומה (כללים ח"ב סג ע"א), עי' זהר פ' תרומה דף קסז ע"א, ודף קלו סע"ב, ובס"ת ריש פ' לך עו ע"ב, וכמבואר ענינם בדברי הרב בדרושי מ"ן (דרוש ה ו) (ביאורים ח"א נד ע"ג), בתחילה כשיוצא מן המוח היא רק בסוד אור לבד, ואח"כ בהגוף שהוא בהחג"ת היא נתעבה ונתעכר ונעשית בבחי' מים, ואח"כ בהנה"י היא נקפה ונגלד ונעשית בבחי' רקיע, וכ"ז הנה הוא סוד אמ"ר (ביאורים ח"א סג ע"ב), הם האורות המוחין דהגדלות היותר מעולה הנמשך מהדעת עלאה אשר לעילא לעילא עד רזא דאור א"ס (ביאורים ח"א סט ע"א), עי' בפרקי הצלם (פרק א) ובשער המוחין (פרק ה) (ביאורים ח"ב פט ע"ד).

¹ זה תבין במה שביארתי בענין ארבע כנפות הציצית מה ענינם ושם ביארתי שהם ד' בחי' שמוריש היסוד אל המלכות והאחד מהם הוא בחינת נשמות הצדיקים אשר הם עושים הזווג עם המלכות בזמן הגלות רוב הפעמים וזהו ענין האור הנזרע בקדמיתא וזש"ה אור זרוע לצדיק (שער מאמרי רשב"י). עי' לעיל קסו ע"ב והערה שם.

² פי' עכשיו חוזר על זעיר לפרש אחר שנקרש שנק' רקיע (מ"מ).

³ עי' ענין אור מים רקיע בעמוד א', והערה שם.

⁴ כתב הרב באו"צח פ"ח כי אחר שנתברר ז'ו"ן מטיפת אימא מה שנאר נקרא פסולת לגבי ז'ו"ן שאינו ראוי לעשות ממנה ז'ו"ן. ומשם ממה שנשאר נעשה עתיק דבריאה. ומעתיק דבריאה נעשה אריך דבריאה וכעז"הד

<p>דבר ונוקבא¹ לבתר כד נחתו אינון מים עכורין ואתהתכו לתתא² בסטר שמאלא נפקו (ס"א דאתנגיד ואשתאר אתעביד פסולת מקטרנא לכל עלמא דכר ונוקבא ואינון מים הרעים עכורין לבתר כד נחתי אינון מים עכורין אתהתכו לתתא בסטר שמאלא ונפקו) לקטרנא כל עלמא זכאה איהו מאן דאשתזיב מנהון</p>	<p>מקטרג לכל העולם זכר ונקבה אחר כך כשירדו אותם מים עכורים והתהתכו למטה בצד שמאל יצאו (ששפע ונשאר נעשה פסלת מקטרג לכל העולם זכר ונקבה והם המים הרעים העכורים ואחר כך כאשר ירדו אותם מים עכורים והתהתכו למטה בצד שמאל ויצאו) לקטרג לכל העולם אשרי מי שנצל מהם.</p>
<p>כיון דנפיק מקטרנא כתיב יהי מארת חסר ו' ואתמשכא אסכרה ברביי וחסר נהורא דסיהרא לבתר והיו למאורות בשלימו³ תרוייהו כחדא במאן בההוא רקיע השמים⁴ דהא כד סלקא ואתחברא בההוא רקיע השמים כדן והיו למאורות נהורין שלימין תרוייהו כחדא דלא פגימי כלל</p>	<p>כיון שיוצא המקטרג כתוב יהי מארת חסר ו' ונמשכה אסכרה לתינוקות וחסר אור הלבנה אחר כך והיו למאורת בשלמות של שניהם כאחד במי באותו רקיע השמים שהרי כשעולה ומתחברת באותו רקיע השמים אזי והיו למאורת אורות שלמים שניהם כאחד שלא פגומים כלל.</p>
<p>שארי הייך האי רביא וחדי אמר לון האי דאמינא דאתבריר הכא רזא דאדם⁵ באור דההוא⁶ (ד"א דאיהו) זרע⁶ ולבתר אתעביד מים ומגו אינון מים אתפשט רקיע דיוקנא דאדם כמה דאתערנא תינח כד אתעביד דא לנו מעוי דאתתא⁷ דהא לא אתצייר זרעא אלא בגו מעוי דנוקבא לאתפשטא בה דיוקנא דאדם והכא אי אלין חמש דרגין אינון דיוקנא דאדם באן אתר⁸ אתצייר ואתפשט האי דיוקנא בגו אינון מים</p>	<p>התחיל לצחק הילד הזה ושמח אמר להם זה שאמרתי שנברר כאן סוד של אדם באור של אותו (שהוא) הזרע ואחר כך נעשה מים ומתוך אותם המים מתפשט רקיע דמות של אדם כמו שעוררנו מילא כשזה נעשה בתוך מעי האשה שהרי לא מצטייר הזרע אלא בתוך מעי הנקבה להתפשט בה דמות של אדם וכאן אם אלה חמש דרגות הם דמות של אדם באיזה מקום מצטייר ומתפשט הדמות הזה בתוך המים הללו.</p>
<p>אי תימא גו נוקבא הוו דא עלמא דאתי⁹ לאו הכי דהא לא אתצייר ציורא ודיוקנא עד דנפקו אתוון לבר ולבתר אתגלימו ותו דהא¹⁰</p>	<p>אם תאמר בתוך הנקבה הם היו זה העולם הבא לא כך שהרי לא הצטיר ציור ודמות עד שיוצאות האותיות לחוץ ואחר כך נגלמו ועוד שהרי העולם הבא</p>

עד המלכות דעשייה. וממה שנשאר ממנה נעשה מהם הקליפות. וז"ש הזוהר "ומנהון אתעביד פסולת מקטרגא" דהיינו בתכלית הבירור בסוף מלכות דעשייה (מ"מ).

¹ פי' זרין דס"א (מ"מ).

² פי' כמ"ש שלא יצאו הקליפות רק ממה שנשאר בסוף מ' דעשייה (מ"מ).

³ פי' זרין דקדושה הם שלמים כל א' מ"ס (מ"מ).

⁴ פי' יסוד דזעיר (מ"מ).

⁵ פי' זעיר (מ"מ).

⁶ פי' כשהיתה הטיפה באבא נק' אור כמש"ל (מ"מ).

⁷ פי' בינה שזרין היו בתוך בטן אימא ושם היה תיקונם (מ"מ).

⁸ הקושיא על אר"א (רח"ו), ור"ל שמ"ש אלין ה' דרגין וכו' פירושו הוא שאבא הוא מה' חסדים דאריך. ואימא מה' גבורות דאריך כמ"ש באר"צח פ"ה דעולם התיקון ולכך מקשי הזוהר אי אלין ה' דרגין שהם ה' חסדים וה' גבורות דיסוד דאריך שמהם נעשו אר"א שהם דיוקנא דאדם היכן נצטיירו אר"א באיזו נוקבא היה עיבורם (מ"מ).

⁹ פי' בינה דאריך ונאמר ששם היה העיבור של אר"א לאו הכי כי שם לא היה שום הגלמה לאותיות עד אחר שייצאו (מ"מ).

¹⁰ פי' וכיון שהוא אומנא ש"מ שהעיבור היה במקום אחר לא בה (מ"מ).

<p>עלמא דאתי הוה אומנא דכתיב ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור¹ ויאמר אלהים יהי רקיע הא אומנא הוה</p>	<p>היה האמן שכתוב ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור ויאמר אלהים יהי רקיע הרי האמן הוא היה.</p>
<p>אי תימא בנוקבא דלתתא² לאו הכי דהא עד לא הוות וכד נפק האי דיוקנא דאדם נוקביה נפקת בהדיה הא לא אתצייר דיוקנא דאדם בה אי הכי באן אתר אתצייר ואתגליף האי זרע למהוי גליפו דיוקנא דאדם אלא דא רזא עלאה אדם קדמאה אתצייר ואתגליף בלא נוקבא אדם תניינא מחילא וזרעא דהאי אנליף ואתצייר גו נוקבא</p>	<p>אם תאמר בנקבה שלמטה לא כך שהרי טרם היתה וכשיצאה דמות אדם נקבתו יצאה עמו הרי לא הצטיר דמות של אדם בה אם כך באיזה מקום הצטיר ונחקק הזרע הזה להיות חקיקתו של דמות אדם אלא זה סוד עליון אדם הראשון הצטיר ונחקק בלי נקבה האדם השני מכח זרע של זה נחקק והצטיר בתוך הנקבה.</p>
<p>אדם קדמאה גליפו דציורא ודיוקנא דגופא לא הוה בנוקבא ובלא ציורא כלל הוה ואתצייר ואנליף לתתא מעלמא דאתי בלא דכורא ובלא נוקבא³ אינון אתוון אנלימו גו משחתא⁴ ואתצייר ואנליף בהו רזא דאדם⁵ ואתוון בארע מישר בסדורא דלהון מרזא דאור קדמאה⁶ שריאו לאתגלפא ולא אתציירא (אתוון) ואזרע האי אור בגויה גו משחתא כד מטא גו משחתא אתהדר מיא גו מיא אתפשט רקיע ציורא דאדם דיוקנא כדקא חזי</p>	<p>אדם הראשון חקיקה של ציור ודמות הגוף לא היה בנקבה ובלי ציור כלל היה והצטיר ונחקק למטה מהעולם הבא בלי זכר ובלי נקבה אותן אותיות נגלמו בתוך המדה והצטיר ונחקק בהן סוד של אדם והאותיות בדרך ישרה בסדור שלהן מסוד של האור הראשון התחילו להחקק ולהצטיר (אותיות) ונזרע האור הזה בתוכו תוך המדה כשהגיע לתוך המדה והפך למים בתוך מים התפשט הרקיע בציור של אדם דמות כראוי.</p>

¹ פי' לגבי או"א נפרש אלהים דקרא היה בינה דאריך (מ"מ).

² פי' בינה דאצילות ולכאורה נאמר שבתוך אימא היה תיקון אבא. ולכך מקשה לאו הכי דכד נפק האי דיוקנא דאדם שהוא אבא נוקביה נפקת בהדיה שהיא אימא שבבת אחת היה תיקונם. והחכם הזה שרצה לומר שבאימא היה תיקון אבא. הוא בדרך המקשה ששולל אפי' דבר פשוט שלא יעלה על הדעת. כדי לחזק קושייתו (מ"מ).

³ כבר ביארתי בביאור אדרת האזינו כי אדם קדמאה הוא בחינת חכמה ובינה ואדם תנינא הוא ז"א ונוקביה וביאור הענין הוא כי גופא דאבא ואימא נעשה על ידי הארה דיקנא קדישא דעתיקא והיא בחינת משחתא הנז' כאן כי היא מידת אריך אנפין האוחז כל שיעור קומת האצילות כנודע. וכמדתו של אריך ממש נצטיירו ונבנו עליו כל שאר הספירות להיותם מלבישים עליו ונמצא כי הוא המדה שעליו נעשים הכל. ולסיבה זו נקרא א"א משחתא ואז אתוון דילהון דאבא ואימא אתגלימו גו משחתא רוצה לומר בין שערות הזקן והראש דא"א ובאמצען כנודע. כי שערות ראשו מושכבין על אחורי אבא ואימא ומכסין אותם ושערות הזקן נמשכין ומתפשטין דרך פנים של או"א ונמצא כי או"א הם נתוני' בין שערות רישא ודיקנא דא"א וזמ"ש אתגלימו גו משחתא רוצה לומר בתוכה ובאמצעיתא ממש הם עומדים ושם באמצע אתגלים ציורא דאו"א. וכבר ביארנו שם כי אבא נמשך מתיקון השמיני דדיקנא דעתיקא הנקרא מזלא. ואימא מתיקון שלשה עשר שגם הוא נקרא מזלא אמנם עדין אין שם גילוי זכר ונקבה. אמנם ז"א ונוקביה שיש בהם גילוי גמור של זכר ונקבו' והם הנקראים אדם תתאה יצאו מכח זווג או"א שנזדווגו באמצע' נה"י דא"א כנז' שם בביאור אדרת האזינו. איך עלו ונכללו נה"י דאריך לגו מאו"א ומכח הזווג ההוא באופן ההוא יצאו בחי' ז"א ונוקביה וע"ש היטב (שער מאמרי רשב"י). אלא דא רזא אדם קדמאה וכו' יובן בהקדים מ"ש הרב בפי' אידרא זוטא וכו' ובזה מובן לשון זה. "אדם קדמאה" הם או"א שנצטיירו בלא נקבא וכדמפרש היכן נצטיירו. "אדם תנינא" הוא זעיר שנצטייר גו נוקבא שהיא אימא. ומ"ש "אדם קדמאה גליפו" וכו', הם או"א. "ואצטייר ואגליף לתתא מעלמא דאתי", פי' תחת בינה דאריך כמ"ש הרב באו"צח שמגרונ דאריך שהיא בינה שלו נעשו ב' הכתרים דא"א בסוד קנה חכמה קנה בינה, וגופם נעשה מחג"ת דאריך שהם תחת מהגרונ שהיא בינה דאריך וז"ש "לתתא מעלמא דאתי" (מ"מ).

⁴ פי' האותיות שמהם נעשה פרצוף או"א והם אוכל מספרת הם פנים דא"א. בדק חיה הם אחוריים דאו"א כמ"ש באו"צח "נגלמו גו משחתא" דהיינו תוך השערות דאריך של רישא ודיקנא החופפים על או"א שהדיקנא חופפת עליהם מצד פנים דאריך. ושערות דרישא חופפים עליהם מצד אחור (מ"מ).

⁵ או"א (מ"מ).

⁶ כתב הרב על מ"ש הזהור אבא אחיד ותלי בחסד הוא חסד דאריך שממנו נעשה אבא וז"ש מרזא דאור קדמאה שהוא חסד דאריך משם היו אתוון שמהם נעשה אבא (מ"מ).

<p>לבתר דאתקשמת נוקבא לגביה ואתהדרו אנפין באנפין האי דיוקנא דאדם עאל בתיאובתא לגבי נוקבא ותמן אנליף ואתצייר כגוונא דיליה ועליה כתיב (בראשית ה ג) ויולד בדמותו כצלמו וגו' האי אתצייר גו נוקבא מה דלא הוה ההוא קדמאה דאתצייר (ד"א ל"ג גו) ההוא קדמאה בגויה במדידו גו משחתא כמה דאתמר</p>	<p>לאחר שהתקשטה הנקבה אליו וחזרו להיות פנים בפנים הדמות הזו של אדם נכנסה בתשוקה אצל הנקבה ושם נחקק והצטיר כמו הצורה שלו ועליו כתוב (בראשית ה) ויולד בדמותו כצלמו וגו' זה הצטיר בתוך הנקבה מה שלא היה אותו הראשון שהצטיר אותו ראשון בתוכו במדידה בתוך המדה כמו שנתבאר.</p>
<p>כגוונא דא לתתא לתתא מה כתיב (שם ד א) והאדם ידע את חוה אשתו ותהר ותלד את קין¹ שריאת קוף לאולדא במעהא בחילא וסיועא² דאדם לבתר דהא קבילת³ זוהמא מגו האי קוף ועל דא לא כתיב הכא ויולד אלא ידע ותהר ותלד ונפק פסולת מגו נוקבא ותוסף ללדת את אחיו את הבל ובהאי נמי לא כתיב ויולד ואף על גב דמסטרד דכורא הוה אבל מקטרנא תשש ותבר חיליה דהא באת קוף</p>	<p>כמו זה למטה מה כתוב למטה והאדם ידע את חוה אשתו ותהר ותלד את קין התחילה להוליד קוף במעיה בכח וסיוע של אדם אחר שקבלה זוהמא מהקוף הזה ולכן לא כתוב כאן ויולד אלא ידע ותהר ותלד ויצאה הפסלת בתוך הנקבה. ותוסף ללדת את אחיו את הבל ובזה גם לא כתוב ויולד ואף על גב שמצד הזכר הוא היה אבל המקטרג תשש ושבר את כחו שהרי באות קוף</p>
<p>קסח/א</p>	
<p>שריאו אתוון לאולדא⁴</p>	<p>התחילו האותיות להוליד.</p>
<p>כיון דאתבריר פסולת⁵ שריאו אתוון לאולדא מרוא דאת ש"ת⁶ תקונא דכר ונוקבא באסתכמותא כחדא⁷ וכדין כתיב ויולד בדמותו כצלמו ויקרא את שמו שת ולא כתיב ותקרא⁸ ויקרא איהו ולא איהו איהו קרא שמיה שת תקונא דכר ונוקבא כחדא דהוון באסתכמותא דא</p>	<p>כיון שנבררה הפסלת התחילו האותיות להוליד מסוד האות ש"ת תקון של זכר ונקבה בהסכמה כאחד ואז כתוב ויולד בדמותו כצלמו ויקרא את שמו שת ולא כתוב ותקרא ויקרא הוא ולא היא הוא קרא שמו שת תקון זכר ונקבה כאחד שהיו בהסכמה אחת.</p>

¹ והנה כאשר נתפתה חוה מהנחש ע"י הס"מ שנתלבש בו ואכלה מעץ הדעת, אז נתפתה ממנו אח"כ עוד, כי בא עליה ג"כ וקבלה אותו, והטיל בה ע"י זוהמא יתירה, וכמ"ש בפדר"א (פרק כא) וכן הוא בזוה"ק (פ' פקודי דף רלא ע"א) אתא נחש על חוה ואטיל בה זוהמא כו', וכן באד"ר (קמג ע"א) וחויא תקיפא אטיל בה זוהמא דדינא קשיא ואח"כ בא עליה אדם ג"כ, וחטא בזה הרבה במה שהתייחד עמה בעוד שטומאתה עליה, שהוא הזוהמא הנז', ונתערב זווגו בהזווג דס"מ ונחש, ונולדו ע"י קין והבל וכמ"ש בזוה"ק (בראשית נה ע"א), כי לידת קין והבל היה באתדבקותא דזוהמא דנחש וההוא דרכיב ביה דאיהו ס"מ, וכן הוא שם (לז ע"א) דהא כד אתא ס"מ על חוה אטיל בה זוהמא ואתעברת ואולידת לקין כו', וכן בפ' אחרי מות (עו ע"ב) בטר דאתא חויא על חוה ואטיל בה זוהמא לבתר אלידת קין, וכן הוא ג"כ בפ' תרומה (קסז סע"ב) (דע"ה ח"ב קמו ע"ד).

² רלא ע"א (הערת הזהר).

³ קמח ע"ב (הערת הזהר).

⁴ ואלמלא זכה אדם והמתין עד שת, ויכנס ביניהם ב' של הבל והיה שבת לה' ודאי, אמנם הולידו (קין) בין ק' לשתי בחוש (אור יקר).

⁵ דהיינו החצוני ממש ק"ן, ותערובת דהיינו הבל משובר ומרוצץ ומעונה מקין (אור יקר).

⁶ דהיינו תיקונא דכר ש [?] סוד שלשה אבות, ות' היינו נקבה המתקנת בהתחברה עם הש' (אור יקר).

⁷ זכר ונקבה עליונים, בהפרד משם החצוני, וזכר ונקבה התחתונים שכבר נתקנה חוה מזוהמת הנחש (אור יקר). פי' ש"ש יש בה ג' ענפים שהם חג"ת ונק' זכר וה"ת מורה על הנקבה (מ"מ).

⁸ עד כאן קין והבל שהיו מצד הנחש וזוהמתו, ולא היה שם אדם מוליד, לא היה קורא להם שם אלא היה השם מיד חוה עם הנחש, אמנם עתה שהיה אדם עיקר ויקרא הוא לומר שזה חלקו מצדו ולא מצד הנחש, ושם שת מורה על תיקון עליון שני מדות (אור יקר).

<p>תו אתגלגלו אתוון ואהדרו לאולדא¹ אלף דאדם ואינון אתוון באתר דאיהו סיום שמיה² ומאן איהו נ' ולבתר ו' לא ה' דהא אתעדיאת (נ"א אתיילידת) בהבל בגין כך נטיל את אחרא אבתריה ו' סיים בשירותא דשת ש' ואקרי אנוש</p>	<p>עוד התגלגלו האותיות וחזרו להוליד אלף של אדם והם אותיות במקום שהוא הסיום של שמו ומיהו נ' ואחר כך ו' ולא ה' שהרי התעברה (הולידה) בהבל ולכן נטל אות אחרת אחריו ו' סיים בראשית של שת ש' ונקרא אנוש.</p>
<p>אנוש מה בין שמא דא לשמא דאדם אלא אנוש לאו איהו בתקפא⁴ הוה תקונא דקדמאי הוה⁵ (תהלים ה ה) מה אנוש כי תזכרנו וכתוב (איוב ז יח) מה אנוש כי תגדלנו וגו' ותפקדנו לבקרים לרגעים תבחננו ועל דא כתיב (ישעיה נג י) ויהו"ה חפץ דכאו החלי תבירו דגופא ותקפא דנפשא⁶ אורית שת לאנוש ירותא דהוה ליה לקבלא ואיהו אוף הכי אורית לבנו</p>	<p>אנוש מה בין השם הזה לשם של אדם אלא אנוש לא היה בתוקף, [שהוא]³ היותו בתקונם של הראשונים מה אנוש כי תזכרנו וכתוב (איוב ז) מה אנוש כי תגדלנו וגו' ותפקדנו לבוקרים לרגעים תבחננו ועל זה כתוב וה' חפץ דכאו החלי שבר הגוף וכח הנפש הוריש שת לאנוש ירשה שהיתה לו לקבל ואף הוא הוריש לבנו כך.</p>
<p>תו אתגלגלו אתוון לאתקנא עקימא⁷ ואתהדרו לאולדא קינו⁸ האי תקונא דקין ואתתקן תחותיה ואתהדרו אתוון לבסמא עלמא מעקימו דהוה מהללאל מ' סופא</p>	<p>עוד התגלגלו האותיות לתקן את העקם וחזרו להוליד את קינן זה התקון של קין והתתקן תחתיו וחזרו האותיות לבשם את העולמות מהעקמימות שהיתה מהללאל מ' סוף של אותיות</p>

¹ ולהמשיך נשמות קדושות לעולם, והיה סדר האלפא ביתא בתיקון הקליפה הקודמת א' אדם היינו סוד עליון, והחסד בסוף בחינת אור מתפרטת (אור יקר).

² דהיינו ד' מ' הם אותיות שיש בהם דין וחוק וצריכות תיקון כי הד' מלכו' דלה ועני' והמם סתומה מורה סתימת הבינה, לכ נתקנו כיצד החליף ס' בנ' [שאחריה] והיא השכינה אבל היא נופלת ודאי תקן באות ו שהוא התפארת, ומה שלא נטלה ה' שהי' אחר הדלת, כמו שנטל נון שהיא אחר מס, מפני שכבר נמשכה בהבל ולא נתקנה עד לעתיד, ונתקן סוד אנ"ו. ועדיין כל התיקון הזה תלוי בשלשה אבות שהם ש' ולכך נטל ש' משת שהוא זכר המתוקן, והם שתי בחינות הזכר ו"ש או הוא לבדו או הוא מצטרף בשלשה אבות, הענין שנטל ארבעה אותיות בריאות וטובות א' מן הימין המעוררת הייחוד בסוף כהן השושבין, והנקבה מלכות קשורה עמה והיינו א"נ, והיא הולכת אל קו האמצעי שהוא ו', והזכר בא כנגדה בשתי זרועות ימין ושמאל, והוא גוף באמצע ומקבלה והיינו אנוש. ומחכמה גדולה שהיתה בשת וחסידות גדולה הוליד בן כזה שהוא קרוב ודומה לאביו בחזותו כצלמו אדם אנוש (אור יקר). פי' נו"ן של אנוש היא אחר מ"ם באל"ף ב"ת. ומ"ם היא סיום אדם (מ"מ).

³ עי' אור יקר: לאו איהו בתקפא, שהוא, הוה תקונא דקדמאי

⁴ הוא מלשון אנושה מכתו, והטעם שאינו יסוד הענין אלא תיקון לדבר קודם והיינו אדם שנתקן ונעשה אנוש (אור יקר).

⁵ ולכך כשראו המלאכים סוף האדם שיהא נקרא אנוש אמרו מה אנוש כי תזכרנו, ולא אמרו מה אדם, וכן איוב אמר מה אנוש כשבא לדבר על הייסורין וחלישות חיל אשר לו אמר מה אנוש, מורה שמלה זו נקרא האדם מצד הייסורין הממרקין עונו כאומרו ותקפדנו לבקרים

⁶ החומר והנפש הם הפכים אם יתגבר החומש יחלש הנפש שאינה יוצאה ידי חובתה, וכשיחלש הגוף יתחזק הנפש ויגבר ויוסיף בגבורה, והיינו ירושת הצדיקים בעולם הזה להתיישר להתחזק הנפש ולהחליש החומר וז"ש "ירותא דהוה ליה לקבלא וכו'" והנה עד עתה עמד הענין על היות תיקון צדיקים בעולם (אור יקר).

⁷ ב' בחינות שהם קיל והבל שנתקלקלו קלקולם במקומם עומד, לזה "אתגלגלו אתוון לאתתקנא עקימו" ממש יתוקנו קין והבל ואל תשיביני מענין הבל דהיינו שת שאין הכוונה לתקן הנפש אלא לתקן פגם הנמצא בעולם וחרבנו בנפילתו אלו (אור יקר).

⁸ הנה קין היה תולדה דנחש, וטעם ג' אותיות אלו מורה: ק' היא בחינה הממציאה החצונים לחוץ כדפי', ונתחברה עם אדם וחווה, אדם דא נ' וחווה דא י' ובשיתוף שלשתם יצא קין לעולם, והיינו שהבינה היא נ' פשוטה, משם יתעוררו הדינים על ידי השפעתם למטה בי' זעירא ונעשה קין, פירוש קינא דמסאבותא, ועתה הם קינן דהיינו תיקוני הקלי' לידבק בהם במועיל ויהיו תועלת לעולם להשתמש המלכות שהיא נ' כפופה ולכך נתפשטה נ' כפופה בהם להראות ומלכותו בכל משלה, כדפי' בתיקון² עשר אתוון יר"ד ה,א וא"ו ה"א מתפשטות בעשר קליפין לאכפיא לון (אור יקר).

<p>דאתון דאדם ה' וליקד תקונא דאתון דהבל ובגין דלא הוה חייבא כקין לא אתחלפו אתון משמיה! בר חד דבאתר ב' הוה א' למהוי תקונא יתיר</p>	<p>אדם ה' ול' תקון של האותיות של הבל ומשום שלא הרשיע כמו קין לא התחלפו האותיות משמו פרט לאחת שבמקום ב' היתה א' להיות תקון יותר.</p>
<p>עד הכא אתבסם עלמא ואתתקן עקימא משירותא דאנוש בר חובא דאדם דלא אתבסם עד דקיימו ישראל בטורא דסיני אבל תקונא דעקימו דקין והבל אתתקן ואתבסם אבל עלמא הוה בצערא ועצבונא עד דאתא נח דכתיב (בראשית ה כט) זה ינחמנו ממעשנו ומעצבון ידינו מן האדמה אשר אררה יהוה וחובא דאדם לא אתבסם עד דקיימו ישראל על טורא דסיני וקבילו אורייתא וכד ישראל קבילו אורייתא כדין נר ואור אתתקן כחדא</p>	<p>עד כאן התבשם העולם והתתקן העקם מהראשית של אנוש פרט לחטאו של אדם שלא התבשם עד שעמדו ישראל בהר סיני אבל התקון של העקמימות של קין והבל התתקן והתבשם אבל העולם היה בצער ועצבון עד שבא נח שכתוב (בראשית ה) זה ינחמנו ממעשנו ומעצבון ידינו מן האדמה אשר אררה ה' וחטאו של אדם לא התבשם עד שעמדו ישראל על הר סיני וקבלו תורה וכשישראל קבלו תורה אזי הנר והאור התתקנו כאחד.</p>
<p>והשתא רבותי אנא מבבל וברא דרב ספרא אנא ולא זכינא לאשתמודעא לאבא ואטרידנא הכא ודחילנא דהא יתבי ארעא דא אינון אריוון באורייתא ושוינא עלי דלא אימא מלי דאורייתא קמי בר נש עד תרין ירחין ויומא דא אשתלימו זכאה חולקי דאתערעתון הכא ארים רבי יוסי קליה ובכה וקמו כלהו ונשקוהו ברישיה אמר רבי יוסי זכאה חולקנא דזכינא בהאי ארעא למשמע מלי דעתיק יומין מפומך מה דלא זכינן למשמע עד השתא</p>	<p>ועכשיו רבותי אני מבבל ובנו של רב ספרא אני ולא זכיתי להודע לאבי ונטרדתי לכאן ופחדתי שהרי יושבי הארץ הזו הם אריות בתורה וקבלתי עלי שלא אמר דברי תורה לפני איש עד שני חדשים והיום הזה הם נשלמו אשרי חלקי שנפגשנו פה הרים רבי יוסי את קולו ובכה וקמו כולם ונשקוהו בראשו אמר רבי יוסי אשרי חלקנו שזכינו בדרך הזו לשמע דברי עתיק הימים מפוך מה שלא זכינו לשמע עד עכשו.</p>
<p>יתיבו כלהו אמר לון רבותי מדחמינא צערא דהאי חמי וברתיה דדחקי ומצטערי בנפשייהו דלא ידענא ברכת מזונא אמינא לון דעד דאנדע ברכת מזונא לא אתחבר באנתתי כארע כל בני עלמא ואף על גב דיכילנא לשמשא בה בלא חובה? לא בעינא למעבר על דעתייהו הואיל ולא הוינא יכיל למימר מדי עד תרין ירחין חדו רבי יוסי ורבי חייא וחמוי וברתיה ובכו מסגיאו הדוה אמר רבי יוסי במטו מינג כיון דשריאת אנהיר לן יממא זכאה חולקנא בארע דא</p>	<p>ישבו כולם אמר להם רבותי משראיתי את הצער של חמי ובתו שדחוקים ומצטערים בנפשם שלא ידעתי את ברכת המזון אמרתי להם שעד שאדע את ברכת המזון לא אתחבר עם אשתי כדרך כל העולם ואף על גב שיכלתי לשמש בה בלי חטא איני רוצה לעבר על דעתם הואיל ולא יכלתי לומר דבר עד שני חדשים שמחו רבי חייא ורבי יוסי וחמוי ובתו ובכו מרב שמחה אמר רבי יוסי בבקשה ממך כיון שהתחלת האר לנו את היום אשרי חלקנו בדרך הזו.</p>
<p>פתח ההוא רביא בברכת מזונא ואמר כתוב אחד אומר (דברים יד כג) ואכלת לפני</p>	<p>פתח אותו ילד בברכת המזון ואמר כתוב אחד אומר ואכלת לפני ה' אלהיך</p>

¹ קשה דמשמע דאי הוה חייבא כקין היו מתחלפים אותיות שמו. והרי קין שנתגלגל בקינן לא נתחלף ממנו שום אות. ו"ל שהבל ניתקן במהלאל לגמרי וכלך אי זה חייבא בקין היו מתחלפים וכו'. אבל קין אע"פ שנתקן קצת בקינן לא נתקן לגמרי ולכך לא נתחלפו אותיות שמו (מ"מ).
² שאין לו עון בדבר כי הוא חכם באמת (מ"מ).

<p>יהו"ה אלהיך וכתוב אחד אומר (שם כו ז) ושמחת לפני יהו"ה אלהיך הני קראי כד ישראל הוּו שראן בארעא קדישא ואתחזון קמי קודשא בריך הוא בבי מקדשא הוּו מתקיימי השתא היך מתקיימי מאן יכול למיכל לפני יהו"ה ולמחרי לפני יהו"ה</p>	<p>וּכְתוּב אֶחָד אֹמֵר וּשְׂמַחַת לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ הַפְּסוּקִים הִלְלוּ כְּשִׂישְׂרָאֵל הִיוּ שְׂרוּיִים בְּאַרְץ הַקְּדוּשָׁה וּנְרָאוּ לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ הִיוּ מִתְקַיְימִים עֲכָשָׁיו אִיךְ מִתְקַיְימִים מִי יִכּוֹל לֵאכּוֹל לִפְנֵי ה' וּלְשַׂמַּח לִפְנֵי ה'.</p>
<p>אלא ודאי הכי הוא בקדמיתא כד יתיב בר נש על פתוריה למיכל מברך על נהמא המוציא מאי טעמא המוציא ולא מוציא דהא כתיב (ישעיה מב ה) בורא השמים ולא כתיב הבורא (ירמיה י יב) עושה ארץ ולא כתיב העושה ארץ מאי טעמא הכא המוציא</p>	<p>אֵלּא וּדְאִי כַךְ הוּא בְּרֵאשׁוֹנָה כְּשִׂישֵׁב אָדָם עַל שְׁלַחְנוּ לֵאכּוֹל מִבְּרֶךְ עַל הַלֶּחֶם הַמוֹצִיא לְמָה הַמוֹצִיא וְלֹא מוֹצִיא שֶׁהָרִי כְּתוּב בּוֹרֵא הַשָּׁמַיִם וְלֹא כְּתוּב הַבוֹרֵא עוֹשֶׂה אֶרֶץ וְלֹא כְּתוּב הַעוֹשֶׂה אֶרֶץ לְמָה כֵּאֵן הַמוֹצִיא.</p>
<p>אלא כל מלין דאינון מרזא דעלמא עלאה סתירא אסתתרא ה' מתמן לאתחזאה דהא מעלמא גניזא וסתירא איהו</p>	<p>אֵלּא כָּל הַדְּבָרִים שֶׁהֵם מִסוּד הָעוֹלָם הָעֲלִיוֹן הַנִּסְתָּר מִסְתַּתֵּר ה' מִשֵּׁם לְהֵרָאוֹת שֶׁהָרִי מִעוֹלָם גְּנוּז וְנִסְתָּר הוּא</p>
<p>קסח/ב</p>	
<p>וכל מלין דאינון מעלמא תתאה דאתגליא¹ יתיר כתיב בה' דכתיב (ישעיה מ כו) המוציא במספר צבאם (עמוס ה ח) הקורא למי הים² כלהו מרזא דעלמא תתאה איהו ואי³ אכתיב בשמא איהו בה' כגון האל הגדול⁴ והכא דאיהו בארע סתימין⁵ (נ"א באתגליא)⁵ מרזא דעלמא תתאה איהו כיון דמברך בר נש שכינתא אתיא קמיה</p>	<p>וְכָל הַדְּבָרִים שֶׁהֵם מִהָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן שֶׁנִּתְגַּלֶּה יוֹתֵר כְּתוּב בְּה' שְׂכְּתוּב הַמוֹצִיא בְּמִסְפַּר צְבָאִים הַקּוֹרֵא לְמִי הַיָּם הֵם מִסוּד הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן וְאִם נִכְתָּב בְּשֵׁם הוּא בְּה' כְּמוֹ הָאֵל הַגָּדוֹל וְכֵאֵן שֶׁהוּא בְּדֶרֶךְ נִסְתָּר (בְּגִלּוּי) מִסוּד הָעוֹלָם הַתַּחְתּוֹן הוּא כִּיּוֹן שֶׁמִּבְּרַךְ אָדָם שְׂכִינָה בָּאָה לִפְנָיו.</p>
<p>ומה דאמר ואכלת לפני יהו"ה אלהיך הכא אתכליל למללא במלי דאורייתא דהכי אצטריך הואיל וקודשא בריך הוא קמיה לקיימא דכתיב (יחזקאל מא כב) זה השלחן אשר לפני יהו"ה וכתוב (דברים יד כג) ואכלת שם לפני יהו"ה אלהיך</p>	<p>וּמָה שֶׁאָמַר וְאָכַלְתָּ לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ כֵּאֵן נִכְלַל לְדַבֵּר בְּדַבְרֵי תוֹרָה שֶׁכֵּךְ צָרִיךְ הוּאִיל וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לִפְנָיו לְקַיֵּים אֶת הַכְּתוּב זֶה הַשְּׁלַחַן אֲשֶׁר לִפְנֵי ה' וְכְּתוּב וְאָכַלְתָּ שֵׁם לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ.</p>

¹ מלכות (מ"מ).

² צ"ע בפ' ברא' בדף ב' ע"א דהתם קאמר דהוי המוציא במספר מעלמא עלאה ההוא דלית דכוותיה (שער מאמרי רשב"י).

³ רלא ע"ב (הערת הזהר).

⁴ פירוש כי יש הפרש בין כשמזכיר הפעולה ולא נזכר שם פועלה ובין כשמזכיר שם פועלה. כי כשמזכיר את הפעולה לבד וכתוב בה' מורה על הפועל הנגלה שהוא עולם התחתון. אבל כשמזכיר שם ופועל כגון האל הגדול שהוא בחסד. וכן גבור בגבורה וכתוב בה' מורה על חסד או גבורה שמשפיע בעולם התחתון שהוא מלכות וזמ"ש איהו בה' אבל כשלא נזכר על ידי מי נעשית פעולה זו וזהו באורח סתים הוא מרזא דעלמא תתאה עצמו לבד. א"נ אורח לצדיק יקרא אורח סתים וכשמשפיע בה ופועלת על ידו אינו נזכר ההוא כי ה"ל בכ"ל. וזהו רזא דעלמא תתאה נכנס בה דרך נקודת ציון והוא המוציא לחם כד"א מאשר שמנה לחמו כנ"ל ובפ' בראשית בדף י"ח ע"א אמר וביה אתכסיין כולהו באורח סתים (שער מאמרי רשב"י). פי' אע"פי שאמרנו כל מלין דאינון מרזא דעלמא עילאה אין שם ה' ודוקא במלין דעלמא דאתגלית יש שם ה' היינו דוקא בתיבות שאינם שמות אבל אי אכתיב בשמא כגון האל הגדול. אעפ"י שהאל רומז ללאה שהיא בחי' אימא וכמ"ש הרב בכוונת האל וכן הגדול הוא בחסד ואינם במ'. כיון שהם שמות יש בהם ה' ה"ג (מ"מ).

<p>הואיל וקאים בר נש קמי מאריה אצטריך נמי למיחן למסכני למיתן לון כמה דאיהו יהיב ליה למיכל (וס"א ומאן דאכיל קמי מלכא קדישא אצטריך וכו') כמאן דאכיל קמי מלכא קדישא ואצטריך דלא ישתכח בלען על פתוריה דהא בלענו מסטרא אחרא הוי ורזא דא (בראשית כה ל) הלעיטני נא ארע בלענו והכי אצטריך לסטרא אחרא וכתיב (משלי יג כה) ובטן רשעים תחסר ועל דא ואכלת לפני יהו"ה אלהיך כתיב ולא לפני סטרא אחרא ואצטריך דלא יתעסק במלין במלין ובצרכי סעודה (שפיר) ואצטריך לאתעסקא במלין דאורייתא דהא כד מלין דאורייתא אתמרוקח על פתורא יהיב ההוא בר נש תקפא למאריה</p>	<p>הואיל ועומד אדם לפני רבונו צריך גם לרחם על העניים לתת להם כמו שהוא נתן לו לאכול (ומי שאוכל לפני המלך הקדוש צריך) כמי שאוכל לפני המלך הקדוש וצריך שלא ימצא בלען על שלחנו שהרי בלענות היא מהצד האחר וסוד זה הלעיטני נא דרך בלענות וכך צריך לצד האחר וכתוב ובטן רשעים תחסר ועל זה ואכלת לפני ה' אלהיך כתוב ולא לפני הצד האחר וצריך שלא יתעסק בדברים בטלים ובצרכי סעודה (יפה) וצריך להתעסק בדברי תורה שהרי כשדברי תורה נאמרים על שלחן נותן אותו האדם כח לרבנו.</p>
<p>ושמחת לפני יהו"ה אלהיך דא איהו בכוס של ברכה כד בריך בר נש בכוס של ברכה אצטריך למחדי ולאחזאה חדוה ולא עציבו כלל כיון דנטיל בר נש בכוס של ברכה קודשא בריך הוא קאים על גביה ואיהו אצטריך לאעטפא רישיה בחדוה ולברכא על הכוס במותב תלתא נברך שאכלנו משלו</p>	<p>ושמחת לפני ה' אלהיך זוהי כוס של ברכה כשמברך אדם בכוס של ברכה צריך לשמח ולהראות שמחה ולא עצב כלל כיון שנוטל אדם כוס של ברכה הקדוש ברוך הוא עומד על גבו והוא צריך לעטף ראשו בשמחה ולברך על הכוס במושב שלשה נברך שאכלנו משלו.</p>
<p>ובטובו חיינו דא אצטריך רעותא לעילא לגבי עתיקא דעתיקין ועל דא איהו בארע סתים² ובטובו ולא מטובו ובטובו דא ימינא³ (ד"א זינא) עלאה ומטובו דא דרגא אחרא⁴ דאתי מסטרא דימינא ואיהו דרגא לתתא מניה בגין דבההוא טוב אתבני עלמא וביה אתון</p>	<p>ובטובו חיינו זה צריך רצון למעלה אל עתיק העתיקים ועל זה היא בדרך נסתר ובטובו ולא מטובו ובטובו זה הימין (מינו) העליון ומטובו זו דרגה אחרת שבאה מצד הימין והיא דרגה למטה ממנו משום שבאותו הטוב נבנה העולם ובו נזון.</p>
<p>אמאי אקרי טוב ואמאי אקרי חסד טוב איהו כד כליל כלא בנויה⁵ ולא אתפשט לנחתא לתתא חסד כד נחתא לתתא ועביד טיבו בכל בריין בצדיקי וברשיעי ולא חייש</p>	<p>למה נקרא טוב ולמה נקרא חסד הטוב הוא כשכולל הכל בתוכו ולא מתפשט לרדת למטה חסד כשיורד למטה ועושה טוב בכל הבריות בצדיקים</p>

¹ בינה (מ"מ).

² פי' שאנו אומרים שאכלנו משלו. וכמ"ש הרב בכוונת נברך שאכלנו משלו נברך את המ' מהבינה שאכלנו משלה ולכך הוא בלשון נסתר (מ"מ).

³ פי' חסד (מ"מ).

⁴ פי' נצח שהוא ענף החסד (מ"מ).

⁵ ז"ל הרב בס"הכ דע כי אבא הוא ה"יה דיוד"ין ויסוד דאבא מסתיים ביסוד דזעיר ושם ביסוד דזעיר ע"ב דיוד"ין של אבא והוא גי' חס"ד ובמנין הכל יוצא מיסוד דזעיר ליעקב והשאר שהוא גי' טו"ב נגזר ביסוד דזעיר ואינו מתפשט וז"ש בזוהר אך טוב וחסד ירדפוני טוב כד לא אתפשט וחסד כד אתפשט עכ"ל. ואע"פי שאמרנו לעיל טו"ב הוא חסד אינה קושייא שחסד גם הוא בחינת ע"ב וכן חסד גי' ע"ב. ובמ"שא כתב הרב שהחסדים כמשמתפשטים למטה נק' חסד וכשאינם מתפשטים נק' טוב וז"ש הזוהר טוב כד לא אתפשט וחסד כד נתתא לתתא עכ"ל. בא"י אמ"ה הזן את העולם כולו בטובו כך היא הגרסא האמתית בב"ה. ברית ותורה פי' יסוד נק' ברית ות"ת נק' תורה והמ' מהם תיקונה. דבההוא טוב אתון ברית ותורה. פי' שיסוד ות"ת ניזונים ממה שנשאר משם ע"ב שהא גי' טו"ב כמש"ל בשם הרב (מ"מ).

<p>ואף על גב דדרגא חד הוא מגלן דכתיב (תהלים כג ו) אך טוב וחסד ירדפוני אי טוב למה חסד ואי חסד למה טוב דהא בחד סניא אלא טוב כליל כללא בגויה ולא אתפשט לתתא חסד נחית¹ ואתפשט לתתא וזן כללא צדיקי ורשיעי כחדא</p>	<p>וברשעים ולא חושש ואף על גב שדרגה אחת היא מגין לנו שכתוב אך טוב וחסד ירדפוני אם טוב למה חסד ואם חסד למה טוב שהרי באחד מספיק אלא טוב כולל הכל בתוכו ולא התפשט למטה חסד יורד ומתפשט למטה וזן לכל הצדיקים והרשעים כאחד.</p>
<p>והכא כיון דאמר ובטובו חיינו הדר ואמר הזן את העולם כלו בטובו בחסד הדא הוא דכתיב (שם קלו כה) נותן לחם לכל בשר כי לעולם חסדו ועל דא הזן את הכל לצדיקי ולרשיעי לכלא דא אקרי ברכת ימין שמאל לאו איהו בברכת מזונא ובגין כד שמאלא לא תסייע לימינא</p>	<p>וכאן כיון שאמר ובטובו חיינו חזר ואמר הזן את העולם כלו בטובו בחסד זהו שכתוב נותן לחם לכל בשר כי לעולם חסדו ועל זה הזן את הכל לצדיקים ולרשעים לכל זה נקרא ברכת ימין השמאל אינו בברכת המזון ולכן שמאל לא תסיע לימין.</p>
<p>דכיון דברוך ברכת ימין (נ"א היין) אצטריך לדבקה ארץ החיים בימין לאתזנא מתמן ולפרנסא ולמיהב מזונא לכלא ועל דא תניינא ברכת הארץ ואצטריך לאדכרא בה ברית ותורה על בריתך שחתמת בבשרנו ועל תורתך שלמדתנו לאחזאה דבהווא טוב אתון ברית ותורה דאיהו תקונא דהאי טוב²</p>	<p>שכיון שברוך ברכה ימין (היין) צריך לדבק את ארץ החיים בימין להזון משם ולפרנס ולתת מזון לכל ולכן השניה ברכת הארץ וצריך להזכיר בה ברית ותורה ועל בריתך שחתמת בבשרנו ועל תורתך שלמדתנו להראות שמאותו טוב נזון ברית ותורה שהוא התקון של הטוב הזה.</p>
<p>מכאן אוליפנא דנשים פטורות מברכת מזונא לאפקא ידי חובה דהא לית בהו תורה וברית ולחתום על הארץ ועל המזון הא דדבקותא כחדא בחסד על הארץ דא איהו ארץ החיים ועל המזון דא איהו חסד הא כלילו דא בדא בדבקותא חדא</p>	<p>מכאן למדנו שנשים פטורות מברכת המזון לצאת ידי חובה שהרי אין בהן תורה וברית ולחתום על הארץ ועל המזון זה שדבקות כאחד בחסד על הארץ זוהי ארץ החיים ועל המזון זהו חסד הרי כלולים זה בזה בדבקות אחת.</p>
<p>אתפשטותא דטוב איהו הודאה³ דאקרי חס"ד ועל דא איהו אומר נודה לך על כך ועל כך נסין ואתין דאתעבידו מסטרא דטוב ואי תימא והא כתיב (תהלים טז יא) נעימות בימינך נצח⁴ הא איהו מסטרא דימין לאו הכי</p>	<p>התפשטות הטוב היא הודאה שנקראת חס"ד ועל זה הוא אומר נודה לך על כך ועל כך נסים ואותות שנעשו מצד הטוב ואם תאמר והרי כתוב נעמות בימינך נצח זהו מצד הימין לא כך אלא כל אחד ואחד מראה על אותו מקום</p>

¹ קט ע"א (הערת הזהר).

² ור"ל שיסוד ות"ת הם מכסים ומלבישים לאותו האור של ע"ב הנ"ק טוב כי נודה כי סוד התיקון הוא הלבוש (מ"מ).

³ מודים כו', הנה ברכה זו היא בהוד דאימא, וזהו לשון הודאה הרמוז בתיבת מודים, מלשון הוד (שעה"כ לז ע"ב). איתא בפרדס שער ירך יעקב פ"ד. פי' זה המאמר וז"ל בקיצור את פשטותא דטוב. פי' מה שנתפשט מהחסד הנק' טוב הוא הוד דזעיר כי ברכה שניה נגד הוד שהיא הודאה והוא התפשטות החסד ולכך מקשי הא כתיב נעימות בימינך נצח דמשמע נצח הוא קו ימין אבל לא הוד ואיך אמרת שהתפשטות החסד הוא הוד ותירץ לאו הכי לא כמו שסברת שהוד נמשך מחסד אלא אחזי על וכו'. ור"ל ששרש ההוד הוא בחסד ע"ד המים הרו וילדו אפילה. ומ"ש ואית תימא נצח בימין ר"ל שהכתוב אמר דוקא נצח בימין. אבל הוד אפי' שואש בחסד אין לו ותירץ הא כתיב נעימות בימינך שהוא שנים וראייה שההוד קרוי נעים כתיב נעים זמירות שהוא דוד שאחוז בהוד ע"ד איהו בנצח ואייהו בהוד. ומ"ש ורא שמאלא לעולם ההוד הוא השמאל ממש שהוא קו הגבורה אבל נכלל בימין והודאה היא על שרש הימין שמשם שרשו ע"ד המים הרו וכו' (מ"מ).

⁴ נעשה פגם בהוד ג"כ, כמ"ש בזה"ק בראשית (דף כא ע"ב ודף כו ע"ב) (וע' משפטים קיא ע"ב תרומה קס"ח סע"ב פינחס רמא ע"א רמג ע"א רמד ע"א) (כללים ח"א עא ע"א).

<p>אֵלֶּא כָּל חֵד וְחֵד אַחֲזִי עַל הַהוּא אֶתֶר דְּנַפִּיק מְנִיה</p>	<p>שיצא ממנו.</p>
<p>ואי תימא נצח בימין הא כתיב נעימות וכתוב (ש"ב כג א) ונעים זמירות ישראל¹ (ד"א בימינך נצח) ודא שמאלא</p>	<p>ואם תאמר נצח בימין הרי כתוב נעימות וכתוב ונעים זמרות ישראל (בימינך נצח) וזה שמאל</p>
<p>קס"ט/א</p>	
<p>וכל שמאלא אתכליל ברזא דימינא אבל הודאה אודי על ימינא לאחזאה דהא מניה נפקא ודא פשיטו דטוב דאתפשט בארץ החיים</p>	<p>וכל שמאל נכלל בסוד הימין אבל הודאה מודה על הימין להראות שהרי ממנו יצא וזו התפשטות הטוב שהתפשט בארץ החיים.</p>
<p>מאי טעמא לית הכא שמאלא בנין דלית חולקא לסטרא אחרא במזונא דישראל ואי אתער שמאלא סטרא אחרא יתער עמיה והא איהו זבין בכרותיה וחולקיה ליעקב אבונא² והא אנן יהיבנא ליה חולקיה לההוא מקטרגא בזוהמא דמיין בתראין ואי לית זוהמא³ הא חולקיה דההוא מיכלא דקריבו ביה ידין</p>	<p>למה אין כאן שמאל משום שאין לו חלק לצד האחר במזונם של ישראל ואם מתעורר שמאל יתעורר עמו הצד האחר והרי הוא מכר בכורתו וחלקו ליעקב אבינו והרינו נותנים לו חלקו לאותו מקטרג בזוהמא של מים אחרונים ואם אין זוהמא הרי חלקו באותו מאכל שקרבו בו ידים.</p>
<p>ועל דא לית ליה חולקא בהדן והואיל ולית ליה חולקא בהדן דהא נטל חולקיה לית לן לאתערא שמאלא כלל דלא יתער מקטרגא ויטול תריין חולקין חד לתתא וחד לעילא כבכור דהא זבין בכרותיה ליעקב אבונא חולקיה איהו לתתא ולית ליה לעילא כלום ישראל נטלי לעילא ועישו נטיל לתתא ועל דא לא יתקרב שמאלא כלל בברכת מזונא</p>	<p>ולכן אין לו חלק עמנו והואיל ואין לו חלק עמנו שהרי נטל חלקו אין לנו להעיר השמאל כלל שלא יתעורר המקטרג ליטול שני חלקים אחד למטה ואחד למעלה כמו בכור שהרי מכר את בכורתו ליעקב אבינו חלקו למטה ואין לו למעלה כלום ישראל נוטלים למעלה ועשו נוטל למטה ועל זה לא יקרב השמאל כלל בברכת המזון.</p>
<p>כיון דמתברכא האי ארץ החיים מסטרא דימינא ומקבל מזונא כדין בעינן רחמין על כלא⁴ רחם יהו"ה אלהינו על ישראל עמך ועל ירושלים עירך וגו' דהא מההוא מזונא וספוקא דארץ החיים נזכי בה אנן ובי מקדשא דיתבני בי מקדשא לתתא באינון רחמים⁵</p>	<p>כיון שמתברכת ארץ החיים הזו מצד הימין ומקבלת מזון אזי מבקשים רחמים על הכל רחם ה' אלהינו על ישראל עמך ועל ירושלים עירך וגו' שהרי מאותו מזון וספוק של ארץ החיים נזכה בה אנחנו ובית המקדש שיבנה בית המקדש למטה באותם רחמים.</p>

¹ בראשית כא ע"ב (הערת הזהר).

² ויקרא כא ע"א (הערת הזהר).

³ פי' אם לא היה אוכל התבשיל שמוליד הזוהמא בידים אלא ההי אוכל פת חריבה אפי"ה צריך מים אחרוני ליתן חלק לס"א מההוא מאכל שנגעו בו ידיו (מ"מ).

⁴ והשתא כפי דבריו קשה שהרי בב' ברכות נכלל מהאצילות כל מה שראוי להכלל, דהיינו חסד ומלכות על ידי הוד בחסד, והשמאל אין ראוי להזכירה, אם כן קשה מה היא ברכה שלישית ורביעית, לזה אמר שברכת רחם ה' אלהינו להמשיך אל התחתונים וז"ש "כיון דיתברכ' וכו' כדין בעינן רחמי' על כולא" כדי שבאותו השפע "נזכה אנן ויתבני בי מקדשא (אור יקר).

⁵ ולא תאמר שהרמז במלכות אלא "לתתא באינון רחמי דלעילא" שהמלכות משומרת בערך העליונים, אמנם בערך התחתונים היא גולה ובית המקדש חרב ובשבת שהדין בטל וחצונים בלתי מתעוררים אזי אנו מזכירים הנצח ענף הגבורה, דהיינו רצה כברכת רצה שבתפלת העמידה שהיא בנצח כנודע (אור יקר).

<p>ובשבת דלא אשתכח דינא למהוי¹ נצח והוד כלל חסדים² אומר רצה והחליצנו³ למהוי תרווייהו (ישעיה נה ג) חסדי דוד הנאמנים ועל דא אל תהי צרה ויגון וכו' דהא רצה ומודים אינון חסדי דוד⁴ ושים שלום דקאמרן בצלותא בברכת עושה שלום במרומיו הוא ברחמיו יעשה שלום עלינו</p>	<p>ובשבת כשהדין לא נמצא להיות נצח והוד כלל החסדים אומר רצה והחליצנו להיות שניהם חסדי דוד הנאמנים ועל זה אל תהי צרה ויגון וכו' שהרי רצה ומודים הם חסדי דוד ושים שלום שאמרנו בתפלה בברכת עושה שלום במרומיו הוא ברחמיו יעשה שלום עלינו.</p>
<p>הטוב והמטיב⁵ דכלא אתי מסטרא דימינא ולא מסטר שמאלא כלום מאן דמברך ברכת מזונא איהו נטיל ברכאן בקדמיתא מכלהו ואתברך בכלל ברכת מזונא ועל דא אית ליה ארכא דחיין מאן דנטיל כוס של ברכה וקא מברך עליה כתיב (תהלים קטז יג) כוס⁶ ישועות אשא מאן ישועות דא ימינא דאיהו מושיע מכל מקטרגין דעלמא דכתיב (נ"א הושיעה לו ימינו) ותושע לו ימינו וכתוב (שם ס ז) הושיעה ימינך וענני</p>	<p>הטוב והמטיב שהכל בא מצד הימין ולא מצד השמאל כלום מי שמברך ברכת המזון הוא נוטל ברכות בראשונה מכולם ומתברך בכלל של ברכת המזון ועל זה יש לו ארך חיים מי שנוטל כוס של ברכה ומברך עליו כתוב (תהלים קטז) כוס ישועות אשא מי הישועות זה הימין שהוא מושיע מכל המקטרגים של העולם שכתוב (הושיעה לו ימינו) ותושע לו ימינו וכתוב הושיעה ימינך וענני.</p>
<p>אדהכי הוה נהיר יממא קמו כלהו ונשקוהו אמר רבי יוסי ודאי הלולא איהו יומא דא ולא</p>	<p>בין כך האיר היום קמו כולם ונשקוהו אמר רבי יוסי ודאי יום משתה הוא היום</p>

¹ ויחי ריט ע"א (הערת הזהר).

² ואם תאמר למה לא נזכר הגבורה ממש, לזה אמר "למהוי נצח והודא כלל חסדים" הענין שב' מדות אלו הם נהפכים לחסדים, אמנם הגבורה נמתקת אבל חסד ממש אינה, והטעם שהיא שמאלית גמורה, ונצח נקשרת בימין כדפי', והיינו אומרנו "למהוי תרווייהו חסדי דוד הנאמנים" בחסד אבל גבורה אינה נאמנת בחסד שפעמים הרבה אחר שהיא נמתקת היא מתעוררת בדיניה, ועל דא אנו יראים ואנו אומרים ואל תהא צרה ויגון מצד הדין מצד החצונים, ובימות החול, אין אנו מזכירים רצה כלל, וביום שבת אין אנו מזכירים גבורה כלל אלא ביום שבת הודאה ורצה, שאנו מובטחים שהם חסדי דוד, והיינו דו"ד מלכות בין שתיהם בין הוד לנצח, ולכך הארץ בין הוד לנצח. הברכה הרביעית היא יסוד, ואם תאמר שם הוא ייחודא, וכאן אנו אומרים הטוב והמטיב לנו, היינו בגמרא הברכה שאנו אומרים הוא ברחמיו יעשה שלום עלינו, והיינו לשטתו דקאמר דרחם עלינו למטה ג"כ הטוב והמטיב למטה להמשיך מהיסוד עלינו ואנו מייחדים היסוד בשם הטוב מפני שאין אנו רוצים ממנו אלא מצד הימין שבו ולא מצד השמאל שבו (אור יקר).

³ רצה נצח והחליצנו הוד (רח"ו).

⁴ בח"י דף פ"ח כתב ר' מנחם עזריה זל"ה דניצוצות הקדושה נפלו בחטא אדה"ר אל תוך דומם צומח חי מדבר. ומזון הרוחני מאותן הנשמות ניצוצות הקדושה נפלו בחטא אדה"ר אל תוך דומם צומח חי מדבר. ומזון הרוחני מאותן הנשמות ניצוצות הקדושה הוא מזון לנשמה. והגשמי לגוף. ובימות החול אין לנשמה יתירה שום הנאה. ונשמה דחול נהנית מניצוצות הקדושה אשר בתוך המאכל. אבל אינו יכול לתקן נשמת שבת בזה. אמנם בשבת יורדת הנשמה יתירה ממקום עליון עולם האצילות ונהנית מעונג שבת ועם זה יש לה תוספת אור ונהנית מהמאכל מניצוצות הקדושה אשר בקרבו ומעלה אותם הניצוצות למעלה לעולם העליון ואלה הניצוצות עולות ע"י ברכת המזון שמברכים על המאכל בכוונה. וכתב עוד שבב"ה דשבת יש תוספת טובה עוד מביתר הימים שבשאר הימים אמרו בזוהר שע"י בה"מ אתהני שכינת' מגו אילין מילין דסלקין מגו שובעה. דגרמין לעורר שפע על השכינה שבתחוננים ובב"מ דשבת ע"י הנשמה יתירה אשר בתוכנו שמברכת עמנו בה"ח יש לנשמה יתירה זו כח בברכותיה להוריד שפע מע"ק דכל עתיקין. להמשיך השפע משם על השכינה וז"ס עונג שבת שהוא לעדן הנשמה יתירה שתעשה בעצמה מצוה רבה לכבוד השכינה דהיינו מצות בה"מ מצוה שאינה נוהגת בעליונים כלל. והעולם בכללו מתברך בזכותיה כל ו' ימי המעשה. לכן יתאמץ האדם בכוונתו להזכיר קדושת היום ברצה והחליצנו כי רבה היא מאד לעתור ולרצות שישלפנו ויחלצנו מהנהגת מטטר"ון השולט בימי החול ויהא עתה בשבת הנהגתנו ע"י הק"ב כמ"ש בזוהר בפ' נח דף ע"ה בסוף וביום השבת יפתח. ובזוהר תרומה ביאר עוד בסודו ז"ל ובשבת דלא אשתכח דינא וכו' (מ"מ).

⁵ פ' הטוב והמטיב היא כנגד מים שלום שהוא יסוד (מ"מ).

⁶ בראשית א ע"א, רכג ע"א (הערת הזהר).

<p>ניפוק מהכא עד דיתעביד הלולא בכל אנשי מתא דא הוא הלולא דקודשא בריך הוא אתרעי ביה נטלו לה לאנתתיה וברכו לה בכמה ברכאן עבדו דאבוה יתקן ביתא אחרא לחדוה כנישו כל אנשי מתא לההיא חדותא וקראו לה כלה וחדו עמהון כל ההוא יומא ואיהו חדי עמהון במלי דאורייתא</p>	<p>הזה ולא נצא מכאן עד שיעשה משתה לכל העיר זהו משתה שהקדוש ברוך הוא רוצה בו לקחו את אשתו וברכו אותה בכמה ברכות עשו שאביה יתקן בית אחר לשמחה כנסו את כל אנשי העיר לאותה שמחה וקראו לה כלה ושמחו עמם כל אותו היום והוא שמח עמם בדברי תורה.</p>
<p>פתח איהו על פתורא ואמר ועשית את הקרשים למשכן עצי שטים עומדים כתוב כאן עומדים וכתוב שם שרפים עומדים מה להלן שרפים אף כאן גם שרפים אלו הקרשים עומדים בתקוני כלה וסובבים סביב החפה להשרות באותה חפה רוח עליונה (סוד עליון) כמו כן הכלה למטה צריך לתקן חפה לכסותה בתקוני יופי לכבוד כלה אחרת שבאה לשרות שם בשמחה לכלה התחתונה.</p>	<p>פתח הוא על השלחן ואמר ועשית את הקרשים למשכן עצי שטים עומדים כתוב כאן עומדים וכתוב שם שרפים עומדים מה להלן שרפים אף כאן גם שרפים אלו הקרשים עומדים בתקוני כלה וסובבים סביב החפה להשרות באותה חפה רוח עליונה (סוד עליון) כמו כן הכלה למטה צריך לתקן חפה לכסותה בתקוני יופי לכבוד כלה אחרת שבאה לשרות שם בשמחה לכלה התחתונה.</p>
<p>ובגין יקרא דההיא כלה עלאה אצטריך למעבד חופאה דשפירו בכל תקוני דשפירו לזמנא לכלה עלאה לההיא חדוה כגוונא דא בכל גזירו דברית לתתא אצטריך לאתקנא כסא אחרא בשפירו² למארי קנאה דברית קיימא דאתי תמן אופי הכא בכל חופה אצטריך תקוני שפירו לחופאה לחופה ליקרא דכלה סתם</p>	<p>ומשום כבוד אותה הכלה העליונה צריך לעשות כסוי של יופי בכל תקוני יופי לזמן את הכלה העליונה לאותה שמחה כמו זה בכל מילה של הברית למטה צריך לתקן כסא אחר ביפי לבעל הקנאה של אות הברית שבא לשם אף כאן בכל חפה צריך תקוני יופי לכסות את החפה לכבוד הכלה סתם.</p>
<p>דהא דא כגוונא דדא קיימא דא סלקא בשבע ברכאן³ ודא סלקא בשבע ברכאן⁴ וכד סלקא בשבע ברכאן כדין אקרי כלה ועל דא אסיר לשמשא בה עד דאתכלילת באינזן שבע ברכאן כגוונא עלאה</p>	<p>שהרי זו כמו שזו עומדת זו עולה בשבע ברכות וזו עולה בשבע ברכות וכשעולה בשבע ברכות אז נקראת כלה ולכן אסור לשמש בה עד שנכללת באותן שבע ברכות כדוגמא שלמעלה.</p>
<p>אינזן שבע ברכאן ירתא כלה מרוחא (נ"א מרוא) קי עלאה⁵</p>	<p>אותן שבע ברכות יורשת הכלה מרוח (מסוד) עליונה</p>
<p>קסט"ב</p>	
<p>אתר דכל ברכאן נגדין מתמן⁶ שית ברכאן אינזן דכלה אתברכא מנייהו ואת</p>	<p>מקום שכל הברכות שופעות משם שש ברכות הן שהכלה מתברכת מהן</p>

¹ פי' זעיר שבא אצל הכלה לתוך חופתה כדי להזדווג עמה (מ"מ).

² הקדמה יג ע"א (הערת הזהר).

³ פי' מ' מקבלת מו"ק דזעיר (מ"מ).

⁴ פי' כלה התחתונה מברכים לה ז' ברכות (מ"מ).

⁵ פי' מ' מקבלת מבינה ולכך אמר אתר דכל ברכאן נגדין מתמן והיא בינה שממנה כל הברכות (מ"מ).

⁶ ר"ל מבינה שממנה יוצאין כל הברכות והיא רוחא עלאה כידוע וכמ"ש שם למעלה למשרי בההוא חופה רוח עלאה כו' (יהל אור).

<p>ואתה אמרת שהן שבע אלא השביעית היא שמקימת את כולן.</p>	<p>אמרת דאינון שבע¹ אלא שביעאה איהו דקא מקיים כלא²</p>
<p>רב הברכות על היין למה אלא שהוא הצד שמשמח את הכל על אותו יין שמשמר בענביו תמיד ולכן הברכה הראשונה של אותו השבע היא סוד של היין יין עושה פרי (שמחה) בין למעלה בין למטה גפן נוטלת הכל ומוציאה פרי לעולם והתעוררות של שמחה היא משמאל שכתוב שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני ואותו עץ חיים עושה פרות ונצנים (באותה גפן) בהתעוררות הזו וזוהי הברכה הראשונה של הכל (בורא פרי הגפן).</p>	<p>רובא דברכאן על היין אמאי אלא דאיהו סטרא דחדי לכלא על ההוא יין דאתנשיר בענבוי תדיר ובגין כך ברכה קדמאה דאינון שבע איהו רזא דייין יין³ עביד פרי (ס"א חידו) בין לעילא בין לתתא גפן⁴ נטיל כלא ואפיק איבא לעלמא⁵ ואתערו דחדוה שמאלא איהו דכתיב (שיר ב ו) שמאלו תחת לראשי ולבתר וימינו תחבקני⁶ וההוא אילנא דהיי⁷ עביד פריין ואיבין (ס"א בההוא גפן) ק"א באתערותא⁸ דא⁹ ודא איהי ברכה קדמאה דכלא¹⁰ (בורא פרי הגפן) ק"ב</p>
<p>השניה שהכל ברא לכבודו הסוד של הברית הקדושה שמחת החבור שנוטל</p>	<p>תניינא שהכל ברא לכבודו רזא דברית קדישא¹¹ חדוה דחבורא דנטיל כל ברכאן</p>

¹ שהן ר"ק דדכורא דמתברכא מינייהו וכידוע בסוד תפלת י"ח ג"ר וג' אחרונות וכמ"ש בפ' פקודי לקמן ובפ' ויקרא בר"מ (מ"מ).

² ר"ל בינה שממנה כל הברכות והוא בתפלה סוד ברוך הראשון שמתחיל בברוך ובה נכלל הכל כמ"ש בפ' פקודי שם. ועכשיו מפ"ו סדר הז' ברכות "רוב ברכאן על היין דאיהו כו' עד רזא דייין" ר"ל הגבורות שהוא יין המשומר בענביו שהוא גבורות דבינה שהן משומרין והן שכר העוה"ב עין לא ראתה והן יורדין לגבורה מדת יצחק לשמח אותו כמ"ש ויבא לו יין וישת ואז ויברכהו מכאן שהברכה על היין וכמ"ש בפ' בלק דף קפ"ט תנינן שבע רקיעין אינון ואינון ז' היכלין ושית אינון וחמש אינון וכלהו נפקי מגו ע"ק עלאה ההוא יין דמשיך לי' יעקב מרחיק וסחיט ליה מענבים דההוא גפן כדין יעקב אמשיך ליה ההוא יין דקא אתחזי ליה וחדוה ושתה הה"ד ויבא לו יין וישת הכא אכל עילא ותתא וע"ד ארחיק מלה ומשיך לה במשיכו דתרי תנועי והיינו לו לי' לתתא לי' לעילא בתרין סטריין. ר"ל לו למדתו פחד יצחק ליה לעילא במדתו שהוא נאחז בה בינה כידוע. וז"ש כאן "יין עביד פירי בין לעילא בין לתתא" ר"ל בינה וגבורה (יהל אור).

³ בינה (רח"ו).

⁴ מלכות (רח"ו)?

⁵ ר"ל מלכות נקרא גפן והיא מוציא הפרי והכל בסוד הגבורות שג' מדריגות אלו נקראין אלקים כמ"ש בפ' א"מ דף ס"ה ת"ח רזא דמלה ג' דרגין אינון וכל דרגא ודרגא בלחודוי' ואע"ג דכלא חד ומתקשרי בחד ולא מתפרש דא מן דא ת"ח כלהו נטיעין וכל אינון בוצינין דמתלהטין כלהו נהירין ומתלהטין ומשתקיין ומתברכאן מההוא נהרא דנגיד ונפיק דכלא כליל ביה וכללא דכלא בי' והאי נהרא אקרי אם כו' ובגין דקרנן לה אם נוק' גבורה כו' דרגא תניינא מסט' דהאי קדמאה נפיק ואתער דרגא אחרא דאקרי גבורה והאי אקרי אלקי' כו' דרגא תליתאה צדק כתרא בתראה האי בי דינא דמלכא כו' ואלין אינון ג' דרגין דאקרון בשמהן דדינא וכולהו מתקשרין חד בחד בלא פרודא כו' וכן אמר בפ' פקודי דף רנ"ז ע"א בגין דאית אלקים חיים לעילא ואלקים דאיהו בי דינא דלתתא הה"ד אך יש אלקים שופטים בארץ לעילא סתים מכלא (ר"ל בינה ומלכות) ואית אלקי' דאיהו בי דינא דלעילא (והוא מדת יצחק) ואלקי' עלאה כליל לאלין דלתתא וכלא איהו חד (יהל אור).

⁶ ר"ל התעוררות הזיווג ותיאובתא הוא בשמאלא ששם החדוה (יהל אור).

⁷ המ"ד יורדים (רח"ו).

⁸ במלכות (רח"ו).

⁹ ר"ל יסוד וכמ"ש שם בפ' בלק וההוא יין אזיל מדרגא לדרגא עד דיוסף חסידא טעים ליה כו' ואמר שם ובגפן דא איהו גפן דאשתמודע בקודשא כו' (ר"ל דכתיב ובגפן בפתח הבי"ת להורות על סימן ידיעא כמש"ו) ואמר שם ולית ברכתא אלא ב"ין באתר דחדוה שארי והיא כפורחת ככלה דאתקשטת ועאלת ברחימו בחדוה דההוא יין כו' כדין עלתה נצה סליקת רחימו דילה לגבי דודה ושריאת לנגנא ולאעלא ברחימו כו' (יהל אור).

¹⁰ ר"ל בורא פרי הגפן. והוא בגבורה רישא דמלכא ולפי שהתחלת הזיווג ואתערותא בשמאל לכן מתחיל בשמאל ושם פרי דגפן וההוא סתימא בורא שלכן לא אמר אלא בלשון סתים בורא ולא הבורא שהוא מלכות בסוד המוציא כידוע (יהל אור).

¹¹ יסוד דז"א כבודו היא מלכות (רח"ו).

<p>מרוז דימינא למעבד איבין בההוא גפן¹ דהא בקדמיתא ההוא פרי (נ"א חידו) נחית מלעילא ארח שייפין ונגיד לברית קדישא לנגדא ליה בההוא גפן² ודא מסטרא דימינא דהא לית איבא משתכחא אלא בימינא³ שמאלא אתער וימינא עביד</p>	<p>את כל הברכות מסוד הימין לעשות פרות באותה גפן שהרי בראשונה אותו פרי (שמחה) יורד מלמעלה דרך האיברים ושופע לברית הקדושה להשפיעה באותה הגפן וזה מצד הימין שהרי אין פרי נמצא אלא בימין השמאל מתעורר והימין עושה.</p>
<p>לבתר כליל שמאלא בימינא וימינא בשמאלא למהוי רזא דאדם ובגין כך תליתאה איהו יוצר האדם ועל דא יעקב דאיהו עמודא דאמצעיתא דיוקנא דאדם הוה</p>	<p>אחר כך נכלל השמאל בימין והימין בשמאל להיות סוד של אדם ולכן השלישית היא יוצר האדם ועל זה יעקב שהוא עמוד האמצעי דמותו של אדם הוא היה.</p>
<p>רביעאה איהו עמודא דדא דירכא ימינא חמישאה שוש תשיש ותגל עקרה דביתא בחדוה בקבוץ וכנישו דכנהא מארבע סטרי עלמא ודא רזא דירכא אחרא דאתחבר בירכא שמאלא למיזל ולמיכנש לכל סטריין וכנישו דבגין ורחימו למיעל לון בין ברכין</p>	<p>הרביעית היא עמוד אחד של ירך ימין החמישית שוש תשיש ותגל עקרת הבית בשמחה בקבוץ וכנוס בניה מארבעת צדדי העולם וזה סוד של ירך אחרת שמתחברת בירך שמאל ללכת ולכנס את כל הצדדים וכנוס הבנים ואהבה להכניסם בין הברכים.</p>
<p>ובאינון תריין דנביאים שריין בגוייהו חדוה דעיקרא דביתא מאי טעמא בגין דהא שתי ערבות לא עבדין איבא ופירין וכנישו דבגין לגבייהו אינון פירין ואיבין דלהון ולא אתערו כנישו דכנהא לגבהא בר בנביאים</p>	<p>ובאותם השנים שהנביאים שורים בתוכם שמחת עקרת הבית למה משום שהרי שתי ערבות לא עושות נצנים ופרות וכנוס הבנים אליהם הם פרות ונצנים שלהם ולא מעירים כנוס של בניה אליה רק בנביאים.</p>
<p>שתיתאה שמה תשמח רעים האהובים אתר דרעותא וחדוה ואחוה אשתכח עמודא דכל עלמא דאקרי צדיק וצדיק וצדק רעים ואהובים אינון דלא אתעדון דא מן דא עד הכא שית ברכאן דכלה אתברכת מנייהו</p>	<p>ברכה ששית שמח תשמח רעים האהובים מקום של רצון ושמחה ואחוה נמצאים העמוד של כל העולם שנקרא צדיק וצדיק וצדק הם רעים ואהובים שלא זזים זה מזה עד כאן שש ברכות שכלה מתברכת מהן.</p>
<p>שביעאה איהו מקיים כלא ומהאי שביעאה מתברכאן כלא ודאי כללא דעשר אמירן בגין דדא כליל עילא ותתא ועל דא כליל בהאי עשר זיני דחדוה ששון שמחה</p>	<p>הברכה השביעית מקימת הכל ומהשביעית הזו הכל מתברכים ודאי כלל של עשר אמירות משום שזו כוללת מעלה ומטה ולכן כלולים בזו עשרה מיני</p>

¹ ר"ל שהכל הוא יסוד שנקרא כל כמ"ש דנטיל כל ברכאן וברא הכל ביסוד כל ברכאן לכבודו בשביל כבוד מלכות שנוטל כל ברכאן לתת לה (יהל אור).

² ר"ל שמתחלה אמר ברכה ראשונה לאחית ההוא פרי מלעילא ארח שייפין ועכשיו ברכה זו נגיד לברית קדישא לנגדא בההוא גפן כנ"ל (יהל אור).

³ שטפה הוא טפת החסדים מחסד כמ"ש בא"ר חסד דמתגלי בפום אמה והוא חסד דכליל ה" כמ"ש שם והוא רזא דברית כמ"ש בא"ר דף קמ"ב וכיון דאתגלי יו"ד פומי דאמה אתגלי חסד עלאה והאי אמה חסד הוא דאתקרי ותלי בהאי פום אמה ולא אקרי חסד עד דאתגליא יו"ד דפוס אמה ות"ח דלא אתקרי אברהם שלים בהאי חסד עד דאתגליא יו"ד דאמה כו' וכל החיבור וזיווג ואמשכת ברכאין הכל בחסד כמ"ש למעלה בהיכל החמשי ע"ש. ושמאלא הוא לאתערות הזיווג ותיאובתא וחמימות דזיווג ואח"כ נגדא הטיפה מחסד. וז"ש "שמאל אתער וימינא עביד". ולכן מברכין שהכל על המים וזה הברכה הוא בחסד וז"ש שמאלו תחת לראשי ואח"כ וימינ תחבקני והתמשכות היין לעשות פרי הוא התעוררות הזיווג כנ"ל והוא סוד טפת הגבורות והתמשכות הטיפה הוא טפת החסדים כמ"ש אביו מזריע לובן הווא חסד בפום אמה כנ"ל וז"ס מזיגת המים ביין וכמ"ש בפ' בלק שם חנוך מטטרין אמר ויבא לו יין דארמי מים בההוא יין ואי לאו דארמי מים לא יכול למסבל כו' מהו כיון הטוב דאתא יעקב וארמי ביה מיא. וז"ס ברכה שלישית שנכללו מים ביין (יהל אור). עי' עוד אריכות ביהל אור.

<p>חתן (ס"א) וכלה גילה דיצה אהבה ואחיה שלום) וכלה אהבה אחיה גילה רנה דיצה חדוה שלום וריעות למהוי כלה שלימו דכלא</p>	<p>שמחה ששון שמחה חתן (וכלה גילה דיצה אהבה ואחיה שלום) וכלה אהבה אחיה גילה רנה דיצה שמחה שלום ורעות להיות הכלה שלמות הכל.</p>
<p>זכאין אינון ישראל דאינון זכו לתתא כגוונא דלעילא עלייהו כתיב (ש"ב ז כג) ומי כעמך כישראל גוי אחד בארץ חדו כלוהו כל ההוא יומא במלין דאורייתא וכל בני מתא עבדו ליה רישא עלייהו ליומא אחרא קמו רבי יוסי ורבי חייא וברכו לון ואזלו לארחייהו</p>	<p>אשריהם ישראל שהם זכו למטה כדוגמא שלמעלה עליהם כתוב ומי כעמך כישראל גוי אחד בארץ שמחו כולם כל אותו יום בדברי תורה וכל בני העיר עשו אותו ראש עליהם ליום אחר קמו רבי יוסי ורבי חייא וברכו אותם והלכו לדרכם.</p>
<p>כד מטו לגביה דרבי שמעון זקף עינוי והמא לון אמר לון מסתכל הוינא בכו יומא דא וחמינא לכו תרין יומין וחד ליליא דהויתון לגבי משכנא דההוא נער מטטרוין וההוא נער הוה אוליף לכו רוזין עלאין בחדוה דאורייתא זכאה חולקבון בני</p>	<p>כשהגיעו לרבי שמעון הרים עיניו וראה אותם אמר מסתכל הייתי בכם היום הזה וראיתי אתכם שני ימים ולילה שהייתם במשכנו של אותו נער מטטרון ואותו נער היה מלמד אתכם סודות עליונים בשמחת התורה אשרי חלקכם בני.</p>
<p>סדרו מלין כלוהו קמיה וסחו ליה עובדא אמר לון זכאין אתון וזכאה חולקי דהא אדכרנא יומא חד דהוה אזיל עמי בארחא רב ספרא אבוי ובריכית ליה כד אתפרש מני דיהא ליה בר אריא באורייתא ולא בריכית ליה דאיהו יוכי ביה זכאה חולקבון בני עליכו כתיב (ישעיה נד יג) וכל בניך למודי יהו"ה</p>	<p>סדרו כולם את הדברים לפניו וסחו לו את המעשה אמר להם אשריכם ואשרי חלקי שהריני נזכר יום אחד שהיה הולך עמי בדרך רב ספרא אביו וברכתי אותו כאשר נפרד ממני שיהיה לו בן אריה בתורה ולא ברכתי אותו שהוא יזכה בו אשרי חלקכם בני עליכם כתוב וכל בניך למודי ה'.</p>
<p>דבר אחר וכל בניך למודי יהו"ה וכי כל בני דאינון דישראל כלוהו אוליף לון קודשא בריך הוא אורייתא אין דהא בשעתא דאינון ינוקי לעאן באורייתא שכינתא אתיא ויהיב לון חילא ותקפא למלעי באורייתא דאלמלא סיועא דקודשא בריך הוא לא יכלין אינון ינוקי למסבל</p>	<p>דבר אחר וכל בניך למודי ה' וכי כל הבנים שהם של ישראל את כולם מלמד הקדוש ברוך הוא תורה כן שהרי בשעה שאותם תינוקות לומדים תורה השכינה באה ונותנת להם כח וחזק ללמד תורה שאלמלא סיועו של הקדוש ברוך הוא אין אותם התינוקות יכולים לסבל.</p>
<p>רבי שמעון הוה שכיח יומא חד גבי פתחא דלוד ורבי חייא בהדיה פגע ביה חד ינוקא אמר רבי שמעון ודאי דקודשא בריך הוא אתרעי (נ"א אתער) בעלמא השתא ליומין זעירין גלגולא רבא למלכי ארעא אלין באלין</p>	<p>רבי שמעון היה מצוי יום אחד ליד הפתח של לוד ורבי חייא עמו פגש בו תינוק אחד אמר רבי שמעון ודאי שהקדוש ברוך הוא מתרצה (יעורר) בעולם עכשיו לימים מעטים גלגול גדול למלכי הארץ אלה באלה</p>
<p>קע/א</p>	
<p>ודאי בעוד דאינון מקטרגין אלין על אלין ישראל יהון גו רווחא</p>	<p>ודאי שבעוד שהם מציקים אלה לאלה ישראל יהיו בתוך רוחה.</p>
<p>אמר ההוא ינוקא והא ביומא דא שארי אתערותא דא דהא בהאי יומא דמין סגיאין אושדין בעלמא אמר ליה רבי חייא מנא ליה להאי ינוקא אמר רבי שמעון לזמנין נבואה נפיל בפום ינוקן ומתנבאי יתיר מחד נביאה</p>	<p>אמר אותו תינוק והרי ביום זה התחילה התעוררות זו שהרי ביום זה דמים רבים נשפכים בעולם אמר לו רבי חייא מנין לו לזה התינוק אמר רבי שמעון לפעמים נבואה נופלת בפי התינוקות ומתנבאים יותר מאחד</p>

	הנביאים.
<p>אמר ההוא ינוקא וכי תוהא איהו בינוקי למהוי לון נבואה והא קרא שלים איהו מנלן דכתיב וכל בניך למודי יהוה! אינון ודאי למודי יהוה ונבואה מנהון נפקא מה דלית הכי לכל עלמא אלא לישראל בלחודוי דכתיב בהו וכל בניך למודי יהוה ובגיני כך מנהון נפקא נבואה אתא רבי שמעון ונשקיה אמר מיומאי לא שמענא דא בר השתא</p>	<p>אמר אותו תינוק וכי תמיהה היא שתהיה לתינוקות נבואה והרי הוא פסוק שלם מנין לנו שכתוב וכל בניך למודי ה' הם ודאי למודי ה' ונבואה יוצאת מהם מה שאין כן לכל העולם אלא לישראל לבדם שכתוב בהם וכל בניך למודי ה' ולכן יוצאת מהם נבואה בא רבי שמעון ונשקו אמר מימי לא שמעתי את זה רק עכשו.</p>
<p>דא פקודא דקודשא בריך הוא למשה ועשית את הקרשים למשכן עצי שטים עומדים (כלא כגוונא עלאה) (ד"א ל"ג פתח רבי יצחק) וכתוב (ישעיהו ב) שרפים עומדים ממעל לו שש כנפים וגו' עובדא דמשכנא באינון קרשים כגוונא דאינון שרפים (בהאי אתר) אלין עומדים ואלין עומדים</p>	<p>זו מצות הקדוש ברוך הוא למשה ועשית את הקרשים למשכן עצי שטים עמדים (הכל כדוגמא העליונה) (פתח רבי יצחק) וכתוב שרפים עמדים ממעל לו שש כנפים וגו' מעשה המשכן באותם קרשים כמו אותם השרפים (במקום זה) אלה עומדים ואלה עומדים.</p>
<p>ואי תימא והא כל חיילי שמיא אינון עומדים כלהו כמה דאת אמר (זכריה ג ז) ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה וכתוב (מ"א כב יט) וכל צבא השמים עומדים עליו וגו' דהא כלהו משריין עלאין לית להו קפיצין וכלהו קיימי בקימה אלא ודאי כלהו קיימיין ולזמנין אלין אקרון שרפים ולזמנין סלקין בשמא אחרא אבל אלין כלהו בחד שמא קיימי</p>	<p>ואם תאמר והרי כל חיילות השמים כולם עומדים כמו שנאמר ונתתי לך מהלכים בין העמדים האלה וכתוב וכל צבא השמים עמדים עליו וגו' שהרי כל המחנות העליונים אין להם כרעים וכולם עומדים בקימה אלא ודאי כולם עומדים ולפעמים אלה נקראים שרפים ולפעמים עולים בשם אחר אבל אלה כולם עומדים בשם אחד.</p>
<p>והאי קרא אוקמוה (נ"א רבי יצחק פתח) כתיב (תהלים כג א) מזמור לדוד יהוה רעי</p>	<p>ופסוק זה פרשוהו (רבי יצחק פתח) כתוב מזמור לדוד ה' רעי לא אחסר הרי</p>

¹ הם ב' נביאי קשוט שהם נ"ה ולא שיהיו ממש למעלה שהרי אפילו נער הוא במט"ט, כל שכן כבר שית כבר שבע אלא מפני שהם מוכנים מפני טהרתם, ועוד שבחירתם קלה להתהפך, ואין נבואה שורה אלא בביטול הבחירה, כדי שאותו רוח נבואה תדבר דבריו, ולזה השוטים ג"כ הם מוכנים אמנם הגדול המיושב בשכלו הבחירה בו, ואין רוח נבואה שוה בו מפני חוזק כח הבחירה, שאינו מדבר אלא מה ששכלו מחייבו, ויש עתה ג' בחינות, הא', שוטים, והם מתנבאים מבחוץ בהגיע הנבואה אל המדרגות התחתונים כדפ"ל. הב', תינוקות והם מצד הטהרה, מה שהם כרובים תחתונות משפיעים מאותם לימודי ה'. הג', נביאים ממש, והם שואבים מהמדרגות האלו, ויש עוד מדרגות ואינם עיקרם כאן (אור יקר).

² דעומדים כעין דוגמא עליונה לא היה אפשר אלא על ידי משה, וזהו שאמר עומדים כגוונא עילא, וזה על ידי משה שישאב להם כח חיותם העליון (אור יקר), פירוש שמצווה הקדוש ברוך הוא למשה על הקרשים שהם דוגמת השרפים של מעלה וז"ש כולא כגוונא עילאה. כגוונא דאינון שרפים בהאי אתר ר"ל כאלו עשינו שרפים בהאי אחר שהוא במשכן (מ"מ).

³ לפי מסקנתו לאו דווקא שרפים אלא כל הכחות כולם הם עומדים, וכולם רמזם בקרשים (אור יקר).

⁴ ולא כדקא סלקא דעתך דשרפים עומדים שמם, אלא שמם שרפים לבד, ואי קשיא לך נחשים שרפים הם חצונים לא קשה מידי (אור יקר)

⁵ ונכללו כל חיילי מעלה בשם שרפים, ולפעמי יוכלו בשם אחר, והכל כלל המרכבה, ולא שיקראו הם שרפים עומדים אלא שרפים סתם ופעולתם עומדים, וכן שאר החיילים נקראים עומדים (אור יקר).

⁶ ויש להם דרך אחרת ליבדל מהנחשים (אור יקר). פי' קס"ד תחלה ששרפים הם מין א' של מלאכים הנק' שרפים ולכך הקשה וכי אותו המין דשרפים הם שעומדים והלא כל חיילי דשמיא אינון עומדים ותירץ דשרפים אינו מין של מלאכים לבדו אלא כל מלאך ומלאך נק' שרף וכשעושה שום פעולה שעליה ראוי להקרא שרפים נק' שרפים ולפעמים נק' בשם אחר (מ"מ).

⁷ פירוש ה' שהוא זעיר הוא רועה אותי כי המלכות אין בידה כלום כדמסיק (מ"מ).

<p>לא אחסר מה בין מזמור לדוד ובין לדוד מזמור ובהא ושרתה עליו בראשונה ה' רעי וכי למה שכינה קדמה לכאן והרי דוד צריך להקדים (לעורר) בראשונה הואיל ומבקש מזונו מעם הקדוש ברוך הוא.</p>	<p>לא אחסר מה בין מזמור לדוד ובין לדוד מזמור ובהא ושרתה עליו בראשונה ה' רעי וכי למה שכינה קדמה לכאן והרי דוד צריך להקדים (לעורר) בראשונה הואיל ומבקש מזונו מעם הקדוש ברוך הוא.</p>
<p>אלא ודאי שכינה קדמה ובאה ושרתה עליו והעירה אותו לשבח למלך את השבח הזה ולבקש מזונות מלפני המלך שהרי כך צריך על דבר של מזון שהיא רוצה והרצון שלה שכל בני העולם יבקשו מזונות משום שכאשר הקדוש ברוך הוא רוצה להוריד מזונות לעולם היא נוטלת בראשונה ועליה יורדים מזונות לכל העולמות ולכן היא הקדימה לדבר זה של מזונות ושרתה על דוד.</p>	<p>אלא ודאי שכינה קדמה ובאה ושרתה עליו והעירה אותו לשבח למלך את השבח הזה ולבקש מזונות מלפני המלך שהרי כך צריך על דבר של מזון שהיא רוצה והרצון שלה שכל בני העולם יבקשו מזונות משום שכאשר הקדוש ברוך הוא רוצה להוריד מזונות לעולם היא נוטלת בראשונה ועליה יורדים מזונות לכל העולמות ולכן היא הקדימה לדבר זה של מזונות ושרתה על דוד.</p>
<p>יהו"ה רעי יהו"ה רעיא דילי כהאי רעיא דמדבר עאנא דיליה באתר דדשאין ועשבין דלא מחסר ביה כל מדעם אוף הכי קודשא בריך הוא איהו רעיא דילי למיזן לי בכל מה דאנא אצטריך דבר אחר יהו"ה רעי תנינן דקשין מזונותיו דבר נש קמי קודשא בריך הוא כקריעת ים סוף הכא תרין גוונין אינון ותריוויהו בארח קשוט</p>	<p>ה' רעי ה' הרועה שלי כרועה הזה שמנהיג צאנו במקום של דשאים ועשבים שלא חסרו דבר אף כן הקדוש ברוך הוא הוא הרועה שלי לזון אותי בכל מה שאני צריך דבר אחר ה' רעי שנינו שקשים מזונות של אדם לפני הקדוש ברוך הוא כמו קריעת ים סוף כאן הם שני צבעים ושניהם בדרך אמת.</p>
<p>חד בגין דקודשא בריך הוא כל עובדיו בדינא¹ וקשוט ועל דינא² וקשוט³ אתקיים כל עלמא⁴ ובכל יומא ויומא ובכל זמנא וזמנא דן כל עלמא בדינא לצדיקי ולרשיעי ולכל בני עלמא כמה דאת אמר (שם יא ז) כי צדיק יהו"ה⁵ צדקות⁶ אהב⁷ וכד איהו דן בני נשא</p>	<p>אחד בשביל שכל מעשיו של הקדוש ברוך הוא בדין ואמת ועל הדין והאמת מתקיים כל העולם ובכל יום ויום ובכל זמן וזמן דן את כל העולם בדין את הצדיקים ואת הרשעים ואת כל בני העולם כמו שנאמר כי צדיק ה' צדקות</p>

¹ נ ע"א (הערת הזהר).

² הענין כשהדבר מתבקש ממנה ממש, אז אין ריוח באותה בקשה, ואינה רוצה שישאלו, אמנם שאר בקשות שהם מהספירות העליונות, כל תאוותה על התפילה ובקשה כזו, מטעם שאי אפשר שיכנס תפלה זו למעלה אם לא בייחודה, ואי אפשר שינתן בקשת האדם אלא בשפע דרך בה, ולזה הכל ייחודה, ומטעם זה מזוני שהם למעלה (אור יקר).

³ לפרנסו לזונו, והכל דרך בה, ולכך נחתא איהו בקדמיתא לקבלא (אור יקר).

⁴ דרך אצילות בריאה יצירה עשיה, שאור שכינה מתפשטת, ובתוך אור שכינה אור תפארת להתלבש בה לפרנס התחתונים באור שפעו, והיינו הייחוד למזון (אור יקר).

⁵ שכל הנעשה במעשה בראשית יצרם בדין, וכל מה שהוא עושה מהדברים המתחדשי' בעולם כולם בדין, מפני שהדין גמר המדות וחתימתן, והרחמים ראש לכל האצילות, וכאשר הרחמים יעוררו אי זה ענין, יעבור דרך הדין וידונו אותו אם ראוי אם לאו (אור יקר).

⁶ מלכות, דינא דמלכותא דינא (אור יקר).

⁷ ת"ת (אור יקר).

⁸ וכאשר התפארת מרחם המלכות דנה אם ראוי אם לאו, ואם היה הדין פעם בשנה או פעם בחדש ידחה פעם, אבל "בכל יומא" וכו', ואי אפשר לדחות הדין בכל רגע וכל שעה, שאם פעם אחת ידחה אין ראוי לדחותו שנית, והם שלושה בחינות צדיקים בנוניים ורשיעים, והם כל בני עלמא שרוב העולם בבנוני (אור יקר).

⁹ תפארת ויסוד בעל רחמים (אור יקר)

<p>וחמי בני נשא כמה חייבין וכמה חטאין³ קמיה כדין קשה בעינוי למיהב לון מזונא בכל זמנא בגין דאית ליה למיזין חייביא ולאיןון דחטאין</p>	<p>אהב וכשהוא דן בני אדם ורואה בני אדם כמה רשעים וכמה חטאים לפניו אז קשה בעינוי לתת להם מזון בכל זמן כי יש לו לזון את הרשעים ואת אותם שחוטאים.</p>
<p>ואיהו עביד עמהון לגו משורת הדין⁵ וזן ומפרנס לון כפום חסד עלאה דאתמשך⁶ ואתנגידי על כל (ס"א עמיז⁷ ובני) בני עלמא וביה איהו זן ומפרנס לכלא לצדיקי ולחסדי ולרשיעי ולכל אינון בני עלמא ולכל היון ובעירי חקלא ועופי שמיא מקרני ראמים עד ביצי כלמי ולא אשתאר בעלמא דאיהו לא זן ומפרנס לכלא אף על גב דקשה קמיה לפום עובדין דבני עלמא כקריעת ים סוף</p>	<p>והוא עושה עמהם לפני משורת הדין וזן ומפרנס אותה כפי החסד העליון שנמשך ונשפע על כל (העמים ובני) בני העולם ובו הוא זן ומפרנס את הכל את הצדיקים ואת החסידים ואת הרשעים ואת כל אותם בני העולם ואת כל החיות ובהמות השדה ועופות השמים מקרני ראמים ועד ביצי כנים ולא נשאר בעולם מי שאינו זן ומפרנס את הכל אף על גב שקשה לפניו לפי מעשי בני העולם כקריעת ים סוף.</p>
<p>וכי קריעת ים סוף קשה קמיה והכתיב (נחום א ד) גוער בים ויבשהו (עמוס ה ח) הקורא למי הים וישפכם על פני הארץ והא כיון דסליק</p>	<p>וכי קריעת ים סוף קשה לפניו והרי כתוב (נחום א) גוער בים ויבשהו (עמוס ט) הקרא למי הים וישפכם על פני הארץ והרי כיון שעלה</p>
<p>קע/ב</p>	
<p>רעותא קמיה כלא קמיה כאין הוא השיב ואת אמרת דקריעת ים סוף קשה קמיה</p>	<p>רצון לפניו הכל לפניו כאין הוא חשוב ואתה אמרת שקריעת ים סוף קשה לפניו.</p>
<p>אלא בזמנא דישראל אעברו לגבי ימא ובעא קודשא בריך הוא למקרע לון ימא דסוף אתא רהב ההוא ממנא דעל מצרים ובעא דינא מקמי קודשא בריך הוא אמר קמיה מאריה דעלמא אמאי את בעי למעבד דינא על מצרים ולמקרע ימא לישראל הא כלהו חייבין קמך וכל ארחך בדינא וקשוט אלין פלחי כו"ם⁹ ואלין פלחי כו"ם אלין בגלוי</p>	<p>אלא בזמן שישראל עברו לים ורצה הקדוש ברוך הוא לקרע להם את ים סוף בא רהב אותו ממנה על מצרים ובקש דין מלפני הקדוש ברוך הוא אמר לפניו רבון העולם למה אתה רוצה לעשות דין על מצרים ולקרע את הים לישראל הרי כולם רשעים לפניך וכל דרכך בדין ואמת אלה עובדי כוכבים ומזלות ואלה עובדי כוכבים ומזלות אלו בגלוי עריות ואלו</p>

¹ צדק עליון בינה, וצדק תחתון מלכות (אור יקר)
² בדינם, וקשים מזונותיו אהדר אפילו לצדיקים גמורים (אור יקר)
³ פ' בני אדם שעושים במזיד או בשוגג (מ"מ).
⁴ ואין להשפיע לאחד, כיון שנפתח המקור נפתח לכל (אור יקר)
⁵ למעלה מהגבורה הנשרשת בבינה דהיינו חסד שבבינה, שממש ולמעלה אין דין כלל (אור יקר)
⁶ קסח ע"ב (הערת הזהר).
⁷ מבינה (אור יקר)
⁸ עלמין - בסוד אצילות בריאה יצירה עשיה (אור יקר)
⁹ יציאת ישראל ממצרים וכל הנסים שנעשה במצרים ובים ובמדבר, הנה היה הכל בגלוי אור דעתיקא קדישא שהוא א"א, וכמ"ש הרב בפע"ח (בשער חג המצות פ"ו) בכוונת הגדה, ואלו לא הוציא הקב"ה, שהוא א"א וכו', וכן בקריעת ים סוף, הרי אמרו בזוה"ק (בשלח נב ע"ב) ביה שעתא אתגלי עתיקא קדישא כו' ע"ש, וכן בספד"צ (סוף פרק ד לב ע"ב) ויאמר ה' אל משה מה תצעק אלי כו' במזלא תלי כו' ע"ש וכו', והיה כ"ז שלא באתערותא דלתתא כלל, כי לא היו אז ישראל כדאי לזה, וכמ"ש (יחזקאל טז ז) ואת עירום ועריה, הללו עובדי עבו"ז והללו כו' וכמ"ש בזוה"ק (פ' תרומה קע ע"ב), אלא שהיה כ"ז רק מסוד ברית אבות, וכמ"ש (שמות ו ה) ואזכור את בריתי (דע"ה ח"ב קלד ע"ד).

<p>עריות¹ ואלין בגלוי עריות אלין אושדי דמין ואלין אושדי דמין</p>	<p>בגלוי עריות אלו שופכי דמים ואלו שופכי דמים.</p>
<p>בההיא שעתא הוה קשה קמיה למעבר על ארע דינא והא ישראל הוו נשלי על ימא דכתיב (שמות יד טו) ויאמר יהויה אל משה מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו והוה קשה קמיה למעבר על דינא ולמקרע לון ימא דסוף ואלמלא דאשגח קודשא בריך הוא בזכות אברהם דאקדים בצפרא למעבד פקודא דמאריה ורעותא דיליה כדכתיב (בראשית כב ג) וישכם אברהם בבקר כלהו אתאבידו בימא בגין דככל ההוא ליליא בדינא הוה קודשא בריך הוא עליהו דישראל</p>	<p>באותה שעה היה קשה לפניו לעבר על דרך הדין והרי ישראל היו נוסעים על הים שכתוב ויאמר ה' אל משה מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו והיה קשה לפניו לעבר על הדין ולקרע להם את ים סוף ואלמלא שהשגיח הקדוש ברוך הוא בזכות אברהם שהקדים בבוקר לעשות מצות רבונו ורצונו ככתוב וישכם אברהם בבוקר כולם היו אובדים בים משום שבכל אותו הלילה היה הקדוש ברוך הוא בדין על ישראל.</p>
<p>דתנינן מאי דכתיב ולא קרב זה אל זה כל הלילה מלמד דאתו מלאכי עלאי לשבחה בההוא ליליא קמי קודשא בריך הוא אמר לון וכי (ס"א בני) עובדי ידי טבעין בימא ואתון משבחן קמאי מיד ולא קרב זה אל זה כל הלילה מה כתיב ויהי באשמרת הבקר אשגח קודשא בריך הוא בזכותא דאברהם דאקדים בצפרא למעבד רעותיה דמאריה כדכתיב וישכם אברהם בבקר כדין אהדר ימא וערקו מיין קמיהו דישראל דכתיב וישב הים² לפנות בקר לאיתנו ותנינן לאיתנו לתנאו לההוא תנאי דהתנה עמיה קודשא בריך הוא כד ברא עלמא לאיתנו כתיב הכא לאיתנו וכתיב התם (תהלים פט א) משכיל לאיתן האזרחי ועל דא לפנות בקר בההוא זמנא דאקדים אברהם למעבד רעותא דמאריה כדין אתקרע ימא (הכא ויהם את מחנה מצרים) ועל דא קשה הוה קמיה קריעת ים סוף</p>	<p>ששנינו מה שכתוב ולא קרב זה אל זה כל הלילה מלמד שבאו מלאכים עליונים לשבח באותו לילה לפני הקדוש ברוך הוא ואמר להם וכי (בני) מעשי ידי טובעים בים ואתם משבחים לפני מיד ולא קרב זה אל זה כל הלילה מה כתוב ויהי באשמרת הבוקר השגיח הקדוש ברוך הוא בזכות אברהם שהקדים בבוקר לעשות רצון רבונו ככתוב וישכם אברהם בבוקר אז חזר הים וברחו המים מלפני ישראל, שכתוב וישב הים לפנות בוקר לאיתנו ושנינו לאיתנו לתנאו לאותו תנאי שהתנה עמו הקדוש ברוך הוא כשברא את העולם לאיתנו כתוב כאן לאיתנו וכתוב שם משכיל לאיתן האזרחי ועל זה לפנות בוקר באותו זמן שהקדים אברהם לעשות רצון רבונו אז נקרע הים (כאן ויהם את מחנה מצרים) ולכן קשה היה לפניו קריעת ים סוף.</p>
<p>כגוונא דא קשין זוגין קמי קודשא בריך הוא כקריעת ים סוף מה קריעת ים סוף קמיל לאלין בהאי סטרא ומקיים לאלין בהאי</p>	<p>כמו כן קשים הזוגים לפני הקדוש ברוך הוא כקריעת ים סוף מה קריעת ים סוף הרג את אלה בצד הזה וקיים את</p>

¹ כתב הרמ"ק ז"ל באשגרות לישנא נקט ליה דהא כתיב גן נעול ואחת היתה ופרסמה הכתוב. א"נ י"ל דבגויה לא חטאו אבל שאר עריות חטאו בהם. וכמ"ז"ל בוכה למשפחותיו שהיה קשה להם לפרוש מהעריות עכ"ל. ובמסכת יומא פרק י"הך תירץ הש"ס גן נעול היינו באשת איש ובוכה למשפחותי ובפנוייה (מ"מ).

² פ' וישב הים היינו ששב לאחוריו וערק מפני ישראל ושיעור הכתוב למה וישב הים וערק ונקרע בשביל לאיתנו שהוא התנאי ובשביל אברהם הנק' איתן. ובזה תורץ קושית המפרשים הראב"ח והר"ש יפה שהקשו למה לא כתב לאיתנו בקריעה אלא בישב הים דהיינו ששב על המצריים ותירצו לפי דרכם ולדברי הזוהר הכא ל"ק מידי ה"ג כדין אתקרע ימא וע"ד קשה הוה קמיה קריעת ים סוף (מ"מ).

<p>סמרא אוף הכי בזווגין כתיב (שם סח ז) מוציא אסירים בכושרות ותנינן בכי ושירות מיית האי ויהיב אתתיה להאי ולומנין לחייבא מזדמנא¹ ליה אתתא מעליאקיד אבל רוזין סתימין² אינון בכלא וכלא הוא בדינא ומה דאתערו³ חברייא בהא ודאי הכי הוא</p>	<p>אלה בצד ההוא אף כאן בזווגים כתוב מוציא אסירים בכושרות ושנינו בכי ושירות ממית את זה ונותן את אשתו לזה ולפעמים לרשע מזדמנת אשה מעלה אבל סודות נסתרים הם בכל והכל הוא בדין ומה שהעירו החברים בזה ודאי כך הוא.</p>
<p>ומה דאתערו לפני⁴ ולא⁵ מלפני⁶ לפני ההוא דקאים לפני קמיה דקודשא בריך הוא⁷ ושמש קמיה ועל דא לא אמרו דקשין זווגין לקודשא בריך הוא וכן קשין מזונותיו של אדם לקודשא בריך הוא אלא לפני ולהאי קשיין כל הני דהא לאו ברשותיה קיימי אף על גב דאיהו עביר (ד"א ל"ג אבל אף על גב דאיהו עביר) ברשותא אחרא עביר</p>	<p>ומה שהעירו לפני ולא מלפני לפני אותו שעומד לפני לפניו של הקדוש ברוך הוא ושמש לפניו ועל כך לא אמרו שקשים הזווגים לקדוש ברוך הוא וכן קשים מזונותיו של אדם לקדוש ברוך הוא אלא לפני ולזה קשים כל אלה שהרי לא ברשותם הם עומדים אף על גב שהוא עושה (אבל אף על גב שהוא עושה) ברשות אחרת הוא עושה.</p>
<p>כתיב (ויקרא כב ג) ונכרתה הנפש ההיא מלפני מאי מלפני אלא דא עלמא דאתי ההוא דכל חיין קיימין תמן.</p>	<p>כתוב (ויקרא כב) ונכרתה הנפש ההיא מלפני מה זה מלפני אלא זה העולם הבא ההוא שכל החיים עומדים שם.</p>
<p>דבר אחר דא צנורא עלאה נהר דלא פסקין⁸ מימיו לעלמין וכלא חד ודא איהו דנטיל כל עדונין דעלמא דאתי ומאינון עדונין עלאין תשתצי (האי נפש) מאתר דההוא נעם יהו"ה תמן⁹ ודא איהו מלפני¹⁰.</p>	<p>דבר אחר, זה צנור עליון, נהר שאין מימיו פוסקים לעולמים, והכל אחד. וזהו שנוטל את כל העדונים של העולם הבא, ומאותם עדונים עליונים תתכלה (הגפש הזו), ממקום ששם אותו נעם ה', וזהו מלפני</p>

1 וראוי למות ולא לקחה אלא שנזדמנת לו וזהו שאמר "ואזדמנת ליה", ואם תאמר וכי דרך מקרה הוא הזמנה זו, לזה אמר "ולאו איהו בדינא" ולזה אמר "אזדמנת" שאם היה בדין היו מזמנים ממש (אור יקר).
 2 יש היאך נוטלה ולמה נוטלה כיון שנדחה אחר כך בעונו (אור יקר).
 3 הענין שיש לקב"ה או לכך וכך והיינו ממש אליו, אמנם יש לפני או מלפני, היינו מה שהוא לפניו למטה ממנו, מלפני רוצה לומר ממה שהוא קודם לו, והטעם שמ' מהפך המלה ומורה על בחינה קודמת, ולזה יאמר קשין מזונותיו של אדם לפני הקב"ה ודאי, דהיינו במלכות הם קשים מפני שאין המזונות מצדה, אלא המזונות מלמעלה, וכן הזווגין הם קשים לפני, בשכינה עצמה הם קשין והטעם כי גזרת אלו העניינים מלמעלה בסוד ההנהגה העליונה שבתפארת ואינו במלכות, לכך קשין, והיינו כקריעת ים סוף, שענין ים סוף לא היה קשה אלא בבית דין תחתון, אבל בבית דין עליון ששם אברהם איש החסד עומד, הנס קל לעשותו, והטבע אינו חזק אלא מצד המלכות, ולזה קשה לפניו להעביר הדין, ורוצה בקיומן של שרים והאומות שכולן צורך המדה הזאת, ולזה אמר מעשה ידי טובעים בים, ולכך קשה לזווגן למדה זו כקריעת ים סוף, והטעם שאין הזווגין בה ממש אלא הם מלמעלה, והיא משמשת מה שגזור מלמעלה (אור יקר).
 4 מלכות (רח"ו). לעיל קשה ע"א (לש"ו). מ"ש הקב"ה כך עלה במחשבה לפני, שהוא א"ק, אשר הוא לפני האצילות, ומקודם אליו, ועלה שם מלמטה למעלה כנז'. וע' זוה"ק (ח"ב ק"ע ע"ב). ומשום שהם ממחשבה סתימא דא"ק הנעלם גם מאצילות, הלוא לא נופל שם הדיבור וההתבוננות כלל, וזהו שאמר לו שתוק כך עלה כו' (דע"ה ח"א א ע"ד).
 5 קנג ע"ב (הערת הזהר).
 6 בינה (רח"ו).
 7 פ' ה' הוא זעיר, לפני ה', היא מלכות. מלפני ה', היא הבינה. ואע"פי דלעיל דף קס"ח כתב הזוהר מלפניו לא כתיב אלא לפניו היא אימא ומלפניו הוא אבא. אינה קושייא דהתם מדבר על הבינה כדכתיב סולו לרוכב בערבות שהיא הבינה ולכך מלפניו הוא אבא. אבל הכא מדבר במ"ש לפני ה' ולכך לפניו היא מלכות ומלפניו היא בינה שהיא למעלה מזעיר (מ"מ).
 8 יסוד דז"א (רח"ו).
 9 כי החסדים שריין בפום אמה (רח"ו).
 10 ואע"ג דלעיל אמרנו מלפניו היא בינה. ועכשו אנו אומרים על היסוד אינה קושייא שלכך הוסיף הזוהר ודא איהו דנטיל כל עדונין דעלמא דאתי וכו' דההוא נועם ה' תמן וכו' נמצא כאלו היא הבינה (מ"מ).

<p>ואי תימא אי הכי הא כתיב (יונה א ג) ויקם יונה לברוח תרשישה מלפני יהוה כי ידעו האנשים כי מלפני יהוה הוא בורח ותנינן מאי טעמא אזל יונה וברח וכי מאן ייכול למברח מקמי קודשא בריך הוא אלא הוה אזיל וברח לנפקא מארעא קדישא דהא שכינתא לא שריא לבר מארעא דישראל ובגין דלא תשרי עלוי שכינתא הוה ברח מארעא קדישא דהא שכינתא איהי שריא תמן כמה דאת אמר (תהלים קכה ג) אשתך כגפן פוריה בירכתי ביתך גפן פוריה דא שכינתא¹ מה שכינתא הוה סתימא לגו בבית קדש הקדשים</p>	<p>ואם תאמר, אם כך, הרי כתוב (יונה א) ויקם יונה לברוח תרשישה מלפני ה'. כי ידעו האנשים כי מלפני ה' הוא ברח. ושנינו, מה הטעם הלך יונה וברח? וכי מי יכול לברוח מלפני הקדוש ברוך הוא?! אלא היה הולך ובורח לצאת מהארץ הקדושה, שהרי השכינה אינה שורה מחוץ לארץ ישראל, ומשום שלא תשרה עליו השכינה, היה בורח מארץ הקדש, שהרי השכינה שורה שם, כמו שנאמר (תהלים קכח) אשתך כגפן פריה בירכתי ביתך. גפן פריה - זו שכינה. מה שכינה היתה נסתרת בתוך בית קדשי הקדשים,</p>
<p>קעא/א</p>	
<p>אוף הכי אתתא צניעא לא נפקא מתרעא דביתה לבר ובגיני כך הוה ברח יונה לבר מארעא קדישא² והא הכא כתיב מלפני ולא כתיב לפני</p>	<p>אף כך אשה צנועה לא יוצאת משער ביתה החוצה ולכן היה בורח יונה מחוץ לארץ הקדושה והרי כאן כתוב מלפני ולא כתוב לפני.</p>
<p>אלא ודאי הכי הוא מלפני דהא רוח נבואה לא אתיא³ מגו שכינתא אלא מלפני אינון תרין דרגין דנביאים⁴ דקא שריין על שכינתא ומהווא אתר דחיל למהוי תמן בארעא קדישא ועל דא מלפני כי מלפני יהוה הוא בורח ולא לפני יהוה דהא הוה ידע דנבואה לא הוה אתי אלא מלפני</p>	<p>אלא ודאי כך הוא מלפני שהרי רוח נבואה לא באה מתוך שכינה אלא מלפני אותן שתי דרגות הנביאים ששורים על השכינה ומאותו מקום פחד להיות שם בארץ הקדושה ועל זה מלפני כי מלפני ה' הוא ברח ולא לפני ה' שהרי היה יודע שנבואה לא היתה באה אלא מלפני.</p>
<p>ובגיני כך קשיין זווגין קשיין מזונותיו של אדם לפני הקדוש בריך הוא ועל דא דוד מלכא תלי מזונותיו לעילא בגין דלעילא לא פסיק⁵ לעלמין אבל הכא פסיק דהא לא תליין ביה מזונות לעילא אינון ועל דא כתיב (תהלים כג א) יהוה רעי לא אחסר לא יפסקון מזונות מני לעלמין⁶ בגין דהווא נהר¹</p>	<p>ולכן קשים זווגים קשים מזונותיו של אדם לפני הקדוש ברוך הוא ולכן דוד המלך תלה מזונותיו למעלה משום שלמעלה לא פוסק לעולמים אבל כאן פוסק שהרי לא תלויים בו מזונות למעלה הם ועל זה כתוב ה' רעי לא אחסר לא יפסקו מזונות ממני לעולמים</p>

¹ גפן גימ' חק"ל (רח"ו).

² מלכות ושכינה, ולא כתיב לפני, שהיה לו לומר בדרך שלא יאמר מלפני ה', אלא הנבואה (תאת?) [תהיה] הראתם יונה שקם לברוח תרשישה לפני ה', או יאמר ויקם יונה לברוח תרשישה ויצא לפני ה' וכיוצא, שיוורה כדאמרן, ולא השתא דקאמר מלפני ה' (אור יקר).

³ עם היות שאי אפשר להמשיך הנבואה אלא על ידי השכינה, סוף סוף אינה יוצאה ממש מגו שכינתא, אלא היא מראה לנבואה, ועיקרה נובעת מתרי נביאי קשוט, ויונה ברח בענין שלא יבא לו הנבואה משם, ואי אפשר לברוח אלא במקום שלא תצא שם השכינה, שהיא כלי למעבר הנבואה, והבריחה עצמה אינה [אלא] מלפני ה' ממה שהיא קודמת לה דהיינו תרי נביאי (אור יקר).

⁴ פי' והם בבינה בסוף ומבינה נביאים נמצא שמלפני ה' שפירשנו על נ"ה כאלו היא הבינה (מ"מ).

⁵ לא מפני עון ולא מפני חסרון על ידי פגם עון, לכך תלה למעלה שיהיו המזונות נמשכים בלי תנאי כדי שלא יפסקו, ואם היו מהשכינה היו בתנאי על פי הדין כדפירשנו שהנהגה בה בדין (אור יקר).

⁶ והיה לו לומר לא יחסר, אלא לא אחסר בשום מעשה רע בעולם כדפירשנו (אור יקר).

<p>דנגיד ונפיק מעדן לא פסיק לעלמין ובגין דא קדמא שכינתא² על דא</p>	<p>משום שאותו נהר ששופע ויוצא מעדן לא פוסק לעולמים ומשום זה קודמת שכינה על זה.</p>
<p>תא חזי בשעתא³ דהאי אתר מקבלא מזונא⁴ מלעילא כלהו דמקדשי⁵ למאריהון כלהו מתעדנין ומתערין וסלקין גדפיין⁶ כד אתיא שכינתא בההוא מזונא⁷ בגין דלא יסתכלון בה</p>	<p>בא וראה בשעה שאותו מקום מקבל מזונות מלמעלה כל המקדשים את רבונם כולם מתעדנים ומתעוררים ומעלים כנפים כשבאה שכינה עם אותו מזון כדי שלא יסתכלו בה.</p>
<p>ואינון תלת משריין בסליקו חד⁸ קראן ואמרי (ישעיה ו ג) קדוש⁹ קראן אלין למשרייתא תניינא וסלקין גדפיין אלין קדמאי ואלין תנייני ואמריין אלין תנייני קדוש קראן אלין למשרייתא תליתאה וסלקין גדפיין תלת משריין כחדא וכלהו אמרי קדוש יהו"ה צבאות מלא כל הארץ כבודו ועל דא כלהו משלבן דא בדא אלין עאלין לגו אלין ואלין עאלין לגו אלין משלבן דא בדא דאת אמר משולבות אשה אל אחותה כן תעשה לכל קרשי המשכן</p>	<p>ואותן שלש מחנות בעליה אחת קוראים ואומרים קדוש אלה קוראים למחנה שני ומעלים כנפים אלה הראשונים ואלה השניים ואומרים השניים הללו קדוש אלה קוראים למחנה שלישי ומעלים כנפים שלש המחנות כאחד וכולם אומרים קדוש ה' צבאות מלא כל הארץ כבודו ועל זה כולם משלבים זה בזה אלה נכנסים לתוך אלה ואלה נכנסים לתוך אלה משלבים זה בזה כמו שנאמר משלבת אשה אל אחתה כן תעשה לכל קרשי המשכן.</p>
<p>קרשים קיימי תדיר בקיומיהו ולא מתכפפי כנונא דאינון עומדים דלא מתכפפי דלית לון קפיצי וקיימי תדיר בלא ישיבה ועל דא כתיב בקרשים עומדים</p>	<p>הקרשים עומדים תמיד בקיומם ולא מתכופפים כמו שהם עומדים שלא מתכופפים שאין להם כרעים ועומדים תמיד בלי ישיבה ועל זה כתוב בוקרשים</p>

¹ אין לומר על היסוד שהרי כתיב ונהר יחרב ויבש, אלא על הבינה בצד החסד מהחכמה כדפירשנו לעיל, שעל ידי הנהר בינה נפיק מעדן חכמה, בבחינת חסד שבה, דהיינו לפני משורת הדין המזונות נשפעים כולל לכל המציאות בלי הקפדה כדפירשנו (אור יקר).

² להעשות כלי בית קיבול לברכות הנזכרות כדפירשנו לעיל (אור יקר).
³ מלכות (אור יקר).

⁴ שנסתלקה ועולה למעלה עד בין אבא ואימא כדפי' ואח"כ היא יורדת למטה מליאה אור ושפע מזון לכל העולמות (אור יקר).

⁵ שלש מחנות שהם יש להם רושת לקדש ואפשר היותם ג' בחינות בשרפים זו למעלה מזו, כדאמרינן שרפים עומדים וכו' וקרא זה אל זה וכו' וחיות ואפנים אומרים ברוך כדאמרינן בתפלה, וכן מוכח קראי, ישעיה ראה שרפים שמע קדוש, יחזקאל ראה חיות ואופנים ושמע ברוך, ואפשר שהחיות והאופנים בהיותם נכללים עם השרפים הם כולם אומרים קדוש, והיינו שכל המרכבה ראה ישעיה ונכללה בשרפים וכולם אמרו יחד קדושה, וג' מחנות דקאמר היינו שרפים חיות ואופנים (אור יקר).

⁶ היינו בב' יכסה פניו והענין שהכנפים הם לשון כנופיא, מחנות משתלשלים מהם, והם מעלים מחנות אלו, ונעלמין ראשונים, ושריהם העלולים עולים אל העלות, והמסתתר העלה בתוך עלוליו והיינו בשתיים יכסה פניו ושתיים מורידים למטה לכסות העלולים הגרועים שלא יעלו עמהם, והיינו בב' יכסה רגליו, ובב' נעשה מרכבה להסתלק למעלה וז"ש הכא "מתערי וסלקין גדפיין" (אור יקר).

⁷ שהיא מאירה מאור השפע (אור יקר).

⁸ נראה שהם אומרים ראשונים קדוש לקבל כח השפע להכלל תחתונים במדרגת עליונים מהם, וליכנס במחיצתם, ואח"כ ב' כתות קדוש, לקבל שפע ואור להכלל למעלה בראשונה ואומרים קדוש, ואחר שכולם כלולות יחד אלו ואלו אומרים קדוש קדוש ה' צבאות להביא השפע מן השכינה, כל ג' מחנות יחד שהם קשורות ונכללות זה בזה וזה בזה, והיינו קשור פרקי המרכבה וכללותה יחד, כדרך שפי' בהיכלות, והנה כדי להכלל התחתונים בעליונים צריך שיהיה בחינת עליונים כלולה מן התחתונים ושם באותה בחי' יש להם מבא ליכנס אליהם ולהכלל בהם, וכן עליונים נאחזים ונכללים וז"ה "כולהו משלבן וכו'" (או ריקר).

⁹ הנה עשר כתות מלאכים הם נכללים בסוד הספירות ג"ר ג' אמצעיות ג' אחרונות (רח"ו). (א"ב) [א"כ] כוונת ק"ק בסוד חב"ד חג"ת נה"י וקרוב לזה כתב הרב קדוש חכמה קדוש ת"ת קדוש יסוד הרי ספירה אחת בכל קדוש א' מג"ר ואחת מג' אמצעיות ואחת מג' תחתונות (מ"מ).

	עמדים.
<p>מה כתיב שתי ידות! לקרש האחד אוף הכי בתרי גווני אינון כלילין כל חד וחד מנייהו ההוא דיליה ודחבריה וחבריה אוף הכי ביה ועל דא משלבן דא עם דא (דא נטיל דיליה ודחבריה ודא נטיל דיליה ודחבריה)</p>	<p>מה כתוב שתי ידות לקרש האחד אף כך בשני צבעים הם כלולים כל אחד ואחד מהם אותו שלו ושל חבירו וחברו אף כך יש בו ועל זה משלבים זה עם זה (זה נוטל שלו ושל חבירו וזה נוטל שלו ושל חברו).</p>
<p>כגוונא דא כתיב באורייתא (משלי ג יד) כי טוב סחרה מסחר כסף ומחרוץ תבואתה דא אוליף לדא ודא אוליף לדא אתעבדו משלבן דא עם דא דא נטיל דיליה ודחבריה ודא נטיל דיליה ודחבריה ומשלבן דא ודא</p>	<p>כדוגמת זה כתוב בתורה כי טוב סחרה מסחר כסף ומחרוץ תבואתה זה מלמד לזה וזה מלמד לזה נעשו משלבים זה עם זה זה נוטל שלו ושל חבירו וזה נוטל שלו ושל חבירו ומשלבים זה בזה.</p>
<p>כתיב בנאות דשא ירביצני על מי מנוחות ינהלני נאות דשא אלין אינון מקורין עלאיין² דכל מזונא וספוקא אתיא מנייהו נאות אלין אקרין (איכה ב ב) נאות יעקב נאות דשא בגין דאית נאות לבר דאקרין (יואל ב כב) נאות מדבר³ ועל דא בנאות דשא ואי תימא הא כתיב תדשא הארץ דשא דהא איהו לתתא אלא דשא מאינון נאות⁴ אתיא דאתייליד ואצמח מנייהו⁵ ועל דא בנאות דשא ירביצני</p>	<p>כתוב בנאות דשא ירביצני על מי מנוחות ינהלני נאות דשא אלה הם המקורות העליונים שכל המזון וההספקה באים מהם הנאות הללו נקראים נאות יעקב נאות דשא משום שיש נאות בחוץ שנקראים נאות מדבר ועל זה בנאות דשא ואם תאמר הרי כתוב תדשא הארץ דשא שהרי הוא למטה אלא דשא מאותן נאות בא שנוול וצומח מהם ועל זה בנאות דשא ירביצני.</p>
<p>על מי מנוחות ינהלני אלין מיין דנייהא דקא נגדין מההוא אתר דנגיד ונפיק מעדן ואינון מיין אקרין מי מנוחות נפשי ישובב דא הוא נפש דוד ולא בעא דוד לאתקנא אלא לההוא דרנא דיליה כדקא יאות באלין מי מנוחות זמינין צדיקיא לנייהא לעלמא דאתי דכתיב (ישעיה נח יא) ונחך יהוה תמיד וגו'</p>	<p>על מי מנוחות ינהלני אלו המים של מנוחה ששופעים מאותו מקום ששופע ויוצא מעדן ואותם המים נקראים מי מנוחות נפשי ישובב זוהי נפש דוד ולא רצה דוד לתקן אלא את אותה הדרגה שלו כראוי במי המנוחות הללו עתידים הצדיקים לנוח לעולם הבא שכתוב ונחך ה' תמיד וגו'.</p>
<p>ועשית קרסי נחשת חמשים וגו' רבי אלעזר ורבי אבא הוו יתבי ליליא חד כד רמש ליליא עאלו גו גנא דעל ימא דטבריא אדהכי חמו תרין ככביא דנטלי דא מהכא ודא מהכא ואערעו דא בדא ואטמרו</p>	<p>ועשית קרסי נחשת חמשים וגו' רבי אלעזר ורבי אבא היו יושבים לילה אחד כשירד הלילה נכנסו לתוך גן שעל ים טבריה ובין כך ראו שני כוכבים שנוסעים זה מכאן וזה מכאן ונפגשו זה בזה והסתתרו.</p>
<p>אמר רבי אבא כמה רברבן עובדי דקודשא בריך הוא בשמיא מלעילא ובארעא מלרע מאן יכיל למנדע באלין תרין ככביא דנפקו חד מהכא וחד מהכא ואערעו דא בדא</p>	<p>אמר רבי אבא כמה גדולים מעשיו של הקדוש ברוך הוא בשמים מלמעלה ובארץ מלמטה מי יכול לדעת בשני הכוכבים הללו שיצאו אחד מכאן ואחד</p>

¹ פירוש לרמוז שכל א' יש בו שלו ושל חבירו לכך הם שתי ידות לקרש (מ"מ).

² פירוש נ"ה דזעיר (מ"מ).

³ פירוש נ"ה דנוקבא הנק' מדבר כמ"ש באידרא רבא והנה על פני המדבר היא המלכות (מ"מ).

⁴ פירוש כאלו אמר הכתוב בנאות שהם נ"ה משפיעים לדשא שהיא מלכות. וא"ש קרא אחרנא דכתיב תדשא הארץ דשא כי דשא הוא במלכות (מ"מ).

⁵ הם נו"ה דדכורא בחינות בעיין שבילי הזרע (רח"ו). דהנחה - פירוש ה' חסדים הנק' מים שהם באים מיסוד למלכות (מ"מ). ????

<p>ואממרו אמר ליה רבי אלעזר וכי לא חמינא לון הא אשגחנא בהו ואשגחנא בכמה עובדין אחרנין</p>	<p>מכאן ונפגשו זה בזה והסתתרו אמר לו רבי אלעזר וכי לא ראינו אותם הרי השגחנו בהם והשגחנו בכמה מעשים אחרים</p>
<p>קעא/ב</p>	
<p>דקודשא בריך הוא עביד תדיר</p>	<p>שהקדוש ברוך הוא עושה תמיד.</p>
<p>פתח ואמר (תהלים קמז ה) גדול אדונינו ורב כח וגו' גדול ורב ועלאה איהו קודשא בריך הוא וכי לא ידענא דקודשא בריך הוא גדול איהו ורב כח מאי שבחא דדוד הכא</p>	<p>פתח ואמר גדול אדונינו ורב כח וגו' גדול ורב ועליון הוא הקדוש ברוך הוא וכי לא ידענו שהקדוש ברוך הוא הוא גדול ורב כח מהו שבחו של דוד כאן.</p>
<p>אלא בכל אתר איהו אמר (שם קמה ג) גדול יהוה והכא אמר גדול אדונינו מאי טעמא אלא התם דאיהו אמר גדול יהוה ומהלל מאד בדרגא עלאה קאמר והכא דכתיב גדול אדונינו בדרגא תתאה קאמר¹ דאיהו אדון כל הארץ² מה כתיב לעילא מהאי קרא מונה מספר לככבים לכלם שמות יקרא אי כל בני עלמא מיומא דאתברי אדם יתכנשו³ לממני ככביא לא יכלין לממני כמה דאת אמר (בראשית טו ה) וספור הככבים אם תוכל לספור אותם וקודשא בריך הוא מה כתיב ביה מונה מספר⁴ לככבים לכלם שמות יקרא מאי טעמא בגין דכתיב גדול אדונינו ורב כח⁵ וגו' כמה דלית מספר לככבי שמיא בר מניה אוף הכי איהו כתיב ביה ולתבונתו אין מספר⁶</p>	<p>אלא בכל מקום הוא אומר גדול ה' וכאן אמר גדול אדונינו למה אלא שם שהוא אומר (שם מא) גדול ה' ומהלל מאד בדרגה עליונה הוא אומר וכאן שכתוב גדול אדונינו בדרגה תחתונה הוא אומר שהוא אדון כל הארץ מה כתוב למעלה מפסוק זה מונה מספר לכוכבים לכלם שמות יקרא אם כל בני העולם מיום שנברא אדם יתכנסו למנות את הכוכבים לא יוכלו כמו שנאמר (בראשית טו) וספר הכוכבים אם תוכל לספור אותם והקדוש ברוך הוא מה כתוב בו מונה מספר לכוכבים לכלם שמות יקרא למה משום שכתוב גדול אדונינו ורב כח וגו' כמו שאין מספר לכוכבי השמים פרט אליו אף כך הוא כתוב בו ולתבונתו אין מספר.</p>

¹ פירוש וא"כ לא יקשה וכי לא ידענא דקב"ה גדול דכיון דקאי על המלכות אשמעינן רבותא שאע"פי שנקרא עיר קטנה אפ"ה גדול אדונינו (מ"מ).

² מתנהגים כל העולמות ב"ע על ידה, ע"י יחודה בז"א, שהוא היחוד דהו"ה אדני ונכלל בה עי"ז כל האצילות כולו ביחוד אור א"ס שבו, ונעשית עי"ז אדון כל הארץ, ואלה"י כל הארץ יקרא (וכמ"ש בפרשת בראשית נ ע"ב ופ' וירא צט ע"ב בסתרי תורה שם וכן שם ק' ע"ב ע"ש, ופ' משפטים קו ע"א ופ' תרומה קעא ע"ב ופ' תצוה קפו ע"א) (הקדו"ש מה ע"א), ע' פ' בשלח (נא ע"א) ופ' אחרי (עד סע"א) (דע"ה ח"ב קטו ע"א), אור שכינתו ית"ש השוכן בהמציאות תמיד בבחי' נשמה לנשמה, ומשום שרק היא עצמה המסבב את הכל ואין בלתי, לכן היא נקראת בשם אלה"י כל הארץ (ישעיה נד ה) כמ"ש בזוה"ק (פ' תצוה קפו ע"א ע"ב), וכן היא נקרא אדון כל הארץ (יהושע ג יג) כמ"ש בפ' תרומה (קעא ע"ב) (כללים ח"ב מד ע"ג), בעולמות ב"ע הוה עיקר השליטה מהמלכות שהיא הב"ן, כי היא אדון כל הארץ וכו' ובעולם האצילות שניהם שולטים והמ"ה הוא העיקר שם והב"ן טפלה לו (ביאורים ח"ב כז ע"ג).

³ דחיקא לי טובא, וכי שבחא דקב"ה איהו לומר שמונה הככבים שאין בני אדם יכולים למנותם, מה בני אדם יכולים שנת לו הדר ממה שאין בני אדם יכולים, ואומר אני כי אם יספור אדם כוכבי מרום לא יגרע ולא יוסף מעלתם, והקב"ה כשופרם היינו שמשפיעם ונותן בהם כחם (אור יקר).

⁴ ירצה מחשבם וסופרם להשפיע לכל אחד ואחד די מחסורו אשר יחסר לו, אם כן יאמר עתה הרי בני אדם אינם יכולים אפילו לסופרם מרבוים עד אין תכלית, וכולם הקב"ה סופרם לפרנסם כל אחד ואחד כפי בחינתו, אינו משפיעם דרך כלל, אלא מונה מספרם להשפיע לכל אחד ואחד לעצמו שפע הראוי לו (אור יקר).

⁵ שהרי כחו משפיע לכל ככב וככב כדי צרכו כל אחד ואחד בפני עצמו (אור יקר).

⁶ ירצה בחינות התבונה שמהם שופע הכח, אין מספר לריבוים וכללותם, כי מבחינות המקבל נדע בחינות המשפיע, והיינו דמסיק תא חזי וכו' (אור יקר).

<p>תא חזי כתיב (ישעיה מ כו) המוציא במספר צבאם וגו' כלו חילין ומשריין וככביא קודשא בריך הוא אפיק לון בשמא² כל חד וחד ולא גרע אפילו חד בכל ככביא ומזלי³ דרקיעין כלו אתמנון נגידין ופקידין⁴ לשמשא עלמא כל חד וחד בדקא חזי ליה⁵ ולית לך עשבא זעירא⁶ בכל עלמא דלא שלטא עליה ככבא ומזלא ברקיעא ועל ההוא ככבא ממנא חד⁷ דקא משמש קמיה דקודשא בריך הוא כל חד וחד בדקא חזי ליה</p>	<p>בא וראה כתוב המוציא במספר צבאם וגו' את כל החילות והמחנות והכוכבים הוציא הקדוש ברוך הוא בשם כל אחד ואחד ולא גרע אפילו אחד בכל הכוכבים והמזלות של כל הרקיעים נתמנו שרים ופקידים לשמש את העולם כל אחד ואחד כראוי לו ואין לך עשב קטן בכל העולם שלא שולט עליו מזל וכוכב ברקיע ועל אותו כוכב ממנה אחד שמשמש לפני הקדוש ברוך הוא כל אחד ואחד כראוי לו.</p>
<p>כל ככביא דברקיעין כלו משמשי על האי עלמא וכלו פקידן לשמשא כל מלה ומלה לאינון דבהאי עלמא ולא צמחין ולא מגדלין עשבין ואילנין ודשאין ועשבי ברא בר בחיזו דככביא דקא קיימי עלייהו ואתחזון עלייהו אנפין באנפין כל חד וחד כמה דאתחזי ליה</p>	<p>כל הכוכבים שברקיעים כולם משמשים על העולם הזה וכולם מפקדים לשמש כל דבר ודבר לאותם שבעולם הזה ולא צומחים ולא מגדלים עשבים ואילנות ודשאים ועשבי השדה רק למראה הכוכבים שעומדים עליהם ונראים עליהם פנים בפנים כל אחד ואחד כמו שראוי לו.</p>
<p>רוב משריין⁸ דככביא ומזלי כלו נפקין בראשיתא דלילא עד תלת שעתי חסר רביעא מתמן ולהלאה לא נפקין בר זעירין ואינון ככביא כלו לא משמשי לבטלה ולא</p>	<p>רב המחנות של הכוכבים והמזלות כולם יוצאים בראשית הלילה עד שלש שעות חסר רבע משם והלאה לא יוצאים רק מעטים וכל אותם הכוכבים לא משמשים לבטלה ולא נראים לבטלה</p>

¹ לכולם בשם יקרא - כענין וקרא זה אל זה שהוא השפעה והארה, (ו)[כ]דין ויקרא אל משה, וזהו גדולה שיהיה שם נודע לכל כוכב וכוכב, שיושפע ויאיר השם ההוא (אור יקר).

² ירצה אין שם המכונה למעלה כשם המכונה למטה, שם המכונה למטה הוא הסכמי, לחלק בין איש לאיש הסכימו שיקרא פלוני כך ופלוני כך, ואין כן שם הדברים בלשון הקדש, מפני שכל שם ושם נדרש למעלה ברוחניות הספירות, ונדע שורשו ועניינו משם, וכיוצא בזה בספ"ר כנויי הספירות כדפירשנו בספ"ר בשער ערכי הכנויים, ואף כאן שמות הכוכבים השם מורה על עצמות כחו וגבולו ופעולתו וקבלתו מלמעלה (אור יקר).

³ הלשון אינו מדוקדק וכאלו אמר כל ככביא ומזלי כולו אתמנון נגידין (מ"מ).

⁴ והם המדרגות, המקבל התחתון העשב, המשפיעו הכוכב, והמשפיע לכוכב המלאך, והמלאך מקבל מזיו השכינה (אור יקר).

⁵ כך יניקתו וכך פעולתו, וכך צורת הכוכב תשתנה בניתוח עליה פרחיה זרועותיה, כפי בחינת כח השופע עליה המורה על אותו הניתוח ואותו הענין (אור יקר).

⁶ יש מהם [מלאכים] שאינם שלוחים כלל אלא הם שרי מעלה הממונים על כחות כל הבריאה כולה בפרטות ופרטי פרטות, וע"ד שאמרו (ב"ר פ"י סימן ו) אין לך כל עשב ועשב שאין לו מזל ברקיע שמכה אותו ואומר לו גדל כו', וע' זה"ק שמות (טו סע"ב) ופ' תרומה (קעא ע"ב) ופ' קדושים (פו סע"א) (דע"ה ח"ב כט ע"ב).

⁷ וכפי קבלת המלאך כך פעולת העשב, אם חס מן הגבורה, אם לח מן החסד, אם חס ולח מן התפארת, אם קר ויבש מן המלכות, ויתחלקו הבחינות לאין חכלית (אור יקר).

⁸ לא על הכוכבים עצמן קאמר אלא על כחות המלאכים הממונים עליהם, ולזה כח העשבים חזק בתחילת הלילה, שאז השוטר מכה בו ואמר לו גדל, ועם היות שהכוכב יעמוד כל הלילה כגון זריחתו מתחילת הלילה ושקיעתו סוף הלילה, המלאך אינו שופע בו אלא תלת שעות פחות רביעי, ושאר הזמן הוא מאיר אורו אמנם אין לו כח לגדל צמח הארץ מפני שנסתלק כחו, ויש מלאך קיים כל הלילה, ויש מלאך משפיע אורו מקצת שעה או רגע ומיד מסתלק, ודע כי שבעה כוכבי לכת, ואלף וכב' כוכבים [הקבועים בגלגל הח'] הם מאותם הקבועים כל הלילה, ודברי ר' אלעזר הם בכוכבים הנוספים שהם לאין מספר ותכלית, ואלו גם הכוכבים מסתלקים, והיינו הכוכבים הנראים ורצים מרוצת מה ונסתרים, והטעם שאילו אין זמן יניקת המלאך מלמעלה אלא רגע או יותר מעט, וצריכים לפעול פעולתם להאיר באותו הענין שהם ממונים בעולם התחתון (אור יקר).

<p>אתחזון לבטלה ואית ככביא דקא משמשי כל ליליא¹ בנין לאצמחא ולגדלא כל אינון מלין דאתפקרו עלייהו ואית ככביא דקא משמשי עד פלגות ליליא וצמחין ומגדלין מראשיתא דליליא עד ההיא שעתא כל אינון מלין דאתפקרו עלייהו ואית ככביא דקא משמשי זעיר מליליא דכיון דאתחזי בהדי ההוא עשבא או ההוא דשאה מיד אשלים שמושיה ולא אצטרך יתיר בההוא ליליא והא אינון לא קיימין לבטלה כיון דאשלימו שמושיהו לא אתחזון יתיר בהאי עלמא ועיילין לאתרייהו</p>	<p>ויש כוכבים שמשמשים כל לילה כדי להצמיח ולגדל את כל אותם דברים שהצטוו עליהם ויש כוכבים שמשמשים עד חצות הלילה וצומחים ומגדלים מראשית הלילה עד אותה שעה כל אותם דברים שהפקדו עליהם ויש כוכבים שמשמשים מעט מהלילה שכיון שנראה עם אותו העשב או אותו הדשא מיד השלים שמושו ולא צריך יותר באותו לילה והרי הם אינם עומדים לבטלה כיון שהשלימו את שמושם אינם נראים יותר בעולם הזה ונכנסים למקומם.</p>
<p>בספרא דחכמתא עלאה דבני קדם אמרי על כל אינון ככביא² דשרביטא דקא משדרי שרביטא ברקיעא אמרי דעשבין אינון בארעא מאינון דאקרון סמי דחיי ואבנין יקרון אית בארעא וזהב שחוט דמגדלא גו טורי רמאי בזעיר מיין דחפיא עליה ולא חפיא אלא דנגיד עליה³ ושלטאן על כל אלן אינון ככביא דשרביטא ומגדלי אלן בניייהו</p>	<p>בספר החכמה העליונה של בני קדם אומרים על כל אותם כוכבי השרביט שמשלחים שרביט ברקיע אומרים שהעשבים הם בארץ מאותם שנקראים סמי החיים ואבני יקר יש בארץ וזהב שחוט של המגדל בתוך הרים רמים במעט המים שמכסים עליהם ולא מכסה אלא ששופע עליו ושולטים על כל אלה אותם כוכבי השרביט ומגדלים הללו בשבילם.</p>
<p>וכל תקונא ונגדלא דלהון לאו איהו אלא בחיזו ונגהא דההוא שרביטא דקא משדר ההוא ככבא גו רקיעא וכדין אתתקנן ומתגדלן כל אינון מלין</p>	<p>וכל תקונם וגדלתם אינו אלא במראה ונגה של אותו שרביט ששולח אותו הכוכב לתוך הרקיע ואז מתתקנים ומתגדלים כל אותם דברים.</p>
<p>מרעין אית בבני נשא כגון ירוקין וקספירין דאסוותא דלהון לא תלי אלא בחד מראה דפרזלא קליל נציץ לעיינין ואית ליה למאריה דמרע לאסתכלא ביה ולא (נ"א שביך) שייך (ס"א אתסי) בהאי עד דאעברקט³ ההוא מראה לסטרא דא ולסטרא דא כגוונא דשרביטא דיושיט נציצו דברק לאנפוי ובההוא אושיטו דברק דקא נציץ לעיינין אתי ליה אסוותא אוף הכי כל אינון דשלטי עליהו אינון ככביא לית לון תקונא ונגדלא במה דאתחזי בר בההוא פשיטו דשרביטא ובהאי מתתקני בחיזו</p>	<p>מחלות יש בבני אדם כמו ירוקים וחולי רוח שהרפואה שלהם לא תלויה כי אם במראה אחד של ברזל קליל הנוצץ לעינים ויש לו לבעל החלי להסתכל בו ולא (שוכך) שייך (נרפא) בזה עד שעובר אותו מראה לצד זה ולצד זה כמו השרביט שיושיט התנוצצות של ברק לפניו ובאותה הושטה של ברק שנוצץ לעינים באה לו הרפואה אף כך כל אותם ששולטים עליהם אותם כוכבים אין להם תקון וגדלה במה שנראה פרט לאותה התפשטות השרביט ובזה מתתקנים במראה</p>
<p>קעב/א</p>	<p>בצבע בכח כמו שנראה.</p>
<p>בגוון בחילא כמה דאתחזי ושפיר איהו דהא כגוונא דא רמיו בספרא</p>	<p>ויפה הוא שהרי כמו זה רמוז בספרו של שלמה המלך בחכמת האבנים</p>

¹ כל הלילה כולה (מ"מ).

² ויחי רכג ע"א ויקרא רלא ע"ב (הערת הזהר).

³ פי' אין המים חופה עליהם תמיד אלא נמשך המים עליהם ומיד מתגלים (מ"מ).

<p>דשלמה מלכא בחכמתא דאבנין יקירן דאי חסר מנהון נגהא דנציצו ולהיטו דככביא ידיען לא מגדלין ולא (ס"א מתתקנין לעלמיין) מתקני לון לעלמיין וכלא אתקין קודשא בריך הוא לתקונא דעלמא כמה דאת דתא אמר (בראשית א יז) להאיר על הארץ בכל מה דאצטריך בהאי עלמא לתקנא ליה</p>	<p>היקרות שאם חסר מהם נגה של התנוצצות ולהט הכוכבים הידועים לא מגדלים ולא (מתתקנים לעולמים) מתקנים אותם לעולמים והכל תקן הקדוש ברוך הוא לתקון העולם כמו שנאמר להאיר על הארץ בכל מה שצריך בעולם הזה לתקן אותו.</p>
<p>כתיב ועשית¹ קרסי נחשת חמשים וכתוב ועשית חמשים קרסי זהב ותנינן מאן דלא חמא אינון קרסים במשכנא לא חמא נהירו דככביא ברקיעא² בגין דבההוא חיזו ובההוא גוונא דמיין לכל מאן דאסתכל בהו</p>	<p>כתוב ועשית קרסי נחשת חמשים וכתוב ועשית חמשים קרסי זהב ושנינו מי שלא ראה אותם הקרסים במשכן לא ראה אור של כוכבים ברקיע משום שבאותו מראה ובאותו צבע דומים לכל מי שמסתכל בהם.</p>
<p>ככביא אית ברקיעא דאלין נפקי מההוא רקיעא דכל ככביא אדוקין תמן בההוא רקיעא אית מאה חלוני משקופין מנהון לסטר מזרח ומנהון לסטר דרום ובכל חלונא וחלונא ככבא חד</p>	<p>יש כוכבים ברקיע שאלה יוצאים מאותו הרקיע שכל הכוכבים הדוקים שם באותו הרקיע יש מאה חלונות שקופים מהם לצד מזרח ומהם לצד דרום ובכל חלון וחלון יש כוכב אחד.</p>
<p>וכד שמשא אזיל באינון חלונין ומשקופין די ברקיעא נציין בנציצו ואלין ככביא נפקי לאתנציצא מההוא נציצו דשמשא ואצטבעו מנהון סומקין כגוונא דנחשת ומנהון ירוקין כגוונא דזהב ועל דא אלין סומקין ואלין ירוקין חמשים אינון באינון חמשים חלונין (נ"א וחמשים אינון באינון חלונין)³ אחרנין דלסטר מזרח אינון ירוקין³ דלסטר דרום אינון סומקין⁴ בהו אתאחד סיומא דמשכנא⁵</p>	<p>וכשהשמש הולכת באותם חלונות ושקועים שברקיע הוא נוצץ בהתנוצצות והכוכבים הללו יוצאים להתנוצץ מאותה התנוצצות של השמש ונצבעים מהם אדמים כגון הנחשת מהם ירקים כגון הזהב ולכן אלה אדמים ואלה ירקים חמשים הם באותם חמשים חלונות (וחמשים הם באותם החלונות) האחרים של צד מזרח הם ירקים של צד דרום הם אדמים בהם אחוז סיום המשכן.</p>
<p>בכל אינון ככביא דנפקי מההוא רקיע מתערבי אינון ככביא בליליא ונציצי ומלחטי</p>	<p>בכל אותם הכוכבים שיוצאים מאותו רקיע מתערבים אותם כוכבים בלילה</p>

¹ כתיב ועשית וכו' לפי דבריו נראה שהיו קרסי המשכן לדמות לאלו הכוכבים, וזה דוחק לא יוכל להאמין השכל והרי פירוש סוד הקרסים בכמה רמזים נעלמים, היאך נאמר שיהיו הכוכבים רמז הקרסים, וזה אינו שיותר מעולה היריעות מכל המשכן, ועוד הרי פירוש עשר יריעות עשר ספירות, לזה נראה שלא פירש ר' אלעזר ענין הכוכבים האלו אלא שיוכל המעיין להתחכם משם אל סוד רמיזתם, והיינו שהשמש הוא התפארת, ורקיע הכוכבים היא הבינה, והיא נקראת חמשים שערים, ויש חמישים קרסי זהבמצד הבינה, וחמשים קרסי נחשת המלכות, והחמה תפארת מאיר אלו ואלו שהוא סוד יעקב המתייחד בלאה ורחל, ונודע שהבינה על התפארת, והמלכות בחסד, לכך אלו לסטר מזרח ואלו לסטר דרום, וכמו שבלילה מתערבי אלו ואלו, כך הם אותם החמישים העליונים שבבינה הם מתערבים באותם החמישים שבמלכות, והמלכות מדת הלילה כלולה ממאה שערים כנודע, ואומרו שהם שולטים על עשרים וחמש וכו', הם עשרין וחמשה אותיות דייחודא דקריית שמע, דהיינו כל אחת מחמש כלולה מחמש, ופלגא הוא סוד ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, דהיינו פלגא מלכות חצי דבר ודאי, ולכך זהב די יפה, ואלו נחת דין חזק, ועניין הוראתם קל לייחסם במדות (אור יקר).

² ערבות דידה שהוא היכל ק"ק ששם חיבורא דצדיק בארון שם חמשים לולאות וחמשים לולאות שהן נ' שערי בינה שהן ביסוד הנק' כ"ל וכן ביסוד דידה כל"ה וי"ם כידוע והכוכבים שברקיע שקשורין בתלי שהוא המחבר הכל הן החמשים קרסים שמחברן וז"ס שהקרסים בלולאות כמו כוכבים ברקיע וכו' הן ה"ג שהן מה' עילאה נ' תרעין (אד"א ויקרא כג כד).

³ פי' לפי שהת"ת שהוא מזרח הוא קו ירוק (מ"מ).

⁴ פירוש לפי שהגבורה כלולה בחסד שהוא דרום (מ"מ).

⁵ פירוש שהמשכן הוא בחינות מט"ט ביצירה והארת היצירה מאירה להם שהם בעשייה (מ"מ).

<p>ושלמי בהאי עלמא מנהון על נחשת מנהון על זהב ירקרק ואתתקנן ומגדלן על חילא דלהון</p>	<p>ונוצצים ולוהטים ושולטים בעולם הזה מהם על נחשת מהם על זהב ירקרק ומתתקנים וגדלים על הכח שלהם.</p>
<p>אלין ככביא שלמי בכ"ה ופלגא נקודין דליליא דאינון רגעי שעתא ואינון דמגדלי נחשת אינון סומקי ולהטי ונצצי וכד אושיטו תלת זימנין נציצו לסטרא דמזרח או חמש או שבע מלכי עמין ייתון על ההוא סטרא וכל עותרא ודהבא יסתלק מההוא סטרא ואי נציצו חד תרין ארבע שית דא בתר דא אימתא ופחדא יפול וישרי על ההוא סטרא בטיש נציצו ושכיך בטיש נציצו ושכיך יתערו קרבי ולא יתעבידו (ד"א בעלמא בההוא סטרא) דהא בההוא זמנא אתערותא הוא לעילא קמי קודשא בריך הוא באינון ממנן דעלמא דשלטין על שאר עמין וכן כגוונא דא בסטרא אחרא¹</p>	<p>אלה הכוכבים שולטים בכ"ה וחצי הנקדות של הלילה שהם רגעים של שעה והם שמגדלים נחשת שהם אדמים ולוהטים ונוצצים וכשמושיטים שלש פעמים התנוצצות לצד המזרח או חמש או שבע מלכי העמים יבאו על אותו צד וכל העשר והזהב יסתלק מאותו מקום ואם התנוצצות אחת שתיים ארבע שש זו אחר זו אימה ופחד יפל וישרה על אותו הצד מכה ההתנוצצות ושוככת מכה ההתנוצצות ושוככת יתעוררו קרבות ולא יעשו (בעולם באותו צד) שהרי באותו זמן התעוררות למעלה היא לפני הקדוש ברוך הוא באותם הממנים של העולם ששולטים על שאר העמים וכן כמו זה בצד אחר.</p>
<p>פתח ואמר (דניאל ב כ) להוא שמיה די אלהא מברך מן עלמא ועד עלמא די חכמתא וגבורתא דיליה היא והוא מהשנא עדניא וזמניא וכלא איהו ברשותיה ואפיק לעמיה קדישא² מחילא ורשותא דככביא ומזלי בגין דאינון טעוון אחרן ולא באלין חולקא דיעקב כי אם (ירמיה י מז) ביוצר הכל הוא</p>	<p>פתח ואמר יהי שם האלוה מברך מן העולם ועד העולם שהחכמה והגבורה שלו היא והוא משנה עדנים וזמנים והכל הוא ברשותו והוציא את עמו הקדוש מהכח והרשות של כוכבים ומזלות משום שהם אלילים אחרים ולא באלה חלקו של יעקב כי אם ביוצר הכל הוא.</p>
<p>רקיע אית לעילא³ על כל אלין רקיעין ואיהו טמיר וגניז וחותרא דגושפנקא דמשכנא⁴ שלטא על האי רקיע⁵ והאי רקיע אקרי אידרא דמשכנא⁶ ובהאי רקיע כל אינון</p>	<p>רקיע יש למעלה על כל הרקיעים הללו והוא טמיר וגנוז וחותר טבעת המשכן שולט על הרקיע הזה והרקיע הזה נקרא החדר של המשכן וברקיע הזה</p>

¹ פירוש כד אושיטו לצד אחד כגון למערב או לצפון אבל בדרום שם הם (מ"מ).
² ואפיק לעמיה קדישא וכו', הענין שהרקיע הזה אינו מהרקיעים האלו שהכוכבים האלו בהם, שאלו הוא ממשלת החיצונים, ולזה וממנו ולמטה גם כן ממשלת החצונים, ולזה אפיק לעמיה, שאין ישראל תחת ממשלת החצונים ולזה אפיק לעמיה, שאין ישראל תחת ממשלת החצונים, ולזה אינם תחת המזלות ולא כוכבי השמים, ולא שלטו התוכנים על הרקיע הזה לידע מהו, ולזה אמר ואיהו טמירא וגניזא, שזה הרקיע נמסר בקבלה, ולא ששיגוהו העין, מפני שלא עמדו על מנין הרקיעים אלא מחמת שינויי המהלכים (אור יקר).

³ פירוש רקיע העליון שהוא רומז לג"ר שיש שם בעשייה (מ"מ).
⁴ וזה עניינו בדרך אחרת, וחותרא דגושפנקא דמשכנא, נודע כי סוד המשכן הוא שבעה היכלות, חותרא דגושפנקא הם כות קדושים מתחתמין שנית מהם, שהם חותרם ודמות העליונים, והם אמצעיים יונקים מההיכלות, והם משפיעים לכוכבים, ואל הכוכבים הם במדרגת החצונים, מפני שהחצונים שולטים בהם ושפעם, שאלו הם שליטת השרים, והיינו כשיתלבש עולם מטטרון שהם שבעה היכלות המלוכשים בשבע מדורין, יתלבש וישלט ברקיע זה, לזה יקרא אדרא דמשכנא ודאי, שהוא חדר ושכינת המשכן כדפירשנו (אור יקר).

⁵ פירוש המשכן שהוא ביצירה משם הוא שולט על הרקיע העליון שבעשייה (מ"מ).
⁶ פירוש שמלכות דיצירה מתלבשת שם והיצירה נקרא משכן כמ"ש הרב שמלכות דיצירה בהיכל ק"ק דעשייה (מ"מ).

<p>חלונין¹ מסטרא דא ומסטרא דא ואחיד כל אינון סדורין דמשכנא שית חלונין אינון רברבין² על כלהו וחד סתים³ לשלטא עליהו</p>	<p>כל אותם חלונות מצד זה ומצד זה ואוחז את כל אותם הסדורים של המשכן ששה חלונות הם גדולים מכולם ואחד נסתר ששולט עליהם.</p>
<p>חלונא חד אקרי חלון זהרא⁴ וביה נפקא ככבא חדא דאקרי לחכימי י"ד⁵ ודא איהו התוכא⁶ דקא מהתך לתתא בשלטנותא דיהודה לאו דאית ליה חולקא ביה דהא לית לשבטין דישראל חולקא ואחסנא בהו אלא שבטא דיהודה שלטא על האי ולא איהו עליה</p>	<p>חלון אחד נקרא חלון הזהר ובו יוצא כוכב אחד שנקרא לחכמים י"ד וזהו התוך שמהתך למטה בשלטון של יהודה לא שאין לו חלק בו שהרי אין לשבטי ישראל חלק ונחלה בהם אלא ששבט יהודה שולט על זה ואינו עליו.</p>
<p>וכד אסטו בני יהודה ארחייהו מבתר קודשא בריך הוא אולו למנדע בתר חלונא דא והאי ככבא ואמרו (ס"א דהא ידע) דהאי ידא דקא מנצח לשאר עמין דכתיב ביה (בראשית מט ח) ידך בערף אויביך ואזלו אבתריה ועבדו ליה שמושא ופלהנא ועל דא כתיב (מ"א יד כב) ויעש יהודה הרע בעיני יהו"ה</p>	<p>וכשהסיטו בני יהודה את דרכם מאחרי הקדוש ברוך הוא הלכו לדעת אחר החלון הזה והכוכב הזה ואמרו (שהרי ידע) שזו היד המנצחת את שאר העמים שכתוב בו ידך בערף אויביך והלכו אחריו ועושים לו שמוש ופלחן ועל זה כתוב (מלכים א יד) ויעש יהודה הרע בעיני ה'.</p>
<p>האי ככבא כד נפיק פשיטא חד יד בחמש אצבען נהיר ונציין בההוא חלון</p>	<p>כשהכוכב הזה יוצא פושט יד אחת בחמש אצבעות מאיר ונוצץ באותו חלון</p>
<p>קעב/ב</p>	
<p>מאריהון דקוסמין וחרשין דחלי מהאי אתר בגין דבשעתא דהאי שלטא כלהו קסמין וחרשין מתבלבלי ולא אצלח בידיהו</p>	<p>בעלי הקסמים והכשפים פוחדים מהמקום הזה משום שבשעה שזה שולט כל הקסמים והכשפים מתבלבלים ולא מצליחים בידיהם.</p>
<p>ואי תימא הואיל ואיהו האי רקיע טמירא היך ידעי ליה אלא סימנא אית לון לבר וידעי דהא שלטא ככבא דא ודחלי תדיר מניה ולא אצלח בידיהון אינון קסמין וחרשין ועל דא אית זמנין דאצלחו ביה בני נשא ואית זמנין דלא אצלחו ביה ובגין דא אינון מארי קוסמין וחרשין מתמעטי מעלמא בגין דלא ידעין עקרא כד חמאן דלא אצלח בידיהו ועל דא</p>	<p>ואם תאמר הואיל והרקיע הזה טמיר ואיך יודעים אותו אלא סימן חיצון יש להם ויודעים שהרי שולט הכוכב הזה ופוחדים תמיד ממנו ולא מצליחים בידיהם אותם קסמים וכשפים ולכן יש פעמים שמצליחים בו בני אדם ויש פעמים שלא מצליחים בו ולכן אותם בעלי קסמים וכשפים מתמעטים מהעולם כי הם לא יודעים את העקר למה לא מצליח בידיהם ועל זה אותם</p>

¹ פירוש ז' חלונין דלקמן שהם ברקיע זה שהוא ג"כ דעשייה. אבל מאה חלונין דלעיל הם ברקיע שני ששם כל הכוכבים כמ"ש הזהר לעיל (מ"מ).

² בלק קפג ע"ב (הערת הזהר). מפני שיש הרבה, והשאר נטפלין בפעולתם לאלו, והם כנגד שבעה היכלות ושבעה מדורין, וכמו שכל ענין עליון הם ששה ואחד סתום ונעלם כנגד שלש ראשונות, כך אלו הקליפות שולטות בששה והשביעי סתום כדמסיק יחסנון מלכותא קדישי עליונין כאשר יתבאר (אור יקר). פירוש כנגד ר"ק (מ"מ).

³ פירוש כנגד בינה (מ"מ).

⁴ כי הוא נגד אריה סוד החסד וסי' אריה יהודה פני חריה אל הימין ולכך מבטל כח כשפים וס"א וממנו יונק כוכב צדק (רח"ו במ"מ).

⁵ היינו שהוא נגדי למלכות שהיא מדת יהודה, ולכך החליפוהו והיינו עבודה זרה (אור יקר).

⁶ סיגים, והן אמת שעל ידה שולט באומות, שאין שליטה בקלי' אלא על ידי מה שנשפע למטה כחל כבו שהכתות, והיינו שהם שולטם עליו, והם חשבו להפך ועבדו עבודה זרה בו (אור יקר).

<p>אינון קדמאי הוו ידעי ומסתכלין לבר בההוא סימנא דקא ידעי</p>	<p>הראשונים היו יודעים ומסתכלים בחוץ באותו סימן שיודעים.</p>
<p>חלונא תניינא אקרי חלון טופרא¹ בגין דאיהו כגוונא דטופרא וביה נפקא ככבא חד דאקרי לחכימין צפעון דהא דא שלטא בשולטנא תקיף בדינא ברישא וזנבא אית ליה כצפעון כמין לקטלא</p>	<p>חלון שני נקרא חלון הצפרן משום שהוא כעין הצפרן ובו יוצא כוכב אחד שנקרא לחכמים צפעון שהרי זה שולט בשלטון חזק בדין בראש וזנב יש לו כמו צפעון אורב להרג.</p>
<p>מההוא חלון נפקי שית מאה אלף רבוא רוחין דשלטין על אינון טופרין דבני נשא כד אזדרקן באתגליא בהאי קיי עבדי חרשין וקסמין כל אינון דידיעי לון בההיא שעתא דהאי ככבא שלטא כל אינון דזרקי טופרי (ס"א אי עבדי) או עבדי חרשין בהון גרים מותא לכל עלמא וסליק חרשין בידיהו דאינון דעבדי לון</p>	<p>מאותו חלון יוצאים שש מאות אלף רבוא של רוחות ששולטות על אותן הצפרנים של בני אדם כשהן נזרקות בגלוי ובזה עושים כשפים וקסמים כל אותם שמכירים אותם באותה שעה שהכוכב הזה שולט כל אותם שזורקים צפרנים (אם עשה) או עושים בהם כשפים גורמים מות לכל העולם והכשפים עולים בידי אותם שעושים אותם.</p>
<p>חלונא תליתאה אקרי חלון חושנא² וביה נפקא ככבא חדא ואקרי נגה"א דבוסינ"א (נ"א דבוסיני) האי איהו נציצו דנציץ וקיימא על כל רוחא ונייחא ושיזבותא (נ"א וטיבותא) ביה לית ביה קטרונא כלל כד איהו שלטא כל נייחא וכל נהירו שלטא בעלמא שלוה שבעא וכלא שליט בעלמא</p>	<p>החלון השלישי נקרא חלון החושן ובו יוצא כוכב אחד שנקרא נגה"ה דבוסינ"א (אור הנר) זוהי התנוצצות שנוצצת ועומדת על כל רוח ומנוחה והצלה (וטוב) בה אין בה כלל קטרוג כשהוא שולט כל המנוחה וכל האור שולט בעולם שלוה ושבע והכל שולט בעולם.</p>
<p>חלונא רביעאה איהו חלון דאקרי גביע³ וביה נפקא ככבא חד דאקרי לחכימין אשכול הכפר בגין דהכי נפיק כאשכול נציץ נציץ כענבין בכופרא בהאי אתערו דרחמי אתער בעלמא מרחיק ומקריב תולדין סניאין אסניאו בעלמא בני עלמא לא קפדי כד אצטריכו דא לדא שלמא וחדוה אתער בעלמא</p>	<p>חלון רביעי הוא חלון שנקרא גביע ובו יוצא כוכב אחד שנקרא לחכמים אשכול הכפר משום שכך יוצא כמו אשכול נוצץ נצנוצים כמו ענבים בכפר ובזה התעוררות הרחמים מתעוררים בעולם מרחיק ומקרב תולדות רבות מתרבות בעולם ובני העולם לא מקפידים כשצריכים זה את זה שלום ושמחה מתעוררים בעולם.</p>

¹ היא הקליפה השנית נגד היכל עצם השמים והיא מדת הוד, והוא מדור שני כדפירשנו, וזה שואב משם תמצית, ובו שליטת אלו החצונים מחנה שנית, ושליטתם על הצפרנים שהם המותר, והחצונים הם דומה למותר הצפורן שהוא מן הגוף לחוץ דומה לערלה, וזה מעשה בני אדם בצפרנים מצליח, וצריך לזהר האדם בצפרניו תמיד כדי שלא יתן כח לאלו, אלא שבזמן שליטתם יתוסף כחם כל כך עד שגורמין מיתה במה שהקליפה היא מתחזקת, ועל דרך זה גם כן הפוגמין במעשה כשפים, עם היות שיש להם הצלחה הם גורמין שליטת החצונים והתפשטותם בעולם (אור יקר). הוא נגד גבורה וז"ס וכצפעוני יפריש וממנו ינוק מאדים (רח"ו).

² הוא נגדי להיכל נוגה שהוא ממדת הנצח, ולכך הנהגת הכוכב הזה הנהגה יפה, וכשהעולם מתנהג על ידי הנהגת הכוכב הזה יש בעולם כל טוב, ולא מפני זה מותר לישראל שאין לו שליטה על ישראל, שהרי ישראל הם יונקים מההיכלות ממש בימות החול, ואלו למטה מטה, ובימות שבת ישראל יונקים מלמעלה, ולזה אין ראוי להם להשתעבד תחת אלו הכחות שהם כחות לחצונים (אור יקר). נגד ת"ת חושן על הלב ולכן הוא טוב גמור וממנו ינוק חמה (רח"ו).

³ היינו נגדי להיכל הרצון ונגדי לתפארת, וכמו שבקדש תלו הכל במדה זו כאשכול, ולזה בו מדות רחמים ותולדות ובני עולם רחבי לב, וכל אלו העניינים מורים על שפע התפארת, שהוא נשפע לחוץ על ידי שמרי השמרים כראוי לחצונים, ולא לישראל בארץ ישראל שאין להם שליטה שם (אור יקר). נגד יסוד גביע כסף של יוסף והיינו אשכול איש שהכל בו ולכן מרבה שלום בסוד היסוד המרבה שלום וממנו ינוק כוכב (רח"ו).

<p>חלונא חמישאה איהו חלון דאקרי באר על¹ די ככבא דנפיק ביה עאל ונפיק שאיב כדלי לא שכיך לעלמין בהאי חכימי לבא לא יכלין למיקם בארחה קשוט בגין דלא קאים בקיומא ולא שכיך לעלמין ועל דא אתדחקן גרמייחו לעיינא בהאי אתר ולמידן דינא</p>	<p>חלון חמישי הוא חלון שנקרא באר על שם הכוכב שיוצא בו נכנס ויוצא ושואב כדלי לא שוכך לעולמים בזה חכמי הלב לא יכולים לעמד בדרך אמת משום שאינו עומד בקיום ולא שוכך לעולמים ועל כך דוחקים את עצמם לעין במקום הזה ולדון דין.</p>
<p>חלונא שתיתאה² איהו חלון דאקרי נגהא ונפקא ביה ככבא חד דאקריין גזרון בגין דכד האי שלטא עלמא קאים בדינא בכמה גזרין ובכמה עונשין ובכל יומא ויומא מתחדשן גזרין על עלמא ועד לא יסיימון אלין הא אחרנין מתחדשין והאי לא שלטא כל כך בעלמא</p>	<p>חלון ששי הוא החלון שנקרא נגה ויוצא בו כוכב אחד שנקרא גזרון משום שכאשר זה שולט העולם עומד בדין בכמה גזרות ובכמה ענשים ובכל יום ויום מתחדשות גזרות על העולם וטרם שאלה מסתימות מתחדשות אחרות וזה לא כל כך שולט בעולם.</p>
<p>אבל סמוך ליומי משיחא ישלוט האי חלונא בהאי ככבא על עלמא ועל דא ישלטון היון ומרעין בישין על עלמא ויתחדתון זיגין בישין דא בתר דא וישראל יהון בעקו³ וכד יתדחקון גו השוכא דגלותא כדין ינהר לון קודשא בריך הוא נהירו דיממא ויקבלון מלכותא קדישי עליונין ויתבטל מלכותא מיאד דעממין עובדי כוכבים וישלטון עליהו ישראל ויתקיים (ישעיה ל כו) והיה אור הלבנה וגו'</p>	<p>אבל סמוך לימות המשיח ישלט החלון הזה בכוכב הזה על העולם ועל כן ישלטו חיות רעות על העולם ויתחדשו מינים רבים זה אחר זה וישראל יהיו בצרה וכשידחקו בתוך חשכת הגלות אז הקדוש ברוך הוא יאיר להם את אור היום ויקבלו המלכות קדושים עליונים ותתבטל המלכות מידם של העמים עובדי כוכבים וישלטו עליהם ישראל ויתקיים והיה אור הלבנה וגו'.</p>
<p>וכדין חלונא שביעאה⁴ יתפתח בכל עלמא וככבא דיליה איהו ככבא דיעקב והאי איהו דקאמר בלעם (במדבר כד יז) דרך ככב מיעקב⁵ וככבא דא יחא נהיר (נ"א ד' יומין וד'</p>	<p>ואז יפתח החלון השביעי בכל העולם וכוכבו הוא הכוכב של יעקב וזהו שאמר בלעם דרך כוכב מיעקב והכוכב הזה יאיר (ארבעה ימים וארבעה לילות)</p>

¹ היא נגד היכל אהבה שהיא היכל החסד, ובו מים, ולא גזרו בו גזרה מפני שהוא כדלי שואב ומשפיע, ולא יכלו לדעת מה תהא דינו, ולא כנו שם לכוכבו מפני שלא ידעו מה הוא, והחלון כבאר, והכוכב כדלי השואב מן הבאר מימיו לא השיגו יותר (אור יקר). נגד נצח סרטן גדל במים ולפי שלפעמים צולע על ירכו לא יכלין למיקם בארחה קשוט וממנו יונק נוגה (רח"ו).

² הוא נגד הגבורה המעורר מדנים וגזירות, כענין היכל הזכות שבו דינים מתחדשים (אור יקר). נגד הוד גז"ר דין והודי נהפך עלי למשחית וממנו יונק שבת (רח"ו).

³ תימה דהא אמרן שאין ישראל תחת ממשלת הכוכבים ואם כן למה ימשך להם מתחת ידי הכוכב הזה נזק וצער, ויש לומר שאלו הם ישראל שהם תחת יד השרים בגלות, שבהכרח גמור הם קצת תחת ממשלת הכוכבים, ומתנהגים בהנהגת האומה שהם גולים בה, כדפירש דוד ואמר אשר גרשוני היום מהסתפח וכו' לאמור לך עבוד אלהים אחרים, ועוד נוכל לומר שישראל אינם תחת ידי השר, אלא שהפעם הזו היא הנהגה עליונה שישלוט הכוכב הזה ויעורר מכות ותחלואים בעולם, לכלות ולהתם האומות אלו באלו, וגם כן להצר לישראל כדי שישובו בתשובה לפני הקדוש ברוך הוא, כדי שיהיו זוכים לגאולה. עוד אפשר לומר שצרת ישראל אינה כצרת האומות, שצרת האומות יהיו במלחמות וגזירות, וישראל בעאקו מצרת האומות שיהיו מצירין לישראל, ויכבד עול הגלות עליהם, שהגלות ודאי מיד הקב"ה הוא להם לישראל כדי לעורר להם הגאולה, ואז כל העולם יתנהגו הנהגת הקודש דהיינו הנהגת הכוכב השביעי שהוא נגד היכל קדש הקדשים, שאין החצונים שולטים, ולזה יתנהג העולם כולו אפילו האומות והשרים על ידי הקדושה (אור יקר).

⁴ נגד מלכות בסוד בינה מלך משיחנו ישי בן לאה וממנו יונק לבנה (רח"ו).

⁵ שיהיה יניקתו מיעקב, דהיינו ישראל יונקים מלמעלה ומשפיעים לכוכב זה, והאומות יונקים מהכוכב (אור יקר)..

<p>לילין) ארבעין יומין¹ (וארבעין לילין) וכד יתגלי מלכא משיחא ויתכנסון לגבי מלכא משיחא כל עמין דעלמא כדין יתקיים קרא דכתיב (ישעיה יא י) שרש ישי אשר עומד לנס עמים אליו גוים ידרשו והיתה מנוחתו כבוד</p>	<p>ארבעים יום (וארבעים לילה) וכשיתגלה מלך המשיח ויתכנסו למלך המשיח כל העמים של העולם אז יתקיים הפסוק שכתוב שרש ישי אשר עמד לנס עמים אליו גוים ידרשו והיתה מנחתו כבוד.</p>
<p>פתח רבי שמעון ואמר (איוב לה י) ולא אמר איה אלוה עשי נותן זמירות בלילה האי קרא אוקמוה ואתמר אבל עושי עושי² מבעי ליה מאן עושי אלא שמא³ דאלוה שמא כליל איהו דאתחזי הוא ובי דיניה דא שמא שלים איהו דכליל דכר ונוקבא א"ל ו"ה ובניני כך עושי</p>	<p>פתח רבי שמעון ואמר (איוב לה) ולא אמר איה אלוה עושי נתן זמרות בלילה הפסוק הזה פרשוהו ונתבאר אבל עושי עושי היה צריך להיות מה זה עושי אלא שם האלוה הוא שם כלול שנראה הוא ובית דינו זהו שם שלם שכולל זכר ונקבה א"ל ו"ה ולכן עשי.</p>
<p>נותן זמירות בלילה בגין דדא איהו דקא⁴ משבחת תדיר⁵ לגבי מלכא דשלמא דיליה כגוונא דבוצינא דלא שכיך תדיר בגין לקבלא נהורא חדוה עלאה מסניאות</p>	<p>נתן זמרות בלילה משום שזהו שמשבח תמיד אל המלך שהשלום שלו כמו שהמנורה לא שוקט תמיד לקבל אור השמחה העליונה מרב</p>
<p>קעג/א</p>	
<p>חדוה דיליה ועל דא נותן זמירות בלילה⁶</p>	<p>השמחה שלו ולכן נתן זמרות בלילה.</p>
<p>כל אינון ככביא דקא מנהרין ברקיעא כלהו אודאן ומשבחן לקודשא בריך הוא בכל ההוא זמנא דאתחזון ברקיעא⁷ בגין⁸ דמלאכי עלאי כלהו אודאן ומשבחן אשמורות אשמורות בתלת פלגי דהוי ליליא</p>	<p>כל אותם כוכבים שמאירים ברקיע כולם מודים ומשבחים לקדוש ברוך הוא בכל אותו זמן שנראים ברקיע משום שהמלאכים העליונים כולם מודים ומשבחים אשמורות אשמורות בשלשת חלקי הלילה.</p>

¹ ח ע"א (הערת הזהר).

² עושי עושי (הערת הזהר).

³ צו ע"ב (הערת הזהר).

⁴ קע ע"א (הערת הזהר).

⁵ ושיעור הכתוב ולא אמר איה אלוה עושי כדי להיות ועסק בתורה כמו המלכות שניתן זמירות בלילה (מ"מ).

⁶ נותן זמירות ממה שקבלה והיא רוצה לקבל, והשתא מפרש כתיב מזמרים כמה הם, האחד הכובים ואלו הם מזמרים כל זמן שליטתם בעולם, והיינו חציו מים וחציו יבשה, ולא יקרא שליטה אל הכוכבים אלא כל זמן שיהיו עולם מן המזרח תחלת היבשה ועד המערב סוף היבשה, ומה שהם זורחים בים מחצית העולם זה יקרא להם שקיעה וביטול כח, ועתה נאמר כי שליטת הכוכבים הוא כפי התרחקם מן השמש, שכל זמן שיהיו עם השמש בחלק במחצית גלגל זריחתו לא יהיה להם שליטה והודאה מפני שהם שרופים במאור השמש, וכשיצאו מתחת אור השמש למזרח או למערב יתרבה זמן הארתם, או קודם עלות השמש או אחר שקיעת השמש כשיעור הרחקם (אור יקר).

⁷ זמן הארתם הודאתם הוא "ההוא ממנא דאתחזון ברקיע" ולא ישרפם אור החמה, יש שעה חצי מזל, יש ב' שעות מזל שלם, יש ג' שעות מזל וחצי מזל וחצי וכיוצא, ויש כל הלילה ששה מזלות, אמנם המלאכים הם נחלקים למשמרות לא כמשמרות הכוכבים, שאלו מסיימין אלו מתחילין, כל זמן שאלו שוקעים ואלו זורחים, ואלו מתמידים אותם שהם זורחין בשקיעת החמה מזמרות כל הלילה, אלא המלאכים נחלקים כתות כתות למשמרות שהם ג' משמרות הוי הלילה והכוכבים מזמרים עם כולם כל זמן זריחתם, נמצא כוכב יש שאינו מזמר אפילו כדי כת אחת, ויש כנגד כת וחצי או ב' כתות, ויש כנגד ג' כתות, הזורח ששית לילה חצי כת לבד, רוצה לומר אינה מזמרת הכוכב אלא בחצי זמן משמרה אחת, והזורח שליש הלילה מזמרת עם כת אחת בשלימות, והזורח חצי הלילה משתתפת עם כת אחת ומשלימן לזמן חצי הכת השניה, ויש מזמרת עם ב' כתות בשלימות והיינו הזורח ב' שלישי הלילה, או ראשונים או אחרונים, וי שמזמרת עם שלש כתות כולם יחד הזורח כל הלילה (אור יקר).

⁸ ירצה ימצא לכוכבים חברה עם המלאכים לזמר ולשבח (או ריקר).

<p>בליליא אתפלגן כמה סטרין בראשיתא דליליא כד רמש ליליא ואתחשך כל אינון רוחין בישין וזינין בישין כלהו מתבדרן ומשטמי בכל עלמא ואתפרשא סטרא אחרא¹ ותבעי² ארחי דבי מלכא מכל אינון סטרין קדישין</p>	<p>בלילה נחלקים כמה צדדים בראשית הלילה כשיורד הלילה ומחשיך כל אותן רוחות רעות ומינים רעים כולם מתפזרים ומשוטטים בכל העולם ונפרד הצד האחר ותובעים דרכי בית המלך מכל אותם הצדדים הקדושים.</p>
<p>כיון דההוא סטרא אחרא אתער כל בני עלמא טעמי טעמא דמותא (נ"א דשינה) ק"ה חד משתינ במותא³ ושלטא עלייהו כדין כיון דמסאבו אתפרשא מלעילא ושלטא ונחתא לתתא כדין אתפרשן תלת משריין לשבחה ליה לקודשא בריך הוא בתלת סטרין (נ"א מטרין) דליליא כמה דאתערו בהאי חבריא</p>	<p>כיון שמתעורר אותו הצד האחר כל בני העולם טועמים טעם המות (השנה) אחת מששים במות ושולט עליהם אז כיון שהטמאה נפרדה מלמעלה ושולטת ויורדת למטה אז נפרדים שלשה מחנות לשבח את הקדוש ברוך הוא בשלשה צדדים (משמרות) של הלילה כמו שהעירו בזה החברים.</p>
<p>בעוד דאינון משבחיין לקודשא בריך הוא סטרא אחרא אזלא ומשטמא לתתא בכל סטרי עלמא ועד דסטרא אחרא לא אתעבר מתמן לא יכלין אינון לאתיחדא במאריהון</p>	<p>בעוד שהם משבחים את הקדוש ברוך הוא הוא הצד האחר הולך ומשוטט למטה בכל צדדי העולם ועד שהצד האחר אינו עובר משם הם לא יכולים להתיחד עם רבונם.</p>
<p>רזא לחכימין מלאכי עליונין וישראל לתתא כלהו דחקי בההוא סטרא אחרא מלאכין⁴ עלאין כד בעאן לאתיחדא במאריהון לא יכלין עד דדחיין להקאי לבר מה עבדין נחתין שיתין רבוא דמלאכי קדישי ואפילו שינתא על כל בני עלמא כיון דאיהי נחתא דקא דחיין לה לבר ויהבי לה כל עלמא דא בההיא שינתא כדין איהי שלטא עלייהו ומקבלין מסאבו מינה³ בר בארעא דישראל</p>	<p>סוד לחכמים מלאכים עליונים וישראל למטה כולם דוחקים באותו הצד האחר כשרוצים המלאכים העליונים להתיחד עם רבונם לא יכולים עד שדוחים אותו החוצה מה עושים יורדים ששים רבוא של מלאכים קדושים ומפילים שנה על כל בני העולם כיון שהיא יורדת שדוחים אותה החוצה ונותנים לה כל העולם הזה באותה שנה אז היא שולטת עליהם ומקבלים ממנו</p>

¹ ר"ל מתפשטת בעולם לפי שביום היו בנוקבא דתהומא רבא (מ"מ).
² פירוש רצונם לינק ממלכות ולכך הק"בה מפיל שינה על ישראל כדי שיהיו נפרשים ממדת המלכות ויורדים למטה וז"ש כיון דההוא ס"א אתער וכו' (מ"מ).
³ רבים חכמים בעיניהם התירו לעצמם ליטול ידיהם בשחרית יוה"ך כדרך שעושים בימי החול באומרם שאם באמת צריך נטילה כדרך שעושים בימי החול. שצריך להיות עד הפרק מאחר שלא אסרו אלא רחיצה של תענוג. ומדוע ירחצו עד קשרי אצבעותיהן. ואם אין צורך בנטילה בהיום הזה לא ירחצו ולא כלום. ולא ידעו כי טעם הדבר ברור כי כבר נודע כי נטילת ידים שחרית הוא מטעם הס"א השולטת בלילה ומקבלי מסאבותא מינה. והנה בודאי א"א לומר כי ליל כפור אינה נמצאת ס"א למטה בארץ. שהרי טעם עיקר שליטתה בלילה אינו אלא מטעם שאמרו בזוהר בפ' תרומה דקע"ג דמלאכין עילאין וכו'. הרי כי לא יתכן למלאכי השרת להתייחד עם הק"בה עד שדוחים אותה למטה. ולפ"ז הטעם ודאי גם בליל יוה"ך יהי כן בלי ספק. אמנם ההפרש הנמצא בזה הוא כי הנה בכל השנה היא שולטת. בתגבורת על בני אדם ומקבלים מסאבו מינה. אמנם ליל יוה"ך לא כן הוא כי אין לה לשלוט בתגבורת על האדם מפני רוב הקדושה המתפשטת בתחתונים. כי בערך העליה שעולה הקדושה מלכות שמים למעלה כך הוא שיעור הקדושה המתפשטת למניה לא כן בכל הלילות כי אדרבה מלכות שמים יורדת בעולמות שלמטה ולכן מתגברת הס"א בכל היד כולה אמנם ביוה"ך כי אפס כח הס"א כי אם מלאה זו חריבה זו. ולכן בלילה הזה שמלכות שמים מתגברת ועולה לבית אמה. לכן בערך העליה של הקדושה כך הס"א יורדת פלאים ואין לה כחל התפשטת ולהדבק רק בסוף הידים לפי כי שם הם הצפרנים ומשם יונקים ולכן צריך לרחוץ במים מקום זה עד קשרי אצבעותיו בלבד. וכל המשנה ידו על התחתונה כי ביוה"ך לא תעמוד הרשעה בגבורתה כשאר הימים (מ"מ).

<p>בלחודהא דלא שלטא תמן כיון דאיהו אתפרשא מנייהו עאלין לקמי מאריהון ומשבחן ואודאן קמיה</p>	<p>טמאה פרט לארץ ישראל לבדה ששם אינה שולטת כיון שנפרדה מהם הם נכנסים לרבונם ומשבחים ומודים לפניו.</p>
<p>כגוונא דא ישראל לתתא לא יכלין לאתייחדא במאריהון עד דדחיין לההוא סטרא אחרא מנייהו ויהבי לה חולקא במה דאתעסקת ולבתר אינון מתקרבי לגבי מאריהון ולא אשתכח מקטרגא עילא ותתא</p>	<p>כמו זה ישראל למטה לא יכולים להתייחד עם רבונם עד שדוחים אותו הצד האחר מהם ונותנים לו חלק במה שיתעסק ואחר כך הם מתקרבים לרבונם ולא נמצא מקטרג למעלה ולמטה.</p>
<p>ואי תימא תינח לתתא אבל לעילא מאי קטרוגא תמן אלא לעילא בנין דאיהו רוח מסאבא ואינון רוחין קדישין עד דמשדרי רוחא מסאבא מבינייהו לא יכלין לקרבא לגבי מאריהון דהא קודשא גו מסאבא לא מתעריב לעלמין וכן כגוונא דא ישראל לתתא לא מתעריבין באומין עכו"ם דעלמא ותרין סטרין עלאין ותתאין כד בעיין לקרבא לגבי מלכא קדישא דחיין לה לבר</p>	<p>ואם תאמר מילא למטה אבל למעלה מה הקטרוג שם אלא למעלה משום שהיא רוח הטומאה והם רוחות קדושות עד שמשלחים רוח הטומאה מביניהם לא יכולים לקרב אל רבונם שהרי קדושה בתוך טמאה לא מתערבות לעולמים וכן כמו זה ישראל למטה לא מתערבים באמות עובדי כוכבים ומזלות של העולם ושני צדדים עליונים ותחתונים כשרוצים לקרב למלך הקדוש דוחים אותה החוצה.</p>
<p>ועל דא כד עייל ליליא ומלאכין קדישין עלאין כד מסתדרן שורין שורין לקרבא (נ"א לשבחה) לגבי מאריהון דחיין ליה לההוא סטרא לבר בקדמיתא ולבתר עאלין בקודשא (נ"א ועל דא כד עייל ליליא כל רוחין בישין וזינין בישין ורוחי מסאבי אתדחיין לבר ושמשי מלכא עיילין לגו קדשא)</p>	<p>ולכן כשנכנס הלילה ומלאכים קדושים עליונים כשמסתדרים שורות שורות לקרב (לשבח) לרבונם דוחים את אותו צד החוצה בראשונה ואחר כך נכנסים לקדש (ועל זה כשנכנס הלילה כל רוחות רעות ומינים רעים ורוחות טמאה נדחות לחוץ ושמשי המלך נכנסים לתוך הקדשה).</p>
<p>למלכא דהוו ליה אבנין יקירין בחד תיבותא מתגלפא בקוסטרוי וההוא מלכא הוה חכים בנין דלא יתקרב כל מאן דבעי לגבי ההוא תיבותא דאבנין יקירן ומרגלן דתמן נטל בחכמתיה חד חויא תקיפא² וכריך ליה סחרניה דההוא תיבותא כל מאן דבעי לאושטא ידיה לגבי תיבותא הא חויא דליג עליה וקמיל ליה</p>	<p>[משל] למלך שהיו לו אבנים יקרות בתיבה אחת חקוקה בהיכלו ואותו מלך היה חכם וכדי שלא יתקרב כל מי שרוצה לאותה תבה של אבנים יקרות ומרגליות של שם נטל בחכמתו נחש חזק אחד וכרך אותו סביב אותה תבה כל מי שרוצה להושיט ידו לתבה הרי הנחש קופץ עליו והורגו.</p>
<p>חד רחימא הוה ליה למלכא אמר ליה מלכא כל זמנא דאת בעי לאעלא ולאשתמשא בתיבותא תעביד כך וכך לגבי ההוא חויא ותפתח תיבותא ותשמש בגניזין דילי כך קודשא בריך הוא כריך חויא סחרניה דקדשא אתאן מלאכין עלאין לאעלא גו קדשא הא חויא תמן ודחלי לאסתאבא ביה (ואי תימא דהא כלהו אשא</p>	<p>אהוב אחד היה למלך אמר לו המלך כל פעם שאתה רוצה להיכנס ולהשתמש בתבה תעשה כך וכך לאותו נחש ותפתח את התבה ותשתמש בגנזים שלי כך הקדוש ברוך הוא כרך נחש סביב הקדשה באים מלאכים עליונים לתוך הקדשה הרי הנחש שם ופוחדים להטמא בו (ואם תאמר זה כולם אש ואש לא מקבלת טמאה).</p>

¹ קמ ע"ב (הערת הזהר).
² הם זכר ונקבה דנוגה (מ"מ).

<p>ואשא לא מקבלא מסאבא קבב</p> <p>תא חזי כתיב (תהלים קד ד) עושה מלאכיו רוחות משרתיו אש לוחט עושה מלאכיו רוחות אלין מלאכין דקיימין לבר¹ משרתיו אש לוחט אלין מלאכין דקיימין לגו² איהו רוחא מסאבו ואינון רוח רוח ברוח לא עייל דא בדא³ רוח מסאבו ברוח קדשא לא</p>	<p>בא וראה כתוב עשה מלאכיו רוחות משרתיו אש להט עשה מלאכיו רוחות אלו המלאכים שעומדים בחוץ משרתיו אש להט אלו מלאכים שעומדים בפנים הוא רוח הטומאה והם רוח עם רוח לא נכנסות זו בזו רוח הטומאה ברוח קדושה לא</p>
<p>קעג/ב</p> <p>אתערבי דא בדא ובגין כך אינון דאקרוין רוח לא יכלין לאעלא לגו⁴ בגין ההוא רוחא מסאבו אינון דלגו אינון אש וההוא אש דחי לההוא מסאבו דלא עייל לגו ובגין כך בלא דחיין ליה לבר למסאבו דלא יתערב בהדיהו ועל דא מלאכי עלאי קא משבחן ליה לקודשא בריך הוא בתר דדחיין ליה למסאבו לבר</p>	<p>מתערבות זו בזו ולכן אותם שנקראו רוח לא יכולים להיכנס לפנים משום אותה רוח הטומאה אותם שבפנים הם אש ואותה אש דוחה את אותה רוח הטומאה שלא נכנסת לפנים ולכן הכל דוחים את הטמאה החוצה שלא תתערב עמם ולכן המלאכים העליונים משבחים את הקדוש ברוך הוא אחר שדוחים את הטמאה החוצה.</p>
<p>תלת אשמורות אינון בליליא⁵ לקבליהון תלת משריין דקא מתפלגי לשבחה לקודשא בריך הוא כמה דאתמר ועל דא האי רבון דכלהו איהו נר קבב (נ"א כנור) דוד דלא שכיך לעלמין אלא תדיר אודי ומשבח ליה למלכא עלאה ועל דא (איוב לה י) נותן זמירות בלילה⁶</p>	<p>שלש אשמורות הן בלילה כנגד שלש מחנות שנחלקים לשבח את הקדוש ברוך הוא כמו שנתבאר ועל זה זה הרבון של כולם הוא נר (כנור) דוד שלא שוכך לעולמים אלא תמיד מודה ומשבח את המלך העליון ועל זה (איוב לה) נתן זמרות בלילה.</p>
<p>דבר אחר ולא אמר איה אלוה⁸ עושי⁹ כמה דאתמר בגין דהא מעילא ומתתא¹</p>	<p>דבר אחר ולא אמר איה אלוה עושי כמו שנאמר משום שהרי האדם נכלל</p>

¹ דיצירה (רח"ו).

² דבריהא (רח"ו).

³ פירוש רוח מסאבו ברוח הקדש שהם יצירה אינו נאות ליכנס זה בזה וכדמפרש אבל של בריאה שהם אש אינם יראים מס"א ואדרבה הם דוחים אותה (מ"מ).

⁴ מפני פחדם שלא יתדבקו בהם וינקו מהם, ולא יולכו להדבק בשורשם מפני חברה רעה, לזה הם עושין תקנה זו שהיא להערים עליהם, שילכו אחר שינה למטה ודחיין להו, וכן אותם שהם אש מעצמן דחיין שלא ינקו אלא ישרפון באשם, וזהו שאמר כולא דחיין וכו' (אור יקר).

⁵ תחלת הלילה דין חזק גבורה שבמלכות ולטת עד שליש הלילה, שהמלכות נקרא לילה, ושליש ראשון היא יונקת מהגבורה, שליש שני משמרה שניה אמצעית מצד התפארת, חציו גבורה עם צד הקודם משמרה ראשונה גבורה, ולזה היא גבורה עם גבורה עד חצות לילה שהיא מחצית משמרה שניה, ומחצות לילה עד תחלת משמרה שלישית תפארת מצד החסד, ולכך אז תחלת התעוררות ליכנס הקב"ה עם הצדיקים בגן עדן כנודע, והוא משתוה עם שליש הלילה השלישית שהיא משמרה שלישית חסד, ועם כל זה כל שלש משמרות הם בלילה דין הגבורה, והיא יונקת מן הגבורה העליונה, אלא שהגבורה נחלקת לשלשה בחינות אלו, שהם צפון גבורה שבגבורה משמרה ראשונה, וגבורה דין ולילה הכל ענין אחד, משמרה שניה תפארת שבגבורה, ויש בו שתי בחינות בחינת הגבורה ובחינת החסד, וזה טעם לחצות לילה, ולעולם עד חצות דין חזק, ומחצות ואילך נתמתקו הדינים מפני שהיא חצי משמרה שניה חסד שבתפארת, ומשמרה שלישית חסד כדפירשנו, ושלשה משמרות מלאכים הם משמרות נמצאות משלשה מדות הללו כדפירשנו (אור יקר).

⁶ אשרי המשתתף במשמרות אלו, ונותן זמירות בחברת המלכות הנקראת לילה כדפירשנו, והיינו נר רבון דכולהו (אור יקר).

⁷ פירוש לעיל פירש אלוה אל וה' מהם ז' שביינם מחסד שגם המלכות כתיב בה והיכן בחסד כסא. אבל השתא מפרש אלוה העושים אותי שהם ז' ואינו מחלק התיבה לשנים אל וה' (מ"מ).

⁸ א"ל ו' ה' ת"ת ומלכות (אור יקר).

⁹ שעשו נפשי, בייחודה נעשה אדם ז' ידח בזווגנו נעשה אדם כדפי' (או ריקר).

<p>אתכליל בר נש² ואתעביד כמה דאיהו גופא מתריין סטריין מגו דכר ונוקבא אוף הכי רוחא רוח איהו כליל מגו דכר ונוקבא ועל רוא דנא אתתקן בר נש בגליפויקד³ בגופא⁴ ורוחא ובגין דאיהו כליל ברוא דא⁵ ובעובדא דא⁶ כמה דאתמר על דא (ודאי) כתיב (בראשית א כו) ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו והא אתמר</p>	<p>ממעלה וממטה ונעשה כמו שהוא גוף משני צדדים מתוך זכר ונקבה אף כך הרוח כלולה מתוך זכר ונקבה ועל הסוד הזה מתתקן אדם בחקיקותיו בגוף וברוח ומשום שהוא כלול בסוד זה ובמעשה זה כמו שנתבאר לכן (ודאי) כתוב ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו והרי נתבאר.</p>
<p>בליליא הא אמרת דהא בראשיתא דליליא⁷ כל אינון זינין ורוחיין בישין מתערי בעלמא היך איהו יכיל למהוי⁸ דאי הכי הא תניין דמסטרא דצפון נפקי כל הני זינין בישין⁹ ואת אמרת (ס"א ואתמר) דכד אתער רוח צפון בפלגות ליליא דהא כדין כל אינון רוחין בישין וסטריין בישין אתכנשו מעלמא ועאלין גו נוקבא דתהומא רבא אי הכי הא בסטרא דדרום¹⁰ דאיהו ימינא אמאי משטמי אינון זינין בישין בריש ליליא דקא שלטא רוח דרום</p>	<p>בלילה הרי אמרת שהרי בראשית הלילה כל אותם מינים ורוחות רעות מתעוררים בעולם איך הוא יכול להיות שאם כך הרי שנינו שמצד הצפון יוצאים כל אותם מינים רעים ואתה אמרת (ונתבאר) שכאשר מתעוררת רוח צפון בחצות הלילה שהרי אז כל אותן רוחות רעות וצדדים רעים מתכנסים מהעולם ונכנסים לתוך נקב תהום רבה אם כך הרי בצד הדרום שהיא ימין למה הם משוטטים אותם המינים הרעים בראשית הלילה שהרי שולטת רוח דרום.</p>
<p>אלא ודאי אלמלא ההוא סטרא דדרום דקא מעכב ודחייא לההוא סטרא בישא הוה מטשטש כולי עלמא ולא יכיל עלמא למסבל אבל כד אתער ההוא סטרא אחרא לא אתער אלא בסטר רוח מערב^{קה} דקא שלטא בריש ליליא ועלמא איהו כלא כניש ועל דא קודשא בריך הוא אקדים אסוותא לעלמא בגוונא דא</p>	<p>אלא ודאי אלמלא אותו צד הדרום שמעכב ודוחה צד הרע היה מטשטש את כל העולם ולא יכול העולם לסבל אבל כשמתעורר אותו הצד האחר לא מתעורר אלא בצד רוח מערב ששולט בראשית הלילה והעולם כונס את הכל ולכן הקדוש ברוך הוא מקדים רפואה לעולם בגון זה כמו שנתבאר אשריהם</p>

¹ מת"ת ומלכות (אור יקר).

² שנעשה הנשמה מייחוד קב"ה ושכינתיה והיינו נמי ענין הגוף מורכב מזכר ונקבה אב ואם, וכן הנשמה כדפי' (אור יקר).

³ ירצה יש באדם ברמז נתחי אבריו דברים ועניינים רומזים למדת הזכר ולמדת הנקבה כדפי' חז"ל ג' שותפין באדם אביו אמו והקב"ה וחלק האב והאם בו (אור יקר).

⁴ הגוף ז"ל והרוח ז"ל (אור יקר).

⁵ ברוח (אור יקר).

⁶ בגוף, נעשה אדם נדרש בסוד הנשמה ונדרש בסוד הגוף (אור יקר).

⁷ מקיף ג' שמועות יחד, ורמי להו אהדדי: הא', שמעתין דאמרן "בראשיתא דליליא" וכו', והנה בשמוע זו לא נגזר אם מצפון אם מדרום והשתא קשה שזה אי אפשר (אור יקר).

⁸ מכח הב' (אור יקר).

⁹ אם כן אם היה ראוי שיהי הלהם כח לצאת לא היה אלא מצד הגבורה, אם כן בשנים אלו הנזכרות קיימא לן שאם אמת שיתפשטו כאשר הגזרה הראשונה יהיה מכח הגבורה כאשר גזרה השנית, ואתמר בשלישי הפך הכל "דכד אתער רוח צפון" אם כן במה הם מתפשטין, שהרי ברוח צפון שהיה להם להתפשט אדרה בו (אור יקר).

¹⁰ פירוש כ"ש שדרום שהוא חסד שידחה אותם ואמאי משטמי בסטרא דדרום ואדרבה היה ראוי להיות בהפך שלא יהיו משוטטים רק בחצות השני שאז אתער רוח צפון שהוא בחינתם. ותירץ אלת ודאי וכו' ור"ל אלו ניתן להם שליטה בחצות השני שיש רוח צפון בעולם יחריבוהו ח"ו. לכך משטמי כשיש רוח דרום שגוברים החסדים ואינם יונקים אלא די חיותם. ומ"ש שבחצות ראשון יש רוח דרום הוא הפך ממש במסכת ברכות פרק א' חצי היום רוח מזרחית חצי השני דרומית. חצות לילה הראשון מערבית חצות השני צפונית (מ"מ).

<p>כמה דאתמר זכאין אינון ישראל בהאי עלמא ובעלמא דאתי דקודשא בריך הוא אתרעי בהו מכל שאר עמין דעלמא</p>	<p>ישראל בעולם הזה ובעולם הבא שהקדוש ברוך הוא מרצה בהם מכל שאר עמי העולם.</p>
<p>עאלו לביתא רבי אלעזר ורבי אבא כד אתפלג ליליא קמו למלעי באורייתא אמר רבי אבא השתא ודאי איהו עידן רעותא לקודשא בריך הוא והא זמנין סניאין אתערנא האי דקודשא בריך הוא בשעתא דאתפלג ליליא עאל גו אינון צדיקיא² בגנתא דעדן ואשתעשע בהו זכאה איהו מאן דאשתדל באורייתא בההיא זמנא</p>	<p>נכנסו לבית רבי אלעזר ורבי אבא כשנחלק הלילה בחצות קמו לעסק בתורה אמר רבי אבא עכשיו ודאי היא עת רצון לקדוש ברוך הוא והרי פעמים רבות הערנו את זה שהקדוש ברוך הוא בשעה שנחלק הלילה נכנס לתוך אותם הצדיקים בגן עדן ומשתעשע בהם אשרי מי שמשתדל בתורה באותו זמן.</p>
<p>אמר רבי אלעזר הא דאשתעשע קודשא בריך הוא גו צדיקיא בגנתא דעדן היך אשתעשע אלא בההוא זמנא דאתפלג ליליא קודשא בריך הוא אתער ברחימו דשמאלא לגבי כנסת ישראל דהא לית רחימו אלא מסטרא דשמאלא וכנסת ישראל לית לה דורנא למקרב לגבי מלכא או חשיבו מעליא אלא באינון רוחין דצדיקיא דקודשא בריך הוא חמי לון מתעטרן בכמה עובדין טבין ובכמה זכייין דעבדו בההוא יומא וקודשא בריך הוא ניהא ליה מכל קרבנין ועלוון דקודשא בריך הוא ארח בהו ריח ניהח דקא עבדי ישראל</p>	<p>אמר רבי אלעזר זה שמשתעשע הקדוש ברוך הוא בתוך הצדיקים בגן עדן איך משתעשע אלא באותו זמן שנחלק הלילה הקדוש ברוך הוא מתעורר באהבה של השמאל אל כנסת ישראל שהרי אין אהבה אלא מצד השמאל ולכנסת ישראל אין דורון לקרב אל המלך או חשיבות מעלה אלא באותן רוחות הצדיקים שהקדוש ברוך הוא רואה אותן מעטרות בכמה מעשים טובים ובכמה זכויות שעשו באותו יום ולקדוש ברוך הוא נוח מכל הקרבנות והעולות שהקדוש ברוך הוא מריח בהם ריח ניחח שעושים ישראל.</p>
<p>כדין נהירו אתנהיר וכל אילנין דגנתא דעדן אמרי שירתא וצדיקיא מתעטרן תמן באינון עדונין דעלמא דאתי כד אתער בר נש בההיא שעתא למלעי באורייתא נטיל חולקיה עמהון דצדיקיא די בגו גנתא חד שמא גליפא דתלתין ותרין אתוון³ (ס"א אתער) אתעטר בהו תמן ואיהו גו רזין דצדיקיא</p>	<p>אז מאיר אור וכל עצי הגן עדן אומרים שירה והצדיקים מתעדנים שם באותם עדונים של העולם הבא כשמתעורר אדם באותה שעה לעסק בתורה נוטל חלקו עם הצדיקים שבגן עדן שם אחד של שלשים ושתים אותיות חקוק (מתעורר) מתעטר בהם שם והוא בתוך סודות הצדיקים.</p>
<p>פתח רבי אלעזר ואמר (תהלים קיא א) הללויה אודה יהו"ה בכל לבב וגו' הללויה הא אתמר ואתערו ביה חברייא והכי איהו דדא איהו שבהא דקא סלקא על כל אינון שירין ותושבחן דאמר דוד בעשר זיני תושבחן דאיהו אמר בגין דאיהו כליל שמא⁴ ושבהא בחד ואיהו כללא דשמא קדישא עלאה!</p>	<p>פתח רבי אלעזר ואמר הללויה אודה ה' בכל לבב וגו' הללויה הרי נתבאר והתעוררו בו החברים וכך הוא שזהו שבח שעולה על כל אותן השירות והתשבחות שאמר דוד בעשרה מיני תשבחות שאמר משום שהוא כולל שבח ושם באחד והוא כלל של השם הקדוש</p>

¹ יעקב (מ"מ).

² פירוש מזדווג עם לאה והצדיקים הם שם בסוד מ"ן וכמ"ש בסמוך (מ"מ).

³ יר"ד ה"א וא"ו ה"א אל"ף ה"א יר"ד ה"א אל"ף דל"ת נר"ן יר"ד שיש בהם ל"ב אתוון (רח"ו).

⁴ וישלח קעח ע"ב (הערת הזהר).

	העליון.
אודה יהו"ה בכל לבב בכל אתר דאמר דוד מלכא רזא דאלפא	אודה ה' בכל לבב בכל מקום שאמר דוד המלך סוד של אלף
קעד/א	
ביתא איהו רזא דאתוון גליפך ² דנפקין בגלופי דתלתין ותרין שבילין ואית אתוון עלאין מרזא דעלמא עלאה ³ ואית אתוון אחרנין ⁴ דאינון אתוון זעירין ⁵ והכא איהו רזא דאלפא ביתא דעלמא (ס"א עלאה יהיב לעלמא) תתאה	בית הוא סוד האותיות החקוקות שיוצאות בחקיקות של שלשים ושנים שבילים ויש אותיות עליונות מסוד העולם העליון ויש אותיות אחרות שהן אותיות קטנות וכאן הוא סוד של אלף בית של העולם (העליון נותן לעולם) התחתון.
אודה יהו"ה בכל לבב ביצרא טבא וביצרא בישא ⁶ דאיהו שרי בגויה דהא על כלא אית לאודאה ליה לקודשא בריך הוא ביצרא טבא וביצרא בישא דהא מסטרא דיצרא טבא אתי טוב לבר נש ואית לברכא ליה לקודשא בריך הוא הטוב והמטיב ובסטרא דיצרא בישא אתי קטרוגא לבר נש ואית לאודאה לקודשא בריך הוא (ביצרא טבא וביצרא בישא) בכל מה דאתי על בר נש מסטרא דא ומסטרא דא	אודה ה' בכל לבב ביצר הטוב וביצר הרע שהוא שורה בתוכו שהרי על הכל יש להודות לקדוש ברוך הוא ביצר הטוב וביצר הרע שהרי מצד של יצר הטוב בא טוב לאדם ויש לברך את הקדוש ברוך הוא הטוב והמטיב ובצד של יצר הרע בא קטרוג לאדם ויש להודות לקדוש ברוך הוא (ביצר הטוב וביצר הרע) בכל מה שבא על האדם מצד זה ומצד זה.
בסוד ישרים ועדה בסוד ישרים ⁷ באינון (ס"א מלאכין עלאין קדישין) דרזא דקודשא	בסוד ישרים ועדה בסוד ישרים באותם (מלאכים עליונים קדושים) שאת סוד הקדוש ברוך הוא הם יודעים שהרי

¹ פירוש הלל היא המלכות שג' אד"ני והיא ה' אחרונה. ו"הו הוא שאר אותיות הו"ה הרי שם הו"ה בתיבת הללויה (מ"מ).

² דהיינו הנמדדות ראשונה מחכמה ובינה, שהוא גלופי וחקיקת ל"ב שבילין, והם שתי בחינות או חקיקת ל"ב נתיבות בינה, או מציאותם למטה במלכות (אור יקר).

³ והם אותיות גדולות, אשרי תמימי דרך שהם פוסקים שלימים ופוסקים רבים, וכן תהלה לדוד, וכן אברכה את ה' בכל עת (אור יקר).

⁴ שהם במלכות (אור יקר).

⁵ הקדמה ג ע"א (הערת הזהר). ואלו שהם במזמור זה הם מעלמא תתאה ולכך הם חצי פסוק לבד, ואם תאמר והיר אלפא יתא דשבת אל אדון וכו' שאין כל אות ואות אלא ארבעה או חמישה או ששה [תבות] וקרי להו לעיל אלפא ביתא דאתוון רברבון, והכא אית בכל אות ואות כמה תיבות ואמרת שהיא מעלמא תתאה, לא קשיא דהתם כל אחד ואחד כפי תיקונא דליה, אורחא דצלוחא כל אות ואות תיבה אחת, כשבאו אותיות בתיבות הרבה הורו על אותיות גדולות, הכא אורחא דקראי אות בכל פסוק ופסוק, כשגרע ובאו שנים אותיות בכל פסוק הורה על עלמא תתאה, ועם כל זה שאני לן בין תורה לצלותא, שכל עצמה של תפלה במלכות, וכל עצמה של תורה הם דברים שבכתב למעלה מתפלה ודאי כנודע, ולזה הקטנים הם גדולים מגדולים של תפלה (אור יקר).

⁶ ואת תאמר אם יודה ביצר הרע מכניס צלם בהיכל, לזה אמר שאינו פגם ענין יצר הרע בעבודה האלהית, וזהו שאמר "דאיהו שוי בגואי", ולא הטביעו באדם אלא מטעם שעבודתו רצויה עמו, והענין שעל ידי יצר הטוב האדם עובד והקב"ה משכירו טוב יודה על הטוב, וביצר הרע אדם עובד והקב"ה מענישו רע ויש לו להודות לו על הכל בכל הבא עליו, אלא שצריך לכל אחד כפי דרכו, ליצר הטוב לברך, וליצר הרע להודות, ויש בין זה לזה הרבה, כי ביצר הטוב לברך שנתן לו יותר מן הראוי לו מצד טובו, והיינו הטוב והמטיב טוב לטובים ומטיב לרעים, וביצר הרע להודות צדיק אתה על הבא עלי, ודרך זה רוצה הקדוש ברוך הוא בעבודת היצר הרע. הן אמת ישרים ועדה היינו כדפירשו בגמרא וירוממוהו בקהל עם ובמושב זקנים יהללוהו, אמנם קשה לו מלת בסוד, שהיה לו לומר בישרים ועדה, לשה פירש בסוד סוד לשני דרכין, או שהם יודעים סודו של הקב"ה דהיינו היודעים סוד תורתו, ולא שיש ישרים שיודעים ויש שאינם יודעים, אלא ישרים יש להם סוד (אור יקר).

⁷ הם בעלי הסוד וז"ש באינון דרזא דקב"ה הוי ידעי (מ"מ).

<p>ברוך הוא איננו ידעי דהא כל רזין דקודשא בריך הוא איננו ידעי ואיננו רזא דיליה! ועל דא בסוד ישרים ועדה אלן איננו ישראל כד מתכנשי בעשרה לאודאה ליה לקודשא בריך הוא ובגין כך אית לאודאה ליה לקודשא בריך הוא על טב ועל ביש ולפרסמא קמי כלא דאי תימא הא איהו ידע אמאי אצטריך לפרסמא אלא בדא אתייקר קודשא בריך הוא בעלמא לפרסמא נסא ועל דא קודשא בריך הוא כתיב ביה (יחזקאל לה כג) והתגדלתי והתקדשתי וגו'</p>	<p>את כל סודות הקדוש ברוך הוא הם יודעים והם הסוד שלו ולכן בסוד ישרים ועדה אלה הם ישראל כשמתכנסים בעשרה להודות לקדוש ברוך הוא ולכן יש להודות לקדוש ברוך הוא על טוב ועל רע ולפרסם לפני הכל שאם תאמר הרי הוא יודע אז למה צריך לפרסם אלא בזה מתכבד הקדוש ברוך הוא בעולם לפרסם את הנס ועל זה כתוב בקדוש ברוך הוא והתגדלתי והתקדשתי וגו'.</p>
<p>רבי יהודה פתח ואמר (תהלים קנ ו) כל הנשמה תהלל יה תנא כל נשמתין אתו מהאי גופא קדישא² ואתערי בבני נשא ומאן אתר³ מההוא אתר דאקרי יד (ס"א י"ה) מאן אתר דא אמר רבי יהודה דכתיב (שם קד כד) מה רבו מעשיך יהו"ה כלם בחכמה עשית תנא מהאי חכמתא דמבועוי נפקין לתלתין ותריין שבילין אשתכלל כלא וכל מה דאית לעילא ותתא והוא אתקרי רוחא קדישא דכל רוחין אשתכללו ביה</p>	<p>רבי יהודה פתח ואמר (תהלים קנ) כל הנשמה תהלל יה שנינו כל הנשמות באו מהגוף הקדוש הזה ומתעוררות בבני אדם ומאיזה מקום מאותו מקום שנקרא יד (י"ה) מאיזה מקום זה אמר רבי יהודה שכתוב (שם קד) מה רבו מעשיך ה' כולם בחכמה עשית שנינו מהחכמה הזו שמבועיה יוצאים לשלשים ושנים שבילים הכל נתקן וכל מה שיש למעלה ולמטה והיא נקראת רוח קדושה שכל הרוחות נתקנו בה.</p>
<p>אמר רבי יצחק ביומא דהוה רבי שמעון פריש מלה דא⁴ עינוי נבעין מיא והוה אמר כל גנויאי דמלכא עלאה אתמסרן בחד מפתחא⁵ ואתגלייא בקופימן דקורדיטי גליפין עלאין</p>	<p>אמר רבי יצחק ביום שהיה רבי שמעון מפרש דבר זה היו עינוי נובעות מים והיה אומר כל גנזי המלך העליון נמסרו במפתח אחד ומתגלה בהיכלות המצירים העליונים החקוקים.</p>
<p>אלא הכי תאנא מאן יכיל לאשתמודעא ולאשתכללא מה דגניז בדא מבועא דהא משה לא גלי דא ביומוי כד הוה גלי רזא עמיקתא לישראל ואף על גב דכלא הוה מתגלייא על ידוי אלא בההיא שעתא דבעא קודשא בריך הוא לסלקא ליה למתיבתא קדישא עלאה ולטמרא ליה מבני נשא דכתיב (דברים לא ב) בן מאה ועשרים שנה אנכי היום</p>	<p>אלא כך שנינו מי יכול לדעת ולהכלל מה שגנוז במבוע הזה שהרי משה לא גילה את זה בימיו כשהיה מגלה סוד העמק לישראל ואף על גב שהכל היה מתגלה על ידו אלא באותה שעה שרצה הקדוש ברוך הוא להעלותו לישיבה הקדושה העליונה ולהטמינו מבני אדם שכתוב בן מאה ועשרים שנה אנכי היום היום ממש שאותו יום נשלמו ימיו להתקרב למקום הזה שכתוב הן קרבו</p>

¹ וקשה לשון בסוד ישרים היה לו לומר בישרי הסוד ועדה, לזה אמר שרמז רמז שני "ואיננו רזא דיליה", שהישרים הם סודו עצמו של הקב"ה, שכל הייחוד העליון נעשה על ידם, ולזה לא אמר ישרי סוד אלא סוד ישרים, שיוורה גם כן על הקב"ה שהם סודו, וזהו שאמר "ועל דא בסוד ישרים" (ואלו) כדי שעל ידי ההודאה לפניו יתייחד שמו על ידם, [והיינו שפי' ובמושב זקנים יהללוהו] ועדה היינו פרסום בסוד עשרה מישראל שאז הא סוד עדה, [והיינו אומרם וירוממהו בקהל עם וגו'] [אור יקר].

² מלכות (מ"מ).

³ פירוש מהיכן הוא השרש שלהם שבאים אח"כ למלכות (מ"מ).

⁴ פירוש ענין אבא (מ"מ).

⁵ פירוש יסוד אבא וכן מבועא (מ"מ).

<p>ממש דההוא יומא אשתלימו יומוי לאתקרבא לאתר דא! דכתיב (שם יד) הן קרבו ימיך קרבו ממש</p>	<p>ימיך קרבו ממש.</p>
<p>דתניא אמר רבי שמעון משה לא מית ואי תימא והא כתיב (שם לד ה) וימת שם משה כך בכל אתר לצדיקאי קרי בהו מיתה מאי מיתה מסטרא דילן אקרי הכי דתניא אמר רבי שמעון וכן תנא דמאן דאיהו בשלימותא דמהימנותא קדישא תלייא ביה לא תלייא ביה מיתה ולא מית² כמה דהוה ביעקב דמהימנותא שלימתא הוה ביה</p>	<p>ששנינו אמר רבי שמעון משה לא מת ואם תאמר הרי כתוב (שם לה) וימת שם משה כך בכל מקום לצדיקים קורא בהם מיתה מה המיתה מהצד שלנו זה נקרא כך ששנינו אמר רבי שמעון וכן שנה שמי שהוא בשלמות שהאמונה הקדושה תלויה בו לא תלויה בו מיתה ולא מת כמו שהיה ביעקב שהאמונה השלמה היתה בו.</p>
<p>דאמר רבי שמעון (בראשית לה י) לא יקרא שמך עוד יעקב כי אם ישראל יהיה שמך ויקרא את שמו ישראל מאי ישראל שלימותא דכלא דכתיב (ירמיה ל י) ואתה אל תירא עבדי יעקב ואל תחת ישראל כי הנני מושיעך מרחוק ואת זרעך³ מארץ שבים וגו'</p>	<p>שאמר רבי שמעון לא יקרא שמך עוד יעקב כי אם ישראל יהיה שמך ויקרא את שמו ישראל מה זה ישראל שלמות הכל שכתוב (ירמיה מו) ואתה אל תירא עבדי יעקב ואל תחת ישראל כי הנני מושיעך מרחוק ואת זרעך מארץ שבים וגו'.</p>
<p>אמר רבי יהודה מהכא (שם יא) כי אתך אני דייקא זכאה חולקיה דמאריה אמר ליה כן כי אתי אתה לא כתיב אלא כי אתך אני דמאריה אתי לאתחברא דיוריה עמיה</p>	<p>אמר רבי יהודה מכאן כי אתך אני דווקא אשרי חלקו שרבנונו אמר לו כן לא כתוב כי אתי אתה אלא כי אתך אני שרבנונו בא לחבר את דיורו עמו.</p>
<p>אמר רבי שמעון שפיר קאמר רבי אבא דאמר (שם י) ושב יעקב ושקט ושאנן ואין מחריד ושב יעקב לאתקרי בשמא אחרא דכתיב לא יקרא שמך עוד יעקב כי אם ישראל</p>	<p>אמר רבי שמעון יפה אמר רבי אבא שאמר ושב יעקב ושקט ושאנן ואין מחריד ושב יעקב להקרא בשם אחר שכתוב לא יקרא שמך עוד יעקב כי אם ישראל.</p>
<p>דבר אחר ושב יעקב לאתר דאתנסוב מתמן⁴ ושקט בעולם הזה ושאנן בעולם הבא ואין מחריד ממלאך המות דמשמע דכלא הוה ביה רבי יצחק אמר חברייא הא אוקמוה דכתיב ואת זרעך מארץ שבים מה זרעו בחיים אף הוא בחיים</p>	<p>דבר אחר ושב יעקב למקום שנלקח משם ושקט בעולם הזה ושאנן בעולם הבא ואין מחריד ממלאך המות שמשמע שהכל היה בו רבי יצחק אמר הרי פרשוה החברים שכתוב ואת זרעך מארץ שבים מה זרעו בחיים אף הוא בחיים.</p>

¹ פירוש שמשוה הוא יסוד אבא וכשמת חזר לשרשו (מ"מ).

² עי' מדרש תהלים (מזמור ל סי' ג) אין בין הצדיקים החיים לצדיקים המתים אלא הדיבור בלבד. ועי' זוה"ק תרומה (קעד ע"א), וכן הוא בברכות (יח סע"א) צדיקים במיתתן נקראו חיים (הקדו"ש סא ע"ב), הגופות אשר מציאותם הוא מהעוה"ז, ועליהם נאמר (בראשית ג יט) כי עפר אתה ואל עפר תשוב, ומוכרח הוא המיתה בהם מצד עצמם. אך כאשר כל פעולתו הוא בהיותו בהעוה"ז להיות דבוק בקונו ולהשלים את חובתו בעולמו, והרי מוציא הנשמה את כל חובתה אשר לזה שולחה בעוה"ז רק ע"י הגוף. הנה נעשה עי"ז הנשמה עם הגוף לתרין ריעין דלא מתפרשין לעלמין², והם דבוקים זה בזה לעולם. ונשאר הגוף ג"כ תמיד בחיים, והוא חי לעולם, ואין בהם מיתה ממש כלום וכמ"ש בזוה"ק (פ' תרומה קעד ע"א) (דע"ה ח"ב צב ע"ד). וכן הוא במדרש תהלים מזמור ל' סי' ג (לש"ו).

³ פירוש שיעקב מורה שלא השיג רק פרצוף יעקב או על זעיר בקטנותו. אבל ישראל מורה על זעיר בגדלותו (מ"מ).

⁴ פי' ושב יעקב אחר המיתה לשרשו שהוא זעיר. אבל לפירוש הראשון הכתוב מדבר בחיים חייתו שהיה יעקב ועלה למדריגת ישראל ופסוק זה נאמר באותה שעה (מ"מ).

קעדר/ב	
<p>והבריה התיכון בתוך הקרשים מבריה מן הקצה אל הקצה רבי יהודה פתח¹ (קהלת י יז) אשריך ארץ שמלכך בן חורים ושריך בעת יאכלו וכתוב אי לך ארץ שמלכך נער ושריך בבקר יאכלו (במאי אוקימנא הני קראי) ווי לעלמא² דלא משגחן בפולחנא דמאריהון דהא מאריהון אשגח בניניהון³ לאוטבא להו דאנה קמיהו פתגמי אורייתא⁴ ולא משגחן משגיחים.</p>	<p>והבריה התיכון בתוך הקרשים מברח מן הקצה אל הקצה רבי יהודה פתח (קהלת י) אשריך ארץ שמלכך בן חורים ושריך בעת יאכלו וכתוב אי לך ארץ שמלכך נער ושריך בבוקר יאכלו (במה בארנו את הפסוקים הללו) אוי לעולם שלא משגיחים בעבודת רבונם שהרי רבונם משגיח בגללם להיטיב להם שהניח לפנייהם דברי תורה ולא משגיחים.</p>
<p>דתנינן תלת מלין בעי בר נש למעבד לבריה מילה⁵ ופדיון⁶ ולנסבא ליה אנתו⁷ וכלא עביד קודשא בריך הוא לישראל מילה דכתיב (יהושע ה ב) ושוב מול את בני ישראל שנית וכתוב (בראשית יז יב) ובן שמנת ימים ימול לכם כל זכר פדיון⁸ דכתיב (דברים טו טו) ויפדך יהוה אלהיך (ס"א דברים ז ח) ויפדך מבית עבדים) מיד פרעה מלך מצרים לנסבא ליה אנתו דכתיב (בראשית א ב) זכר ונקבה ברא אותם וכתוב ויברך אותם אלהים ויאמר להם אלהים פרו ורבו תו אמיל להו כהאי נשרא דאמיל לבנוי על גדפוי דכתיב (שמות יט ד) ואשא אתכם על כנפי נשרים⁹</p>	<p>ששינו שלשה דברים צריך אדם לעשות לבנו מילה ופדיון ולהשיאו אשה והכל עשה הקדוש ברוך הוא לישראל מילה שכתוב ושוב מל את בני ישראל שנית וכתוב ובן שמנת ימים ימול לכם כל זכר פדיון שכתוב ויפדך (ה' אלהיך מבית עבדים) מיד פרעה מלך מצרים להשיאו אשה שכתוב זכר ונקבה ברא אתם וכתוב ויברך אתם אלהים ויאמר להם אלהים פרו ורבו עוד נשא אותם כמו הנשר הזה שמטיל את בניו על כתפיו שכתוב ואשא אתכם על כנפי נשרים.</p>
<p>אמר רבי יוסי כלא הוא יאות אבל</p>	<p>התורה חזרה לפני ישראל ולמדה אותם</p>

¹ צה ע"ב (הערת הזהר).

² הנה קודם שנתנה התורה היה עונש גדול לבני העולם על שאינם משגיחים בשכלם על מציאותם, ויתנו לשום עבודה ויעבוד לשר, ועתה שנתנה תורה ונתגלה העבודה לכל יש להם עונש על עונש (אור יקר).

³ יראה שאפס כח הדעת לדעת העבודה מעצמן כמו שידעו האבות, לזה "לאוטבא להון" לזכותם הקל מעליהם הטורח ההוא (אור יקר).

⁴ המגלה להם סוד העבודה ואין נותנים לבם לדעת (או ריקר).

⁵ בהיותו בן ח' ימים כדי שיתעלה מהערלה והקלי' שעד שמונה הוא רך בימים, אין בהוייתו קיום מלא, כחו בעמקי החצונים (או ריקר).

⁶ אחר ל' יום ששלמו לו הקף שלם מהשכינה שכך הם ימיה, עולה אל היסוד שהוא הגואל ומאותם הל' יום הם שבעה אל החצונים התחתונים למטה, שהם ז' מדרגות שהשכינה מנהגת בחוץ, ומהם ולמעלה היא מתקדשת ומאירה למעלה במילה ופריעה, ואח"כ כשיתקרב אל הכ' "להשיאו אשה" (אור יקר).

⁷ להעלות את סוד הת"ת, נושא השכינה לאשה, ומשם הוא עולה לעצמו כפי מעשהו, כך עשה הקב"ה לישראל זכרים למילה אם במצות התורה אם לישראל ממש בצאתם מהמדבר השמם ליכנס לארץ למלכות (אור יקר)

⁸ שאחר שנימולו במצרים כדי ליכנס במלכות והיו הם והיא בשעבוד מצרים גאלם ממצרים מצדיק היסוד שהוא הגואל, אמנם ישראל היו בב' מדרגות מתגלגלים, עד שזכו ועלו בסוד שהם ז', כל א' וא' זכה שהוא בת"ת, ועלה על ידי העבודה לסוד מדרגה זו על ידי מה שברא המציאות זו, מה שאם לא יהיה נקבה לאדם לא היה מעולם בזכר, ואח"כ העלה אותם אל מדרגת הביני העולם הבא (אור יקר).

⁹ דהיינו סוד כנפי הבינה, הספירות המתפשטות ממנה, ומושכות לישראל אל הבינה עולם הבא, ור' יוסי אמר שיותר מעלה מזו טבע התורה שמחזרת אחר האדם ומלמדו להועיל לעלות המדרגות האלה ויותר מהם, שהתורה יורד למטה למטה ומעלה האדם למעלה למעלה (או ריקר).

<p>אורייתא דאהדר קמייהו דישראל ואוליף לון יתיר מכלא¹ תא חזי לית שבחא דבר נש בהאי עלמא ובעלמא דאתי כשבחא דאורייתא דכתיב בה (משלי ח יד) בי מלכים ימלכו²</p>	<p>יותר מהכל בא וראה אין שבח של אדם בעולם הזה ובעולם הבא כמו השבח של התורה שכתוב בה בי מלכים ימלכו.</p>
<p>(מדרש הנעלם הוא) דהא תנינן כד סליק רב הונא להתם אשכח רבנן דהוו עסקי בהאי קרא דכתיב (ירמיה נא מד) ופקדתי על כל בבבל והוצאתי את בלעז מפיו ולא ינהרו אליו עוד גוים ורב הונא לא היו משגיחים בו שהרי לא הכירו אותו בראשונה משום שהיה קטן נכנס לבית המדרש ומצא את החכמים שהיו אומרים שבפסוק הזה יש להתבונן אם יראתו ואלילו של נבוכדנצר היה שמו כל הרי כתוב בו ועד אחרים נכנס דניאל ששמו בלטשאצר כשם אלהי ועוד מה זה והוצאתי את בלעז מפיו.</p>	<p>שהרי שנינו כשעלה רב הונא לשם מצא את החכמים שעוסקים בפסוק הזה שכתוב ופקדתי על כל בבבל והוצאתי את בלעז מפיו ולא ינהרו אליו עוד גוים ורב הונא לא היו משגיחים בו שהרי לא הכירו אותו בראשונה משום שהיה קטן נכנס לבית המדרש ומצא את החכמים שהיו אומרים שבפסוק הזה יש להתבונן אם יראתו ואלילו של נבוכדנצר היה שמו כל הרי כתוב בו ועד אחרים נכנס דניאל ששמו בלטשאצר כשם אלהי ועוד מה זה והוצאתי את בלעז מפיו.</p>
<p>קם רב הונא ביני קיימי דעמודי ואמר אילו היונא באתרי דרישנא ליה להאי פסוקא לא אשגחו ביה קם תניינות ואמר מלה דא אתא רבי יודאי בר רב ואותביה קמיה אמר ליה אימא ברי אימא דמלי אורייתא כתיב בהו (משלי א כא) בראש הומיות תקרא וגו'</p>	<p>עמד רב הונא בין היסודות של העמודים ואמר אלו הייתי במקומי הייתי דורש את הפסוק הזה לא התבוננו בו קם שנית ואמר דבר זה בא רבי יודאי בר רב והושיבו לפניו אמר לו אמר בני אמר שבדברי תורה כתוב בהם בראש המיות תקרא וגו'.</p>
<p>פתח ואמר הכי תנינן ביומי קדמאי עד לא אתא יעקב הוה בר נש שלו בביתיה⁴ מטא זמניה מית בלא מרעין כיון דאתא יעקב בעא קמיה דקודשא בריך הוא אמר ליה מרי</p>	<p>פתח ואמר כך שנינו בימים הראשונים טרם בא יעקב היה אדם שלו בביתו הגיע זמנו מת בלי מחלות כיון שבא יעקב בקש לפני הקדוש ברוך הוא ואמר לו רבון העולם אם נוח לפניך</p>

¹ והיינו כדמסיק שהיא עיקר אפילו בעולם הבא מפני שהאסד מתעלה בעולם הבא עוד יורת מזה על ידי התורה (או ריקר).

² היינו הנקראים מלכי סמפני שנאחזים במלכות על ידי [עליה?] מהמלכות כל הספירות עד שאמר להנחיל אוהבי יש מן החכמה, ואוצרותיהם אמלא מן הכתר, ודוק ותשכח הפסוקים אם כי כל המעלות מן התורה (אור יקר).

³ ירצה וכבר נפל הצלם על ידי חנניה מישאל ועזריה, ועליו נאמר והוצאתי את בלעז מפיו, ואם כן היאך אמר די שמה, ב"ל כשום אלהי וכבר נפל ונתבטל אם ב"ל הוא שם ע"ז שלו לפי דברי האומרים כן (אור יקר).

⁴ וזו רעה חולה שלא היו בני אדם מתייסרים כלל אאל במיתת בנים או בממון, אבל יסורי גופם לא היה להם, ומתוך כך בני אדם אינם שבים בתשובה, וגם היו מתים פתאום לא ידעו עת פקודתם, ויעקב תבע האחת לבד, דהיינו שיחלו כדי שיהיו מתחרטים על מעשיהם ואל ימותו פתאום, ובזה כיון יעקב לתקן בני אדם בתשובה שלימה, דהיינו הבינה שעל הת"ת כדי לידבק בעולם הבא. אמנם תשובה תחתונה לא שאל, מפני שמדתו ת"ת אינ המתדבקת אלא מתוך עולם הבא, וכשהאדם יסתלק מן העולם אזי יתדבק בעץ החיים על ידי תשובה עליונה, ולזה ענין זה היה תלוי ביעקב לפי מדתו ולא בשאר האבות אמנם ענין זה הוגד ליוסף שהיר יעקב יסתלק ממנו ומתפרד ומתעלה אות ו' עליונה מעליו אל סוד הבינה, ולזה ויאמר ליוסף וכו' והיה יעקב בפתח כניסה לכל זרעו לעלות אל התשובה אמנם תיקון תשובה תחתונה שהיא חיי העולם הזה לא היו תלויים ביעקב מפני שהוא עולה מת"ת לעולם הבא בינה, אמנם חזקיה היה מלך נאחז במלכות ותבע על תיקוני המלכות כשמה שמדה זו נפגמת על ידי החטאים אמר שיתייסרו בני אדם בחולאים כדי שיחטאו יתקנו על ידי תשובה תחתונה לתיקון העולם הזה וא"ת והרי איוב חלה מהשחין וחייה ממנו והיה קודם חזקיה לדעת הרוב, ויש לומר שחד בדרא או תרי בדרא הכי הוה וכו' (אור יקר).

<p>דעלמא אי ניהא קמך דלנפול בר נש בני מרעיה תרין או תלת יומין ולבתר יתכנש לעמיה ויפקד לביתיה ויתוב מחובוי אמר ליה שפיר את הוא סימנא בעלמא תא חזי מה כתיב ביה (בראשית מח א) ויהי אחרי הדברים האלה ויאמר ליוסף הנה אביך חולה חלה כתיב מה דלא הוה לבר נש מן קדמת דנא</p>	<p>שיפל אדם בבית חליו שנים או שלשה ימים ואחר כך יתכנס לעמו ויצוה את ביתו וישוב מחטאיו אמר לו יפה ואתה תהיה סימן בעולם בא וראה מה כתוב בו ויהי אחרי הדברים האלה ויאמר ליוסף הנה אביך חלה כתוב חלה מה שלא היה לאדם מקדם לכן.</p>
<p>בתר דשכיב לא הוה בר נש דהוה ליה מרעין דלא מית עד דאתא חזקיה מה כתיב ביה (ישעיה לח א) בימים הם חלה חזקיהו למות וגו' תא חזי מה כתיב ויסב חזקיהו פניו אל הקיר ויתפלל אל יהוה אמר ליה אי ניהא קמך דיתסון בני נשא מבי מרעיהון ויודון שמך וישתמודעון ויתובון לבתר בתיובתא שלימתא וישתכחון בני עלמא זכאין קדמך אמר ליה קודשא בריך הוא יאות הוא את תהא סימנא בעלמא וכך הוא מאי דלא הוה מקדמת דנא הדא הוא דכתיב (שם ט) מכתב לחזקיהו מלך יהודה בחלותו ויחי מחליו ותאנא ההוא יומא אתחזר שמשא עשר דרגין!</p>	<p>אחר שנפטר לא היה אדם שהיו לו מחלות שלא מת עד שבא חזקיה מה כתוב בו (ישעיה לח) בימים ההם חלה חזקיהו למות וגו' בא וראה מה כתוב ויסב חזקיהו פניו אל הקיר ויתפלל אל ה' אמר לו אם נוח לפניך שיתרפאו בני אדם מבית חלים ויודו לשמך ויכירו וישובו אחר כך בתשובה שלימה וימצאו בני העולם צדיקים לפניך אמר לו הקדוש ברוך הוא נאה הוא ואתה תהיה סימן לזה בעולם וכך הוא מה שלא היה מקדם לכן זהו שכתוב מכתב לחזקיהו מלך יהודה בחלתו ויחי מחליו ושנינו אותו יום חזרה השמש עשר דרגות.</p>
<p>ותאנא מרודך בלאדן הוה אכיל כל יומא בארבע שעת² ונאים עד תשע שעת¹ וההוא יומא נאים עד תשע שעת¹ כד אתער חמא שמשא דקאים בארבע שעת¹ אמר מאי האי בקטולא דקונטירא קונטרוי אנקטרתון אמרו</p>	<p>ושנינו מרודך בלאדן היה אוכל כל יום בארבע שעות וישן עד תשע שעות ואותו יום ישן עד תשע שעות כשהתעורר ראה שמש עומדת בארבע שעות אמר מה זה בהריגת הכעס קנטור קשרתם עלי אמרו</p>
<p>קעה/א</p>	
<p>ליה למה אמר דנאימנא יומא חד ותלתות יומא³ אמרו ליה לאו הכי אלא אלהא דחזקיהו עבד יומא דין תרין ניסין אסי לחזקיהו מבי מרעיה ואחזר שמשא לעדנא דא אמר וכי אית בעלמא אלהא רבא בר מאלהי אמרו אלהא דחזקיהו</p>	<p>לו למה אמר שישנתי יום אחד ושליש יום אמרו לו לא כך אלא אלהי חזקיהו עשה היום הזה שני נסים רפא את חזקיה מבית חליו והחזיר את השמש לזמן הזה אמר וכי יש בעולם אלוה גדול יותר חוץ מאלהי אמרו אלהי חזקיהו.</p>
<p>קם וכתב כתבוי שלם לחזקיהו מלכא</p>	<p>עמד וכתב כתבו שלום לחזקיהו מלך</p>

¹ בפ' חלק אמרו שאותו היום שנתרפא חזקיה היה בו כ"ב שעות נמצא שנתוספו עשרה שעות והיינו עשר דרגין (מ"מ).

² פירוש מסיים האכילה בסוף ד' שעות וישן עד סוף ט' נמצא שישן ה' שעות. ואותו היום כשניעור מצא השמש בסוף ד' שעות נמצא שישן באותו היום עשרה שעות שניתוספו דהיינו מה שהלכה השמש מסוף ד' עד סוף ט' הם חמש ומה שחזרה השמש מסוף ט' לסוף ד' הם חמש אחרים הרי עשר. אבל ההליכה השנית מד' עד סוף ט' מוכרח להיות כדרך כל הימים. ולפ"ז א"ש מ"ש הזוהר וההוא יומא נאים עד ד' שעות דהיינו שמשא השמש בד' שעותי כדמפרש. ואי גרסינן עד ט' שעותי הכי פירושו לפי דעתו היה סבור שישן עד ט' כדרך כל הימים. והאמת לא היה כן (מ"מ).

³ וכדי שאחלש ברעב ואמות נתכוונתם (רח"ו במ"מ).

<p>דיהודה ושלם לאלהיה ושלם לירושלם קרתא קדישא לבתר אמליך וקם מכרסיה¹ ופסע תלת פסיען וכתב אחרנין שלם לאלהא רבא דבירושלם ושלם לחזקיהו מלכא דיהודה ושלם לירושלם קרתא קדישא אמר ליה קודשא בריך הוא אנת פסעת בגין יקרי תלת פסיען חייך מינך יפקון תלת מלכינך² שליטין קסטירין רופינין³ דשליטין בכל עלמא וקדמאה מנייהו נבוכדנצר הוה</p>	<p>יהודה ושלום ואלהיו ושלום לירושלים עיר הקדש אחר כך נמלך וקם מכסאו ופסע שלש פסיעות וכתב אחרים שלום לאלוה הגדול שבירושלים ושלום לחזקיהו מלך יהודה ושלום לירושלים עיר הקדש אמר לו הקדוש ברוך הוא אתה פסעת בשביל כבודי שלש פסיעות חייך ממך יצאו שלשה מלכים שליטים שרים חיל ומזיקים ששולטים בכל העולם וראשון מהם היה נבוכדנצר.</p>
<p>תא הוי מאי אמר ליה דניאל (דניאל ב לה) אנת הוא ראשה די דהבא ובתרך תקום מלכו אחרי ארע מינך ומלכו תליתאה אחרי וגו' מה כתיב (שם ג א) נבוכדנצר מלכא עבד צלם די דהב רומיה אמין שתין פתיה אמין שית אמר נבוכדנצר צלמא דחמינא הוה רישא די דהבא מעוי דכסף אנא אעביד כלא דדהבא דלהוי קופירא⁴ דדהבא ברישא³</p>	<p>בא וראה מה אמר לו דניאל "אתה הוא ראש הזהב. ואחריך תקום מלכות אחרת רעה ממך ומלכות שלישית אחרת וכו'". מה כתוב "המלך נבוכדנצר עשה צלם של זהב גבהו ששים אמות ורחבו שש אמות" אמר נבוכדנצר הצלם שראיתי היה ראשו של זהב מעיו של כסף אני אעשה הכל של זהב ושתהיה עטרת זהב בראשו.</p>
<p>ותאנא ההוא יומא כנש כל אומיא ועממיא ולישנייא למפלח לההוא צלמא ונטל מאנא ממאני מקדשא דהוה גליף ביה שמא קדישא ועייל ליה בפומיה דההוא צלמא ובההיא שעתא הוה ממלל רברבן⁴ עד דאתא דניאל</p>	<p>ושנינו אותו יום כנס את כל האומות והעמים והלשוונות לעבד לאותו הצלם ולקח כלי מכלי המקדש שבו היה חקוק השם הקדוש והכניסו בפי אותו צלם ובאותה שעה היה מדבר גדולות עד</p>

¹ זה הלשון הוא ג"כ בפ' מקץ (רב ע"א) שם תעיין מ"ש (מ"מ).

² נ"ב נבוכדנצאר אויל מרודך בלשצאר (מ"מ).

³ פירוש כדי שיהיו כל האומות שהם כלולים בצלם נכנעים תחתיו (מ"מ).

⁴ והנה האש המתלקחת שהיא הקל' הג' כשמתחברת עם נוגה, שהיא רביעית, אז נעשית [הנוגה] רע, וכשמסתלקת מן נגה אז נגה מתחברת עם החשמ"ל ונעשית טוב, כנזכר פ' ויקהל (דף רטז ע"א). ודע כי כל הני כשפים המכחישים פמליא של מעלה הם שם, יען כי הטוב שבתוכם משפיע בחיצוניות שהוא הרע ששם ועושה נפלאות והבן זה. לכן מחויבים סנהדרין לידע כשפים כנזכר בתקונים (דף קמד ע"א). וז"ס שם המפורש שבפה הצלם דנ"נ בסוד (תהלים קג יט) ומלכותו בכל משלה, כי כשהשביע שיקשור הטוב עם הרע, השפיע בו חיות, ואז היה אומר אנכי ה' אלהיך בכישוף גמור שבתוכו כנזכר בתקונים (ס"ו דף קיג ע"א) [וברי ודאי כל מאן דנפיק מרשות הרבים ואעיל ברשות היחיד או מרשות היחיד ואעיל ברשות הרבים כאלו ערב שמא דקודשא בריך הוא בעבודה זרה ועביד אילנא דטוב ורע ודא הוא רזא דהוה נפיק בלעו מפיו דביה הוה אמר צלמא דנבוכדנצר אנכי ה' אלקיך ובגין דא לא תשא את שם ה' אלקיך לשוא ועתיד הקדוש ברוך הוא לאעקרא האי אילנא מעלמא ולאוקדא ליה בגיהנם הה"ד (שם א') והיה החסן לנעורת וגו']. ולפעמים בהיפך, שמשביעים את הקליפות בהיות דתמן כנזכר בתקונים (דף לו קכו ע"ב) (ע"ח שער קל' נגה ד ועי' רמ"ז בראשית קב ע"א). חילוק זה הוא בין מעשה כשפים שחייב מיתה ובין מעשה שדים שהוא להשביען ע"י שמות השולטים בהם וזה מותר שמגיע (נ"א שמכניע) הס"א אל הקדושה, אבל הכשפים הוא להבליע הקדושה להחזיק כח החצונים. ואמנם מה שקורא בכאן שקרא, הוא לחלקי הרע שבקליפות שאלה סופם (רמ"ז שמות קפח ע"א). עי' ספד"צ יד ע"ב ולג ע"א. ובצלם הזה תלוי כל הבחירה, והם היצ"ט ויצה"ר שבאדם שהם נבראים ממש כל א' לפי שורשו, ולפי ערך הניצוצין שלו כך הם הב' יצרים, והיינו שכמו שיש צלם בסט' דקדושה כולל קומה שלמה מסוד שם אה"ה דבינה, כך יש צלם דסט"א, והוא ג"כ קומה שלמה בסוד צל"ם של נבוכדנצר והם תרי"ג מלאכים בסט' דקדושה, ונכללים כולם תחת יצה"ט שלו ותרי"ג מלאכים רעים ונכללים ביצה"ר מסוד צלם דסט"א, והם מ"ש (שמות רבה פרשה לב פסקה ו) שבכל מצוה נברא ממנו מלאך א' והוא תיקון ניצוץ א' מצלם דקדושה, וכן לעומתו להיפוך ע"י עבירה וביטול מ"ע, והוא המלחמה שבאדם כל ימי חייו בג' חלקי העבודה במעשה ובדבור ובמחשבה שהם סוד ראש בטן גויה שלו חב"ד חג"ת נה"י, והם ג' אותיות של צל"ם כמש"ל (פתח כ') ובכל מצוה יש בו גוף ונפש, שהדבר הגופני שנעשה בו המצוה הוא הכלי, ומה שעושה בו רצון ה' הוא סוד אור הפנימי שנכנס בצלם הזה, ורצון הטוב של האדם שעושה המצוה הוא הניצוץ מן הצלם שמתקדש, וע"י רצון הטוב של

<p>וקריב גבי דההוא צלמא ואמר אנא שליחא דמארא עלאה גוזרני עלך למפק מהכא אדכר שמא קדישא¹ ונפק ההוא מאנא ונפל צלמא ואתבר היינו דכתיב והוצאתי² את בלעו מפיו ולא ינהרו אליו עוד גוים קם רבי יהודה ונשקיה על רישיה אמר אי לא דקריבנא בקוטפייא הכא לא אשתמודענא בך והווי דחלין קמיה מההוא יומא</p>	<p>שבא דניאל וקרב לאותו הצלם ואמר אני שליח של הרבון העליון גוזר אני עליך לצאת מכאן הזכיר את השם הקדוש ויצא אותו כלי ונפל הצלם ונשבר היינו מה שכתוב והצאתי את בלעו מפיו ולא ינהרו אליו עוד גוים קם רבי יהודה ונשקו על ראשו אמר אם לא שקרבתי אותך לחבורה כאן לא הכרנו אותך ומאותו יום היו פוחדים מפניו.</p>
<p>תאנא (קהלת י"ז) אשריך ארץ שמלכך בן חורים ושריך בעת יאכלו רבי יוסי אוקים להאי קרא במשה בשעתא דאפיק להו לישראל ממצרים ועבד לון בני חורין ושריך בעת יאכלו דכתיב (שמות יב יא) ואכלתם אותו בחפזון פסח הוא ליהויה</p>	<p>שנינו (קהלת י') אשריך ארץ שמלכך בן חורים ושריך בעת יאכלו רבי יוסי באר את הפסוק הזה במשה בשעה שהוציא את ישראל ממצרים ועשה אותם בני חורין ושריך בעת יאכלו שכתוב ואכלתם אתו בחפזון פסח הוא לה'.</p>
<p>אמר רבי שמעון בר יוחאי וכי לא אמינא דמלוי דשלמה מלכא דכלהו בנו לגו היכלא קדישא הוו והאי דאמריתו כלא שפיר הוה ולדרשא הוא דאתא אבל האי קרא לעילא בהיכלא קדישא הוא</p>	<p>אמר רבי שמעון בן יוחאי וכי לא אמרתי שדברי שלמה המלך שכלם בפנים לתוך ההיכל הקדוש היו וזה שאמרתם הכל יפה היה ולדרשה הוא בא אבל פסוק זה למעלה בהיכל הקדוש הוא.</p>
<p>תאנא אשריך ארץ שמלכך בן חורים מאי ארץ ארץ סתם דתניא מאי דכתיב (איכה ב א) השליך משמים ארץ תפארת ישראל אלא האי ארץ היא רוא בנו כתרי מלכא קדישא דכתיב ביה (בראשית ב ד) ביום עשות יהויה אלהים ארץ ושמים והאי ארץ כל מה דיניק ואתון מההוא אתר דאקרי שמים³ הוא ולא אתזנת ארעא דא אלא משלימותא קדישא דאקרי שמים</p>	<p>שנינו אשריך ארץ שמלכך בן חורים מה זה ארץ ארץ סתם שלמדנו מהו שכתוב השליך משמים ארץ תפארת ישראל אלא הארץ הזו היא סוד בתוך כתרי המלך הקדוש שכתוב בו ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים והארץ הזו וכל מה שיונק ונזון הוא מאותו מקום שנקרא שמים ולא נזונית הארץ הזו אלא משלמות הקדשה שנקראת שמים.</p>
<p>ובשעתא דבעא קודשא בריך הוא לאהרבא ביתיה דלתתא וארעא קדישא דלתתא אעבר להאי ארעא קדישא דלעילא</p>	<p>ובשעה שרצה הקדוש ברוך הוא להחריב את ביתו שלמטה והארץ הקדושה שלמטה העביר בראשונה את</p>

האדם העושה המצוה מתלבש בו רצון ה' של המצוה ומתקדש אבר א' מסוד גופו הקדוש שבג"ע, ונתקן שם ונשאר שם בג"ע עד שנשלם בו כל המצות וכל התיקונים הצריכים לפי מספר ניצוצי נפשו וצלם שלו שהם ימים הקצובים לו בימי חייו, אז נשלם כל הגוף הקדוש הזה ויושב שם בג"ע והוא חיו העקרי כמ"ש (ויקרא יח ה) אלה המצות וגו' אשר יעשה אותם האדם וחי בהם וגו', כמ"ש שע"י הניצוצין עלו הכלים מן המיתה והשבירה אל התיקון, והם ה' צלמים לנרנח"י, שכל א' יש לו מקום מיוחד ושורש מיוחד בעלמין דלעילא, והוא מ"ש רז"ל (בראשית רבה פרשה מד פסקה א) לא נתנו המצות אלא לצרף בהם את הבריות (פתחי שערים נתיב גדלות דז"א פרק מב). ועי' תיקו"ז קיג ע"א.

¹ ז"ל האר"י ז"ל ויהי כל הארץ שפ"ה אח"ת גי' לשו"ן הקד"ש. ודברים אחדים הם שמותיו יתברך שהם אחדותו ית' ורצו לילך בשרירות לבם הרע להתעדן בתאות העו"הז בכח שמותיות ית'. והגדול שבהם היה נמרוד והיה חכם גדול. ונ"נ היה גלגול נמרוד וצלם שעשה בכח שמות הקדושים שהוא ציץ של כ"ג להטעות בני אדם כמו כוונת נמרוד עכ"ל ובזה מובן לשון זה (מ"מ).

² פירשו ובזה תורצו ב' קושיות בלעו הוא הציץ. וקשייא קמייתא ב"ל הוא הצלם ואינו ע"ז שלו שעליה נאמר די שמיא בלטשצאר בשום אלהי (מ"מ).

³ האיש מעלה מזונות לאשה. כד"א כעת יאמר בימי המשיח אז יהיו ניזונים מזעיר והיינו כעת יאכלו (רח"ו במ"מ).

<p>בקדמיתא ונחית ליה מההוא דרגא דהוה ינקא משמים קדישא ולבתר הריב להאי דלתתא הדא הוא דכתיב השליך משמים ארץ בקדמיתא ולבתר ולא זכר הדום רגליו דתניא כך ארחוי דקודשא בריך הוא כד בעי למידן עלמא בקדמיתא עביד דינא לעילא ולבתר אתקיים לתתא דכתיב (ישעיה כד כא) יפקוד יהויה על צבא המרום במרום בקדמיתא ולבתר ועל מלכי האדמה על האדמה</p>	<p>הארץ הקדושה שלמעלה והורידה מאותה דרגה שהיתה יונקת מהשמים הקדושים ואחר כך החריב את זו שלמטה זהו שכתוב השליך משמים ארץ בראשונה ואחר כך ולא זכר הדם רגליו ששנינו כך דרכו של הקדוש ברוך הוא כשרוצה לדון את העולם בראשונה עושה דין למעלה ואחר כך מתקיים למטה שכתוב יפקוד ה' על צבא המרום במרום בראשונה ואחר כך ועל מלכי האדמה על האדמה.</p>
<p>אמר רבי שמעון אשריך ארץ שמלכך בן חורין דזן לך בסגיאנות כלא בלא דחילו דאחרא ומההוא מלכא עלאה אתון כלא ושריך בעת יאכלו כמה דאת אמר (במדבר כג כג) כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל אי לך ארץ שמלכך נער כמה דאת אמר (ישעיה ג ד) ונתתי נערים שריהם דווי לארעא כד ינקא משמאלא ושריך בבקר יאכלו בההוא</p>	<p>אמר רבי שמעון אשריך ארץ שמלכך בן חורים שזן אותך ברב כל בלי פחד של אחר ומאותו המלך העליון נזון הכל ושריך בעת יאכלו כמו שנאמר כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל אי לך ארץ שמלכך נער כמו שנאמר ונתתי נערים שריהם שאוי לארץ כשיונקת משמאל ושריך בבוקר יאכלו באותה</p>
<p>קעה/ב</p>	
<p>קדרותא! ועד דלא נהיר ולא שלטא מה דשלטא</p>	<p>קדרות ועד שלא מאיר ולא שולט מה ששולט.</p>
<p>תנא אמר רבי שמעון והבריה התיכון בתוך הקרשים מבריה מן הקצה אל הקצה דא הוא יעקב קדישא שלימא² כמה דאוקימנא דכתיב (בראשית כה כז) ויעקב איש תם ישב אהלים יושב אהל לא כתוב אלא ישב אהלים תרי דאחיד להאי ואחיד להאי³ אופ הכא כתיב והבריה התיכון בתוך הקרשים מבריה מן הקצה אל הקצה דאחיד להאי ואחיד להאי</p>	<p>שנינו אמר רבי שמעון והבריה התיכון בתוך הקרשים מברח מן הקצה אל הקצה זהו יעקב הקדוש השלם כמו שבארנו שכתוב ויעקב איש תם ישב אהלים לא כתוב יושב אהל אלא ישב אהלים שנים שאוחז את זה ואוחז את זה אף כאן כתוב והבריה התיכון בתוך הקרשים מברח מן הקצה אל הקצה שאוחז את זה ואוחז את זה.</p>
<p>דתנינן מאי איש תם כתרנומו שלים שלים מכלא שלים לתרין סטרין לעתיקא קדישא ולזעיר אפינ⁴ שלים לחסד עלאה! ולגבורה עלאה ואשלים להאי ולהאי</p>	<p>ששנינו מהו איש תם כתרנומו שלם שלם מהכל שלם לשני צדדים לעתיקא קדישא ולזעיר אפינ שלם לחסד עליון ולגבורה עליונה ומשלים לזה ולזה.</p>

¹ פירוש שעדיין לא האיר היום כ"כ ועדין יש קצת חושך דהיינו שאין להם אלא מזון כל שהוא (מ"מ).
² לאה ורחל שרשם הוא מבינה ומלכות, ויעקב הוא ז"א, ומוכרח הוא שיתייחד בשניהם, והוא יחוד הג"ר בהז"ת, ומתייחד ע"ז א"ס באצילות והאצילות בב"ע, והיה ה' למלך על כל הארץ (דע"ה ח"ב פב ע"א).
³ פי' שהת"ת מכריע בין חו"ג (מ"מ).
⁴ פי' מפני שהחיצונית ז"א אף בגדולתו נק' ז"א שמחסד נעשה חכמה ובמחשב' אתבריר כולהו משא"כ הפנימיות שהוא המוחין הנמשכין מע"ק שאף המוחין דא"ו באים מהארת המזלות נמצא הכל הוא מע"ק וחיצונית הוא מבחינת הז"א זה פשוט (זהר הרקיע). פירוש כי כתב הרב שיסוד דאימא כלה ומסתיים בת"ת דזעיר ויוצאים ה' חסדים או ה' גבורות ומתחלקים בה' קצוות דזעיר וז"ש כאן כי הת"ת שהוא יעקב מכריע בין בינה ובין זעיר כי ע"י הת"ת הם מתחלקים (מ"מ).

<p>אמר רבי שמעון חמינא דהא חכמתא כלל כלא וחסד עלאה נפקא מחכמה גבורה דהוא דינא תקיפא נפקא מבינה יעקב אשלים לתרין סטרין ואבהן כלל כלא ויעקב כלל אבהתא</p>	<p>אמר רבי שמעון ראיתי שהרי החכמה הכלל של הכל וחסד עליון יוצא מחכמה גבורה שהיא דין הקשה יוצאת מבינה יעקב משלים לשני הצדדים והאבות כלל הכל ויעקב כלל של האבות.</p>
<p>תאנא בטש חכמה בשבילוי וכניף ברוחא (ס"א למיא²) לימא ואתכנפו מיא לאתר חד ואתפתחו חמשין תרעין דבינה מאלין שבילין נפקי עשרה כתרין³ בקרניטי זהירין ואשתארו עשרין ותריין⁴ שבילין בטש הוא רוחא באינון שבילין ואתפתחו חמשין תרעין דבינה⁵ ואתגליפו עשרין ותריין בחמשין תרעין⁶ דיובלא ואתעטרו בשבעין ותריין אתוון⁷ דשמא קדישא אלין אתפתחו לסטרוי</p>	<p>שנינו הכה החכמה בשביל שלו וכנס ברוח (מים) והתכנסו המים למקום אחד ונפתחו חמשים שערי בינה מהשבילים הללו יוצאים עשרה כתרים בוקרנים זוהרות ונשארו עשרים ושנים שבילים הכתה אותה רוח באותם שבילים ונפתחו חמשים שערי בינה ונחקקו עשרים ושנים בחמשים שערי היובל ונתעטרו בשבעים ושנים אותיות של השם הקדוש אלו נפתחו לצדדיו.</p>
<p>ואתעטרו עשרין ותריין כתרין דרחמי⁸ דכלילין בעתיק יומין⁹ דנהיר לון כל חד בסטרוי אתעטרו חמשין גליפין במ"ב אתוון¹⁰ קדישין דשמא קדישא דבהון אתברי שמיא וארעא ואתגלפו בגלופיהון תמניא תרעין דאינון תמניא אתוון דרחמי דכתיב (שמות לד ו) יהוה יהוה¹¹ אל רחום וחנון דנפקא מעתיקא קדישא לזעירא¹² ומתחברן באלין</p>	<p>והתעטרו עשרים ושנים כתרי הרחמים שכלולים בעתיק הימים (כתר) שמאיר להם כל אחד בצדו התעטרו חמשים חקיקות במ"ב אותיות קדושות של השם הקדוש שבהן נבראו שמים וארץ ונחקקו בחקיקותיהם שמונה שערים שהן שמונה אותיות הרחמים שכתוב ה' ה' אל רחום וחנון שיוצא מהעתיק הקדוש לזעירא ומתחברים</p>

¹ פי' שמכריע בין ח"ג דזעיר. א"נ שמקבל הארות אבא שנק' חסדים. והארות אימא שנק' גבורות. ומ"ש "ואשלים להאי ולהאי" פירוש שנתמזגו זה בזה חסד עילאה כלול מגבורה עילאה וגבורה כלולה בחסד עילאה (מ"מ).

² פירוש כתב הרב שטיפת ז'ו"ן כשהיתה באבא היא ה' חסדים דאבא והיא נ' מיני מים וכשנתנה לאימא יש באימא נ' גשרים כנגדם וז"ש וכניף ברוחא דהיינו בכח שם מה שבאבא ומה' נק' רוח קבץ הג' מיני מים שהם ה' חסדים דאבא. ומ"ש "ואתכנפו לאתר חד". פירוש כשנתנה באימא. ומ"ש "ואתפתחו נ' תרעין דבינה" הם נ' שערים שבאימא לקבל אותה הטיפה (מ"מ).

³ הם י"ס פנימיות דמ"ה (רח"ו במ"מ) ור"ל שבאים מאבא לזעיר (מ"מ).

⁴ פירוש כשתסיר עשרה מן ל"ב נשארים כ"ב (מ"מ).

⁵ אותיות מנצפ"ך (רח"ו במ"מ). ולפ"ז א"ש מה שכפל הזהר שחמשין תרעין דבינה הראשונים הם נ' גשרים. ואלו הם ה' אותיות מנצ"פך (מ"מ).

⁶ פירוש כ"ב הנז' עם נ' תרעין הם ע"ב וז"ש "ואתעטרו בע"ב אתוון" (מ"מ).

⁷ מאבא אליה (רח"ו במ"מ). עי' שער מאמרי רשב"י כב ע"ג: שם בן ע"ב לחסד ושם בן מ"ב לגבו' ושם בן כ"ב לת"ת.

⁸ פירוש י"ג דאריך וט' דזעיר הם כ"ב (מ"מ).

⁹ פירוש שגם הט' דזעיר הם מאריך שנק' עתיק יומין (מ"מ).

¹⁰ מבינה לגבורה (רח"ו במ"מ), ור"ל חמשים כשתסיר מהם ח' הם מ"ב ונודע כי מ"ב הוא גבורה וח' היתירים הם ח' אתוון דרחמי שהם נגד ב' הוי"ת של ה' ה' אל רחום וכו' (מ"מ). עי' קפז ע"א.

¹¹ עי' אד"ר קלח ע"א: והיינו רזא דתנינן, יי' פסיק טעמא בגווייהו בכלהו אתר דשמא אדכר תרי זמני פסיק טעמא בגווייהו כגון אברהם אברהם, יעקב יעקב, שמואל שמואל, כלהו פסיק טעמא בגווייהו חוץ ממשה משה דלא פסיק טעמא בגווייהו, מ"ט אברהם אברהם, בתראה שלים קדמאה לא שלים, ע"כ. שני השמות הללו הם כנגד ע"ק וז"א, הוי"ה א' על ז"א, וא' על ע"ק, ויש פסיק טעמא בגווייהו, לרמוז על סוד הפרסה המפסקת בין ע"ק לז"א באמצע פרצוף ע"ק. והעניין, שאלו י"ג התיקונים שהזכיר משה רבע"ה עניינם ההורדה של האור מע"ק לז"א ולכן הזכיר תחלה אלו ב' השמות, שכן המה עיקר העניין ושרשו (ב"ע קצ ע"ב).

¹² הנה כבר ידעת שיש י"ג ת"ד בא"א וט' תקונים בז"א הרי הם כ"ב ודע כי י"ג ת"ד דא"א הם סוד ג' היות ב' בב' צדדי הפנים ואחד מאחוריו שהם י"ב אותיות ואחד הכולל הרי י"ג ובז"א אחוריו דין ובב' פנים ב'

<p>כתרין קדישין¹ חכמה ובינה עלאין דסלקין נפקא חסד עלאה² מהאי סטרא ודינא דגבורה מהאי סטרא אתא זכותיה דיעקב ואשלים אתרווייהו ואחיד לון דהא הוא שלימותא עלאה</p>	<p>בכתרים הקדושים הללו חכמה ובינה העליונים שעולים יוצא חסד עליון מצד זה ודין הגבורה מצד זה באה זכות של יעקב ומשלימה את שניהם ואוחזת אותם שהרי היא השלמות העליונה.</p>
<p>תאנא אמר רבי שמעון בגין כך ישראל אתקרי דתאנא יעקב תתאה ישראל עלאה יעקב לאו שלימותא³ ישראל שלימותא דכלא וכן תאנא (ש"ב כג א) נאם דוד בן ישי דוד לאו שלימותא דהא בתראה הוא ישי יסוד עלאה⁴ הוא ושלימותא והיינו דתנינן לא גלו ישראל מארצם עד שכפרו בקודשא בריך הוא ובמלכותא דבית דוד דכתיב (ש"ב כ א) אין לנו חלק בדוד ולא נחלה בבן ישי איש לאהליו ישראל מאי איש לאהליו אתר דעכו"ם שריא בגווייהו היינו לאלהיו</p>	<p>שנינו אמר רבי שמעון לכן נקרא ישראל ששנינו יעקב התחתון ישראל העליון יעקב אינו שלמות ישראל שלמות הכל וכן שנינו נאם דוד בן ישי דוד אינו שלמות שהרי אחרון הוא ישי יסוד עליון הוא ושלמות והיינו מה ששנינו לא גלו ישראל מארצם עד שכפרו בקדוש ברוך הוא ובמלכות בית דוד שכתוב (שמואלב כ) אין לנו חלק בדוד ולא נחלה בבן ישי איש לאהליו ישראל מה זה איש לאהליו מקום שעובדי כוכבים ומזלות שורה בתוכם היינו לאלהיו.</p>
<p>אמר רבי יהודה כד שריא חכמתא לגלפא גליפין בכלהו כתרין מאן כתרא שארי מההוא דאתקרי בינה בבינה אתכליל כלא ובגין כך אתפתחו בה חמשין תרעין ואשתכח דכלא בחכמה אתגלפו הדא הוא דכתיב (תהלים קד כד) כלם בחכמה עשית</p>	<p>אמר רבי יהודה כשמתחילה חכמה לחקק חקיקות בכל הכתרים מאיזה כתר מתחילה מאותה שנקראת בינה בבינה הכל נכלל ולכן נפתחו בה חמשים שערים ונמצא שהכל נחקקו בחכמה זהו שכתוב כולם בחכמה עשית.</p>
<p>תאנא כתיב (ישעיה מ יב) מי מדד בשעלו מים וגו' בשעלו מים מאן מים דא הוא בינה רבי אלעזר מתני הכי דא חסד⁵ אמר ליה רבי שמעון כלא בחד מתקלא סלקא (ס"א מתתקן) ושמים בזרת תכין⁶ מאן שמים תפארת דכתיב תפארת ישראל וכל בשליש עפר הארץ דא הוא גבורה⁷ ושקל בפלם</p>	<p>שנינו כתוב מי מדד בשעלו מים וגו' בשעלו מים מה המים זהו בינה רבי אלעזר שונה כך זה חסד אמר לו רבי שמעון הכל עולה (נתקן) במשקל אחד ושמים בזרת תכן מי השמים תפארת שכתוב תפארת ישראל וכל בשלש עפר הארץ זוהי גבורה ושקל בפלס הרים אלה הם שאר הכתרים שנקראים הרי</p>

שמות הויה והכולל הרי ט' וז"ש שאחר שיצאו מב' לגבורה נשאר שמונה לז"א והבן זה מאוד (זהר הרקיע). פירוש אל רחום הם הארות הדיקנא דאריך היורדת לזעיר. משא"כ במי אל כמוך שהם בחי' אריך שלא ירדו לזעיר. ונודע כי ב' הויות הם ב' פאות דאריך המשפיעים באל רחום שהם הארות הדיקנא שיוורדת לזעיר וז"ש דנפקא מעתיקא לזעיר (מ"מ).

¹ פירוש בדיקנא דאריך הנז' מתחברים או"א עילאין שיונקים משם (מ"מ).

² פירוש חסד דזעיר וכן גבורה דזעיר. ויעקב שהוא ת"ת מכריע (מ"מ).

³ פירוש יעקב בסוד הקטנות, וישראל בסוד הגדלות (מ"מ).

⁴ פירוש בינה ששם יש עולמות ומ"ש אין לנו חלק בדוד ר"ל מלכות. ובן ישי הוא זעיר נמצא שהם זון (מ"מ).

⁵ ז"ל הרב באו"צח הטיפה היתה באבא אור ובבינה נעשית מים. ואימא מדדה אותם, עכ"ל. ולפ"ז מ"ש דא היא בינה קאי על אימא המודדת. ומ"ש ר"א דא חסד קאי על המים שהוא הנמדד, וז"ש ר"ש כולא בחד מתקלא סלקא (מ"מ).

⁶ פירוש שה' חסדים שהם זרת מתפשטים בה' קצוות דזעיר (מ"מ).

⁷ פירוש מלכות שנק' ג"כ גבורה. ושיעור הכתוב וכל בשליש שהיא ספי' שלישיית שהוא הת"ת עפר הארץ שהיא מלכות שדבוקה באחורי הת"ת (מ"מ).

<p>הרים אליו איננו שאר כתרין דאקרון שורי אפרסמונא דכיא¹ וגבעות במאזנים אליו שאר רתיכין תתאין מנייהו²</p>	<p>אפרסמון זך וגבעות במאזנים אלו שאר המרכבות התחתונות מהם.</p>
<p>תא הזי בשעלו מאי שעלו דא רוח חכמתא דהכי תנינן שעלא דקימרי בקיפא שקיען ושמים בזרת תכן מאן זרת אליו איננו (חמשיין) תרעין דאתפתחו ואתפזרו לכל סטרין כמה דאת אמר (מלאכי ב ג) וזריתי פרש על פניכם וגו' וכל בשליש מאן שלישי רחמי³ שלימותא דכלא ושקל בפלס מאי פלס אמר רבי שמעון דכתיב (ויקרא יט לו) מאזני צדק אבני צדק תו אמר רבי שמעון הני מילי בשיעורא</p>	<p>בא וראה בשעלו מה זה בשעלו זו רוח חכמה שכך שנינו שעל הסבך באפריון שקועים ושמים בזרת תכן מי הזרת אלו אותם (חמשים) שערים שנפתחו והתפזרו לכל הצדדים כמו שנאמר וזריתי פרש על פניכם וגו' וכל בשלש מי השליש רחמים שלמות הכל ושקל בפלס מה זה פלס אמר רבי שמעון שכתוב מאזני צדק אבני צדק עוד אמר רבי שמעון הדברים הללו בשעור של</p>
<p>קעו/א</p>	
<p>דיוצר כלא אוקימנא</p>	<p>יוצר הכל בארנו.</p>
<p>אמר רבי אלעזר שמע מינה דיעקב מגו דינא קשיא נפיק⁴ דהא יצחק דינא קשיא אחיד לחולקיה אמר ליה רבי שמעון ודא הוא בלחודוי והא יצחק מגו חסד נפק והכי כלהו דינא מגו רחמי נפקא ורחמי מדינא אברהם ירית אחסנא דחסד נפק יצחק בדינא מגו חסד יעקב נפק ברחמי מגו דינא קשיא וכך הוא לעילא דא מן דא וינקא דא מן דא עד דאשתמודע כלא דהוא חד ומחד תליין כלהו וכלא אשתכח חד בריך שמיא לעלם ולעלמי עלמיין⁵</p>	<p>אמר רבי אלעזר מזה נשמע שיעקב יצא מתוך דין קשה שהרי יצחק דין קשה אחז לחלקו אמר לו רבי שמעון וזה הוא לבדו והרי יצחק יצא מתוך חסד וכך כולם דין יוצא מתוך רחמים ורחמים מדין אברהם ירש ירשת חסד ויצא יצחק בדין מתוך חסד יעקב יצא ברחמים מתוך הדין הקשה וכך הוא למעלה זה מזה ויונק זה מזה עד שנודע שהכל הוא אחד ומאחד תלויים כולם והכל נמצא אחד ברוך שמו לעולם ולעולמי עולמים.</p>
<p>אמר רבי אלעזר אשתמודע דלית שלימותא אלא כד אחיד דא מן דא (ס"א וחד) ודא אחיד בתרווייהו לשכללא כלא כגון יעקב והיינו דכתיב מברית מן הקצה אל הקצה⁶</p>	<p>אמר רבי אלעזר נודע שאין שלמות אלא כשאוחז זה מזה (ואחד) וזה אוחז בשניהם לשכלל את הכל כמו יעקב והיינו שכתוב מברח מן הקצה אל הקצה.</p>
<p>תאנא כולי האי לא אתקרי אלא מסטרא דילין⁷ ומסטרא דילן אשתמודע כלא¹ (ס"א</p>	<p>שנינו כל זה לא נקרא אלא מצד שלנו ומצד שלנו הכל נודע (שהרי בזה</p>

¹ פירוש נ"ה שהם מבינה הנקרא אפרסמונא דכיא (מ"מ).

² פירוש מלכות ובי"ע (מ"מ).

³ ספירה שלישית (מ"מ).

⁴ עי' ח"ג פ ע"ב: אלא אמר ר' יצחק בשעתא דקב"ה ברא עלמא ובעא לגלאה עמיקתא מגו מסתרתא ונהורא מגו חשוכא הוו כלילן דא בדא ובגין כך מגו חשוכא נפק נהורא ומגו מסתרתא נפק ואתגליא עמיקא ודא נפקא מן דא דמגו טב נפיק ביש ומגו רחמי נפיק דינא וכלא אתכליל דא בדא יצר טוב ויצר רע ימינא ושמאלא ישראל ושאר עמין חוור ואוכם וכלא חד בחד תלייא.

⁵ עי' ??? שלעלם ולעלמי עלמיא הם בי"ע וזה ברח"ו@@@

⁶ יעקב הוא עקר האבות כי מטתו שלימה ובו שלמות הייחוד, כי הוא המתיים את הכל הברית התיכון מברית מן הקצה אל הקצה מדתו מדת האמת שבה קיום הכל, ויעקב מקיים הכל מעלה ומטה, לזה הכתיב בו ויי' נצב עליו מה שלא הכתיב באבותיו והוא עקר המרכבה ושלמותה (עבה"ק ח"ד פי"ז).

⁷ עי' אד"ר קלד ע"ב: ההוא זמנא זמן יהא דיקרא דדיקנא, והוא בלחודוי ישתכח, לא אתקרי לא יום ולא לילה דלית יום אקרי אלא מסטרא דילן, ולית לילה אקרי אלא מסטרא דילן, ע"כ. הנהגת בינה שבמוחין

<p>דהא בהאי לעילא) הוא לעילא כלא בחד מתקלא סלקא לא שני ולא ישתני כמה דכתיב (מלאכי ג ו) אני יהו"ה לא שנית² אמר רבי יהודה כלהון בוצינין נהירין מחד ומחד תליין ובוצינין אינהו חד כלא דהא לא בעו לאתפרשא ומאן דפריש לון כאלו אתפרש מן חיי עלמא</p>	<p>למעלה) ולמעלה הכל עולה במשקל אחד לא שונה ולא ישתנה כמו שכתוב אני ה' לא שניתי אמר רבי יהודה כל הנרות מאירות מאחד ותלויות מאחד והנרות הן הכל אחד שהרי לא רצו להפרד ומי שמפרידם כאלו נפרד מחיי העולם.</p>
<p>אמר רבי יצחק כתיב (ישעיה ג ד) ונתתי נערים שריהם ותעלולים ימשלו בם היינו דכתיב (שמות כה יח) ועשית שנים כרובים זהב כתיב (שמואל א' ד ד) יושב הכרובים וכתיב (שם ב' כב יא) וירכב על כרוב ויעף יושב הכרובים כד שריא לאתיישבא בשלימותא כתיב יושב הכרובים (ס"א כד אשתכח בשלימותא) וכד לא שריא ולא אתיישבא מלכא בכרסיא כתיב וירכב על כרוב חד דלא אתיישבא מלכא בכרסיא יושב הכרובים תרי³</p>	<p>אמר רבי יצחק כתוב "ונתתי נערים שריהם ותעלולים ימשלו בם" היינו שכתוב "ועשית שנים כרבים זהב" כתוב ישב הכרבים וכתוב וירכב על כרוב ויעף ישב הכרבים כששורה להתישב בשלמות כתוב ישב הכרבים (כשנמצא בשלמות) וכשלא שורה ולא מתישב המלך בכסא כתוב וירכב על כרוב אחד שלא מתישב המלך בכסא ישב הכרבים שנים.</p>
<p>אמר רבי יוסי ווי לעלמא כד חד כרוב אהדר אנפיה מחבריה דהא כתיב ופניהם איש אל אחיו כד הוי שלמא בעלמא אמר רבי יצחק הא תנינן (ויקרא יח ז) ערות אביך וערות אמך לא תגלה ווי למאן דגלי ערייתהון כגוונא דא כתיב ביעקב מבריה מן הקצה אל הקצה זכאה חולקהון דישראל דקודשא בריך הוא משתבח בתשבתיהו כגוונא דלעילא דכתיב (ישעיה מט ג) ישראל אשר בך אתפאר</p>	<p>אמר רבי יוסי אוי לעולם כשכרוב אחד מחזיר פניו מחברו שהרי כתוב ופניהם איש אל אחיו כשהיה שלום בעולם אמר רבי יצחק הרי שנינו ערות אביך וערות אמך לא תגלה אוי למי שמגלה ערותם כמו זה כתוב ביעקב מברח מן הקצה אל הקצה אשרי חלקם של ישראל שהקדוש ברוך הוא משתבח בתשבתתם כדוגמא שלמעלה שכתוב ישראל אשר בך אתפאר.</p>
<p>תאנא אמר רבי יצחק ביומי קדמאי הוה בר נש אמר לחבריה אימא לי מלה חדא</p>	<p>שנינו אמר רבי יצחק בימים הראשונים היה אדם אומר לחברו אמר</p>

אינה לפי הנהגת התחתונים, לכן אין שייך שם לא בחינת יום ולא בחינת לילה, שכן הללו מצד ר"ק ד"א בהם מתנהג העולם הזה. משא"כ לעתיד לבא, אז "זמין לאוקיר דיקנא", שזמן זה אינו לפי הנהגת בני האדם והוא בלחודי ישתכח (ב"ע קמ ע"א). הדינין נעלמים בא"א מאד וגילוי הדין נעשה רק בז"א, וא"כ הרי כשגורם מעשה התחתונים להתגלות הדין, הרי נראה כעין שינוי מא"א לז"א, הגם שבאמת הם אחד (דע"ה ח"ב קלח ע"ב).

¹ וכו"ה באד"ר קמא ע"ב (לש"ו).

² עי' תיקו"ז קיז ע"ב: כמה דאוקמוהו מארי מתניתין לא כשאני נכתב אני נקרא בעולם הבא דאיהו אתריה נכתב ביה"ה ונקרא ביה"ה בעולם הזה נכתב ביה"ה ונקרא באדנ"י דא שנוי מקום לבר מאתריה דאיהו עלמא דאתי עלמא דאתי לית ביה שנויא הה"ד (מלאכי ג ו) אני ה' לא שניתי נכתב בשם יה"ה ונקרא בשם יה"ה אתקרי יה"ה רחמי לבר מאתריה אשתני ואתקרי אדנ"י ואתקרי דין ודא רזא עומד מכסא רחמים ויושב על כסא דין.

³ בבית ראשון - ר"ל, בינה, שחרב מינה, דאסתלק ת"ת כרוב א' לבינה, ונשאר כרוב השני בגלות מלכות. וכן נו"ה שהן שני כרובים, שבהן הקב"ה, ת"ת, שט בח"י עולמות צדיק, שט בים מלכות, אסתלק בגלות נצח עם ת"ת, דאיהו בנצח ואיהו בהוד, ונשאר כרוב השני הוד עם מלכות, שעליו נאמר (איכה א יג) כל היום דו"ה, בדרגא דיליה ביום החמישי כידוע, ולכן נקרא היכל העניים (בהגר"א על תיקו"ז כז ע"ג). ועי' בהגר"א על תז"ח לד ע"ג: ויסוד נקרא כרוב כמ"ש רוכב על כרוב ושט בח"י עולמות ח"י עלמין וכן נו"ה נקראו כרובים.

<p>דאורייתא וטול מנה כסף השתא אמר בר נש לחבריה טול מנה כסף ואשתדל באורייתא ולית מאן דישגח ולית מאן דירכין אודניה בר אינון זעירין (נ"א זריעין) קדישי עליונין דקודשא בריך הוא משתבח בהו דכתיב (שם ס כא) ועמך כלם צדיקים לעולם ירשו ארץ נצר מטעי מעשה ידי להתפאר</p>	<p>לי דבר אחד מהתורה וטל מנה כסף עכשיו אומר אדם לחברו טל מנה כסף ועסק בתורה ואין מי שישגיח ואין מי שירכין אזנו פרט לאותם מעטים (זרעים) קדושים עליונים שהקדוש ברוך הוא משתבח בהם שכתוב (שם ס) ועמך כולם צדיקים לעולם ירשו ארץ נצר מטעי מעשה ידי להתפאר.</p>
<p>ווי העמודים¹ וחשקיהם כסף רבי יצחק אמר ווי העמודים הא אמינא כל אינון דמתאחדן מקטרי קיימין עלאין אקרון ווי העמודים וכל אינון דלתתא תליין מאינון וויים מאן וויים שיתא בגו שיתא ומתאחדן ומתשקיין מחוטא דשדרה דקאים עליהו ובספרא דצניעותא תאנא וויים לעילא וויים לתתא וכלהו במתקלא חד סלקין</p>	<p>ווי העמדים וחשקיהם כסף רבי יצחק אמר ווי העמדים הרי אמרנו כל אותם שנאחזים מקשרים קיימים עליונים נקראים ווי העמדים וכל אותם שלמטה תלויים מאותם וויים מה זה וויים שש בתוך שש ונאחזים ומושקים מחוט השדרה שעומד עליהם ובספר הצניעות למדנו וויים למעלה וויים למטה וכולם עולים במשקל אחד.</p>
<p>מאן צניעותא דספרא אמר רבי שמעון² חמשה פרקין אנון דכלילין בהיכל רב ומליין כל ארעא אמר רבי יהודה אי כלילין הני מכלהו עדיפי אמר רבי שמעון הכי הוא למאן דעאל ונפק ולמאן דלא עאל ונפק לאו הכי מתלא לבר נש דהוה דיוריה ביני טורין ולא ידע בדיורי מתא זרע חטין ואכיל חטי בגופייהו יומא חד עאל למתא אקריבו ליה נהמא טבא אמר ההוא בר נש דנא למה אמרו נהמא הוא למיכל אכל וטעם לחדא לחביה אמר וממה אתעביד דא אמרו מחטין לבתר אקריבו ליה גריצין דלישין במשחא טעם מנייהו אמר ואלין ממה אתעבידו אמרו</p>	

¹ הנה נודע כי העמודים הם נ"ה דז"א והוויין המתפשטים בתוכם הם מאמ' כי הנה שם מ"ב הוא באמ' והם ז' שמות ובכל שם ו' אותיות ואלו הם הוויין המתפשטים מאמא לחיות ז"א הנוגע אל נ"ה הם ווי העמודים. ונמצא בכ"י תקונים החסר בפסוק (דניאל יב ג) והמשכילים יזיהרו וגו' כי תרי טעמים הם ב' ירכים דיעקב סמך עלייהו וזהו (בראשית כז כה) ויבא לו יין וישת וגו' והכוונה כי משכילים הם נצח הוד והם ב' ירכין דזעיר אנפין ששם מקומו של יעקב כנודע וכיון שראה יעקב שהוא במקום הזה שהוא עקב שהוא ב' אלקים ו' אותיות הרי יעקב ויש בכאן מקום אחיזה לחיצונים מה עשה יעקב המשיך ה"ג משרשם מיסוד אמא עלאה יין המשמח ובה הבריח החיצונים משם ונטל הברכה והבכורה ששם מקום הברכיים. זהו בכרה ברכה וזה סוד (בראשית כז כה) ויבא לו יין וישת כי יצחק הוא סוד ה"ג שמשם יצאו למטה בנ"ה וחשש יעקב שלא יתאחזו החיצונים שם באלו הגבו' לכן המשיך מלמעלה משרשם שביסוד אמא אל ווי העמודים שאמרנו. וזה שאמר ב' טעמים על מלת לו והנה אחר שיצא יעקב לחוץ לארץ והלכו רגליו שם במלכות היתה אחיזה אל הנוקבא דסטרא אחרא דהיינו ארץ החיצונה בירכין דיעקב וכו' כי נדב ואביהו היו מבחינת נצח הוד שהם ב' פלגי גופא לכן שניהם היו אחר כך אחד משום שהם ב' פלגי גופא. ולפי שהיה לנוקבא הנזכר כבר אחיזה שם לכן הקריבו אש זרה כי אשה ריח ניחוח הוא אש שבקדושה אש ה' לא כן כאשר אין מיתוק בגבורה שאז יש אחיזה בנ"ה לאש זרה וזהו (ויקרא י א) אשר לא צוה אותם שיש ב' טעמים במלת ל"א כלומר שלא היה שם ב' טעמים שהם התפשטות שורש ה"ג דאמא שהם מבסמים ה"ג שבנ"ה ומברח החיצונים יין המשמח והיה שם יין המשכר ואחר כך בא שמואל שהיה מבחי' זו עצמה של נדב ואביהו ותיקן להמשיך השורש הנזכר וזה שאמר שמואל (שמואל א' טו כט) וגם נצח ישראל לא ישקר שהוא תיקון הנצח שלא יהיה שם אחיזה לחיצונים (זהר הרקיע).

² ספר הגליונות בסופו לב ע"ב ליקוט

מחטיין לבתר אקריבו ליה טריקי מלכין דלישין בדובשא ומשחא אמר ואלין ממה אתעבידו אמרו מחטיין אמר ודאי אנא מארי דכל אלין דאנא אכיל עקרא דכל אלין דאיהו חטה ובגין	
קעו/ב	
זהר	
ההוא דעתא מעדוני עלמא לא ידע ואתאבידו מניה כך מאן דנקיט כללא ולא ידע בכלהו עדונין דמהניין דנפקין מההוא כללא	
ספרא דצניעותא	
פרקא קדמאה תאנא ספרא דצניעותא ¹ ספרא דשקיל במתקלא ²	תניא, ספר הצניעות, ספר שנלקח במשקולות
(תנא) דעד לא הוה מתקלא לא הוה משגיחין אפין באפין ³ ומלכין קדמאין מיתו ⁴ וזיוניהון לא אשתכחו ⁵ וארעא אתבטלת ⁶ עד	תניא, עד שלא היה משקולת לא היו מסתכלים פנים בפנים, ומלכים הראשונים מתו ותגיהם (מוחין) לא

¹ משום דכתיב כבוד אלהים הסתר דבר וכתיב ואת צנועים חכמה (שער מאמרי רשב"י - כתיבת ידי הרב – וכן הוא לכל הספד"צ).

² מתקלא קרי דכר ונוקבא וכדאמרינן בפ' פקודי בדף רנ"ה ע"א וז"ל דאינון דאתנסיבו דשקלי במתקלא דכורין ונוקבין דא עם דא ואלין אקרון מאזנים וכו' כי הוצרך המאציל העליון להתתקן בדכר ונוקבא כדי שישתלשל כדרך זה כל האצילות ויתבסמו הדינין ברחמים. דהיינו דכר רחמים נוקבא דין כנודע. ולפיכך כל המלכים שמלכו באדום אתר דכל דינין מתקיימים תמן נתבטלו עד שבא המלך האחרון עם אשתו דכר ונוקבא דין ורחמים ונתבסמו יחד. וכדבעינן למימר קמן בס"ד דעד לא הוה מתקלא (שער מאמרי רשב"י), רלה ע"א (הערת הזהר).

³ דע דבזווג העליון דהיינו אבא ואימא קודם דאתתקן עתיקא קדישא הוה מהדר אנפוי אבא מאימא כי היכי דאהדר אנפין ז"א מן נוקביה זמ"ש בפ' בראשית בדף ב וז"ל אמר לה צדי צדי צדי וצדיק אנת אבל אנת צריך למהוי טמירא כו' ובגין כך אנפוי דיוד מהדר לאחורא כגוונא דא כו' ע"כ והיינו שהצד' היא נ' והיוד רוכב עליה ינעשית צדי ויוד זו הפוכה וחוזרת פניה מן הנ' דלא הוה משגיחין אפין באפין ויוד היינו אבא והנ' היינו אימא חמשים שערי בינה והיינו דקאמר הכא אנת צריך למהוי טמירא לית אנת צריך לאתגלייא כי אינה מעולם הנגלה כי אם מהעולם הנעלם עלמא דאתכסייא. ואדם הראשון היינו אדס קדמאה חכמה והיינו דקאמר דעד לא הוה מתקלא לא הוה משגיחין אפין באפין דכי היכי דז"א נוקביה נפקא מאחוריו ולא משגיחין אפין באפין אע"ג דנפקא מתדבקא בסטרוי כחדא הכי נמי לעילא מקמי דאתתקן עתיקא קדישא כעין דכר ונוקב' ולא הוה מתקלא. לא הוה אבא ואימא משגיחין אפין באפין כי אבא רחמים גמורים ואימא דינין גמורים ונמצא זה הופך פניו לכאן וזה הופך פניו לכאן ומכל מקום עיקר השגחת אפין באפין היינו עתיקא בז"א כדבעי' למימר קמן (שער מאמרי רשב"י).

⁴ ואפשר עוד לומר דמלכין היינו הז' מלכים וזיונין הם הנצוצו' אי נמי זיוניהון היינו העטרות ועדי שיש לכל אחד משבעה ספירות שם בן ע"ב לחסד ושם בן מ"ב לגבו' ושם בן כ"ב לת"ת וכאלה רבות ואלו לא אשתכחו כלל מרוב הדינים שהיו אז כנ"ל (שער מאמרי רשב"י).

⁵ והנה מלכים אלו עד לא הוה מתקלא ולא הוה מתתקן ע"ק כעין דכר ונוקבא לא היה להם אחיזה למעלה ומתו. וסיבת מיתתם היה כי לא היה להם שרש בעתיקא וגם החכמה שיצאה מעתיקא לא היה להם שרש ואחיזה בה כי כולה רחמים פשוטים והם דינים ולא הוה משגיחין אפין באפין לא אבא באימא שממנה יצאו הדינין ולא א"א בהם שהם ז"א כי השגחת אפין הוא להאיר בהם ולהשפיע בהם וכאשר לא היה שרשם נמצא בו לא השגיח בהם אפין באפין זמ"ש וזיוניהון לא אשתכחו כי זיוניהם ועדייהם והוא שרשיהם וגזעיהם העליונים לא נמצאו עדין בע"ק (שער מאמרי רשב"י).

⁶ היא מלכות שהיתה תוהו כי אם אין נחלים אין ים דהא ליה לה מדילה כלום ולפיכך אמר אתבטלת כי לא היה לה מציאות להכלל מהם וכמאן דליתא דמיא גם כי הנה פעולתה היא לקבל מהזכר רחמים והיא דין ולבסם זה בזה ולהוציא פריה וחילותיה העליו' ותחתונים כי לשבת יצרה וכאשר גברו הדינין ישבה בטיל' לא יכלה לפעול פעולת' (שער מאמרי רשב"י).

<p>דרישא דכסופא דכל כסופין! לבושי דיקר² אתקין ואחסין האי מתקלא תלי באתר דלא הוה אתקלו ביה אינון דלא אשתכחו מתקלא קאים בנופיה לא אתאחד ולא אתחזי ביה סליקו וביה סלקין דלא הוו והוו ויהויין סתרא נו סתרא אתתקן ואזדמן (א)³ בחד גולגלתא (ב)⁴ מלייא מלא דבדולחא (ג)⁵ קרומא דאוירא אזדכך וסתים (ד) אינון עמר נקי תליין בשקולא (ה)⁶ רעוא דרעוין אתגליא בצלותא דתתאי (ו) אשגחא פקיא דלא נאים ונפיר תדירא אשגחוא דתתא באשגחוא דנהירו דעלאה (דביה) (ז) תרין נוקבין דפרדשקא דאתער רוחא לכלא</p>	<p>נמצאו, והארץ נתבטלה, עד שהראש של הנרצה מכל הנרצים, הבגדי כבוד נתקנו, והורשו. המשקולת הזה תלוי במקום שאינו, ונשקלו בו אלה שלא נמצאו, משקולת נמצא בגופו, ולא מתאחד ולא נראה, בו עלו ובו עולים אלה שלא היו והוו ויהיו, נסתר בתוך הנסתר נתקן, והוכן. (א) בגולגולת א' מלא טל של בדולחא, (ב) קרום של האויר נזדכך ונסתם (ג) צמר נקי תלוי במשקולת (ד) רצון של הרצונות נתגלה בתפילת תחתונים (ה) השגחה פתוחה שלא יושן ושומר תמידי, השגחת התחתון תלוי בהשגחה עליונה בהארה שבו (ו ז) שני נקבים של הקיר המפסיק (בתוך החוטם) ומתעורר רוח לכולם.</p>
<p>בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ שיתא בראשית (ברא שית) עליהו כולהו לתתא ותליין משבעה דגולגלתא עד יקירו דיקירותא והארץ תניינא לאו בחושבן והא אתמר ומההיא דאתלטייא נפקא דכתיב מן האדמה אשר אררה יהוה היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום ורוח אלהים מרחפת על פני המים תליסר תליין בתליסר יקירו דיקירותא</p>	<p>בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ. שש, בראשית, ברא שש (שתא) עליהם כולם מתחת ותלויים משבע של הגולגלת, עד שכבוד של המכובדים, והארץ השני לא בחשבון. והא כתוב ומאותו של קללה יצא שכתוב (בראשית ה כט) מן האדמה אשר אררה ה'. היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום ורוח אלקים מרחפת על פני המים, שלש עשר תלויים בשלש עשר של מכובד של המכובדים.</p>
<p>שיתא אלפי שנין תליין בשיתא קדמאי שביעאה עליהו דאתתקף בלחודוי ואתהריב כלא בתריסר שעתו דכתיב היתה תהו ובהו וגו' תליסר יקים לון ברחמי ומתחדשן בקדמיתא וקמו (ס"י קמו) כל אינון שיתא בגין דכתיב ברא ולבתר כתיב היתה דהא הות ודאי ולבסוף תהו ובהו וחשך (ישעיה ב יא) ונשגב יהוה לבדו ביום ההוא</p>	<p>שש אלף שנים תלויים בשש הראשונים, שביעי התחזק עליהם לבד ונחרב כולם בשתים עשרה שעות שכתוב (בראשית א ב) היתה תהו וגו'. שלש עשר יקום לן ברחמים ומתחדשים כבתחילה ונתקיימו כל אלה השש, משום שכתוב ברא, ואחר כתוב היתה שהרי ודאי היה ובסוף תהו ובהו וחושך ונשגב ה' לבדו ביום ההוא (ישעיה ב יא).</p>

¹ הוא רישא דלא אתידע ולא אתדבק והוא א"ס דכתבינן לעיל והוא חמדת כל החמודות אשר הכל נכספין להשיגו (שער מאמרי רשב"י).

² הנה לבושים אלו התקינן להתלבש בהם וההעלם הוא סיבת הגילוי כי לא ישיגוהו ולא יהנו מאורו כי אם על ידי לבושים אלו משל לאור השמש אשר לא יוכל איש להביט בו מרוב בהיקותו אם לא יתרחק ממנו וישים מסך מבדיל בינו לבינו ואז יוכל ליהנות מאורו ואם יהיה האור גדול ומבהיק מאד יצטרך כמה וכמה מסכים לשייכל ליהנות מאור ההוא. וזהו ענין לבושין דיקר אתקין וכמ"ש בזוהר שבכמה מקומות אתלבש דא בדא. ומלבושים אלו הם גלגלת' וטלא דבדולחא בתוך הגלגלת וקרומא דאוירא דאזדכך וסתים ושער רישיה כעמר נקי דתליין בשיקולא ורעוא דרעוין שהוא המצח ואשגחא פקיא שהוא העין ותרין נוקבין דפרדשקא שהוא החוטם. הרי (ע"ד) שבע' דגלגלתא והם כנגד שבעה תיבות שבבראשית (שער מאמרי רשב"י).

³ אד"ר קכח ע"ב ואד"ז רפז רפח ע"א (הערת הזהר).

⁴ שם (הערת הזהר).

⁵ שם אד"ר קכט (הערת הזהר).

⁶ אד"ז שם (הערת הזהר).

<p>גלופי דגליפין כחיזו דחויא אריך ומתפשט לכאן ולכאן זנבא ברישא רישא (אחורא) אחיד אכתפין אעבר וזעים נטיר וגניז חד לאלף יומין זעירין אתגלייא (נ"א אתמלייא) קולטרא בקטרוי סנפירא בעדבוי אתבר רישיה במיין דימא רבא דכתיב (תהלים עד יג) שברת ראשי תנינים על המים תרין הוו חד אתחורוי תנינם כתיב חסר ראשי כמה דאת אמר (יחזקאל א כב) ודמות על ראשי החיה רקיע</p>	<p>חקיקה של החקיקות, בצורת נחש ארוך ומתפשטים לב' צדדים, הזנב בראש, והראש חוזר על הכתפיים, עובר לז"א, ולוקח וגונז. פעם לאלף ימים זעירים מתגלה, חלקו (מקומו) של הגולגלתא הוא בקשר של הסנפיר, נשבר ראשו במי הים רבה, שכתוב (תהלים עד יג) שברת ראשי תנינים על המים, שנים היו וחזרו לא', ולכן כתוב תנינים חסר, וראשי בלשון רבים כמש"כ (יחזקאל א כב) ודמות על ראשי החיה רקיע.</p>
<p>ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור היינו דכתיב (תהלים לג ט) כי הוא אמר ויהי הוא בלחודוי לבתר אתחורו חד יהוי יהוי ויי ו' בתראה שכינתא לתתא כמה דה' שכינתא אשתכח ובהד מתקלא אתקלו והחיות רצוא ושוב דכתיב וירא אלהים את האור כי טוב (ישעיה ג י) אמרו צדיק כי טוב האי במתקליה סלקא קדמאה בלחודוי וכלא לחד אתחור אחתא ומודעתא כלילן דא בדא ביו"ד ה"א כתרין רחימין דמתחבקן</p>	<p>ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור, היינו שכתוב (תהלים לג ט) כי הוא אמר ויהי 'הוא' לבד 'ויהי' לבד, אחר כך חזרו לאחד, יהוי' י' אחרון הוא השכינה התחתון, כמו שאות ה' שכינה נמצא ובמשקולת א' נשקלו, והחיות רצוא ושוב (יחזקאל א יד) כשכתוב (בראשית א ד) וירא אלקים את האור כי טוב, אמרו צדיק כי טוב (ישעיה ג י), המשקולת עולה בתחילה לבד וכולם חזרו כא' לו'. אחותי ומודע נכללים זה בזה ב"ה כשני אוהבים שחובקים.</p>
<p>שיתא נפקין מענפא דשרשא דגופא לישן ממלל רברבן לישן דא סתים בין יו"ד וה"א דכתיב (שם מד ה) זה יאמר ליהו"ה אני וזה יקרא בשם יעקב וזה יכתוב ידו ליהו"ה ובשם ישראל יכנה (יכנה) ממש זה יאמר ליהו"ה אני אחתא וכלא אתמר ביה"ו כלא כלילן בלישן סתים לאימא דהא אתפתחת ליה דנפיק מינה</p>	<p>שש יוצאים מענף של השרש של הגוף, לשון מדבר גדולות, ולשון זה סותם בין י"ה, שכתוב (ישעיה מד ה) זה יאמר לה' אני וזה יקרא בשם יעקב וזה יכתוב ידו לה' ובשם ישראל יכנה, יכנה ממש, זה יאמר לה' אני אחות והכל נאמר ביה"ו, וכולם נכללים בלשון, וזה סתום באמא שהיא נפתחת לו שיוצא ממנה.</p>
<p>אבא יתיב ברישא אימא באמצעיתא ומתכסייא מכאן ומכאן ווי למאן דגלי ערייתהון ויאמר אלהים יהי מארת ברקיע השמים שליט דכר בנוקבא (ס"י שלימו דכר ונוקבא) דכתיב (משלי י כה) וצדיק יסוד עולם נהיר יו"ד בתרין ונהיר ומעבר לנוקבא אתייחד יו"ד בלחודוי (ובתר כן) סליק בדרגוי לעילא לעילא אתחשכא נוקבא ואתנהירת אימא ומתפתחא</p>	<p>אבא יושב בראשון, ואמא באמצע ומכוסים מכאן ומכאן אוי למי שמגלה ערוותם. ויאמר אלקים יהי מארת ברקיע השמים זכר שולט בנקבה, שכתוב (משלי י כה) וצדיק יסוד עולם, יו"ד מאיר בשנים ומאיר ומעביר לנקבה, יו"ד מתייחד לבד ואחר כך עולה בדרגתו למעלה למעלה, נחשך הנקבה ומואר אמא ונפתח</p>
<p>קעז/א</p>	
<p>ספרא דצניעותא</p>	
<p>בתרעוי אתא מפתחא דכליל בשית ומכסיא פתחא ואחיד לתתא להאי ולהאי</p>	<p>שעריה, בא המפתח שנכלל בשש ונכסה פתחיה, קשור לתחת לזה ולזה אולי למי שמגלה פתחה</p>

¹ לד ע"ב (הערת הזהר).

ווי למאן דגלי פתחהא	
<p>פרקא תניינא דיקנא¹ מהימנותא (דיקנא) לא אדכר בגין דהיא יקירותא דכלא² מאודנין נפקת³ בסחרנהא דבסיטא סליק ונחית חוטא חוורא⁴ בתליסר מתפרש ביקירא דביקירותא⁵ ההיא כתיב (ירמיה ב' ו) לא עבר בה איש ולא ישב אדם שם אדם לבר⁶ הוא⁷ אדם לא כליל הכא כל שכן איש</p>	<p>זקן של האמונה, זקן שלא נזכר בגלל שהיא כבוד של כולם, היוצא מהאזניים סביב הפרצוף, עולה ויורד חוט לבנה, בשלש עשר מתפרש בכבוד של כבוד, כמש"כ (ירמיה ב' ו) לא עבר בה איש ולא ישב אדם שם, אדם בחוץ הוא אדם שלא נכלל כאן וכל שכן איש.</p>
<p>בתליסר נביעין מבויעין מתפרשין ארבע בלחודי אסתמרו תשעה אשקיון לגופא (נ"א לגנתא)⁸</p>	<p>בשלש עשר מעיינות נובעים נחלקים, ארבע לבד נסמכו וט' משקים לגינה.</p>
<p>(תיקונא קדמאה) מקמי פתחא דאודנין שארי יקירו לאתתקן⁹ (תניינא) נחית בשפירי ברישא דשפון¹⁰ מהאי רישא להאי רישא קאים¹¹ (תליתאה) ארחא דנפיק תחות תרין נוקבין דפרדשקא לאעברא חובה דכתיב (משלי י"ט יא) ותפארתו עבור על פשע (רביעאה) תחות שפון אסחר שערא לרישא אחרא (חמישאה) ארחא אחרא נפיק תחותוי (שתיתאה) חפי תקרובתא דבוסמא לרישא דלעילא (שביעאה) תרין תפוחין אתחון לאנהרא בוצינין (תמינאה) מזלא דכלא תלייא עד לבא ביה תליין עלאין ותתאין (תשיעאה) אינון דתליין לא נפקין דא מן דא (עשיראה) חפיין זעירין על גרונא (חד סר) דיקירו רברבין מתשערין בשיעורא שלים (תריסר) (וכד) שפון אתפנון מכל סטרין זכאה למאן דנשיק מאינון נשיקין (תליסר)</p>	<p>(א) לפני פתח האזניים שורה כבוד לתקן ויורד ביופי (ב) בראש השפתיים מצד זה לצד השני (ג) קיים אורח שיוצא מתחת שני נחירים של החוטם לעבור חטא, שכתוב (משלי י"ט יא) ותפארתו עבור על פשע, (ד) תחת השפתיים סביב שער לראש השני (ה) אורח אחר שיוצא מתחתיו (ו) מחפה חלק החלק של הפנים למעלה (ז) שני תפוחים נראה לנהר ניצוצין (ח) מזל של הכל תלוי עד הלב, שבו נתלוי עליונים ותחתונים (ט) אלה שתלויים לא יוצאים זה מזה (י) מתחפה קטנים על גרון של הכבוד (יא) גדולים מתשערים בשיעור שלם (יב) שפתיים פנים מכל הצדדים, אשר מי שמנושק מנשיקים האלה (יג) באותו מזל של כולם יורדים י"ג שמנים של אפרסמון הטהור כולה. הכל נמצאים וסתום במזל הזה.</p>

¹ אד"ר מן דף קלא עד קלה (הערת הזהר).

² פי' אפי' בז"א לא אדכר בשיר השירים כדאי' באדר' רבא בד' קל"ב ע"ב ובד' קל"ט ע"ב (שער מאמרי רשב"י).

³ פירוש מתחלת מקמי אודנין (שער מאמרי רשב"י).

⁴ פירוש זהו חד חוטא דשערי סחרני דיקנא אי נמי חוט בשר סביב חוץ לזקן בלי שיער וזה צריך עיון (שער מאמרי רשב"י).

⁵ פירוש יש בדיקנא דאריך אפיין י"ג תיקונין (שער מאמרי רשב"י).

⁶ ויקרא מח ע"א (הערת הזהר).

⁷ פירוש אדם הוא בז"א ולא באריך אפיין ואף בז"א אינו נקרא אדם אלא מהחוטם ואילך דקל"ו ב' (שער מאמרי רשב"י).

⁸ פירוש כי י"ג תיקוני דיקנא אינם מתפשטים כולם כי אם תשעה מהם לז"א ומשם הם מתפשטין בגוף כדאמר באדרא זוטא בדף רצ"ה ע"א (שער מאמרי רשב"י).

⁹ עתה מפרש דיקנא דא"א תיקונו אחד לאחד ואלו הם מספרם אחד מקמי פתחא דאודנין (שער מאמרי רשב"י).

¹⁰ תיקון ג' (שער מאמרי רשב"י).

¹¹ ופירוש נקבי דפרדשקא הם נקבי החוטם (שער מאמרי רשב"י).

<p>בההיא מזלא דכלא נגדין תליסר משיחין דאפרסמונא דכיא¹ כלא בהאי מזלא² שכיח וסתים</p>	
<p>בזמנא דמטא תשרי ירחא שביעאה משתכחי (ירחי) אלין תריסר (ס"א תליסר) בעלמא עלאה ומתפתחי תריסר (ס"א תליסר) תרעי דרחמי בההוא זמנא (ישעיה נה ו) דרשו יהו"ה בהמצאו. כתיב (בראשית א יא) ויאמר אלקים תדשא הארץ דשא עשב מזריע זרע וגו', היינו דכתיב (ויקרא טז לא) ועניתם את נפשותיכם בתשעה לחדש בערב, באותו זמן שכתוב (דברים ג כד) אדני יהו"ה אתה החלות להראות את עבדיך את גדלך, יהו"ה שלם מצדו, וכאן בשקט הוא, שארץ לא שלם, לכן לא כתוב יהי.</p>	
<p>קרינן יו"ד עלאה יו"ד תתאה⁷ וייצר י' עלאה י' תתאה (יהי) י' עלאה י' תתאה ה' בנווייהו כללא דשלימו שלים ולא לכל סטר</p>	<p>ויהי כן, י' העליון וי' התחתון וייצר י' העליון וי' התחתון, יהי י' עליון וי' תחתון, ה' באמצע, כללות של שלמות השלם, ולא לכל צד.</p>
<p>אתעקר מהאי אתר⁸ שמא דא ואשתיל באחרא כתיב ויטע יהו"ה אלהים ה' בין יו"ד</p>	<p>נעקר ממקום זה שם זה ונשתל במקום אחר, שכתוב (בראשית ב ח)</p>

¹ בינה (שער מאמרי רשב"י).

² דע שיש שני תקונין ונקראים מזל האחד חוטא דשערי סחרני דיקנא ומגיע עד הטיבור והוא התיקון השמיני והשני שיער שתחת הזקן המגיע עד הטיבור והוא התיקון השלשה עשר והנה התיקון הח' אינו מגיע לטיבור כי אם לפעמים וז"ש באדרא זוטא וכד האי מזלא תליא בשיקולא עד טיבורא כו' אבל עיקרו עד ליבא לבד כדאמר הכא לעיל מיהו באדרא רבא קתני דתרווייהו עד טיבורא וקאמ' נמי עד טיבורא דלבא ולא ידעתי מהו וצ"ע (שער מאמרי רשב"י).

³ פירוש בחדש תשרי שהוא שביעי בעשרה ימים שבין ר"ה ל"ה (שער מאמרי רשב"י).

⁴ פירוש מדלא כתיב תוצא הארץ כדאמר בתר הכי נראה דתדשא בתוכה הבינה ד"ו פרצופין וכן מדקתני ברישא עץ פרי נוקבא ובתר עושה פרי דכר וכן מדלא כתיב יהי עשב מזריע כו' (שער מאמרי רשב"י).

⁵ כי בכל מקום שנזכר שם ה' הוא שלם בבת זוגו שיצא קו"ל ובת זוגו עמו בצידו חוץ לבינה והכא ברחישותא דא לא שלים כי היו הנטיעות עדין דקים בתוך הבינה והיתה ד' על ו' כדפרישית ולפיכך לא נזכר יהי שזה מורה על חכמה ובינה י"ה שהולידו י' אחרת שהוא ז"א שהוא חכמה שניה שממנה מתפרשין ל"ב נתיבות והיא קול ובת זוגו נוקבא דז"א (שער מאמרי רשב"י).

⁶ וזה יורה כי לא היה מתהווה עשב זה על ידי זוגו כי עדין לא היה זוגו כי היתה הארץ למעלה בבינה שאסור בתשמיש המיטה כיום הכפורים וזמ"ש בהאי זמנא אדני יהו"ה אתה החילות כי ה' תתאה אדני ה' עלאה יהו"ה בניקוד אלהים כי מתחילה היתה ה' תתאה בתוך ה' עלאה שאין שם זוגו וזהו אתה החילות כי מתחילה היו שניהם יחד אדני אלהים ואע"פ שגם הת"ת היה שם מכל מקום היתה מלכות ד' על ו' וזהו סוד ה' שהוא ד"ו ואין זוגו ולפיכך אמר עץ פרי ברישא שהיא הנקבה ובתר הכי עושה פרי שהוא הזכר (שער מאמרי רשב"י).

⁷ קורא יו"ד עלאה לחכמה קדומה שבכתר ולא למוח עצמו יקרא יוד אלא לקרום הזך הסותם אותו וכדקתני בתר הכי יוד עלאה דאתעטר בקטרא דעתיקא היא קרומה עלאה דאזדכך וסתים ויו"ד תתאה ז"א. ואפשר לומר דלעולם יו"ד המוח והכי פירושו יו"ד עלאה שהוא המוח שנתעטר והוקף בקיטרא דעתיקא וקיטרא דעתיקא היא קרומא כו' ולפי פירוש הראשון זהו ענין ויצר יוד עלאה יוד תתאה עתיקא קדישא וז"א וכמ"ש באדרא רבא בדף קמ"ה ע"ב וה' שבין י' לי' רומז לרוח חיים היוצא מהחוטם א"א לז"א וזהו נשבא דפרדשקא דקתני לקמן ויוצא מבינה שבכתר כי היא רוח חיים חיי המלך ונקרא תהילה ותהלתי אחטם לך וכמבואר באדרא בדף קל"ב ונמצא שיהי הוא כללא דשלימו חכמה קדומה ובינה שבכתר וז"א ולפי שאינו מזכיר נוקבא דז"א אינו שלם לגמרי וזמ"ש שלים ולא לכל סטר וכשנאמר תדשא עדין לא נתגלה ז"א כלל ולפיכך לא נאמר יהי (שער מאמרי רשב"י).

⁸ אחרך נעקר ויצא לחוץ ז"א עם נקבתו שהיו בתוך הבינה נעלמים (שער מאמרי רשב"י).

<p>ליו"ד דיה"י נשבא דפרדשקא דעתיקא לזעירא דאנפין בלא רוחא לא אתקיים בה"א אשתכלל ה"א עלאה ה"א תתאה דכתיב (ירמיה א ו) אהה אדני אלהים</p>	<p>ויטע ה' אלקים, ה' בין י' לי' דיהי, נשיבת החוטם דעתיק, לפנים נמוכות, ללא רוח לא מתקיימים, בה' נשתכלל, ה' עליון וה' תחתון, שכתוב (ירמיה א ו) אהה אדני יְהוָה</p>
<p>בקטפוי דקטפין (צריא) ברוחא דמתקלין יה"ו י' עלאה דאתעטר בקטרא (ס"א בעטרא) דעתיקא היא קרומא עלאה דאודכך וסתים ה"א עלאה דאתעטר ברוחא דנוקבין דפרדשקא דנפיק לאחייא ו' עלאה בוצינא דקרדינותא דאתעטר בסטרוי (ס"א בעטרוי)</p>	<p>בדביקות שמתדבקים ברוח נצרר שנשקלו יה"ו, י' עליון שנכתר בקשר של עתיק, והיא קרום העליון שנזדכך ונסתם, ה' עליון שנכתר ברוח דנקבי החוטם שיוצא להחיות, ו' עליון הנר החשוך, שנכתר בצידו.</p>
<p>מתפשטן אתוון לבתר ואתכללו בזעירא דאפין כמה דשריא בגולגלתא אשתכחו מתפשטן בכל גופא לשכללא כלא בעמר נקא כד תלי תליין אלין אתוון כד אתגלי לזעירא מתישבן ביה אלין אתוון ואתקרי בהון</p>	<p>מתפשטים האותיות לחוץ ונכללו בפנים קנטות, כמו ששורה בגולגלות נמצאו, מתפשטים בכל הגוף, לשכללה כולו בצמר נקי, כאשר נתלו תלויים אלה אותיות כאשר נתגלו לקנים, מתיישבים בו אל האותיות ונקרא בהם</p>
<p>יו"ד דעתיקא סתים בעטרוי בגין שמאלא אשתכח ה"א אתפתח באחרא ואינקיב בתרין נוקבין ואשתכח בתקונין ו"ו אתפתח באחרא דכתיב (שיר ז י) הולך לדודי למישרים בבוצינא דקרדינותא למכסיא פתחא ו' לעילא ו' לתתא ה' לעילא ה' לתתא י' לעילא ובה לא אשתתף אחרא ולא סליק בהדה בר רמיזא דרמיז</p>	<p>אות י' דעתיק סתום בצדו, בגלל שמו לא נמצא, ה' נפתח באחר, ונקב בשני נקבים ונמצא בתיקונים, ו' נפתח באחר שכתוב (שיר ז י) הולך לדודי למישרים בנר נחשוך, לכסות פתחה, ו' עליון ו' תחתון ה' עליון וה' תחתון, י' עליון ובה לא השתתף אחר ולא עלה יחד אתה, חוץ מרמז שהרמיזו</p>
<p>כד אתגליין תרין (באורייתא) ומתחברן בחד דרגא חד רגשא בגין לאתפרשא ו"ד כלילין ביו"ד ווי כד אסתלק האי ואתגליין אינון בוסמין דטיפסא שריקין לא עברי (ס"א עבר) לא מתעכבי בדוכתא והחיות רצוא ושוב ברח לך אל מקומך אם תגביה כנשר ואם בין כוכבים שים קנך משם אורידך ותוצא הארץ</p>	<p>כאשר נתגלו שנים ומתחבר בדרגה א', חד רעש, כדי להפריש ו' ד' כלולים ב' אוי כאשר נסתלק הזה, ומתגלים אלה בסמים שעולים, לא עולים מעל הגבות, ולא מתעכבים במקומם והחיות רצוא ושוב (יחזקאל א יד) ברח לך אל מקומך (במדבר כד יא) אם תגביה כנשר ואם בין כוכבים שים קנך משם אורידך (עובדיה א ד), ותוצא הארץ</p>
<p>קעז/ב</p>	
<p>ספרא דצניעותא</p>	
<p>דשא אימתי כד שמא אתנטע וכדין אורא נפיק! ונצוצא אודמן!</p>	<p>דשא (בראשית א יב) מתאי, כאשר שמו נטועה. וכך אור יצא וניצוצים</p>

¹ קאי אדלעיל שאמר בגין שמא לא אשתכח בעתיק כי אם בז"ו"ן וכמ"ש כאן אימתי כד שמא אתנטע בז"א ושלם עם אות ה' אחרונה במלכות כמ"ש בפרשת בהר קי ע"א וז"ל דקב"ה בן י"ה ו' כליל יה"ו ושלימו דיליה ה', והשתא מפרש איך אתעביד גלגלת שניה דז"א מהארזת ז"ת"ג דא"א, ואקדים מ"ש הרב בדף רח ע"ב על מאמר אד"ז וז"ל בדף רצב ע"ב מבוזד"ק נפק ניצוצא פטישא וכו' ופי' בו הרב דהשתא אתי לפרושי היכי אתעביד גלגלתא שניה דז"א וקאמר דנפיק מבוזד"ק שהוא שורש הדינים כדפי' ניצוצא תקיפא כפטיש חזק ובטש והוציא ניצוצות העולמות הראושנים ונתערבו באוריא דכיא ונתבסמו הניצוצות אלו עם אלו וזה הביסוס היה כשנתחברו או, א, להוציא ז"א ואב זה הוא רוחא דגניז בעתיק יומין והיה גנוז בו בתוך אב

<p>(תיקונא קדמאה דרישא) חד גולגלתא אתפשט בסטרוי² טלא מלי עלה דתרי גוויני³ (תניינא) תלת חללין דאתוון רשימין אתגליין ביה (תליתאה) אוכמין (ס"א כעורבא) כערבאה⁴ תליין על נוקבין עמיקין⁵ דלא יכיל למשמע ימינא ושמאלא הכא⁶ חד ארחא לעילא⁷ דקיק⁸ (רביעאה) מצהא דלא נהיר⁹ קטטותא דעלמא בר כד רעוא אשגה ביה (חמישאה) עיינין דתלת גוויני¹⁰ למרתת קמייהו¹¹ אתסחן בחלבא דנהיר כתיב (ישעיה לג ב) עיניך תראינה ירושלם¹² נוה שאנן וכתיב (שם א כב) צדק ילין בה נוה שאנן¹³ עתיקא דסתים עינך¹⁴ כתיב (שתיתאה) חוטמא פרצופא דזעירא לאשתמודעא¹⁵ תלת שלהובין מתוקדין</p>	<p>הוכנים. גולגלת א' מתפשט בצדו, א' טל מלא ועולה בב' צבעים, ב' שלש חללים של אותיות רשומים ומתגלים בו, ג' שחורים כעורב תלויים על נקבים עקומים שלא יכול לשמוע ימין ושמאל כאן, אורח אחד לעיל דקיק, ד' מצח לא מאיר מחלוקת בעולם חוץ מכאשר קצון משגיח בו, ה עיניים של שלשה צבעים לפחד מהם, ניקו בחלב שמאיר שכתוב (ישעי' לג כ) עיניך תראנה ירושלים נוה שאנן, וכתיב (שם א כא) צדק ילין בה נוה שאנן, עתיק הסתום עינך כתוב, ו' חוטם הוא פרצוף דקטן להודיע שלש שלהבות נשרפים בנקבים, ז' דרגה עקום לשמוע טוב ורע</p>
--	---

- זה אורא דכיא וכאשר נתבחרו אר"א ונכללו הניצוצות והאורא דכיא זה בזה אז יצאה גלגלתא תקיפא דז"א ואמנם ענין רוחא דגניז ואורא דכיא הוא וכו' וכו' וז"ש כאן שמא אתנטע בז"א ונוקביה (הדרת מלך).
- ¹ ניצוצא בוצינא דקרדינותא טלא מלי עלה דתרי גוויני פירוש חיוור וסומק עוד ירצה פי' שני כי הטל אשר בגו גלגלתא דעתיקא קדישא הוא חוור מצד תכלית לובן הרחמים שבו אבל הטל שבגלל' דז"א הוא כלול מתרי גוויני חיוור וסומק רחמים ודין כנז' באדרת נשא בדף קל"ה ע"ב תלת חללין דאתוון כו' פירוש היינו יה"ו חכמה ובינה ודעת (שער מאמרי רשב"י). כאן נגלו הדינים מה שהיו בא"א נחים בהעלם ושקטים כחמר טב על דורדיה ולכן יש שינוי בין ז' אלו לז' דא"א כאשר נבאר בע"ה (הדרת מלך).
- ² מה שלא כן בא"א אלא גלגלתא מלייא (הדרת מלך).
- ³ ודא"א דבדולחא כולו לכן ובז"א גם גוון אדמימות כמ"ש רט ע"ב כד אתיישב ברישא דז"א אתחזי בין סומקא ובו ג' חללין חב"ד מוחא האמצעי אחורי הראש והם יה"ו אתוון רשימין ביה כי מח דעת הוא ו' הרומז לז"א הוא דעת המזווג חו"ב (הדרך מלך).
- ⁴ פירוש שחורות כעורב תלוין על הנקבים העקומים שבאוזן ומעכבים מלשמוע עוד פירוש שני וזהו סוד קוצותיו תלתלים שחורות כעורב כי שערות רישא דז"א הם שחורות ונמשכות ותלוין על נוקבין דאודנין דיליה ועל זה הוצרך לומר הפסוק הטה אזנך ושמע לבערא שערא מעל אודנין (שער מאמרי רשב"י). ובא"א עמר נקי כי אם חטאת מה תפעל בו כי אין מגיע פגם עונות בני אדם אלא דווקא לזו"ן כמ"ש צור ילדך תשי ילדך דייקא ולכן אוכמין כעורבא אם ח"ו גברו העונות ובעת רצון מתלבנים שערותיו מהשגחת א"א בפניו (הדרת מלך).
- ⁵ הם האזנים דלא יכיל למשמע אז ובשעת רצון לפנאה שערא מעל אודנין (הדרת מלך).
- ⁶ פירוש בז"א יש ימינא ושמאלא ולא בעתיקא (שער מאמרי רשב"י).
- ⁷ באמצע הראש (הדרת מלך).
- ⁸ פלגותא דשערי (שער מאמרי רשב"י). ודא"א רחב הרבה (הדרת מלך).
- ⁹ פירוש מצח שבז"א משם הדינין יוצאין והקטטות לבד כשמצח א"א הנקרא רצון משגיח בו (שער מאמרי רשב"י). כמ"ש דף קלו סע"א כד אתגליא וכו' וכל עלמא בדינא אתמסר בר ההיא שעתא וכו' וכן בדף רצג ע"א ע"ש (הדרת מלך).
- ¹⁰ הם סומקא אוכמא ירוקא ומפורשים בדף קלז ע"א ע"ש באורך ובגף רצג ע"ב (הדרת מלך).
- ¹¹ פירוש עינים שיש בהם שלשה גוונים אוכם ירוק וסומק וראוי לאדם להיות נרתת מהם והם רוחצות בחלב של חיוור א"א (שער מאמרי רשב"י).
- ¹² פירוש דמשמע דירושלים נוה שאנן בלא דין וכתיב צדק ילין בה שהוא דין (שער מאמרי רשב"י).
- ¹³ פי' אתה עתיקא שאתה נוה שאנן עיניך הגם שהם ב' חד אתחורו דכלא רחמי אפילו שמאלא לית בעתיקא כולא ימינא (הדרת מלך).
- ¹⁴ פירוש א"א ואין שם אלא עין אחד רחמים (שער מאמרי רשב"י). ולפנינו מלא ואין זה חדש (הערת הזהר).
- ¹⁵ פירוש פרצוף ז"א ניכר בחוטם (שער מאמרי רשב"י).

<p>בנוקבוי¹ (שביעאה) דרגא עקימא למשמע מב וביש²</p>	
<p>כתיב (שם מב ח) אני יהוה הוא שמי וכתיב (דברים לב לט) אני אמית ואחיה וכתיב (ישעיהו מו ד) ואני אשא ואני אסבול³ הוא עשנו ולו אנחנו (תהלים ק ג) והוא באחד ומי ישיבנו (איוב כג יג) הוא אקרי מאן דסתים ולא שכיח הוא מאן דלא אודמן לעינא הוא מאן דלא אקרי בשמא</p>	<p>כתוב (ישעיהו מב ח) אני ה' הוא שמי, וכתוב (דברים לב לט) אני אמית ואחיה, וכתוב (ישעיהו מו ד) ואני אשא ואני אסבול, הוא עשנו ולו אנחנו (תהלים ק ג), והוא באחד ומי ישיבנו (איוב כג יג), הוא נקרא, מי שסתום ולא נמצא, הוא מי שלא נזדמן לעיניים הוא מי שלא נקרא בשמו</p>
<p>(ה"א ה"י) א' כליל (הוא) ו' ו' כליל א' ולא כליל ה"ו (ס"א ה"י) א' אזיל לאלף אל"ף אזיל ליו"ד יו"ד אזיל ליו"ד דסתים מכל סתימין דלא מתחברין ביה ו"ד ווי כד לא נהיר י' בו"ד כד אסתלק י' מן ו"ד בחובי עלמא ערייתא דכלא אשתכח על דא כתיב (ויקרא יח ז) ערות אביך לא תגלה וכד אסתליק יו"ד מן ה"א על דא כתיב וערות אמך לא תגלה אמך היא לא תגלה ערותה אמך היא ודאי (משלי ב ג) כי אם לבינה תקרא וגו'</p>	<p>הוא, ה"א כולל ו', ו' כולל א' ולא כולל ה', ה"י הולך לאלף, אלף הולך ליו"ד, יו"ד הולך ליו"ד, שסתום מכל סתומים, שלא מתחברים בו ו"ד, אוי כאשר לא מאיר י' בו"ד, כאש רמסתלק י' מן ו"ד בעבירות העולם, ערוה של הכל נמצא, על זה כתוב (ויקרא יח) ערות אביך לא תגלה, י"ה, אוי כשמסתלק י' מן ה', על זה כתוב (שם) וערות אמך לא תגלה אמך היא לא תגלה ערותה, אמך היא ודאי כי אם לבינה תקרא וגו' (משלי ב ג)</p>
<p>פרקא תליתאה תשעה תקונין יקירין אתמסרו לדיקנא כל מה דאתממר ולא אתגלייא עלאה ויקירא אשתכח (והוא) והא (ס"א דיקנא) גנזיה (ס"א יקירא) קרא</p>	<p>תשעה תקונים מכובדים נמסרו לדיקנא כל מה שסתום ולא מתגלה עליון ומכובד נמצא, והוא גנוז ומכובד</p>
<p>תיקונא קדמאה דדקנא נימין על נימין מקמי פתחא דאדנין עד רישא דפומא (תניינא) מרישא האי עד רישא אחרא אשתכח (תליתאה) מתחות תרין נוקבין ארחא מלייא דלא אתחזייא (רביעאה) עלאין אתחפיין מהאי גיסא ומהאי גיסא (חמישאה) בהו אתחזיין תפוחין סומקין כוורדא (שתייתאה) בחד חוטא תליין אוכמין תקיפין עד הדוי (שביעאה) שפון סומקין כוורדא אתפנון (תמינאה) זעירין נחתין בגרונא ומחפיין קדלא (תשיעאה) רברבין וזעירין כגידין (ס"א נגדין וס"א נחתין) בשקולא</p>	<p>(א) שערות על שערות לפני פתח האזניים עד ראש הפה, (ב) מראש זה עד ראש האחר נמצא, (ג) מתחת לשני נקבי אורח מלא ולא נראה (ד) צלעות מחופים מצד זה לצד זה (ה) בו נראה תפוחים אדומים כשושנה (ו) בחוט א' תלויים שחורים חזקים עד החזה (ז) שפתיים אדומים כשושנה פנויים (ח) קטנים יורדים בגרון ומכסים על העורף (ט) גדולים וקטנים יורדים במשקולת</p>
<p>באלין אשתכח גיבר ותקיף מאן דאשתכח</p>	<p>באלה נמצא גבור וחזק מי שמצאו</p>
<p>כתיב (תהלים קיח ה) מן המצר קראתי יה תשעה אמר דוד עד כל גוים סבבוני לאסחרא</p>	<p>כתוב מן המצר קראתי יה-יה (תהלים קיח ה) תשעה אמר דוד עד כל גוים</p>

¹ פירוש הם תננא ואשא וגחלי דנורא (שער מאמרי רשב"י). מפורשים בדף קלז ע"ב תננא ואשא וגחלי
דנור ע"ש ובדף רצד ע"א באורך (הדרך מלך).
² פירוש האוזן שיש בה נקב עקום (שער מאמרי רשב"י).
³ קלד ע"ב (הערת הזהר).

ולאגנא עלוי	סבבוני לסבב ולהגן עליו
ותוצא הארץ דשא עשב מזריע זרע למינהו ועץ עושה פרי אשר זרעו בו למינהו תשעה אלין אתעקרו משמא שלים ואשתילו לבתר בשמא שלים דכתיב ויטע יהו"ה אלהים	ותוצא הארץ דשא עשב מזריע זרע למינהו ועץ עושה פרי אשר זרעו בו למינהו (בראשית א יב), תשעה אלה נעקרו משם שלים והושתלו אחר כך בשם שלם שכתוב (בראשית ב ח) ויטע ה' אלקים
תקונין דדיקנא בתליסר אשתכתן איהי דהיא עלאה תתאה בתשעה אתחזון כ"ב אתוון אתגליפו בגוניהון (ס"א בגיניהון) על האי (ס"א על האי מאן דחזי בחלמיה דיקנא) חלמא דאחיד דיקנא דבר נש עלאה בידיה (נ"א או דאוישט ידיה ליה ינדע דשלים במאריה) שלים במאריה שנאין תחותוי יכנעון כל שכן דיקנא עלאה דנהירא (ס"א לתתאה) בתתאה דעלאה רב חסד אקריה בזעירא חס"ד סתם כד אצטריך נהירו אנהר ואקרי רב חסד	תיקונים דזקן בשלש עשר נמצא שהיא עליון, בתחתון נראה בט', כ"ב אותיות נתלבשו בצבעיהם על חלום זה שמתחבר זקן בן אדם עליון בידו, שלם באדונו שונאיו יכנעו תחתיו, כ"ש זקן העליון שמאיר בתחתון, שעליון נקרא רב חסד, וקטן נקרא חסד סתם, וכאשר תצטרך הארה מאיר ונקרא רב חסד
(ס"א בידיה הא מתרחיץ דהא בשלם עם מאריה ושנאוי יכנעון תחותוי ודין הוא בדיל דהוא בחלמיה כל שכן אם זכה לאודעא מה היא דיקנא עלאה דהוא נהיר לתתאה אריה עלאה רב (ס"א חסד) בחסד אקרי בזעירא חסד סתם)	
כתיב ויאמר אלהים ישרצו המים שרץ נפש חיה כלומר (נ"א ח"י י"ה) יה אתפשט נהירו דדא בדא כלא אתרחשון בזמנא חדא מים טבאן מים בישן בגין דאמר ישרצו אתכללו דא בדא חיה עלאה חיה תתאה חיה	כתוב (בראשית א כ) ויאמר אלקים ישרצו המים שרץ נפש חיה, כלומר ח"י מתפשט הארתו זה בזה, כולם מרעשים בעת אחת, מים טובים מים רעים, בגלל שנאמר ישרצו שנכללו זה בזה חיה עליון בחיה תחתון חיה
דבר אחר ישרצו המים תרגום ירחשון כלומר כד מרחשין בשפוותיה פתגמי צלותא בזכותא ובנקיות דעתא ובמיא הוה רחיש נפשא חיתא וכד בעי בר נש לסדרא צלותיה למאריה	
קעה/א	
ספרא דצניעותא	
טבא חיה בישא	טוב בחיה רעה
ויאמר אלהים נעשה אדם האדם לא כתוב אלא אדם סתם ² לאפקא אדם דלעילא ³	ויאמר אלקים נעשה אדם, האדם לא כתוב אלא אדם סתם, להוציא דלמעלה

¹ נשא קלט ע"ב (הערת הזהר).

² שאז ה' הידיעה מורה על או"א אלא אדם סתם הם ז"ן (הדרת מלך).

³ שהם או,א (הדרת מלך).

<p>דאתעביד בשמא שלים¹ כד אשתלים² דא אשתלים דא אשתלים דכר ונוקבא לאשלמא כלא יהויה סטרא דדכר אלהים סטרא דנוקבא</p>	<p>שנעשה בשם שלם, וכאשר נשלם זה נשלם זה, נשלם זכר ונקבה להשלים הכל, הו"ה מצד דזכר, ואלקים מצד דנקבה.</p>
<p>אתפשט דכורא ואתתקן³ בתקונוי כאמא בפומיה דאמה מלכין דאתבטלו הכא אתקיימו דינין⁴ דדכורא תקיפין ברישא בסופא נייחין דנוקבא באיפכא⁵</p>	<p>נתפשט זכר ונתקן בתיקוניו, באמה ובפה דאמה, מלכים שנתבטלו כאן נתקיימו, דינים דזכר חזקים בתחילה ובסוף נחים, ודנקבה הפוך.</p>
<p>ויה קונטירין דקיטורא בעטפוי שקיעין י זעירא בגוהא אשתכח אי אתבסמו דינין בעא עתיקא אתא הויה על נוקבא וקינא דזוהמא אתתקן בגוה למעבד מדורא בישא דכתיב ותהר ותלד את קין קינא דמדורא דרוחין בישין ועלעולין וקטפורין</p>	<p>ו"ה קנטר דקשור בערוותה נשקעים, י' קטן נמצא בתוכו, אם נתבסמו דינים בעא עתיקא⁶ בא נחש על נקבה, וקן דזוהמא נתקן בתוכו לעשות מדור רעה, שכתוב (בראשית ד א) ותהר ותלד את קין, קן של מדור רוחות רעות, ועלעולין וקטפורין.</p>
<p>אתקין ביה בהאי אדם בתרין בכלל ופרט אתכללו בפרט וכלל שוקין ודרועין ימינא ושמאלא דא אתפלג בסטרוי</p>	<p>נתקן באדם זה כתרים בכלל ובפרט, ונכללו בפרט וכלל, שוקיים וזרועות, ימין ושמאל זה נחלק בצידי</p>

¹ כמ"ש באד"ר קמא ע"ב תרין שמהן דאיתקרי שם מלא הויה, אלקים וכו' וייצא ה' אלקים את האדם רזא דעתיקא ורזא דז"א וכו' תיקונא בשמא שלים הו"ה אלקים את האדם הידוע כי עתיקא יצר או"א בשם מלא ואח"כ נעשה אדם נאמר על ז"ן ולכן לא אמר האדם (הדרת מלך).

² כד אח"כ אתשלים דא אז הויה, סטרא דדכר כי גם ז"א נקרא הו"ה ומלכות אלקים נק' סטרא דנוק' (הדרת מלך).

³ דהיינו שזדווג ואתקליא טיפת חסד בפומא דאמה וכמ"ש באד"ר קמב ע"א: ולא אתקיימו עד דנחית חסד עילאה וכו' בהאי אמה דאיקרי חסד ה"ד ואל ההמלכים וכו' (הדרת מלך).

⁴ קמב ע"ב (הערת הזהר).

⁵ וכן באדרת נשא בדף קמ"ב ע"ב וז"ל ותאנא בצניעותא דספרא דכל דינין דמשתכחין מדכורא תקיפין ברישא ונייחין בסופא וכל דינין דמשתכחין מנוקבא נייחין ברישא ותקיפין בסופא כו' ובפ' תצוה בדף קפ"ז ע"א וז"ל כתיב יהי שם ה' מבורך מאי מבורך כו' שירותא קשה וסופה רך מ"ב קשה ודינא איהו ודאי ולבתר רך כו' נראה בהפך דדינין דנוקבא תקיפין ובלתר חלישין. אבל הענין הוא כי כאן בפ' תרומה בספרא דצניעותא איירי בענין תיקוני האצילות עצמו ומהותם ולכן כל יותר שהדינין מתפשטי' הם יותר חזקים ובסוד סיגי הזהב ושמרי היין כי שם הם דינין יותר חזקים. אבל בפ' תצוה בפעולת הדינין בעצמן כי הנקבה להיותה משועבדת תחת בעלה. לכן כאשר תבא לפעול פעולות דינין יתגברו רחמי הזכר עליה ותחליש דינין שלה. אבל כאשר הזכר ירצה לפעול פעולות הדין בעולם אין מי שימחה בידו להחליש דיניו. ואמנם ביאור הדברים הנז' הוא כי בערך הדינין בעצמותם ומהותם דינין דדכורא תקיפין ברישא כו' כנז' כאן בפ' תרומה והטעם הוא כי הנה הדינין נתפשטו תחילה בז"א בחמשה מקומות והם בחוטמא בפומא ובדרועין ואצבעין וגידין אבל אח"כ ירדו מן הז"א והלכו להם אל הנקבה כנז' באדרת נשא ואותם הדינין והגבורות שהם חמשה גבורות נשארו בסיומא דיליה שהוא היסוד שבו כדי לתתם משם אל נוקביה לתתם לתתם בחג"ת שלה כנודע ולהיות כי שם ביסוד שלו הוא מקום קבוץ החמשה חסדים לכן הגבורות נייחין תמן בסופא שהוא ביסוד שלו אבל דיני הנקבה הם להפך כי בהיותם עדין למעלה ברישא דילה הם נייחין לפי שהראש שלה מכוון כנגד היסוד שבזכר אשר שם החמש חסדים וממתקות הגבורות שלה. וכו' עוד נבאר פירוש שני והוא כי הנה הגבורות והדינין דז"א הם נמשכים מראשו כנז' בפ' תזריע בדף מ"ח ע"ב וז"ל ות"ח ברישא דהאי איש בוצינא דקרדינותא ובגין כך גולגלתא דרישא דהאי סומקא בלא בורדא כו'. אמנם סיום התפשטות גופו שהם בחינת נה"י שבו אשר שם הוא מקום סיום קבוץ הגבורות והדינין אשר בו כי לכן נקראים ערבו' כנז' בפ' צו בדף ל"ב ע"א שורה ג' וז"ל וערבי נחל מסטרא דנחל נפקי גבוראן כו' עכ"ל ואלו הנצח הוד יסוד שבו נעשין מוחין אל הנקבה והרי איך מקום סיום הדינין של הזכר הם נייחין. לפי שהם בחי' מוחין פנימים ממש נעשים מהם אל הנקבה. אבל בערך הנקבה הם להפך כי הנה הדינין שהם הנצח הוד יסוד של ז"א הם נייחין ברישא דיליה. כי נעשו אצלה בבחינת מוחין כנז' אבל בסופה מתפשטין ואינן נייחין לפי שהנצח הוד יסוד שלה. אינן נעשין מוחין בזולתה כדוגמת נה"י דדכורא שנעשין מוחין בנוקבא. עוד עיין בפ' תצוה פירוש שלישי במאמר הזה של יהי שם ה' מבורך כו' (שער מאמרי רשב"י).

<p>אתתקן דבר ונוקבא יה"ו י' דכר ה' נוקבא ו' כתיב זכר ונקבה בראם ויברך אותם ויקרא את שמם אדם דיוקנא ופרצופא דאדם יתיב על כרסיא וכתיב (יחזקאל א כו) ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה</p>	<p>נתקן זכר בנקבה יה"ו י' זכר ה' נקבה, ו' כתוב (בראשית ה ב) זכר ונקבה בראם ויברך אותם ויקרא את שמם אדם, צורה ופרצוף של אדם יושר על כסא וכתוב (יחזקאל א כו) ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה</p>
<p>פרקא רביעאה עתיקא טמיר וסתים זעירא דאנפין אתגלייא ולא אתגלייא דאתגלייא באתוון כתיב דאתכסייא סתים באתוון דלא מתיישבן באתרוי בנין דאיהו לא אתיישבו ביה עלאינ ותתאינ</p>	<p>זקן טמון וסתום, פנים צעירים נתגלה ולא נתגלה, מה שנתגלה כתוב באותיות והמכוסה סתום באותיות שאל מתיישבים במקומם בגלל שהוא לא מתיישב בו עליונים ותחתונים</p>
<p>ויאמר אלהים תוצא הארץ נפש חיה למינה בהמה ורמש וגו' היינו דכתיב (תהלים לו ז) אדם ובהמה תושיע יהו"ה חד בכללא דאחרא משתכחא בהמה בכללא דאדם (ויקרא א ב) אדם כי יקריב מכם קרבן ליהו"ה מן הבהמה משום דאתכלל בכללא דאדם</p>	<p>ויאמר אלקים תוצא הארץ נפש חיה למינה בהמה ורמש וגו' (בראשית א כד), היינו שכתוב (תהלים לו ז) אדם ובהמה תושיע ה', אם אחד נמצא משמע שהשני גם כן נמצא, הבמה נכלל באדם, אדם כי יקריב מכם קרבן לה' מן הבהמה (ויקרא א ב), משום שנכלל בכלל האדם</p>
<p>כד נחת אדם דלתתא</p>	<p>כאשר ירד האדם למטה</p>
<p>ד"א</p>	
<p>ושפוותיה מרחשן בהאי גוונא מתתא לעילא לסלקא יקרא דמאריה לאתר דשקיו דעמיקו דבירא נגיד ונפיק לבתר ינגיד לאמשכא מלעילא לתתא מההוא שקיא דנחלא לכל דרגא ודרגא עד דרגא בתראה לאמשכא נדבה לכלא מעילא לתתא לבתר בעי לקשרא קשרא בכלא¹ קשרא דכונה דמהימנותא ויעבדון כל משאלוהי בין שאלתא דעבורא בין שאלתא דיחידא ושאלתא דאית לבר נש לשאלא ממאריה הן מסודרות בתשע גווני אית באלפא ביתא וזאת באדכר מכילוהי דקודשא בריך הוא רחום וחנן וגו' אית בשמהן יקירן דקודשא בריך הוא כגון אהיה יה יהו אל אלהים יהו"ה צבאות שדי אדני אית בעשר ספירות כגון מלכות יסוד הוד נצח ת"ת גבורה חסד בינה חכמה כתר אית באדכר צדיקיא כגון האבות והנביאים והמלכים אית בשירי ובתושבחתי דאית בהון קבלה אמיתית² ועילא מנהון מאן דידיע לתקן תקונין למאריה³ כדקא יאות ואית בידיעה סלקא מתתא לעילא ואית מאן דידיע להמשיך שפעא</p>	<p>ושפוותיה מרחשן בהאי גוונא מתתא לעילא לסלקא יקרא דמאריה לאתר דשקיו דעמיקו דבירא נגיד ונפיק לבתר ינגיד לאמשכא מלעילא לתתא מההוא שקיא דנחלא לכל דרגא ודרגא עד דרגא בתראה לאמשכא נדבה לכלא מעילא לתתא לבתר בעי לקשרא קשרא בכלא כל קשרא דכונה דמהימנותא ויעבדון כל משאלוהי בין שאלתא דעבורא בין שאלתא דיחידא ושאלתא דאית לבר נש לשאלא ממאריה הן מסודרות בתשע גווני אית באלפא ביתא וזאת באדכר מכילוהי דקודשא בריך הוא רחום וחנן וגו' אית בשמהן יקירן דקודשא בריך הוא כגון אהיה יה יהו אל אלהים יהו"ה צבאות שדי אדני אית בעשר ספירות כגון מלכות יסוד הוד נצח ת"ת גבורה חסד בינה חכמה כתר אית באדכר צדיקיא כגון האבות והנביאים והמלכים אית בשירי ובתושבחתי דאית בהון קבלה אמיתית ועילא מנהון מאן דידיע לתקן תקונין למאריה כדקא יאות ואית בידיעה סלקא מתתא לעילא ואית מאן דידיע להמשיך שפעא תשע גווני אלין צריכ כונה גדולה ואי לא</p>

¹ ר"ל לייחד את כולם על ידי אור א"ס המייחדם (לש"ו).

² נראה שלכן לא היה חפץ האר"י זלה"ה כי אם בשירי הקדמונים שנתיסדו על דרך הסוד (רמ"ז).

³ ר"ל בכל הכוונות שכוונו בהם אנשי כנה"ג (לש"ו).

<p>מעילא לתתא ובכל תשע גוויי אלין צריכי כונה גדולה ואי לא עליה קרא דכתיב ובוזי יקלו</p>	<p>עליה קרא דכתיב ובוזי יקלו</p>
<p>ובכוונת אמן שהוא כולל ב' שמות יהו"ה אדנ"י והאחד גנוז טובו וברכותיו באוצר הנקרא היכל והוא רמוז בפסוק (חבקוק ב כ) ויהו"ה בהיכל קדשו הס מפניו ולזה רמזו רבותינו ז"ל כל טוב האדם בביתו שנאמר בכל ביתי נאמן הוא (במדבר יב ז) בכל ביתי נאמן הוא ומתרגמינן בכל דעמי</p>	<p>ובכוונת אמן שהוא כולל ב' שמות יהו"ה אדנ"י והאחד גנוז טובו וברכותיו באוצר הנקרא היכל והוא רמוז בפסוק ויהו"ה בהיכל קדשו הס מפניו ולזה רמזו רבותינו ז"ל כל טוב האדם בביתו שנאמר בכל ביתי נאמן הוא ומתרגמינן בכל דעמי.</p>
<p>ואי מכוון בכל חד וחד מתשע גוויי כדקא יאות דא הוא בר נש דאוקיר לשמא דמאריה לשמא קדישא ועל דא כתיב (ש"א ב ל) כי מכבדי אכבד ובוזי יקלו אכבד בעלמא דין לקיים ולמעבד כל צרכוי ויחזון כל עממי ארעא ארי שמא דה' אתקרי עליה וידחלון מניה ובעלמא דאתי יזכי למיקם במחיצת חסידים אף על פי דלא קרי כל צורכיה כיון דזכה לאשגחא ידיעת מאריה ואיכוון ביה כדקא יאות מאי ובוזי יקלו דא הוא מאן דלא ידע ליחדא שמא קדישא ולקשרא קשרא דמהימנותא ולאמשכא</p>	<p>ואי מכוון בכל חד וחד מתשע גוויי כדקא יאות דא הוא בר נש דאוקיר לשמא דמאריה לשמא קדישא ועל דא כתיב כי מכבדי אכבד ובוזי יקלו אכבד בעלמא דין לקיים ולמעבד כל צרכוי ויחזון כל עממי ארי שמא דה' אתקרי עליה וידחלון מניה ובעלמא דאתי יזכי למיקם במחיצת חסידים אף על פי דלא קרי כל צורכיה כיון דזכה לאשגחא ידיעת מאריה ואיכוון ביה כדקא יאות מאי ובוזי יקלו דא הוא מאן דלא ידע ליחדא שמא קדישא ולקשרא קשרא דמהימנותא ולאמשכא</p>
<p>קעה/ב</p>	
<p>ספרא דצניעותא</p>	
<p>בדיוקנא עלאה אשתכחו תריין רוחין¹ מתריין סטריין דימינא ושמאלא כליל אדם דימינא נשמתא קדישא דשמאלא נפש היה חב אדם² אתפשט שמאלא ואתפשטו אינון בלא גופא כד מתדבקין דא בדא אתיילדן כהאי היה דאולידת (רוחין) סניאין בקשרא דא</p>	<p>בצורה עליונה נמצא ב' רוחים ומשני צדדים של ימין ושמאל שנכללים באדם, ימינה היא נשמה קדושה, ושמאלה נפש חיה, וכאשר האדם עבר עבירה נתפשט השמאל ונתפשטו אלה ללא גוף, וכאשר מתדבקים זה בזה נולדה כזאת חיה שמולידה הרבה רוחים בפעם אחת</p>
<p>כ"ב אתוון סתימן³ כ"ב אתוון אתגליין י' סתימן⁴ י' גלייא⁵ סתימן וגליא במתקלא¹</p>	<p>כ"ב אותיות סתומות, וכ"ב מגולות, י' סתום וי' מגולה סתום וגלוי במשקל</p>

¹ תזריע מח ע"ב (הערת הזהר). פי' כשירד לג"ע הארץ ירדו עמו ג' רוחות כמ"ש בפרשת תזריע מח ע"ב וכו' ע"ש המאמר הזה אורך, וכו' ופי' רוח החסדים מימין ורוח הגבורות משמאל נשמה מימין ונפש משמאל (הדרת מלך).

² שם בתזריע ביאור הדברים ולא אתיישבא אותו רוח השמאלי בהדי אחרא הימיני כי לא נמתקו הגבורות בחסדים וז"ש אתפשט שמאלא שגברו הגבורות ואתפשטו מהם בירות בלא גוף בערב שבת כמ"ש שם בתזריע (הדרת מלך).

³ קאי אדלעיל "ויאמר ה' תוצא הארץ" שהיא מלכות נפש אדהר, שקבלה אותה מחיה עילאה, וכשיפורש בעליונים אדם ובהמה זרין כנז"ל ועל ז"א קאמר כב, אתוון סתימין ויובן במ"ש באד"ר קלט ע"א דיקנא קדישא דז"א בט' תיקונין וכו' ונגדין י"ג מבועין דמשחא בהאי דיקנא ומשתכחין ביה כ"ב תיקונין ומניה נגדין כב, אתוון דאורייתא עכ"ל. וז"ש כאן כב, אתגליין הם כ"ב שבז"א הנז' וכ"ב אתוון סתימין כמ"ש הרב שבדיקנא דא"א יש ג' הויר"ת דיודין שבם י"ב יוד"ן והכולל י"ג וט' וו"ן הם כב, אתוון סתימין (הדרת מלך).

⁴ בא"א (הדרת מלך).

⁵ בחכמה ובז"א (הדרת מלך).

<p>דמפסין אתקלו י' נפקין מניה דכר ונוקבא וי"ד² בהאי אתר ו' דכר ד' נוקבא בנין דא ד"ו תריין³ ד"ו דכר ונוקבא ד"ו תריין קפלין תריין י' בלחודי דכר⁴ ה' נוקבא⁵ ה' ד' הות בקדמיתא⁶ ומדאתעברת ב"י בגוה (אולידת) אפיקת ו' (הרי כי בה' אית ד"ו ובי' אית ה"ה הרי יה"ו) אתחזי יו"ד⁷ בחזויה כללא דיה"ו מדאפיקת יו"ד דהוא דכר ונוקבא⁸ אתיישב לבתר ומכסייא לאמא</p>	<p>שוה נשקלו, י' יוצא ממנו זכר ונקבה והם אותיות ו' ד', במקום זה ו' זכר וד' נקבה, בגלל זה ד' היא לשון של שנים, דו מרמז לזכר ונקבה, דו שני עמודים, י' לבד זכר וה' לבד נקבה ה' היה בתחילה ד' ומשנתעברה ביה הוציאה ו' הרי כי באות ה' נמצא ד' ו', וביו"ד יש ה' הרי יה"ו נראה יו"ד במליואו הויה יה"ו, וכאשר י' מוציא ו"ד שהוא זכר ונקבה נתייב אחר כך ומכסה לאמא</p>
<p>ויראו בני האלהים את בנות האדם (בראשית ו ב), היינו שכתוב (יהושע ב א) שנים אנשים מרגלים חרש¹⁰ לאמר מאי בנות האדם דכתיב (מ"א ג טז) אז תבאנה שתיים נשים וזנות אל המלך בניניהון כתיב (שם כח) כי ראו כי חכמת אלהים בקרבו וגו' אז תבאנה ולא בקדמיתא בקיסטרא דקיסטורי דפיגאן תריין מתחבקן הוו לעילא לתתא נחתו ירתו עפרא אבדו חולקא טבא דהוה בהו עפרא דבומלא (ס"א דחמלא) ואתעטר בקוסטא דענבא</p>	<p>ויראו בני האלקים את בנות האדם (בראשית ו ב), היינו שכתוב (יהושע ב א) שנים אנשים מרגלים חרש לאמר, מאי בנות האדם שכתוב (מלכים א' ג טז) אז תבאנה שתיים נשים זונות אל המלך, בגללם כתוב (שם) כי ראו כי חכמת אלקים בקרבו וגו' אז תבאנה ולא לפני כן, בהיכל של קשר של קטירוג שנים מתחבקים היו למעלה ולתת ירדו וירשו עפר, ואבדו חלקם הטוב שהיה בה כתר דכומלא⁹ ונכתרו במדה של ענבים</p>
<p>ויאמר יהו"ה אל משה מה תצעק אלי (שמות יד טו) אלי דייקא דבר אל בני ישראל ויסעו ויסעו דייקא במזלא הוה תלי דבעא לאוקיר דקניה (שם טז כו) והישר בעיניו</p>	<p>ויאמר ה' אל משה מה תצעק אלי (שמות יד טו), אלי בדווקא, דבר אל בני ישראל ויסעו, ויסעו בדווקא, זה תלוי במזל, שצריכים לכבד הזקן, (שמות טו</p>

¹ משקל המוצנע בארגז וכיס ואבני המאזנים נשקלו ורומזו למ"ש בדף רצ סע"א אר"ש כל מה דאמינא דעתיקא וכו' וז"ש יו"ד סתים וגליא הכל סוד א' כי אבא מלביש לעתיק, וכשמתאריך אבא עד סוף האצילות כי אז כל הרגלים בקרקע המציאות מסתיימים בהשוואה אחת כמ"ש הרב ואז ז"א מלבי שלאבא והכל אור א' (הדרת מלך).

² זר"ן הרמוזים בר"ד של מילוי יו"ד ומבואר בדף רצ הנז' רע"ב (הדרת מלך).

³ כמרז"ל טב למיתב טן ד"ו דהיינו שנים מלמיתב ארמלו (הדרת מלך).

⁴ הוא אבא (הדרת מלך).

⁵ בינה וכן יפורש על זר"ן אלא שכבר רמז זר"ן במילוי ו"ד ועוד דקאמר ומדאעברת שהיא בינה שנתעברה מן יו"ד שהוא אבא בז"א שהוא ו' שברגל ה' הרומז לר"ק שבעיבור אין לו חב"ד ואז ד' נעשית ה' כי אפיקת ו' ומקודם היתה בינה ד' כמ"ש הרב יו"ד הם חכמה ובינה שבמילויה נרמזה, ואות ה' של שם תבונה ויש"ס נרמז בעוקץ שלה וא"כ בינה ד' הוות של מילוי יו"ד הרי כי ביו"ד אות ד' הם ו, ד שבמילויה (הדרת מלך).

⁶ קפ ע"ב (הערת הזהר).

⁷ אם תהיה בחזויה במילואה היא כללא דיה"ו שהם חו"ב וז"א ומלכות כלולה עמו, וכתר בקוצו של י' א"כ כל י"ס נכללים באות י' (הדרת מלך).

⁸ דכר, ו', ונוק', ד' אז ז"א מלביש ומכסה לאימא והגם דבסמוך אמר אפיקת ו' שהוא ז"א ודאי שגם מלכות כלולה עמו ברגל ה' בסוד פסיעה לבר ילדה בן ובת ואז אתיישבת (הדרת מלך).

⁹ צ"ע פירוש המילה, וי"ג בומלא, וזה לשון שמירה ע' רש"י ב"מ קג ע"ב

¹⁰ זה נתבאר לעיל בפרשת ויחי במאמר הנהו תריין צפרין כו' בס' הזהר בדף רי"ז ע"ב ונתבאר בשער הזה בדף מ"ט ע"א גם יתבאר בפ' אחרי מות בדף ס' ע"ב בענין הנהו תרי בנין דתחות דגלהא (שער מאמרי רשב"י). דע, כל אלו הבחי' של הקלי' הם נזכרים למקומותם בשמותם והוא כי תריין מוחין דז"א דקלי' שבאצילות נק' ב' אנשים מרגלים הנז' בפ"ד דספד"צ על פסוק ויראו בני האלהים אל בנות האדם, ונז' בפ' אחרי מות דף ס' ענין ב' בנין דינקין בכל יומא דאיקרונ מאללי ארעא, ולהיותם ב' מוחין דקלי' דז"א, דאצילות נק' ב' אנשים וב' מוחין דנוק' דקלי' דאצילות נקראים ב' ציפרין ולהם קרא הזהר כאן בפ' ויחי ב' ציפרין וז"מ בזהר ויצא קסב אשר שם צפרנים יקננו ובסוד וללבו ב' בנות וכנגדם יש ג, כ בקלי' ב' בנות שהם נק' ב' צפרין כנ"ל וכו' (הדרת מלך סי' יב).

<p>תעשה והאזנת למצותיו ושמרת כל חקיו עד כאן כי אני יהוה רפאך להאי דוקא</p>	<p>כו) והישר בעיניו תעשה והאזנת למצותיו ושמרת כל חקיו עד כאן כי אני ה' רפאך, לזה מדויק.</p>
<p>פרקא¹ חמישאה</p>	<p>פרקא חמישא</p>
<p>הוי גוי חוטא עם כבד עון זרע מרעים בנים וגו' (ישעיה א ד) שבעה דרגין יו"ד ה"ה ו"ה ה"י ו"ו אפיק ד' ה"ה הו"י ה"ה אפיק ו"ו ד"ו לבר אסתיר אדם דכר ונוקבא דאינון ד"ו דכתיב בנים משחיתים</p>	<p>הוי גוי חוטא עם כבד עון זרע מרעים בנים משחיתים (ישעיה א ד), שבעה מדרגות יו"ד ה"ה ו"ה, ד' הוציא ו' ה', ה"ו"י ה' מוציא ו', ד"ו בחוץ (נ"י יו"ד ה"ה ו"ה ה"י ו"ו אפיק ד' ה"ה הו"י ה"ה אפיק ו"ו ד"ו לבר) נגמר האדם זכר ונקבה, שהם ד"ו ולכן כתוב בנים משחיתים</p>
<p>בראשית ברא, בראשית מאמר ברא חצי מאמר אב ובן סתים וגליא עדן עלאה דסתים וגניו עדן תתאה נפיק למטלטלי (ס"א למטלנוי) ואתגלייא יהוה יה אלהים את אדני אהיה ימינא ושמאלא כחדא אשתתפו השמים ואת דכתיב (ד"ה א כט יא) והתפארת והנצח אינון כחדא אשתתפו הארץ דכתיב (תהלים ח ב) מה אדיר שמך בכל הארץ (ישעיה ו ג) מלא כל הארץ כבודו</p>	<p>בראשית ברא, בראשית מאמר, ברא חצי מאמר, אב ובן סתום וגלוי, עדן עליון סתום וגנוז, עדן תחתון מוציא נתיבותיו ומתגלה יהוה י"ה אלהים את אדניי אה"יה ימין ושמאל משתתפים יחד השמים ואת הכתוב (ד"ה א' כט יא) והתפארת והנצח אינון כחדא אשתתפו, הארץ שכתוב (תהלים ח ב) מה אדיר שמך בכל הארץ, מלא כל הארץ כבודו (ישעיה ו ג)</p>
<p>יהי רקיע בתוך המים להבדיל בין הקדש ובין קדש הקדשים עתיקא לזעירא אתפרש ואתדבק לא אתפרש ממש פומא ממלל רברבן אנתיק ואתעטר בכתרין זעירין בחמשה זינין מים וכתוב (במדבר יט יז) ונתן עליו מים חיים (ירמיה י י) הוא אלהים חיים ומלך עולם (תהלים קטז ט) אתהלך לפני יהוה בארצות החיים (ש"א כה כט) והיתה נפש אדני צרורה וגו' (בראשית ב ט) ועץ החיים בתוך הגן י"ה יו"ד ה"ה אה"י בין מים למים מים שלימין ומים דלא שלימין רחמין שלימין רחמין דלא שלימין</p>	<p>יהי רקיע בתוך המים להבדיל בין הקדש ובין קדש הקדשים, זקן לקטן מתפרשים והתדבק, לא נפרש ממש, פה מדבר גדולות אנתיק² ונתעטר בכתרים קטנים, בחמשה סוגי מים, שכתוב (במדבר יט יז) ונתן עליו מים חיים אל כלי, הוא אלקים חיים ומלך עולם (ירמיה י י), אתהלך לפני ה' בארצות החיים (תהלים קטז ט), והיתה נפש אדני צרורה בצרור החיים (שמואל א' כה כט), ועץ החיים בתוך הגן י"ה יו"ד ה"ה אה"י בין מים למים, מים שלימין ומים לא שלימין, רחמים שלימין רחמין שלא שלימין.</p>
<p>ויאמר יהוה לא ידון רוחי באדם לעולם בשגם הוא בשר ויאמר יהוה כד אתיישבא בזעירא מכאן (נ"א דכד אמר בשם אמרו) (לומר) דבר בשם אמרו דעתיקא סתים קאמר לא ידון רוחי באדם דלעילא משום דבההוא רוחא דאתנשבא מתרין נוקבין דפרדשקא משיך לתתאי ובגין כך כתיב (ימי עולם) והיו</p>	<p>ויאמר ה' לא ידון רוחי באדם לעולם בשגם הוא בשר, ויאמר ה' כאשר התישב בקצר, מכאן שכאשר אמר בשם אמרו של זקן סתום קאמר. לא ידון רוחי באדם למעלה משום שבאותו רוח שמתנשב משני נקבים דחוטם נמשך למטה ובגלל זה והיו ימיו מאה ועשרים שנה יו"ד שלם ולא שלם י' לבד מאה,</p>

¹ פרקא חמישאה ובגין כך כתיב והיו ימיו מאה ועשרים שנה כו' אלו הם סוד מאה ועשרים צרופים שיש בשם אלהים אשר מקומם הם מן ז"א של הבריאה עד סיום כל פרצופי היצירה והעשייה עשרה עשרה בכל פרצוף ככתוב אצלנו בדרוש שמות הספירות (שער מאמרי רשב"י).

<p>ימיו מאה ועשרים שנה יו"ד שלים ולא שלים י' בלהודוי מאה תרין אתוון תרין זמנין מאה ועשרים שנה י' בלהודוי כד</p>	<p>שתי אותציות שתי זמנים מאה ועשרים שנה, י' לבד כאשר</p>
<p>ד"א</p>	
<p>לאתר דאצטריך ולאוקיר שמא דמאריה טב ליה דלא אתברי וכל שבן מאן דלא אתכוון באמן ועל דא כל מאן דמרחיש בשפוותיה בנקיותא דלבא במיא דמנקי מאי כתיב בהדיה ויאמר אלהים נעשה אדם כלומר בשביל אדם דידע לאחדא צלם ודמות כדקא יאות וירדו בדגת הים</p>	<p>לאתר דאצטריך ולאוקיר שמא דמאריה טב ליה דלא אתברי וכל שבן מאן דלא אתכוון באמן ועל דא כל מאן דמרחיש בשפוותיה בנקיותא דלבא במיא דמנקי מאי כתיב בהדיה ויאמר אלהים נעשה אדם כלומר בשביל אדם דידע לאחדא צלם ודמות כדקא יאות וירדו בדגת הים</p>

- א כן גרס היהל אור
 ב מ"מ גורס את המוסגר.
 ג דבי אדרא" נמחק במ"מ, ובמקומו איתא "דבאידרא".
 ד בהאי אדרא נמחק במ"מ, ובמקומו איתא יהודיע"ס עי' בדף קמב ע"ב.
 ה לפומי (מ"מ).
 ו נמחק במ"מ.
 ז פחד (מ"מ).
 ח ובהאי קרא" נמחק במ"מ, וגורס את המוסגר.
 ט ארחין (אור יקר).
 י לילה ליל (מ"מ).
 יא דעילא (אור יקר).
 יב "בשירותא דתקונה" נמחק במ"מ, ובמקומו איתא "בשירותא דתיקונה".
 יג תיקוני (מ"מ).
 יד נמחק במ"מ.
 טו עילאה (נוסף במ"מ).
 טז נמחק במ"מ.
 יז נמחק באור יקר.
 יח עין הרע (נמחק במ"מ).
 יט בהדיה (נוסף במ"מ).
 כ נמחק במ"מ.
 כא מדורין (יהל אור).
 כב נמחק בדפ"מ.
 כג הכא (דפ"מ).
 כד כרזא (דפ"מ)
 כה לאייה אהעבידת נמחק בדפ"מ ובמקומו איתא דאהעבידת.
 כו רזא דיהו"ה נמחק בדפ"מ, ובמקומו איתא דהוא
 כז לגבי מלכא נמחק במ"מ ובמקומו איתא למלכא.
 כח דרך אמת גורס את המוסגר ולא כ"נ"א". ונמחק בדפ"מ.

- כט נמחק במ"מ, ובמקומו גורם את המוסגר.
 ל זהו עמאל" נמחה במ"מ, ובמקומו איחא לעמאל.
 לא ושמאל (אור יקר).
 לב אתקרי (אור יקר).
 לז דנקודה (אור יקר, וע"ח טנת"א ה).
 לו מ"מ גורם המוסגר.
 לה נמחק באור יקר.
 לי נמחק במ"מ ובמקומו גורם את המוסגר.
 לז נמחק במ"מ וגורם את המוסגר.
 לח נמחק במ"מ.
 לט נמחק באור יקר.
 מ נמחק באור יקר.
 מא מ"מ גורם את המוסגר.
 מב נמחק במ"מ.
 מג נמחק במ"מ.
 מד בהאי עלמאל" נמחק במ"מ, ובמקומו איחא בהא.
 מה נמחק במ"מ.
 מו דאישתילאית (מ"מ).
 מז נמחק במ"מ.
 מח מ"מ גורם את המוסגר.
 מט נמחק באור יקר.
 נ שריס (אור יקר).
 נא דא שיר דא" נמחק במ"מ, ובמקומו גורם דשיר.
 נב נמחק באור יקר.
 נג נמחק באור יקר.
 נד מאי (מ"מ).
 נה ממנו (מ"מ)?
 נו לידע (אור יקר).
 נז נמחק במ"מ.
 נח נמחק במ"מ.
 נט נמחק באור יקר וגורם את המוסגר.
 ס הכי אוליפנאל וקשיין קראי דאי אינון" נמחק במ"מ.
 סא כדין (מ"מ).
 סב דלא (מ"מ).
 סג הענין (מ"מ).
 סד נמחק במ"מ.
 סה נמחק במ"מ, ובמקומו גורם את המוסגר.
 סו לגו (מ"מ).
 סז זמינין (מ"מ).
 סח נמחק במ"מ וגורם את המוסגר.
 סט זהב טהור (או ריקר).
 ע חזקיה (אור יקר)
 עא נמחק במ"מ וגורם את המוסגר.

- עב קריב (מ"מ).
 עג וכל הוה" נמחק במ"מ ובמקומו גורם אתה מוסגר.
 עד לעלמא (נוסף באור יקר).
 עה כל ואיהו (נוסף באור יקר).
 עו נמחק ביהל אור.
 עז לאתסדרא (יהל אור).
 עח איהי (יהל אור).
 עט ואיהי (יהל אור).
 פ אורד (יהל אור).
 פא נמחק ביהל אור.
 פב נמחק ביהל אור וגורם את המוסגר.
 פג מעלמו (יהל אור).
 פד דשכינתא תתאה" נמחק ביהל אור, ובמקומו איתא " בשכינה ".
 פה ו"י איהי (נוסף בדפ"ו).
 פו נמחק ביהל אור.
 פז מעפליס (יהל אור).
 פח אתרין (מ"מ).
 פט נל"עד דגרסינן ואיהו ה"י (מ"מ)
 ס אתתקף (אור יקר).
 סא בהדיה והו" נמחק באור יקר, ובמקומו איתא "ביה"
 סב וכו') ואיהו רזא לקבלא" נמחק במ"מ וגורם את המוסגר.
 סג נמחק במ"מ.
 סד נמחק במ"מ וגורם את המוסגר.
 סה יהו"ה אחד ושמו הוא אחד" נמחק במ"מ, ובמקומו גורם אתה מוסגר.
 סז ימינא דאיהו אתער רחימו" נמחק במ"מ, ובמקומו גורם את המוסגר.
 סח בהאי עלמא (נוסף באור יקר).
 טא כיון (אור יקר)
 טב מלכא (נוסף באור יקר)
 טז כתיב (נוסף במ"מ).
 קא נמחק במ"מ.
 קב מ"מ גורם את המוסגר.
 קג "כד מלכא עאל" נמחק באור יקר, ובמקומו איתא "כמלכא".
 קד נמחק במ"מ וגורם אתה מוסגר.
 קה ה' ול" נמחק במ"מ, ובמקומו איתא "הל".
 קו בארע סתים" נמחק במ"מ" ובמקומו גורם אתה מוסגר.
 קז מ"מ גורם אתה מוסגר.
 קח מלין דאורייתא אתמרו" נמחק במ"מ, ובמקומו גורם "אתמרו מלין דאורייתא "
 קט נמחק במ"מ.
 קי נמחק במ"מ.
 קיא נמחק ביהל אור.
 קיב נמחק ביהל אור.
 קיג ולזמנין לחייבא מזדמנא" נמחק באור יקר, ובמקומו איתא "דא איהו חייבא ואזדמנת"
 קיד ולאו איהו דינא נוסף באור יקר)

קטו ולא (נ"א שכיך) שייך (ס"א אחסי) בהאי עד לאעבר" נמחק במ"מ, ובמקומו איתא "ולא סגי בהאי עד לאעבר".

קטז מ"מ גורס את המוסגר.

קי"א אי (מ"מ).

קי"ב מ"מ גורס את המוסגר.

קי"ג דמותא (מ"מ).

קי"ד דמלאכין (מ"מ).

קי"ה לט"א (מ"מ).

קי"ו אור יקר גורס את המוסגר.

קי"ז נמחק במ"מ, וגורס את המוסגר.

קי"ח בגלפוי (אור יקר).

קי"ט דרום (מ"מ).

ק"א אל"ל רופילין, ע"י תרגום אסתר ט ו, ט יב.

ק"ב גזפירא (רמ"ז).